

T.C.
BİLECİK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

MECMÛ'A-İ EŞ'ÂR (MİLLİ KÜTÜPHANE 06 MİL YZ A 715)

İNCELEME-METİN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

SERAP ŞAHİN

TEZ DANIŞMANI
DR. ÖĞR. ÜYESİ METİN SAMANCI

BİLECİK, 2024

10676493

T.C.
BİLECİK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

MECMÛ'A-İ EŞ'ÂR (MİLLİ KÜTÜPHANE 06 MİL YZ A 715)
İNCELEME-METİN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

SERAP ŞAHİN

TEZ DANIŞMANI
DR. ÖĞR. ÜYESİ METİN SAMANCI

BİLECİK, 2024

10676493

BEYAN

Mecmû'a-i Eş'âr (Milli Kütüphane 06 Mil Yz A 715) İnceleme-Metin adlı yüksek lisans tezi hazırlık ve yazımı sırasında bilimsel araştırma ve etik kurallarına uyduğumu, başkalarının eserlerinden yararlandığım bölümlerde bilimsel kurallara uygun olarak atıfta bulunduğumu, kullandığım verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı, tezin herhangi bir kısmının Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunulmadığını, aksinin tespit edileceği muhtemel durumlarda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Bu çalışmanın,			
Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP), TÜBİTAK veya benzeri kuruluşlarca desteklenmesi durumunda; projenin ve destekleyen kurumun adı proje numarası ile birlikte, ETİK KURUL onayı alınması durumunda ise ETİK KURUL tarih karar ve sayı bilgilerinin beyan edilmesi gerekmektedir.			
DESTEK ALINMIŞTIR		DESTEK ALINMAMIŞTIR	*
Destek alındı ise;			
Destekleyen kurum;			
Desteğin Türü		Proje Numarası	
1- BAP (Bilimsel Araştırma Projesi)			
2- TÜBİTAK			
Diğer;.....			
ETİK KURUL onayı var ise;			
ETİK KURUL karar tarih/sayı:		/...	

SERAP ŞAHİN

Tarih

.....

İmza

.....

ÖN SÖZ

Mecmualar; didaktik, manzum ve mensur birçok eseri içerisinde bulunduran eserlerdir. Bu eserler sayesinde Klasik Türk edebiyatının içeriği her geçen gün büyümektedir. Mecmualar vasıtasıyla kimi şairlerin yeni şiirleri kimi şairlerin de isimleri duyulmaya başlanmıştır.

Milli Kütüphane’de Yazma Eserler Koleksiyonu’nda kayıtlı olan 06 Mil Yz A 715 numaralı *Mecmû ‘a-i Eş ‘âr* edebiyatımıza yeni bilgiler katması amacıyla günümüz Türkçesine çevrilmiştir. Çalışmamızda Klasik Türk edebiyatında mecmua tanıtılmış olup daha sonra *Mecmû ‘a-i Eş ‘âr* hakkında geniş bilgi verilmiştir. Mecmuanın içerisinde bulunan şairler, şiirler, aruz kalıpları ve nazım şekilleri tanıtılmıştır. Daha sonra *Mecmû ‘a-i Eş ‘âr* neşredilen divanlarla mukayese edilerek günümüz Türkçesine çevrilmiştir.

Eserin tablo halinde bir bütün olarak görülebilmesi için MESTAP tablosu oluşturularak çalışmamızın sonuna MESTAP tablosu eklenmiştir.

Tezimin seçilmesinde, hazırlanmasında, sonuçlandırılmasında her türlü desteği sağlayan, tüm süreçte yanımda bulunan değerli danışman hocam Sayın Dr. Öğr. Üyesi Metin SAMANCI’ya, yüksek lisans süreci boyunca desteklerini esirgemeyen değerli hocalarım Sayın Prof. Dr. Mehmet ÖZDEMİR ve Sayın Prof. Dr. İbrahim DEMİRKAZIK’a, ve mecmuanın okunmasında ve kontrol edilmesinde bana destek olan değerli iş arkadaşım ve hocam Sayın Mehmet AMAÇ’a teşekkür eder saygılarımı sunarım. Yüksek lisans yapmam için beni teşvik eden ve benim yerime başvuruda bulunan değerli arkadaşıma ve öğrenim hayatım boyunca daima yanımda olan aileme teşekkürü bir borç bilirim. Yüksek lisans sürecini beraber geçirdiğim ve savunma sınavımda beni yalnız bırakmayan değerli arkadaşım, kardeşim Gamzenur Keser’e teşekkür ederim.

Savunma sınavımda bulunan değerli jüri üyeleri Sayın Prof. Dr. Mehmet ÖZDEMİR ve Sayın Doç Dr. Muzaffer KILIÇ’a çalışmamın son haline gelmesindeki değerli katkıları adına teşekkürlerimi ve saygılarımı sunarım.

Bu çalışmamı hayatıma değer katan canım annem, babam ve tüm aileme armağan ediyorum.

Serap ŞAHİN

2024

ÖZET

MECMÛ'A-İ EŞ'ÂR (MİLLÎ KÜTÜPHANE 06 MİL YZ A 715) İNCELEME-METİN

Çalışmamıza konu olan eser, Milli Kütüphane'de Yazma Eserler Koleksiyonu'nda kayıtlı olan 06 Mil Yz A 715 numaralı şiir mecmuasıdır. Çalışma çeşitli şairlerin şiirlerine yer verilerek bir araya getirilmiştir. Milli Kütüphane katalog bilgilerine göre mecmua suyuolu filigranlı, sırtı kahverengi meşin 198 mm boy ve 130 mm eninde 143 varaktan oluşmaktadır. Mecmuanın müstensihî hakkında herhangi bir bilgi mevcut değildir. Milli Kütüphane Katalog bilgisinde 1962 yılında Ali Kocak Esen'den satın alındığı kaydı vardır. Çalışmamızda, mecmua hakkında genel tanıtım yapıldıktan sonra mecmuanın transkripsiyonlu metni verilmiştir. Mecmuanın mürettibi belli değildir ve mecmuada tertip tarihine dair herhangi bir kayıt yer almamaktadır. Mecmuada XV.-XVI. ve XVII. yüzyıllara ait şairlerin şiirlerinin yer alması mecmuanın tertip tarihinin XVII. yüzyıl ve sonrası olduğunu göstermektedir. Ayrıca mecmuada şiiri bulunan 17. yüzyıl şairi *Fethî'nin* ölüm tarihinin 1694-96 yılları arasında olması ve mecmuada 17. yüzyıl şairi *Mecdî'nin* 1716 yılında vefat etmesi mecmuanın tertip tarihinin XVII. yüzyıldan sonra olduğunu kanıtlamaktadır. Çeşitli nazım şekillerinde şiirlerin bulunduğu 143 varaklık mecmuada toplamda 810 şiir bulunmaktadır. Ayrıca mecmuada neşredilmiş divanı olan 57 şair divanı olmayan 103 şair mevcuttur. Mecmuadaki şiirler şairlerin yayımlanmış divanlarıyla mukayese edilerek okunmuş ve farklılıklar dipnotta gösterilmiştir. Şiirler harici tarihi metin ve latife yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Mecmua, Şiir Mecmuası, Şiir, 06 Mil Yz A 715.

ABSTRACT

MECMÛ'A-İ EŞ'ÂR (NATIONAL LIBRARY 06 MİL YZ A 715) REVIEW-TEXT

The work that is the subject of our study is the poetry magazine numbered 06 Mil Yz A 715, registered in the Manuscripts Collection at the National Library. The work has been brought together by including poems of various poets. According to the National Library catalog information, the magazine consists of 143 leaves with a waterway watermark and a brown leather spine, 198 mm long and 130 mm wide. There is no information about the copyist of the magazine. There is a record in the National Library Catalog that it was purchased from Ali Kocak Esen in 1962. In our study, after a general introduction about the magazine, the transcribed text of the magazine is given. The author of the magazine is unknown and there is no record of the date of publication in the magazine. Magazine XV.-XVI. and XVII. The publication of the poems of poets from the 17th century dates back to the 17th century. It shows that the century and later. In addition, the fact that the date of death of the 17th century poet Fethî, whose poems were published in the magazine, was between 1694-96 and the death of the 17th century poet Mecdi in 1716 in the magazine dates back to the 17th century. It proves that after a century. There are a total of 810 poems in the 143-leaf magazine, which contains poems in various verse forms. Additionally, there are 57 poets who have divans published in the magazine and 103 poets who do not have divans. The poems in the magazine were read in comparison with the published divans of the poets and the differences are shown in footnotes. Apart from poems, historical texts and jokes are included.

Keywords: Journal, Poetry Journal, Poetry, 06 Mil Yz A 715.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖN SÖZ.....	i
ÖZET.....	ii
ABSTRACT.....	iii
İÇİNDEKİLER.....	iv
TABLolar LİSTESİ.....	vi
KISALTMALAR VE SİMGELER LİSTESİ.....	vii
1. GİRİŞ.....	1
1. 1. Klasik Türk Edebiyatında Şiir Mecmuaları.....	1
2. MECMÛ‘A-İ EŞ‘ÂR (06 MİL YZ A 715) GENEL BİLGİLER.....	3
2. 1. Mecmû‘a-i Eş‘âr Tanıtımı.....	3
2. 2. Mecmû‘a-i Eş‘âr Tertibi.....	3
2. 3. Mecmû‘a-i Eş‘âr’ın Edebiyat Araştırmalarına Katkıları.....	5
3. MECMÛ‘A-İ EŞ‘ÂR (06 MİL YZ A 715) MUHTEVASI.....	7
3. 1. Mecmû‘a-i Eş‘âr’da Yer Alan Şairler, Şiir Sayıları ve Şairlerin Yaşadığı Yüzyıllar.....	7
3. 2. Mecmû‘a-i Eş‘âr’da Kullanılan Nazım Şekilleri.....	15
3. 3. Mecmû‘a-i Eş‘âr’da Kullanılan Aruz Kalıpları.....	16
3. 4. Mecmû‘a-i Eş‘âr’da Neşredilmiş Divanlarda Yer Almayan Şiirler.....	17
3. 5. Mecmû‘a-i Eş‘âr’da Bulunan Nazire Şiirler.....	19

4. MECMÛ‘A-İ EŞ‘ÂR (06 MİL YZ A 715) METNİ.....	32
4. 1. Metnin Hazırlanmasında İzlenen Yöntem.....	32
4. 2. Transkripsiyon Sistemi.....	35
4. 3. Mecnû‘a-i Eş‘âr Metni.....	36
5. SONUÇ.....	639
KAYNAKÇA.....	641
EKLER.....	646

TABLÖLAR LİSTESİ

Sayfa

Tablo 3. 1. Mecnû‘a-i Eş‘âr’da Yer Alan Şairler, Şiir Sayıları ve Şairlerin Yaşadığı Yüzyıllar.....	7
Tablo 3. 2. Mecnû‘a-i Eş‘âr’da Kullanılan Nazım Şekilleri.....	15
Tablo 3. 3. Mecnû‘a-i Eş‘âr’da Kullanılan Aruz Kalıpları.....	16
Tablo 3. 4. Mecnû‘a-i. Eş‘âr’da Neşredilmiş Divanlarda Yer Almayan Şiirler	17
Tablo 3. 5. Mecnû‘a-i Eş‘âr’da Bulunan Nazire Şiirler.....	19
Tablo 4. 2. Transkripsiyon Sistemi.....	35

KISALTMALAR VE SİMGELER LİSTESİ

a.g.e.	: Adı geçen eser
B.Ş.E.Ü.	: Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi
B	: Başlık
bk.	: Bakınız
C	: Cilt
D.	: Divan
drk.	: Derkenar
G	: Gazel
K	: Kaside
Kt	: Kıta
L.E.E.	: Lisanüstü Eğitim Enstitüsü
M	: Mecmua
s.	: Sayfa
YT	: Yüksek Lisans Tezi
vb.	: ve benzeri
vd.	: ve diğerleri
(...)	: okunamayan yerler

1. GİRİŞ

1. 1. Klasik Türk Edebiyatında Şiir Mecmuaları

Sözlük anlamı “dağınık şeyleri bir araya getirmek, toplamak” anlamındaki cem‘ masdarından türeyen mecmû’dan (bir araya getirilmiş, toplanmış) gelmektedir. Mecmualar itibariyle bir veya birden fazla şair veya yazara ait çeşitli şekillerde dinî, din dışı nesir ya da şiirlerden oluşmuş olan derleme kitaplardır (Uzun, 2003: 265-268). Mecmua kelimesi, Ferit Devellioğlu’nun Osmanlıca- Türkçe Ansiklopedik Lügati’nde, “Toplanıp biriktirilmiş, tertip ve tanzim edilmiş şeylerin tümü, seçilmiş yazılardan meydana getirilen yazma kitap ve dergi” anlamlarına gelmektedir (Devellioğlu, 1984: 711).

Mecmua, ıstılâhî manada ise bir veya daha fazla yazar ya da şaire ait değişik biçim ve hacimdeki düzyazı ve şiirlerden oluşan derleme eserlere verilen addır. İslam medeniyetinde de edebî ve ilmî yönden köklü bir geçmişi vardır. Başlangıçta sadece hadislerin derlendiği eserler, zaman içerisinde üretildiği kültürün etkisiyle tür ve içerik olarak zenginleştirilmiştir. Daha sonra ayet, fetvâ ve ilâhî gibi dinî temaların yanı sıra toplumların sosyal hayatına renk katan cönk, latife, şarkı, bilmece gibi türlerin yer aldığı mecmua örnekleri ortaya çıkmıştır (Uzun, 2003: 265-268).

Mecmualar her ne kadar çeşitli içeriklerden oluşsa da akademi de en çok rağbet gören mecmualar şiir mecmualarıdır. Şiir mecmuaları, edebiyat araştırmalarına katkı sağladığı gibi kaynaklarda adı geçmeyen, divan tertip etmemiş, divanı kaybolmuş, unutulmuş şairlerin şiirlerine mecmualarda rastlamamıza katkı sağlarlar. Bunun yanı sıra bilinen şairlerin bilinmeyen veya divanlarında bulunamayan şiirlerine de mecmualarda rastlanır. Ayrıca mecmualar arasında bilinmeyen veya varlığı bilindiği halde nüshası tespit edilemeyen eserlerle de karşılaşmak mümkündür. Örnek olarak mi’raciye, mevlid, kırk hadis, biladiye, hasb-i hal ve münşeata dair risaleler gibi kısa türlere mecmualardan ulaşabiliriz. Tüm bunların yanı sıra mecmualarda şairlerin hayatına dair bilgilere ulaşabildiğimiz gibi başka mecmualarda yer alan çeşitli tarifler, tarih manzumeleri, ilaç tarifleri gibi edebiyat dışı bilgilere de yer vererek edebiyat dışı konulardaki farklı ve dağınık bilgileri sosyoloji, kültür tarih ve kültürel antropoloji gibi çalışma alanlarına önemli katkılar sağlayacaktır (Köksal, 2012: 417-420).

Milli Kütüphane’de kayıtlı 06 Mil Yz A 715 numaralı *Mecmû’a-i Eş’âr* isimli şiir mecmû’asında çeşitli şairlere ait farklı nazım şekilleriyle bir araya getirilmiş şiirler mevcuttur. Mecmuada neşredilmiş divanı bulunan şairlerin yanı sıra divanı olmayan ve unutulmaya yüz tutmuş çeşitli şairlerin şiirlerini de görmekteyiz. Bunların yanı sıra sabun tarifi, tarihi

manzumeler, du‘â, fetvâ, komutan kadrosu ve günlük çekilmesi gereken tespih sayısı gibi edebiyat dışı konularla ilgili bilgilerin mecmuada olduğu gör÷lmektedir. Ayrıca neşredilmiş divanlarda yer almayan şiirlerin tespit edilmesi edebiyat dünyasına katkı sağlayacaktır.

2. MECMÛ‘A-İ EŞ‘ÂR (06 MİL YZ A 715) GENEL BİLGİLER

2. 1. Mecmû‘a-i Eş‘âr Tanıtımı

Milli Kütüphane Yazma Eserler’de kayıtlı olan 06 Mil Yz A 715 numaralı *Mecmû‘a-i Eş‘âr* isimli mecmû‘a XV.-XVI. ve XVII. yüzyıla ait çeşitli şairlerin şiirlerini bir araya getirilerek toplanmış bir şiir mecmuasıdır. *Mecmû‘a-i Eş‘âr*’ın müstensihî hakkında herhangi bir bilgi yoktur. Sadece Milli Kütüphane Katalog bilgisinde 1962 yılında Ali Koçak Esen’den alındığına dair bir bilgi verilmiştir. Milli Kütüphane Yazma Eserler Katalog bilgilerine göre su yolu filigranlı, sırtı kahverengi meşin, kâğıt kaplı, mukavva cilt olan mecmuanın 198 cm boy ve 130 mm eninde 143 varaktır. Mecmuanın yaprakları rutubet lekeli olup sonlarında boş sayfalar mevcuttur. Mecmuada eksik beyitlerin olması, bazı şiirlerin devamının başka sayfada yer alması, sayfaları kopmuş olduğunu daha sonra gelişi güzel olarak yeniden ciltlendiğini göstermektedir. Örneğin, Muhibbî’ye ait bir gazelin ilk beyitleri 76b varakta gazelin diğer beyitleri ise 71a varakta yer almaktadır. Buna benzer örnekler mecmuada mevcuttur.

Mecmû‘a-i Eş‘âr’ın mürettibi belli değildir ve tertip tarihine dair herhangi bilgi mevcut değildir. XV.-XVI. ve XVII. yüzyıla ait şairlerin şiirleri mevcuttur. Mecmuada şiiri bulunan XVII. yüzyıl şairi *Fethî*’nin vefat tarihinin 1694-96 yılları arasında olması, mecmuada bulunan *Mecdî* mahlaslı şiirin 16. yüzyıl şairi *Edirneli Mecdî* divanında yer almaması ve şiirin 17. yüzyıl *Mecdî* mahlaslı şaire ait olması ihtimali göz önünde bulundurularak mecmuanın XVII. yüzyıl sonrasında tertip edildiğini gösterir. Tespitlerimize göre mecmuada XVIII. yüzyıl ve sonrasına ait herhangi bir şairin şiiri bulunmamaktadır.

Mecmuada mahlassız veya şairini tespit edemediğimiz 125 şiir ile birlikte toplam 810 şiir vardır. Bu şiirler 600 gazel, 12 kaside, 3 mersiye, 1 mesnevi, 23 kıt‘a, 1 muamma, 1 mu‘aşşer, 7 muhammes, 8 murabba, 120 müfred, 1 müsebbba, 10 müseddes, 1 müstezat, 4 nazım, 2 rubai, 1 şarkı, 10 tahmis, 1 tesdis, 4 terci-i bentten ibarettir. Mahlası belirlenemeyen 125 şiir mevcuttur. Ayrıca mecmuada 32 Farsça şiir, 9 Arapça şiir, 2 latife, 7 nesir yer almaktadır. Nesir metinler tarihi metinlerdir.

2. 2. Mecmû‘a-i Eş‘âr Tertibi

Mecmû‘a-i Eş‘âr’ın, sayfa satır sayıları 10-20 arasında değişmekte derkenarlarda da şiirler mevcut olup mükerrer şiirlerde vardır. (Kemâlpâşazâde’nin 50a varak ve 58a drk. varaktaki şiirleri mükerrer şiirlere örnek gösterilebilir). Mecmua, *Nutkî’nin Qânûn-ı Mahabbet* isimli mesnevisi ile başlayıp Farsça kime ait olduğu bilinmeyen bir gazel ile bitmektedir. Mesnevi 1b ile 20b varaklar arasında (21 sayfa) yer almaktadır. Ancak mesnevi aralarına (5a-

5b-6a-6b-7a-7b varaklar) Bâkî, Gamî gibi şairlere ait şiirler yazılmıştır. Mecmuada 21a-44a-45a drk.-45b drk.-46a drk-46b drk.-47a drk.-47b drk.-99a drk.-115b-116a-124a-124b-125b varaklarda du‘â‘lar olup 127a varakta ise 3 adet fetvâ vardır. Mecmuada 108a-110a-114a-116b-123a-123b-125a-126a-126b-128b sayfaları boş bırakılmıştır. Ayrıca 98a-129a varakta sultan isimleri ile komutan kadrosu isimleri, 98b varakta Musa Peygamber’in kılınması gereken bazı namaz vakitlerini, 129b varakta ise sabun tarifi yer almaktadır. Tüm bunların yanı sıra mecmuada 45a-45b-48b-50b-74a drk.-111b-129a-129b varaklarda tarihî süslü nesir metinler de mevcuttur.

Mecmuanın şiirlerinin bir araya getirilmesinde herhangi bir redif, kafiye, vezin, şekil, tür, kronoloji gibi ölçüt olmadığı görülmektedir. Ancak, yer yer farklı şairlere ait aynı redifli şiirlerin arka arkaya sıralanmaya çalışılmıştır. 33a-33b-34a-34b varaklarda farklı şairlere ait “beklerüz” redifli şiirler arka arkaya sıralanmıştır. Buna benzer farklı örnekler de mecmuada görülmektedir. Bazı sayfalarda aynı şaire ait şiirler arka arkaya sıralanmış şiirlerin aynı şaire ait olduğunu göstermek için “velehu ve minhu” ibaresi şiirler arasında tekrarlanmıştır. Bu mecmuanın genelinde görülmektedir. Ayrıca 126 adet şiirde şiirin hangi şaire ait olduğuna dair başlık vardır. Bazı şiirlerde ise başlık da herhangi bir ibare de yoktur. Örnek verecek olursak 6a’da Kemâlpaşazâde’ye, 96a’da Fakîrî’ye ait olan şiirlere şairlerin mahlası başlık olarak atılmıştır. Mecmuada 3 adet şiirin “makta” beyti tek mısra, 5 adet şiirinde “makta” beyti eksik olarak yazılmıştır. Ayrıca 3 adet şiirin “makta” beytinin bazı kısımları okunamamıştır. Toplamda 125 adet mahlası olamayan/bulunamayan şiir mevcuttur. 120 adet müfred şiirin 11 adeti yukarıda belirttiğimiz gibi eksik, okunamamış veya tek mısra olarak yazılmıştır. Geriye kalan 38 adet şiirin mahlası “makta” beytinde/bendinde yazılmamıştır. Bu durum, şiirlerin hangi şaire ait olduğunun tespit edilmesini zorlaştırmıştır. Bazı yerlerde “velehu” veya “minhu” olarak ayırıcı ibarenin olmasına rağmen mecmuanın genelinde şiirlerin “matla” ve “makta” beyitlerinden önce veya sonra herhangi bir ayırıcı ibare yoktur. Özellikle derkenarlarda bu duruma daha çok rastlanmaktadır. Mecmuada 120 adet müfred şiir vardır ve bu 120 adet “müfred” şiirin 109 adetinde şiirler arasına boşluk, çentik işareti gibi bir ibare konulmuştur. 23 adetinde başlık olarak “müfred” ibaresi kullanılmıştır. Sayfalarda “müfred” şiirler sayfanın herhangi bir yerine geliş güzel şekilde yazılmıştır. Genel olarak mecmuada eksik beyitlerin, eksik mısraların olduğu tespit edilmiştir. Birkaç tanede olsa aynı şaire ait bir şiirin bazı beyitlerinin şairin başka bir şiirinde yer aldığı görülmektedir. Azmizâde Haletî’nin 7a varakta mevcut olan şiiri şairin divanında 779. şiir olup mecmuadaki şiirin 3. ve 5. beyitlerinin şairin divanında 801. şiire ait olduğu görülmektedir. Hatta bu şiirin 4. beyti divanda yer almamaktadır.

Bunun gibi örnekler mecmuada görülmektedir. Ayrıca mecmuada bazı neşredilmiş divanı olan şairlerin şiirlerinin divanında yer almadığı tespit edilmiştir. Neşredilmiş divanlarda yer almayan şiirler tablo halinde verilmiştir.

Mecmuada; nesih, divânî, rik‘a ve ta‘lîk gibi yazı türleri kullanılmıştır. 1b varakta rik‘a hususiyetlerini barındıran yerler olsa da ağırlıklı olarak nesih, 5a varak divânî, 35b varak ta‘lîk, 113a varak rik‘a yazı türü ile yazılmıştır. Ayrıca 129a varak da hem nesih hem ta‘lîk hem de rik‘a yazı türleri kullanılmıştır. Mecmuanın bazı yerlerinde bu tarz örnekler görülmektedir. Mecmuada önemli olan hususlardan birisi de yazım hatalarıdır. Bazı harflerin yerleri değişmiş bazı yerlerde ise noktaları konmamıştır. Ayrıca birçok yerde “ñ” harfi ile “n” harfi, nispet “y” si ile birleştirilmiş olup aynı kelimenin iki harfle kullanımına da rastlanmıştır. (Örneğin; 84b varakta “zülfine” olarak yazılmışken 86a varakta “zülfüne” olarak yazılmıştır). Mecmuada müstehsinden kaynaklanan veya yüzyıllara göre değişiklik gösteren düzlük yuvarlaklık uyumundan dolayı sorunların olduğu görülmektedir. Mecmuada yer alan vezinlerde özellikle müfred şiirlerde vezin kusurları çok olduğu için tespit edilemeyen vezinler mevcuttur.

2. 3. Mecmû‘a-i Eş‘âr’ın Edebiyat Araştırmalarına Katkıları

Araştırmamızda, mecmuada bulunan şairler hakkında biyografik incelemeler yapılmış ve yayımlanmış divanı olan şairlerin şiirleri incelenmiştir. İnceleme sonucunda 57 şairin neşredilmiş divanının olduğu, 103 şairin ise divanının olmadığı tespit edilmiştir. Mecmuada, şiirleri bulunan şairlerin divanları ile mecmuadaki şiirleri karşılaştırılmış olup, 35 adet şiirin neşredilmiş divanlarda yer almadıkları görülmüştür. Bu şiirler, benzer mahlasları taşıyan şairlere de ait olabilir. Mecmuada olup da şairlerin divanlarında olmayan şiirler aşağıda tablo halinde verilmiş olup detaylı incelemesi yapılmıştır. Ayrıca neşredilmiş divanları olan şairlerin divanlarında bulunmayan 39 adet beyit tespit edilmiştir.

Mecmuada ismi unutulmuş veya daha önce duyulmamış yeni şairler tespit edilmiştir. Toplamda 160 şairin olması hacimli bir mecmua olduğunu göstermektedir. Necâtî gibi büyük bir şairin mecmuada 148 adet şiiri mevcuttur. Toplamda 810 adet şiir bulunan mecmuada en çok kullanılan nazım şekli 600 adet ile gazeldir. Mecmuada şairler genel itibariyle gazel nazım şekliyle şiirler yazmıştır. 148 adet şiiri olan Necâtî’nin 137 adet şiiri gazel nazım şekliyle yazılmıştır.

Mecmuda en çok kullanılan aruz kalıbı remel bahri olan *fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün* kalıbıdır. Mecmuada göze çarpan diğer bir hususta nazire şiirlerin yazılmış olmasıdır.

109 adet nazire şiirin genelinin neşredilmiş divanlarda ve diğer kaynaklarda olmadığı tespit edilmiştir.

Mecmua metninde 810 adet şiir tespit edilmiş olup MESTAP tablosu yapılarak çalışmanın sonuna eklenmiştir. Tüm bilgileri bir arada görme açısından oldukça önemlidir. Tez çalışması yapacakların işini oldukça kolaylaştıracaktır. Mecmua yazı çeşitleri olarak da oldukça çeşitlidir. Birkaç tane yazı çeşidi ile yazılmıştır.

Mecmua yukarıda bahsettiğimiz birçok yönden edebiyatımıza katkı sağlamış olup ileri de yapılacak çalışmalara da ışık tutacaktır.

3. MECMÛ‘A-İ EŞ‘ÂR (06 MİL YZ A 715) MUHTEVASI

3. 1. Mecmû‘a-i Eş‘âr’da Yer Alan Şairler, Şiir Sayıları ve Şairlerin Yaşadığı Yüzyıllar

Mecmuada XV. - XVI. ve XVII. yüzyıllarda yaşayan şairlere ait şiirler bulunmaktadır. Mecmuada XV. yüzyılda yaşayan şair sayısı 24, XVI. yüzyılda yaşayan şair sayısı 77 ve XVII. yüzyılda yaşayan şair sayısı 7’dir. Toplamda 160 adet olan şair sayısında 108 şairin yaşadığı yüzyıl net olarak tespit edilmiş geriye kalan 52 adet şairin yaşadığı yüzyıl net olarak tespit edilememiştir. Yaşadığı yüzyılı tespit edilemeyen şairlerin neşredilmiş divanı olmadığından veya farklı yüzyıllarda (XV.-XVI. ve XVII.) yaşamış aynı mahlası kullanan şairlerin olmasından kaynaklıdır. Ayrıca mecmuada bulunan şiirin/şiirlerin tezkireler veya başka bir kaynaktan yer almaması şairlerin yaşadığı yüzyılı tespit etmemizi zorlaştırmıştır. Mecmuada şiir sayısı en fazla olan şair Necâtî olup Şemsî Paşa, Yahyâ Bey, İshâk Çelebi, Muhibbî, Bâkî, Hayâlî Bey, Usûlî, Ahmed Paşa, Zâtî, Şem‘î, Fevrî, Revânî, ve Fuzûlî’yi diğer şairler takip etmektedir. Mecmuada yer alan şairler, şiir sayıları ve şairlerin yaşadığı yüzyıllar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 3. 1. Mecmû‘a-i Eş‘âr’da Yer Alan Şairler, Şiir Sayıları ve Şairlerin Yaşadığı Yüzyıllar

Sıra	Şairin Mahlası	Yaşadığı Yüzyıl	Şiir Sayısı ve Nazım Şekli	Şiir Numarası	Toplam Şiir Sayısı
1.	‘Ahdî	16.	1 Müfred	439	1
2.	‘Askerî	16.	1 Tahmis	24	1
3.	‘Aşkî	16.	1 Tahmis	174	1
4.	‘Ağa	16.	1 Gazel	501	1
5.	‘Azîzî	16.	1 Kıt‘a	723	1
6.	‘Azmi	16. ?	1 Gazel	364	1
7.	‘İlmî	15. 16. ?	1 Gazel	350	1
8.	‘İşretî	16.	2 Gazel	324, 717	2
9.	‘Ömrî	15.	2 Gazel	348, 356	2
10.	‘Ubeydî	16.	1 Tahmis, 1 Muhammes, 1 Murabba‘, 2 Gazel	434, 655, 656, 659, 693	5
11.	‘Ulvi Beg	16.	1 Müseddes, 6 Gazel, 1 Müfred	14, 147, 202, 761, 817, 818, 838, 841	8
12.	‘Uşşâkî	?	1 Gazel	709	1
13.	Ahmed	15. 16. ?	1 Müseddes	783	1

Tablo 3. 1. Tablonun Devamı

14.	Ahmed Paşa	15.	12 Gazel, 1 Kıt'a, 1 Nazım	98, 183, 208, 210, 211, 214, 230, 332, 341, 357, 358, 365, 411, 520	14
15.	Ahmedî	15.	1 Mu'amma	195	1
16.	Âhî Çelebi	15.	4 Gazel	207, 242 ,423, 698	4
17.	Amasyalı Refîkî	17.	1 Terci'-i Bend	99	1
18.	Avnî	15.	1 Müfred	8	1
19.	Azâd	15.	1 Gazel	303	1
20.	Azmîzâde Hâletî	17.	1 Gazel	13	1
21.	Bahârî	16.	3 Gazel	340, 695, 699	3
22.	Bâkî	16.	17 Gazel	2, 82, 83, 84, 86, 87, 88, 89, 90, 94, 127, 128, 347, 679, 739, 809, 813	17
23.	Bursalı Raḥmî	16.	3 Gazel, 1 Tesdis	206, 452, 526, 707	4
24.	Celîlî	16.	1 Gazel	536	1
25.	Cem Sultân	15.	2 Gazel	97, 101	2
26.	Cemâlî	15. 16. ?	1 Murabba', 1 Gazel	209, 517	2
27.	Cevâhîr	?	1 Müstezad	197	1
28.	Cinânî	16. ?	3 Gazel	155, 156, 157	3
29.	Cinânî	16.	1 Tahmis, 2 Müfred	768, 775, 797	3
30.	Civânî	16.	6 Gazel	93, 109, 143, 469, 533, 708	6
31.	Dede Ömer Rüşenî	15.	1 Gazel	815	1
32.	Dehhânî	15.	1 Gazel	369	1
33.	Delîlî	16.	2 Gazel	505, 506	2
34.	Edirneli Nazmî	16.	3 Gazel	285, 310, 498	3
35.	Emrî	16.	2 Gazel, 1 Müfred, 1 Kıt'a	326, 448, 528, 836	4
36.	Enverî	15. 16. ?	2 Gazel	435, 658	2
37.	Faḳîrî	16.	3 Gazel	637, 639, 714	3
38.	Fazlı Çelebi	16.	1 Gazel	355	1
39.	Ferdî	16.	1 Gazel	374	1
40.	Fethî	?	1 Tahmis, 1 Gazel	191, 470	2
41.	Fethî	17.	1 Müfred	730	1
42.	Fevrî	16.	7 Gazel, 1 Müsebbba', 1 Terci'-i Bend, 1 Müfred	33, 289, 322, 453, 668, 669, 670, 687, 733, 843	10

Tablo 3. 1. Tablonun Devamı

43.	Fevzî	17.	1 Kaside	764	1
44.	Fiğânî	16.	7 Gazel, 2 Kaside	257, 258, 355, 399, 421, 514, 525, 683, 710	9
45.	Fikrî ?	16. ?	1 Gazel, 1 Kıt'a	720, 726	2
46.	Firâkî	16.	3 Gazel	345, 532, 644	3
47.	Firdevsî	16.	1 Gazel	115	1
48.	Fuzûlî	16.	8 Gazel, 2 Müfred	398, 692, 718, 729, 809, 810, 811, 816, 820, 851	10
49.	Ġamî	16.	2 Gazel	3, 686	2
50.	Ġaribî	15. 16. ?	1 Gazel	840	1
51.	Gelibolulu Sürûrî	16.	4 Gazel	193, 431, 432, 433	4
52.	Gelibolulu Şun'î	16.	1 Gazel	420	1
53.	Ġulâmî	16.	1 Gazel	512	1
54.	Ĥadişî	?	1 Tahmis	172	1
55.	Ĥadîdî	16.	1 Gazel	666	1
56.	Ĥâfîz	?	3 Gazel	225, 226, 227	3
57.	Ĥamdî	15. 16. ?	1 Gazel	403	1
58.	Ĥamîdî	15. 16. ?	1 Gazel	510	1
59.	Ĥarîmî	15.	1 Gazel	320	1
60.	Ĥaţâyî	15. 16. ?	1 Gazel	288	1
61.	Ĥâverî	16.	2 Gazel	482, 511	2
62.	Ĥayâlî Beg	16.	13 Gazel, 1 Terci'-i Bend, 1 Tahmis, 1 Nazım	27, 41, 166, 190, 194, 217, 291, 402, 422, 429, 480, 635, 650, 701, 702, 715	16
63.	Ĥaydarî ?	?	1 Müseddes	205	1
64.	Ĥayretî	16.	9 Gazel	212, 222, 371, 406, 471, 472, 473, 696, 697	9
65.	Ĥazânî	16.	1 Gazel	116	1
66.	Helâkî	16.	1 Gazel	641	1
67.	Ĥızrî	15. 16. ?	2 Gazel	300, 531	2
68.	Ĥilmî	16. ?	1 Gazel	765	1
69.	Hilâlî	16.	2 Gazel	188, 308	2
70.	Ĥusrev	15. 16 ?	1 Gazel	91	1
71.	Ĥadîmî	16.	1 Gazel	316	1

Tablo 3. 1. Tablonun Devamı

72.	Ḳahrî ?	?	4 Gazel	504, 518, 521, 527	4
73.	Ḳalender Abdâl	16.	1 Müseddes	738	1
74.	Kâmî	16. ?	1 Gazel	642	1
75.	Kandî	16.	1 Müfred	417	1
76.	Karamanlı Nizâmî	15.	2 Gazel	343, 377	2
77.	Kemâl-i Zerd	15.	2 Gazel 1 Müfred	311, 375, 419	3
78.	Kemâlpâşazâde	16.	3 Gazel	9, 221, 302	3
79.	Kerimî	15. 16. ?	1 Müseddes	45	1
80.	Kesbî	17.	1 Gazel	119	1
81.	Keşfî	16. ?	1 Gazel	92	1
82.	La'î	16.	1 Müfred	430	1
83.	Lâmi'î	16.	1 Gazel	495	1
84.	Laṭîfî	15. 16. ?	3 Gazel	201, 307, 359	3
85.	Lem'î	16. ?	1 Gazel	474	1
86.	Maḥremî	16. ?	1 Müfred	647	1
87.	Maḥfi	16.	1 Gazel	468	1
88.	Maḥlaşsız		9 Gazel, 13 Kıt'a, 2 Muhammes, 2 Murabba', 95 Müfred, 2 Ruba'î, 1 Şarkı, 1 Tahmis	4, 5, 7, 8, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 26, 29, 95, 102, 103, 110, 149, 171, 175, 176, 177, 178, 198, 199, 200, 213, 220, 323, 344, 362, 407, 408, 409, 410, 413, 414, 415, 416, 424, 427, 437, 441, 446, 447, 449, 450, 462, 464, 548, 651, 652, 657, 661, 662, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 685, 700, 727, 734, 735, 740, 745, 769, 771, 772, 773, 774, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 812, 814, 822, 823, 824, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 837, 839, 844, 845, 847, 848, 849, 850, 852	125
89.	Manastırlı Celâl Bey	16.	3 Gazel	281, 282, 287	3
90.	Mecdî	16. ?	1 Gazel	317	1
91.	Medḥî	16. 17. ?	1 Gazel	108	1

Tablo 3. 1. Tablonun Devamı

92.	Meḥmed Paşa	16.	1 Gazel	716	1
93.	Mehî	15.	1 Gazel	467	1
94.	Mesîḥî	15.	7 Gazel, 1 Nazım	180, 189, 290, 299, 509, 513, 529, 649	8
95.	Meylî	16. ?	1 Gazel	653	1
96.	Mihri Hâtûn	15.	3 Gazel	260, 297, 298	3
97.	Mu'idi	16.	1 Tahmis	192	1
98.	Muḥibbî	16.	24 Gazel	114, 158, 162, 163, 164, 165, 168, 169, 170, 233, 234, 235, 236, 237, 243, 244, 263, 264, 266, 267, 268, 277, 314, 640	24
99.	Muḥîṭî	16. ?	2 Gazel	483, 703	2
100.	Murâdî	15. 16. ?	1 Gazel	148	1
101.	Müdamî	16. ?	2 Gazel, 1 Müfred	106, 150, 465	3
102.	Na'îmî	15. 16. ?	2 Gazel	346, 352	2
103.	Naḥîfî	16.	1 Gazel	722	1
104.	Nakşî	16.	1 Gazel	118	1
105.	Naẓmî	16. ?	1 Gazel	161	1
106.	Necâtî Beg	15.	137 Gazel, 7 Kaside, 2 Kıt'a, 2 Mersiye	25, 78, 85, 146, 181, 182, 276, 301, 315, 331, 349, 372, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 400, 401, 404, 428, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 500, 537, 538, 539, 540, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 549, 550, 551, 552, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 638, 645, 646, 654, 680, 681, 770	148
107.	Neşâṭî	16.	1 Gazel	124	1
108.	Nişârî	16.	1 Murabba'	660	1
109.	Niyâzî	15. 16. ?	2 Gazel, 1 Kıt'a	113, 713, 721	3

Tablo 3. 1. Tablonun Devamı

110.	Nŭtkî	16.	1 Mesnevi	1	1
111.	Raĥimî Çelebi	16. ?	1 Gazel	363	1
112.	Raĥikî	16.	1 Gazel	519	1
113.	Refîkî ?	16.	1 Gazel	719	1
114.	Revânî	16.	10 Gazel	160, 224, 269, 294, 304, 351, 360, 366, 497, 508,	10
115.	Rif'atî	17.	1 Tahmis	6	1
116.	Rŭĥî	15. 16. ?	1 Gazel	339	1
117.	Sa'dî	15. 16. ?	1 Gazel	515	1
118.	Şadıķî	16. ?	1 Terci'-i Bend	105	1
119.	Şâfî	15. 16. ?	1 Gazel	361	1
120.	Sâ'î	16. ?	2 Gazel	187, 259	2
121.	Sehî Beg	16.	3 Gazel	152, 262, 426	3
122.	Selîm-i Şâni'	16.	2 Kıt'a	731, 732	2
123.	Selmân	16.	1 Müseddes	35	1
124.	Semâ'î	16.	1 Gazel, 1 Müseddes	12, 541	2
125.	Seydî	15. 16. ?	1 Gazel	466	1
126.	Seyrî ?	16. ?	1 Gazel	643	1
127.	Sihri	16.	5 Gazel	107, 154, 535, 663, 684	5
128.	Sipihri	17.	4 Gazel	475, 476, 477, 478	4
129.	Şiyâbî	16.	1 Gazel	523	1
130.	Su'âlî	15.	1 Müseddes	196	1
131.	Sŭzî	16. ?	1 Gazel	494	1
132.	Sŭhâyî	16.	1 Gazel	540	1
133.	Sŭrŭrî	15. 16. ?	1 Gazel	856	1
134.	Şehâbeddin Fi Mŭse'l Buhârî	?	1 Müfred	746	1
135.	Şehîdî	15.	1 Gazel	397	1
136.	Şem'î	16.	7 Gazel	292, 309, 370, 496, 5022, 503, 691	7
137.	Şem'î	16. ?	12 Gazel	405, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 762, 763	12
138.	Şemsî Pâşâ	16.	51 Gazel, 3 Muhammes, 3 Müfred	10, 30, 31, 32, 36, 37, 38, 39, 42, 43, 44, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 79, 80, 81, 327, 329, 330, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 667, 705, 766, 821	57
139.	Şevķî	16.	3 Gazel	184, 418, 481	3
140.	Şeyĥî	16. ?	1 Muhammes	173	1

Tablo 3. 1. Tablonun Devamı

141.	Şeyhî	15.	1 Gazel	376	1
142.	Şihâbî Bey	16.	1 Gazel, 2 Müfred	63, 64, 706	3
143.	Şûrî	16.	4 Gazel	305, 522, 524, 530	4
144.	Tab'î	15. 16. ?	1 Gazel, 1 Kaside	682, 750	2
145.	Tâci-zâde Ca'fer Çelebi	15.	4 Gazel	96, 100, 159, 286	4
146.	Ṭâli'î	15.	5 Gazel	112, 250, 367, 507, 516	5
147.	Ṭâlibî	16. 17. ?	1 Gazel	117	1
148.	Turâbî	16.	1 Gazel	725	1
149.	Uşulî	16.	13 Gazel, 2 Murabba'	28, 120, 131, 246, 247, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 261, 328, 479, 712	15
150.	Üsküblü İshâk Çelebi	16.	20 Gazel, 1 Kaside, 4 Müfred	104, 121, 122, 123, 126, 129, 130, 135, 136, 137, 151, 186, 218, 219, 249, 295, 313, 342, 451, 463, 664, 665, 689, 704, 841	25
151.	Vâlihî	16.	1 Müseddes	40	1
152.	Vaşfi	15.	2 Gazel	111, 153	2
153.	Vaşı ?	16.	1 Gazel	248	1
154.	Vedâ'i	16.	1 Mu'aşşer	185	1
155.	Yahyâ Beg	16.	33 Gazel, 1 Mersiye, 1 Murabba'	34, 132, 133, 134, 138, 139, 141, 142, 144, 145, 229, 231, 232, 238, 239, 240, 241, 245, 265, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 279, 280, 284, 293, 306, 318, 319, 354, 368, 412	35
156.	Ẓa'fî	16.	3 Gazel	321, 325, 648	3
157.	Zamânî	16.	1 Gazel	278	1
158.	Ẓamîrî	16. ?	1 Gazel	125	1
159.	Zârî ?	16. ?	1 Gazel	688	1
160.	Zâtî	16.	11 Gazel, 1 Nazım	140, 179, 216, 283, 296, 312, 373, 499, 636, 690, 694, 711	12

Tablo 3. 1. Tablonun Devamı

161.	Ẓihnī	15. 16. ?	1 Müseddes	11	1
162.	Ẓuhūrī	16. ?	1 Gazel	167	1
Toplam					810

3. 2. Mecnû'a-i Eş'âr'da Kullanılan Nazım Şekilleri

Mecmuada 19 adet nazım şekli kullanılmıştır. En çok kullanılan nazım şekli gazeldir. Gazel nazım şeklini müfred, kıt'a, kaside ve müseddes nazım şekilleri takip etmektedir. Gazel nazım şekliyle şiir yazan şair sayısı 130'dur. 600 adet şiirin gazel nazım şekliyle yazılması edebiyatımızda gazel nazım şekline verilen önemi göstermektedir. Gazelin başlıca konusu aşk'tır. Ancak farklı konularda yazılmış gazeller de vardır. Gazeller genellikle beş beyit ile dokuz beyit arasında şiirlerin yazıldığı nazım şeklidir. Bununla birlikte beyit sayısı on beşe kadar çıkan gazeller de görülmüştür. Aşağıdaki tabloda yer alan nazım şekilleri verilmiştir.

Tablo 3. 2. Mecnû'a-i Eş'âr'da Kullanılan Nazım Şekilleri

Sıra	Kullanılan Nazım Şekli	Kullanılan Nazım Sayısı
1	Gazel	600
2	Müfred	120
3	Kıt'a	23
4	Kaside	12
5	Müseddes	10
6	Tahmis	10
7	Muhammes	7
8	Murabba'	8
9	Nazım	4
10	Merşiye	3
11	Terci'-i Bend	4
12	Ruba'i	2
13	Meşnevî	1
14	Mu'amma	1
15	Mu'aşşer	1
16	Müsebba'	1
17	Müstezad	1
18	Şarkı	1
19	Tesdis	1
Toplam		810

3. 3. Mecmû'a-i Eş'âr'da Kullanılan Aruz Kalıpları

Mecmuada 18 farklı aruz kalıbı kullanılmış olup bunlar arasında en çok kullanılan remel bahri *fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün* kalıbıdır. Mecmuada vezni tespit edilen şiirlerin %34,08'i *fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün* kalıbı kullanılmıştır. Bazı şiirlerde farklı iki vezin kullanımı vardır. Örneğin, mecmuada 769. şiirin matla beytinden sonra vezin değişmiştir. Bunun gibi örnekler mevcuttur. Şiirlerde vezin kusurları mevcuttur. Mecmuada kullanılan tespit edebildiğimiz aruz kalıpları aşağıdaki tabloda verilmiştir. Bazı müfred şiirlerin vezni aruz kusurlarından dolayı bulunamamış bu şiirlerin vezinleri tabloya dahil edilmemiştir.

Tablo 3. 3. Mecmû'a-i Eş'âr'da Kullanılan Aruz Kalıpları

Sıra	Kullanılan Vezin	Kullanılan Vezin Sayısı	Oran
1	<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>	273	34,08
2	<i>fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>	123	15,36
3	<i>mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün</i>	113	14,11
4	<i>mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün</i>	98	12,23
5	<i>mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün</i>	55	6,87
6	<i>mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün</i>	31	3,87
7	<i>fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün</i>	27	3,37
8	<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>	17	2,12
9	<i>mef'ülü fâ'ilâtün mef'ülü fâ'ilâtün</i>	19	2,37
10	<i>mefâ'ilün fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün</i>	19	2,37
11	<i>fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>	9	1,12
12	<i>müstefilün müstefilün müstefilün müstefilün</i>	6	0,75
13	<i>mef'ülü mefâ'ilün mef'ülü mefâ'ilün</i>	3	0,37
14	<i>müfte'ilün mefâ'ilün müfte'ilün mefâ'ilün</i>	2	0,25
15	<i>mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün- mef'ülü fe'ülün</i>	1	0,12
16	<i>mef'ülü mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün</i>	1	0,12
17	<i>mefâ'ilün fe'ülün mefâ'ilün fe'ülün</i>	1	0,12
18	<i>müfte'ilün fâ'ilün müfte'ilün fâ'ilün</i>	1	0,12
19	<i>müfte'ilün müfte'ilün fâ'ilün</i>	1	0,12
20	<i>müstefilâtün müstefilâtün</i>	1	0,12

3. 4. Mecmû'a-i Eş'âr'da Neşredilmiş Divanlarda Yer Almayan Şiirler

Mecmuada yer alıp neşredilmiş divanlarda bulunmayan şiirler mevcuttur. Bu şiirler aynı mahlası kullanan başka şairlere de ait olabilir. Neşredilmiş divanı olup da divanlarda olmayan toplam da 35 adet şiir tespit edilmiştir. Bu şiirlerin 29 adeti gazel, 3'ü müfred, 2'si nazım, 1'ide mu'ammadır. Bu 35 adet şiir arasında Şem'î mahlaslı 12 adet gazel dikkat çekmektedir. Farklı yüzyıllara ait Şem'î mahlaslı 11 adet şair bulunmaktadır. Şiirlerin hangi Şem'î'ye ait olduğunu tespit edebilmek için mecmuanın kapsadığı dönemden hareketle bir daraltma yoluna gitmek gerekmektedir. Yukarıda belirttiğimiz gibi mecmuanın kapsadığı dönem XVII. yüzyılın ilk yarısı ve öncesidir. Bu tarih aralığını göz önünde tutarak yaptığımız bir sınırlandırmada elimizde 5 şair kalmaktadır. Bu beş şair içerisinde *Prizrenli Şem'î*, *Bursalı Şem'î*, *Kadı Şem'î*, *Şârih Şem'î* ve *Reisülküttap Şem'î* vardır. Neşredilmiş divanı olan *Prizrenli Şem'î* divanında şiirler yer almamaktadır. İncelediğimiz bu 12 adet gazelin hangi Şem'î'ye ait olduğunu tespit etmek oldukça zordur. Ancak makale olarak da incelediğimiz 12 adet şiirin 16. yüzyılda yaşamış iki Şem'î'den birine ait olması muhtemeldir. Şiirlerin *Prizrenli Şem'î* divanında olmaması Hasan Çelebi'nin *Kadı Şem'î* için şiire yetenekli bir şair olduğunu söylemesi ve şiirlerde şairin *Halep*'te bulunmuş olması *Prizrenli Şem'î*'nin kaynaklarda *Halep*'te bulunduğu dair bir bilginin olmaması *Kadı Şem'î*'ye ait olabilme ihtimalini artırmaktadır. Tabi bu tespit tahminden ibarettir. Hatta şiirler tek bir Şem'î'ye de ait olmayabilir. Mecmuada olup da neşredilmiş divanlarda olmayan diğer şiirler 'Ubeydî, 'Ulvî Bey, Ahmed Paşa, Ahmedî, Cinânî, Hayâlî Bey, Kemâlpaşazâde, Mecdî, Muhibbî, Şemsî Paşa, Şihâbî Bey ve Üsküblü İshak Çelebî'ye aittir. Bu şiirlerin 15'i gazel olup şiir mecmualarda, tezkirelerde tespit edilmemiştir. Diğer şiirlerin 2'si nazım nazım şekli olup 1'i Ahmed Paşa'ya 1'i de Hayali Bey'e aittir. Ahmedî'ye ait 1 mu'amma, Şihabî Bey'e ait 2 müfred, İshak Çelebî'ye ait 1 müfred vardır. Neşredilmiş divanlarda yer almayan şiirler ve şairler aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 3. 4. Mecnû‘a-i Eş‘âr’da Neşredilmiş Divanlarda Yer Almayan Şiirler

Şairin Mahlas	Şiir Numarası	Nazım Şekilleri
‘Ubeydî	659	1 Gazel
‘Ulvi Bey	147	1 Gazel
Aḥmed Pâşâ	357	1 Nazım
	358	2 Gazel
	365	
Aḥmedî	195	1 Mu‘amma
Cinânî	155	3 Gazel
	156	
	157	
Ḥayâlî Beg	190	1 Nazım
Kemâlpâşâzâde	221	3 Gazel
	302	
	807	
Mecdî	317	1 Gazel
Muḥibbî	267	1 Gazel
Şem‘î	405	12 Gazel
	752	
	753	
	754	
	755	
	756	
	757	
	758	
	759	
	760	
	762	
	763	
Şemsi Pâşâ	80	3 Gazel
	336	
	667	

Tablo 3. 4. Tablonun Devamı

Şihâbî Bey	63	2 Müfred
	64	
	706	1 Gazel
Üsküblü İshâk Çelebi	664	1 Müfred
Zâtî	499	1 Gazel

3. 5. Mecmû'a-i Eş'âr'da Bulunan Nazire Şiirler

Mecmuada nazire şiir oldukça fazladır. Toplamda 109 şiir nazire olarak tespit edilmiştir. Ancak şiirlerin zemin şiirlerini tespit etmek mümkün olmadığından her hangi bir değerlendirme yapılamamıştır. Nazireler içerisinde “beklerüz” redifli yazılan şiirler arasında Benedek Peri’nin *16. Yüzyıldan Kalma Bir Osmanlı Nazire Ağı* başlıklı makalesinde bulunmayan farklı şairlere ait “beklerüz” redifli şiirler tespit edilmiştir (Peri, 2020). Mecmua ileriye yönelik yapılacak çalışmalara oldukça katkı sağlayacaktır.

Tablo 3. 5. Mecmû'a-i Eş'âr'da Bulunan Nazire Şiirler

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi
2	Bâkî	Gazel / 5 beyit	5a	gönül dağ-ı gamunla sinede bir şem' uyandırmış çerâğ-ı 'ışka bir garrâ kızıl altını yandırmış	bugün bâkiye ol âfet vişâlin va'deler kılmış yalanlar söylemiş miskini gerçekden inandırmış
3	Gamî	Gazel / 5 beyit	5a	dîn-i fîtratda ol cism-i laîfun nûra bandurmuş getürmüş şem'veş-i cânâ cihân bezminde yandırmış	gamî pür sinemin ancak gine derd ile kan ağlar bulanduran bu şuyı çeşmesârından bulandırmış
6	Rifâtî	Tahmîş / 5 bend	5b	ne dilde arzû-yı 'ıyş-ı nûş şoĥbet-i cem var ne mânend-i şafâ-yı duĥter- i zer gibi maĥrem var getür câm-ı şarâb-ı dil- güşâyı bende bir ĥam var ne câm-ı bâde-i gül-gûna benzer yâr-ı hem-dem var ne şadr-ı güşe-i meyhâne gibi cây-ı ĥurrem var	şadâ-yı nazm-ı dil-sûzun serâpâ tutdı âfâkı edâ-yı şî'rinün cânâ cihân ĥalkı müştâkı eger yâd eylemezse rifâtî gibi seni sâkî şafâ-yı şafvet-i tab'un ider eglence ey bâkî bi-ĥamdî'llah ne ĥam yirsin elünĥde sâgar-ı cem var

Tablo 3. 5. Tablonun Devamı

24	‘Askerî	Tahmîş / 7 bend	21b	gönjül seyrân idüp berr ile bahri cümle gördün tut yedi iklîme şah oldu münakkaş hayme kurdun tut bu ‘unvân ile ‘âlem içre bin yıl ‘ömr sürdün tut cihân halkını hep benden bu fânî mülki yurdun tut geçüp ‘izzet seririnde sa‘âdetle oturdun tut	gönjülden mâsivâ-yı fikrin gider mir‘atle pāk it yakın âyine-i ‘âlem-nümâsın kendün idrāk it pirün ‘isâ gibi ey ‘askerî cehd eyle eflāk it vücüdün meskenet yolunda gel ey hayretî hāk it hevâ ile nice yıl yel gibi yeldün yöpürdün tut
29	Mağlaşsız	Tahmîş / 5 bend	23a	yâr işiginde sürinür it gibi gerçi rakîb dilde çünkim ‘ışka bak bir zerre mihr itmez habîb derd-i olmayan kişiye ne ‘ilâç itsün tabîb hāk ol ey dil pertev-i hüsünden istersen naşîb k‘âfitâbun tâbına menzil türâb üstindedür	sen güzeller şahsın baş üzre yir eyler sözün sa‘d-ı ekberdür şeref burcında doğmuş yıldızun hüsün içinde âfitâb-ı ‘âlem- ârâdur yüzün yüzün üstinde vağan dutsa ‘aceb olmaz gözün menzil-i mirrih [ki] dirler âfitâb üstindedür
35	Selmân	Müseddes / 5 bend	24a-24b	atdı cefâ eli beni mülk-i melâmete irmek müyesser olmadı ol şüh-âfete şaldı felek firâk ile fülk-i felâkete bâd-ı fenâ çıkarmadı süy-ı selâmete vâ-hasretâ ki irmedüm ol serv-kâmete vâ-fürkatâ [ki] kaldı bu hasret kıyâmete	dimiş o meh ki öldi çü selmân-ı bî-nevâ vardum mezârına didüm ehlen ü merhabâ hâkinden irdi sem‘üme pür- süz-ı pür-şadâ güş eyledüm figânlar idüp didi merhabâ vâ-hasretâ ki irmedüm ol serv-kâmete vâ-fürkatâ ki kaldı bu hasret kıyâmete
40	Vâlihî	Müseddes / 5 bend	24b-25a	derd ü belâ vü miñnet ü gam yetdi gâyet ‘ömr âhîr oldu fûrkat irişdi nihâyete tebdîl olundu kevkeb-i bahtum sa‘âdete girdâb-ı guşşadan yine çıkup selâmete minnet hudâya irmişem ol serv-kâmete şükrüm budur ki kalmadı hasret kıyâmete	başup o şah-ı külbe-i ahzânuma kadem şundi elüme sāğar-ı sim ile câm-ı cem nüş eyleyince kalmadı hââtırda hiç elem ‘âlemde vâlihî dahı şimden girü ne gam minnet hudâya irmişem ol serv-kâmete şükrüm budur ki kalmadı hasret kıyâmete

Tablo 3. 5. Tablonun Devamı

41	Hayālî Beg	Tahmîş / 5 bend	25a-25b	‘âfiyetden çeksün el yâr-ı vefâdâr isteyen küy u ‘ışka gelmesün nâmüs ile ‘âr isteyen sînesin pür-dâğ ider bir lâle-zâr isteyen kan yudarsa gam degül la’l-i leb-i yâr isteyen cân virür yolında bir zülû ü siyehkâr isteyen	gam nedimündür hayâlî kalbünî mesrûr tut zâhirün virâne eyle bâtinun ma’mûr tut şalsa pertev cismüne nâr-ı maḥabbet nûr tut bî-vefâ yarun muḥibbî cevrini ma’zûr tut yârsuz kalur cihânda ‘aybsuz yâr isteyen
91	Hüsrev	Ġazel / 7 beyit	31a	hoş yaraşmış dostlar ol yâre yelken taqyesi gökden inmişdür fikr-i yârana yelken taqyesi	hüsrev-i üftâdeves üstine pür pür titreyüp cân virür ol gözleri ‘ayyâra yelken taqyesi
92	Keşfi	Ġazel / 5 beyit	31a	virmege zîver meh-i tâbâna yelken taqyesi şaldı ‘aks-i ‘ârız-ı cânâna yelken taqyesi	sevdüğüm bir hûb göricek rûm ilî maḥbûbıdır keşfiyâ başında bir merdâne yelken taqyesi
93	Civânî	Ġazel / 7 beyit	31a	ger muḥârin olsa ol cânâna yelken taqyesi ḥavfdan lâbüdd gelür lerzâna yelken taqyesi	ey civânî her nazar katl itmede ‘uşşâkı gör ne zâlimdür boyanmış kana yelken taqyesi
106	Müdâmî	Müfred	33a	ra’d âvâzı degüldür ey müdâmî görüp her gice şubḥa dek biz ḳal’a-i gerdünda nevbet beklerüz	
107	Sihri	Ġazel / 5 beyit	33a	‘ışka ḳul olduk belâ bâbında ḥizmet beklerüz ṭâleb-i râh-ı gamuz kim mülk-i vaḥdet beklerüz	siḥriyâ şem’-i cemâl-i yâr içün pervâneveş cân ü dil yakup ṭarîḳ içinde gayret beklerüz
108	Medḥî	Ġazel / 7 beyit	33a	geh gedâyuz bârigâh-ı burc-ı devlet beklerüz gâḥ şâhuz taḥt-ı ‘ışḳ içinde rağbet beklerüz	nice kim cevri telseer yüz döndürüp terk itmezüz medḥî hûblar mihrîdür bu câna minnet beklerüz
109	Civânî	Ġazel / 7 beyit	33a-33b	ḥayli demdür güşe-i künc-i ferâgat beklerüz ehl-i fakruz ḳal’a-ı ḳâf-ı ḳanâ’at beklerüz	biz civânî etmişüz çün mâsivâdan dil berî ‘âlem-i ‘uzletdeyüz emr ü irâdet beklerüz
114	Muḥibbî	Ġazel / 5 beyit	33b	ḥasteyüz küyünḳa yıllardur ki şîḥḥat beklerüz ey ṭabîb-i dil lebünden ya’nî şerbet beklerüz	bezm-i gamda ey muḥibbî vâmıḳ u ferḥâd u ḳays geçdi anlar mest olup biz dahı şoḥbet beklerüz
115	Firdevsî	Ġazel / 5 beyit	33b	küy-ı yârî ṭolanup her gice ḳat ḳat beklerüz bâğbânüz ‘âlem içre bâğ-ı cennet beklerüz	cennet-i ḳoyup vaṭan-ı küy eyledügi firdevsiyâ bu fenâ dünyâya geldük şimdi rîḥlet beklerüz

Tablo 3. 5. Tablonun Devamı

116	Hazānî	Ġazel / 5 beyit	33b-34a	gerçi hecr-i yâre düşdük dâr-ı ğurbet beklerüz kesmezüz ümmîdi feth-i bâb-ı nuşret beklerüz	hânkâh-ı dehrde olduk mürîd-i pîr-i 'ışk er ocağından hazānî şimdi himmet beklerüz
117	Ṭalibî	Ġazel / 5 beyit	34a	nâlelerle küyün ey serv kâmet beklerüz bûlbülüz güyâ ki gülzâr-ı leṭâfet beklerüz	ġam-ı hîşâr-ı bekleyen ferhâd ile mecnûn için ṭalibî çün bize geldi şimdi nevbet beklerüz
118	Nakşî	Ġazel / 5 beyit	34a	kısmet-i rûz-i ezeldür çün muḥabbet beklerüz tâ ki biz mest-i elestüz bezm-i vaḥdet beklerüz	kulıyuz ehl-i kemâlün nakşiyâ 'âr itmezüz câhile meyl itmezüz ammâ zarâfet beklerüz
119	Kesbî	Ġazel / 5 beyit	34a-34b	şâhbâz-ı 'ışk olup evc-i velâyet beklerüz her cihetden server-i erbâb-ı sa'âdet beklerüz	kesbiyâ 'ankâ sıfat kâf-ı kanâ'at özlerüz şanma kim dünyâda biz şeh- i selâmet beklerüz
124	Neşâtî	Ġazel / 6 beyit	34b	ka'be-yi küyünde yarun cây- ı şefkat beklerüz bir niçe mücrimlerüz bâb-ı sa'âdet beklerüz	ey neşâtî 'işret-i aġyârdan fâriğ olup yâr ile hem meclis olduk şimdi şoḡbet beklerüz
125	Ẓamîrî	Ġazel / 5 beyit	34b	pâsbânuz serḥad-i 'ışk içre nevbet beklerüz ya'ni kim sultân-ı 'ışkuz mülk ü vaḥdet beklerüz	olmayup dünyâ-yı dūna ḥalk-ı 'âlemden kaçup bu zâmîrî haste birle genc-i 'uzlet beklerüz
146	Necâtî Beg	Ġazel / 6 beyit	38a-38b	yaşamun ḳatresi geydür[di] zırhlar tenüme veh ki mâni' olmaz tîr-i ḥadeng efgenüme	yâr dirmiş ki necâtînün elinden ne gelür ah kim beni ḥuzûr ile ḳomaz gülşenüme
151	Üsküblü İshâk Çelebi	Ġazel / 5 beyit	38a drk.-38b drk.	şarılupdur bedenüm penbe- i dâġ-ı tenüme geymege zerrece yer kalmadı pîrâhenüme	şabrumun ḥırmenidür sînede cânım işhâk âh [kim] süz-ı dil âteş bıraġur ḥırmenüme
152	Sehî Beg	Ġazel / 5 beyit	38b	dâġlar ḥalkası zırhlar geydürdi tenüme cebe şatmak nic' olur göstereyin düşmenüme	feth-i bâb olup o mihr olsa sehî miḥmânım ḥücre nûr ile ṭola câm ola [meh] revzenüme
153	Vaşfî	Ġazel / 5 beyit	38b	her ki hecründe naẓar eyleye cânâ tenüme müy şanur ki ṭolaşmış ola pîrâhenüme	gül yüzi vaşfını vaşfiden işidüp didi yâr yaraşur kim ola bûlbül bu benüm gülşenüme
154	Sihri	Ġazel / 5 beyit	38b-39a	zûlf-i zencîrini dilber daġalı gerdenüme itdi rûsvây beni dostumla düşmenüme	aldı dil-i şürini siḥri ġam-ı endüh ile mübtelâ her biri bir dürlü belâlu tenüme

Tablo 3. 5. Tablonun Devamı

158	Muhibbî	Ġazel / 5 beyit	38b drk.	nâr-ı ġamda nazâr iden kişi tâb-ı tenüme didi fânüs-ı belâ perdesi pîrâhenüme	ey muhibbî dime aġyâra seg-i yâr şâkın ne için benzedesin dostumı düşmenüme
165	Muhibbî	Ġazel / 5 beyit	40a	jeng-i ġamdan diler-isen ola gönlün şâfi koma elden ko[ma] bir lahza şarâb-ı şâfi	kanımı içmege geldükde benüm ġamze-i dost bu muhibbî dir anı cân-ıla şihhâ 'âfi
166	Ĥayâlî Beg	Ġazel / 5 beyit	40a	ne ziyân itdi sanı şüfi şarâb- ı şâfi yine alup ele ġaybetde çekersin şâfi	gelmege ġavf ider ġvâb ġayâlî gözüne olalı yaşı ile baġr-i muġit etrâfi
167	Zuhûrî	Ġazel / 8 beyit	40a-40b	gitdi nüş eyler iken şüfi şarâb-ı şâfi nice tıfl eyler ile görün onı inşâfi	dilberün kankısı ra'nâ idigün bilmez isen şor zuhûriye odurur hüblarun şarrâfi
172	Ĥadîşî	Taġmîş / 5 bend	40b	debreder bâd-ı şabâ zülf-i niķâbın götürür bûlbûl âşüftelenüp gülde niķâbın götürür baġrımun bir nice cân naķdı kebâbın götürür bezm-i ġam muṭrîbinün sîne rebâbın götürür çeşm-i giryân kabaġı tolu şarâbın götürür	ey ġadîşî bu ġam vechine müştâķ çeker her maķâmâta yine râzık-ı rezzâķ çeker bu cefâ kim çekerüm şanma ki âfâķ çeker ol cefâ yüki ne cevriylese işhâķ çeker ne kadar olsa anun nâz u 'itâbın götürür
173	Şeyḫî	Muḥammes / 5 bend	41a	nâm-ı nengi ķo elünden koma bir yâr etegin tutagör yaḫşî müdâm ister isen var etegin mesken it bûlbûl-i şeydâ gibi gülzâr etegin pend güş itme dilâ alma ele 'âr etegin ķo ne dirlerse disünler dutagör yâr etegin	şeyḫiyâ ġalkda mürüvvetle 'aṭâ ķalmadı cün oldı faẓl işi ķesâd şî'r-i bahâ ķalmadı cün ġaķ-şinâs kimse yog 'âlemde şafâ ķalmadı cün ey muhibbî benî-'âlemde vefâ ķalmadı cün sen de mecnûn şıfat tut yûri taġlar etegin
174	'İşkî	Taġmîş / 7 bend	41a-41b	ülfet-i 'ışķ eyleyen ünsiyet-i cân istemez iltifât-ı ġalk-ı teklifât-ı insân istemez terk ider cümle cihân mülkini 'unvân istemez ihtiyâr-ı faķr iden dergâh-ı eyvân istemez zâd-ı ġamdan özge hergiz kendüye nân istemez	'ışķiyâ câm-ı ezeldür cânı bî- hüş eyleyen yâd ķılmaz 'âlemi kendin ferâmüş eyleyen ķaṭreye şaymaz muḫitî 'ışķ ile cüş eyleyen ey muhibbî yâr elinden bir ķadeh nüş eyleyen ġızr elinden ger olursa âb-ı ġayvân istemez

Tablo 3. 5. Tablonun Devamı

191	Fethî	Tahmîş / 5 bend	42b-43a	bir 'araççin tolu miske dime gîsûdur bu dil-i sevdâzedeniñ başına kayğudur bu mor çeker kâküline mâr didiler müdür bu nice kâkül nice mü sünbül-i gül-budur bu dil-i 'uşşâkı perişân idici budur bu	fethiyâ başlayıcağ meclise sen kul 'amel hüsrev-i mülk-i ma'ânî sözidür sende emel sen anuñ şî'rin okı kim diye her tab'ı güzel yine sıhr itdi necâtî nice söz nice ğazel leb-i dilber şan'atinde bir içüm şudur bu
192	Mu'îdî	Tahmîş / 7 bend	43a-43b	cilve itdi yine bir kaç büt-i meh-rû begler niçe büt her biri bir serv ü semen-bû begler şalınur nâz ile 'âşıklara karşu begler bir alay oldu perî şîveli âhû begler gözi âhûların alayına yâhû begler	ey mu'îdî yiter olduñ bu hevâ yolında peyk niçe bir il sözine ola cevâbuñ lebbeyk hâk 'inâyet kıla bir gün diyesin tevbe 'aleyk ne necâtî ne güzeller ne selâmün ne 'aleyk fâriğüz idemezüz kimseye tapu begler
197	Cevâhîrî	Müstezâd / 11 bend	44a-44b	geldi yine hoş faşl-ı bahâr dem-i nevrûz gitdi kamu gam buldı cihân tali'-i firûz 'arz eyledi gül bülbüle dîdâr-ı dil-firûz gel şahn-ı çemene bugün ey 'âşık-ı cânsüz nergis gibi mest olma koma lâle gibi zinhâr elden cem-i câmı	gel nuţka bugün bir gülgünü şahn-ı gülîstân hoş nâz u niyâz it nitekim bülbül-i nâlân sözine şekerün eyâ tûtî-i hoş el-hân keş'ârûñı gördükde diye sa'dî vü selmân bu dağı cevâhîrî ya hod-lülü- i şeh-vâr ya nazm-ı niżâmî
206	Bursalı Rahmî	Tesdîs / 7 bend	46b-47a	ķabza-i kudretde himmetden kemânım var imiş menzil aldım tîrveş a'lâ nişânım var imiş mîhr ile burc-ı şerefde iktirânım var imiş tâlî'üm ferhunda 'ömr-i câvidânım var imiş devlet ü ikbâl ü baht-ı kâmrânım var imiş kim seni bir dağı görmege zamânım var imiş	âfitâbum gün gibi hüsniñ olalıdan 'ayân oldı envâr-ı cemâlün den münevver nev-cihân ey gül ister dem-i vişâlu[ñi] cân-fezânı her zamân çün müyesser oldu cismüm ferâh buldı tâze cân devlet ü ikbâl ü baht-ı kâmrânım var imiş kim seni bir dağı görmege zamânım var imiş
207	Âhî Çelebî	Ġazel / 5 beyit	47a-48a	çıkarsa n'ola sînemden benüm düd-ı siyâh egri dütünü toğrı çıksun tek olursa düd-gâh egri	gehî meyhâne güninde gehî mesciddür âhî hârâb-ı mest-i 'ışk olmuş yürür geh toğrı gâh egri

Tablo 3. 5. Tablonun Devamı

208	Ahmed Pâşâ	Ġazel / 5 beyit	47a drk.-48a drk.	bugün bir serv-şad gördüm girür şeb külâh egri eliyle oynayup zülfin ider geh toġrı gâh egri	kağeğ tut lâle-vâr ahmed bu dem kim şevk-i bezmünle düzer nâzük kabâsın gül geyer gonca külâh egri
210	Ahmed Pâşâ	Ġazel / 5 beyit	48a	bugün bir mâh-ı nev gördüm geyer bir şeb-külâh egri şarâb-ı nâz nüş itmiş yürür geh toġrı gâh egri	kitâb-ı şun'-ı yezdân bî- hağadur toġrı bağ ahmed kalem yazmadı levh üstine bir harf-i siyâh egri
211	Ahmed Pâşâ	Ġazel / 5 beyit	48a	gümüş serv üzre ol dilber geyer bir şeb külâh egri kamer ol reşken tâcın geyer geh toġrı gâh egri	cemâli ka'besin gördün imâm-i 'ışka uy ahmed namâz ol vağt müşkildür kim ola kible-gâh egri
214	Ahmed Pâşâ	Ġazel / 6 beyit	48a drk.	külâhın ol hilâl-ebrü geyer geh toġrı gâh egri bu hüsnî görse mâh-ı nev urınmazdı külâh egri	bugün ber-dâr ider dilber giriftâr ahmedün gönlin anun'çün zülfi çengâlin ider geh toġrı gâh egri
237	Muhibbî	Ġazel / 8 beyit	52a	ihtiyâr-ı fakr iden dergâh-ı eyvân istemez zâd-ı ġamdan özge hergiz kendüye nân istemez	yâr elinden ey muhibbî bir kağeğ nüş eyleyen hızr elinden ger olursa âb-ı hayvân istemez
245	Yahyâ Beg	Ġazel / 7 beyit	52b-53a	bende-i fakr ü fenâ teklîf-i dîvân istemez emr-i ma'rûf-ı hüdâdan ġayrı fermân istemez	'ışk-ı dilber şöyle istignâ virür yahyâya kim hâzret-i loġmândan derdine dermân istemez
249	Üsküblü İshâk Çelebi	Ġazel / 7 beyit	52b drk.-53a drk.	hüsrevâ aldanma sen efsâne- i ferhâda gel şan'at öğrenmek dilersen ġo anı üstâda gel	zerrece ġalmadı ol gün yüzli dilberde vefâ aġla ey ishâk-ı bî-dil derd ile feryâda gel
250	Ĥâlî'î	Ġazel / 6 beyit	53a drk.	leylî vü mecnûn okırsa ey gönül üstâda gel hüsrev ü şîrin gerekse hîdmet-i ferhâda gel	bunca yıldur âsitânunda sürinür Ĥâlî'î demedün bir kerre gel gel derd-mend üftâde gel
269	Revânî	Ġazel / 5 beyit	55a drk.-55b drk.	mâh-rûlarda seni medh iderem çün güzelüm n'ola bir ayda tamâm ola benüm her ġazelüm	yok durur çünki şarılmaġa revânî çäre eñegin oġşayalum bâri dudaġın emelüm
276	Necâtî Beg	Ġazel / 7 beyit	55b drk.	fıkr-i sevdâ-yı ser-i zülfün ucından güzelüm kışsa-i leyli vü mecnûna dönüpdür meşelüm	ben necâtî ġapunun ġâkine yüz sürdüğüm ol umarum bir gün ire ayaġun öpmege elüm
277	Muhibbî	Ġazel / 7 beyit	56a drk.	gele başladı ġatun aña ne çäre idelüm giceyi güne ġatup şankim irişür ecelüm	sözümün süzi ile yansa 'aceb mi dil ü cân yana odlara muhibbî kim oġursa ġazelüm
278	Zamânî	Ġazel / 5 beyit	56a drk.	oġ ise çäre şarulmaġa senünle güzelüm eñegün oġşayalum bâri dudaġın emelüm	n'ola meşhûr-ı cihân olsa benüm murġ-zâra bu zamânî gibi bir mâhlikâyı sevelüm

Tablo 3. 5. Tablonun Devamı

282	Manastırlı Celâl Bey	Ġazel / 5 beyit	57a	haddün gibi gül-i ter bir gül-sitânda bitmez kaddün mişâli ‘ar‘ar bâğ-ı cinânda bitmez	dil-dâra sergüzeştüm nice derem celâlî taķrîre başlar isem iki cihânda bitmez
283	Zâtî	Ġazel / 5 beyit	57a	zûlfün mişâli sünbül bâğ-ı cinânda bitmez hâlün gibi karanfûl bir gül sitânda bitmez	ol yâri pür-cefâdan umma vefâyı zâtî meşhûrdur ki seyr-i sürûr anda bitmez
285	Edirneli Nazmî	Ġazel / 5 beyit	56b drk.	leb ü ruhsârûnı medh eyledüğüm-çün güzelüm oldı rengin ü ter ü taze benüm her Ġazelüm	nazmîyem la'lüne cân virmege ey hûsrev-i hûsn 'ışk-ı şîrin ile ferhâda dönüpdür meşelüm
286	Tâcî-zâde Ca'fer Çelebi	Ġazel / 7 beyit	56b drk.	dest-bûse nitekim sa'y iderüm irmez elüm dostum bâri icâzet vir ayağın öpelüm	ca'ferem şem' gibi sözlerümün süzından dil odlara yine her kim oķursa Ġazelüm
291	Ĥayâlî Beg	Ġazel / 5 beyit	57b	tîr-i cefâlar eyledi bağrum delik delik ğam oklarına dopdoluyam nitekim yelik	ķutlu kapu açıldı Ĥayâlinün üstine alçak göñüllü olalıdan nitekim eşik
296	Zâtî	Ġazel / 5 beyit	58a-58b	bir mehûn mihrin vire idi bâri allâhum saña gün gibi rûşen olurdu hâlüm ey mâhum saña	cennete varmağa ey Ĥurî- şîfat bulur târîķ toğrı ilterse eger kim zâtîyi râhum saña
299	Mesîhî	Ġazel / 5 beyit	57b drk.	her kim ki 'ışkuña râm olmadı münelik 'unşur degül mizâcı ye taşdur ye Ĥod çelik	çünkü mesîhî maķdemüne sürmedi yüzün böyle neden şarardı ayağındağî gelik
301	Necâtî Beg	Ġazel / 5 beyit	58a drk.-58b drk.	'âķıbet cevır ile cân almaķ olupdur Ĥu saña biz 'adem mülkine yüz tutduk benüm yâhû saña	ol gözi mestâneye uydun necâtî yûri var giceler tâ şubĤa dek olsun Ĥarâm uyĤu saña
303	Azâd	Ġazel / 5 beyit	58b	itmedi âhum eşer ey gözleri âhû saña bî-vefâ dildâr imişsin dostum yâhû saña	vaz gel [ey] âzâd ol serve hevâdâr olmadan kim neler itmiş durur bilmez misin âh ol saña
304	Revânî	Ġazel / 5 beyit	58b	geh cefâ geh cevır ü geh nâz oldı çünkim Ĥu saña bî-vefâ dildâr imişsin dostum yâhû saña	devr-i Ĥüsninde revânî şâd-ı Ĥandânsın yine luķfı yüzünden toğupdur benzer ol meh-rû saña
309	Şem'î	Ġazel / 6 beyit	58b drk.	bu kemâl-i Ĥüsni kim virmişdür allâhum saña virmemişdür kimseye illâ ki ey mâhum saña	dûd-ı âhı şem'inün serkeşlik eyler dem-be-dem ķorķaram bir gün irişür ey yûzi mâhum saña

Tablo 3. 5. Tablonun Devamı

310	Edirneli Nazmî	Ġazel / 6 beyit	58b drk.-59a drk.	hey nice hûsn ü leâfet virmiş allâhum saña bir gören biñ cân u dilden kul olur şâhum saña	hâk-i pâkünden ırağ olmazdı nazmî derd-mend hem-dem olmasa eger ağyâr- ı bed-hâhum saña
311	Kemâl-i Zerd	Ġazel / 5 beyit	59a drk.	bilmezem taşdan mı virdi kalbi allâhum saña k'âhene kâr itdi âhum itmedi mâhum saña	vaşlınun dârü's-şifâsından kemâle kıl devâ kim işi ol hastenün kalmışdur allâhum saña
318	Yahyâ Beg	Ġazel / 6 beyit	59b drk.	gâyetde nâ-tüvânem efendi inan baña râh-ı fenâda oldı bâr-ı girân cân baña	yahyâ gazelde çünki ferid-i zemânemiş elhaq dinürse husrev-i şîrin- zebân baña
319	Yahyâ Beg	Ġazel / 5 beyit	59b drk.-60a drk.	ğarazum bu ki muşâhib idinem yârı baña vây eger hâzret-i çok kılmaz ise yârı baña	secde eyler göricek ol güneşi ey yahyâ öykinür yollarınun sâye-i divârı baña
452	Bursalı Rahmî	Ġazel / 5 beyit	77a	miyânun müya teşbîh eylemekde kıl ü kâl itdüm hilâle benzedüp ebrûların yanlış hayâl itdüm	ma'ârif ehli geymezmiş kabâ- yı atlas-ı şâhî anun'çün rahmiyâ bende libâsum köhne-şâl itdüm
453	Fevrî	Ġazel / 5 beyit	77a	ten-i zâr u za'îfüm mürveş kim pâ-y-mâl itdüm süleymân-ı zamânımsın tapuña 'arz-ı hâl itdüm	vücüdüm mahv iderdüm fevrî kaldım zu'afâsı anun'çün nişân tîrine bir üstühvân kalsun hayâl itdüm
465	Müdâmî	Ġazel / 5 beyit	77b	cemâlün âfitâbından temennâ-yı vişâl itdüm anun'çün zerreveş kapuñda cismüm pâ-y-mâl itdüm	müdâmî mülk-i nazmun hüsrev-i hâkânî oldum ben anun'çün sözlerimi haydârı dîvânî kemâl itdüm
466	Seydî	Ġazel / 5 beyit	77b	şarîğ ruhsârımı kanlu yaşumla pâ-y-mâl itdüm saña ey hüsrev-i mülk-i melâhat 'arz-ı hâl itdüm	şu denlü ağladım yarun şebi hecründe ey seydi bu eşk-i çeşm-i hün efşânımı ceyhün mişâl itdüm
467	Mehî	Ġazel / 5 beyit	77b	gözümde eşk-i hüninim damıtdım pâ-y-mâl itdüm saña ey serv-kadd derd-i derünüm 'arz-ı hâl itdüm	cebini hâsretiyle her gice feryâd kılmakdan mehî mihrî süleymân ey gamî serkeşte hâl itdüm

Tablo 3. 5. Tablonun Devamı

468	Maḥfî	Ġazel / 5 beyit	78a	düşelden 'ışka ey meh elif kaddümü dâl itdüm serî küyünde cân virüp vücüdüm pây-mâl itdüm	nedür bu görünen kanlu elifler dime ey maḥfî fezâ-yı sînem içre gül diküp bir kaç nihâl itdüm
469	Civânî	Ġazel / 7 beyit	78a	ham ebrûların kim nisbeti mâh-ı hilâl itdüm ne nisbet bu hilâle râyeti egri hayâl itdüm	ḥaḳîkat neydüğünü anladım mâhiyetin dehrün civânî ben libâsî fâḥîrüm egnümde şâl itdüm
478	Sipihri	Ġazel / 5 beyit	79a	âşifteler cefâ belâzedeleri belâlaruz deyr-i cihânda bir şöhbete mübtelâlaruz	pervâz-ı âteşin ile degdük livâ-yı yâre şimdi sipihri mülk-i ğama pâdişâlaruz
479	Uşulî	Ġazel / 7 beyit	79a	âvâreler felek-zedeler bî- nevâlaruz 'âlemde bir maḥabbet esiri gedâlaruz	ḥablû'l-metîn-i ḥaḳkı bulup naḥnu akrebi bizde uşulî şanma ḥudâdan cüdâlaruz
490	Necâtî Beg	Ġazel / 6 beyit	80a	çınarun kadd-i yâra nisbeti var eli yufka velî hoş himmeti var	ayağuna yüzün sürer necâtî eyü varur başında devleti var
494	Süzî	Ġazel / 6 beyit	80b	demî hoş gör ki dehrün lu'beti vâ bu deyrün dürlü dürlü şüreti vâ	yetiştî birlige dilberle süzî ḥarîm-i vaşl içinde vaḥdeti vâ
495	Lâmi'î	Ġazel / 5 beyit	80b	gülâcuñ la'l-i yâra nisbeti var dili yufka velî hoş himmeti var	elinden lâmi'î kırmaz ayağı müdâm olsun başında devleti var
496	Şem'î	Ġazel / 5 beyit	80b	cemâlün şem'inün germiyyeti var beni yakmağa benzer niyyeti var	muḳâbil olalı ol âfitâbe mehün gün gibi şem'î şöḥreti var
497	Revânî	Ġazel / 5 beyit	81a	yüzüne âfitâbuñ nisbeti var saña yirden göge dek minneti var	güneş yüzlülere içti toluu revânî'nün 'aceb germiyyeti var
498	Edirneli Nazmî	Ġazel / 5 beyit	81a	kapuñ ki âsumânun nisbeti var özine gör ne 'âlî himmeti var	olursa daḥî nazmî sırr-ı 'ışkuñ dime fâş ide ğayra ğayreti var
524	Şürî	Ġazel / 5 beyit	83a drk.-83b drk.	şeh-i mülk-i cününam kayd- ı âlemden ferâğum var ne mîrüm ne vezîrüm vezâretüm ne otâğum vâ	saña şor kusûr-ı şüfî meydânımız aña şürî benüm cennet gibi muḳârin hoş tarağum vâ
531	Hızrî	Ġazel / 5 beyit	83b drk.	gerekmez tevsen çarḥ-ı denîden ferâğum var bu 'âlem geşt-güzârında ne çiftüm ne orâğum var	gönülden dîdeden hızrî çıkardım âb-ı hayvânı leb-â-leb hûn-ı eşk ile tolu iki kabâğum var

Tablo 3. 5. Tablonun Devamı

532	Firākî	Ġazel / 5 beyit	83b drk.-84a drk.	biḥamdillāh gönül abdāl olaldan tāze dāğum vār cihānuñ tekyegāhında benüm de bir çerāğum vār	ko minnetsüz ciger kanın içeyin lāleveş her dem firākî bezm-i kesretiden benüm şimdi ferāğum vār
533	Civānî	Ġazel / 7 beyit	84a drk.	biḥamdillāh gāmunla sinem üzre tāze dāğum var belāyuz monla yanar gün gibi rüşen çerāğum vār	ferāğat mülkine şahum n'ola artursa 'unvānum civānî işhāk sāyebān gülgün otāğum vār
635	Ḥayālî Beg	Ġazel / 5 beyit	96a	kan ağladuñ görünce ben 'āşıkı fütāde ey çeşm-i hūn-feşānum olsun demün ziyāde	teşbîh sāde virmez zînet vire ḥayālî rengin edā gerekdür eş'ār-ı dil-güşāda
636	Zātî	Ġazel / 6 beyit	96a	āl ile dutdı öpdî la'l-i nigārı bāde virse 'aceb mi āhum bezm-i fenāyî bāde	yā kaşlaruñ hilāle teşbîh itdi zātî eksüklük itdi ey meh ma'zür tut bu rāda
637	Faķırî	Ġazel / 5 beyit	96a	ğamdan helāk olupdur cismüm benüm ziyāde ey sākî-i maḥabbet şun baña cām-ı bāde	'ışkuñ meyinden ey meh mest oldı bu faķırî 'aks-i lebün göreliden cām-ı cihān nümāda
639	Faķırî	Ġazel / 4 beyit	96a drk.	güşende gül yüzünçün āh eyleşem ziyāde bülbul kebāb olurdu döne döne hevada	korķar ki dūd-ı āhum aña sirāyet ider çerḥ-ı felek anuñ'çün kaçar dönüp hevada
640	Muḥibbî	Ġazel / 6 beyit	96a	olsun tena'um içre ol yār-ı rüy-sāde kalsun belâ vü ġamda bu 'āşık-ı fütāde	gülrār-ı hüsnün içre her ġice şubḥ olunca okur muḥibbî medḥün bülbulleyin nevāda
641	Helākî	Ġazel / 5 beyit	96b	ben zār-ı nā-tüvānuñ nerd-i ġam-ı belāda baḥt kapısı baġlu mümkin degül güşāda	kavs-i kuzāḥdan inse tîr-i każā başuña olġıl helākî dā'im teslîm ile rızāda
642	Kāmî	Ġazel / 5 beyit	96b	derdüm ḥikāyet itsem mecnün-ı nā-murāda kendin koyup benüm'çün aġlardı ol fütāde	oldum ġazelde kāmî 'allāme-i zamāne şî'rümden itse tañ mı şā'irler istifade
643	Seyrî	Ġazel / 5 beyit	96b	leylî için ki mecnün āh eyledi ziyāde od urdu kâināta murġ uçmadı hevada	şahrā-yı 'ışk seyri mecnün ile şaġışımız kim gördi iki şāhı seyrānda bir arada
647	Maḥremî	Müfred	96b drk.	sākî-i bezm-i miḥnet her kime şunsa bāda mest ü ḥarāb kodı ḥum- ḥāne-i belāda	
648	Za'fî	Ġazel / 5 beyit	96b drk.	ey meyl iden nuķuşa bu deyr-i bi-fenāda şarf itme naķd-i 'ömrün gezme 'abes hevada	za'fî kaçan ki buldum seb'ül- meşānî şırrın bildüm nedür kerāmet taḥmîr ü tîn-i māda

Tablo 3. 5. Tablonun Devamı

649	Mesîhî	Ġazel / 5 beyit	96b drk.	süz ile âh ideydüm ħadden eger ziyâde kuşlar kebâb olurdu döne döne havada	ta'lim-i 'ışk ideydim ferhâda ger mesîhî komazdı iki taş tağlarda bir arada
650	Ĥayâlî Beg	Ġazel / 5 beyit	96b drk.	sözüm sirâyet itse mecnûn u nâ-murâda kuşlar kebâb olaydı başındaki yuvada	[bir yayını çeküpdür 'aşkun ĥayâlî ey meh] [kim oldu âna nisbet kavs-i kuzah kepâde]
705	Şemsi Pâşâ	Ġazel / 5 beyit	102b	nigâra bâde şundum içmedi peymâna döndürdi elüm kaç' itdi güyâ pençe-i mercâna döndürdi	görelen ol mehî şâm içre ey şemsi kararun yok seni bu çarĥ-ı keĥ-rev mihr-i nûr-efşâ[na] döndürdi
706	Şihâbî Bey	Ġazel / 5 beyit	102b	bugün meclisde sâķî sâĥarı mestâna döndürdi ĥazabdan la'linün 'aksi şarâbı kana döndürdi	şalup şem'î sa'âdeti ey şihâbî üstüne pertev beni şâm-ı vişâlinde meh-i tâbâna döndürdi
707	Bursalı Rahmî	Ġazel / 5 beyit	103a	yâr ebrûsî 'araķ-rîz [olsa] hoş-ter gösterür zâĥalansa nitekim şemşîr cevher gösterür	rahmîyi nâlân idüp aĥyârî şâd eyler felek tûti-i güyâ tururken zaĥa şekker gösterür
708	Civânî	Ġazel / 6 beyit	103a	şâhbâz-ı çeşmün ebrûyî mu'anber gösterür cilvegâh-ı gülşeni ĥüsn içre şeh-per gösterür	süz-ı âhumdan civânî şöyle yanmışdur zebân her gören şanur ki dehenden dilber zer gösterür
715	Ĥayâlî Beg	Ġazel / 6 beyit	104a	ķayddan âzâdeyüz küy u ķanâ'at beklerüz naķd-i şabrun ĥenciyüz künc ü ķanâ'at beklerüz	bir ĥarâmî gözlü dildârün elinden âh kim sinemüz tablın döĥüp derbend-i miĥnet beklerüz
716	Mehmed Paşa	Ġazel / 5 beyit	104a	gice gündüz ķal'a-i dehr içre nevbet beklerüz pâsbânî dergehiz burc-i sa'âdet beklerüz	bâde virmez 'ömrümüz la'lün şarâbın şun müdâm sâķiyâ şun 'arîzun şevķiyle şoĥbet beklerüz
717	'İşretî	Ġazel / 5 beyit	104b	kûh-ı ĥam ķaplanıyuz deşt-i meşakķat beklerüz şahne-i şeh-r-i belâyuz mülk- i miĥnet beklerüz	şâh-bâz-ı evc-i tecrîd olmışuz ey 'işretî maĥbes-i tenden ĥalâş olmaĥa fırsat beklerüz
718	Fuzûlî	Ġazel / 6 beyit	104b	ĥaylî yıllardur ser-i küy-ı melâmet beklerüz leşker-i sultân-ı 'irfânuz velâyet beklerüz	yatdılar ferhâd u mecnûn mest-i câm-ı 'ışk olup ey fuzûlî biz olar yatdukķa şoĥbet beklerüz
719	Refikî ?	Ġazel / 5 beyit	104b	yüz sürüp biz âsitânî dâr-ı devlet beklerüz çarĥa çıkdık biz mesîĥa gibi rif'at beklerüz	ĥaĥt-ı gül ol kıyâmet birle ĥaşr olsun diyü niçe yıllardur ki bir eşrât-ı sâ'at beklerüz
722	Naĥîfî	Ġazel / 7 beyit	104b drk.	dostlar şânmayun bizi âmedde 'izzet beklerüz güşe-i divârunda yâran ile zillet beklerüz	ey naĥîfî baş açuk ķaşıyuz meydândayuz 'âdet olmuşdur bize bir vâķitte cür'et beklerüz

Tablo 3. 5. Tablonun Devamı

768	Cinānī	Tahmīs / 5 bend	117a-117b	nev-bahār oldı güzellendi ser-â-ser 'âlem oldı ezhâr ile her güşe gülistân-ı irem sıneler doldı şafâ kalmadı endüh u ğam eyledi müjde-i gül dilleri şād u ħurrem goncanuñ gönli açıldı güle düşdi şebnem	ey cinānī pür idüp şöhet ile âfâkı haşre dek nâmun idüp devr-i felekde bâķī dem-be-dem sâkin idüp şüz-i dil-i 'uşşâķı âb-dâr olsa n'ola miyve-i şî'r-i bâķī urmadı kimse bu bâğ içre dahı böyle kalem

4. MECMÛ‘A-İ EŞ‘ÂR (06 MİL YZ A 715) METNİ

4. 1. Metnin Hazırlanmasında İzlenen Yöntem

1. Metnin yazımında transkripsiyon alfabesi kullanılmıştır.

2. Metnin sayfalarına varak numarası verilerek her şiirin dipnotuna varak numarası yazılmıştır. Mecmuanın bazı sayfaları mükerrer olduğu için verilmiş olan varak numaraları sayfa sayısının 2 fazlasına bakılarak bulunabilir.

3. Şiirler mecmuada yer aldıkları sıraya göre sıralanmış ve numara verilmiştir. Şiirin vezni de italik biçimde gösterilmiştir.

4. Mecmuada yer alan şiirler, şairlerin yayımlanan divanlarıyla karşılaştırılıp karşılaştırmalarda görülen farklılıklar dipnotta önce mecmuadaki kelime daha sonra “:” iki nokta koyularak divandaki şekli verilmiştir.

5. Metne yapılan eklemeler ve metin tamirleri “[]” işareti içinde gösterilmiştir.

6. Mecmuada başlığı olan şiirler dipnotta yazılmış olup başlığı olmayan şiirlere köşeli parantez içinde şairin mahlası ve şiirin nazım türü verilmiştir. Ayrıca mahlası olmayan/bulunamayan veya silik olduğu için okunamayan şiirler şiir mecmualarından, tezkirelerden, makalelerden vb. akademik kaynaklardan tespit edilmeye çalışılmış tespit edemediklerimize köşeli parantez içinde nazım şekli yazılmıştır. (Gazel, Müfred...)

7. Bazı kelimelerdeki medli okunuştan kaynaklanan ses türemeleri gösterilmiştir. (serābā, vişāl...).

8. Mecmuada okunamayan kısımlar “(...)” şeklinde gösterilmiştir. Divanı olmayan şairlerin şiirleri şiir mecmualarından veya diğer kaynaklardan taranıp okunamayan kısımlar tamamlanmaya çalışılmıştır. Bazı yerlerde net okunamayan kelimelerin yanına “(?)” işareti konulmuştur.

9. Müstensih, izafet kesresini göstermek için bazen kelimelerin sonuna “ي” harfi eklemiştir. Bu durum kelimenin okunuşunu zorlaştırmış anlama göre bazen “i” bazen de tamlama halinde “-i” okunmuştur.

10. Karşılaştırma yapılan şiirlerin şairin divanında olmaması halinde “Divanda bu beyit yer almamaktadır” ibaresiyle dipnotta belirtilmiştir.

11. Mecmuadaki Arapça ve Farsça şiirlerin vezni, bahirleri, nazım şekilleri ve şairin mahlasını vermeyip mecmuadan ekran görüntüsü alınarak şiir numarasının altına eklenmiştir. Dipnoda köşeli parantez içinde Arapça, Farsça ibaresi yazılmıştır.

12. Metinde başlıklar dahil büyük harf kullanılmamış özel isimlere gelen ekler de kesme işaretiyle ayrılmamıştır.

13. Atıf vavları kendinden önceki kelimeye uygun olarak kalınlık-incelik uyumuna göre yazılarak mecmuada yazılmayan atıf vavları köşeli paranteze alınmamıştır.

14. Mecmuada şiiri bulunan şairlerin yayımlanmış ya da tez olarak çalışılmış divanlarında bulunmayan şiirleri dipnotta belirtilmiştir.

15. Mecmuada Türkçe fiillerin sonunda bulunan “b”ler “p” ile yazılmıştır. (Görüp, idüp...)

16. Mecmuda vezin gereği ünlü düşmesi olan yerlerde “ ‘ “ kesme işareti kullanılmıştır. (N’ola, N’eydügin...)

17. Farsça edat ve ön ekler “-“ kısa çizgi ile ayrılmıştır. Bî-çāre, nā‘şāda...

18. Vezinleri aksayan mısralar dipnotta “vezin bozuktur” ibaresi ile gösterilmiştir.

19. Sert ünsüzlerin benzeşmesi kuralına uyulmamış metindeki şekiller esas alınmıştır. (bakdı, gitdi...)

20. Mecmuada mükerrer olan şiirler ile başlangıcı ve sonu farklı varakta olan şiirler dipnotta belirtilmiştir.

21. Tespit edilmiş olan Farsça vāv-ı ma‘dûleler “ā” önce üst konumda “v” işareti ile gösterilmiştir. (h^vān)

22. Mecmuada yazılmayan redifler köşeli paranteze alınmamıştır.

23. Mecmuada karşılaştırma yapılan neşredilmiş divanların/kaynakların künyeleri yazılmıştır. Yapılan karşılaştırmada beyit numarası farklı ise dipnotta belirtilmiştir.

4. 2. Transkripsiyon Sistemi

Tablo 4. 2. Transkripsiyon Sistemi

ا (ā)	a, ā	ص	ş
ا (ā)	a, e, ı, i, u, ü	ض	ž, d
ب	b, p	ط	t
پ	p	ظ	z
ت	t	ع	‘
ث	ṣ	غ	ğ
ج	c, ç	ف	f
چ	ç	ق	k
ح	h	ك	k, g, (ñ)
خ	h	ك	ñ
د	d	ل	l
ذ	z, d	م	m
ر	r	ن	n
ز	z	و	v, u, ū, ü, o, ö
ژ	j	ه	h, a, e
س	s	لا	la, lā
ش	ş	ی	y, ı, i, ī
		ء	’

4. 3. Mecnû‘a-i Eş‘âr Metni

1.

mefâ‘ilün mefâ‘ilün fe‘ülün
hezec + - - - / + - - - / + - -

1. ilâhî ‘ayn-ı ‘aqlum rûşenâ kıl
cenâb-ı hâzretünle âşinâ kıl
şarâb-ı ‘ışk ile ref‘ it hicâbı
küdûret virmesün benlik şarâbı
3. dem â dem cām-ı ‘ışkı eyleyüp nûş
ola kim ‘âlemi idem ferâmûş
müyesser kıl [baña] bir cām-ı pür-şûr
kim içen anı olmaz hiç maḥmûr
5. ki ‘âlem ser be ser endûh u ḡamdur
ser â ser miḥnet u derd ü elemdur
ḡinâ virsün baña ‘ışkun cihândan
ḡamun eksilmesün bir laḡza cândan
7. meni celb eylesün kullâb-ı ‘ışkun
baña meftûḡ olsun bâb-ı ‘ışkun
müdâm olsun gönülde ḡâlet-i ‘ışk
şarâb-ı şevk ile keyfiyyet-i ‘ışk
9. ola kim terk idem ‘ışk-ı mecâzı
tutam dâyim saña rûy-ı niyâzı
niçe bir bu hevâ ile hevesler
nedür cân gülşeninde bunca ḡaslar
11. niçe bir bu hevâ-yı zülf-i dildâr
niçe bir ârzû-yı ‘arız-ı yâr
niçe bir kayd-ı bend-i zülf-i dilber
beni zâr u esîr-i miḥnet eyler

-
1. 1^b: Kânünnâme-i Muḡabbet Te‘lif-i Yahyâ Raḡimetu‘llâhî ‘Aleyh: / (Karavelioḡlu-Tıḡlı, 2011: 165)
 - 3 Makalede (Karavelioḡlu-Tıḡlı) bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
 - 4 Makalede bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
 - 5 ki: bu.
 - 6 cihândan: cihânda.
cândan: cânda.
 - 7 meni celb: beni cezib.
 - 12 Makalede bu beyit 13. beyit olarak yer almaktadır.

13. beni bu kayd miḥnetden ḥalāṣ it
ḥarīm-i ḥazretünde ‘abd-i ḥaṣ it
gözümnden perde-i pindārı ref it
baṇa mānī‘ olan eṣyâyı def it
15. çıkar dilden ḥayālāt-ı hevâyı
derûna qoyma fikr-i mäsivâyı
baṇa genc-i ma‘ānī qapusın aç
sirâc-ı luṭfuṇ olsun dilde vehhâc
17. benüm ḥall eylegil ‘ıkd-ı lisānum
beyân itsün ma‘ānîyi zebānum
baṇa mekṣûf ola her sırr-ı mübhem
cenâbından iriṣe feyz her dem
19. ilāhî ḥüsn-i zâtun ‘izzetiy‘çün
saṇa ‘âşık olanlar ḥürmetiy‘çün
vefâ-yı vâşılân-ı ḥazretün‘çün
şafâ-yı ‘arîfân-ı vahdetün‘çün
21. derûn-ı pâki içün ehl-i zevkūṇ
dil-i bî-bâki içün ehl-i şevkūṇ
ayırma ‘ışkdan bir lahza cânūm
ölünce tende tâ rûḥ-ı revānum
23. baṇa ‘ömr olduğınca ‘ışkı zamm it
ḥayâtum muṣḥafın ‘ışk ile ḥatm it

-
- 13 Makalede bu beyit 14. beyit olarak yer almaktadır.
ḥazretünde: ‘izzetünde.
- 14 Makalede bu beyit 15. beyit olarak yer almaktadır.
eṣyâyı: ağıyarı.
def: ref.
- 15 Makalede bu beyit 16. beyit olarak yer almaktadır.
- 16 Makalede bu beyit 17. beyit olarak yer almaktadır.
olsun: eyle.
- 17 Makalede bu beyit 18. beyit olarak yer almaktadır.
- 18 Makalede bu beyit 19. beyit olarak yer almaktadır.
ola: olup.
iriṣe: iriṣsün.
- 19 Makalede bu beyit 20. beyit olarak yer almaktadır.
- 20 Makalede bu beyit 21. beyit olarak yer almaktadır.
- 21 Makalede bu beyit 22. beyit olarak yer almaktadır.
- 22 Makalede bu beyit 23. beyit olarak yer almaktadır.
- 23 Makalede bu beyit 24. beyit olarak yer almaktadır.

dilümde virdüm olsun ‘ışk her dem
murādum bu-durur allāhu a‘lem

24 Makalede bu beyit 25. beyit olarak yer almaktadır.
her: şon.
allāhu: vallāhu.

de[r]-beyân-ı âgâz-ı kelâm

25. gel ey mest-i mey-i hum-hâne-i 'ışk
belâ şehrindeki dīvâne-i 'ışk
işit bir hoş kelâm-ı hikmet-âmîz
semâ'-ı zevk-bahş u hâlet-engiz
27. hadîş-i 'ışkdur bu dürr-i meknûn
degül efsâne-i leyli vü mecnûn
budur âdâb-ı 'ışk-ı 'iffet-âmîz
degüldür şûr-ı şîrîn ile pervîz
29. bunı gûş eyler ise gûş-ı cânun
şafâlar kesb ide rûh-ı revânun
meger bir gün ki bu çarh-ı zer-endûd
duhân-ı âhum ile oldu pür-dûd
31. egerçi yoğ idi nâm u nişânum
velî eflâke irmişdi figânum
gehî bî-kesligümden eyleyüp yâd
iderdüm derd ü hasret birle feryâd
33. gehî gam-hârsızlık mihnetinden
gehî dil-dârsızlık hasretinden
gehî gerdün-ı dünun gerdişinden
gehî dehrün olur olmaz işinden
35. iderdüm kendü kendüme şikâyet
kılurdum gamlarum bir bir hikâyet
bu hâlet içre eylerken tefekkür
beni almış meger gül-i tahayyür

-
- 25 Makalede bu beyit 26. beyit olarak yer almaktadır.
26 Makalede bu beyit 27. beyit olarak yer almaktadır.
27 Makalede bu beyit 28. beyit olarak yer almaktadır.
28 Makalede bu beyit 29. beyit olarak yer almaktadır.
29 Makalede bu beyit 30. beyit olarak yer almaktadır.
30 Makalede bu beyit 31. beyit olarak yer almaktadır.
31 Makalede bu beyit 32. beyit olarak yer almaktadır.
32 Makalede bu beyit 33. beyit olarak yer almaktadır.
33 Makalede bu beyit 34. beyit olarak yer almaktadır.
34 Makalede bu beyit 35. beyit olarak yer almaktadır.
35 Makalede bu beyit 36. beyit olarak yer almaktadır.
36 Makalede bu beyit 37. beyit olarak yer almaktadır.

37. iletmiş vādī-i hayretde hayrân
komiş olmiş hemân kendüsi pinhân
gözüm açdum ne gördüm bir beyâbân
görinmez ins ü cândan hiç bir cân
39. hevâsı görem hemçün vādī-yi nâr
şusuz hâkî giyâhı şanasın mâr
ider bî-dânelikden murğ nefret
kılur bî-âblıktan vahş vahşet
41. biraz dīvâneveş yildüm yüpürdüm
yüzüm cârüb idüp yirler süpürdüm
ne ol şahrâya bulundu nihâyet
ne bir kes kim baña ide dalâlet
43. ne denlü eyledüm anda şitâbı
açılmadı baña bir râh bâbı
tek ü pûdan gidüp tâb u tûvânum
be-ğâyet ıztırâba düşdi cânum
45. gezerken ol beyâ[bâ]n içre hayrân
yalunuz her taraf üftân u hîzân
görindi nâgehân bir pîr-i ‘ârif
yüzinde berķ urur nûr-ı ma‘ârif
47. birûnı pes ma‘ârif birle pür-nûr
derûni ma‘rifetle beyt-i ma‘mûr
cemâlinde şafâ nûrı hüveydâ
ruhında âfitâb-ı ‘aql peydâ
49. hemân dem gördi anı çeşm-i giryân
gönül kırtıldı ğamdan oldı ğandân
varup pâyına düşem ol ‘azîzün
elini öpdüm ol şâhib-temîzün
51. didüm sensin meger hıızr-ı ğuceste
ki dil ğamdan senünle oldı reste

37 Makalede bu beyit 38. beyit olarak yer almaktadır.
38 Makalede bu beyit 39. beyit olarak yer almaktadır.
39 Makalede bu beyit yer almamaktadır.
41 yirler: yollar.
47 pes ma‘ârif birle: nûr-ı irfân-ıla.
50 düşem: düşdüm.

- hemānā rūḥdur cism-i laṭifün
nedür i'lām ide nām-ı şerîfün
53. nedür işbu beyābān-ı firāvān
ki yoḡdur aṇa hergiz ḥadd ü pāyān
ne rāh u resm ü ne ḥod tūşe-i rāh
meded kıl baṇa ḡaldum şöyle gümrah
55. didi nāmum benüm pîr-i ḥireddür
ṭarîḡum dāyimā rāh-ı reşiddür
felekde mihreveş rüşen-zamîrem
cûvān-rāyem eger şûretde pîrem
57. benem ḥikmetde iksîr-i sa'âdet
benem hem kîmyā-yı 'izz ü devlet
benem icâdda ûlâ-yı aḡdem
benem hem bâ'îş-i ikrām-ı âdem
59. baṇa peyrev olan buldı hidâyet
baṇa tâbî' olan görmez ḡelâlet
bu şahrâ vâdî-i dünyâ-yı dündür
niçe ferzâneler bunda zebündür
61. idüp her biri bir sevdâ-yı sūdı
bu vâdîde telef eyler vücûdı
virenler dil bu tîh-i dîvsâra
düşerler 'aḡıbet vâdî-yi nâra
63. neden dil virmek âsyâb-ı cihâna
neden âteş bırakmak cism ü câna
bu rüşendür ki çarḡ-ı fitne-engîz
şalar başuṇa her gün tîḡ-ı ser-tîz
65. seni bilmezsün işbu çarḡ-ı devvâr
ider döne döne dolâbveş zâr
bu dehrün 'âleminün zevḡi kemdür
baḡarsaṇ 'ayn-ı 'ibretle elemdür
67. şafâ-yı vaḡti cümle miḡnet-engîz
şarâb-ı şâfî her dem derd-amîz

55 rāh-ı: rāy-ı.

59 buldı: bulur.

66 dehrün 'âleminün: dehr-i bî-beḡānuṇ.

- sipihrüñ gerçi mihri var cihāna
velī yakmağ için eyler bahāne
69. görürsin gerçi mihr-i ‘ālem-efrūz
velīkin ol bir āteşdür cihān-sūz
seni besler bu çarḥ-ı ejdehā-şekl
olasın ‘ākıbet tā ḳābil-i ekl
71. yüzi üzre tutar gerçi seni yir
ağız açup velī bir gün seni yir
virür gerçi saña çok genc-i medfūn
yudar āḥir velī mānend-i ḳārūn
73. ne hoş dimişdür ol merd-i sūḥan-dān
kemāl-i nazm ile ḥassān-ı devrān
sipihrüñ ḥayrı yokdur gerdişinde
şebāt eglenmez anuñ bir işinde
75. didüm ey pīr-i dānā-yı ḥiredmend
nişār eyler lebün çün pend ile ḳand
ḥalāş olmağa var mı baña çāre
gelür mi şāhid-iḍ baḥtum kenāra
77. baña himmet ḳıl ey pīr eyle irşād
dil-i maḥzūnumı luṭfunla ḳıl şād
atālḳ ḳıl baña tıfl-ı yetīmem
giriftār-ı ğam u derd ü elīmem
79. naẓar idüp baña ol kān-ı şefḳat
didi kim ey püser ḳıl ‘ışḳa himmet
ḳılursan ‘ışḳ-ı ‘ālem-sūzı rehber
bu vādiden ḥalāş itdün hemān ser
81. delīli ‘ışḳdur kim olsa kem-rāh
kimesne ḳalmaya ‘ışḳ ile gümrāh
kime kim rehber ola hādī ‘ışḳ
aṇa cār ola şadr nādī-ı ‘ışḳ
83. didüm ey mürşid-i rāh-ı ḥaḳīḳat
delīl-i rüşen-i mülk-i sa‘adet

74 işinden: işinde.

81 ḳalmaya: olmaya.

83 Makalede bu beyit 82. beyit olarak yer almaktadır.

- beyân eyle baña gel ism-i ‘ışkı
bilem tâ kim nişân ü nâm-ı ‘ışkı
85. didi kim ey püser ‘ışkun beyânı
idüpdür lâl niçe [yüz] bin zebânı
münezzehdür anuñ zâtı resimden
müberraður müsemmâsı isimden
87. özi maḥkûmdur aḥkâmı muḥkem
hemânâ benzer oldur rûḥ-ı ‘âlem
sebeb oldur vücûd-ı mümkünâta
şeref oldur cemî‘-i kâyinâta
89. cihân tendür cihânün cânıdur ‘ışk
ḥaḳîḳat mülkinün sulṭânıdur ‘ışk
çü âdem ‘ışk ile olmuşdı mevcûd
melâ‘ik zümresine oldı mescûd
91. ḥalîle ‘ışk ile gülşen olup nâr
ser â ser âteş oldı cümle gülnâr
kelîmî şâḥib-i tûr eyledi ‘ışk
şecerden nâzırı nûr eyledi ‘ışk
93. devâ-yı ‘ışk içündür derd-i eyyûb
şafâ-yı ‘ışk içündür ḥüzn-i ya‘kûb
bulupdur ‘ışk ile faḥr-ı risâlet
maḳâm-ı ḳurb-ı ev-ednâya vuşlât
95. muḥaşşal ‘ışkdur ‘âlemde maḳşûd
velîkin ‘ışk-ı pāk-i zât-ı ma‘bûd

-
- 84 Makalede bu beyit 83. beyit olarak yer almaktadır.
kim: ki.
nişân ü: nişân-ı.
- 85 Makalede bu beyit 84. beyit olarak yer almaktadır.
- 86 Makalede bu beyit 85. beyit olarak yer almaktadır.
zâtı: nâmı.
- 87 Makalede bu beyit 86. beyit olarak yer almaktadır.
maḥkûmdur: mestürdur.
- 88 Makalede bu beyit 87. beyit olarak yer almaktadır.
- 89 Makalede bu beyit 88. beyit olarak yer almaktadır.
- 90 Makalede bu beyit 89. beyit olarak yer almaktadır.
olmuşdı: bulmuşdı.
- 91 Makalede bu beyit 90. beyit olarak yer almaktadır.
- 92 Makalede bu beyit 91. beyit olarak yer almaktadır.
- 93 Makalede bu beyit 92. beyit olarak yer almaktadır.
- 94 Makalede bu beyit 93. beyit olarak yer almaktadır.
- 95 Makalede bu beyit 94. beyit olarak yer almaktadır.

- hudādan ğayrınuñ ‘ışķı hevādur
hevā-yı nefse tab‘iyyet ğaṭādur
97. velīkin ihtilāfāt-ı meşārib
tekāzā eyler envā‘-ı meṭālib
kimi dīvāne-i ‘ışķ-ı hudādur
kimi āşüfte-i ğüsn ü bahādur
99. kimi meftūnı ğüsn-i lā-yezālün
kimi mecnūnı erbāb-ı cemālün
kimi cām-ı ḥaķīķiden olup mest
kimi şeyh-i mecāziden alur dest
101. olur dīvāne-i zencīr-i mūyān
görür rüyā-i ḥayāl ğüb-rüyān
ider tesbīḥ zūlf-i müşk-bārı
dem ā dem zıkr ider ism-i nigārı
103. geḥī fūrķatde olur zār u pūr-ġam
geḥī vuşlatda olur şād u ğurrem
sülūk-ı himmet ü sa‘y ile āḥir
olur kūy-ı ḥaķīķatde mücāvır
105. ḥaķīķat rāhıdur ‘ışķ-ı mecāzī
odur ehl-i hevānuñ kār-sāzı
odur ebķār-ı fikrün cılve-ġāhı
ḥaķīķat ka‘besinün şāh-rāhı
107. odur eglencesi ehl-i şafānuñ
şafā vü kıblesi erbāb-ı vefānuñ
ḥaķīķī ger mecāzī ‘ışķ muṭlaķ
kerāmetdür benī ādemde el-ḥaķ

-
- 96 Makalede bu beyit 95. beyit olarak yer almaktadır.
- 97 Makalede bu beyit 96. beyit olarak yer almaktadır.
- 98 Makalede bu beyit 97. beyit olarak yer almaktadır.
- 99 Makalede bu beyit 98. beyit olarak yer almaktadır.
- 100 Makalede bu beyit 99. beyit olarak yer almaktadır.
ḥaķīķiden: ḥaķīķatden.
- 102 Makalede bu beyit 100. beyit olarak yer almaktadır.
- 103 Makalede bu beyit 101. beyit olarak yer almaktadır.
- 104 Makalede bu beyit 102. beyit olarak yer almaktadır.
- 105 Makalede bu beyit 103. beyit olarak yer almaktadır.
hevānuñ: şafānuñ.
- 106 Makalede bu beyit 104. beyit olarak yer almaktadır.
- 107 Makalede bu beyit 105. beyit olarak yer almaktadır. Vezin bozuktur. Vezni bozan nüsha farkıdır.
kıblesi: ḳalbi.

109. eger meftûn-ı ‘ışk olmazsa insân
hakikatde çi insân u çi hayvân
ne hayvân belki seng-i hâradur ol
iki ‘âlemde yüzi qaradur ol
111. ten-i bî-‘ışk bir cânsuz bedendür
füsürde-dil olanlar mürde-tendür
gerekdür âdemün ‘ışk ile râzı
hakîki yog ise bârî mecâzi
113. gerekmez ‘ışk lîkin şehvet-âlûd
ki tâ cân u dile andan ire sûd
şu kim şehvet hevâsına uyupdur
behîmiyyet belâsına düşüpdür
115. buña rûşen delîl oldur nazâr kıl
ki her hayvân olur çiftine mâyl
hevâ-yı nefsi şanma ‘ışk-ı yâri
degüldür ey birâder ‘ışk bâzî
117. ne her ‘âşık cihânda ‘âşık olur
ne her ma‘şûk ‘ışka lâyıf olur
niçe âdâbı vardur râh-ı ‘ışkun
niçe kânûnı vardur râh-ı ‘ışkun

-
- 108 Makalede bu beyit 106. beyit olarak yer almaktadır.
109 Makalede bu beyit 107. beyit olarak yer almaktadır.
110 Makalede bu beyit 108. beyit olarak yer almaktadır.
111 Makalede bu beyit 109. beyit olarak yer almaktadır.
112 Makalede bu beyit 110. beyit olarak yer almaktadır.
113 Makalede bu beyit 111. beyit olarak yer almaktadır.
114 Makalede bu beyit 112. beyit olarak yer almaktadır.
uyupdur: düşüpdür.
115 Makalede bu beyit 113. beyit olarak yer almaktadır.
116 Makalede bu beyit 114. beyit olarak yer almaktadır.
ey: hey.
117 Makalede bu beyit 115. beyit olarak yer almaktadır.
118 Makalede bu beyit 116. beyit olarak yer almaktadır.
râh-ı: şâh-ı.

119. gerek ‘âşıkda evvel ‘ışk ğâlib
dil ü cân ile olmak yâre râġib
tevaġġuf itmeye meyl-i nigâra
dem â dem tâlib ola vaşl-ı yâra
121. degüldür ol kişi ‘ışk içre şâdık
vefâ eylerse dilber ola ‘âşık
eger cevri eyleye dilber eger nâz
gerekdür ‘âşıka kim ola ser-bâz
123. vazîfe ‘âşıka zirâ talebdür
taleb vuşlat huşûline sebebdür
talebsüz kimse yâra vâşıl olmaz
talebsüz hiç nesne hâşıl olmaz
125. gerek ‘âşık ola ‘ışk içre püyân
ya cânâna ire yâ hod vire cân
işitdi bunu ol mestûre-i dehr
hiţâb idüp didi ey zâhid-i şehir
127. baña elbetde lâzım oldu bir şûy
senün gibi bulunmaz merd-i hoş-hûy
ķabûl eyle meni ĥidmet için sen
ķabûl itdüm seni men cân u dilden

-
- 119 Makalede bu beyit 117. beyit olarak yer almaktadır.
râġib: tâlib.
şevk: ‘ışk.
- 120 Makalede bu beyit 118. beyit olarak yer almaktadır.
- 121 Makalede bu beyit 119. beyit olarak yer almaktadır.
- 122 Makalede bu beyit 120. beyit olarak yer almaktadır.
- 123 Makalede bu beyit 121. beyit olarak yer almaktadır.
- 124 Makalede bu beyit 122. beyit olarak yer almaktadır.
- 126 Makalede bu beyit 199. beyit olarak yer almaktadır.
dehr: gebr.
- 127 Makalede bu beyit 200. beyit olarak yer almaktadır.
- 128 Makalede bu beyit 201. beyit olarak yer almaktadır.
meni: beni.
men: ben.
- 129 Makalede bu beyit 202. beyit olarak yer almaktadır.
- 130 Makalede bu beyit 205. beyit olarak yer almaktadır.
mâhuñ: ayuñ.

129. görürsin zāhir āmāl ü menālüm
eger görmek dilerseñ sen cemālüm
göricek zāhid ol māhuñ cemālün
hemān dem bildi anuñ çeşm ü hālin
131. didi sensin beni dīvāne iden
cemālün şem‘ine pervāne iden
hemānā ihtiyārı gıtdi elden
alup ikrār-ı ‘ağd ol bî-bedelden
133. nikāh ile tezevvüc itdi yārin
şafā-y-ile geçürdi rûzgārın
olup rāh-ı taleb içre şitābān
beyābān-ı firāka buldı pâyān
135. talebden olmadı bir lahza hālī
anuñ’çün ‘ākıbet buldı vişālī
vişāl ammā vişāl-i pāk-i yārān
şān aqtār-ı laţif-i rûze-dārān
137. taleb kim ‘iffete ola muķārın
kenārında kişi bulur nigārın

131 Makalede bu beyit 206. beyit olarak yer almaktadır.
132 Makalede bu beyit 208. beyit olarak yer almaktadır.
133 Makalede bu beyit 209. beyit olarak yer almaktadır.
134 Makalede bu beyit 210. beyit olarak yer almaktadır.
135 Makalede bu beyit 211. beyit olarak yer almaktadır.
136 Makalede bu beyit 212. beyit olarak yer almaktadır.
137 Makalede bu beyit 213. beyit olarak yer almaktadır.
ola: olur.
kişi bulur: bulur kişi.

heft-i düvüm

- ikinci bu ki her ne sevse maḥbûb
ola ‘âşık atında cümle mergûb
139. eger hecr ü firâ isterse dilber
dil-i ‘âşık anula ola hoş-ter
kemâl-i ‘ıa bu eyler delâlet
ki ma‘şûa ide ‘âşık itâ‘at
141. vire yâre ‘inân-ı ihtiyârı
rızâsına uya mecmû‘-ı kârı
şu denlû ola teslîm ü rızâsı
ki bir ola cefâsı vü vefâsı
143. vişâl-i yâr ile hicrân-ı cânân
ola ‘âşık atında cümle yeksân
kimi kim mest ider câm-ı muḥabbet
bir olur aa nisbet vaşl u fûrat

-
- 138 Makalede bu beyit 214. beyit olarak yer almaktadır.
bu: ol.
maḥbûb: dilber.
mergûb: ber-ser.
- 139 Makalede bu beyit 215. beyit olarak yer almaktadır.
dilber: maḥbûb.
hoş-ter: mergûb.
- 140 Makalede bu beyit 216. beyit olarak yer almaktadır.
- 141 Makalede bu beyit 217. beyit olarak yer almaktadır.
- 142 Makalede bu beyit 218. beyit olarak yer almaktadır.
teslîm ü: teslîm-i.
cefâsı vü vefâsı: vefâsı vü hafâsı.
- 143 Makalede bu beyit 219. beyit olarak yer almaktadır.
- 144 Makalede bu beyit 220. beyit olarak yer almaktadır.

hikāyet

145. meger mecnūna kıldılar su‘ālī
firāk-ı leyli mi hoş yâ vişālī
didi ‘ışk ile oldum tā ki medhūş
vişāl ü hecri ben itdüm ferāmūş
147. sa‘âdetdür egerçi vaşl-ı cānān
olur gönlüm velī fūrkatde rüçhān
olur vuşlatda zirā bīm-i fūrkat
firāk içre hemān ümmīd-i vuşlat
149. anun’cün fūrkatı tercīh iderler
ki ümmīd ile geçer ‘ömr ekşer
helāk eyler kişiyi bīm-i fūrkat
hayāt rühdur ümmīd-i vuşlat

-
- 145 Makalede bu beyit 221. beyit olarak yer almaktadır.
146 Makalede bu beyit 222. beyit olarak yer almaktadır.
147 Makalede bu beyit 223. beyit olarak yer almaktadır.
olur: bulur.
148 Makalede bu beyit 224. beyit olarak yer almaktadır.
vuşlatda: fūrkatde.
149 Makalede bu beyit 225. beyit olarak yer almaktadır.
geçer: geçe.
150 Makalede bu beyit 226. beyit olarak yer almaktadır.
helāk: hilāl.

151. üçünci bu-durur iy yâr-ı şâdık
perâkende nazar olmaya ‘âşık
görmeye gözine ğayrı dilber
eger hüsñ ile olsa mâh-peyker
153. cemâl-i yâr ola meşhûdı el-ḥaḳ
vişâl-i yâr ola maḳşûdı el-ḥaḳ
temâşa itmeye ğayruñ cemâlin
gönülñden ırmaya yârıñ ḥayâlin
155. ki şâyed mün‘akis ola bu ḥâlet
ide hercâyılık yâra sirâyet
degül hercâyî dilber ‘ışka lâyıḳ
kıyâs it kim ola hercâyî ‘âşık
- ḥikâyet
157. ḥikâyet olunur bir şeyḥ-i mışrî
teferrüc eyler iken şeh-r-i mısrı
görindi bir kenîz-i ḥûb-şûret
ki ḥüsñinde geçerdî mihri ğayret
159. cemâli ḥüsñ-i yûsuf gibi pür-nûr
züleyḥâ gibi kendü genc-i mestûr
göricek anı şeyḥ-i ‘ışk-âyîñ
cemâli ayına çok kıldı taḥsîn

-
- 151 Makalede bu beyit 227. beyit olarak yer almaktadır.
152 Makalede bu beyit 228. beyit olarak yer almaktadır.
153 Makalede bu beyit 229. beyit olarak yer almaktadır.
154 Makalede bu beyit 230. beyit olarak yer almaktadır.
155 Makalede bu beyit 231. beyit olarak yer almaktadır.
156 Makalede bu beyit 232. beyit olarak yer almaktadır.
157 Makalede bu beyit 233. beyit olarak yer almaktadır.
158 Makalede bu beyit 234. beyit olarak yer almaktadır.
ḡayret: ḡâyet.
159 Makalede bu beyit 235. beyit olarak yer almaktadır.
160 Makalede bu beyit 236. beyit olarak yer almaktadır.

hikāyet

161. meger var idi bir zāhid bişir-nām
‘ibādetle geçermiş niçe eyyām
ğidā-yı rūḥ olmuşdı anuḡ şavm
gözi görmez meger kim şüret-i nevm
163. gezerken bir gün ol eṭrāf-ı şehri
każā-y-ile görür bir māh-çihri
şabā çözmüş meger bend-i niķābın
cihāna ‘arz kılmış āfitābın
165. füsūnlar okuyup bādām u sibe
ḡam urmuş ebrū-yı ‘ābid-firibe
bir āfet nāzenin ü ḡub-endām
libās içre teni şān mağz-ı bā-dām
167. nigār-ı meh-cebīn ḡub-ruḡsār
kıyāmet-kāmet ü hem kebk-reftār
ol āhū-yı ḡoten tenhā şub-rāh
iderdi seyri şahrā-yı çerā-gāh
169. nigār olmuşdı meşḡul-i temāşā
iderdi seyri zāhid bī-muḡābā
teferrüç kılduḡınca ol nigārı
ḡarab oldu dil-i perhiz-kārı
171. leb-ā-leb cām-ı ‘ışķ eyleyüp nūş
belā bezminde oldu mest ü med-ḡuş

-
- 161 Makalede bu beyit 124. beyit olarak yer almaktadır.
162 Makalede bu beyit 125. beyit olarak yer almaktadır.
meger kim: hergiz.
163 Makalede bu beyit 126. beyit olarak yer almaktadır.
164 Makalede bu beyit 127. beyit olarak yer almaktadır.
165 Makalede bu beyit 128. beyit olarak yer almaktadır.
166 Makalede bu beyit 129. beyit olarak yer almaktadır.
167 Makalede bu beyit 130. beyit olarak yer almaktadır.
ḡub: ḡurşid.
168 Makalede bu beyit 131. beyit olarak yer almaktadır.
şub: şanup.
seyri: seyr.
şahrā-yı: şahrā vü.
169 Makalede bu beyit 132. beyit olarak yer almaktadır.
170 Makalede bu beyit 133. beyit olarak yer almaktadır.
171 Makalede bu beyit 134. beyit olarak yer almaktadır.

- ḥarâret birle itdi âh-ı dil-sûz
ki anuñ âhı oldı ‘âlem-efrûz
173. işitdi ol nigâr anuñ çü âhın
seḥâb-ı burḳa‘-ı setr itdi mâhın
şitâb ile revâne oldı râha
meger kim döymedi ol mâh âha
175. o gitdi kıldı zâhid zâr u giryân
ser-â-ser âteş-i ‘ışk ile sûzân
ne bilür ol hümânun âşiyânın
ne istifsâr ide bilür nişânın
177. ne zûr u zer ne şabr u tākati var
‘ibâdet-ğâhına ‘azm itdi nâ-çâr
niçe gün eyledi iḳdām u ibrām
gönüldeñ çıkmadı fikr-i dil-ârām
179. namâz içün eger kılsa iḳâmet
gelürdi yādına ol serv-ḳâmet
olurdi secdeye kılduḳça niyyet
iki ebrûsı miḥrâb-ı ‘ibâdet
181. ne deñlü eyledi şabr u taḥammül
gönüldeñ çıkmadı ol ‘ârızı gül
hemân ‘azm eyledi ḳuds-i şerīfe
sücûd itdi muşallâ-yı laṭife
183. didi yâ râb sensin vâḳıf-ı ḥâl
baña ol verd-i [a]ḥmer eyledi al
beni ḥâk itdi ol serv-i ser-efrâz
ḥarâb itdi füsûn-ı çeşm-i ḡammâz

-
- 172 Makalede bu beyit 135. beyit olarak yer almaktadır.
173 Makalede bu beyit 136. beyit olarak yer almaktadır.
174 Makalede bu beyit 137. beyit olarak yer almaktadır.
175 Makalede bu beyit 138. beyit olarak yer almaktadır.
176 Makalede bu beyit 139. beyit olarak yer almaktadır.
177 Makalede bu beyit 140. beyit olarak yer almaktadır.
178 Makalede bu beyit 141. beyit olarak yer almaktadır.
179 Makalede bu beyit 142. beyit olarak yer almaktadır.
180 Makalede bu beyit 143. beyit olarak yer almaktadır.
181 Makalede bu beyit 144. beyit olarak yer almaktadır.
taḥammül: taḡammül.
182 Makalede bu beyit 145. beyit olarak yer almaktadır.
183 Makalede bu beyit 146. beyit olarak yer almaktadır.
184 Makalede bu beyit 147. beyit olarak yer almaktadır.

185. müyesser eylegil baña vişālin
derūnumdan birūn it yā hayālin
beni zāhidken itdūñ çün ki ‘āşık
ḥarīm-i vuşlata sen eyle lāyık
187. niçe kez eyledi işbu niyāzı
niyāzı ola tā ki çāre-sāzı
meger bir gice bir ḥükm-i ṭabī‘at
hücūm eyler aña nāgāh ğaflet
189. görür hābında ol merd-i di[l]-efġār
aña el şaluban kim dārū dildār
zihī ḥābī ki yeg bīdārлықdan
zihī mestī ki yeg huşyārлықdan
191. o dem kim ḥṽāb-ı ğafletden uyandı
velī nār-ı teşevvuk birle yandı
hemīn ‘azm itdi sūy-ı şehir-i yāra
irem şāyed diyü ol şehriyāra
193. aña bir kimse oldu yolda hem-rāh
güzāf-ı lāf urup eyderdi her gāh
benem ol zū-fünūn-ı ilm ü ḥikmet
nücūm u hendese vü ṭıbb u hey‘et
195. nedür kevkebün ismī vü resmī
nedür her künc medfūnuñ ṭılsımı
zemīn ü āsmān u māhī vü māh
ḫamūnuñ sırrına ben oldum āġāh

-
- 185 Makalede bu beyit 148. beyit olarak yer almaktadır.
186 Makalede bu beyit 149. beyit olarak yer almaktadır.
187 Makalede bu beyit 150. beyit olarak yer almaktadır.
kez: yıl.
ki: kim.
188 Makalede bu beyit 151. beyit olarak yer almaktadır.
189 Makalede bu beyit 152. beyit olarak yer almaktadır.
aña el şaluban kim: kim aña el şaluban.
190 Makalede bu beyit 153. beyit olarak yer almaktadır.
191 Makalede bu beyit 154. beyit olarak yer almaktadır.
192 Makalede bu beyit 155. beyit olarak yer almaktadır.
193 Makalede bu beyit 156. beyit olarak yer almaktadır.
194 Makalede bu beyit 157. beyit olarak yer almaktadır.
195 Makalede bu beyit yer almamaktadır.
196 Makalede bu beyit 158. beyit olarak yer almaktadır.

197. dem-â-dem felsefiyyâtı idüp yâd
iderdi zâhid ile bahş-i bünyâd
şorardı mümkünâtun ‘illetini
arardı kâyinâtun hikmetini
199. beyân itmezdi zâhid hiç ta‘lîl
hudâya eyler idi cümle tevkîl
kılup kânûn-ı hikmet üzere râyı
iderdi zâhide her dem ezâyı
201. gehî bahş ü cedel ki kâl u geh kıl
iderler kaṭ‘-ı menzil mîl-der-mîl
bular olmuşdı râh içre püyâ
görindi nâgehân bir ulu şahrâ
203. hevâsı germ bir ulu beyâbân
düşer murğ içine ger ola büryân
velîkin bir dıraḥt-ı şâhsârı
meyânında anuñ tutmuş kararı
205. dibinde vaz‘ olunmuş bir hum-ı âb
şuyı lezzetde olmuş şan ki cüllâb
ta‘accüb eyleyüp ol merd-i elfâf
didi eyle beyân bu şûdan evşâf
207. ki bu şahrâ-yı germ içre bu âbı
neden vaz‘ eylemişler vir cevâbı
didi zâhid komış bir şâhib-i ḥayr
gelürse kim ki bunda iderek seyr

-
- 197 Makalede bu beyit 159. beyit olarak yer almaktadır.
198 Makalede bu beyit 160. beyit olarak yer almaktadır.
199 Makalede bu beyit 161. beyit olarak yer almaktadır.
200 Makalede bu beyit 162. beyit olarak yer almaktadır.
201 Makalede bu beyit 163. beyit olarak yer almaktadır.
202 Makalede bu beyit 164. beyit olarak yer almaktadır.
içre: içinde.
203 Makalede bu beyit 165. beyit olarak yer almaktadır.
murğ içine ger: ger murğ içine.
204 Makalede bu beyit 166. beyit olarak yer almaktadır.
205 Makalede bu beyit 167. beyit olarak yer almaktadır.
206 Makalede bu beyit 168. beyit olarak yer almaktadır.
207 Makalede bu beyit 169. beyit olarak yer almaktadır.
208 Makalede bu beyit 170. beyit olarak yer almaktadır.

209. bu şusuz yirde içüp işbu mādān
o şāhib-ḥayrī yād idüp du‘ādan
işitdi çün bunı ol merd-i ḥod-bīn
bu miskīne hezārān itdi nefrīn
211. eyitdi ta‘n ile ey gül ü aḥmaḳ
cevābı virmedün sen mā-hüve‘l-ḥaḳ
kimün eksügidür ‘ālemde bu ḥayr
ki şu taşuya bunda ol içe ḡayr
213. bu ḥummı vaż‘ idüpdür bunda şayyād
ola tā kim vuḥūş ol āba mu‘tād
içerken gelüp işbu şuda teşne
uralar ḡāfil iken tīr ü teşne
215. velīkin isterem yunmaḳ bu ḥumdan
ki tā ṭāhir olam çirk-i bedenden
yuyup a‘zāmı çün kim eyleyem pāk
bu ḥummı eylerem seng ile ben çāk
217. buradan çün ki ma‘dūm ola bu şu
ḥalāş-ı şayd olurlar vaḥş u āhū
didi zāhid aḡa luṭf eyle yoldaş
şuyı murdār idüp urma küpe taş

209 Makalede bu beyit 171. beyit olarak yer almaktadır.
idüp: ide.

210 Makalede bu beyit 172. beyit olarak yer almaktadır.
çün bunı: bunı çün.

211 Makalede bu beyit 173. beyit olarak yer almaktadır.
mā-hüve‘l-ḥaḳ: bā hüve‘l-ḥaḳ.

212 Makalede bu beyit 174. beyit olarak yer almaktadır.
ol: tā.

213 Makalede bu beyit 175. beyit olarak yer almaktadır.

214 Makalede bu beyit 176. beyit olarak yer almaktadır.
içerken gelüp işbu şuda teşne: şu içerken gelüp āhū-yı teşne.
tīr ü: tiğ u.
teşne: deşne.

215 Makalede bu beyit 177. beyit olarak yer almaktadır.

216 Makalede bu beyit 178. beyit olarak yer almaktadır.
eylerem seng ile ben: seng ile ben eylerem.

217 Makalede bu beyit 179. beyit olarak yer almaktadır.

218 Makalede bu beyit 180. beyit olarak yer almaktadır.
<aḡa> vezni bozduğundan metne dahil edilmemiştir.

219. müsâfir menzîlidür işbu sâye
gelürler şu recâsıyla buraya
bozup hayr yine sen bir hayr-ḥāhun
giderme revnâkın bu kûçe-gāhun
221. ‘inād idüp hemān ol merd-i ḥod-rāy
meyân-ı mādâ itdi kendüye cāy
ṭalup māhī gibi şu içre gitdi
özini şuda o dem ğarḳ itdi
223. görüp zāhid anı itdi ta‘accüb
ki âdem ğarḳ ide anuñ gibi küb
meger kim çāh-ı bī-pāyân-ı mış ol
degül ḥum belki vāfir āb-ı mış ol
225. muḳaddermiş anuñ merk bu şuda
‘adū-yı merk dururmuş puşuda
bu şuya şüy-ı zan itmışd[i] ol merd
anuñ’çün virdi cān anda o nā-merd
227. humı zann itmemişdi dām-ı şayyād
anuñ’çün itmedi cānını azād
alup zāhid o şaḥşuñ cümle varın
libās u zād-ı rāh u berg ü bārın
229. bu denlü kār u bāra oldı mālîk
hemān-dem şāh-rāha oldı sālîk

219 Makalede bu beyit 181. beyit olarak yer almaktadır.

220 Makalede bu beyit 182. beyit olarak yer almaktadır.
ḥayr yine sen bir: sen ḥayrını bu.

221 Makalede bu beyit 183. beyit olarak yer almaktadır.

222 Makalede bu beyit 184. beyit olarak yer almaktadır.
o: ol.

223 Makalede bu beyit 185. beyit olarak yer almaktadır.

224 Makalede bu beyit 186. beyit olarak yer almaktadır.

225 Makalede bu beyit 187. beyit olarak yer almaktadır.
merk: mevî.
merk: mekr.

226 Makalede 2. mısra 188. beytin 1. mısrasında yer almaktadır.
Makalede 1. mısra yer almamaktadır.

227 Makalede 1. mısra 188. beytin 2. mısrasında yer almaktadır.
Makalede 2. mısra yer almamaktadır.

228 Makalede bu beyit 189. beyit olarak yer almaktadır.
Vezin bozuktur.

229 Makalede bu beyit 190. beyit olarak yer almaktadır.
Vezin bozuktur.

- gelüp irişdi çün kim menziline
virüp iki direm dellâl eline
231. şorup buldı o şahşun hânesini
virüp malın komadı dânesini
idüp hâtûnına teslim-i emvâl
turup kapuda itdi 'arz-ı ahvâl
233. getürdi mâcerâyı çün beyâna
ağa tahsîn idüp bânû-yı hâne
didi ancak olur sende emânet
bu denlû mala kılma duñ hıyânet
235. buyur içerü idelüm ziyâfet
kılalum ni'met ile şükr-i ni'met
didi zâhid ki ey bânû-yı 'izzet
içerü girmege mâni' şerî'at
237. ki sen mestûre vü nâ-maḥremem ben
ḥarîm-i ḥâşa hergiz giremem ben
gidüp elden 'inân-ı ihtiyârı
varup yanına kodı neng ü 'ârı
239. didi ey ḥüsn ile mümtâz u fâyiḳ
cemâlün gördüm oldum saña 'âşık
şu denlû gönlüm oldı saña meşḡul
dilersen sen kenîze olayın kul
241. kenîzek didi kim ey merd-i kâmil
neden oldı bu ḥâlet saña ḥâşıl

-
- 230 Makalede bu beyit 191. beyit olarak yer almaktadır.
- 231 Makalede bu beyit 192. beyit olarak yer almaktadır.
virüp: alup.
- 232 Makalede bu beyit 193. beyit olarak yer almaktadır.
- 233 Makalede bu beyit 194. beyit olarak yer almaktadır.
- 234 Makalede bu beyit 195. beyit olarak yer almaktadır.
- 235 Makalede bu beyit 196. beyit olarak yer almaktadır.
ni'met: ḥidmet.
- 236 Makalede bu beyit 197. beyit olarak yer almaktadır.
- 237 Makalede bu beyit 198. beyit olarak yer almaktadır.
- 238 Makalede bu beyit 237. beyit olarak yer almaktadır.
- 239 Makalede bu beyit 238. beyit olarak yer almaktadır.
mümtâz u: mümtâz-ı.
- 240 Makalede bu beyit 239. beyit olarak yer almaktadır.
gönlüm oldı: oldı gönlüm.
- 241 Makalede bu beyit 240. beyit olarak yer almaktadır.
merd-i: şeyḥ-i.

- ta‘aşşuk itdün ise reng-i bûya
ta‘alluk kıldun ise bend-i mûya
243. benüm bir hâherüm vardır perî-rûy
semen-ber serv-kâmet ‘anberîn-mûy
cemâli fi‘l-meşel mâh-ı münevver
benüm hüsnum anuñ katında ahter
245. senün gibi ‘azîz-i hûb-sîret
sezâdur eylese aña maħabbet
naẓar kıl kim durur arduñda ol hûb
temâşâ eyle kim gör nice maħbûb
247. sözün gûş idecek şeyh-i ilâhî
aña uğrılaysın kıldı nigâhı
kenîzek urdı şeyhe bir tabanca
yüzinde zâhir oldı naķş-ı pençe
249. didi şandum ırakdan seni zâhid
riyâzet ehli muħliş merd-i ‘âbid
yakîn geldün baña oldı yakînüm
k‘olasın ‘âşık-ı rûy u cebînüm
251. ĥaķîkatde ne ‘âşıksın ne zâhid
bu vaz‘ ile vaķârun cümle zâyid
çü baña eyledün ‘arz-ı maħabbet
neden efsâne ile ġayra raġbet
253. bunun gibi kişi çün ola rüsvâ
nice ‘âşık ola her bir ser ü pâ
gerek ‘âşık olan yek-rûy u yek-dil
ola tâ ‘âkıbet ma‘şûķa vâşıl

-
- 242 Makalede bu beyit 241. beyit olarak yer almaktadır.
bûya: rûya.
- 243 Makalede bu beyit 242. beyit olarak yer almaktadır.
- 244 Makalede bu beyit 243. beyit olarak yer almaktadır.
katında: yanında.
- 245 Makalede bu beyit 244. beyit olarak yer almaktadır.
- 246 kim gör: gör kim.
- 248 urdı şeyhe: şeyhe urdı.
- 250 geldün baña: geldi saña.
Vezin bozuktur.
- 251 zâhid: ‘âbid.

heft-i çehârüm

255. bu[dur] dördünci kim a'zâ-yı maḥbûb
ola 'âşık kıtında cümle mergûb
baḳa çeşm-i maḥabbetle nigâra
naẓar kılmaya hergiz 'ayb-ı yâra
257. yüzinden demeye pehlûsı yegdür
ya çeşminden ḥam-ı ebrûsı yegdür
ki ba'zı 'uzva virmek böyle rüçḥân
ider iş'âr-ı ba'za nev'-i nokşân
259. hemân baḥr-i tecellîde ola ğarḳ
ser-i mû kılmaya a'zâsını fark
naẓar kıldukça ser-tâ-pây dilber
görine gözine rûḥ-ı muşavver
261. muḥabbet kılletinden görünür 'ayb
bu ma'nîde ser-i mû yok durur reyb

255 cümle mergûb: cümleten ḥûb.

260 gözine: çeşmine.

hikâyet

- meger bağıdadda bir merd-i ‘âşık
severdi bir güzel maḥbûb-ı fâyiḳ
263. ara yirden geçerdi nehr-i dicle
yoğ-idi ḳâbiliyyet meşy-i ricle
hücûm itse kaçan mihr ü maḥabbet
gönülde ḡâlib olsa şevḳ-ı vuşlat
265. sefine eyleyüp âb içre sine
geçer vâşıl olurdu sevdüğine
hezârân râz-ı ‘âşık nâz-ı dilber
olur mâbeynde çün kim müyesser
267. yine ‘âşık idüp seyrine ‘avdet
geçerdi dicleyi bî müzd ü minnet
bu ḥâlet üzre ol merd-i maḥabbet
‘ubûr-ı dicleyi itmişdi ‘âdet
269. meger bir gün naẓar iderdi yâra
yüzinde gördi tırnaḳ denlû yâra
aḡa şordı nedür işbu nişâne
dimiş ma’şûḳ aḡa ol bu nişândur (ki virmüşdür ḥırâşı rûy-ı câna)
271. o merd-i ‘âḳıl itmez nükteyi fehm
bu sözden ‘ibret alup eylemez fehm
varur çün kim girer ol âb-ı nehre
geçe tâ ‘âdet üzre sûy-ı şehre

-
- 266 râz-ı ‘âşık nâz-ı dilber: nâz-ı dilber râz-ı ‘âşık.
müyesser: muvafık.
- 267 ‘avdet: da‘vet.
bî: [ol].
- 268 itmişdi: idindi.
- 269 iderdi: eylerdi.
- 270 Makalede 2. mısra 271. beytin 1. mısrasında yer almaktadır.
Makalede olan 2. mısra mecmuada mısra arasına yazılmıştır.
- 271 Makalede bu beyit 272. beyit olarak yer almaktadır.
‘âḳıl: ḡâfil.
sözden: sırdan.
fehm: vehm.
- 272 Makalede bu beyit 273. beyit olarak yer almaktadır.
sûy-ı: rûy-ı.

273. muḥālif bulur anda rūzgārın
virür bād-ı fenāya kār u bārın
göründi çeşmine çün ‘ayb-ı cānān
kemāl-i şevkına irişdi noḡşān
275. gidicek bādbān-ı şevḡ elden
şikest oldı gemi bād-ı ecelden
taḥayyür birle semtin itmeyüp farḡ
vücūdı fülkin itdi dicledede ḡark

273 Makalede bu beyit 274. beyit olarak yer almaktadır.
274 Makalede bu beyit 275. beyit olarak yer almaktadır.
275 Makalede bu beyit 276. beyit olarak yer almaktadır.
276 Makalede bu beyit 277. beyit olarak yer almaktadır.
dicledede: dicleye.

heft-i pencüm

277. beşinci bu durur yārān-ı maḥbūb
ola ‘āşıkā hemçün yār-ı merğūb
ḥużūr-ı yārda kim ola maḥbūl
ola ‘āşık katında muḥterem ol
279. berāy-ı ḥātır-ı yār-ı ser-efrāz
ide yārānına ikrām-ı i‘zāz
rakīb-i bed-liḳā sevse dilber
ri‘āyet ide ‘āşık aña ber-ser
281. kemālin bulıcaḳ ‘ışık-ı meveddet
seg-i yāra ider ‘āşık maḥabbet
- ḥikāyet
- idenler ‘ışık-ı mecnūn-ı ḥikāyet
bu resme kıldılar anı rivāyet
283. çü gördiler ki mecnūn-ı maḥabbet
ider bir kelbe ikrām ile ‘izzet
didiler ḳanda kelb üḳanda mecnūn
neden olduḡ sege sen böyle meftūn
285. bunı seg şanma āhū-yı ḥaremdür
benüm yanımda ḥaylī muḥteremdür

-
- 277 Makalede bu beyit 278. beyit olarak yer almaktadır.
278 Makalede bu beyit 279. beyit olarak yer almaktadır.
279 Makalede bu beyit 280. beyit olarak yer almaktadır.
280 Makalede bu beyit 281. beyit olarak yer almaktadır.
281 Makalede bu beyit 282. beyit olarak yer almaktadır.
meveddet: maḥabbet.
maḥabbet: meveddet.
ider: ide.
- 282 Makalede bu beyit 283. beyit olarak yer almaktadır.
283 Makalede bu beyit 284. beyit olarak yer almaktadır.
284 Makalede bu beyit 285. beyit olarak yer almaktadır.
285 Makalede bu beyit 287. beyit olarak yer almaktadır.
ḥaylī: sizden.

heft-i şeşüm

budur altıncı ʔa'n itdükçe ağıyār
ziyāde ola şevk-i rüy-ı dildār

287. eger kim alsalar ʔa'n ile cānın
nigārın itmeye terk āsitānın
iderlerse eger kim pāre pāre
yine şevk ile vara kūy-ı yāre

289. aṇa pend ü naşihat kılmaya sūd
hemān dildār şevki ola maḳşūd
ki pend-i nāşih ile levīm-i lāyim
mizāc-ı 'āşıkā olmaz mülāyim

-
- 286 Makalede bu beyit 288. beyit olarak yer almaktadır.
287 Makalede bu beyit 289. beyit olarak yer almaktadır.
nigārın: nigāruṇ.
288 Makalede bu beyit 290. beyit olarak yer almaktadır.
289 Makalede bu beyit 291. beyit olarak yer almaktadır.
maḳşūd: bî-sūd.
290 Makalede bu beyit 292. beyit olarak yer almaktadır.

hikāyet

291. rivāyetdür ki bir merd-i fütāde
każā-y-ile sever bir şah-zāde
aḡa yārānı eylerler naşihat
ki bunun ahiri olur fażihat
293. senün haddün degüldür şah sevmek
ne lāzım mūra hergiz māh sevmek
dilinde nūr-ı 'ışk olmuşdı lāyih
aḡa bend olmadı pend ü neşāyih
295. ne imkân-ı ferāğ oldu ne vuşlat
ḡayāl-i yār ile itdi kanā'at
niçe yıl bulmayup derdine çāre
ıraḡdan kūyına kıldı neẓāre
297. meger kim var idi bir mīr-i zālīm
bunun ḡāline ol olmuşdı 'ālim
cenāb-ı dilbere mensūb idi ol
ḡarīf-i meclis-i maḡbūb idi ol
299. bunu kūy-ı ḡabīb içinde ol beg
görüp itdi hücūm üstine çün seg
şıdı bir taş ile iki ayaḡın
göre tā kūy-ı dilberden ferāḡın
301. düşüp ol merd-i üftāde ber-ser
o merd-i zālīme kıldı du'ālar

-
- 291 Makalede bu beyit 293. beyit olarak yer almaktadır.
292 Makalede bu beyit 294. beyit olarak yer almaktadır.
293 Makalede bu beyit 295. beyit olarak yer almaktadır.
lāzım: lāyık.
294 Makalede bu beyit 296. beyit olarak yer almaktadır.
bend olmadı: sūd itmedi.
295 Makalede bu beyit 297. beyit olarak yer almaktadır.
296 Makalede bu beyit 298. beyit olarak yer almaktadır.
297 Makalede bu beyit 299. beyit olarak yer almaktadır.
298 Makalede bu beyit 300. beyit olarak yer almaktadır.
299 Makalede bu beyit 301. beyit olarak yer almaktadır.
çün: ol.
300 Makalede bu beyit 302. beyit olarak yer almaktadır.
301 Makalede bu beyit 303. beyit olarak yer almaktadır.
merd-i: merdüm-i.
kıldı: itdi.

didi kim eylesün haḳ saḡa yarı
ki baḡa mesken itdün kūy-ı yāri

303. ölince gitmezem hergiz buradan
müṣāb olduḡ be-ḡāyet sen bu rādan
ne kim eylerseḡ ile saḡa ma'zūr
beni tek eyleme bu kūydan dūr

302 Makalede bu beyit 304. beyit olarak yer almaktadır.
303 Makalede bu beyit 305. beyit olarak yer almaktadır.
304 Makalede bu beyit 306. beyit olarak yer almaktadır.
kim eylerseḡ ile saḡa ma'zūr: eylerseḡ baḡa heb cümle ma'zūr.

305. tamām oldı fuşûl-i bâb-ı 'âşık
mufaşşal oldı hep âdâb-ı 'âşık
gerek ma'sûka dağı niçe âdâb
ki şâh olana lâzım niçe esbâb
307. degül kâfi mücerred hüsni-i şüret
gerekdür hûb rûya hûb sîret
güzeller olmağa maqbûl-i 'âlem
gerekdür cümle esbâb-ı müsellemler
309. güzellik şanma ancak çeşm ü ebrû
gerek maqbûbda ahlâk-ı nîgû
dimek her sâde-rûya hûb dilber
ki her âyîneci olmaz sikender
311. gerek cân gibi maqbûl ola cânân
gönül mülkinde tâ kim ola sulţân
güzâfın kâr şanma dil-rübâlık
igen âsân degüldür pâdişâhlık
313. niçe âdâb vardur hûblıkda
niçe erkân var maqbûblıkda

-
- 305 Makalede bu beyit 307. beyit olarak yer almaktadır.
306 Makalede bu beyit 308. beyit olarak yer almaktadır.
307 Makalede bu beyit 309. beyit olarak yer almaktadır.
308 Makalede bu beyit 310. beyit olarak yer almaktadır.
esbâb-ı: evzâ'ı.
309 Makalede bu beyit 311. beyit olarak yer almaktadır.
310 Makalede bu beyit 312. beyit olarak yer almaktadır.
311 Makalede bu beyit 313. beyit olarak yer almaktadır.
gerek: gerekdür.
maqbûl ola: maqbûl.
312 Makalede bu beyit 314. beyit olarak yer almaktadır.
güzâfın: güzâf-ı.
313 Makalede bu beyit 315. beyit olarak yer almaktadır.

heft-i evvel

- gerek [ki] maḥbûb ola pür-leṭâfet
kemâl-i ḥüsn ile kân-ı melâḥat
315. laṭîf ü nâzenîn maḥbûl-i güftâr
zarîf ü nâzûk ü maḥbûl-i eṭvâr
sehî-ḳadd yâ simîn bûy-ı semen-ten
‘arûs-ı gül gibi pâkîze-dâmen
317. cihân bâğında ola serv-i âzâd
eli irmeye bir şaḥşuṇ meger bād
cemâlin seyr idenler ola med-hûş
taşavvur itmeye bûs u der-âgûş
319. igen uymaya erbâb-ı hevâya
velî mâyil ola ehl-i şafâya
ne deṇlû pâk-dâmen olsa dilber
o deṇlû ḥüsnini mümtâz eyler
321. dil ü cânı bulur ḥüsniyle ‘iffet
virür nâ-pâklîki ‘uşşâka nefret

314 Makalede bu beyit 316. beyit olarak yer almaktadır.
maḥbûb ola: ola maḥbûb.

315 Makalede bu beyit 317. beyit olarak yer almaktadır.
eṭvâr: güftâr.
güftâr: eṭvâr.

316 Makalede bu beyit 318. beyit olarak yer almaktadır.
yâ simîn bûy-ı semen-ten: ü semen-bûy u simîn-ten.

317 Makalede bu beyit 319. beyit olarak yer almaktadır.

318 Makalede bu beyit 320. beyit olarak yer almaktadır.
med-hûş: bî-hûş.
itmeye: itmeyeler.
der-âgûş: âgûş.

319 Makalede bu beyit 321. beyit olarak yer almaktadır.

320 Makalede bu beyit 322. beyit olarak yer almaktadır.

321 Makalede bu beyit 323. beyit olarak yer almaktadır.
dil ü: dili.

hikâyet

- meger var idi bir maḥbûbe-i dehr
kemâl-i ḥüsn ile meşhûre-i şehir
323. cemâli gün gibi meşhûr-ı âfâk
yüzünün nûrına ḥürşîd müştâk
zarîf ü dil-firîb ü 'işve-perver
zen-i şâhid-perest ü nâz-güster
325. cihânda olmamışdı râm şûya
velî[kin] cân virürdi mâh-rûya
göreydi bir nigâr-ı nâzenîni
aḡa arz eyler idi kendüzini
327. hezârân şîve ile idüp efsûn
çü anı kendüye eylerdi meftûn
göre ol sâde-rûdan çün miḥnet
iderdi anuñ ile 'ıyş u 'işret
329. şeker-lebler şikâr eylerdi ekşer
töyınca yimek içün ney-şekerler
meger bir şâh-zâde mâh-peyker
ser-âmed ḥüsn iklîminde server
331. güzelün gülşeninde serv-i tâze
ḥirâmı ta'n eyler serv-i nâze
cemâliyle şeh-i iklîm-i ḥubî
behişt-i ḥüsn içinde kıddi tûbî

-
- 322 Makalede bu beyit 324. beyit olarak yer almaktadır.
323 Makalede bu beyit 325. beyit olarak yer almaktadır.
324 Makalede bu beyit 326. beyit olarak yer almaktadır.
nâz: nâr.
325 Makalede bu beyit 327. beyit olarak yer almaktadır.
326 Makalede bu beyit 328. beyit olarak yer almaktadır.
nigâr-ı: cüvân-ı.
327 Makalede bu beyit 329. beyit olarak yer almaktadır.
328 Makalede bu beyit 330. beyit olarak yer almaktadır.
329 Makalede bu beyit 331. beyit olarak yer almaktadır.
eylerdi: iderdi.
330 Makalede bu beyit 332. beyit olarak yer almaktadır.
331 Makalede bu beyit yer almamaktadır.
332 Makalede bu beyit 333. beyit olarak yer almaktadır.

333. süvâr olup semend-i nâza ol şâh
iderdi seyr-i şahrâ vü çerâ-gâh
o fettânun gözi oldu aña duş
hemân-dem kendüyi itdi ferâmûş
335. füsûn u sihre itdi ol dem âgâz
cûvâna ‘arz kıldı niçe pek nâz
göz ü kaç eyleyüp sehğârlıklar
idüp hem gâmezler mekkârlıklar
337. kıyâmetler kıopardı kıadd-i dil-cû
cihâna fitne şaldı çeşm ü câzû
gehî güftâr ü geh reftâr ü geh nâz
civânı vâlih itdi ol sihr pür-sâz
339. sevüp maḥbûbeyi ol şâh-zâde
maḥabbet dem-[be]-dem ziyâde
iki cânibden oldu çün maḥabbet
müşeyyid oldu erkân-ı meveddet
341. ri‘âyet eyleyüp nâz u niyâzı
iderlerdi nihânî ‘ışk-bâzı
nigâr eyler ammâ gâh u geh cûş
cûvân ile dilerdi ola âgûş
343. cûvân-ı pâk-bâz u himmet bâz
bilürdi n‘eydügin esrâr-ı ‘iffet
gözetmezdi bu ma‘nide rızâsın
dem-â-dem def̣ iderdi muḳtezâsın
345. velîkin ḫâtıra oldu cûvâna
ki bu mahbûbe-i devr-i zemâne

-
- 333 Makalede bu beyit 334. beyit olarak yer almaktadır.
334 Makalede bu beyit 335. beyit olarak yer almaktadır.
335 Makalede bu beyit 336. beyit olarak yer almaktadır.
pek: biñ.
336 Makalede bu beyit 337. beyit olarak yer almaktadır.
337 Makalede bu beyit 338. beyit olarak yer almaktadır.
câzû: ebrû.
338 Makalede bu beyit yer almamaktadır.
340 müşeyyid: müşeddet.
341 ri‘âyet: be-ğâyet.
342 eyler: iderdi.
gâh u: gâh.
343 himmet-bâz: pâk-himmet.
344 def̣: ref̣.

- ‘aceb olmuş durur bu kimseye rām
kimesne bu güzelden aldı mı kām
347. ‘aceb bu şūḥ-ı şehir-i dehr midür
ve yāḥūd dil- firīb-i dehr midür
bileydüm kâşki aḥvālını anuḡ
ki ġāyet gizlūdūr mekri zamānuḡ
349. alupdur benden ol dildār ārām
dirīġā oldu mı ki ġayrıya rām
tefekkün eyleyüp ol şāḥ-ı ‘ākıl
didi olmayalum bu işde ġāfil
351. bu cānibden nigār iderdi fikri
ki bâdeyle cüvāna ide mekri
müheyyā eyleyüp cām-ı şarābı
nevā-sāz eyleyüp çeng ü rebābı
353. cüvānı ḥānesine kıldı da‘vet
didi gelsün idelim pes ziyāfet
ḥaber irişdi çün kim ol cüvāna
düşüp tâb-ı maḥabbet cism ü cāna
355. nigāra cān atup oldu revāne
oḡurdu şevkden şi‘r ü terāne
irişdi meclis-i yāra çün ol şāḥ
ḡarīn oldu şanasın zühreye māḥ
357. iki cānibden itdiler niyāzı
çıkardılar firāz-ı çarḥa nāzı
çü geldi ortaya çarḥuḡ simāşı
döşediler simāt-ı inbisātı
359. tenāvül idüp envā‘-ı ni‘amdan
temāmet oldılar āsūde ġamdan
işāret eyledi yār-ı gül-endām
getürdi sāḡı bezme rāḥ-ı gül-fām

346 olmuş durur bu: olmuş mıdur bir.
347 dehr midür: şehir midür.
349 oldu mı ki: oldu ise.
353 kıldı: itdi.
didi gelsün idelim pes: eyitdi ideyin gelsün.
355 şi‘r ü: şi‘r-i.
358 simāt-ı: bisāt-ı.
360 bezme: bize.

361. alup bir cām doldurdu revāne
hemān dem nūş kıldı ‘āşıkāne
yine bir cām dahı doldurup tiz
cūvāna şundi yār-ı ‘ışk-engiz
363. cūvān alup elini ol nigāruñ
eyitdi bāde içmez derd-ḥāruñ
benem mest-i mey-i ḥumāre-i ‘ışk
baña besdür hemān peymāne-i ‘ışk
365. çü içdüm ‘ışk ile ben cām-ı pür-şūr
baña lāzım degüldür āb-ı engūr
nigār-ı lāle-rūḥ baqdı yüzine
şekerler ta‘biye itdi sözine
367. didi iy nev-cūvān-ı ḥüb-peyker
kerem eyle sözümdeñ çekmegil ser
baña ey gözi āhū olma ser-keş
od urma cānuma mānend-i āteş
369. ḳadeḥdür şunduğum saña degül ḳan
elümdeñ n’ola içseñ bir iki cām
nihāyetde idüp ibrām u ilḥāḥ
içürdi ol cūvāna gül gibi rāḥ
371. bir iki devr döndi cām-ı bāde
cūvāna oldu keyfiyyet ziyāde
ruḥı reng-i mey ile gül gül oldu
açıldı gül gibi hem bülbul oldu
373. bir iki buse virdi ol cūvāna
ḳarışdurdı hemāñ dem cānı cāna
cūvānı buse ile itdi med-ḥuş
şoyup ‘uryān idüp itdi der-āğuş

364 humāre-i: ḥum-ḥāne-i.

366 itdi: idüp.

369 Makalede 2. mısra 370. beytin 2. mısrasında yer almaktadır.

370 Makalede bu beyit 371. beyit olarak yer almaktadır.

371 Makalede bu beyit 372. beyit olarak yer almaktadır.

372 Makalede bu beyit 373. beyit olarak yer almaktadır.

373 Makalede bu beyit 374. beyit olarak yer almaktadır.

374 Makalede bu beyit 375. beyit olarak yer almaktadır.

med-ḥuş: bî-ḥuş.

375. civān eylerdi yatup h^vāb-ı nāzī
tutar zerrīn şem'e sīm-gāzī
uyandı nāgehān ol şāh-zāde
görür kim 'aqlın almış şevk-i bāde
377. olup 'uryān çözilmiş bend-i şalvār
miyān-bend olmuş aña dest-i dildār
urup ğayret odı dilden zebāna
hücūm itdi yine 'iffet cüvāna
379. didi hayfā ki bu muhtāle imiş
dem-ā-dem kaşdı mekr ü āle imiş
esīr-i nefis-i bed-[gir]kār imiş bu
dirīgā kim zen-i bāzār imiş bu
381. şanurdum anı ğoncaveş nühüfte
dirīgā gül gibi olmuş şüküfte
gidüp elden ele bu verd-i ra'nā
cihānda niçe yüz görmiş dirīgā
383. dür-i nā-süfte zann itdüm anı ben
velīkin niçe geçmiş aña sūzen
ğidā-yı nefis içün itmezdi tedbīr
eger olmasa idi çāşnīgīr
385. dirīgā dil virüp bu hīle-bāza
keder virdüm derūn-ı 'ışk-bāza
baña meger eyledi hayfā ki bu zen
zen olam tābī' olursam aña ben
387. kenārından hemān oldı girizān
hezāran la'net ü nefrīn ü güyān
hudānuñ adına hem itdi sevgend
zen ile itmeye hīç 'ahd ü peyvend

375 Makalede bu beyit yer almamaktadır.

376 şevk-i: cām-ı.

377 aña: iki.

380 [gir]kār: girdār.

382 bu: ol.

383 niçe geçmiş aña: geçmiş aña niçe.

387 nefrīn ü: nefrīn.

389. reh-i merdānı uran cümle zendür
reh-i 'ışk anlara çün rāh-zendür
gürūh-ı zen ba'īd olur vefādan
ıraḳdur ḫālet-i ehl-i şafādan

heft-i düvüm

391. ikinci bu gerek dilber mudakkik
bile kimdür muḳallid yâ muḥakkik
muḳalliddür cihānuḡ ḥalkı ekşer
ṭarîḳ-ı ‘âşîka taḳlîd iderler
393. ide muḥlişlere luṭf u ‘inâyet
muḳallid olana zecr ü ḥaḳâret
ne var olsa muḳallid cevre lâyıḳ
‘azâba müsteḥaḳ olur münâfîḳ
395. bunu fehm itmeye mādām [ki] maḥbûb
olımaz ehl-i dil ḳatında mergûb
ne kendü ḥüsnine virür revâcı
ne ‘âşîḳ derdine ḳılur ‘ilâcı

393 ide: ire.
395 fehm: fark.
396 ḳılur: eyler.

hikāyet

397. işütdüm var imiş bir şāh-zāde
cemālî pertevi günden ziyāde
cihān āşüfte-i hüsni ü cemālî
kamerden hoş-nümā idi hilālî
399. özine lāzım idüp dil-rübālîk
iderdi mülk-i hüsne pâdişāhlîk
ne şehirler kaldı ne erbāb-ı devlet
aşa heb kıldılar ‘arz-ı maḥabbet
401. idüp her birine bir imtiḥānı
kamu şāhib-ğaraḥ buldı cihānı
meğer bir derd-mend üftāde dervîş
ğarîb ü bî-kes ü bî-hüş dil-rîş
403. görür nāgāh ol bedr-i tamāmı
olur cân ile anuḡ hem ğulāmı
ne yirden kim geçerse şāh-zāde
durup yol üzre ol merd-i fütāde
405. iderdi aşā envā‘-ı du‘ālar
şāfā vü zevk ile medḡ ü şenālar
dir idi vuşlata yok çün ki çāre
ırakdan ide ben yāri nezāre
407. bu yoldan seyr idüp [ol] māh-rüyı
anuḡla def iderdi ārzüyı
bunun bir gün du‘āsın işidüp şāh
anuḡ derd-i dilinden oldı āgāh
409. dönüp hışm eyleyüp ol dil-figāra
didi ḡabs eylenüz anı ḡişāra
cihān seyyāḡıdur cāsūsa benzer
bu merd-i bed-liḡā kābūsa ben[z]er

398 hilālî: cemālî.

402 ḡiş: ḡüş.

403 hem: kim.

anuḡ: ‘ālem.

407 ārzüyı: āb-rüyı.

408 dilinden: diline.

işidüp: dinleyüp.

411. hemân bir kaç zebânîveş sipâhî
herîfe menzil itdi habs-gâhı
sarây-ı hâşşa geldi çün yine şâh
irişdi menziline şanasın mâh
413. getürdi katına ol derd-mendi
vire tâ kim şarâb-ı sūd-mendi
eyitdi sen ne yirdensin di dervîş
nedür aduñ saña bunda nedür iş
415. didi cāsūsam iy şâh-ı yegâne
tecessüs eylerem hâne-be-hâne
bulup tâ bir güzel tâze cüvânı
revân idüp yolına baş u cânı
417. didi bulduñ mı bu şehir içre bir hûb
terâzûdan iner mergûb-ı maḥbûb
didi buldum eyâ şâh-ı güzînüm
benüm gün yüzlü zîbâ[ca] cebînüm
419. didi ma‘şûk kimdür saña ‘âşık
didi toğrusını ol merd-i fâbık
ğazab izhâr idüp ol şâh-ı hûbân
eline aldı ol dem tiğ-i bürrân
421. virüp cellâda tiğ-i hûn-feşânı
didi bundan revâne eyle kanı
çü cellâd oldu katline revâne
o dervîş itdi şevkinden terâne
423. didi aḥsentü ey baht-ı bülendim
ki katl emr eyledi baña efendim
bu devlet kime olmışdur müyesser
ki yâra karşı ‘âşık terk ide ser
425. zihî devlet zihî baht-ı yegâne
ḥabîb öninde ölmek ‘âşıkâna

416 Vezin bozuktur.

idüp: idem.

417 iner: ayar.

mergûb-ı: mevzûn u.

419 fâbık: şâdık.

422 şevkinden: katlinden.

- bunun gibi okıyup niçe eş'ār
turup cellād öñinde āhir-i kār
427. itdi tîz kıl fermānı şāhı
yazılmaz deftere hergiz günāhuñ
anuñ şıdkını gördi şāh-ı hūbān
yirinden kalkuban oldu şitābān
429. didi ey 'āşık-ı pākîze-ḥaşlet
tamām oldu hemîn şart-ı mürüvvet
niçe kes baña itdi da'vî-i 'ışk
birinden gelmedi bu ma'nî-i 'ışk
431. seni 'ışk içre buldım çün ki şādık
hemîn sensin baña 'ālemde 'āşık
dilerdim ḥüsne mir'āt-ı şāfî
baña sensin cihān içinde kāfî
433. ne gülşen kim aña olmaya bülbül
içinde zāyî' olur her biten gül

427 itdi tîz kıl: didi kıl ne ise.

şāhı: şāhuñ.

429 mürüvvet: maḥabbet.

431 dilerdim ḥüsne: dilerem ḥüsnüme.

heft-i sivüm

- üçinci bu ki dilber ola hâzık
fünûn-ı şivede mümtâz u fâyiķ
435. ola maḥbûblık fenninde mâhir
taşarruf itmege ‘uşşâkı kâdir
gehî ‘âşıqlara eylerse nâzı
yine itmek gerekdür dil-nüvâzî
437. marîz-ı ‘ışķa şerbet nâz-ı dilber
ziyân eyler velî ḥaddinden ekşer
ne denlü dilber olursa ser-efrâz
yaraşmaz her zamân kim eyleye nâz
439. gerekdür nâz gerçi nâzenîne
sebeb olmaya hergiz nâz enîne
ne denlü ṭalib olursa ḥaridâr
gerekdür ḥâce olmaya dil-âzâr
- ḥikâyet
441. rivâyetdür ki leylî-i siḥr-sâz
iderdi kıaysa gâhî niçe pek nâz
gehî varup şorardı ḥasbiḥâlin
geh istignâ-y-ile şardı sıfâlin
443. bilenler ‘ışķ-ı maḥmûd-ı ayâzı
gehî mecnûndan idüp ihtirâzı
bilür[ler] n’eydügin nâz u niyâzı
düşüp pâyına geh kıldı niyâzı
445. gerekdür i’tidâl-i nâz u dilber
ki ‘âşıķ olmaya ğâyetde mużtar

441 biñ: pek.

442 varup: varur.

443 Makalede 1. mısra 444. beytin 1. mısrasında yer almaktadır.
Makalede 2. mısra aynı beytin 1. mısrasında yer almaktadır.
maḥmûd-ı: maḥmûd u.

444 Makalede 1. mısra aynı beytin 2. mısrasında yer almaktadır.
Makalede 2. mısra 443. beytin 2. mısrasında yer almaktadır.

445 nâz u: nâz-ı.

heft-i çehârüm

- budur dördinci kim ‘uṣṣāk farzā
iderse dest-būs itmek temennā
447. aṇa el vire maḥbūb-ı ser-firāz
bu ma‘nide igen çok kılmaya nāz
recā eylerse yāḥūd būs-ı sâ‘id
aṇa olmak gerek dilber müsâ‘id
449. ne yüzden kim ḥüsni eyler tecellî
dil-i ‘âşık anı eyler taḳāzā
degüldür ḥâlet-i ‘âşık ihtiyârî
koyardı cânına bulsa nigârî
451. bu ḥâlâtı ki dilber men‘ idüpdür
zevâl-i ḥüsne bil ki bu sebebdür

447 firâz: efrâz.

448 yāḥūd: ‘âşık.

449 kim ḥüsni: ḥüsni kim.
tecellî: tecellâ.

450 ḥâlet-i: ḥâl-i.

451 ḥâlâtı ki dilber men‘-i edebdür: ḥâletde çü men‘ terk-i edebdür.
ki: kim.

hikāyet

- bir āfet var idi şehir-i herīde
ki hüsni yoğ idi hūr u perīde
453. semen-sīmā sehī-ḳad yāsemen-bū
hilāl-ebrū vū mihr ü ‘anberīn-bū
egerçi hüsni ile ferd idi ol mäh
velī ‘āşıḳdan almışdı çok āh
455. çeker ‘āşıḳları hār-ı cefāy
o gülden görmemiş būy-ı vefāy
meger kim bir gün ol şāh-ı huceste
ḳazā-y-ile olur nāgāh hāste
457. aḳa ‘ārız olur bir zahmet-i bed
büzülür iki ‘ārız bükülür ḳad
olur pejmürde rūy-ı hūb u rengīn
gül-i surḥ iken oldu verd-i nesrīn
459. ne denlū kim ‘ilāc itdi eṭibbā
müfid olmadı aḳa hīç müdāwā
meger var idi bir remmāl-i mähir
ki reml içinde olmuşdı o sāhir
461. varup aḳa iderler ‘arz ḫālin
tutup gördi anuḳ remmāl fālin
didi kim buḳa olmaz çāre hergiz
‘ilāc olmaz sem için mārā hergiz
463. bunı şanmaḳ ṭabī‘i bir marāzdur
du‘ā-yı beddūr irmiş bir ‘arazdur
du‘ā-yı bed yıḳar mülk-i cihānı
du‘ā-yı bed yaḳar cism ile cānı

452 herīde: berīde.

453 bū: mū.

454 ‘āşıḳdan: ‘uṣṣāḳdan.

458 oldu: olur.

459 aḳa hīç: hīç aḳa.

461 gördi: geldi.

fālin: ḫālin.

464 Makalede bu beyit 465. beyit olarak yer almaktadır.

465. nice mażlūmun āhın almıř ol māh
bilürsin yırde almaz hı bir āh
bulur nekbet abīb-i ‘āřık-ı arar
sa‘ādetler bulur yār-ı vefā-dār
467. kimine bā‘ış-i nekbet olur üsn
kimine mūcib-i devlet olur üsn
‘adālet itmese řāh-ı cūvān-bat
olur berbād cümle rat ile bat
469. ğurūr-ı üsn ile nāz itse dilber
hūcūm-ı ‘ıř-ı ‘āřık olur ekřer
idicek kendū zātın ‘ıř izhār
olur mav āfitāb-ı rūy-ı dildār

465 Makalede bu beyit 464. beyit olarak yer almaktadır.
mażlumun: mażlumun.

466 arar: zār.

467 nekbet: devlet.
devlet: nevbet.

468 rat ile bat: bat ile rat.

470 Makalede bu beyit 471. beyit olarak yer almaktadır.

heft-i pencüm

471. beşinci bu ki ta'n-ı 'ayb-cüyân
zebân-ı herze-yi bî-hûde-güyân
aşa te'sîr idüp olmaya mağrûr
yanından kılmaya 'uşşâkı mehcûr
473. ki 'âlem halkı ekşer 'ayb-cûdur
müsâvî-peşşe vü bî-hûde-gûdur
metâ'-ı 'ışkı bî-hâşıl şanurlar
maḥabbet kârını bâtil şanurlar
475. selîmü'l 'aql olan anlara uymaz
o bâtil sözleri[n] gûşına koymaz

471 Makalede bu beyit 472. beyit olarak yer almaktadır.
herze-yi: herze [vü].

472 Makalede bu beyit 473. beyit olarak yer almaktadır.

473 Makalede bu beyit 474. beyit olarak yer almaktadır.

474 Makalede bu beyit 475. beyit olarak yer almaktadır.

475 Makalede bu beyit 476. beyit olarak yer almaktadır.

hikâyet

- meğer mağribde bir maḥbûb-ı devrân
zuhûr itmiş çü hurşîd-i dırahşân
477. yüzi âyîne-i nûr-ı ḥudâyî
cebîni eyledi pejmürde ayı
gören ol dilber-i ‘âlî-cenâbı
şanur mağribde toğmuş âfitâbı
479. vezîroğlu idi gerçi ol âfet
velîkin oldı şeh-i mülk-i melâḥat
aḡa bir pür-hüner idüp ‘alâḡa
ḡam oldı ḡaddi ol ebrû-yı ṯaḡa
481. anuḡla âşinâlık itdi ḡaşıl
aḡa ol serv-ḡâmet oldı mâ‘il
aḡa ‘arz eyledi niçe hünerler
gönjülden sevdi anı ol semen-ber
483. muşâḡib oldı anuḡla hemîşe
mülâzım oldı her dem zevḡ u ‘ıyşa
vezîr aḡvâle oldı çün ḡaber-dâr
cüvâna virdi ḡayli renc ü âzâr
485. hevâdan eylediler ḡıl ü ḡâlî
o mâha itdiler çok ḡüşmâli
cüvâna itdiler çok serzenişler
ḡerîfe daḡı niçe niçe işler

-
- 476 Makalede bu beyit 477. beyit olarak yer almaktadır.
477 Makalede bu beyit 478. beyit olarak yer almaktadır.
pejmürde: şermende.
478 Makalede bu beyit 479. beyit olarak yer almaktadır.
toğmuş: toğdı.
479 Makalede bu beyit 480. beyit olarak yer almaktadır.
480 Makalede bu beyit 481. beyit olarak yer almaktadır.
481 Makalede bu beyit 482. beyit olarak yer almaktadır.
482 Makalede bu beyit 483. beyit olarak yer almaktadır.
483 Makalede bu beyit 484. beyit olarak yer almaktadır.
oldı anuḡla: anuḡla oldı.
her dem: maḡrem.
484 Makalede bu beyit 485. beyit olarak yer almaktadır.
485 Makalede bu beyit 486. beyit olarak yer almaktadır.
hevâdan: hemân dem.
486 Makalede bu beyit 487. beyit olarak yer almaktadır.

487. bularuñ qalmadı şabr u qarârı
muqarrer itdiler terk-i diyârı
hemân bir gice oldılar revâne
teveccüh itdiler hindû-sitâne
489. vezir işitdi oğlunuñ qarârın
çıqardı göklere âh u şerârın
şalup ardınca anuñ niçe leşker
ğazabdan her biri mânend-i ejder
491. eyitdi kim bula bunlara fırsat
vireyin aña niçe mâl u ni‘met
muhaşşal gitdiler leşker arayı
bulalar müşterile tâ ki ayı
493. ne denlü oldılar eţrâfa püyân
zuhûr itmedi hergiz mâh-ı tâbân
tek ü pûdan olup bî-tâb u muzţar
vezîre geldi ser-tâ cümle leşker
495. ser-â-ser eyleyüp aĥvâli taqrîr
didiler itmedük ĥidmetde taqşîr
velikin n‘idelüm emr-i ilâhî
bize göstermedi hergiz o mâhı
497. vezîr ider derûnından hemân âh
ferâgat itdi andan ĥâh nâ-ĥâh
bular irişdi şehir-i hindûsitâne
şafâlar eylediler ‘âşıkâne

-
- 487 Makalede bu beyit 488. beyit olarak yer almaktadır.
- 488 Makalede bu beyit 489. beyit olarak yer almaktadır.
- 489 Makalede bu beyit 490. beyit olarak yer almaktadır.
- 490 Makalede bu beyit 491. beyit olarak yer almaktadır.
- 491 Makalede bu beyit 492. beyit olarak yer almaktadır.
- 492 Makalede bu beyit 493. beyit olarak yer almaktadır.
- 493 Makalede bu beyit 494. beyit olarak yer almaktadır.
ne: şu.
- 494 Makalede bu beyit 495. beyit olarak yer almaktadır.
geldi ser-tâ: geldiler ser.
- 495 Makalede bu beyit 496. beyit olarak yer almaktadır.
- 496 Makalede bu beyit 497. beyit olarak yer almaktadır.
- 497 Makalede bu beyit 498. beyit olarak yer almaktadır.
ider: idüp.
hezâr: hemân.
- 498 Makalede bu beyit 499. beyit olarak yer almaktadır. Vezin bozuktur.
hindûsitâne: hindûvâne.

499. şafâ-yı kalb ile bî-ta'n-ı ağıār
dem-â-dem 'ıyş u 'ışret itdiler kār
cüvâne ol hün̄er-ver itd[i] ta'līm
niçe esrār-ı hikmet itdi tefhīm
501. aña ta'līm idüp hem kīmyāy
hün̄er-ver eyledi ol yūzi ay
çü oldı şūret ü ma'nāsı ma'mūr
kemālī hūsni gibi oldı meşhūr
503. atasına irişdi bu haberler
ki oğlun hāşıl itdi çok hün̄erler
atası oldı andan hayli mesrūr
ğazab āşārını hep eyledi dūr
505. irişdi bir gün ol mäh-ı tamāma
mühürlü bir güzel merğüb nāme
yazılmış nām̄da ey yār-ı cānum
tenümde fi'l-meşel rūḥ-ı revānum
507. za'if oldum senün̄ hecrün̄le ey mäh
esirge gel beni lillāhi fillāh
daḥı hem 'aqluma geldi seḳāmet
mu'aṭṭal oldı ahvāl-i vezāret
509. senün̄ meşhūrdur bunda kemālün̄
muḳarrerdür ser-ā-ser ḥasb ü ḥālün̄
saña tevcīh olmuşdur vezāret
yetiş kim başuḡa ṭoḡdı sa'ādet
511. cüvān bu sözleri kılmadı bāver
eyitdi bu haberdür ḥile-güster

-
- 499 Makalede bu beyit 501. beyit olarak yer almaktadır.
501 Makalede bu beyit 502. beyit olarak yer almaktadır.
502 Makalede bu beyit 503. beyit olarak yer almaktadır.
503 Makalede bu beyit 504. beyit olarak yer almaktadır.
504 Makalede bu beyit 505. beyit olarak yer almaktadır.
505 Makalede bu beyit 506. beyit olarak yer almaktadır.
506 Makalede bu beyit yer almamaktadır.
507 gel beni: beni gel.
lillāhi fillāh: allāh allāh.
509 ḥasb ü: bunda.
510 olmuşdur: olunmuşdur.
511 haberdür: haberler.

bir iki gün aña idüp tegâfûl
teveccüh emrine itdi tekâsül

513. irişdi yine bir peyk-i sebük-pây
selâm eyler didi şâh-ı girân-rây
saña hem virmek içün istimâlet
bile gönderdi uş mühr ü vezâret
515. göricek mühri ol mihr-i melâhat
haberden anladı hoş istikâmet
hemân dem ‘azm kıldı girdi râha
irişdi bâr-gâh-ı pâdişâha
517. vezâret oldu ol şâha müselleme
aña ikbâl kıldı cümle ‘âlem
zihî hüsn ü zihî mülk ü melâhat
k’olur sermâye-i devlet ü ‘izzet

512 aña idüp: idüp aña.
itdi: kıldı.

513 eyler: ile.

514 mihr ü: mihr-i.

515 melâhat: vilâyet.
haberden: haberde.

516 kıldı: girdi.

518 k’olur. k’ola.

zihî hüsn ü zihî mülk ü: zihî lûtf u zihî hüsn ü.
devlet ü ‘izzet: ‘izz ü sa‘âdet.

heft-i şeşüm

519. budur altıncı ide ‘aşıkā rahm
cefā tîgiyle her dem urmaya zahm
budur ‘uşşāka ancak rahm u şefkat
ki maḥbûb itmeye ğayr ile şöhet
521. ‘avāma olmaya hergiz muşāhib
olur ‘āşıkda zîrā vehm-i ğālib
budurur muktezā-yı ‘ışk-ı şādık
gözinden şakınur maḥbûbı ‘āşık
523. olur ‘āşık cefā vü cevre ḥursend
hemân yâr itmesün ğayr ile peyvend
cihānda ihtilāt-ı yâr u aġyâr
dil-i ‘uşşākı eyler dāyimā zâr
525. bu ma‘niden durur ‘ālemde ekşer
ḥalâyık içre olan şûr ile şer

521 ‘āşıkda: ‘uşşākda.

522 budurur: budur hem.

523 ḥursend: ḥürend.

hikāyet

- meger var idi bir mäh-ı gül-endām
cihānuñ cāndur ammā cihāñ-nām
527. bezendi hüsñ ile çün kim cihāna
cihān didiler anuñ' çün cihāna
leṭāfet ile tutup iklīm ü cānı
kul itdi kendüye halk-ı cihānı
529. yolında cān virürdi halk-ı 'ālem
anuñla hem-nişin olmağa bir dem
meger bir 'āşıkı var idi anuñ
yolında terkin urmuş baş u cānuñ
531. yolında kalmaz idi baş u cāna
değişmiş 'ışk ile cānı cihāna
görür kim ol cüvān-ı mäh-peyker
olur olmaz kişiyle şöḥbet eyler
533. dem-ā-dem pend idüp ol nāzenine
dir idi nār-ı ğayret urma cāna
beni 'ışkuñ idüpdür cümle şeydā
cihān içre bırakma şūr u ğavġā
535. igen yüz vormegil ehl-i hevāya
ki āhum irmesün saḳf-ı semāya
gel itme ğayr ile luṭf ile şöḥbet
helāk eyler beni vallāhi ğayret
537. dem-ā-dem eyleyüp bunun gibi pend
dilerdi eyleye ol āhuyı bend

526 cāndur ammā: cānı ammā kim.

527 cihāna: o cāna.

528 leṭāfet ile: leṭāfetde.

iklīm ü: iklīm-i.

531 mäh: mā.

533 nāzenine: nev-cüvāna.

534 cümle: çün ki.

535 Makalede bu beyit 537. beyit olarak yer almaktadır.

536 Makalede bu beyit 538. beyit olarak yer almaktadır.
ile: eyle.

537 Makalede bu beyit 539. beyit olarak yer almaktadır.

- velikin ol meh-i zibā-şemāyil
olurdi her zamān bir şahşa māyil
539. ol ‘āşık kılmayup aña taḥammül
özin qatl itmegi kıldı te‘emmül
olup sevdā-y-ile dīvāne miskīn
hemīn alur eline tır ü sikkīn
541. urur kendüzine bir iki yara
meger anuñla bula mevte çāre
irişüp ol cüvān-ı mäh-peyker
elinden ḥançerini almak ister
543. bıçağı ile vurur ol nev-cüvāna
ki gelmemiş gibi olur cihāna
cüvānı öldürür ol ‘āşık-ı mest
urur ḥançer özine bir niçe dest
545. düşer bî-ṭāqat u bî-şabr u bî-ḥuş
cihān u cānı hep eyler ferāmüş
görür kim cānını çıkmaz bedenden
ḳafesdür murğ-ı cāna diyüben ten
547. urur bir kaç başına seng-i ḥāre
ider başını daḥı pāre pāre
firāk-ı derd-i ruḥsarla idüp āh
dir-idi n‘eyleyem eyvāh eyvāh

-
- 538 Makalede bu beyit 540. beyit olarak yer almaktadır.
zibā: ḥaydar.
- 539 Makalede bu beyit 541. beyit olarak yer almaktadır.
- 540 Makalede bu beyit 542. beyit olarak yer almaktadır.
- 541 Makalede bu beyit 543. beyit olarak yer almaktadır.
- 542 Makalede bu beyit 544. beyit olarak yer almaktadır.
almak: almağ.
- 543 Makalede bu beyit 545. beyit olarak yer almaktadır.
Vezin bozuktur.
- 544 Makalede bu beyit 546. beyit olarak yer almaktadır.
- 545 Makalede bu beyit 547. beyit olarak yer almaktadır.
hep eyler: eyler hep.
- 546 Makalede bu beyit 548. beyit olarak yer almaktadır.
- 547 Makalede bu beyit 549. beyit olarak yer almaktadır.
bir kaç başına: başına bir kaç.
- 548 Makalede bu beyit 550. beyit olarak yer almaktadır.
derd-i ruḥsarla: cevır ü ḥasretle.
eyvāh: veylāh.

549. cihānı n‘eyleyem yā rabb cānsuz
bu cānı n‘eyleyem yāhud cihānsuz
elem virdi baṇa yā rab ḥayātum
baṇa bir dem öñürdi vir memātum
551. bunun gibi niçe feryād u efgān
ḥudāya eyledi teslim ol cān
‘aceb ḥālet-dur[ur] bu ḥālet el-ḥaḳ
kişi ğayretle öz cānına kıymaḳ
553. velikin n‘eylesün n‘itsün bir ādem
ḳazā-yı ḥaḳ aṇa olunca mübrem
geçicek cāna zaḥm-ı tîğ-i āzār
olur cān u cihāndan kişi bîzār

-
- 549 Makalede bu beyit 551. beyit olarak yer almaktadır.
cihānı: ḥayātı.
- 550 Makalede bu beyit 552. beyit olarak yer almaktadır.
- 551 Makalede bu beyit 553. beyit olarak yer almaktadır.
- 552 Makalede bu beyit 554. beyit olarak yer almaktadır.
- 553 Makalede bu beyit 555. beyit olarak yer almaktadır.
aṇa olunca mübrem: olunca aṇa muḥkem.
- 554 Makalede bu beyit 556. beyit olarak yer almaktadır.

555. budur kânûn-ı ‘ışk-ı pāk ey dil
bunı taḥşil idüben sa‘y kılğıl
zihî ‘âşık zihî ma‘şûk-ı ra‘nâ
ki bu kânûnı anlar ider icrâ
557. iḥerler bir şarâb-ı hoş-güvârı
ki şonra derd-i ser virmez ḥumârı
‘aceb devlet durur bu devlet-i ‘ışk
‘aceb hâlet durur bu hâlet-i ‘ışk
559. kime kim olsa bu hâlet müyesser
mis-i ḳalbini eyler ‘âkıbet zer
dadıcak çâşnî-i ‘ışkı bir dil
ider ‘ışk-ı hâkîkî dahı hâşıl
561. bu hâlet ehl-i dil sermâyesidür
cihânda âb u gil pîrâyesidür
odur ma‘şûk iden şâhib-cemâli
odur ‘âşık iden ehl-i kemâli
563. felek sultânıdur divâne-i ‘ışk
melek enbâzıdur pervâne-i ‘ışk
ḥudâ ‘ışk olmasa hergiz bulunmaz
vuşûl-i ḳurb-ı ḥaḳ ansuz bulunmaz
565. nazar eyle ḥurûf-ı ‘ışka evvel
ider her biri bir remzi muḥayyel

-
- 555 Makalede bu beyit 557. beyit olarak yer almaktadır.
taḥşil idüben sa‘y kılğıl: sa‘y eyleyüp taḥşil kılğıl.
- 556 Makalede bu beyit 558. beyit olarak yer almaktadır.
Taḳdim tehir yapılmıştır.
- 557 Makalede bu beyit 559. beyit olarak yer almaktadır.
- 558 Makalede bu beyit 560. beyit olarak yer almaktadır.
- 559 Makalede bu beyit 561. beyit olarak yer almaktadır.
eyler: ider.
- 560 Makalede bu beyit 562. beyit olarak yer almaktadır.
- 561 Makalede bu beyit 563. beyit olarak yer almaktadır.
- 562 Makalede bu beyit 564. beyit olarak yer almaktadır.
- 563 Makalede bu beyit 565. beyit olarak yer almaktadır.
- 564 Makalede bu beyit 566. beyit olarak yer almaktadır.
- 565 Makalede bu beyit 567. beyit olarak yer almaktadır.
muḥayyel: muḥtel.

- ider ‘irfāna ‘ayn‘ı hoş işāret
eger ‘ārif isen eyler delālet
567. şühūd-ı hāḳḳı eyler şīn‘ı izhār
ider ḳurb-ı ḥudāyı ḳāf‘ı iş‘ār
bu ḥālātı idersen dilde ḥāşıl
olursun ‘āḳıbet insān-ı kāmıl
569. eger olmazsa bu ḥalet müyesser
fünūn-ı ‘ilm ü ḥikmet ile ezber
çü ḳādir olmadun āb-ı ḥayāta
yetiş cehd eylegil ‘ilm-i necāta
571. dürüş taḥşıl ḳıl ‘ilm-i ilāhī
münevver eylegil ḳalb-i siyāhı
kemāl-i ḥāḳḳa eyle ‘ömrünjı şarf
fünūn-ı ḥikmet öğren ḥarf-ber-ḥarf
573. çıkar dilden ḥayālāt-ı havāyı
gider cümle küdür-ı māsivāyı
şikest it cümle aşnām-ı hevāyı
hemān ma‘būd idin dār-ı ḥudāyı
575. şaḳın dünyā-perest olma cihānda
ṭama‘ toḥmını ekme mülk-i cānda
cihānda yok durur bir ḥabbe ḥāşıl
hemān yok yire olma muṣṭarib-dil

-
- 566 Makalede bu beyit 568. beyit olarak yer almaktadır.
delālet: kifāyet.
- 567 Makalede bu beyit 569. beyit olarak yer almaktadır.
- 568 Makalede bu beyit 570. beyit olarak yer almaktadır.
- 569 Makalede bu beyit 571. beyit olarak yer almaktadır.
‘ilm ü: ‘ilm-i.
- 570 Makalede bu beyit 572. beyit olarak yer almaktadır.
ḳādir olmadun āb-ı ḥayāta: ḥāşıl itmedün ‘ışḳ ile ḥālet.
yetiş cehd eylegil ‘ilm-i necāta: yūri ‘ilm-i ‘amelle eyle ḳā‘at.
- 571 Makalede bu beyit 573. beyit olarak yer almaktadır.
- 572 Makalede bu beyit 574. beyit olarak yer almaktadır.
kemāl-i: kelām-ı.
- 573 Makalede bu beyit 575. beyit olarak yer almaktadır.
ḥayālāt-ı hevāyı: hevā-yı in ü ānı.
küdür-ı māsivāyı: küdürāt-ı cihānı.
- 574 Makalede bu beyit 576. beyit olarak yer almaktadır.
dār-ı: zāt-ı.
- 575 Makalede bu beyit 577. beyit olarak yer almaktadır.
- 576 Makalede bu beyit 578. beyit olarak yer almaktadır.

577. aleb itme hevesle cāh u manşıb
olursın ‘ākıbet asretle ā‘ib
‘ömürler arc idüp māl ü menāle
nedāmetle şonuçı kılma nāle
579. ya ‘aşık ol ya ‘ārif ol ya ‘ābid
bulardan ğayrısı od cümle zāyid

577 Makalede bu beyit 579. beyit olarak yer almaktadır.
578 Makalede bu beyit 580. beyit olarak yer almaktadır.
579 Makalede bu beyit 581. beyit olarak yer almaktadır.

ḥamd ü şenā-yı ḥüdā-yı te‘ālī

ilāhī yoğ iken nuṭka mecālüm
nizām-ı nazma uymazken maḳālüm

581. beni faẓluñla itdün çün ki gūyā
dil oldı ‘arşa-i nazm içre pūyā
olup ğavvaş bu ṭab‘-ı şināver
çıkarđı baḥr-i dilden niçe gevher
583. felek gūşına anı eyle zīver
melekler eylesünler dāyim ezber
bulup ‘uşşāk içinde ḳadr u raġbet
şeref bulsun bu ḳānūn-ı maḥabbet
585. olup ḳānūn-ı şāhī gibi meşhūr
bunuñla milket-i ‘ışk ola ma‘mūr
ire şāyed ki bir şarrāf-ı dehre
baña naḳd-i ḳabūli ola behre
587. ide ben bendeye luṭf ile himmet
ki rūşen-dil ide nūr-ı maḥabbet
recā olursa yārān-ı şafādan
bu defter kim degül ḥālī ḥaṭādan
589. ḥaṭā-pūş olalar zeyl-i keremle
‘aṭā-pūş olalar luṭf u himemle
‘uyūbın ideler luṭf ile mestūr
meşeldür çün ki el-me‘mūru ma‘zūr

-
- 580 Makalede bu beyit 582. beyit olarak yer almaktadır.
581 Makalede bu beyit 583. beyit olarak yer almaktadır.
582 Makalede bu beyit 584. beyit olarak yer almaktadır.
baḥr-i: ṭab-ı.
583 Makalede bu beyit 585. beyit olarak yer almaktadır.
584 Makalede bu beyit 586. beyit olarak yer almaktadır.
585 Makalede bu beyit 587. beyit olarak yer almaktadır.
586 Makalede bu beyit 588. beyit olarak yer almaktadır.
587 Makalede bu beyit 589. beyit olarak yer almaktadır.
588 Makalede bu beyit 590. beyit olarak yer almaktadır.
olursa: oldur ki.
589 Makalede bu beyit 591. beyit olarak yer almaktadır.
‘atā-pūş: ‘atā-pāş.
590 Makalede bu beyit 592. beyit olarak yer almaktadır.

591. ümîd oldur ki her yire ki ire
du‘âlar ideler nuṭķi fakire

2.

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. gönül dāğ-ı ğamunla sinede bir şem' uyandurmuş
çerāğ-ı 'ışka bir ğarrā kıvıltı altını yandurmuş
gönüller nakdin almış yār gir[miş] halka-i zikre
bir iki der-mend āvāreyi varmış tolanturmuş
3. görüp sakka-yı hicrān teşne-dil şahrāda mecnūnı
ecel peymānesin şunmuş hayāt ābına kandurmuş
dimen mecnūna gelmiş 'ākıbet leylādan istiğnā
belā-yı 'ışk o ser-gerdānı cānından uşandurmuş
5. bugün bākīye ol āfet vişālin va'deler kılmış
yalanlar söylemiş miskini gerçekden inanturmuş

3.

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. dīn-i fıtratda ol cism-i laṭīfun nūra bandurmuş
getürmüş şem'veş-i cānā cihān bezminde yandurmuş
seher gelmiş nezāketle lebün yād eylemiş ey gül
çemende goncanun bād-ı şabā ağzun şulandurmuş
3. şabāh-ı şubha dek encüm gibi bī-dār olur ey meh
hudā şol gözlerin kim h'āb-ı ğafletten uyandurmuş
n'ola cānā gönüller kışverin fetḥ eylese ğamzen
aḥa çün ğamzenün tīgünde yed-i kudret kuşandurmuş
5. ğamī pür sinemin ancak gine derd ile kan ağlar
bulanduran bu şuyı çeşmesārından bulandurmuş

2. 5^a: Bākī: *Bākī Dīvānı*: G. 219 / (Küçük, 2019: 234)
3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
görüp: bulup.
4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
3. 5^a: Nazīre-i Ğamī:

4.

fe'ılātün fe'ılātün fe'ılātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. ölümün geç bilüben fırsatı ferdāya şalar
haberün şıhhatini ırte muşallāda duyar

5.

mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. benüm yüz dutduğum zerreveş sen mihr-i 'ālemden
güler yüzdür garaž yoğsa ne umar ādem ādemden

4. 5^a: Müfred:

5. 5^a: Müfred: Vezin Bozuktur.

6.

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

I

1. ne dilde arzū-yı 'ıyş-ı nüş şoḥbet-i cem var
ne mānend-i şafā-yı duḥter-i zer gibi maḥrem var
3. getür cām-ı şarāb-ı dil-güşāyı bende bir ğam var
ne cām-ı bāde-i gül-gūna beñzer yār-ı hem-dem var
5. ne şadr-ı gūşe-i meyhāne gibi cāy-ı ḥurrem var

II

1. cihānda görmedüm hergiz firākı yārdan müşkil
anun'çün şabr eylemez arām-ı sīnem içinde dil
3. metā'-ı kişt zār-ı 'ömri berbād itdi el-ḥaşıl
beni 'ayb eylemenj dā'im olursam mest-i lā-ya'qıl
5. ki bī-hūş olmuşam āsūde kılmaz bende bir ğam var

III

1. eger ol kīne-cū dilber iderse nāz u istiğnā
anun şemşīr-i hecrinden yüzüm döndürmezem kaṭ'a
3. vefālar itmeyüp itse cefā incinmezüm ašlā
ġam-ı hicrānda ḥālet var dimişler 'ehl-i derd ammā
5. mülāyim dilber-i şūḥun dem-i vaşlinda 'ālem var

IV

1. ḥarīm-i kūyunı cānā gelür eller gezer her gün
saña ṭālib olup kuhsār ile deşti gezer her gün
3. hemān kelb-i 'aḳūr-āsā gibi görse ürür her gün
ruḥun bağın raḳīb-i dīv-sīret seyr ider her gün
5. yüzüñi göremez yıllarca ammā bunda ādem var

V

1. şadā-yı nazm-ı dil-sūzun serāpā tutdı āfākı
edā-yı şī'rinün cānā cihān ḥalkı müştākı
3. eger yād eylemezse rif'atı gibi seni sāḳı
şafā-yı şafvet-i ṭab'unj ider eglence ey bāḳı
5. bi-ḥamdi'llāh ne ğam yirsin elünde sāğar-ı cem var

6. 5^b: [Taḥmīş-i Rif'atı]: [Ġazel-i Bāḳı]:

7.

mefā'īlün mefā'īlün fe'ülün
hezec + - - - / + - - - / + - -

1. çü geldük şehrüne şāhum müsāfir
anı lāyık mı red itmek mücāvīr

8.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ülün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. bunca gündür çekerem 'ışk ile derd ü elemün
şabrumun cāmesini doğradı mıkraž-ı ğamun

9.

mef'ülü fā'ilātün mef'ülü fā'ilātün
- - + / - + - - / - - + / - + - -

1. baş egmez oldı bize ol turre-i müca'ad
iqlīm-i hüsn içinde olalı şāh-ı sermed
ḳaddini zūlfünün dil zencire beñzedürse
mecnündürur ḳayırmaz olma aña muḳayyed
3. ḥaddüñe lāle dirdüm lāle olaydı gül-bū
ḳaddüñe serv dirdüm serv olsa ergüvān-ḥad
zūlfün düninde gizlü esrār-ı nār-ı müsā
yüzün güninde zāhir āşār-ı nūr-ı aḥmed
5. bir vech ile virür nūr āyine-i cemālün
kim yüzini gören dir şallī 'alā muḥammed

10.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ülün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. 'ayş u 'işret vaḳtidür irdi çü eyyām-ı bahār
ġāfil olma tīz geḳer zevḳ eyle hengām-ı bahār

7. 5^b: [Müfred]:

8. 5^b: [Müfred-i Avnī]: *Fātiḥ Dīvānı ve Şerhi*: G. 77 / (Doğan, 2004: 247)

1 bunca gündür çekerüm 'aşk ile derd ü elemün: cigerüm pāreledi ḥançer-i cevri ü sitemün.

9. 6^a: Kemālpāşāzāde: *İbn-i Kemāl Dīvān Tenkidli Metin*: G. 42 / (Demirel, 1996: 34)

2 ḳayırmaz: sözine.

aña: anuñ.

3 virdüm: dirdüm.

10. 6^a: [Müfred-i Şemsī Pāşā]: *Şemsī Pāşā Dīvānı*: G. Bahārname / (Akkaya, 1992: 752)

Mecmuada 62^b drk. varak ile 120^b varaktaki şiirle mükerrerrdir.

1 irdi çü: çün irdi.

ġafil olma: nağme-sāz.

11.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

I

1. yandı cānum âteş-i fūrkatle nār-ı ḥasrete
tende yok tāb-ı taḥammül nār-ı derd-i miḥnete
3. düşdi gönlüm kaṭreveş deryāya meger ḥayrete
nice döysün nātuvān cismüm belā-yı fūrkatle
5. yok elümde iḥtiyārum neyleyem kim rıḥlete
düşmesün kāfir daḥı ḳalam diyār-ı ğurbete

II

1. muḫtarib duyar seni arar tutunmaz gönlümüz
vaşl eyyāmı olan zevḳi unutmaz gönlümüz
3. bir dem olmaz derd ile ḥünāba tutmaz gönlümüz
düşmişüz ayrūda kim deryāye şolmaz gönlümüz
5. yok elümde iḥtiyārum neyleyem kim rıḥlete
düşmesün kāfir daḥı ḳalam diyār-ı ğurbete

III

1. ḳanlar aĝlar 'āşık-ı şūrīde yārinden cüdā
aĝlasa benleyin 'aceb mi gül- 'izārından cüdā
3. dil cüdā dildārından cān-ı cismüm zārından cüdā
kimse ben teg olmasun yāru diyārından cüdā
5. yok elümde iḥtiyārum neyleyem kim rıḥlete
düşmesün kāfir daḥı ḳalam diyār-ı ğurbete

IV

1. rām ider dīvāne gönlüm bir perı ruḥsāra yok
dilirübālık fevt idinmiş bir gözi mekkāre yok
3. dost ilin terk eylemiş bir ben gibi āvāre yok
miḥnet ü hicrāna hecr-i vaşl-ı yāre çāre yok
5. yok elümde iḥtiyārum neyleyem kim rıḥlete
düşmesün kāfir daḥı ḳalam diyār-ı ğurbete

11. 6^b: [Müseddes-i Zihni]:

V

1. zihniyā hecr âteşi ‘uşşâka teş‘îr imiş
ayru düşmek yâr iden billâh ecelle bir imiş
3. çarh-ı işin ki tebdîl ki teftîş imiş
ğâlibâ rûz-i ezel fûrkati bende taqdîr imiş
5. yok elümde ihtiyârum neyleyem kim rıhlete
düşmesün kâfir dahı kıalam diyâr-ı ğurbete

12.

mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fā'lün
mucteşş + - + - / + + - - / + - + - / - -

I

1. egerçi devlet-i dünyāya iktidārum yok
sa'ādet ehliyem ammā ki i'tibārum yok
3. mezemmet eyleseler 'ışkuñ ile 'ārum yok
cihāna hüküm ider olsamda iftiḥārum yok
5. senjünle faḥr iderem senden özge yārum yok
ğamunla eglenürem ğayrilerle kārūm yok

II

1. kimi meşakḳatde dünyā ile olur pür-ğam
kimi muḥabbetde 'uqbā ile olur ḥurrem
3. egerçi her kişi bir vech ile olur ādem
teveccühüm saḥadur rüz-ı şeb benüm kıblem
5. senjünle faḥr iderem senden özge yārum yok
ğamunla eglenürem ğayrilerle kārūm yok

III

1. ne yüzden olsa cemālün kılar müşāhed dil
ne sözle gelse celālün bilür degül ğāfil
3. ğamunla saltanat-ı dehre olmazam mā'il
cihān gözüme göz itmez efendi ve'l-ḥāşıl
5. senjünle faḥr iderem senden özge yārum yok
ğamunla eglenürem ğayrilerle kārūm yok

IV

1. eyā zamīr-i münīr ḳulūba feyz ü şafā
yiter tecelli-i mihrün iki cihānda baḥa
3. gönülde şevḳ-i cemālün gözümde nūr-ı zīyā
bi ḥaḳḳı nūr-ı muḥammed bi ḥaḳḳı 'ışkı ḥudā
5. senjünle faḥr iderem senden özge yārum yok
ğamunla eglenürem ğayrilerle kārūm yok

V

1. ben ol semâ'iyem ey pâdişâh-ı devr-i cihân
devâm-ı 'ışk ile derdün yiter baña dermân
3. şafâ-yı kalb ile yâd eyleyüp seni her ân
bu ma'îla'-ı iderem her nefesde vird-i zebân
5. senünle fahr iderem senden özge yârum yok
ğamunla eglenürem gayrilerle kârum yok

13.

mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. ğam-ı 'aşkun 'alâka eylemişdür ıalb-i nâ-şâda
dağı cânâ ta'alluk kılmadan ervâh ecsâda
ağıtdı şu gibi halk-ı cihânun kendüye gönlin
ne hâssiyyet kemiş bilmem hüdâ ol serv-i bâlâda
3. vişâl istersen ey dil câm-ı [mey şun destine zîrâ]
ne deñlü kaçsa bir dilber yetişdükce dutar [zîrâ]
ki senin cihetde didâr olur gülzâr-ı (...)
saña benzer civân gelmez benüm cânım (...)
5. kemîn-gâh-ı cihâna gelmedi ey hâletî maşşûd
şikâr itmek durur bir [murğ-ı] şehir-âşûb dünyâda

13. 7^a: [Ġazel-i Azmîzâde Hâletî]: *Azmîzâde Hâletî Dîvânı*: G. 779-801 / (Kaya, 2017: 536-544)

1 'aşkun: la'lün.

eylemişdür: eylemişdi.

3 Dîvânda bu beyit 801. gazelin 4. beytinde yer almaktadır.

Mısra sonu mecmuada çıkmamıştır.

4 Dîvânda bu beyit yer almamaktadır.

Mısra sonu mecmuada çıkmamıştır.

5 Dîvânda bu beyit 801. gazelin 5. beytinde yer almaktadır.

Mısra sonu mecmuada çıkmamıştır.

14.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

I

1. halk-ı 'âlemden biraz gönlüm cüdâ olsun derin
'arzû-yı câh-ı devlet hep hebâ olsun derin
3. benden olmağa şehâ senden rızâ' olsun derin
kuluña gâhî cefâ gâhî vefâ olsun derin
5. gönlümi қо 'ışkuñ ile mübtelâ olsun derin
'âkıbet bir şâha kul olur saña olsun derin

II

1. cevruñe şabr eylemezsem vaşluña şâd olmayan
seng-i miñnetden kaçarsam hergiz âbâd olmayan
3. âstânun terk idersem hayr ile yâd olmayan
özge şâha kul olursam gamdan âzâd olmayan
5. gönlümi қо 'ışkuñ ile mübtelâ olsun derin
'âkıbet bir şâha kul olur saña olsun derin

III

1. naqd-i 'ömrüm yoluña rûhum revân itsem gerek
hançer-i müjgân ile teslim-i cân itsem gerek
3. gizlü râzum 'âleme bir bir 'ayân itsem gerek
ah şâhum diyü yollarda fiğân itsem gerek
5. gönlümi қо 'ışkuñ ile mübtelâ olsun derin
'âkıbet bir şâha kul olur saña olsun derin

14. 7^b: [Müseddes-i 'Ulvî Beg]: *Derzi-zâde 'Ulvî Beg Dîvânı*: M. 21 / (Çelik, Kılıç, 2018: 279)

I

- 4 vefâ: cefâ.
vefâ: cefâ.

II

- 1 olmayan: olmayam.
2 olmayan: olmayam.
3 olmayan: olmayam.

III

- 1 'ömrüm: 'ömrü.

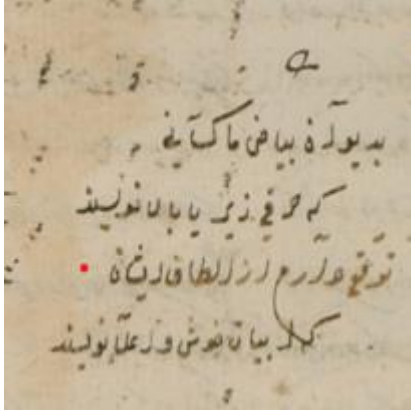
IV

1. ol şehün eyvânına dirsem n'ola dârü's-selâm
'arş u ferş itmiş serîrinde felek hürşide cām
3. kaçırınun eyvânına gördüm bir üstād-ı be-nām
şafha-i dīvârına yazmış bu maṭla'-ı tamām
5. gönlümi қо 'ışkun ile mübtelâ olsun derin
'ākıbet bir şāha kıl olur saña olsun derin

V

1. 'ulviyâ gül-zāra vardum kılmağa def'-i melāl
şundu bir dīvān elüme ol gül-i bāğ-ı cemāl
3. bir tegāfûl idicek geldi bu nazm-ı pür-hayāl
okıyup ol şāh-ı hüsne karşı itdüm arz-ı hāl
5. gönlümi қо 'ışkun ile mübtelâ olsun derin
'ākıbet bir şāha kıl olur saña olsun derin

15.

IV

- 2 itmiş: olmuş.
hürşide: destinde.
- 3 eyvânına gördüm: etrâfına bakdum.
- 4 yazmış bu maṭla'-ı: bu maṭla'-ı yazmış.

V

- 1 kılmağa: itmege.
- 3 tegāfûl: tefe'ül.
nazm-ı: fâl-i.
15. 21^a: [Farsça]:

16.

mefā'ılün mefā'ılün fe'ülün
hezec + - - - / + - - - / + - -

1. efendim çün kul oğlu dilberidür
tamāmundan şaķın ey dil geridür

17.

mefā'ılün fe'ülün mefā'ılün fe'ülün
+ - - - / + - - / + - - - / + - -

1. didüm şehā ki hayli zamāndür ki cüdā kim
didi bilürem hayli zamān (...)

18.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. ele aldukça cefāya beni bu çarhı felek
ben mi qaldı ğam okına nişān eyleyecek

19.

mefā'ılün mefā'ılün fe'ülün
hezec + - - - / + - - - / + - -

1. senün ğayrūña şehlik taht u tacı
şāh olmak gibidür satranç ağacı

20.

mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün
hezec + - - - - / + - - - - / + - - - - / + - - - -

1. doludur tır ü müjgānı siyeh-çeşm şadağında
alır dil-kişverin bildüm kuşūrı yok yarağında

21.

mefā'ılün mefā'ılün fe'ülün
hezec + - - - / + - - - / + - -

1. kapuñ yārab tagayyür dergehīdür
cihān senden ne tolu ne tehīdür

16. 21^a: [Müfred]:

17. 21^a: [Müfred]:

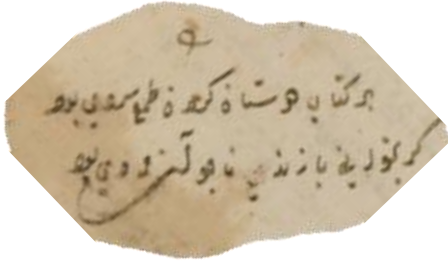
18. 21^a: [Müfred]:

19. 21^a: [Müfred]:

20. 21^a: [Müfred]:

21. 21^a: [Müfred]:

22.

23.

1. uzatmış qor gibi zülf ü qolun benzer
tūṭī gibi çeşme-i ḥayvāna benzer
gözün biri ahūya biri fettāna benzer

22. 21^a: [Farsça]:
23. 21^a: [Müfred]:

mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün
 hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

I

1. gönül seyrân idüp berr ile bahri cümle gördün tut
- yedi iklim şâh oldun münakkaş hayme kurdun tut
3. bu 'unvân ile 'âlem içre bin yıl 'ömr sürdün tut
- cihân halkını hep benden bu fânî mülki yurdun tut
5. geçüp 'izzet serîrinde sa'âdetle oturdun tut

II

1. taşavvur idelüm kim kahramânısın bu dünyânun
- şalâbetle eger sührâbı olursunda dünyânun
3. bu çarh-ı zâl tîrine siper olsa gerek canun
- idüp kavs-i kuzah gibi dü-tâ kaddini a'dânun
5. çeküp rüstem kemânını bugün şîrâne kurdun tut

III

1. ümîdüm çarhlar devr ider 'aksine gerdişler
- hayâsızdur utanmaz kimseden her bildüğünü işler
3. nice şayyâdı şayd itmiş şikâr ardınca görmişler
- düşüp hayret fezâsına idüp beyhûde nâlişler
5. bülend âvâz ile yazıda şehbâzun u kurdun tut

IV

1. şakın emmâre nefsünden seni haqdan ider gâfil
- marazdur fikr-i fâsid eyleme endîşe-i bâtıl
3. ecel câmı saña şunsa gerekdür şerbet-i kâtil
- elinden rûzgârın kurtuluş yokdur çün ey gâfil
5. hezârân pençe-i pûlâdı bir lu'b ile burdun tut

V

1. gider kaş u serâfîler ile eyvân-ı hâtırdan
- vezîr ü mîr-i mîrânı ile sultânı hâtırdan
3. nişân u ism ü resmî kâz-ı hep 'unvân-ı hâtırdan
- sürüp cümle murâdâtı çıkar eyvân-ı hâtırdan
5. cihân içinde yıllarla murâd atını sürdün tut

VI

1. ümîdüm ger felek farkına baş ırgürse eyvânun
- perî yüzlü meleklerle gülistân olsa devrânun
3. eger cem gibi zîbâ sâkîlerle geçse devrânun
- yıkulup ser-nigün âhir dökülür cur'aveş kânun
5. ne aşşı defterün dâ'im şafâ bezmini dürdün tut

24. 21^b: [Taḥmîş-i 'Askerî]: [Gazel-i Ḥayretî].

VII

1. gönülden mäsivâ-yı fikrin gider mir'atle pāk it
yakın āyine-i 'ālem-nümāsın kendün idrāk it
3. pirün 'īsā gibi ey 'askerī cehd eyle eflāk it
vücūduñ meskenet yolunda gel ey ḥayretī ḥāk it
5. hevā ile nice yıl yel gibi yeldün yöpürdün tut

mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün
 muzāri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. ey ceng-cüy u 'arbede-sâz ü yegâne tîğ
 vey hıışm u kîn ü hiddet odına zebâne tîğ
 serdâr ü kârsâz ü ser-efrâz-ı ma'reke
 bebr-i beyân ü pîl-i demân-ı zemâne tîğ
3. rûşen-zamîr ü pāk-sirişt ü 'adû-figen
 dîn-i nebî yolında yegin-hoş yegâne tîğ
 küfrün ne tākati ola kim ola pây-dâr
 şol dem ki allâh ide şalâ şâdıkâne tîğ
5. şol bir demür kuşaqlu cihân-pehlevân gibi
 demdür ki kuşağın iki yirden kuşana tîğ
 islâma meyli olmasa durmazdı şolda
 kendüyi nisbet eyleyüben taylesâna tîğ
7. def'i hilâl-i 'îd-i zafer olur âşikâr
 bir kerre şalsa pertevini âsumâna tîğ
 döndürdi allâh emri ile selsebîl vâ
 islâm bûsitânını bâğ-ı cinâna tîğ
9. yûsuf-cemâl ü mısr-nijâd olduğı için
 allâh ki bunca ta'neler ider sinâna tîğ
 fetḥ âyetini yazsa 'izârına filmeşel
 benzer şu bir güzel ḥaṭı gelmiş cevâna tîğ
11. ḥûrşîd-i âsumân gibi baş üzre yiri var
 dil uzadursa taṇ mı fülân bin fülâna tîğ
 kâr itmez oldu ḥançer-i ḥûn-rîz-i rûzigâr
 kudret şunalı ḥusrev-i şâhib-kırâna tîğ
13. yer yüzünün ḥalîfesi sulṭân bâyezîd
 ki anuṇ şerîf adına geldi cihâna tîğ

25. 22^a: Kaşîde-i Necâtî Beg; *Necâtî Beg Divânı*: K. 11 / (Tarlan, 1963: 48-51)

Mecmuada şiirin devamı 72ª varaktadır.

2 serdâr ü kârsâr: serdâr-ı kârzâr.

demâne-i zemâne: demâne ü jiyâne.

3 yegin-hoş yegâne: yegin ü yegâne.

4 allâh ide şalâ: allâh allâh ide.

7 olur âşikâr: âşikâr olur.

9 ta'neler: lûṭflar.

- cânın alır ‘adûnuñ iner yıldırım gibi
durduğı yerde şalsa hıdîv-i cihâna tîğ
15. hûkm eyler ise çekmeye hûrşîd-i şubh-dem
şem‘-i sitâre-peyker ü âteş-zebâna tîğ
sulţân-ı rezm ü husrev-i bezm olmağın tutar
şol elde câm-ı devlet ü sağda nişâne tîğ
17. ‘ummân-ı dūr-nişârdürür dest-i pâdişâh
dil gibidür o kûlzüm-i gevher-feşâna tîğ
düşman günü ki kından el urup çıkara şâh
benzer şu inden çıkan ef‘î yılana tîğ
19. devrân sikenderinüñ elinden hıdır gibi
her dem hayât şuyın içer kana kana tîğ
kûl oldu işiginde salâţîn-i nâm-dâr
bel bağlayalı hıdmet-i şâh-ı cihâna tîğ
21. hâkk şundı dest-i şâha hidâyet çerâğıdur
tâ kim yolını göstere yol varmayana tîğ
meydân yüzine haşm kanından mekr sürüp
yir yir ‘adû kafâsın ider hâl-dâne tîğ
23. zâtında cevheri var anuñ’çün açup zebân
tahsîn ider bu maţla‘-ı nâzüg-beyâna tîğ
tahsîn ü âferîn ile cânlar nişâr ider
germ oluben bu maţla‘-ı hoş dâstâna tîğ
25. düşmen yolında benzer ol âb-ı revâna tîğ
kim gâh başdan aşâ geh ire miyâna tîğ

14 iner: irer.

cihâna: zemâne.

15 Divanda bu beyit 21. beyit olarak yer almaktadır.
peyker ü âteş: peyker-i âteş.

16 rezm: bezm.
bezm: rezm.

17 Divanda bu beyit 15. beyit olarak yer almaktadır.

18 Divanda bu beyit 17. beyit olarak yer almaktadır.
inden: pûstdan.

19 Divanda bu beyit 18. beyit olarak yer almaktadır.

20 Divanda bu beyit 19. beyit olarak yer almaktadır.

21 Divanda bu beyit 20. beyit olarak yer almaktadır.

24 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

25 Divanda bu beyit 24. beyit olarak yer almaktadır.

- geh boğazın alur ele geh beline girür
göz açdurur mı degme cihân-pehlevâna tîğ
27. ey server-i zemâne eyâ mālikerriḳāb
şal kim cihâna ḥükm ide hoş mālîkâne tîğ
adı vefâsuz idi yaruṅ beklemek ile
hindû-yi muḳbil anılır uş câvidâne tîğ
29. her dem şalâḥ-ı ‘âlem içün ‘adldür işün
yan başsa ṭaṇ mı sen şeh-i kişver-sitâna tîğ
devr-i felek ki zerre ḳadar ṭulme [meyl] ide
dest-i ‘adâletün şala ḳaḳ kehkeşâna tîğ
31. ben şöyle anların ki ecelden serî‘dür
ḥâzırdurur inanmaz isen imtiḥâna tîğ
her gün gelür kenârına ma‘şûḳa-i ṭafer
bu resme beglerün ki şalar ‘âşîḳâne tîğ
33. cömerd elin mi aldı ki yolında sen şehün
bakmayup aza çoğa kıyar başa câna tîğ
ḥavf ile ḥaşmı giceler uyutmasun diyü
ekşer ḳara libâs geyer şeb-revâne tîğ
35. düşmanlarun gözine ecel uyḥuşı gelür
çün ser-güzeşti ḥaşmuṇa ide fesâne tîğ
meydân-ı yüzini bezm-geh idindi ḥusrevâ
idüp ‘adü ḳafâsını câm-ı şebâne tîğ
37. ne denlü ḳarga derneḡi gibi çoḡ ise ḥaşm
şehbâz-ı tîz-bâldürür ḥusrevâne tîğ
lâzım degül sa‘âdet-i şâh-ı cihâna ola
lâyîḳ degül şalâbet-i şîr-i jiyâna tîğ

-
- 26 Divanda bu beyit 25. beyit olarak yer almaktadır.
- 27 Divanda bu beyit 26. beyit olarak yer almaktadır.
server-i zemâne eyâ: sever-i zemâne ve yâ.
- 28 Divanda bu beyit 27. beyit olarak yer almaktadır.
yaruṅ: yanuṅ.
- 29 Divanda bu beyit 28. beyit olarak yer almaktadır.
- 30 Divanda bu beyit 29. beyit olarak yer almaktadır.
zerre: arpa.
- 36 meydân-ı yüzini: maydân-ı rezmi.
- 38 Divanda bu beyit 30. beyit olarak yer almaktadır.
ola: ḥışm.

39. ğavġâyı başına şatun almağda dā'imā
olur miyancı ortada ħaşm-ı cihān tîġ
gūyā kim oldı nāhun-ı tîz-i 'uķāb-ı merg
kim sīnesinde ħaşmūñ ider āşiyāne tîġ
41. hoşdur deminde ħışm ki olur ide nār-ı gül
lāzımdürür 'arūs-ı memālik ķocana tîġ
sevdā-yi mülk iderdi 'adū āb ile aña
sevdā 'ilācın eyledi ol nā-tuvāna tîġ
43. tāc üstine ħoroslanup ħaşmı döndürür
başını şāĥ şāĥ idüp mākiyāna tîġ
ħaşmun gözinde aķanı yaş şanma ķandur ol
ki ezdi eritdi baġrını döndürdi ķana tîġ
45. bir tāb vardur anda ki gāĥ baġrını ezüp
döndürdi la'l-i nābı mey-i erġavāna tîġ
bir berg-i sebz diyü şunup düşmana ecel
döndürdi ħaşm ķihresini za'ferāna tîġ
47. şaflar söker dolāblar açar ķalbler yarar
bebr-i yabān ü pīl-i demān ü zemāne tîġ
gūş eyler ise bu ġazel-i āb-dārumı
her şa'iri getüre gibi tercemāna tîġ
49. şal kim doķuna yā cigerüme yā cāna tîġ
lāyık degül ki murķelerden yacana tîġ

-
- 39 Divanda bu beyit 38. beyit olarak yer almaktadır.
- 40 Divanda bu beyit 39. beyit olarak yer almaktadır.
kim: ki.
sīnesinde ħaşmūñ: ħaşm sīnesinde.
- 41 Divanda bu beyit 49. beyit olarak yer almaktadır.
hoşdur deminde ħışm ki olur ide nār-ı gül: devr-i ruķunķa ķirpügüne dayanur gözün.
- 42 Divanda bu beyit 40. beyit olarak yer almaktadır.
āb ile aña: nā-ġehān irüb.
- 43 Divanda bu beyit 41. beyit olarak yer almaktadır.
- 44 Divanda bu beyit 42. beyit olarak yer almaktadır.
- 45 Divanda bu beyit 43. beyit olarak yer almaktadır.
gāĥ: kān.
- 46 Divanda bu beyit 44. beyit olarak yer almaktadır.
- 47 Divanda bu beyit 46. beyit olarak yer almaktadır.
demān ü zemāne: demān-ı zemāne.
- 48 Divanda bu beyit 47. beyit olarak yer almaktadır.
- 49 Divanda bu beyit 48. beyit olarak yer almaktadır.

- ey serv-i nâz ğamzeye öğretme gözlerün
zinhâr virme mest olıcağ türkmana tîğ
51. kaddüne karşı idemezsin âh-ı âteşin
yazuk degül mi kim çeke serv-i revâna tîğ
zülf itmese idi sihr ile her kılın ejdehâ
göstermez idi ğamzelerün câvidâne tîğ
53. dil hânesinde ğamzesi dursun ço parlayup
çok çok şevâb olur imiş şaklayana tîğ
şık dost olmuşuz ki şu şıgmaz aramuza
düşman olalı ol hatt-ı ‘anber-feşâna tîğ
55. neyler ki ‘ârzuñda senün hatt-ı mürçe
ki etmez şafâ ile heves-i müriyâne tîğ
hakğ budurur ki ğamze yaraşur güzellere
şol vech ile ki husrev-i şâhib-kırâna tîğ
57. şol şâhı kim kemâlini vaşf idemez kalem
idüp redif kâfiye-i şâvegâne tîğ
ben nice ‘âciz olmayayın kim dil uzadup
vaşfun ne hâme şerh idebilür şehâ ne tîğ
59. vâşfunla derc olalı güher-bâr sözlerüm
ışitdügi dem oldı ziyâne zemâne tîğ
oldum zebâne tîz ile akrânuma yegin
sâ‘ir yarağ içinde nitekim yegâne tîğ
61. kec-ıubû‘ olalar eylese ta‘nı necâtiya
şabr idelüm şu resme ki ider kemâna tîğ

50 Divanda bu beyit 51. beyit olarak yer almaktadır.
51 Divanda bu beyit 50. beyit olarak yer almaktadır.
çekte: çala.
54 şıgmaz: şızmaz.
57 şâhı: şah.
59 olalı: olursa.
oldı ziyâne zemâne: ola zebâne zebâne.
60 tîz: tîğ.
61 ıubû‘ olalar eylese ta‘nı: ıab‘lar tefevvuk iderse.
ki: kim.

gördüm kılıc ile yenür itmek anuñ için
şāhā getürmişem bu yuca āsitāna tīg

63. tā kim kilīd-i rehn ola dendāne-i qalem
tā kim semend-i fethe ola tāziyāne tīg
yanuñdan ve elüñden ebd eksük olmaya
bir keyqubādī cām ile bir husrevāne tīg
65. rūy-ı zemīn qılıcuñuñ efgendesi ola
şalduqca āfitāb zemīn ü zamāna tīg tīg

63 rehn: zihn.
65 tīg tīg: tīg.

26.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. dağlar şabr idemez sūz-i dile baş degül
âteş-i 'ışka demürler døyemez taş degül

I

1. bir güzel gördüm ki reşk-i şüret-i büt-ḥānedür
kendüsinden ğayrıya âteş gibi bî-gānedür
3. kim zebānından gelen efsün ile efsānedür
mü'min ü küffār ile hem-şoḥbet ü hem-ḥānedür
5. cām-ı zerrin nüş ider bir bî vefā mestānedür
nüş ider bir cür'asın bin yıl yeri meyḥānedür
7. tîğ çekmiş bir dilāverdür ki kaşdı cānadur
nū[r] u ṭab'ından çerāğın yakmamışdur yā nedür
9. rāstı ben şem'-i dil-süzam 'adū pervānedür
kim dolaşsa âteşe pervāne yā dīvānedür

II

1. bir nihālem kim baḡa berġ-i ḥazān oldu naşib
sūd içinde ğayriler baḡa ziyān oldu naşib
3. cismden 'ār eyler oldum tā ki cān oldu naşib
bir hümā-yi nūr-bālem üstüḥvān oldu naşib
5. gel ḥaber vir 'ışkdan çünkim zebān oldu naşib
süz u ḥasret āşikāra vü nihān oldu naşib
7. baḡa yanmak bî-tereddüd bî-fiğān oldu naşib
kendü ḥālümnden baḡa çünkim beyān oldu naşib
9. rāstı ben şem'-i dil-süzam 'adū pervānedür
kim dolaşsa âteşe pervāne yā dīvānedür

III

1. şüretüm naķş-ı fenā göstermege mir'ātdur
'ayn-ı hürşidem baḡa pervāneler zerrātdur
3. şöyle güyāyem ki yanumda cihān aşmātdur
geh dilümnden siḥr carī ġāh nārencātdur
5. ṭāk-ı 'ışka çıkmağa himmet baḡa mirķātdur
āb-ı ḥayvānem şeb-i muzlim baḡa zulmātdur
7. tende cānum pertev-i envār-ı baḡr-i zātdur
māverā-yi şüretüm fehmi eylemek heyhātdur
9. rāstı ben şem'-i dil-süzam 'adū pervānedür
kim dolaşsa âteşe pervāne yā dīvānedür

27. 22°derkenar: Tercî'-i Bendi Ḥayālî Beg: *Ḥayālî Beg Dīvānı*: T. 1 / (Tarlan, 1945: 71)
Divanda mu'aşşer olarak yer almaktadır.

I

3 ider: iden.

II

8 ṭab'undan: ṭab'umdan.

IV

1. gerçi devrân benden önden gayra virdi fırsatı
pây-i taht-ı 'ışkda çalındı mecnûn nevbeti
3. âhiri ferhâdı hem ergürdi başa şan'ati
kıble gâhı oldu çü maḥmûdun eyâzun türbeti
5. vâmıkuṇ 'azrâ ile aṇuldı bunca ḥâleti
lâcerem her 'âşıkuṇ bir demde oldu şöhreti
7. bunlaruṇ başındadur iḳlîm-i 'ışkuṇ devleti
şâm-ı ğamda bunlaruṇ oldum çerâğ-ı şöḥbeti
9. râstı ben şem'-i dil-sûzam 'adû pervânedür
kim dolaşsa âteşe pervâne yâ dîvânedür

V

1. ey ḥayâlî tâ ki gördüm ol ḳamer-ruḥsârımı
mihr-i 'âlem tâbdan germ eyledüm bâzârımı
3. vuşlatı hicrâna şatdum aldılar iḳrârımı
deyr-i 'ışkuṇ râhibi idüm kesdiler zünnârımı
5. ḥâşılı aşnâmdan pāk itdiler ferḥârımı
aldı bir şâh-ı cihân göṇlüm ile esrârımı
7. nâr-ı 'ışkuṇla yanup yakılma itdüm kârımı
mâ[h]-rûlar şevḳine nûr eyledüm destârımı
9. râstı ben şem'-i dil-sûzam 'adû pervânedür
kim dolaşsa âteşe pervâne yâ dîvânedür

IV

2 Vezin bozuktur.

5 bunca: dürlü.

V

10 Mecmuada bu mısra 72^a derkenar varakta yer almaktadır.

28.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

I

1. [ışığün taşu başuma efser-i devlet yeter]
[itlerünle hem-dem olduğum başa hürmet yeter]
3. kuluña kıl olduğum ben bendeçe 'izzet yeter
hey efendim sevdüğüm 'ömrüm memi şahum benüm

II

1. ben uşüliyem diyâr-ı ğurbete şaldun beni
gönlümün dâ'im cehennem odı oldı meskeni
3. kâfir olmadı ne var bî-çâre sevditse seni
hey efendim sevdüğüm 'ömrüm memi şahum benüm

28. 23^a: [Murabba'-i Uşûlî]: *Uşûlî Divânı*: M. 10 / (İsen, 2020: 139)
Mecmuada bu şiir 62^b varakta mükerrerdır.

I

- 3 Divanda bu mısra 5. bendin 3. mısrası olarak yer almaktadır.
- 4 Divanda bu mısra 5. bendin 4. mısrası olarak yer almaktadır.

II

- 1 Divanda bu mısra 6. bendin 1. mısrası olarak yer almaktadır.
diyâr-ı ğurbete: ki dâr-ı fûrkate.
- 2 Divanda bu mısra 6. bendin 2. mısrası olarak yer almaktadır.
- 3 Divanda bu mısra 6. bendin 3. mısrası olarak yer almaktadır.
- 4 Divanda bu mısra 6. bendin 4. mısrası olarak yer almaktadır.

29.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

I

1. hāl-i ruḥsāruṅ ki levḥ-i āfitāb üstindedür
nokṭa dökmüş her taraf müşkül ḥisāb üstindedür
3. dūd-i āhumdur şaçun kim pīç-tāb üstindedür
hattun ol pīrūzedür kim la'l-i nāb üstindedür
5. leblerün ol la'l kim dürr-i ḥoşāb üstindedür

II

1. yār ışiginde sürinür it gibi gerçi raḳīb
dilde çünkim 'ışka baḳ bir zerre mihr itmez ḥabīb
3. derd-i olmayan kişiye ne 'ilāç itsün ṭabīb
ḥāk ol ey dil pertev-i ḥüsnünden istersen naşīb
5. k'āfitābuṅ tābına menzil türāb üstindedür

III

1. serv olupdur 'aşıḳ-ı şūrīde ḥāl-i ḳaddünün
müntehādür sidreden zībā nihāli ḳaddünün
3. rāyeti cennetde bulunmaz mişāli ḳaddünün
çeşm-i giryānumda ey dilber ḥayālī ḳaddünün
5. bir nihāl-i tāzedür kim cūy-ı āb üstindedür

IV

1. tā 'anāşır bu sipihr-i lāciverd altındadır
dūd-i āhumdur vücūdum bād-ı serd altındadır
3. dūd-i āhum rūy-i zerdüm ḳāra gird altındadır
kāmetüm şol dāle dönmişdür ki derd altındadır
5. gözlerüm şol 'ayna benzer kim 'azāb üstindedür

V

1. sen güzeller şāhısın baş üzre yir eyler sözün
sa'd-ı ekberdür şeref burcında doğmuş yıldızun
3. ḥüsn içinde āfitāb-ı 'ālem-ārādur yüzün
yüzün üstinde vaṭan dutsa 'aceb olmaz gözün
5. menzil-i mirrīh [ki] dirler āfitāb üstindedür

29. 23^a: Ğazel-i Nizāmī [Taḥmīş-i ?]: Mecmuada muhammes olarak yazılmıştır.

30.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. gerd-i ruhsârında yârun hattı mıdur sünbül midür
yoḥsa mâhun çevresinde hâle midür gördüğün
şūfiyâ 'âşık n'ola beglik sürerse yâr ile
kim gedâyı şâh ider 'ışk-ı 'âlemîdür gördüğün
3. sine-i 'âşıkda yir yir dâğ mıdur güller midür
yoḥsa ey dil bağı açıḳ lâle midür gördüğün
şemsiyâ la'linde yârun zaḥm-ı dendân mı 'aceb
âh-ı 'âşıkdan yâḥûd tebhâle midür gördüğün

31.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. 'ışk meydânında 'âşıklar helâk olmaḳ gerek
dilberün biñ cân ile yolında ḥâk olmaḳ gerek
isterisen kim gönül âyînesi jeng olmasun
ğill u ğışşdan tâ ḳalender gibi pâk olmaḳ gerek
3. bezm-i ğamda inledükce dem-be-dem ey 'andelîb
ney gibi enfâs-ı 'âşık sūz-nâk olmaḳ gerek
dilberâ her kim diler 'âlemde vuşlat bāğını
lâle gibi bağı yanuḳ sine çâk olmaḳ gerek
5. cân ile ol mâha dil virdünse el çek ğayrıdan
'ışk içinde şemsiyâ bî-iştirâk olmaḳ gerek

30. 23^aderkenar: [Ġazel-i Şemsî Pâşâ]: *Şemsî Pâşâ Dîvânı*: G. 195 / (Akkaya, 1992: 413)
Matla beyti eksiktir.

1 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
dâğ mıdur: dâğlar.

<yanuḳ> vezni bozduğı için metne dahil edilmemiştir.

4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

31. 23^aderkenar: Velehu: *Şemsî Pâşâ Dîvânı*: G. 197 / (Akkaya, 1992: 415)

4 yanuḳ: yanup.

mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün
 hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. hadeng-i ğamzesiyle sînemi cânân delmişdür
 girüp sırça sarâya şanasın bir kân delmişdür
 ‘aceb mi hançer-i ğamzen karar itmezse gönülde
 o bir keskin harâmîdür nice zindân delmişdür
3. görenler tîr-i ğamzen ‘aksini cismümde ey hûnî
 şanurlar şan‘atla şîşeyi peykân delmişdür
 ğamunla kanlu yaşum kirpügüm üzre görenler dir
 gözüm merdümeleri elmâs ile mercân delmişdür
5. n’ola yaş yirine kan akıdursa şemsiyâ çeşmüm
 benüm dürr gibi bağrum gayret-i akrân delmişdür

32. 23^aderkenar: Velehu: *Şemsî Pâşâ Dîvânı*: G. 44 / (Akkaya, 1992: 262)
 5 akrân: efrân.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

I

1. cān çıkarsa kūy-ı fürkatde ğam-ı dildārdan
baş giderse 'ışık içinde cünbiş-i aġyārdan
3. cāme-i ten yansa nār-ı sīne-i bīmārdan
tāc-ı ser düşer hevā-yı āh-ı āteş-bārdan
5. el çekem hep cān u baş u cübbe-yi destārdan
geçmezem hergiz belā-yı derd-i 'ışık-ı yārdan
7. dönmezem kālū belāda itdügüm ikrārdan

II

1. nāzır isem nergise ol ğamze-kārı terk idüp
kāyıl isem serve ol kadd-i çenārı terk idüp
3. rāġib isem gülşene ol gül-izārı terk idüp
tālīb isem hūriye ol şive-kārı terk idüp
5. kānī' isem kevşere la'l-i nigārı terk idüp
kāyıl isem cennete ruhsār-ı yāri terk idüp
7. rüz-ı maşşer zāhidā maḥrūm olam dīdārdan

III

1. başda dāġ-ı hāl-i ruhsārın karanfül vardur
tende ki ah tır ü müjgānın gül-i bī-hārdur
3. dīdede çeşmün hayālī nergis-i bīmārdur
bāġ-ı cānda naḥl-i kaddün serv-i hoş-reftārdur
5. dilde fikr-i āteş-i la'l-i lebün gülnārdur
çeşm-i müjgānum ruḥun 'aksiyle bir gülzārdur
7. kim anın etrāfına havlı çekilmiş hārdan

IV

1. ol şanem kūyına eylersen sa'ādetle sefer
yolun izün açuk olsun lik iy bād-ı seher
3. ışigine yüz sürüp benden du'ā itdükde ger
deyr-i miḥnetde şorarsa çekdügüm ğamdan haber
5. diyesin şimdi belā-yı hicr-ile ey sīm-ber
şöyledür za'fūm benüm dīvāra söykensem eger
7. peykerüm teşhīş olunmaz şüret-i dīvārdan

V

1. cān u dilden varı yoğı ‘āşıkun didüm aña
virsem olmaz mı dehān-ı la‘lüne ey bî-vefā
3. didi ancak bunlara dünyā vü ‘uqbādur behā
sen tereddüd eyleyüp bakup dururken her yaña
5. gūş-ı cāna irdi hātifden bu beyt-i cān-fezā
irmek istersen dehān-ı la‘l-i yāre fevriyā
7. geç iki ‘ālemde el çek cümle yokdan vardan

34.

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

I

1. ziyāde olmasun āhum yelinden nār-ı hicrānum
ẓa'if ü nā-tuvānam göklere ırgürme efgānum
3. yazuḳdur mūr-ı mazlūma cefālar kılma sultānum
efendim pādişāhum sevdüğüm cānum süleymānum

II

1. ırağ ol ehrimen kısmına dünyāda yakın olma
hemīşe ḳadrüni bilmezler ile hem-nişin olma
3. ḫaṭādur ḫalka-i bezmine aḡyāruḡ nigin olma
efendim pādişāhum sevdüğüm cānum süleymānum

III

1. nesimi 'ışḳuḡ idelden beni mecnūn u dīvāne
düşürdüm zevrāḳ-ı cismi miyān-ı baḫr-i 'ummāna
3. ḫayālünle vücūdum döndi bir taḫt-ı süleymāna
efendim pādişāhum sevdüğüm cānum süleymānum

IV

1. revādur yoğ ise 'aşıḳlaruḡuḡ ḫadd ü pāyānı
ḳulı çoğ olsa artar begleruḡ zırā ki 'unvānı
3. bugün mısr-ı cemāl içinde sensin yūsuf-ı şānı
efendim pādişāhum sevdüğüm cānum süleymānum

34. 24^a: Yaḫyā: *Yaḫyā Beg Dīvānı*: M. 36 / (Çavuşoğlu, 1977: 209)

I

4 cānum: ḫānum.

II

4 cānum: ḫānum.

III

1 nesimi: hevā-yı.
'ummāna: hicrāna.

4 cānum: ḫānum.

IV

1 'unvānı: dīvānı.

4 cānum: ḫānum.

V

1. ne var bir lahza gelseñ derde dermān olsañ olmaz mı
ölümlükdür senüñ yahyāya loqmān olsañ olmaz mı
3. vefālar eylesen cevre peşimān olsañ olmaz mı
efendim pâdişāhum sevdüğüm cānum süleymānum

V

- 1 ne var bir lahza gelseñ derde dermān olsañ olmaz mı: gelüp ğam-hāneme bir gice mihmān olsañ olmaz mı.
Divanda 2. mısra aynı bendin 3. mısrasıdır.
ölümlükdür senüñ: ölümlü ħastadır.
- 2 Divanda 3. mısra aynı bendin 2. mısrasıdır.
- 4 cānum: ħānum.

35.

mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
muzâri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

I

1. atdı cefâ eli beni mülk-i melâmete
irmek müyesser olmadı ol şüh-âfete
3. şaldı felek firâk ile fülk-i felâkete
bâd-ı fenâ çıkarmadı sūy-ı selâmete
5. vâ-ḥasretâ ki irmedüm ol serv-kâmete
vâ-fürkatâ [ki] kaldı bu ḥasret kıyâmete

II

1. dildâr-ı dilden ayru görüp zâr u pür-melâl
gördüm bu fânî tekyede bir bâğ-ı pür-nihâl
3. dil murğı andan ilerü şürîde perr ü bâl
oğur bu beyti söz ile kıddin büküp hilâl
5. vâ-ḥasretâ ki irmedüm ol serv-kâmete
vâ-fürkatâ ki kaldı bu ḥasret kıyâmete

III

1. öldürmek istemiş beni şâh-ı sîmîn-tenüm
tek kendü kessün işte kılıç işte gerdenüm
3. eflâka çıkdı hecr ile feryâd u şîvenüm
ey rahm idüp fiğânuma hâlüm şoran benüm
5. vâ-ḥasretâ ki irmedüm ol serv-kâmete
vâ-fürkatâ ki kaldı bu ḥasret kıyâmete

IV

1. vişal hevâsı 'ömrümüzü eyledi telef
derd ehli göregeldi vü üstüme tutdı şâf
3. dūr dökdi dîde bunları gördükde çün şadef
hûn-ı dil ağıdı gözden ü yazıldı her taraf
5. vâ-ḥasretâ ki irmedüm ol serv-kâmete
vâ-fürkatâ ki kaldı bu ḥasret kıyâmete

V

1. dimiş o meh ki ldi  selmn-ı b-nev
vardum mezrına didm ehlen  merab
3. hkinden irdi semme pr-sz-ı pr-şad
gş eyledm fiğnlar idp didi merab
5. v-asret ki irmedm ol serv-kmete
v-frat ki aldı bu asret ıymete

36.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. gülşen içre serv gibi ol perî âzâdedür
âşinâsın gözlemez her demde meyli yâdadur
şanasın kim şol siyeh hâlî 'izâr-ı yârda
milket-i rûma hâbeşden geldi bir beg-zâdedür
3. kimine şîrîn lebî oldu müyesser kime gam
kısmet olmışdur ezel seng-i belâ ferhâdadur
'aşıkı meyhânede zâhid görüp 'ayb eyleme
böyle sermest olduğın şanma ki fi'l-i bâdedür
5. ey ṯabībüm la'l-i nâbuñ şerbetiyle kıl 'ilâc
ışığınde şemşî-i dil-ḥasta bir üftâdedür

37.

mef'ülü fā'ilātü mef'ülü fā'ilün
mużârî' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. bāğ-ı leṭâfetün çemen-ârâsı sen misin
gülzâr-ı 'âlemün gül-i ra'nâsı sen misin
jâleyle her seḥer gözlerin açâ uyḥudan
bâğuñ yüzinde nergis-i şehlâsı sen misin
3. reşk itdi ṯubâ ḳaddüñi gördi ser-nigün
cennetde sidre'nün ḳadd-i bālâsı sen misin
ḥalk-ı cihânı bir naẓaruñla ḳul eyledün
mışruñ 'azîzi yūsuf-ı zîbâsı sen misin
5. her gonca gül ki açıla devr-i zamânede
şemsi yanında bülbül-i şeydâsı sen misin

36. 23^bderkenar: Velehu: *Şemsi Pâşâ Dîvânı*: G. 107 / (Akkaya, 1992: 325)
4 'ayb: ṭan.
37. 23^bderkenar: Velehu: *Şemsi Pâşâ Dîvânı*: G. 275 / (Akkaya, 1992: 493)
2 açâ: açan.
3 ḳaddüñi gördi: ḳaddüne vü oldu.
<oldı> vezni bozduğı için metne dahil edilmemiştir.
5 devr-i: bāğ-ı.

38.

fe'ılātün mefā'ilün fe'ilün
hafif + + - - / + - + - / + + -

1. tırrasın açsa zülf-i pür-çinüm
açılurdu bu kalb-i gam-ginüm
bir senün gibi bî-bedel zibā
görmedi dide-i cihān-binüm
3. ber-murād oldum āsitānuḡda
ışigün taşı oldu bālınüm
ḡamdülillah ki var kolumda yine
bir kara gözli yavri şāhınüm
5. şemsiyā yārın anup āh eyler
kim okursa bu şî'r-i renginüm

39.

mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. ḡubār-ı ḡaṭṭun esrāriyla [ḡod] ḡayrān-durur gönlüm
anun'çün her zamān ey ḡonca-leb ḡandān-durur gönlüm
'aceb şūrīdedür şu gibi bir yirde qarār itmez
yanılmaz kanda gitse başına sultān-durur gönlüm
3. biḡamdillah ki bāzār-ı fenāda ḡāce-i 'ışḡam
metā'-ı cevri dilberle tolu dükkān-durur gönlüm
'aceb midür gözümde ey kaşı yā kanlu yaş aḡsa
cefā nāveklerinden ser-be-ser peykān-durur gönlüm
5. ma'ārif dürrini her āşinā geldükçe bezl itsem
dükenmez şemsiyā herḡiz benüm 'ummān-durur gönlüm

38. 24^aderkenar: Velehu: *Şemsi Pāşā Dīvānı*: G. 245 / (Akkaya, 1992: 463)
4 yine: benüm.
39. 24^aderkenar: Velehu: *Şemsi Pāşā Dīvānı*: G. 233 / (Akkaya, 1992: 451)

40.

mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
muzâri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

I

1. derd ü belâ vü miḥnet ü ğam yetdi ğâyete
‘ömr aḥir oldı fūrkat iriṣdi nihâyete
3. tebdîl olundı kevkeb-i baḥtum sa‘âdete
girdâb-ı ğuşşadan yine çıķup selâmete
5. minnet ḥudâya irmişem ol serv-kâmete
şükrüm budur ki qalmadı ḥasret kıyâmete

II

1. ol mäh-çihre ḥaste-dile mihribân olup
burç-ı şerefde sa‘d ile baḥtum kırân olup
3. zevk ü şafâyla ‘işret ile şadumân olup
luṭf u vefâ vü şevk ile ḥuş-kâmurân olup
5. minnet ḥudâya irmişem ol serv-kâmete
şükrüm budur ki qalmadı ḥasret kıyâmete

III

1. oldum egerçi ol meh içün niçe kez ḥazîn
fūrkat şebinde eyleyüben nâle vü enîn
3. rûz-ı vişâle irişıp oldum yine emîn
her şubḥ u şâm vird-i zebânum budur hemîn
5. minnet ḥudâya irmişem ol serv-kâmete
şükrüm budur ki qalmadı ḥasret kıyâmete

IV

1. dest-i ecel irüp gül-i maḳşûdı bulmadın
berg-i ḥazân gibi yüzümün rengi şolmadın
3. derd ile ğoncaveş yüregüm kanı tölmadın
hecr ü firâķ vü derd ile ‘ömr aḥir olmadın
5. minnet ḥudâya irmişem ol serv-kâmete
şükrüm budur ki qalmadı ḥasret kıyâmete

1. başup o şāh-ı külbe-i aḥzānuma ḳadem
şundı elüme sāğar-ı sîm ile cām-ı cem
3. nûş eyleyince ḳalmadı ḥâtırda hîç elem
‘ālemde vālihî dahı şimden girü ne ğam
5. minnet ḥudāya irmişem ol serv-ḳāmete
şükrüm budur ki ḳalmadı ḥasret ḳıyāmete

41.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

I

1. 'āfiyetden çeksün el yār-ı vefādār isteyen
kūy u 'ışka gelmesün nāmūs ile 'ār isteyen
3. sīnesin pūr-dāğ ider bir lāle-zār isteyen
қан yudarsa ğam degül la'l-i leb-i yār isteyen
5. cān virür yolında bir zülf ü siyehkār isteyen

II

1. ka'be-i maḳṣūda ol kim ergürür sa'y ile el
cān[ın] kurbān virür olur ḫayātından melül
3. nağme-i 'uṣṣāka āheng idemez her bī-uṣūl
terk idüp zühd ü ṣalāḫı kılınışam zülfün qabül
5. rüz u maḫşerde benem ey dost zünnār isteyen

III

1. yāra qalmaz ḫatırı olduğına āvāre dil
yandığına ṣabr ider pervāne var her nāra dil
3. қанлу dāğum gibi boyandı kızıl қанlara dil
қāni' olmaz kūyuṇa vaşluṇ diler bīçāre dil
5. hīçe ṣatdı cenneti 'ışk ile dīdār isteyen

IV

1. 'ışk-ı bāki cāndadur cān cismüm içre 'āriyet
teşne isen қанumı nūṣ eyle ṣaḫḫā[n] 'āfiyet
3. cevher-i pāk-i maḫabbetde fenādur ḫāṣiyet
ḫāṣıl eyler derd ü miḫnet 'ālem içre 'ākıbet
5. naḫd-i 'ömrün ḫarc ider yār-ı vefādār isteyen

41. 25^a: Ğazel-i Muḫibbī Muḫammes-i [Taḫmiş] Ḫayālī: *Ḫayālī Beg Dīvānı*: T. 1 / (Tarlan, 1945: 78)

I

- 3 zār: ruḫsar.
- 4 ğam: ṭaṇ.
- 5 yolunda: bu yolda.

II

- 1 el: yol.
- 2 olur: olmaz.

III

- 2 pervāne var: pervānedür.

IV

- 5 ider: idüp.

V

1. ğam nedimüñdür ħayālî ħalbüñi mesrûr tut
zâhirün virâne eyle bâtınun ma'mûr tut
3. şalsa pertev cismüñe nâr-ı maĥabbet nûr tut
bî-vefâ yarun muĥibbî cevriñi ma'zûr tut
5. yârsuz ħalur cihânda 'aybsuz yâr isteyen

42.

fe'ılātün mefā'ilün fe'ilün
ḥafīf + + - - / + - + - / + + -

1. taht-ı cemden firār ider gönlüm
kūyūnı ihtiyār ider gönlüm
devlet ü 'izzet ü sa'adetle
şanma kim iftiḥār ider gönlüm
3. zerrece iderse ger 'ināyet-i dost
gün gibi āşikār ider gönlüm
yakmasun dīni ya'ni top-ı emel
teni cāna ḥişār ider gönlüm
5. kaçmasun şemsiyā o kebk-i ḥirām
bir gün ānı şikār ider gönlüm

42. 24^bderkenar: Velehu: *Şemsi Pāşā Dīvānı*: G. 247 / (Akkaya, 1992: 465)
3 iderse: gelse.
dost: ḥakḫ.

43.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

I

1. ğarkā varur bu cihān gözlerümün yaşından
şanki bir āb-ı revān oldı bıñar başından
3. nice bir güç çekeyin yāy gibi kaşından
nice bir kıan yudayın la'l-i güher-pāşından
5. göz göre şişe-i dil şındı cefā taşından

II

1. dilberün zülf-i dil-āvizi 'aceb sāhirdür
tîr-i müjgān ile ħod kıan dökmede mähirdür
3. tîğ-ı cevri ile çalarsa başımız hāzırdur
acıman yolına öldüğüme ħakķ nāzirdür
5. tek mezārumda dikilsün işigi taşından

III

1. şahı-ı gülşende görüp sen gül-i nāzük bedeni
yaşdanur bülbül-i şeydā gibi her şeb dikenini
3. sen saçı leylā için dil n'ola inletse beni
kıuşlar itmiş göre mecnūn başı üzre vaţanı
5. 'āşıkun anca belālar geçiser başından

IV

1. kışiyi bî-ğam ider dirler idi āb-ı 'ineb
yārsuz ħiç göze görünmez imiş 'ayş u ţarab
3. dilberā çekdüm işigünde nice renc ü ta'ab
seg-i küyun baña kıarşı gelür ise ne 'aceb
5. iyüligi şimdi mi gördi kışiyi yoldaşından

V

1. şemsiyā çekdüğüm 'ālemde nigārun ħamıdur
baħr-i kıulzüm ki dinür kıatrece çeşmüm nemidür
3. vaşl-ı dilber dil-i mecrūhumuzun merhemidür
ey ecel şerbetüneci necmiye şun kim demidür
5. ki kıoyupdur felegün minneti çok aşından

43. 24^bderkenar: Muħammes-i Şemsi: *Şemsi Pāşā Dīvānı*: M. 7 / (Akkaya, 1992: 714)

II

2 ħod kıan dökmede: kıan dökmede ħod.

III

2 şeb: gün.

5 geçiser: giçise.

44.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. sīneme yara uran hañcer-i dil-cüyüñdur
beni medhüş iden ol kākül-i gül-büyüñdur
taľbanursın ne 'aceb uçmağa kūy-ı yāra
çekmez ey dil seni [yā] hālün ve yā şuyüñdur
3. beni kaťl itmege kaşd eyler imiş ğamzelerün
'aşık öldürmek ezelden bilürem hüyüñdur
sū-be-sū vādi-i gülzār-ı maħabbetde bugün
būlbūli mest iden ey ğonca-dehen būyüñdur
5. nice biñ haste-dili dām-ı belāya şaldıñ
bend iden şemsiyi zūlfüñdeki bir müyüñdur

45.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

I

1. olmasun şāyed diyü şer'-i muħabbetde ğünāh
niçe müddet sırrı 'ışķ-ı sīnede kıldım tebāh
3. 'ākıbet bildüm ki rāzum fāş ider eşķ ile āh
anlasun bu maťla'umdan bāri herkes iştibāh
5. biri 'aşr h'vān sevdi dil-nām şerifi muşlı şāh
hızb-i 'uşşāķa cemālī muşħaf-ı haķ nūr-ı ilāh

II

1. 'azm-i bāğ-ı rāğ iderler her kişi seyrān için
ħarc iderler sīm ü zer 'işret diyü bir an için
3. bir şeh-i hūsne kul olur niçeler iħsān için
haľķ-ı 'ālem cān virürler vuşlat-ı cānān için
5. biri 'aşr h'vān sevdi dil-nām şerifi muşlı şāh
hızb-i 'uşşāķa cemālī muşħaf-ı haķ nūr-ı ilāh

44. 25^aderkenar: Velehu: *Şemsi Pāşā Dīvānı*: G. 132 / (Akkaya, 1992: 350)

2 çekmez: çeken.

ve: mi.

45. 25^b: Müseddes-i Kerimī:

46.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. [lâle gibi çâk çâk itdün] kâbâyı şemsiyâ]
deşt-i gam mecnûnu yuz biz sînemüz çâk isterüz

47.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. dil-rübâlar var mıdır 'âlemde hiç ağıyârsız
gonca-i ra'nâ olur mı gülşen içre hârsız
iki yerden ger beni bend itseler zencîr ile
olmazam ben bir nefes ol zülf-i 'anber-bârsız
3. kâmetüm döndi hilâle görmeyelden ol mehi
gündüzüm gice olupdur ol kamer ruhsârsız
cennetü'l me'vâ eger me'vâ olursa ey gönül
baña külhanla berâberdür hemân didârsız
5. şemsiyâ bâkî degül fânîdür 'âlem bilmiş ol
koma elden ayağı bir lahza olma yârsız

48.

mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. yörü zâhid ma'ârif baħrına sen tala-bilmezsin
me'ânî dürrinün binde birini âla-bilmezsin
uşulinden düşersin dögmeyince def gibi sînen
elün çek muṭribâ ṭanbur-ı 'ışkı çala-bilmezsin
3. yañılmazsin hevâ-yı 'ışka uyduñ dem kadem olsun
yörü şimden girü ey dil benümle kala-bilmezsin
kesilmezsin yanumdan her seher aḥşâma dek derdâ
baña ey sâye bilmem sen ne virdün ala-bilmezsin
5. ḥaṭâ kılmaz olurdu şemsi ol kebg-i hıramânı
gönül şehbâzını sen menzilinden şala-bilmezsin

46. 26^a: [Müfred-i Şemsi Pâşâ]: *Şemsi Pâşâ Dîvânı*: G. 146 / (Akkaya, 1992: 364)
1 Divanda bu beyit 5. beytin 2. mısrasında yer almaktadır.
Mecmuada gazelin ilk dört beyti yer almamaktadır.

47. 26^a: Velehu: *Şemsi Pâşâ Dîvânı*: G. 147 / (Akkaya, 1992: 365)
3 kamer: güneş.

48. 26^a: [Gazel-i Şemsi Pâşâ]: *Şemsi Pâşâ Dîvânı*: G. 284 / (Akkaya, 1992: 502)
3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

49.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. ey gönül bir gözelün 'ışkıyla dāğın yaqasın
uyarup penbe-i dāğunla çerāğın yaqasın
saña lāyık mıdur ey āyine yüz göstere yār
tāb-ı mihr ile dönüp yine yaṇağın yaqasın
3. bāğbāndan ḥazer itmez misin ey murğ-ı çemen
āteş-i āhuṇ ile ḡonca budāğın yaqasın
ḥasret ile eger āh itsen o şīrīn dehenün
ey gönül kūhkenün odlara ṭağın yaqasın
5. şeb-i vuşlat eger olursa müyesser şemsī
bağrunuṇ şubḥa deḡin şevk ile yağın yakasın

50.

mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün
hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. bülbul gibi ben eyledüm efğān gice gündüz
sen yādlar ile gül gibi ḥandān gice gündüz
bekler ḳapunu şām u seḥer māḥ ile ḥūrşīd
sulṭān işigin niteki derbān gice gündüz
3. ḳarşumda içer ol gözi mestāne şarābı
ben leblerün esrārına ḥayrān gice gündüz
bir arada kim sen olasın şem'ī n'iderler
zīrā ki olur ey meh-i tābān gice gündüz
5. devr itse ne ṭaṇ şām u seḥer kūy-ı nigārı
lāzım mı degül şemsīye cevelān gice gündüz

49. 26^a: Velehu: *Şemsī Pāşā Dīvānı*: G. 288 / (Akkaya, 1992: 506)

50. 25^bderkenar: Velehu: *Şemsī Pāşā Dīvānı*: G. 151 / (Akkaya, 1992: 369)

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
leblerün: lebleri.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
kim: ki.

51.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. dilerem şāhum seni ḥaḳdan ḥaṭādan şaḳlasun
serv-ḳaddün bağ-ı 'ālemde belādan şaḳlasun
gördügi dem nāfe-i miskīnün dilā ḳanı ḳurur
būy-ı zülfin ol güzel misk-i ḥıṭādan şaḳlasun
3. bülbul açmaz gonca ebḳarı yüzinden perdesin
bāgbāna diḡ anı bād-ı şabādan şaḳlasun
gönlümün vīrānesin luṭfindan ābād itdi yār
bir du'ā eylen ki 'āşıklar fenādan şaḳlasun
5. yāddan ḥavf eylemez şemsī eyā dürr-i yetīm
baḥr-i 'ışık içre seni bir aşinādan şaḳlasun

52.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. gözlerümde görinen merdüm degüldür dostum
ey perī mir'āt içinde 'aks-i ḥālündür senün
al geydükçe dil-i 'uşşāḳı aldun āl ile
al geymek ey perī bildüm ki ālündür senün
3. gerdeninde ol hümā-ṭal'at nigārun şemsiyā
zülfi şanma boynına düşmiş vebālündür senün

51. 25^bderkenar: Velehu: *Şemsī Pāşā Dīvānı*: G. 286 / (Akkaya, 1992: 504)

1 şāhum: ḥaḳdan.

ḥaḳdan: şāhum.

2 miskīnün: müşkīnün.

52. 26^aderkenar: [Ġazel-i Şemsī Pāşā]: *Şemsī Pāşā Dīvānı*: G. 208 / (Akkaya, 1992: 426)

Maṭla beyti eksiktir.

1 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

2 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

3 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

53.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. şu'le-i āhum olupdur başda tāt-ı devletüm
cismüme hūn-āb-ı eşkümdür ser-ā-ser hil'atum
içmişem bezm-i maḥabbetde belānuḡ cāmını
ḥaşr olunca zāhid geçmez benüm keyfiyyetüm
3. göklere çıksaḡ da kırtulmazsın ey kebk-i hırām
şayd ider bir gün seni bu şāhbāz-ı himmetüm
eşk-i hūn-āhum şarāb itdüm kıra bağrum kebāb
ehl-i 'ışk içre yine rindāne kıldum şoḥbetüm
5. ey ṭabībüm şemsī-i dil-ḥastaḡa vir bir cevāb
ṭurmayup günden güne artar belā vü 'illetüm

54.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. başlar üzre olduğıçün dāyimā me'vā-yı gül
bu sebepden 'andelībe oldu istignā-yı gül
meclis-i gülde şafā geldün diyü bülbüllere
sāğar-ı la'l ile şundu rāḥ-ı rūḥ-efzā-yı gül
3. kimine vuşlat naşīb oldu kimine 'ışk-ı yār
kısmet olmuşdur ezel bülbüllere ġavġā-yı gül
ğonca ṭaḡ mı kırsusunda bülbülün aça dehān
çün dimāğında ṭoludur dāyimā sevdā-yı gül
5. bulmaz idi reng ü rüşen itmeyeydi şemsiyā
sāki-i devrān elinden sāğar-ı şāḥbā-yı gül

53. 26^aderkenar: Velehu: *Şemsī Pāşā Dīvānı*: G. 228 / (Akkaya, 1992: 446)
2 zahidā: zahid.
3 <devletüm> vezni bozduğı için metne dahil edilmemiştir.
4 eşk-i: çeşm-i.
5 kıldum: itdüm.
54. 26^aderkenar: Velehu: *Şemsī Pāşā Dīvānı*: G. 216 / (Akkaya, 1992: 434)
3 'ışk-ı: hicr-i.

55.

mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. beni zāhid içüp meyḥānede şanma ki mest olmuş
müdāmīdür bu keyfiyyet baña rûz-ı elest olmuş
‘izârunḡa nigārā secde kılmış baş kaldurmaz
ḡaṭuṇ şol kāfir-i hindû gibi âteş-perest olmuş
3. yañılmaz dostlar bu gözlerüm yaşı aḡar her dem
dirîḡā şîşe-i dil seng-i miḡnetden şikest olmuş
görüp meclisde öykünmiş ruḡı şevḡına cānānuṇ
anuṇ’çün şem’-i bezm-ārā aşılmış pây-best olmuş
5. girüp meyḥāne-i vaḡdetde zevḡ itmiş nigār ile
şarāb-ı ‘ışḡı içmiş şemsi bir evḡār-ı mest olmuş

56.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. müjde ey dil görinen ḡarşuda cānān ancak
fer virür ‘āleme bir mihr-i dıraḡşān ancak
ışḡinde nice sultānlar olupdur aṇa ḡul
mışr-ı ḡüsn içre bugün yūsuf-ı ken‘ān ancak
3. ḡarḡa virürse cihān mülkini eşḡüm ne ‘aceb
‘āşıḡuṇ gözlerinüṇ yaşı bir ‘ummān ancak
pādişāhum ayaḡuṇ topraḡıdur başuma tāc
gerd-i rāhuṇ gözüme küḡl-i şıfāḡān ancak
5. ruḡların ṡzre ṡaḡılmıḡ yine zülf-i siyehüṇ
dil-i şemsi gibi ol daḡı perişān ancak

55. 26^b: Velehu: Şemsi Pāşā Dīvānı: G. 157 / (Akkaya, 1992: 375)

56. 26^b: Velehu: Şemsi Pāşā Dīvānı: G. 178 / (Akkaya, 1992: 396)

57.

mef'ülü fā'ilātün mef'ülü fā'ilātün

- - + / - + - - / - - + / - + - -

1. gün yüzünü göreliden şabr u qarāra yir yok
'ışk ile mübtelāyam nāmūs u 'āra yir yok
yağmāya virdi çeşmi dil mülkini ser ā ser
'adlün güninde şāhum yağı tātāra yir yok
3. gün gibi girdi ebre göstermedi cemālin
hicrān şebinde kaldum bu intizāra yir yok
ol rū siyeh rakībün gelmek diler bu bezme
gül ruhların tururken meclisde hāra yir yok
5. şemsī didüm nigāra bir buse ide ihsān
nāz ile geldi didi būs u kenāra yir yok

58.

mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. gönül benden ferāgat eyledi cānāna tapşurdum
teni pejmürde kaldı cānumı bir cāna tapşurdum
elüm çekdüm kuyūdından cihānuñ fāriğu'l-bālam
vücūdum şehri ābādān iken vīrāna tapşurdum
3. hayālin 'arza kıldum gönlüme nāgeh o mehrünun
şanasın yūsuf-ı gül-çihre-i ken'āna tapşurdum
atup müjgānı tīrin cānumı almağa göndermiş
emānetdür hıyānet itmedüm peykāna tapşurdum
5. temāşā itmegiçün her nazarda mihr-i ruhsārın
gönül mir'atını şemsī şeh-i hūbāna tapşurdum

57. 26^b: Velehu: *Şemsī Pāşā Dīvānı*: G. 180 / (Akkaya, 1992: 398)

5 ide: eyle.

58. 27^a: Velehu: *Şemsī Pāşā Dīvānı*: G. 251 / (Akkaya, 1992: 469)

1 teni: tenüm.

59.

mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün

hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. cevır oklarına sînemüz ey dil siper olsun
yir yir görinen dâğlar âyîneler olsun
at tîr-i müjeñ sîneme ey kaşı kemānum
dil bûlbûline uçmağa kûyuña per olsun
3. dil-i hânesine geldi hayâl-i leb-i cânân
cân tuhfesini çek öñine mâ-ħazar olsun
çevgân-ı ser-i zülfine ol şâh-ı cihānuñ
meydân-ı maħabbet bugün top-ı siper olsun
5. rahm eylemeyen 'âşık-ı üftādeye şemsî
ħağdan dilerem dünyāda benden beter olsun

59. 27^a: Velehu: *Şemsî Pâşâ Dīvānı*: G. 270 / (Akkaya, 1992: 488)

2 tîr-i müjeñ sîneme: sîneme tîr-i müjeñ.

uçmağa kûyuña: kûyuña uçmağa.

3 cânân: la'lüñ.

60.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

I

1. 'āşıkā cevr itmegi ğāyetde cānānum sever
nāle itdükçe varup kūyında efgānum sever
3. bülbülin zār itmegi ol verd-i ḥandānum sever
kāmētüm dāl olduğın serv-i ḥırāmānum sever
5. 'āşıkā cevr eyleyen cānānı cānānum sever

II

1. egnüñe geyme kabā-yı şabrı 'uryān ol gönül
pā-bürehne tekye-i 'ışk içre 'uryān ol gönül
3. anda esrār-ı leb-i yār ile ḥayrān ol gönül
vaḳtidür tennür-ı şevk içinde biryān ol gönül
5. yandüğün pervānesin şem'-i şebistānum sever

III

1. meclisinde ney gibi feryād u efgān eyledüm
derd ile sāğar gibi bağrum tolu kan eyledüm
3. şol kara zülfün gibi ḥālüm perişān eyledüm
cānumı biñ cāñ ile yolında kurbān eyledüm
5. ol sebebdür kim beni ḥāl-i perişānum sever

IV

1. bād-ı āhum ile gözüm yaşı şu gibi çağla
ey müjem ğark itmesün çeşmüm yolına bağla
3. nār-ı ḥasretle gönül tırma cigerler tağla
ağla ey ḥünî gözüm hicrān demidür ağla
5. çünkü ol dilber benüm eşk-i firāvānum sever

60. 27^a: Muḥammes-i Şemsî: *Şemsî Pāşā Dīvānı*: M. 10 / (Akkaya, 1992: 720)

I

1 ğāyetde: ammā ki.

II

2 'uryān: mihman.

III

5 sebepdür kim: sebepdendür.
ḥāl-i: zülf-i.

IV

1 āhum: āh.

2 çeşmüm: ḥabībüm.

V

1. şaklamağa gevher-i rāzı eyā dil maḥzen ol
rāzunı fāş eyleme aḡyara şakın sen sen ol
3. mihr-i ḥāver gibi yāruḡ ruḥların gör rūşen ol
şemsiyā karşıḡda a‘dā aḡlasun sen gülşen ol
5. ḥurrem ol sen zerreyi ḥurşid-i raḥşānum sever

61.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. ey gönül gel 'ayş u nüş eyle geçer tırmaz gül
nāgehān bād-ı hāzān ile ider pervāz gül
rismān-ı şāh-ı gülde nice lu'bet gösterür
oldı meydān-ı gülistān içre bir cān-bāz gül
3. setr-i 'ışkı şaklamaz gülşende çok söyler diyü
virmez oldu bu sebebden 'andelibe rāz gül
benzedürler şî'r içinde dilberün ruhsārına
her çiçekden olduğu budur dilā mümtāz gül
5. şemsiyā hāḡ-ı cihānün başı üzre yeri var
'andelibe bāḡda eylerse ḡan mî nāz gül

62.

mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. görür hār ile hem-demdür nigārın her zamān bülbül
anun'çün eyler ey gül-çihre feryād u figān bülbül
tolanur şubḡa dek bāḡı levendāne gözin yummaz
olupdur şehir-i gülde güyiyā bir pās-bān gül bülbül
3. 'acebdür sırr-ı 'ışkı şaklamaz bir lahza kendünde
çemende defter-i gülden okur hāḡa 'ayān bülbül
dilā bāḡ-ı cihān içre güneşden şakınur rengin
tutar bāl ü perin şāh-ı gül üzre sāye-bān bülbül
5. kitāb-ı 'ışkı hūb ezberlemiştir yılda birkaç gün
olur hengām-ı gülde şemsiyā bir kışsa-hān bülbül

61. 26^bderkenar: Velehu: *Şemsi Pāşā Dīvānı*: G. 217 / (Akkaya, 1992: 435)

62. 26^bderkenar: Velehu: *Şemsi Pāşā Dīvānı*: G. 224 / (Akkaya, 1992: 442)

2 pās-bān gül: pās-bān.

63.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. kadd-i ra'nāsı nigāruñ serv-i bī-endāzedür
şî'r-i rengînüm gibi ruhsâr-ı gülden tâzedür

64.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. şevk-i mihrün birle dā'im dilleri pür-nür tut
tuḥfemüz mihr ü muḥabbetdür bizüm maḥdūr tut

65.

mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün
muzāri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. baḡrum delindi ney gibi cānā firākdan
nālem cihānı tutsa gerek iftirākdan
ḡam perde baḡladı dil-i 'uṣṣāka nāgehān
muṭrib nevāya başla hicāz ü 'irākdan
3. gün gibi zāhir ay yüzüñi görmedi gözüm
dil saña 'āşık oldu nigārā kulaḡdan
yāruñ katında bendeyi zemm itme ey raḡīb
yüz ḡarası olur saña ḡāşıl nifākdan
5. hicründe mihr-i enverün ey mehlīkā senün
benzi şarardı şemsî gibi iştīyākdan

63. 27^aderkenar: Müfred-i Şihābî Bey: Divanda yer almamaktadır.

64. 27^aderkenar: Velehu: Divanda yer almamaktadır.

65. 27^aderkenar: Şemsî: Şemsî Pāşā Dīvānı: G. 299 / (Akkaya, 1992: 517)

1 gerek: n'ola.

66.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. ey ʔabībüm ḥasta diller derdinün dermānısın
mürdedür cismi cihānün sen içinde cānısın
kāināta ʔaṇ mıdur pertev şalarsaṇ gün gibi
āsumān-ı devletün bir mihr-i nūr-efşānısın
3. ʔo beni 'ıṣṣuṇla nālān olayın ya'ṣūbveş
mıṣr-ı cānün ey 'azizüm yūsuf-ı ken'ānısın
eyle bir gül-ğoncasın gördükçe dāyım nāleṇi
ey gönül gülzār-ı 'ıṣṣuṇ bülbül-i nālānısın
5. gice gündüz ḥidmetinde mihr ile māh-ı felek
şemsiyā bir pādīşāhuṇ ʔulısın ʔurbānısın

66. 27^aderkenar: Velehu: *Şemsī Pāṣā Dīvānı*: G. 302 / (Akkaya, 1992: 520)
4 'ıṣṣuṇ: nazmun.

67.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

I

1. amdülillah kim irişdi yine eyyām-ı [nev]-bahār
ber münakkaş hayme kurdı her dıraht řāh-vār
3. geydi zanbaķ başına tāk-ı muraşşa' řāh-vār
servler bil bağlayup hizmetde kāyimdür çenār
5. seyr-i bāę it kim temāřā vaķtidür ey gül-'izār

II

1. dil uzatdı da'vet-i dildāra şimdi her çemen
bāęı tezyīn eyledi sūnbül benefře yāsemen
3. ğoncalar dürr almaęa řebnemden ačdılar dehen
bāęlar hep kākül-i dilber gibi şalmış resen
5. seyr-i bāę it kim temāřā vaķtidür ey gül-'izār

III

1. bűy-ı řebbűy ile olmiřdur mu'aıttar her dimāę
yaķdı her nergis çemen řaķnında bir zerrīn çerāę
3. lāleler bezm ehline tutar elinde bir ayağ
muntazırdur saņa ey rűh-ı revānum ehl-i bāę
5. seyr-i bāę it kim temāřā vaķtidür ey gül-'izār

IV

1. tię elinde řanki sűsen oldu bir řāķib-kırān
ķaddini dāl eyleyűp zűlf-i nigār olmiř kemān
3. bāę-ı cennet gibi olmiřdur műzeyyen bu cihān
bařunı ķaldur benefře gibi olma nā-tűvān
5. seyr-i bāę it kim temāřā vaķtidür ey gül-'izār

V

1. řemsiyā ķalbűnde yoķdur zerrece ğamdan eřer
erğuvānī cāmelű maķbűba dűndi her řecer
3. 'ařıķuņ mir'āt-ı ķalbi řāfdur ķonmaz keder
ač gűzűņ firdevse dűndi řimdi bāę u deřt ű der
5. seyr-i bāę it kim temāřā vaķtidür ey gül-'izār

67. 27^b: Velehu: şemsi Pāřā Dīvānı: M. 8 / (Akkaya, 1992: 716)

I

1 eyyām-ı: faşl-ı.

III

3 çemend ehline: ehline.
Vezin bozuktur.

V

4 gűzűņ: gűzin.

68.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. gülsitân-ı 'ışķun içre ey gül-i nâzûk-nihâl
çeşm-i hûnînüm karanfildür serüm aña sifâl
şâf kaldum âteş-i 'ışķ içre yandum zer gibi
olalı ey sîm-ten ben pûte-i 'ışķunda kâl
3. şun vefâ destin elüm al hâkdan kaldur beni
gözlerüm yaşı gibi merdümsin itme pây-mâl
vaşl-ı yâra irdüğün ey dil senün rû'yâ-y-ımış
uyanup gam askeriyle eyleme ceng ü cidâl
5. şâhbâzuñdur gönül murğı koluñda şemsiyâ
avidur şayd eylesün gel bir hümâ-pervâza şal

69.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. gamdan özge saña bir kimse dilâ yâr degül
saña cevır eyleyen 'âlemde hemân yâr degül
şerbet-i vaşlûña 'âlemde ölümli çokdur
ey tabîbüm hemân ancak dil-i bîmâr degül
3. guşşadan cânı küşâdide cihânda kim ola
tâs-ı çarh içre bugün döne döne zâr degül
zâhidi bezme getürmeñ şakınun 'âşıklar
fâş ider meclisümüz vâkıf-ı esrâr degül
5. bir yaña kurb-ı 'adû bir yañadan bâd-ı nigâr
şemsiyâ hâlûñe hiç kimse haber-dâr degül

68. 28^a: Velehu: *Şemsi Pâşâ Dîvânı*: G. 222 / (Akkaya, 1992: 440)

2 yandum: oldum.

69. 28^a: Velehu: *Şemsi Pâşâ Dîvânı*: G. 223 / (Akkaya, 1992: 441)

2 vaşlûña: la'lûñe.

hemân: şakın.

70.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. derd-i dilden nāme yazdum şāhid-i ṭannāzuma
bī-ḥaberdür sevdüğüm-den vākıf olmaz rāzuma
dökdi yaşın ney gözinden şöyle geçdüm nağmeler
bezm-i ğamda uydurup kânün-ı 'ışkı sâzuma
3. şāh-ı 'ışkām çün süvār oldum semend-i devlete
çarḥ-ı a'lādan hümā olsa 'aceb mi bāzuma
bī-sütün-ı ğamda feryād eyledüm ferhādveş
rahm idüp yir yir şadā virdi benüm āvāzuma
5. her seher tāvūs-ı kudsi gibi cevlan eyledüm
şemsiyā murğ-ı cihān irmez benüm pervāzuma

71.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. sīne-i 'āşıkı ey kaşları yā ğamze deler
dilde peykânın arar cân virüp ol ğam-zedeler
ey ṭabībüm dil-i bīmār nice bula şifā
günde biñ kerre gelür miḥnetle ğamze deler
3. buse-i la'lüne virmez diyü ben cân u dilin
müdde'iler beni lāyık mı saña ğamz ideler
şabra ṭākat mı kalur eyle giribānuñı çāk
ḥūblar meclis içinde saña çün ğamz ideler
5. şemsiyā ney gibi bağrum delinüpdür nice kez
nitekim sīne-i mecrūhumuzı ğamze deler

70. 28^a: Velehu: *Şemsi Pāşā Dīvānı*: G. 346 / (Akkaya, 1992: 564)

3 devlete: himmete.

71. 27^bderkenar: Velehu: *Şemsi Pāşā Dīvānı*: G. 129 / (Akkaya, 1992: 347)

72.

mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. kapuñda boynı bağlu çäkerem ey serv-kāmet ben
çekeyin her ne cevruñ var ise dünyāda şağ ol sen
cihān gülzārınuñ virseñ gerekmez verd-i ra'nāsın
baña ey serv-kādd sensüz olur hār-ı belā[d] gülşen
3. bilürsin kim senüñ mecnūnuñam ey saçları leylā
güzergāhum 'aceb midür olırsa vādi-i eymen
n'ola bülbül gibi ben eylesem tā şubha dek feryād
kadīmī 'ādet olmışdur bilürsin 'aşıka şiven
5. o gül yüzlü hevāsında bilürsin dāyimā oldı
semender gibi saña şemsiyā 'ışk āteşi mesken

73.

mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / - - -

1. dehānuñ goncadur ey serv-kāmet 'arızuñ güldür
gönül qarşuñda bir feryād ider şūrīde bülbüldür
nihāl-i ergüvāndur tāze yara bāđ-ı sinemde
sifāl-i serde 'aynum çeşm-i hūnīnüm karanfildür
3. 'aceb midür nigārā devr-i gülde cām ögersem ben
ğaraž gülden 'izāruñ cāmdan keyfiyyet-i müldür
tabībā çekme zaħmet baña şerbetle 'ilāc olmaz
ki sevdāyı kılan bir ruħları gül saçı sünbüldür
5. gülistān içre nāz ile şalın[sun] ey serv-i āzādem
kapuñda şemsi-i dil-ħasta boynı bağlu bir kuldur

72. 27^bderkenar: Velehu: *Şemsi Pāşā Dīvānı*: G. 274 / (Akkaya, 1992: 492)

1 çäkerem: bendenem.
cevrüñ: cevrin.

73. 28^aderkenar: Velehu: *Şemsi Pāşā Dīvānı*: G. 126 / (Akkaya, 1992: 344)

1 bir feryād: feryād.

4 <şerbet> vezni bozduğu için metne dahil edilmemiştir.

74.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. rüy-ı yāra bir nazar mehtāb benzer benzemez
kaşlarınuñ tākına mihrāb benzer benzemez
ağlamakdan şanasın deryāya düşmiş tälibdür
dîdemün müjgânına ğarķ-āb benzer benzemez
3. sūre-i veş-şemsdür gūyā cemāli dilberün
tāze gelmiş haţţına irāb benzer benzemez
pîre-zendür dehre meyl itme gözün aç merdisen
lezzet-i dünyāya bir dem h^vāb benzer benzemez
5. tōlınup feryād idersin bu cihānı şemsiyā
çarķ içinde devrüne tōlāb benzer benzemez

75.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. ğoncanuñ gülşende ħandān olduğından baņa ne
būlbūlün bāĝ içre nālān olduğından baņa ne
şubķ olınca bunda ben feryād idem anda nigār
yād koynında 'uryān olduğından baņa ne
3. sāyesinde hoş geçem dirdüm müyesser olmadı
hey yūri servün ħırāmān olduğından baņa ne
külbe-i aĥzān içinde ben kalam ya'ķūbveş
ol 'azîzüm mışra sultān olduğından baņa ne
5. zerre gibi ben olam kūyında yaruñ ħāk-sār
gün gibi ol māh raĥşān olduğından baņa ne

74. 28^aderkenar: Velehu: *Şemsî Pāşā Dīvānı*: G. 140 / (Akkaya, 1992: 358)

75. 28^b: Velehu: *Şemsî Pāşā Dīvānı*: G. 348 / (Akkaya, 1992: 566)

5 yaruñ: şemsî.

76.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. zāl-ı dehre nāzır olmaz merd olan ehl-i nāzar
sākin-i künc-i ḳanā'at olana eyler nāzar
yine bir vā'iz mey ü maḥbūbı taḥḳir eylemiş
şīşe-i ḳalbe dirīgā virdi ol cāhil keder
3. lebleri ol ḥūrīnün kevşer şuyınun 'aynıdur
ḳāmet-i bālāsı ḥod virür ḳıyāmetden ḥaber
sen ḥümā-pervāzsın her kime kim sāyeḡ düşer
gün gibi baş ḳaldırup [ol] evc-i a'lāya çıkar
5. şemsiyā tolar dimāğum bŷ-ı misk ile o dem
zŷlfini yārun ṭağıtsa her ḳaçan bād-ı seḥer

77.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. bilmezem la'l-i dil-ārādaki teb-ḥāle midür
bāğda gonca dehānına düşen jāle midür
devr iden anlamadum [ol] yār-ı ḳamer-ruḥsārı
tāze gelmiş ḥaṭṭ-ı müşḳını midür ḥāle midür
3. şöyle feryād ideyin derd ile ey gül-çihre
ya'ni bŷlbŷllerünün eyledügi nāle midür

76. 28^b: Velehu: *Şemsi Pāşā Dīvānı*: G. 116 / (Akkaya, 1992: 334)

1 ḳanā'at: ferāğat.

5 dimāğum: dimāğı.

misk: müşḳ.

77. 28^b: Velehu: *Şemsi Pāşā Dīvānı*: G. 121 / (Akkaya, 1992: 339)

2 tāze: nāza.

mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün
 hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. yañağun alnını açar ser-i zülf-i perîşânun
 қараңу giceler açar cemâlin mâh-ı tâbânun
 senün hüsni-i cihân-efrûzunı tercîh ider cânun
 baķâyı zamm iderler gerçi gül-zârına îmânun
3. olurmış katlûme mâni' görûn billâhi yâranlar
 yine қана beraber işlerin bu çeşm-i giryânun
 yüzündür aydın ey meh içinde beñlerün tîre
 zamîri geldi bir yire bugün dânanun ednânun
5. açup şûfî-i zerrâķı dönüp incinme ey sâķî
 alışmaz cânı cânunla қавушmaz қанına қанun
 yüzün göster de қанun dök nice zerd ü nizâr itmek
 çün olmaz ey hilâl-ebrû hilâli 'îd-i қurbânun
7. ğam atam oldı derd anam yine hecründe yek-sânem
 esirge [bu] yalunuzın bugün atanun ananun
 egerçi ğâlib olmaz bir müselmâna iki kâfir
 begüm sâhirdürür sâhir senün bu çeşm-i fettânun
9. inandun zülfine ey dil yürürsin ğâfil ü fâriğ
 senün boynunıdadur âhir bir ucı şimdi urgânun
 bu hüsni ile seni ey meh ne yaratmış teâlallâh
 meleksin mülketin geldün müşerref itdün îmânun
11. zihî hâl ü haţ-ı ra'nâ [ki] ider cân mülkini yağmâ
 zihî iķlîm-i pür-ğavĝâ ki olmuş alan alanun
 didi bir yâr-ı nesrîn-ĥad degildür 'ömrümüz sermed
 ne deñlü dir isen bî-ĥad cefâ vü cevri cânânun
13. eger dünyâ-yı fânîde dilerseñ 'izzet-i bâķî
 yürün varun şu bir 'âlî-cenâb işigi yaşdanun

78. 29^a: [Қаşıде-і Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: K. 13 / (Tarlan, 1963: 55)

4 dânanun ednânun: dâna vü nâ-dânun.

5 açup: içüb.

dönüp: tutub.

incinme: öpüşme.

қавушmaz: қарışmaz.

6 hilâl-ebrû: kemân-ebrû.

10 mülketin: mülkini.

- didüm kimün bu ‘ālī der ki olmuş ‘arş ile hem-ser
didüm ervāḥ-ı ʔudsiler bizüm dāvūd pāṣānuḡ
15. yemininde yesārında eger tiġ ü eger ḡāme
biḡamdillāḡ ki cem‘ olmuş kemāli ṣāḡ-ı devrānuḡ
nihāyetde dil-āverdür vilāyetde temām erdür
ṣecā‘atde bu serverdür bugün merdānı meydānuḡ
17. gel ey enfās-ı kerrübī bugün rif‘atde enṣāruḡ
gel ey ervāḡ-ı ʔudsīsi bugün ʔudretde a‘vānuḡ
refī-ül ʔadr pāṣāsın ne ‘ālī dergehuḡ var kim
felek tāḡında keyvān işin işler naḡş-ı eyvānuḡ
19. ‘adūn kim serd ü ser-keşdür aḡa ḡıṣm eylemek ḡoşdur
bilürsin tāb-ı āteşdür gülistānı zemistānuḡ
icāzet virmese ‘adlūn bahārı bād-ı ḡulḡ ile
el oynın oynamaġa cānı yokdur serv-i bostānuḡ
21. iderler ey seḡā-pīşe dil ü senginden endişe
acıtduḡ cānını baḡruḡ yūregın doġraduḡ kānuḡ
eger berr ü eger baḡren dil-āverlikler itdūn sen
ḡamu efsānedür destānları sām ü nerīmānuḡ
23. derūnı ṣāf olanlar ḡıdmetünde kılıcuḡ gibi
ḡuşaġını iki yerden ḡuşanup bekledi yanuḡ
cihānı ṣöyle rūşen itdi zūlf-i aḡbiye kim
güzeller aġzı gibi ancak adı ḡaldı bühtānuḡ

-
- 14 didüm: didi.
- 15 yemininde: yemīninde.
olmuş kemāli: itmiş kemālin.
devrānuḡ: merdānuḡ.
- 17 enṣāruḡ: enṣaruḡ.
ʔudsīsi: ʔuddūsī
- 18 pāṣāsın: paṣasın.
dergehuḡ: yılduzuḡ.
- 19 ‘adūn: ‘adū.
- 20 Divanda bu beyit 23. beyit olarak yer almaktadır.
ḡulḡ: şubḡ.
- 21 Divanda bu beyit 20. beyit olarak yer almaktadır.
senginden: destūnden.
- 22 Divanda bu beyit 24. beyit olarak yer almaktadır.
berr ü eger: berren eger.
sen: kim.
- 23 Divanda bu beyit 26. beyit olarak bulunmaktadır.
- 24 Divanda bu beyit 27. beyit olarak bulunmaktadır.
zūlf-i aḡbiye: zihnün āfitābı.

25. sebep olduñ selef anılmağa hayr-ül halef sensin
revânın şadumân itdün bugün maḥmūd pāşanun
senün erkândân olduğun daḥı erkenden umarduk
bugün bir kimsede yokdur senün âdâb erkânun
27. öger kil-k-i kef-i dūr-pāşunı lâ'l'-ı güher-gîrüm
şadef ağzın açup eyler şenâsın ebr-i nîsânun
didüm devletlu sultânun baña yazuk degül mi dūr
cenâb[un] gülşenünden dūr ola murğ-ı hoş-elḥânun
29. didüm bir kez yüz urmaḳdur dilersün 'izzet-i bâḳî
ki bir kez içme kāfidür şuyından âb-ı hayvânun
senün rûşen bilün vallâh taḡıdur düşmanı her dem
nitekim mehrû-meh ey ezer baḡrını kettânun
31. necâtî ber-murâd olduñ du'â-yi devlete başla
du'â-yi devleti ḥod virdidür bu cümle insânun

-
- 25 Divanda bu beyit 30. beyit olarak bulunmaktadır.
- 26 Divanda bu beyit 31. beyit olarak bulunmaktadır.
âdâb: âdâbun.
- 27 Divanda bu beyit 32. beyit olarak bulunmaktadır.
la'l-ı: ṭab'-ı.
gîrüm: rîzüm.
<du'âsın> vezni bozduğundan metne dahil edilmemiştir.
- 28 Divanda bu beyit 34. beyit olarak bulunmaktadır.
dūr: kim.
gülşenünden: gülşeninden.
- 29 Divanda bu beyit 35. beyit olarak bulunmaktadır.
didüm: didi.
urmaḳdur dilersün: urmaḳdan bulursın.
'izzet-i bâḳî: devlet-i bâḳî.
- 30 Divanda bu beyit 36. beyit olarak bulunmaktadır.
mehrû-meh ey ezer: mâh-tâb ey meh ezer.
- 31 Divanda bu beyit 37. beyit olarak bulunmaktadır.
Divanda bu beyit 36. beyit olarak yanlış yazılmıştır.

79.

mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün
muzāri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. var halka gibi ka'be-i küyında bābın öp
ey dil şabā-şifat yüzüni sür türābın öp
itmiş cemāl-i ka'besine zülfini niķāb
şāyed ki feth-i bāb ola evvel niķābın öp
3. tolsun şurāhī gibi raķībün derūnı kan
peymāne gibi qarşuda sen la'l-i nābın öp
gül şoķbetini isterisen bī-cefā-yı hār
yollara düş nişāne-i pāy-ı gül-ābın öp
5. şemsī kılından ol şeh-i 'ālī-cenāba var
ey nāme pāyına yūri yüzür riķābın öp

80.

mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün
hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. 'ışķ āteşine yanmağı pervāneden öğren
kūhsār-ı belā rāhını dīvāneden öğren
düş āyīne-yi sāfiye sor şan'at-ı bezmi
la'l-i lebi emmegi peymāneden öğren
3. zāhid ne bilür lezzetini bāde-yi telhīn
meyhāneye var ta'mını mestāneden öğren
ey dil hāzer eyle kırı sevdāya düşersin
zūlfine dolaşmayı cevri-paşāneden öğren
5. dermān idemez şemsī ṭabīb 'illeti 'ışķa
ķānunu şifā resmini cānāneden öğren

79. 28^bderkenar: [Ġazel-i Şemsī Pāşā]: *Şemsī Pāşā Dīvānı*: G. 20 / (Akkaya, 1992: 238)

2 evvel: ol.

5 yūri yüzüz: yüzüni sür.

80. 28^bderkenar: Velehu: Divanda yer almamaktadır.

81.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. hem demüm hem kadehüm oldı şehā nāle vü ğam
sen gidelden berü yār oldı baña derd ü elem

82.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. ruḥuñ ey ğonca-dehen berg-i gül-i ḥod-rūdur
dir gören zülf-i siyeh-kāruñ çün şeb-būdur
ruḥlarıñdan ne 'aceb buse temennā kılsam
ey lebi ğonca 'izāruñ gül-i şeftālūdur
3. gerçi ḥāl u ḥaṭuñ aşüftesi çokdur ammā
beni dīvāne kılan silsile-i ğisūdur
'aşıkun ḳa'r-ı yem-i ğuşşa-i hicrānuñda
şādef-i dīde ğam-dīdesi pūr-lu'lūdur
5. şol ḳadar cevır ider oldı baña çarḥ-ı bed-mihr
şanki bir dilber-i meh-rüy u hilāl-ebrūdur
n'ola meyl itseler eş'āruña erbāb-ı şafā
bāḳi'ya şī'r degüldür bu bir aḳar şudur

83.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. zülfüñi görsem 'izāruñ üzre ey ḥūr-ı cemīl
şanuram zencīr şeklin bağlamışdur selsebīl
secde-i ḥāk-i ser-i kūyuñla māh-ı çār-deh
çihre-i zerdin ğubār-ālūde kılmış bir zelīl
3. cāmī'-i 'ışkıñda yāruñ çarḥ bir ḳandīldür
āfitāb-ı 'ālem-efrüz aña bir rüşen fetīl
yollar itdi çihre-i zerdümde seyl-i eşk ile
çeşm-i giryān benzer ol saḳḳāya kim eyler sebīl
5. muntazır olsa n'ola nergis ğubār-ı kūyına
tütü'yāya bāḳi'ya muḥtāc olur çeşm-i 'alīl

81. 28^bderkenar: Velehu: *Şemsī Pāşā Dīvānı*: G. 229 / (Akkaya, 1992: 447)

82. 29^aderkenar: [Ġazel-i Bāḳī]: *Bāḳī Dīvānı*: G. 46 / (Küçük, 2019: 128)

83. 29^aderkenar: [Ġazel-i Bāḳī]: *Bāḳī Dīvānı*: G. 285 / (Küçük, 2019: 276)

meḡ'ülü fā'ilātü meḡ'ilü fā'ilün
 muzāri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. benzetdiler o māha diyü mihr-i enveri
 biri birine koydı fiğānum felekleri
 çekdi çevürdi sāḡi-i meclis piyāleyi
 āl ile öpdi diyü leb-i la'l-i dilberi
3. 'āşık güşāde meşreb olur cām-ı mey gibi
 hem-dem idinse kendüsine ıan mı sāğarı
 yāruñ raḡibi gibi iti görmedüm daḡı
 olmaya gerçi eşk-i revānum gibi ceri
5. bāḡi şarir-i kilḡ-i bedāyi' nigārdur
 şeh-bāz-ı dest-i fikretümün şit-i şeh-peri

1. leb-i cân-bahşun ile kâmet-i dil-keş şanemâ
yeter olur 'âşık-ı dil-ḥastelere bâl ü belâ
âferin ol gül-i ḥandân-ı dil-efrûzuḡa kim
virdi ḥüsni ile cihân gülşenine zîb ü bihâ
3. şalın ey dost [şalın] kâmet-i ra'nân ile kim
ḥil'at-ı ḥüsni biçüpdür boyuḡa şun'-ı ḥudâ
ne düşer âb-ı 'izârunda ol iki sünbül
ne tüter âteş-i ḥaddünde ḥaṭ-ı 'anber-sâ
5. arturur zemzemeyi çün göre 'uşşâk yüzün
varaḡ-ı gülden olur bülbül-i bî-dil gūyâ
'âlemi yıkdı bugün kaşun ile ḡamzelerün
kerem it virme begüm türkün eline tuḡrâ
7. kesme zülfün ki ruḡun tâbına döymez bu cihân
gice kûtâh olıcaḡ 'âlemi yaḡar germâ
ḡo çoḡalsun ruḡun üstinde perîşân zülfün
çünkim eyyâm-ı bahâr olıcaḡ artar sevdâ
9. vuşlatun eyyâmına çün sa'y kemendi iremez
çıksun âhum yeridür saḡf-ı felekden bâlâ
ölicek ḡançer-i ḡamdan işigi topraḡına
dest-i cevri ile yaza ḡün-ı dil âyât-ı vefâ
11. aḡladup çâkerini ḡayriyi güldürmek ile
'ışḡ-ı cânâneyi terk eylemezem ben ḡâşâ
derd-i dildâr üküş miḡnet ü gerdün efzün
kim ola ḡurtara cânı bu sitemden 'acebâ
13. baḡa gösterse gözüm âşaf-ı devrân işigin
dir idüm gözlerimün şîşesine ḡible-nümâ

85. 29^b: [Kaşıde-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: K. 2 / (Tarlan, 1963: 24)

9 eyyâmına: bâmına.

10 Divanda bu beyit 11. beyit olarak yer almaktadır.

Divanda bu beyit 10. beyit olarak yanlış yazılmıştır.

11 Divanda bu beyit 10. beyit olarak yer almaktadır.

Divanda bu beyit 11. beyit olarak yanlış yazılmıştır.

12 miḡnet ü gerdün: miḡnet-i gerdün.

- menba‘-ı cūd u kerem merci‘-i eşrâf-ı cihân
âşaf-ı şâh-ı şehenşâh muhammed pâşa
15. zihn-i pür-nûr ile mülk-i ‘imâret hürrem
zât-ı mesrûr ile şadr-ı vezâret zîbâ
çıkmağa râyetinün gerden gerdün mekân kâdeme
felek aţlası ide işigine perde-serâ
17. devletün ahterine südde-i gerdün mekân
[‘izzetün gevherine keff-i kerîmün deryâ]
nitekim sâye olur tâbi‘-i hürşid-i münîr
emr-i infâzına râm sipihr-i oldı ‘ulyâ
19. esmedi fikretinün gülşenine bād-ı melâl
konmadı re‘yinün âyînesine gerd-i haţâ
âb-ı elţâfun eger muşlih olursa arada
yakmaya âteş-i mey hırmen-i ‘aklı ebedâ
21. baħr-i ‘izzetde saňa kimse haşm beraber olmaz
bir iki gün ne ‘aceb yüzine gülse dünyâ
gevhre öyküne mi bād-ı ğurûr ile habâb
tutalum öyküne ol kani şebât ile şinâ
23. yanar od gibi [girer] kalb-i ‘adûya tîrün
şu yerine kılıcun kanlar içer rûz-ı ğazâ
kalmadı zulm u sitem ‘adlünün eyyâmında
karanıuluk mu olur göstere çün şem‘ zıyâ
25. dem-i ‘isâ komış allâh kelâmında ki olur
lutf-i lâfzunla bugün memleket-i rûm ihyâ
tuhfe iltür çemene şemme-i hulkunı şehir
gönline girmek için goncalarun bād-ı şabâ

-
- 14 cihân: kirâm.
şâh-ı şehenşâh: haşş-ı şehenşâh.
pâşa: paşa.
- 15 ‘imâret: emâret.
- 16 râyetinün gerden gerdün mekân kâdeme: kâdrinün eyvânına gerdün kâdeme.
ide: ola.
Vezin bozuktur.
- 18 infâzına râm sipihr-i oldı: neffâzına râm oldı sipihr-i.
- 19 <hanne> vezni bozduğı için metne dahil edilmemiştir.
- 21 baħr-i ‘izzetde saňa kimse haşm: ‘izz ü devletde saňa haşm.
- 23 tîrün: nîzen.
- 24 olur: kalur.
- 25 bugün: senün.

27. deniz içinde olur çeşmelerün çeşm-i girân
oldur ol gevher-i kalbündeki hilm ile şabâ
kendüyi gördi gider cüdün işidüp ‘ummân
yüzine şu sepeler dest-i şehâb ile şabâ
29. töludur kâse-i gerdün keremün hânı ile
sofra-i terbiyetünden toyunur bay ü gedâ
getürür neyde necâtî kapuğa iki şefî‘
birisi hüsn ü haţ-ı birisi şî‘r-i ğarra
31. ey ser-efrâz-ı cihân kapuğı idindi penâh
koma kim dest-i cefâ eyleye pâ-mâl-i ‘anâ
dilerüm hağdan anı kim ebededdehr idesin
halka sen luţf u kerem halk saña medh ü şenâ
33. rûz nevrûz u şebün kadr ola bahtun pîrûz
her murâduğı müyesser ide allâh saña

-
- 27 çeşmelerün çeşm-i girân: çeşmeler ü küh-ı girân.
gevher-i kalbündeki hilm ile şabâ: tab‘-ı revânundaki hilm ile şehâ.
- 28 kendüyi: kendüden.
şabâ: hava.
- 30 neyde: bende.
kapuğa: tapuğa.
hüsn ü haţ-ı: hüsn-i haţ u.
- 31 kapuğı: tapuğı.

86.

mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
muzâri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. dil derdini ğamunla dil-efgâr olan bilür
bimâr hâlini yine bîmâr olan bilür
‘ışķun ğamıyla sırrını eşk-i revânumun
cüyâ-yı yâr u ‘âşık-ı dîdâr olan bilür
3. âsîb-i rûzigârı gülistân-ı dehrde
sen serv-i gül-‘izâra hevâ-dâr olan bilür
cân acısını haste-i derd-i firâķ olup
dil-dâde-i nigâr-ı sitem-kâr olan bilür
5. sevdâ-yı zülf-i yâr ile bâķî ne çekdüĝin
bend-i kemend-i ‘ışķa giriftâr olan bilür

87.

fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. çekdi zencîre beni ‘ışķun nitekim şîrler
eşk-i çeşmüm iki yanumdan iki zencîrler
na'l kesmiş farkına her biri olmuş sine-rîş
nâvek-i müjĝânunun efgendesidür tîrler
3. yanına alsun diyü kâfir gözün ğamzen gibi
girdiler şimdi çelîpâ şekline şemşîrler
şu'le-i şem'-i cemâli şevķine cem' oldılar
bir çerâĝ idindiler ol nev-cevânı pîrler
5. irmege şubh-ı vişâl-i yâre hergiz çâre yok
bâķîyâ âfâķı tıtdı nâle-i şeb-gîrler

86. 29^bderkenar: [Ġazel-i Bâķî]: *Bâķî Dîvânı*: G. 83 / (Küçük, 2019: 151)

3 rûzigârı: rûzgârı.

87. 29^bderkenar: [Ġazel-i Bâķî]: *Bâķî Dîvânı*: G. 104 / (Küçük, 2019: 165)

88.

mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
muzâri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. gül-gün kabâsı ol şanemün şanki lâledür
cism-i laîfî lâle-i hamrâda jâledür
karşumda allar geyüp ol lâle-ruḥ yine
gülgünilerle 'aqlum alur şan piyâledür
3. tâḳ-ı cefâda manzara-i çeşm-i dil-rübâ
küy-i belâda ḥâne-i câna havâledür
sünbül taḳınmış alnına şanmañ o gül-'izâr
çıkış külah güşeye târ-ı küläledür
5. küyünden itse 'azm-i sefer cân-ı mübtelâ
zâd-ı reh aña güşşa vü nâle nevâledür
bir bezme mîr-i meclis olupdur gönül k'aña
baḥr-i muḥîṭ cür'a vü gerdün piyâledür
7. bâḳî sipihr âhum okına siper tutar
farḳ-ı felekde zâhir olan şanma hâledür

89.

mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
muzâri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. cânân odur ki meyl ide anı görince cân
esbâb-ı ḥüsni ḥüb ola ammâ be-şart-ı ân
cânâ metâ'-ı mihrünje dil müşteri iken
olmamış idi 'ışḳ iline kârvân revân
3. mihmân olunca derd ü ḡamun dilde mâ-ḥazar
iki enâr dâneledi çeşm-i ḥün-feşân
ceng itmege sitâre-i baḥtumla eyledüm
bu âh-ı pür-şirârımı bir tîḡ-i zer-nişân
5. a'dâya baş egdüremez kimse bâḳi'yâ
şemşîr gibi olmayıcaḳ ser-be-ser zebân

88. 30^aderkenar: [Ġazel-i Bâḳî]: *Bâḳî Dīvânı*: G. 84 / (Küçük, 2019: 152)

4 şanmañ: şanman.

89. 30^aderkenar: [Ġazel-i Bâḳî]: *Bâḳî Dīvânı*: G. 362 / (Küçük, 2019: 324)

90.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. hār-ı ğamda 'andelib eyler figân u zârlar
ğoncalarla şalınur şahın-ı cemende hârlar
bende-i fermân olur gîsû-yı kâfir-kîşüne
hîdmete bil bağlayupdur ey şanem zünnârlar
3. gonca-âsâ kan ile tolmış gönüller açmağı
lebleründen öğrenür var ise şîrîn-kârlar
sünbül-i ter zülfünün hindi gulâmıdur senün
hâksârıdur gül-i ruhsârunun gül-zârlar
5. fûrkatünde tañ mı şeftâlû dilerse cân u dil
mîve-i bî-vakt iderler ârzû bîmârlar
hâl-i yârın müşğ bir hûnîn kefen maqtûlidür
âl vâlâya şarupdur şanmanuz 'aţţârlar
7. hağ budur bâkî nazîr olmaz bu mu'ciz nazmuña
şî're âğâz itseler şimden girü sehğârlar

91.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. hoş yaraşmış dostlar ol yâre yelken taqyesi
gökden inmişdür fikr-i yârana yelken taqyesi
tâb-ı hûrşîd-i felekten ictinâbın fehm idüp
sâye şalmış ol gül-i ruhsâra yelken taqyesi
3. ol dahı kûl gibi ol şâha beglik hâli virür
dem-be-dem el kavuşturun didâra yelken taqyesi
perçemî 'anber sirişt-i yâre hem-dem olalı
egmedi baş nâfe-i tâtâre yelken taqyesi
5. yol bulam diyü leb-i cânâna olup müşteri
gör ne şüretler virür bâzâra yelken taqyesi
gerden-i simînine yüzler sürüp keş keş geçer
bizden artuğ cân virür bî-çâre yelken taqyesi
7. hüsrev-i üftâdeveş üstine pür pür titreyüp
cân virür ol gözleri 'ayyâra yelken taqyesi

90. 30^b: [Ġazel-i Bâkî]: *Bâkî Dîvânı*: G. 85 / (Küçük, 2019: 153)

2 olur: olup.

91. 31^a: [Ġazel-i Hüsrev]: Mecmuada şiirin başlangıcı 34^b varaktadır.

92.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. virmege zîver meh-i tâbâna yelken taqyesi
şaldı 'aks-i 'arız-ı cānâna yelken taqyesi
hacletden ser-nigün olup kızardı âfitâb
yaraşaldan ol gül-i hândâna yelken taqyesi
3. irmesün diyü kamer alnına tâb-ı âfitâb
sâiebândur ol şeh-i hûbâna yelken taqyesi
kime gel dir nâzükâne kime git dir remz ile
her taraftan el şalar yârâna yelken taqyesi
5. sevdüğüm bir hûb göricek rûm ili maḥbûbıdur
keşfiyâ başında bir merdâne yelken taqyesi

93.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. ger muḳârin olsa ol cānâna yelken taqyesi
havfdan lâbüdd gelür lertzâna yelken taqyesi
benzeyelden haṭṭ-ı sebz üstinde verd-i aḥmere
virdi hâlet bülbül-i mestâne yelken taqyesi
3. ebr gibi gâh olur mihr-i cemâlin setr idüp
perde ol meh-i tâbâna yelken taqyesi
başa çıkmaz kimse anuḥla iken çok başludur
la'l-i yâri öpmege rindâne yelken taqyesi
5. sevdâ budur kim haṭṭ u hâliyle kāfirlik idüp
çekdi 'asker mülket-i oşmâna yelken taqyesi
tiğ-i hûnrizî cân almada her küşede
benzemişdür haṇçer-i bürrâna yelken taqyesi
7. ey civânî her nazar katl itmede 'uşşâkını
gör ne zâlimdür boyanmış kana yelken taqyesi

92. 31^a: [Ġazel-i Keşfi]:

93. 31^a: [Ġazel-i Civânî]:

94.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. halk-ı 'âlem gül seveydi kâşkî bülbül gibi
ol lebi gonca baña kalurdi tenhâ gül gibi
zülf-i 'anber-büyün[un] sevdâlarıdur dostum
'âşıkun hâlin perîşân eyleyen sünbül gibi
3. eksük olmaz sînenen gül gibi tâze dağlar
nâleler kılsa 'aceb mi murğ-ı dil bülbül gibi
kâkülün sevdâlarından düşdi gönlüm zülfüne
bir belâ dahı ol oldı başuma kâkül gibi
5. çeşmüm üzre görinen hûn-âbe şanma bâkîyâ
gözüme geldi şarâb-ı ışk-ı dilber mül gibi

95.

1. allâh vire mi göstere mi baña ol günü
oynayavuz emînle peygamber oyunu

96.

mef'ûlû fā'ilātü mef'â'ilü fā'ilün
muzâri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. ya râb sitem ola ide benden peyâm aña
öpüp iki gözin ide biñ biñ selâm aña
hüsni kıyâmet olduğına hoş güvâhdur
rûy-ı bihişt ü kâmet-i tûbî-hırâm aña
3. görürse 'âşık-ı serî küyında reşk ide
firdevs içinde zâhid-i 'alî maḳâm aña
şun bâde-yi ki cennet-i küyunda sâkîyâ
sen hûr elinden olsa kim ider ḥarâm aña
5. ḡam nâvekinden irmemege ca'fere elem
la'lîn siper olur ḳadeḥ-i lâle fâm aña

94. 30^bderkenar: [Ġazel-i Bâkî]: *Bâkî Dîvânı*: G. 492 / (Küçük, 2019: 406)

1 kalurdi tenhâ: tenhâ kalurdi.

95. 30^bderkenar: [Müfred]:

96. 31^aderkenar: [Ġazel-i Tâcî-zâde Ca'fer Çelebi]: *Tâcî-zâde Ca'fer Çelebi Dîvânı*: G. 7 / (Erünsal, 2018: 319)

1 sitem ola ide: kim ola k'ilede.

2 tûbî-hırâm: tûbâ-hırâm.

3 ide: ider.

97.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + -

1. olıcağ zülfün yüzün üzre niğāb
şan olur ebr içre pinhān āfitāb
kapuğa yüz sürerem her rûz u şeb
olmadı lîkin bağa bir fetḥ-i bâb
3. dil cefâdan kaçtı vardı kūyuğa
k'ışidür cennet içinde olmaz 'azāb
cān-ḥalāş ola mı zülfünden diyü
lebleründen şoraram virmez cevāb
5. cān-ı cem yolunda olmışdur meşel
söz budur vallāhi a'lem bi'ş-şavāb

97. 31^aderkenar: [Ġazel-i Cem Sulṭān]: *Cem Sulṭān Türkçe Divānı*: G. 77 / (Ersoylu, 1981: 78)

1 olur ebr içre pinhān: nihān oldu bulıtda.

2 sürerem her rûz u şeb: sürdüğüm gören didi.

3 olmadı lîkin bağa bir fetḥ-i: levḥa-i zerle ne zeyn olmuş bu.

k'ışidür: bileli.

Vezin bozuktur.

4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

cān-ḥalāş ola mı zülfünden diyü: cān virüp sırr-ı dehānun remzini.

5 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

yolunda: yolına.

meşel: fidā.

98.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. 'āşıkun gönli şınıkdur 'ahd ü peymānı dürüst
zāhidün olmaz saçun küfrinsüz imānı dürüst
mest olupdur çeşm ü ebrūsı hayālinden imām
k'okımaz mihrābda bir harf-i kūr'anı dürüst
3. diş bilermiş la'line yārun raķīb-i seng-dil
varsun ögütsün eger kalursa dendānı dürüst
gül yüzünde haţţ-ı reyḥānun ki cān ḥayrānıdır
nāme-i tezvīrdür ben dutmazam anı dürüst
5. dinlesen ragbetle bir gün aḥmedün bir beytini
gül gibi her yıl çıka bir tāze divānı dürüst

98. 31^aderkenar: [Ġazel-i Aḥmed Pāşā]: *Aḥmed Pāşā Dīvānı*: G. 21 / (Tarlan, 2005: 169)

2 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
ebrūsı: ebrūnun.

3 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 8. beyit olarak yer almaktadır.

1. eydeyin bir hikāyet-i nādir
ey cihān halkı dinle göz vāfir
şek koman dilde zāhir ü bātın
ki bu söz haqdur evvel ü āhir
3. ulular mahreminde halvet-i hāş
şalnu yā bir anuñ gibi kāfir
kanda var ise bir 'abūsü'l-vech
kodılar adını anuñ şatır
5. ne kadar var ise belid ü pelid
adları oldu tayyib ü tāhir
gitdi lezzet mezāk-ı dünyādan
ehl-i 'irfān turup bunı acır
7. muqbil adın kazandı muqbiller
iş eri oldu cānī vü cābir
toğrılar ok gibi yayındurulup
mu'temed oldu hā'in ü hāsir
9. kaldı 'uryān zümre-i zurefā
geydi cūhhāl hil'at-ı fāhir
kayd-ı miḥnetde zāhid ü 'ābid
yürür āzāde fāsık u fācir
11. bu zamān bir 'aceb zamān oldu
yahşılıklar kamu yaman oldu

99. 31^b: [Tercī'-i Bend Refīkī]: *Refīkī ve Tercī'-Bendi*: / (Koncu, 2006: 265-280)

I Makalede 1³² bendde yer almaktadır.

3 mahreminde halvet-i hāş: şöhetinde mahrem-i hāş.

6 Makalede bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

7 Makalede bu beyit 8. beyit olarak yer almaktadır.

muqbil: müdbir.

cānī vü cābir: hā'in ü hāsir.

8 Makalede bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

hā'in ü hāsir: cānī vü cābir.

9 Makalede bu beyit 10. beyit olarak yer almaktadır.

cūhhāl: cāhhal.

10 Makalede bu beyit 9. beyit olarak yer almaktadır.

11 Makalede bu beyit 12. beyit olarak yer almaktadır.

II

1. der ü dīvār-ı gülsitān pür-ḥār
taşradan ḥasret ile bülbul-i zār
bāgbān bülbüle güle bakmaz
görse ağlar anı hezār hezār
3. yārdan ‘āşık-ı ḥazīn mehcūr
mesned-i ḳurbda ḳamu ağyār
ḳurb-ı leylīde merdek-i bī-derd
ḥasta mecnūn[a] dāmen-i kühsār
5. ne baḡa bezm-i fūrḳat içre nedīm
ne dile dāl-ı dilde bir deyyār
bāde gülgünına süvār olmaz
ārzū eyleyen behişt ü burāk
7. müfsid olanların adın ḳodılar
zūrefā-yı zamāne ehl-i mezāk
bu nice ḥayr olur ki ḥū‘ace-i ‘aşr
‘add ider bāde bezlini infāk
9. bunu tenhā ben ırlamam ṭoludur
rāstī bu terāneden āfāk
bu zamān bir ‘aceb zamān oldu
eylükler ḳamu yaman oldu

II Makalede ilk beş beyit 4⁵⁵ bendde son beş beyit 7⁷⁷ bendde 8. beyitten sonra yer almaktadır.
5 dāl-ı dilde bir deyyār: dār-ı ḡamda bir dildār.
6 Makalede 7⁷⁷ bend 8. beyitte yer almaktadır.
7 Makalede 7⁷⁷ bend 9. beyitte yer almaktadır.
8 Makalede 7⁷⁷ bend 10. beyitte yer almaktadır.
9 Makalede 7⁷⁷ bend 11. beyitte yer almaktadır.
10 Makalede 7⁷⁷ bend 12. beyitte yer almaktadır.

III

1. oldı her sîne fitne vü vesvās
az alupdur cihānda ayrū‘n-nās
ne yapılsun cihān ki bānī-i mülk
miḥnet ü ābād ü zulme şaldı esās
3. ekdiler bār-gāh-ı şer‘a sūtūr
bir bölük ar ne şüm ider ne hirās
zāhirī ādemī vü bātinī dīv
şūretā-nās ü ma‘nāda na-şinās
5. yanlarında beraber olmuştur
bang-ı ar birle ‘isevī enfās
māl-i ārūna olanı maḫrūn
‘arz ider kendü onını iflās
7. ‘ulemā böyle idecek yā rab
n‘eylesün zümre-i ‘avāmü‘n-nās
nekebāt olmaz idi ehl-i berāt
ger olaydı cihānda adr-şinās
9. yedi asdan geçer aḡu-yı felek
iirür teşne dillere as as
buḡa ad yok taşavvur olmaz bu
bunda virmez netice fikr ü kıyās
11. bu zamān bir ‘aceb zamān oldu
yaḡşılıklar amu yaman oldu

III Makalede 8⁷⁸ bendde yer almaktadır.

2 miḥnet ü ābād ü: miḥnet-ābād-ı.

3 Makalede 8⁷⁸ bendde 4. beyit olarak yer almaktadır.

4 Makalede bu beyit yer almamaktadır.

7 ‘ulemā: fużalā.

100.

mefā'ülün mefā'ülün fe'ülün
hezec + - - - / + - - - / + - -

1. kapuñdur kıble-i erbāb-ı hācāt
ışigün menba'-ı 'izz ü sa'ādet
bizümle şöḥbeti te'hıre şalma
bilürsün çünkü fit'teḥīr-i āfāt
3. şifādur la'l-i çeşm-i ḥikmetü'l-ayn
rumūzu ḡamzesi şerḥ-i işārāt
çü vaşlı va'desin ferdāya şaldı
çağırdı cân ü dil heyhāt heyhāt
5. lebün vaşf eylese ca'fer gören dir
zihī şīrīn-ma'ānī ter-'ibārāt

101.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + -

1. dil saçuñdan oldı sevdā-yı mizāc
şerbet-i la'lün buyur aḡa 'ilāc
dilden umma ihtimāl-i şabrı kim
[kim alur dīvāneden bāc ü harāc]

100. 31^bderkenar: [Ġazel-i Tācī-zāde Ca'fer Çelebi]: *Tācī-zāde Ca'fer Çelebi Dīvānı*: G. 11-12 / (Erünsal, 2018: 323)

1 'izz ü: ehl-i.

101. 31^bderkenar: [Ġazel-i Cem Sultān]: *Cem Sultān Türkçe Dīvānı*: G. XXVI / (Ersoylu, 1981: 87)

1 buyur: dūrür.

2 umma: atma.

102.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. aḥmedün seyr eylerüz varup cemāl-i bağını
şaklasun başılmadan ḥaḳ nerdübān ayağını

103.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. dilberün gönli baña akmaz dime ey dil aḳar
āteş-i 'ışḳa beni yakmaz dime yalvar yakar

104.

mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. ne derd āteş-i ḥasret ne reşk odıyla dağum var
ferāğat mülkine şāhum ne tūğum ne otağum var

102. 32^aderkenar: [Müfred]:

103. 32^aderkenar: [Müfred]:

104. 32^aderkenar: [Müfred-i Üsküblü İshāk Çelebi]: *Üsküblü İshāk Çelebi Divānı*: M. 11 / (Çavuşoğlu, Tanyeri, 1990: 351)

1 derd: dilde.

1. var idi bir nigâr-ı zîbâcık
ki olmuşdı fakîr anâ ‘âşık
ölüben leyli zülfüne mecnûn
şanki ‘azrâ‘ ‘izârına vâmık
3. pāk dâmenlik eyleyüp hayli
geçinürdüm yolunda ben şâdık
şeytanet birle ol süleymānum
aldadı aldı hâtemin mârık
5. benden uşandı oldu ğayriye yâr
bu mudur ehl-i devlete lâyıķ
baña lutf eyle hâzret-i pâşâ
diyecek didi hâkim-i hâzık
7. hiç işütmedün mi ey miskin
ki demişdi anâ pir-i sâbık
ki tutun bize i‘timâdı gözin
‘âkıbet kör ider murâdı gözin
9. vardum andan efendi hâzretine
‘arz-ı hâl eyleyem çü hizmetine
didüm ey hâzret-i efendi mollâ
rahm kıl ben fakîr miḥnetine
11. var idi bir güzel efendicigüm benüm
virmiş idüm gönül muḥabbetine
ḥarc idüp yollarına mâ-meleküm
cân virür idüm hemîşe şoḥbetine
13. âhîrî bir rakîb rûy-ı siyâh
mekr ile şaldı bizi fûrkatine
da‘vâ-yı merd iderken ol zâlim
düşdi nâ-merdlik melâmetine
15. baña lutf eyle diyecek didi
sevdügün degmedi nedâmetine
ki tutun bize i‘timâdı gözin
‘âkıbet kör ider murâdı gözin

105. 32^b: [Tercî‘-i Bend-i Şadıkî]: Mecmuada şiirin devamı 35^a varaktadır.

17. kâdıdan çâre bulmadum gördüm
şehir şu başısına tîz vardum
didüm ey hâkim-i vilâyet-i şehir
rahm eyle benüm görüp derdüm
19. bir nigârüm var idi hûb u latîf
aşl u nesliyle haylî merdüm
bir rakîb-i münâfık aldayuben
zahm-ı zehr urdı câna çün geçdüm
21. yârumı eyleyüp baña ağyâr
şeytanetle ayırdı pür virdüm
leblerinden cidden helâk oldum
baña çâre nedür diyü şordum
23. didi kim hîç işitmedün mi dağı
bir meşel var ben dağı gördüm
ki tutan hemîn i'timâdı gözin
'âkıbet kör ider murâdı gözin
25. çâre bulmadum ehl-i hikem ile ben
şeyhe didüm ki ey mollâ-yı ahîr zamân
bir güzel dilberüm var idi benüm
ismî anuñ hüsni ve hulki hasen
27. boyı serv idi kâkül-i sünbül
ruhları gönca idi hattı-ı hüsn-i semen
bilüp cângin o gönca-ı gül
aşa hem şöhet oldu zâğ u zeğan
29. bir münâfık aş muşâhib olup
gül yüzine muğârin oldu diken
o rakîb şeytanetle efsûnlar
geçdi baña hezâr mekr ile fen
31. çâre eyle baña dedüm didi
dağı işitmedün mi bu sözi sen
ki tutan hemîn i'timâdı gözin
'âkıbet kör ider murâdı gözin
33. vardum andan babası mel'ûna
rahm ide tâb u hasta maḥzûna
didüm ey sevdüğüm babacuğum
n'ola luṭf eylesin bu meftûna

35. sen bilürsin muḥabbeti mi benüm
nice oldum ḳarın her dūna
ayrılup leyli kākülünden dil
dönmüşüm deşt-i ḡamdan mecnūna
37. deliḳanlu ḡam dutar gözümi
n'ola raḡm eylesün bu pür-ḡūna
ki cihānı fesāda virmeye āh
didi uyma fesānı efsūna
39. bu ḳadīmi meşel degül midür
ki yazılmış bu ṭāḳı gerdūna
ki tutan hemīn i'timādı gözin
‘āḳıbet kör ider murādı gözin
41. geçdüm andan hemān māderine
aḡlayarak varup ṭurup derine
didüm ey cān anā baḡa raḡm it
düşmüşem çün firāḳ ḡaṇçerine
43. bizden uşandı oḡlun ey anā
dāmenin ṭutturuben āḡarına
meni dīvāneden şüret ḳazıdı
nice daḡı yazıldı defterine
45. zer dükendiyse ḳalblık itdi
aldanup bir münāfıḳun sözine
baḡa raḡm eylemezse uğrayısar
gülşen-i ḡüsn āh şarşarına
47. didi ey cān oḡul muḳaddemden
yazılupdur zamāne defterine
ki tutan hemīn i'timādı gözin
‘āḳıbet kör ider murādı gözin
49. didüm andan birāderine ki gel
ne için bunca fenn ü mekr vişāl
sen idün bey‘ idüp aramızda
ol metā‘-ı vişāle ṭutduran el
51. kesdügince barışdurup alduḳ
olan ıslāḡcı düşünce ḡalel
bir döşekde bile yaturı viren
sen idün ‘uḳdemizi iden ḡal

53. şuçumuz n'oldı ey gönül bâbı
ki birini dağı edindi bedel
küy-ı bekçisi nîk (...)
kim ider her (...) hâl
55. didi kim sen işitmedün mi dağı
haylî meşhûr olupdur bu meşel
ki tutan hemîn i'timâdı gözin
'âkıbet kör ider murâdı gözin
57. çünki yitdi bu cevır okı cāna
geçdüm andan varup o cānâne
didüm ey yâr-ı bî-vefâ niçün
böyle kıyduñ muhabbet-i yârana
59. senünle nice zamâne iyiydi
yir içerdük geçüp emirāna
saña n'oldı ki bizi terk itdün
uyuben ol raķīb şeytāna
61. gözlerüm yaşı yağmura döndi
rahm eyle bu çeşm-i giryāna
bunı didümde ağladum yāra hemîn
didi işütmedün mi dīvāne
63. bu meşel kim kādîmi eyyāmdan
şebt olupdur sicilli devrāna
ki tutan hemîn i'timâdı gözin
'âkıbet kör ider murâdı gözin
65. gördüm ol bî-vefāda yok gayret
sözlerinden anuñ alup 'ibret
cümle yārānlar ile ihvāna
dönüp itdüm bu kerre ben rağbet
67. didüm ey yâr ğam-küsārlarum
baña bir cümleñiz idün himmet
bî-vefālîk idüp nigār baña hemān
itdi âharlarıyla ol bî'at
69. baña bir çāre eylenüz öldüm
size cān ile ideyüm hizmet
didiler cümlesi ki ey kardeş
çekme bir hemîn bu kadar hasret

71. bilmemisin çü bir meşel vardur
halk içinde bulupdurur şöhret
ki tutan hemîn i'timâdı gözin
'âkıbet kör ider murâdı gözin
73. dönüben kendüme didüm ey dil
ne için böyle olasın câhil
düşüben ol vefâsız oğlana
nice bir böyle olasın mâyl
75. gâfil olma cihân degül bâkî
sâyeveş bir gün ol olur zâyil
âhiri yirlere şokup ecelin
saña tâbût idiser maḥmil
77. dem-be-dem 'ömür mâyesi dükenüp
ecelün avlayup seni gâfil
vazgel bî-vefâ güzellerden
çünkü zabta bular degül kâyl
79. ne dimiş bildün mi şadıķı sen
'ilmiyle 'ışķda olan kâmil
ki tutan hemîn i'timâdı gözin
'âkıbet kör ider murâdı gözin
81. yüz tutup dönmüşüm çü mevlâya
esfeli koyuben ol a'lâya
kim didüm ey kâr-sâz bende nuvâz
rahm kıl bu kemîne ednâya
83. çok iş itdi cehâlet ile kılun
n'ola rahm eylesen bu şeydâya
dil virüp bî-vefâsızlara ben
düşürüp kendü özimi gavğâya
85. ki tutan hemîn i'timâdı gözin
'âkıbet kör ider murâdı gözin

106.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. ra'd āvāzı degüldür ey müdāmī görüp her gice
şubha dek biz kal'a-i gerdünda nevbet beklerüz

107.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. 'ışka kul olduḡ belā bābında hizmet beklerüz
ṭaleb-i rāh-ı ḡamuz kim mülk-i vaḥdet beklerüz
ḡam şebī āhum 'asesdür dil-kebāb dīde-i cām
biz ḡişār-ı bezm-i miḡnet içre nevbet beklerüz
3. başı bir gördün şifāl-i kelb-i leylā ile biz
mülk-i ḡam mecnūnuyuz bir tāt-ı devlet beklerüz
zūlf-i zūnnārına bend özini bir 'isī demün
deyr-i 'ışkda ḡüiyā tıflüz ki ḡalvet beklerüz
5. siḡriyā şem'-i cemāl-i yār için pervāneş
cān ü dil yaḡup ṭarīḡ içinde ḡayret beklerüz

106. 33^a: [Müfred-i Müdāmī]: Mecmuada sadece makta beyti mevcuttur.

107. 33^a: [Ġazel-i Siḡrī]:

108.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. geh gedâyuz bârigâh-ı burc-ı devlet beklerüz
gâh şâhuz taht-ı 'ışk içinde rağbet beklerüz
pâsbânuz kim hîşâr-ı miḥnet içre giceler
çağrışup nevbetçiler çalınca nevbet beklerüz
3. dürlü dürlü âhdan ḥâzır tüfenkler tutuben
leşker-i ğam cenginün ref'-ine nuşret beklerüz
burc-ı mihründen kurup ey dost düşmen cânına
geh frenk gâh top urmağa fırsat beklerüz
5. bir bölük yoldaşlaruz aylak güzeller şevkine
kal'a-i 'ışk içre biz bâb-ı miḥnet beklerüz
ehl-i derdüz bunca yıldur aşkdur dizdârimuz
ağamuzdur ulumuzdur aña 'izzet beklerüz
7. nice kim cevri itseler yüz döndürüp terk itmezüz
medḥi ḥüblar mihridür bu câna minnet beklerüz

109.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. ḥayli demdür gûşe-i künc-i ferâgat beklerüz
ehl-i fakruz kal'a-i kâf-ı kanâ'at beklerüz
yüz sürüp ḥâk-i dergâhına her şubḥ u şâm
şol gedâ-yı bâb-ı 'irfânuz ki rif'at beklerüz
3. 'âşık-ı rindüz mesîḥâ-leb güzeller şevkine
mest olup meyḥâneler küncünde ḥâlet beklerüz
zâ'ir-i beytü'l-ḥarâm olmaḥdur maḥşûdumuz
anun' çün ḥum-ı mey gördükçe ḥürmet beklerüz
5. tevbe aldık zâhidâ pîr-i muğândan şimdi biz
sâkinüz deyr-i mesîḥâ içre ḥalvet beklerüz
zerre-i pâmâliyüz bir âfitâb-ı 'âlemün
ışığında şubḥa dek mâh ile nevbet beklerüz
7. biz civânî etmişüz çün mâsivâdan dil beri
'âlem-i 'uzletdeyüz emr ü irâdet beklerüz

108. 33^a: [Ġazel-i Medḥi]:

109. 33^a: [Ġazel-i Civânî]:

110.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. şormadun bir kerre hiç hâl-i perişānum benüm
güşuṇa girmez mi yoḥsa āh u efgānum benüm
rahm idüp gel yanuma ey derde dermānum benüm
āh ümīdüm sevdigümdür tesellī süleymānum benüm

111.

mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün
muzāri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. ḥaṭṭun kaçan ki gün yüzüne perdedār olur
'ālem gözüme kara saçun gibi tār olur
ko atunun önince beni seyr idüm şehā
k'ekşer önince bād-ı şabānun ğubār olur
3. hecründe anduğumca şehā gül yüzün senün
kanlu yaşumla her tarafum lālezār olur
tiğ-i cefānı çekme vü çāk itme sīnemi
k'ey dost ḥalkā rāz-ı derün āşikār olur
5. vaşfi cihāndan al bile git tiği zaḥmını
ğurbetde yārdan saṇa ol yādigār olur

110. 32^bderkenar: [Kıṭ'a]:

111. 33^aderkenar: [Ġazel-i Vaşfi]: *Vaşfi Dīvānı*: G. 12 / (Çavuşoğlu, 1980: 70)

1 ḥaṭṭun: zülfün.

2 beni seyr idüm: yile ben kılun.

5 cihāndan: cihānda.

112.

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. ferāğat eyle ey dil gel ümîd-i vaşl-ı dilberden
ki hergiz bu cihân içre vefâ gelmez güzellerden
şaķın bu çarh-ı kec-revden ki bir oyunla kişiyi
ne denlü pehlevân olsa başarlara dest-i çenberden
3. 'alâyıkdan mücerred ol ki erkân-ı tarîkatda
kalender olmasa kişi kazırlar anı defterden
bugün minberde bir vâ'iz güzel sevmek men' itmiş
bulunmamış ki bir 'âşık çeke indüre minberden
5. saña ey tâli'î hep bu felâketler felekdendür
ne lâzım yok yire her dem şikâyet itmek ahterden

113.

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. bir nefes şād olmadı vîrân olan gönlüm benüm
guşşadan kurtulmadı büryân olan gönlüm benüm
gitdi ma'mûr olmadı kaldı harâb-âbâlarda
dostum 'ışkıyla şol vîrân olan gönlüm benüm
3. itdi rûsvâ-yı cihân ben 'âşık-ı şürîdeye
['ışk derdiyle] destân olan gönlüm benüm
kimseye baş egmez iken 'ışka oldı esîr
'âlem içre başına sultân olan gönlüm benüm
5. kan ağudur gice gündüz bilmez niyâzî kendüyi
kâ'inât-ı dehrede hayrân olan gönlüm benüm

112. 33^aderkenar: [Ġazel-i Tâli'î]: *Tâli'î Türkçe Dîvânı*: G. 76 / (Gedik, 2022: 142)

1 Vezin bozuktur.

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
olsa: ısa.

3 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.
minberde: mescidde.

men': haṭâ.

bulunmamış ki: şunu yok mıydı.

çeke indüre: ki indüreydi.

5 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

113. 33^aderkenar: [Ġazel-i Niyâzî]:

114.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. hasteyüz küyün'da yıllardur ki şıhhat beklerüz
ey tabib-i dil lebünden ya'nî şerbet beklerüz
vādî-i deşt-i gamun āvāre bir mecnūniyuz
tā ölince anda biz rāh-ı maḥabbet beklerüz
3. görelî ḥüsnün zülfün'de şem'ine pervāneveş
cān u dilden yanmağa ey dost nevbet beklerüz
āteş-i hicre yanar dil korkaram āh itmege
aşıkar ola diyü 'ışkunı gayret beklerüz
5. bezm-i gamda ey muḥibbî vāmık u ferhād u kıys
geçdi anlar mest olup biz daḥı şöḥbet beklerüz

115.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. kūy-ı yāri ṭolanup her gice kat kat beklerüz
bāḡbānüz 'ālem içre bāḡ-ı cennet beklerüz
şāh-ı 'ışkun kuliyyuz gam mülkinün sultānuyuz
bu cihān içre bugün bizde velāyet beklerüz
3. āsitān-ı yāri biz çarḥ-ı berine virmezüz
pādişāh derbāniyyuz bāb-ı sa'ādet beklerüz
ḥidmetinde olmağ ile iftiḥār itsek n'ola
çün senün gibi begüm bir ehl-i devlet beklerüz
5. cennet-i koyup vaṭan-ı kūy eyledüğü firdevsiyā
bu fenā dünyāya geldük şimdi rıḥlet beklerüz

114. 33^b: [Ġazel-i Muḥibbî]: *Muḥibbî Dīvānı*: G. 1363 / (Yavuz, 2016: 753)

1 şıhhat: miḥnet.

3 ḥüsnün zülfün'de: zülfün'de ḥüsnün.
dost: mäh.

115. 33^b: [Ġazel-i Firdevsî]:

116.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. gerçi hecr-i yâre düşdük dâr-ı ğurbet beklerüz
kesmezüz ümmîdi feth-i bâb-ı nuşret beklerüz

burc-ı eflâke irer her şeb şadâ-yı nâlemiz
pâdişâhum kal'â-yı 'ışk içre nevbet beklerüz
3. 'ışk sancağın çeküp iklim-i dilde bir şehün
bizde begler gibi 'âlemde velâyet beklerüz

bu misâfirhânenen göçmek gerek lîkin henüz
tamamdur eyyâmımız bir sa'd-ı sa'at beklerüz
5. hânkâh-ı dehrde olduk mürîd-i pîr-i 'ışk
er ocağından hâzânî şimdi himmet beklerüz

117.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. nâlelerle küyünî ey serv kâmet beklerüz
bûlbûlüz güyâ ki gülzâr-ı leţâfet beklerüz

fürkat içre hoşdur câna hayâl-i çeşm-i yâr
şûfiyâ bâdâm ile genc-i riyâzet beklerüz
3. rüstem-i meydânı 'ışkuz biz tehî şanma bizi
mülk-i ğam dârâsıyuz şâhum vilâyet beklerüz

hem-sifâl olsağ segi küyünî tan mı rûz-ı şeb
dergehünde sâyilüz geldük ri'âyet beklerüz
5. ğam-ı hîşâr-ı bekleyen ferhâd ile mecnûn için
tâlibî çün bize geldi şimdi nevbet beklerüz

116. 33^b: [Ġazel-i Hâzânî]:

117. 34^a: [Ġazel-i Tâlibî]:

118.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. kısmet-i rüz-i ezeldür çün muhabbet beklerüz
tâ ki biz mest-i elestüz bezm-i vahdet beklerüz

biz ki 'ariflig ile 'uzlet hümâsın avlayup
'âşık-ı 'anķā şikâr olup ķanâ'at beklerüz
3. cân virüp şol bir kıyâmet kıadd ile haşr olmağa
intizâr-ı cânib-i haķdan icâzet beklerüz

kendüm 'ömre fenâ bulsa şöyle ğam degül
âsiyâb-ı çarķ içinde biz de nevbet beklerüz
5. kılıyuz ehl-i kemâlün naķşiyâ 'âr itmezüz
câhile meyl itmezüz ammâ zarâfet beklerüz

119.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. şâhbâz-ı 'ışķ olup evc-i velâyet beklerüz
her cihetden server-i erbâb-ı sa'âdet beklerüz

zâhid-i ĥodbîn ider ta'nı sefihâne müdâm
bî-ķaber bizden ki biz genc-i riyâzet beklerüz
3. kesmişüz bend-i 'alâyık olmuşuz rind-i girân
bu sebebden dâ'imâ kūy-ı ferâġat beklerüz

gice gündüz 'arz-ı ĥacât iderüz dergâha biz
feyz-i ķüdsîdür murâd u hem hidâyet beklerüz
5. kesbiyâ 'anķā şıfat ķâf-ı ķanâ'at özlerüz
şanma kim dünyâda biz şehir-i selâmet beklerüz

118. 34^a: [Ġazel-i Nakşî]:

119. 34^a: [Ġazel-i Kesbî]:

120.

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. diyār-ı ğurbete düşdüm bu yād illerde yārum yok
beni ğam hāksār itdi meded bir ğam-gūsārum yok
belā-keş öksüzem derd ile miḥnetdür qarındaşum
ğam ile ğuşşadan özge dahı anlayana kārūm yok
3. bugün zībā cemālūne gönülден 'āşıkam 'āşık
gerek öldür gerek dirgür severüm ihtiyārum yok
hemīşe sāyeveş gönülüm diler pāyuḡa düşmeklig
nic'idem sensüz ey serv-i revānum hīç qarārūm yok
5. ne işūm var benüm taqvā ile zūhd ile ey zāhid
uşūliyam bugün bī-kārlıqdan özge kārūm yok

121.

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. nev-bahār oldı şükūfeyle bezendi şahn-ı bāğ
lāle gördüm tāzelendi dildeki her eski dāğ
açmaz idi mihr ü meh ḡāb-ı 'ademden gözlerin
ger fūrūğ-ı ṭal'at-i ḡüsünūn uyarmasa çerāğ
3. ḡaṭṭ-ı sebzünle n'ola cem' olmasa zūlf ü ruḡun
hem-nişin olmak yaraşmaz bāğda tūṭi vü zāğ
sa'y idüp merd-i mücerred olagör şemşirveş
şoldan çıkmak gerek olmak gerek bu demde şağ
5. var yūri ishāḡ 'uzlet ihtiyār it 'ārif ol
ger şürersenḡ genc-i 'vuşlatdur saḡa künc-i ferāğ

120. 33^bderkenar: [Ġazel-i Uşūlī]: *Uşūlī Dīvānı*: G. 66 / (İsen, 2020: 216)

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
özge: artuḡ.

anlayana kārūm: ḡiṣ u tebārūm.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
bugün: begüm.

4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.
sāyeveş gönülüm diler pāyuḡa düşmeklig: sāye gibi pāyuḡa düşmek diler gönülüm.

5 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.
bugün: benüm.

121. 34^aderkenar: [Ġazel-i Ūsküblü İshāḡ Çelebi]: *Ūsküblü İshāḡ Çelebi Dīvānı*: G. 123 / (Çavuşoğlu, Tanyeri, 1989: 196)

5 sürersenḡ: bilürsenḡ.

vuşlatdur: 'izzetdür.

122.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. hey yolında öldüğüm bilsem ne hâl oldu baňa
senden ayru bir nefes dirlik muhâl oldu baňa
degme bir mihrâba baş egmezdi gönlüm âh kim
secdegâh ol tāk-ı ebrû-yı cemâl oldu baňa
3. nâr-ı şevkûnla bu sînem üzre yir yir dâğlar
şuffe-i 'uşşâkda şaff-i ni'âl oldu baňa
bunca müddet rûze-i hicrân ile me'lûf iken
ârzû-yı tal'at-i 'îd-i vişâl oldu baňa
5. hiç bir dem gülmedüm ishâk dil-şâd olmadum
kısmet rûz-ı ezel çünkim melâl oldu baňa

123.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. çün bu vech ile virildi hüsni-i bî-hemtâ saňa
mübtelâ olsa 'aceb midür bütün dünyâ saňa
bir söz ile 'âlemün kalbini teşhîr eylemek
cânib-i haqdan kerâmetdür begüm güyâ saňa
3. zâhir oldu cümle âfâk ile itdi ittifâk
mihir ü mehden yeg yaraşur tal'at-i zîbâ saňa
'âleme olmuş durur 'ışkumla hüsniün dâstân
her ne kim il söyler ise yâ bañadur yâ saňa
5. dostum bilmezlik ile kendüme zulm eyledüm
ben ne haddümdür ki olam 'âşık-ı şeydâ saňa
dil kesilsün diyü şöhetde zebânın kesdiler
dil uzatdı diyü benzer şem'-i bezm-ârâ saňa
7. zâhidâ men' eyleme ishâkı kûy-ı yârdan
ger naşib olsun dir iseñ cennetü'l-me'vâ saňa

122. 34^aderkenar: [Ġazel-i Üsküblü İshâk Çelebi]: *Üsküblü İshâk Çelebi Dîvânı*: G. 5 / (Çavuşoğlu, Tanyeri, 1989: 114)

123. 34^aderkenar: [Ġazel-i Üsküblü İshâk Çelebi]: *Üsküblü İshâk Çelebi Dîvânı*: G. 7 / (Çavuşoğlu, Tanyeri, 1989: 116)

3 ile: ehli.

4 il söyler: söylerler.

6 diyü: gibi.

124.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. ka'be-yi kūyunda yarun cāy-ı şefkat beklerüz
bir niçe mücrimlerüz bâb-ı sa'âdet beklerüz
pâyımız a'lâdadur gün gibi ammâ ey refîk
çarh-ı kec-reftârdan hâk-ı mezellet beklerüz
3. giceler tâ şubha dek feryâd olup kârımız
ya'nî kim burc-ı bedende nice nevbet beklerüz
geştgîr-i 'âlem-i 'ışkuz cihânda şahne var
başmağa yolında dil-i nefis-i fırsat beklerüz
5. şûretâ pestüz velî ma'nîde rif'at bulmuşuz
bulmuşuz genc-i kanâ'atda ferâgat beklerüz
ey neşâtî 'işret-i âgyârdan fâriğ olup
yâr ile hem meclis olduk şimdi şohbet beklerüz

125.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. pâsbânuz serhad-i 'ışk içre nevbet beklerüz
ya'nî kim sultân-ı 'ışkuz mülk ü vaḥdet beklerüz
geçerüz humhânedede derd-i firâkun üstine
husrev-i taht-ı belâyuz şadr-ı 'izzet beklerüz
3. çok zamânlar dergeh-i zillet girdinün nişânyuz
tütüyâ-yı çeşm için râh-ı mezellet beklerüz
tarik-i dâr-ı fenâyuz itmezüz fikr-i baḳâ
tâlib-i didâr-ı yâr olup miḥnet beklerüz
5. olmayup dünyâ-yı dūna halk-ı 'âlemden kaçup
bu zamîrî ḥaste birle genc-i 'uzlet beklerüz

124. 34^b: [Ġazel-i Neşâtî]:

125. 34^b: [Ġazel-i Zamîrî]:

126.

mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
muzâri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. şāhā yanunda neyki günāhum benüm 'aceb
'azl eylemek neden bu fakîri bilâ-sebeb
ışığı kıblesi ışığı taşı kıblesi
birisi farz u 'ayn u o birisi müsteḥab
3. kaşd itdi bî-ḥayālîk idüp la'lüne şarāb
kalmaz idi ayakda ger olmasa bî-edeb
gerçek degül mi eşküme bārān didükleri
gökden iner gibi kişiye vākî'ā laḳab
5. dīvānını güzellerün iṣḥāk seyr idüp
bu cümleden seni begenüp itdi münteḥab

127.

fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. ol şeh-i ḥüsnün gözi üzre bakanlar kaşına
sāye-i perr-i ḥümā düşmiş şanurlar başına
ğayrıdan ḥālî anuñ'çün eyledüm dil ḥānesin
tā senün raḥt-ı ḡam-ı 'ışkuñ içine taşına
3. şöyle ağlar merdüm-i çeşmüm ki ḡarḳ itdi özin
gūyiyā bir tıfldur ol şimdi girdi yaşına
şūret-i zībāya meyl itsem baña ṭa'n eyleme
var sü'āl it böyle dil-keş naḳş iden naḳḳāşına
5. bāde-i 'ışḳa vücūdı cāmesin rehn itdi ḳays
āferīnler ol melāmet kūyınun ḳallāşına
meclis-i cānāneye sāḳī çoḡ alsun bādeyi
başḳa bir destī gerek zīrā raḳībun başına
7. naḳş-ı ḥüsnün kimse bāḳī gibi taṣvīr itmeye
şafḥa-i eş'ārda anca ḳalemler aşına

126. 34^bderkenar: [Ġazel-i Üsküblü İṣḥāk Çelebi]: *Üsküblü İṣḥāk Çelebi Dīvānı*: G. 10 / (Çavuşoğlu, Tanyeri, 1989: 118)

127. 35^aderkenar: [Ġazel-i Bāḳī]: *Bāḳī Dīvānı*: G. 421 / (Küçük, 2019: 360)

3 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

kūyınun: bezminün.

128.

mefā'ülün mefā'ülün fa'ülün
hezec + - - - / + - - - / + - -

1. ķanā'at ķıl dilā pā-būs-ı yāre
 elinden buse alınmaz ne çāre

 saña taşvır-i māhı benzedince
 ne gözler nūrını dökdi sitāre
3. miyān-ı baħr-i istiğnādan āhır
 gelürsin rûzgār ile kenāra

 yıķar bünyād-ı çarķı bād-ı āhum
 efendi nesne döymeز rûzgāre
5. belādur gel bu sevdādan geç ey dil
 tolaşma ħalkā-i zülf-i nigāre

 ķıyāmı ķāmet-i bālāna eyler
 anun'çün mescide girmez menāre
7. saña açmaz efendi gerçi bākī
 ğamunđan göğsin itdi pāre pāre

128. 35^aderkenar: [Ġazel-i Bākī]: *Bākī Dīvānı*: G. 468 / (Küçük, 2019: 390)
1 dilā: göñül.

129.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. fūrķate düşdi gönül derd ü belāya cān virür
cānına kār itdi ğurbet āşināya cān virür
būse men' itme nigārā 'āşık-ı dil-ħasteden
luţf u ṭab' ehli güzeller mübtelāya cān virür
3. 'āşık-ı şādık sevincinden ölür sögse nigār
i'tikādı pāk olan kişi du'āya cān virür
rahmet ol āşüfte vü şeydāya kim dildārdan
bir göz uciyla ıraķdan merħabāya cān virür
5. tevbe itdüm dir imiş işhāk dilber sevmeden
hey inanmañ tañrı ḥaķķı muştafāya cān virür

130.

mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

mucteşş + - + - / + + - - / + - + - / + + -

1. diyār-ı ğurbete düşdüm o yār-ı cāna vedā'
gel ey ecel ider oldum diyār-ı cāna vedā'
bahār mevsimi geçdi şavuldi ḥırmen-i gül
gel eyle bülbül-i bî-çāre gülsitāna vedā'
3. ḥuzûrı uçdı gönül murġunun qarārı yok
hevā-yı zülfün ile itdi āşiyāna vedā'
cüdā düşürdi beni kendü dūdmānumdan
o ḥaķķ-ı nān u nemek bilmeyen fülāna vedā'
5. eger seferde ki hem-rāhum ola cānānum
yeridür eylesem işhāk ben cihāna vedā'

129. 35^bderkenar: [Ġazel-i Ūsküblü İshāk Çelebi]: *Ūsküblü İshāk Çelebi Dīvānı*: G. 33 / (Çavuşoğlu, Tanyeri, 1989: 135)

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
luţf u: luţf-i.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
sevmeden: sevmege.

hey: hāy.

130. 35^bderkenar: [Ġazel-i Ūsküblü İshāk Çelebi]: *Ūsküblü İshāk Çelebi Dīvānı*: G. 121 / (Çavuşoğlu, Tanyeri, 1989: 195)

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün
 hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. vücūd-ı muṭlaḳuñ baḥri ne mevci kim ider peydā
 ene'l ḥaḳ sırrını söyler eger maḥfī eger peydā
 me'ādindür ḳamu eşyā ider öz kendü zātından
 kimisi sīm ü zer zāhir kimi seng ü meder peydā
3. bu bāḡuñ ger ḥaḳīḳatde şuyı bir bāḡbanı bir
 velī olmış ḥaḳāyıkdan niçe yüz biñ şecer peydā
 nazar ḳıl nev'-i insāna kimi zehr ü kimi sükker
 'aceb ḥikmet bir ağaçdan olur dürlü şemer peydā
5. düzilür nice biñ işler bozılır nice cünbişler
 ne kār-ı bü'l-'acebdür bu kim olmaz kārger peydā
 şu serverler ki taḡlar gibi baş egmezdi eflāke
 yaturalar yirde pest olmış ne tığ u ne kemer peydā
7. niçe şürīde 'aşıḳlar gezerler cümle tā'ihler
 bu tih-i bī-nihāyetde ne reh ne rāh-ber peydā
 yolumuz bir beyābāña irişdi nā-gehān k'ana
 girer biñ kārban olmaz biñünden bir eşer peydā
9. bu tokuz ḳubbe vü şeş sū içine geldün ve gitdün
 ne geldüğün ḳapu zāhir ne gitdüğün memer peydā
 niçe gündüz gice oldu niçe biñ ay u yıl geldi
 dirığā olmadı ḳaldı şeb-i hecre şehir peydā
11. niçe zaḥmet çeker kesb-i kemāl idince bir 'arīf
 belī çok ḳan yudar kān eyleyince bir güher peydā
 niçe biñ ādem oḡlanı helāk olmaḳ gerek tā kim
 yalancı ḳaḥbe dünyādan ola bir gerçek er peydā
13. ḳamu nezzārede ebkār-ı ma'nī muntazırlardur
 uşūlī gibi tā kim ola şāḥib-nazar peydā

131. 36^aderkenar: [Ġazel-i Uşūlī]: *Uşūlī Dīvānı*: G. 1 / (İsen, 2020: 144)

6 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

7 Divanda bu beyit 9. beyit olarak yer almaktadır.

8 Divanda bu beyit 8. beyit olarak yer almaktadır.
 binünden: birinden.

9 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
 içine: içinde.

132.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. odlara yakup beni göz göre giryân eyleme
kendüni her şöhbete şem'-i şebistân eyleme
ey perî-peyker ne cevri eylesen eyle tek hemân
cem' olup ağıyar ile 'aqlum perişân eyleme
3. cümle 'âlem cân virür yolunda kurbân olmağa
hazret-i eyyüb-ı enşârîde seyrân eyleme
yâ ilâhî mâh-ı rûze gibi ol meh-âl'atı
qadrini bilmezlere bir gice mihmân eyleme
5. gözine zindân [idüp] dünyâyı ey yûsuf-cemâl
baş koşup ağıyar ile yahyâyı bî-cân eyleme

133.

mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. dilâ râh-ı maḥabbetde belâdan ictinâb olmaz
cefâdan incinüp 'özü eylemek hergiz cevâb olmaz
güneş yüzlü kamer-sîmâ güzeller çoğ olur ammâ
benüm serv-i hürâmânım gibi [bir] 'âlî-cenâb olmaz
3. sevüp bir tâze maḥbûbı cemâli gencine irmez
yıkılup câm-ı 'ışık ile şu kim mest ü harâb olmaz
belânı çekmek için haşra dek sağ olmak isterdüm
dirîğâ ka'be kapunda du'âmuz müstecâb olmaz
5. vişâl istersen ey [yahyâ] vücûduñ perdesin çâk it
hemîşe 'âşık u ma'sûk arasında hicâb olmaz

-
132. 37^a: [Ġazel-i Yahyâ Beg]: *Yahyâ Beg Dîvânı*: G. 414 / (Çavuşoğlu, 1977: 534)
3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
4 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
5 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.
133. 37^a: [Ġazel-i Yahyâ Beg]: *Yahyâ Beg Dîvânı*: G. 144 / (Çavuşoğlu, 1977: 372)
2 çoğ olur: çok durur.
hürâmânım: bülendüm.
3 cemâli: vişâli.
4 olmak: olmağ.

134.

müstefilün müstefilün müstefilün müstefilün

recez - - + - / - - + - / - - + - / - - + -

1. dīvāne-i 'ışk olduğum bir kayd olur cānānuma
bu bir zarūrī derd imiş müşkil belādur cānuma
aldı ayağum 'ışk eli derd ü belāyam hāşılı
hem kendüme hem yāruma hem cümle-i yārānuma
3. bāb-ı hābībümünden yaña gün [gibi] gündüz varmazın
sāyem dağı taqılmasun yārım yolında yanuma
sultān-ı 'ışk oldum velī serv-i bülendüm āh kim
itmez gönül alçaqlığın gelmez benüm dīvānuma
5. yaḥyā rızāsın gözlerin hep ağlamağ olur işüm
hoş gelse giryān olduğum ol gonca-i ḥandānuma

135.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. bağrumı ḥūn itdi ğam terk-i diyār itmek gerek
nāfe gibi bñy-ı 'ışkı āşikār itmek gerek
sende yok ey dil taḥammül bende yok şabr u qarār
uy baña dīvāne ğurbet ihtiyār itmek gerek
3. dir imiş 'āşık gerek terk ide cümle varını
cān fedā itmek degül midür ne var itmek gerek
hecr ile dām-ı belāya şalmadın şayyādını
fırşat eldeyken ol āhūyı şikār itmek gerek
5. ister isen k'idesin işḥāk 'ālemde ḥuzūr
ġayreti elden kımayup terk-i 'ār itmek gerek

134. 37^a: [Ġazel-i Yaḥyā Beg]: *Yaḥyā Beg Dīvānı*: G. 424 / (Çavuşoğlu, 1977: 540)

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

135. 36^bderkenar: [Ġazel-i Üsküblü İshāk Çelebi]: *Üsküblü İshāk Çelebi Dīvānı*: G. 140 / (Çavuşoğlu, Tanyeri, 1989: 208)

4 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

136.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. bî-naẓîr ü bî-şebîh ü bî-bedeldür sevdüğüm
dimek hâşılı olmaz gâyet güzeldür sevdüğüm
kimi benüm'çün ayağın öpdî dir kimi elün
her biri bir dürlü söz söyler bu eldür sevdüğüm
3. hūblar sengîn-dil olur didüğümnden gönlüne
hîç katı gelmesün türki meşeldür sevdüğüm
dil virelden saña ben cevruñ çekem mihrüñ raķib
çâre ne çün kısmet-i rûz-ı ezeldür sevdüğüm
5. vir zekât-ı la'lüñi işhâķı maħrûm eyleme
gerçi kuluñdur velî gâyet maħaldür sevdüğüm

137.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. haķı geldi diyü terk itme dilâ ol güzeli
be deli olma anuñ var mı cihânda bedeli

138.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. [âh u efgân ile artar tırmayup gavgâ-yı 'ışķ]
[âh kim bu iki şâhidle olur da'vâ-yı 'ışķ]
[zâhirin vîrâne eyler bâtının ma'mûr ider]
halk içinde gizlû [genc] olur yürür rüsvâ-yı 'ışķ
3. bu siyâsetgâh içinde kulle-i kâfa bedel
bir binâ yaptı ser-i 'uşşâķdan bennâ-yı 'ışķ
âhiret yolında derbend-i ecelden gam yimez
'aşıkı dünyâda bî-pervâ ider sevdâ-yı 'ışķ
5. cûş ider şevkâ gelür yahyâ gibi eyler semâ'
ehl-i hâli döndürür oklı şikâra nây-ı 'ışķ

136. 36^bderkenar: [Ġazel-i Üsküblü İshâķ Çelebi]: *Üsküblü İshâķ Çelebi Dîvânı*: G. 180 / (Çavuşoğlu, Tanyeri, 1989: 234)

1 hâşılı olmaz: olmaz hâşılı.

4 çekem: görem.

137. 36^b: [Ġazel-i Üsküblü İshâķ Çelebi]: *Üsküblü İshâķ Çelebi Dîvânı*: G. 323 / (Çavuşoğlu, Tanyeri, 1989: 328)

138. 37^aderkenar: [Ġazel-i Yahyâ Beg]: *Yahyâ Beg Dîvânı*: G. 201 / (Çavuşoğlu, 1977: 408)

139.

mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
mużârî' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. alsa eline tîğini ol gül-'izârumuz
cân virür ölmege bir uğurdan hezârumuz
eglace fikr-i vuşlat u ğamdur nedimümüz
hem-dem belâ vü şehr-i fenâdur diyârumuz
3. yollarda kalur atı izi gibi gözlerüm
geçse semend-i nâz ile ol şehsüvârumuz
şâyed esirgeye [beni] hayr ile yâd ide
cânânenün yolında kazasız mezârumuz
5. yahyâ bedende kalmadı âh itmege mecâl
derdâ ki geçdi miḥnet ile rûzgârumuz

140.

mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. seni bir serv-i âzâda efendi mübtelâ dirler
cihân aña ğulâm iken kûl oldu bir şâhâ dirler
saña ol gösterür dünyâ gibi itdüklerün bir bir
cemâl-i dilbere âyine-i ğitî-nümâ dirler
3. be hey zâlim seni cevri ile öldürürse hûnî
baña cevri eyleme yoḥsa işidenler ğazâ dirler
benüm cânım acır cânâ seni cevri ile acıtsa
işidenler velî itdüklerin buldı revâ dirler
5. neler çekdüğüni cânâ sen anuñ kaşı yayından
görenler zâtîye cevri eylemek hoş mı idi yâ dirler

139. 37^aderkenar: [Ġazel-i Yahyâ Beg]: *Yahyâ Beg Dîvânı*: G. 146 / (Çavuşoğlu, 1977: 373)

140. 37^aderkenar: [Ġazel-i Zâtî]: *Zâtî Dîvânı I. Cild*: G. 201 / (Tarlân, 1968: 201)

1 bir şâhâ: pâdişâ.

3 zâlim: kâfir.

141.

mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. dil-i maḥzūnumı bir gün ger tesellâ itseñ olmaz mı
tutalum düşmanuñ oldum müdārâ itseñ olmaz mı
beni tığ-i celâlünle gül-i şad-berge döndürseñ
kemâl-i 'ışkıñı ḥalka hüveydâ itseñ olmaz mı
3. baña gelmezseñ ey kaşı kemānum bârî tîründen
ḥoş-âmed eyleseñ bir nâme peydâ itseñ olmaz mı
bulutlar gibi bād-ı âhum ile tağlara düşdüm
gelüp mecnûn tegi bir gün temâşâ itseñ olmaz mı
5. güneş gibi irişüp âsumânı âsitānuñdan
bugün 'isâ gibi yaḥyâyı ihyâ itseñ olmaz mı

142.

fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. gelünüz 'ışk ile dīvâne vü şeydâ olalum
yağalar çâk idelüm ḥalka temâşâ olalum
açalum tûr-ı niyâz ile gönül âyinesin
göz göre maḥzar-ı envâr-ı tecellâ olalum
3. virelüm kendümüze mihr ü maḥabbetle vücûd
zerreler gibi bugün mihr ile peydâ olalum
acı dil virdüğine kalmayalum nādānuñ
ey gönül 'ârif isen gel berü deryâ olalum
5. kimi cân naḥdini alsun kimi dil ey yaḥyâ
varup ol çeşmi ḥarāmîlere yağmâ olalum

141. 37^b: [Ġazel-i Yaḥyâ Beg]: *Yaḥyâ Beg Dīvânı*: G. 484 / (Çavuşoğlu, 1977: 576)

1 Vezin bozuktur.

gün ger: gün.

3 gelmezseñ: gelmezsin.

4 tegi bir gün: şeydânı.

5 âsumânı âsitānuñdan: âsitānuñ âsumânından.

142. 37^b: [Ġazel-i Yaḥyâ Beg]: *Yaḥyâ Beg Dīvânı*: G. 275 / (Çavuşoğlu, 1977: 453)

2 ile: içre.

143.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. hâlet-i 'ışk ile şūrīde vü şeydâ olalum
nâm-ı nengi koyalum 'âleme rüsvâ olalum
silelüm âyīne-yi dildeki jengi eleme
açalum gönlümüzü mazharı esmâ olalum
3. idelüm sa'y u tavâf itmege küyün haremin
sâliki dâr-ı hudâ ka'be-yi 'ulyâ olalum
tatlucağ dirilelüm acı civânı koyalum
torçu sözüyle bulanmaya deryâ olalum
5. be civânî dil ü cân naqdini alup virelüm
göz göre gözi harâmilere yağmâ olalum

144.

mefâ'ilün fe'ilātün mefâ'ilün fe'ilün
mucteşş + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. cihâna 'ışkumı fâş itmek iftihârumdur
münâfikâne dirilmek benüm [ne] kârumdur
açıldı nergis ile gül gibi gözüm gönlüm
ne kim hicâb ola cânım gözine 'ârumdur
3. mişâl-i dâl-i 'ademdür hayâl-i zıll-i vücûd
baña vücûd viren 'ayn-ı i'tibârumdur
açar su gibi yolum baħr-i bî-kenâra çıkar
hayât-ı kâzibe derbend-i reh-güzârumdur
5. muħammed-i 'arabînüñ cemâli haqqı içün
maħabbetüm güneşi dilde yâr-ı gârumdur
şabâ önince yûri zerre-i ğubâr gibi
beni sürüp götüren bunda 'ışk-ı yârumdur
7. sarây-ı sırr-ı haqîkat gönüldür ey yahyâ
şerî'at ile tarîkat iki hişârumdur

143. 37^b: [Ġazel-i Civânî]:

144. 38^a: [Ġazel-i Yahyâ Beg]: *Yahyâ Beg Dîvânı*: G. 102 / (Çavuşoğlu, 1977: 344)

6 yûri: gelen.

145.

mef'ülü mefâ'ilün mef'ülü mefâ'ilün
hezec - - + / + - - - / - - + / + - - -

1. bu âhum ile yaşum bu nâle vü efgânum
cânâna beyân eyler aḥvâl-i perişânum
toğruluğ ile sevdüm sen serv-i ḥirāmânı
ağyâre kıyâs itme ben bendeni sultânum
3. sevdüğine 'âşıklar maqdûrını şarf eyler
cânum daḥı istersen olsun yoluḥa cânum
bir bir dimege ḥalka esrâr-ı ğam-ı 'ışkı
güyâ dehen olmışdur bu çâk-ı giribânum
5. yaşı gibi yaḥyânun karşıya çıkar cânı
nâz ile kaçan gelsen ey âfet-i devrânum

145. 38^a: [Gazel-i Yaḥyâ Beg]: *Yaḥyâ Beg Dīvânı*: G. 281 / (Çavuşoğlu, 1977: 457)

3 bendeni: kuluḥı.

5 âfet-i devrânum: ḥusrev-i ḥübânum.

146.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. yaşamun atresi geydür[di] zırhlar tenüme
veh ki mâni' olmaz tîr-i adeng efgenüme
bu hevâ ile apunda beni ben âk iderem
ey cefâ-pîşe meger geçmeye ükmüm tenüme
3. dem-be-dem sînemi âk itmemek için dikeyim
zülfünün riştesini zıh gibi pîrâhenüme
cennet-i küyünü terk eylemeyen âdem isem
dâne-i âlün od urmazsa eger ırmenüme
5. ulağı alka gibi hiç apundan gitmez
dikilür iki gözüm câm gibi revzenüme
yâr dirmiş ki necâtinün elinden ne gelür
ah kim beni uzûr ile omaz gülşenüme

147.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. zîr-i âke varısar âhiri ünküim tenimüz
şimdi âk üzre niçün itmeyevüz meskenimüz
kibr ü 'ucbu oyalum âk ile yeksân olalum
cümleten âk olısar âhiri ünküim tenimüz
ün kefindür bilesin gidecek her kişinün
gel kefen fıkır idelüm biz dağı pîrâhenimüz
5. biz ki itdük niçe mevtâmuz için şîvenler
'âkıbet şöyle bizimde ideler şîvenimüz
aalum şol günü 'ulvî ki ecel tîğine âh
cümlemüz vaqt iricek utusaruz gerdenimüz

146. 38^a: [azel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 557 / (Tarlan, 1963: 492)

1 tîr-i adeng: türk-i adeng.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
sînemi: yaamı.

4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
apundan: apumdan.

6 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.
ne gelür: yandım.
gülşenüme: meskenüme.

147. 37^bderkenar: [azel-i 'Ulvî]: Divanda yer almamaktadır.

148.

mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. bugün bir gözleri âhû güzel dilber şikâr itdüm
bu 'âlem şayd-gâhında 'aceb şâhum ne kâr itdüm
şu denlü ağlasam derd-i derûnumla niçün âhir
duyuldum yok yire râz-ı derûnum âşikâr itdüm
3. baña ok gibi dogruldı çü gördüm ol kemân-ebrû
sevincümden ayağına hemân cānum nişâr itdüm
dime şehrûmden durma çık kefilün yok diye cānâ
ben ol zülfün boyun virüp andan firâr itdüm
5. murādî bir gazel didüm lebi vaşfında cānānu
şulu şeftālûdur güyâ ki şöyle âşikâr itdüm

149.

fā'ilâtün fā'ilâtün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + -

1. sen beni yârab kemâl-i hırşla
derbeder gezdirsen ne fâ'ide
ac idüp nâmerde muhtâç eyleme
rabbenâ enzil 'aleynâ mâ'ide

150.

mef'ülü fā'ilâtü mefā'ilü fā'ilün
mużârî' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. dolaşdı dām-ı zülfüne murğ-ı dil oldı bend
rahm it aña ki kaldı şehâ zâr u müstemend
şayyâd-ı zülf-i pür-meylün gūşegîr olup
âtar gazâl-i çeşmüne (...) yâ (...) kemend
3. yavuz göz irmesün diyü cānâ cemālüne
sînem sifâl-i micmerdür dâğlar sipend
bakdukça hâlûme beni benden uşanurum
âyîne-i cemālün ider seni hursend
5. meydân-ı nazm-ı gūşe müdâmî (...) hüner
olur şihâb-ı çarh-ı (...)

148. 37^bderkenar: [Gazel-i Murādî]:

149. 38^aderkenar: Şarkı:

2 Mâ'ide Suresi 114. Ayet.

150. 38^aderkenar: [Gazel-i Müdâmî]: Noktalı yerler silik olduğu için okunamamıştır.

151.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. şarılupdur bedenüm penbe-i dâğ-ı tenüme
geymege zerrece yer kalmadı pîrâhenüme
şoyunup 'ışık ile mecnûn gibi 'uryân oldum
ki gelüp kimse yapışmaya benüm dâmenüme
3. kanda bir bâr-ı girân-ı ğam u miḥnet varsa
yâr-ı cānum gibi muḥkem yapışur gerdenüme
'âlemi dîde-i giryānuma ḥayrân itme
gel gülünç itme beni dostuma düşmenüme
5. şabrumuḥ ḥırmenidür sînede cānum işḥāk
âh [kim] sūz-ı dil âteş birağur ḥırmenüme

152.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. dâğlar ḥalkası zırılar geydürdi tenüme
cebe şatmak nic' olur göstereyin düşmenüme
ḥakk oğuldur yaḳadan geçme begüm eşk-i yetim
tıfl iken daḥı bırakmışdı gözüm dâmenüme
3. sîmden heykel aşar boynım gūyâ meh-i nev
toladukça kolını yâr benüm gerdenüme
sînede dâğ-ı ğamun derdini setr itmek için
tügmeler daḳdı yaşum kaṭresi pîrâhenüme
5. fetḥ-i bâb olup o mihr olsa sehî mihmānum
ḥücre nûr ile ṭola cām ola [meh] revzenüme

151. 38^aderkenar: [Ġazel-i Ūsküblü İṣḥāk Çelebi]: *Ūsküblü İṣḥāk Çelebi Dīvānı*: G. 258 / (Çavuşoğlu, Tanyeri, 1989: 286)

3 yapışur: şarılur.

5 cānum: dāğum.

152. 38^b: [Ġazel-i Sehî Beg]: *Sehî Beg Dīvānı*: G. 203 / (Yekbaş, 2020: 273)

1 zırılar geydürdi: geydürdi zırılar.

4 dâğ-ı: derd-i.

derdini: dāğını.

153.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. her ki hecründe naẓar eyleye cānā tenüme
müy şanur ki ٲolaşmış ola pīrāhenüme
dostumdur seg-i kūyūn saña vardukça beni
men' ider gitmege  omaz yapışur dāmenüme
3. düşmenün  od degülem ağladuban mi netle
gel gülünç itme beni dostuma düşmenüme
kendümi bileli bu āh-ı ciger-sūzumdan
cevce yok  aşılum odlar bıra ur  ırmenüme
5. gül yüzi vaşfını vaşfidan işidüp didi yār
yaraşur kim ola b lb l bu benüm gülşenüme

154.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. zülf-i zencirini dilber da alı gerdenüme
itdi rüsvāy beni dostumla düşmenüme
penbe-i da  ile cismimi  utdı  am-ı yār
 ekerem zerrece minnet dağı pīrāhen me
3. s nede   n-i seyrd r görünen da  degül
na ar it dilde benüm āy ne-yi  ev en me
evvelce r y-ı me 'ale-yi āh ile 'ı   olduğu
 erer-i s z degmedi mi ol üzre  armen me
5. aldı dil-i şürini si r   am-ı end h ile
mübtelā her biri bir dürlü belālu tenüme

153. 38^b: [ azel-i Va f ]: *Va f  D v m*: G. 73 / ( avu o lu, 1980: 131)

2 sağa: a a.

 omaz: her dem.

5 kim: ger.

154. 38^b: [ azel-i Si r ]:

155.

mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. ğam bu dehr-i fānide fiğān-ı ahdur ancak
penāhında tutan dā'im beni allāhdur ancak
vücūdum geşt-i zārında temettu' itmedüm hergiz
bu miḥnet ile ten-i zerdüm benüm bir gāhdur ancak
3. ḥuzūrum ḥāletin şorsan enisim derd ü miḥnetdür
ne cānibe kim sefer kılsam belā hem-rāhdur ancak
fevākundan gözüm encüm feşān olduğına her şeb
güvāhüm kevkebin bī-cedd ile gökde māhdur ancak
5. cinānī herkesi şanma ğayb aḥvāline vākıf
rumüz-ı ḥikmete maḥrem dil-i agāhdur ancak

156.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. ger çekim bir naḥl-i terdür bağbānuḡ degmesi
gülbün-i himmetdürür şāh-ı cihānuḡ degmesi
dilde tırūḡ servidür tūbāya başın egmeyen
böyle serkeş naḥl olursan dil-sitānuḡ degmesi
3. gerçi kūteh kāmētüm alādur ammā himmetüm
çergiyāhum oldum ol serv-i revānuḡ degmesi
ḥāk-i rüy-ı dergehuḡ eflāke irdi qadr ile
gör ne 'ālī rutbet olur asitānuḡ degmesi
5. ey cinānī ol gülün qadd-i bülend-i yādına
naḥl-i serv-i tāzedür her bağbānuḡ degmesi

155. 39^a: [Ġazel-i Cinānī]:

156. 39^a: [Ġazel-i Cinānī]:

157.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. amdülillāh kim olupdur ęam azānı nev-bahār
müjde-i himmetle oldu şahn-ı gülşen her kenār
tiğ-ı cevher-dār-ı nuşret-bār kim destündedür
ķabza-i hükmündedür lā-büd musahķhar her diyār
3. gerçi kim mecmū' idi ayl-i adüv pervin-mişāl
eyledi ķahruķ benātün-na'ş gibi tār-u-mār
şāhid-i destinde ķıldı meskenin şāhin şıfat
ol tiz-rü hoş hırāmı eyleyen ider şikār
5. ey cinānı gözlerüm encüm dökerler pāyine
üsn ile ol māh-ķehre buldı tā kim iştihār

158.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. nār-ı ęamda nazar iden ķişi tāb-ı tenüme
didi fānüs-ı belā perdesi pırāhenüme
bülbul-i cān iremez gülşen-i şādiye veli
ķanda kim ār-ı ęam olsa alışur dāmenüme
3. aşre dek rakş idüm ey dilber alup başum ele
tiğ-i cān-bahşuķ eger irse benüm gerdenüme
ser-i kūyında kılam ķaddümi ya āhumı tır
tā ki her zāę rakib uğramaya gülşenüme
5. ey muķibbı dime ağıyāra seg-i yār şakın
ne için beñzedesin dostumı düşmenüme

157. 39^a: [Ėazel-i Cinānı]:

158. 38^bderkenar: [Ėazel-i Muķibbı]: *Muķibbı Dıvānı*: G. 3155 / (Yavuz, 2016: 1566)

2 alışur: yapışur.

3 idüm: uram.

irse: ire.

159.

mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. derünüm âteş-i derde yakupdur mihr-i mehrûlar
bu cismümden çıkan yir yir tütünlerdür degül mûlar
teferrüc itmege bağ-ı cemâlin alnı tākında
egilmiş düşmege durur temāşā kıl ol ebrûlar
3. hevâ-yı kadd-i yâr ile delürmiş diyü gülşende
nihâl-i sevr ayağına gümüş zencîr urur şular
harîfüm gözlerüm fikri düşüpdür vâdi-i ğamdan
beyâbânlarda mecnûna olupdur mûnis âhûlar
5. didüm âb-ı 'izârunda niçün zülfeynün olmaz ter
didi ca'fer 'aceb olmaz şuya düşmezse ahûlar

160.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. 'âşıkı odlara yakar dil-rübâsı bursanun
bilmeyenler dir ki ıssıdur havâsı bursanun
râ kaşıyla her hilâl-ebrûsı eyler merhabâ
dostlar hoşca gelür baña burası bursanun
3. kendüyi yüksek dutar hürşîd-i 'âlem-tâbdan
gökden inmez neyleyem her meh-likâsı bursanun
yaray' ibrişüm götürmez zülf-i yârî gören
h'âce-i 'âlem geçer her bir gedâsı bursanun
5. ıssıcağ yüz gösterüp dilberlerin öper kuçar
rind-i 'âlemdür revânî kaplucası bursanun

159. 39^aderkenar: [Ġazel-i Tâcî-zâde Ca'fer Çelebi]: *Tâcî-zâde Ca'fer Çelebi Dîvânı*: G. 65 / (Erünsal, 2018: 370)

2 tākında: tākından.

kıl: it.

4 gözlerüm: gözlerün.

ğamdan: ğamda.

5 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.
düşmezse âhûlar: batmasa cādûlar.

160. 39^aderkenar: [Ġazel-i Revânî]: *Revânî Dîvânı*: G. 213 / (Avşar, 2017: 299)

1 bilemeyenler dir ki: ey gönül germ olma.

3 gökden: yere.

4 yârî: dildârî.

5 dilberlerin öper kuçar: öper kuçar dilberleri.

161.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

remel + + - - / + + - - / + + -

1. dolaşup kākül-i perişāna
dil-i miskīnüm oldı dīvāna

mey-i la'lün hayālī ile müdām
gözlerüm yaşını döndi mercāna
3. mezra'a-ı dilde hāşılum ğam iden
harmen-i hūsn içinde bir dāne

şol şacı leylā-yi görenler hep
düşdi mecnūn gibi beyābāna
5. kuzı bağırluyum helāk kılma
cigerüm hūnı döndi büryāna

büyüdi bitdi bugün şimdi
çekerem ehl-i nazmī meydāna

162.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. vaşl-ı cānān isteyenler ğam yimezler cān için
yolına bir cān nedür biñ cān fedā cānān için

sen melek ruhsār için hercāyī dirlerse n'ola
olmaduk sözler dinür hūrşīd-i nūr-efşān için
3. leblerün dāyisini n'ola ger tutsa haṭuñ
didiler zulmet içinde çeşme-i hayvān için

fitne-i āḥir zamāndur fitneler andan kıpar
dostlar ben n'eyleyem ol gözleri fettān için
5. ger buyursañ cān fedā ide muḥibbī yoluña
ādem olan ad u şanın terk kılmaz cān için

161. 39^aderkenar: [Ġazel-i Nazmī]:

162. 39^b: [Ġazel-i Muḥibbī]: *Muḥibbī Dīvānı*: G. 2704 / (Yavuz, 2016: 1363)

3 dāyisini n'ola ger: eṭrāfını cānā n'ola.
didiler: yir olur.

163.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. dostum görme tehi bu 'aşıkun nem-didesin
ser-te-ser ğark ola 'âlem döke eşk-i didesin
gülşen-i hüsninde yârün ey gönül bülbülleyin
nâle eyle şubh olunca sen de bir şürîdesin
3. çekerem cevri ü cefânı bu ümîde dostum
bir gün ola hâlûme bakup başa rahm idesin
hâk-i pâyinden eşer bulduñ mı ey bād-ı şabâ
niçe yıllardur eser durmaz [bir] 'âlem-didesin
5. görmese cânâ seni olmaz muhibbîye hayât
anun' için tende cân çeşmümde nûr-ı didesin

164.

mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. gözüm yaşın revân itdüm benüm bir servi dalum var
bi-hamdillâh ki 'ışkıyla benüm bir özge hâlüm var
felek germ olmasun görüp inende mihr-ile mâhı
benüm de yüzi gül alnı kamer kaşı hilâlüm var
3. dilâ mülk-i ğama şâham niçe şâd olmasun gönülüm
duhân u dūd-ı âhumdan otağum kara şâlüm var
düşüp meyhâne küncinde içüp mest ü harâb oldum
anun' çün ğamdan âzâdam ne ğuşşa ne melâlüm var
5. muhibbî hâlet-i dilde hemân eglencedür ancak
ögünüp şî'r-ile kimse dimesün kim kemâlüm var

163. 39^b: [Ġazel-i Muhibbî]: *Muhibbî Dīvānı*: G. 2677 / (Yavuz, 2016: 1352)

164. 39^b: [Ġazel-i Muhibbî]: *Muhibbî Dīvānı*: G. 1169 / (Yavuz, 2016: 662)

1 benüm: yine.

3 duhân u: başumda.

165.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. jeng-i ğamdan diler-isen ola gönlün şâfi
koma elden қо[ma] bir lahzâ şarâb-ı şâfi
meclis-i 'ışkda ar anlamaga pervâne yiter
bûlbûl-i gülşeni anma gider ol leffâfi
3. işigi dâr-ı şifâsına irem diyü bu dil
giceler şubhâ degin vird idinür yâ şâfi
yine ğavvâş-şifat baħr-i ma'âniye tälup
niçe dürler çıkarup oldum anuñ şarrâfi
5. kânımı içmege geldükde benüm ğamze-i dost
bu muħibbî dir aña cân-ıla şihhâ 'âfi

165. 40^a: [Ġazel-i Muħibbî]: *Muħibbî Dīvānı*: G. 3466 / (Yavuz, 2016: 1702)

1 gönlün: kalbün.
2 ar anlamaga: cân yakmaga.
3 işigi: lebleri.
giceler: hastadur.
vird idinür yâ: virdi bu deryâ:
5 geldükde: geldükçe.

1. ne ziyân itdi saña şûfî şarâb-ı şâfî
yine alup ele ğaybetde çekersin şâfî
nağd-i gencine-i cemşid-i cevân bahtdur ol
yaraşur olur ise pîr-i muğân şarrâfî
3. haşre dek seyr-i liķān itmez isem âhum ile
dūzaķ-ı âteş idem cennet ü a'râfî
benem ol zinde ki yirden getüre gerd-mişâl
himme[tüm] şarşarı esdükde cibâl-i ķâfî
5. gelmege ħavf ider ħ^vâb ħayâlî gözüne
olalı yaşı ile baħr-i muĥiķ eķrâfî

166. 40^a: [Ġazel-i Ĥayâlî Beg]: *Ĥayâlî Beg Dîvânı*: G. 68 / (Tarlan, 1945: 424)

1 çekersin: çalarsın.

ğaybetde: ħalvetde.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

ħaşrûn: ħaşrde.

ü: ile.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

zinde: merd.

getüre: götürür.

167.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. gitdi nüş eyler iken şüfi şarâb-ı şâfi
nice tıfl eyler ile görün onı inşâfi
güş idüp şeyne-yi 'ışkı kişi takrîr idemez
haşre dek medresede okursa keşşâfi
3. kimine rahm idüben vuşûlunu ihsân itdün
baña bir büse 'inâyet ider isen kâfi
girürüz koynına ol zülfi semensânun eger
mârlarla tolu olursa dahı eţrâfi
5. dil-rübâlar nice hazz itmeyeler şi'irümden
medh idüp söyledüğüm kendülerün evşâfi
ehl-i küfrün şaluben nâra şaklasın hâk
eyledidür nicesi dilberler için a'râfi
7. çünkü meyhâne mi içmege oldı yaşâk
bozâhâne yûri iç yüzüne ur lâfi
dilberün kanķısı ra'nâ idigün bilmez isen
şor zuhûriye odurur hûblarun şarrâfi

168.

mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. bugün gülzâr-ı hüsn içre biten berg-i semensin sen
yâhûd nâz-ıla reftâra gelen serv-i çemensin sen
yüzünü gösterüp evvel giriftâr eyledün 'ışķa
koyup tenhâ beni derd ü belâ bile gidensin sen
3. ben oldum gülşen-i küyun içinde bülbül-i nalân
olan gül gibi hercâyî bu 'âlem içre sensin sen
kime şîr ü şeker virsen dökersin 'akıbet kanın
anun'çün bî-vefâ dünyâ dimişler ehrimensin sen
5. muhibbî şi'r ü eş'arun kıo dem dem sūzinâk olsun
kelâmı sūz-ı husrevden yaķar mîr-i suhensin sen

167. 40^a: [Ġazel-i Zuhûrî]:

168. 39^bderkenar: [Ġazel-i Muhibbî]: *Muhibbî Divânı*: G. 2658 / (Yavuz, 2016: 1343)

2 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

3 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

169.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

remel + + - - / + + - - / + + -

1. delinüpdür ğam-ı müjenle yürek
birez ey kaşı ya oğun çekerek
seyr-i bustân ider benümle o yâr
felege dimezem 'aceb mi kelek
3. redd ider kapusından ağlar-ısam
igitlige dağı sitâre gerek
hayfdur kullarını çignetme
şehsüvâram atun başın çekerek
5. ey muhibbî dağık-i nazmumdan
'akd-i pervîne tab'um aşdı elek

170.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. 'âşık olan komaz elden ebedî yâr etegin
koya mı kendü gönülle kişi dildâr etegin
ne kadar hûb-ı hüsni var ise ağıyar iledür
zeyn ider kanda ise gonca olan hâr etegin
3. kalem-i sırr ile haşa olmaya dergehden 'ayân
o da dünyâ degile tutasın inkâr etegin
mülki 'ışkun şehisin kûh-ı ğamı terk eyle
ne revâdur şeh olan gözleyle tağlar etegin
5. müddeî dâmen-i dildâra irişse ne 'aceb
kanda kim açla gül tutar anun hâr etegin

169. 39^bderkenar: [Ġazel-i Muhibbî]: *Muhibbî Dîvânı*: G. 1857 / (Yavuz, 2016: 978)

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

ider: ide.

yâr: mâh.

3 Divanda bu 4. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu 2. beyit olarak yer almaktadır.

170. 40^aderkenar: [Ġazel-i Muhibbî]: *Muhibbî Dîvânı*: G. 2705 / (Yavuz, 2016: 1363)

1 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

2 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

3 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

Vezin bozuktur.

4 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

5 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

171.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. girmeyince onına dilbere el şunmayalar
seveler hem on ikisinde iki şanmayalar
on ikisinden erince yine on dördine hem
öpeler hem kocalar üstine denmeyeler
3. geçicek andan öte ire yigirmi beşine
iniş olsun yoğuş olsun bünyād itmeyeler
çün yigirmiden aşı taze yegnicek ola
ardına düşmeyeler anı utandırmayalar
5. bu derd-i müzmin ileri ki gice andan öte
ki şeker-pesend meges gibi aşı konmayalar

172.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

I

1. debreder bād-ı şabā zülf-i niķābın götürür
bülbul âşüftelenüp gülde niķābın götürür
3. bağırunıñ bir nice cān naķdi kebābın götürür
bezm-i ğam muṭrībünüñ sīne rebābın götürür
5. çeşm-i giryān kabağı tolu şarābın götürür

II

1. ey gönül söyleseñe sen dahı evrād-ı şabā
tā kim ol māh işidüp nāle-i feryād-ı şabā
3. dönicek çarḥ-ı felek komağa bünyād-ı şabā
ğonca-i tıflın gülistān okıdur bād-ı şabā
5. kılıdur şāh-ı gül ardınca kitābın götürür

III

1. dönmezem kalsa tenüm ṭīn-i türāb altında
şöyle zerrede olan bir meh-tāb altında
3. yürümez 'āşık olan degme cenāb altında
yāra yalvarımasa kalsa hicāb altında
5. bir kadeḥ mey kişinüñ cümle hicābın götürür

IV

1. rind-i rüsvāy olanı sevmişem efsāne
cān-ı yandıрмаğ için şem'e gerek pervāne
3. bir du'acı kılı kim bende bugün dīvāne
sögesin sīneme derdünle ölürsem cānā
5. meyyite ḥayr u du'ā kabır 'azābın götürür

V

1. ey ḥadīşī bu ğam vechine müştāk çeker
her maķāmāta yine rāzık-ı rezzāk çeker
3. bu cefā kim çekerüm şanma ki āfāk çeker
ol cefā yüki ne cevır iylese işḥāk çeker
5. ne kâdar olsa anuñ nāz u 'itābın götürür

173.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

I

1. nām-ı nengi қо elünden қома bir yār etegin
tutağör yaḥşı müdām ister isen var etegin
3. mesken it bülbül-i şeydā gibi gülzār etegin
pend güş itme dilā alma ele 'ār etegin
5. қо ne dirlerse disünler dutağör yār etegin

II

1. yüz urup pâyına ol gözleri seḥḥāra didüm
siḥr-i efsün ile itdün beni āvāre didüm
3. düşmüşem şem'-i rûḥun şevkıyle nāre didüm
cân virüp bûsunā ey dost nedür çāre didüm
5. gül gibi geldi didi tut yûri nāçār etegin

III

1. çünkü ḳassām-ı ezel çekdügi sâ'atde raḳam
alnuma yazdı benüm cevri-i cefâyla elem
3. çeşmimün çeşmeleri dökdi biyādına dem
baña her demde gelür cevri ü cefā miḥnet ü ḡam
5. müşkil işdür kişi kim tuta sitemkār etegin

IV

1. leb-i mey-gün dişi dür-dāne vü teri duḡter-i al
ḳāmet-i servi māt eyler anun ḳāküli dal
3. demidür fırsatı fevt eyleme ḳol boynına şal
ḥ'ābda yāri bulup fırsat ile bûsesin al
5. uyanup ḥışma gelürse қома inkār etegin

V

1. şeyḥiyā ḥalkda mürüvvetle 'atā ḳalmadı çün
oldı faẓl işi kesād şî'r-i bahā ḳalmadı çün
3. ḥaḳ-şinās kimse yoḡ 'ālemde şafā ḳalmadı çün
ey muḥibbî benî-'ālemde vefā ḳalmadı çün
5. sen de mecnûn şıfat tut yûri taḡlar etegin

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

I

1. ülfet-i 'ışık eyleyen ünsiyyet-i cân istemez
iltifât-ı halk-ı tekelifât-ı insân istemez
3. terk ider cümle cihân mülkini 'unvân istemez
ihtiyâr-ı fakr iden dergâh-ı eyvân istemez
5. zâd-ı gâmdan özge hergiz kendüye nân istemez

II

1. eyleyenler gûşe-i fakr-ı fenâyı ihtiyâr
tâc-ı hürşîd-i felek tahtında eylerler karar
3. mâ-sivâdur 'ayna almazlar bu fânî kâr-ı bâr
şol ki istiğnâ serîrinde oturdu şâh-vâr
5. ser-te-ser olmağa heft-ıklîme sultân istemez

III

1. nûr-ı allâh ile çünkim mü'minün kalbi tolar
feyz-i hâkdan tutar âfâkı ziyâsı ser-te-ser
3. sâyesinden mihr-i mâh eyler temennâ nûr u fer
şu'le-i âhı ki anuñ 'âleme pertev şalar
5. zerreye almaz günü ol mâh-ı tâbân istemez

IV

1. dâğlarla lâle-zâr-ı sinem olmuş bağ u râğ
cûybâr-ı eşküm ol bağ içre aķar çağ çağ
3. n'ola gülzâr-ı çimen seyrinden eylersem ferâğ
sînesine her [ki] kesdi na'lû çekdi tâze dâğ
5. lâleye kalmaz nażar seyr-i gülistân istemez

V

1. kılsalar kûyunda cânâ cism-i efgârum dü nîm
ışığünden bir kadem gitmem yabana hâķ 'alîm
3. çün buyurmuş hâzret-i sultân süleymân bin selîm
ol kim 'ışık ehlidür olur kûy-ı dilberde mukîm
5. eyleyüp dîvânelik dağ u beyâbân istemez

VI

1. dağ-ı ğamdan ğayrı ‘ıřķ ehlinde olmaz pırehen
meclis-i ‘uřřākda bı-lafz u şavt olur suğen
3. bāb-ı ĥaķdan redd olunmaz kimse varur isteyen
pādiřāh-ı ‘ıřķ dergāhı aćuķ gelsün gelen
5. men‘ olunmaz hıķ kes ‘ıřķ ehli derbān istemez

VII

1. ‘ıřķiyā cām-ı ezeldür cānı bı-huş eyleyen
yād kılmaz ‘ālemi kendin ferāmūř eyleyen
3. ķatreye řaymaz muĥıti ‘ıřķ ile cūř eyleyen
ey muĥibbı yār elinden bir ķadeh nūř eyleyen
5. hıızr elinden ger olursa āb-ı ĥayvān istemez

175.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + -

1. bezm ile şunmaz isen bir çanağa
önümünden kalkanı saña koyayın

176.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. âdemün yenmez eti gerçi kesilmez derisi[n]
yedi ol benüm etüm ki yedüm etün derisin

177.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. baña balık yemezüm derdün nigāra her zamān
gözüm önünde yedi ki hele kalkan balığı

178.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + -

1. hākden olan kişi miskīn gerek
hāki olana ne kibr ü kīn gerek

179.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. ey mesīhī her birisi 'ırz uğrusı 'ayyārdur
şehir-i şī'rün şāhısun bir dürlü dahı oldu iş
mülk-i nazm-ı zātīnün uğurlanup ma'naları
girüben dīvānuña tebdīl-i şüret eylemiş

175. 40^bderkenar: [Müfred]:

176. 40^bderkenar: [Müfred]:

177. 40^bderkenar: [Müfred]:

178. 40^bderkenar: [Müfred]:

179. 40^bderkenar: [Nazm-ı Zātī]: *Mesīhī Dīvānı*: G. / (Mengi, 2020: 10)

180.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. şaṇma kim ma'nā-yi nādāna beni el uzadan
degilüm tıfl gibi ḥāyide idinem iftār
tendeki rūḥ baṇa 'āriyyeti olduğıyçün
günde biṇ kere iderüm kendü ḥayātümdan 'ār

181.

mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün
muṣārī' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. ey destmāl göndereyin seni yāra ḥaḳ
kirpiklerümi eyleyeyin çevreṇe şaçaḳ
gözüm ḳarasını ezeyin naḳş yazayın
bu şive ile ol şanemün var yüzine baḳ

182.

mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün
muṣārī' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. ey destmāl yaruṇ elin tut lebini öp
sīb ü ṭurunca ṭā'ne iden ḡabḡabını öp
nā-geh ḡubār irerse mübārek ḡamirine
düş ayağına başmağınuṇ kebkebini öp

183.

mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün
hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. bir tāze 'arūs oldı bu dünyā-yı deni gör
niçe benzemiş kendüyi ol pîrezeni gör
iydür ki yir altında [ki] esrārı şorarsaṇ
var lāleye başındaki ḳanlu kefeni gör
3. şol tāze bedenler ki yir altında yaturlar
ḥālın dimeḳ içün dil uzatmış çemeni gör

180. 40^bderkenar: [Nazm-ı Mesîḥî]: *Mesîḥî Dîvânı*: G. / (Mengi, 2020: 10)

1 kim: ki.
gibi: ki.

181. 41^aderkenar: [Kıtt'a-ı Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: K. 49 / (Tarlan, 1963: 130)

182. 41^aderkenar: [Kıtt'a-ı Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: K. 7 / (Tarlan, 1963: 120)

183. 41^aderkenar: [Ahmed Pâşâ]:

184.

mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
muzâri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. sen mehlîkâya benzeyemez hüsle melek
öge öge göge çıkarur ise ger felek
mercân dimege la'l-i güher-pâşuḡa şehâ
yâķūt gibi âdeme taşdan ger yürek
3. ey şâne kâküli ile el oynını ķo
küstaḡlığı yiter it elüḡi geriye çek
her gün [gelür] cemâlüne şabr şüreti ile
âyîne gibi görmedün inşâf yüzi pek
5. ruḡşâriyla ķâmeti vaşfında şevķiyâ
şî'rün laṡîf ü ter ġazelün müntehâ gerek

184. 41^aderkenar: [Ġazel-i Şevķî]: *Şevķî Dîvânı*: G. 94 / (Durmuş, Canım, 2018: 231)

1 hüsle: hüsnde.

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
ger yürek: yürek gerek.

3 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.
geriye: ipe.

4 şabr şüreti: cesr şüreti.

5 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

I

1. şol kadar nevrüz ile zeyn itdi dehr-i nev-bahār
'asker-i sermā kudūmundan olupdur tāru-mār
3. düşdi hāmūn üzre yir yir hayme kurdı lāle-zār
gül zümürrüd tahtına geçdi serve karşı şāh-vār
5. nergis-i zerrīn-i kabā olmuş yine mest ü humār
lāle-ḥad bir dil-rübādur gūyiyā (...) şāh-vār
7. naṭ'-ı ḥāke döşemiş ferş-i zümürrüd sebze-vār
būy-ı enfāsiyla reşk-i 'adn olupdur her diyār
9. ġāfil olma işbu zīnet dā'im olmaz ber-ḳarār
'ayş u 'işret çağıdur nūş eyle cām-ı hoş-güvār

II

1. būy-ı 'anber-i yār ile dolmuş meşāmm-ı kā'ināt
ebr-i nisān ile bulmuş sebzeler neşv-i hayāt
3. eylemiş nuṭ'-ı felekde verd-i aḥmer şāh-māt
şemşīr-i sūzen kılur keşf-i rumūz-ı şeş-cihāt
5. ayağına yüz sürer yüz luṭfiyla servün nebāt
būlbūl-i gūyā kılur gülşende ḥall-i müşkilāt
7. zāhidā eyler çemen seyrānı def'-i iştidād
vakit geldükde bāde-nūş itmek degildür seyyi'āt
9. zehr-i ḳahrından cihānuḡ bulmak istersen necāt
'ayş u 'işret çağıdur nūş eyle cām-ı hoş-güvār

III

1. ḥ'āb-ı ġafletden uyan gel gülşen-i zībāya baḳ
āfitāb-ı tāb-ı 'ālem bir gül-i ḥamrāya baḳ
3. mest-i 'ışḳ olmuş yatur şol nergis-i şeh-lāya baḳ
'ayş-ı yārān ebr-i nisān itdügi iḥyāya baḳ
5. lāle-i nūr-ı sa'ādetle dāmen-i saḥrāya baḳ
seyr-i envārı ḥudā kıl cennet-i envāra baḳ
7. çeşm-i bīdāruḡ öper gel berg-i 'anber-sāya baḳ
gör nice zeyn eylemişdür ḥālīḳ-i eşyāya baḳ
9. hey yabān dīvānesi gel serv-i bāğ-ı ārāya baḳ
'ayş-ı nūş çağıdur nūş eyle cām-ı hoş-güvār

IV

1. şöyle tezyîn oldı ezhârına dil dâmeni
çeşm-i nergis mest olup gözler kabayı süseni
3. lâleler yir yir belirdi hayâtı siyâh dâmeni
geydiler güller çemen şahnında pullar cevşeni
5. bülbül-i şeydâ kılur feryâd u âh u vâhını
varmadın zâhid fenâ bādına ‘ömrün hârmeni
7. şahn-ı bâğa gel fenâ küncinde kılma meskeni
aç gözün seyr-i çemen kıl sen seni bil sen seni
9. ger temâşa ise maşşûduñ beni eyle beni
‘ayş u ‘işret çağıdur nûş eyle cām-ı hoş-güvâr

V

1. gördi ezhâr ile zeyn oldı felek fevkaṭṭürâb
verdi aḥmer mäh-tâb şâh-ı gültire şihâb
3. döndi rağmından felek didi ‘yâ leyte nî künt ü turâb’
germ olup aldı felekde cengine zemini âsiyâb
5. bezm-i gülşen içre nergis mest-i maḥmûrun olup
‘ayş u ‘nûş eyyâmıdur gel meyden itme ictinâb
7. çarḥ-ı gerdündan bilirsün eksük olmaz inḳılâb
ey vedâ’i diymez girmez ele ‘ömr ü şebâb
9. dem bu demdür dem bu dem vallâh u ‘âlem biş-şavâb
‘ayş u ‘işret çağıdur nûş eyle cām-ı hoş-güvâr

V

3 Nebe Suresi 40. Ayet.

4 Vezin bozuktur.

186.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. niçe hoş vaḥdet idi gice ki cem'iyetimüz
reşk-i firdevs-i berîn olmuş idi şöḥbetimüz
içelüm bâde-yi ayılmadın ölüp gidelüm
ayağı götürelüm elde iken ḥurmetimüz
3. murğ-ı dil serv-i ser-efrâzı hevâsında uçar
ḳadrimüz gibi degüldür yücedür himmetimüz
iki gündür gelürüz gelmedi dükkânına yâr
elimüzden ne gelür işlemedi devletimüz
5. bize şehriñ güzeli nâz ider oldu işḥâḳ
var gibi şimdi güzel sevmek ile şöḥretimüz

187.

fâ'ilātün fâ'ilātün fâ'ilātün fâ'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. canda çokdur bî-elem dilde ğam-ı yârum var
ğam ola gözde dahı eşk-i kehrübârum var
la'le dönse eşkimün rengi n'ola aqsinden
dilde çünki ḥayâl-i rûḥ u dildârum var
3. ğam beni şöyle za'îf eyledi kim dildâra
ṭâḳatüm yok dimege bir iki güftârum var
ḳaçan itdi ḥüsn-i yâr ile ḥırâm-ı yârın
şâḳın ey yûri dime bir dahı iḳtidârum var
5. nice cûş-ı dil olup sâ'î belâ küncinde
bister-i ğamda taḳdir-i dil-i bimârum var

186. 41^bderkenar: [Ġazel-i Ūsküblü İṣḥâḳ Çelebi]: *Ūsküblü İṣḥâḳ Çelebi Divânı*: G. 98 / (Çavuşoğlu, Tanyeri, 1989: 181)

1 <şöḥbet> vezni bozduğundan metne dahil edilmemiştir.

187. 41^b: [Ġazel-i Sâ'î]:

188.

mef'ülü fâ'ilâtün mef'ülü fâ'ilâtün

-- + / - + -- / -- + / - + --

1. gün germ olup inen de hüsnini itmesün 'arz
kim fark var senünle beyne's-semâ'i ve'l-arz
hicrünle sîm-i eşke ol denlû kâdirem kim
ka'be kapuñ tavâfı olmışdurur baña farz
3. bir oda yakdı gurbet gözüm yaşı ucından
oldı revân kapuña hâlümü itmege 'arz
bir kıatre yaş komadı çeşmümde şevk-i la'lün
gerçi ki hûn-ı dilden çok aldı gözlerüm karz
5. zülf ü raḥuñ şıfâtın yazmağ için hilâlî
bir müşğ ile varakda hoş çekdi tûl ile 'arz

189.

mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün

hezec -- + / + -- + / + -- + / + --

1. gıncayla [çü] ağızdan çün o dilber döker elfâz
dürç-i deheni içre çün olur dürer elfâz
çün vaşluñ aḥasın begenilür kelimâtuñ
ma'nası olıcağız olur mu'teber elfâz
3. lü'lü' dişünün vaşfını derc eyledüğümce
silk-i süḥanum içre olur şan güher elfâz
fehvâ-yı derûn nicesi ma'lûm olur idi
ger taşrasına eylemeyeydi ḥaber elfâz
5. taqdîr-i ma'ânî-i bedî' eylemeyince
şî'r içre mesîḥî bulımaz zîb ü fer elfâz

188. 41^bderkenar: [Ġazel-i Hilâlî]:

1 Bakara Suresi 164. Ayet.

189. 42^aderkenar: [Ġazel-i Mesîḥî]: *Mesîḥî Dîvânı*: G. 113 / (Mengi, 2020: 189)

1 içre çün olur: içre olur şan.

2 vaşluñ: vaşlın

3 vaşfını: nazmını.

içre: üzre.

mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün
 hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. ma'ānī mülkīni tīg-ı zebānum birle feth itdüm
 ulā-yı pādişāhumsın serir-i rüm sulţānı
 sühan bezminde ben bir rind-i derdāşām  opdum kim
 ma'ānī cāmını içmekde oldum cāmī-i şānī
3. bahāristān-ı ta'bumda açıldı bir gül-i sürī
 kaçan eyler anu  her berg-i evrāk-ı gülistānı
 nevāyı ger işidüpdi nevāyı bilüp ta'bum
 deyipdi teşerrüf  abmı dur idüp süleymānı
5. ne tozlar kim  oparsa semīne ta'b-ı mevzūnum
 gözine tütüyā eyler şifā'ında kemāl anı
 necātī gitdiyse benden  ayālī  a  ol şāhum
 irenler'çün  omaz  ālī cihān içre bu meydānı
7.  uz r-ı şāh-ı 'ālemde ne  add m laflar urma 
 velī erbāb-ı şī'r n eksük olmaz böyle yalanı

191.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - + / + + - - / + + -

I

1. bir 'arakçin tolu miske dime gīsūdur bu
dīl-i sevdāzedenün başına kayğudur bu
3. mor çeker kākūline mār didiler mūdūr bu
nice kākūl nice mū sūnbül-i gül-budur bu
5. dīl-i 'uṣṣākı perīṣān idici budur bu

II

1. dimiş ol dem beni bu dünyede oğul oyalar
bu delürmiş diyü bu ardıma eṭfāl uyalar
3. 'aceb ölsem ölümi ki beni elden koyalar
korkarum haşrde cān oynadüğımdan duyalar
5. māh-rūlar diyeler birbirine odur bu

III

1. binüben zühd atına bezm-i mey yapıldı şer'
dağı mey içme diyü rind olına yayıldı şer'
3. gayret ey pīr-i muğān gör ki yine neyledi şer'
gözümün penceresin yummağa hüküm eyledi şer'
5. ki nigārun harem-i hüsnine karşıdur bu

IV

1. gerçi gitdi begüm 'aqla uyup şabr u karar
hele hem-demdi baña āh idicek girye-i zār
3. dün ü gün işde idi gönül ve göz leyl ü nehār
ne gönül kōdı ne göz hāl-i rūh-ı 'arız-ı yār
5. oda yanmaz şuya batmaz nice cādūdur bu

V

1. fetḫiyā başlayıcağ meclise sen kıl 'amel
hüsrev-i mülk-i ma'āni sözidür sende emel
3. sen anuñ şi'rin okı kim diye her ṭab'ı güzel
yine sihr itdi necātī nice söz nice gāzel
5. leb-i dilber şan'atinde bir içüm şudur bu

192.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - + / + + - - / + + -

I

1. cilve itdi yine bir kaç büt-i meh-rû begler
niçe büt her biri bir serv ü semen-bû begler
3. şalınur nâz ile 'âşıklara karşı begler
bir alay oldu perî şîveli âhû begler
5. gözi âhûların alayına yâhû begler

II

1. irişüp yine dimâğuma nesîm ü şeheri
lâleveş tâzeledi her yaña dâğ u cigeri
3. dökülirse yiridür toprağa çeşmüm güheri
bir perî için akar iki gözüm çeşmeleri
5. şakının bilmiş olun ılıdur ol şu begler

III

1. yiridür gice gibi olsa günüm dahı ğam
uydı uşdı iki şüh-ı siyeh dil baña âh
3. biri âyuğ tülür biri ider dürlü şikâr
kimseye uymasun ulaşmasun allâh allâh
5. zülf-i bî-dîn ile ol ğamze-i cādû begler

IV

1. murğ-ı cân kim öter eski vağanın unutmaz
bizi feryâd ile uzun giceler uyutmaz
3. tursa biñ kez bu cihân içre nişîn tutmaz
raht u bahtum götüre oda urursam tütmez
5. bir iki gün beni bu dünyede maḥbûb egler

192. 43^a: [Taḥmîş-i Mu'îdî]: [Ġazel-i Necâtî]: *Mu'îdî Dîvânı*: T. 2 / (Tanrıbuyurdu, 2012: 425)

I

- 3 şalınur: şalınup.

II

- 1 nesîm ü: nesîm-i.
- 2 dâğ u: dâğ-ı.
- 3 çeşmüm: eşküm.

III

- 1 Divanda bu mısra yer almamaktadır.
- 2 Divanda bu mısra yer almamaktadır.
- 3 Divanda bu mısra yer almamaktadır.

IV

- 1 Divanda bu mısra 3. bendin 1. mısrasıdır.
- 2 Divanda bu mısra 3. bendin 2. mısrasıdır.
- 3 Divanda bu mısra 3. bendin 3. mısrasıdır.
biñ kez: yüz yıl.
- 4 Divanda bu mısra yer almamaktadır.
- 5 Divanda bu mısra yer almamaktadır.

V

1. ‘āşık-ı hâste-dilem bir gül-i nâzûk-bedene
bakmazam bülbül-i şeydâ gibi serv-i çemene
3. âh kim döndi yüzüm hâsret ile nesterene
bî-vefâlıklar ider yolına cânlar virene
5. ‘acebâ böyle m‘olur dünyede hep bu begler

VI

1. ey mu‘îdî yiter olduñ bu hevâ yolında peyk
niçe bir il sözine ola cevâbuñ lebbeyk
3. hâk ‘inâyet kıla bir gün diyesin tevbe ‘aleyk
ne necâtî ne güzeller ne selâmün ne ‘aleyk
5. fâriğüz idemezüz kimseye tapu begler

V

- 1 Divanda bu mısra 4. bendin 1. mısrasında yer almaktadır.
- 2 Divanda bu mısra 4. bendin 2. mısrasında yer almaktadır.
serv-i: şahın-ı.
- 3 Divanda bu mısra 4. bendin 3. mısrasında yer almaktadır.
döndi yüzüm hâsret ile: hâsret ile döndi yüzüm.
- 4 Divanda bu mısra 4. bendin 4. mısrasında yer almaktadır.
- 5 Divanda bu mısra 4. bendin 5. mısrasında yer almaktadır.

VI

- 1 Divanda bu mısra 5. bendin 1. mısrasında yer almaktadır.
- 2 Divanda bu mısra 5. bendin 2. mısrasında yer almaktadır.
- 3 Divanda bu mısra 5. bendin 3. mısrasında yer almaktadır.
- 4 Divanda bu mısra 5. bendin 4. mısrasında yer almaktadır.
- 5 Divanda bu mısra 5. bendin 5. mısrasında yer almaktadır.

193.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. çeşm-i pür-ḥūnumda ḥālün naqşı ey ārām-ı cān
miske benzer kim kızıl vālāda eylerler nihān
oğların olmazsa sinemde karar itmez gönül
murg-ı vaḥşīdür dikensüz yirde dutmaz āşiyān
3. baht-ı deni fermānveş nā-mihribān dil esīr
bilmezem yā rab ne tedbīr eylesem ben nā-tüvān
kāmetün servin görüp dīvāne olmuştur meger
kim dem-ā-dem kendü kendüden gider āb-ı revān
5. ey sürürī şöyle baş çekdi derūnum şu'lesi
kim eger āh eylesem yanar zemīn ü āsmān

194.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. çeşm-i pür-ḥūnumda ebrūnün ḥayālī bī-gümān
māh-ı nevdür kim şafaḳ içinde olmuştur 'ayān
ölcek kanlu yaşumdan çihre-i zerdüm benüm
bitüre ḥāk-i mezārum üzre mīr-i 'āşıkān
3. serv ü gül şanma görünen ḥaṭṭ u kaddün yādına
sīnesine dāğımdur çekdi elifler büstān
yazmağ için ḥāme-i tīrūnle miḥnet-nāmesin
sürḥ ile zaḥmum devātı pürdür ey kaşı kemān
5. rāvī iltürse karamana ḥayālī şī'rūnī
bula nazm-ı rūḥ-baḥşuñdan nīzāmī tāze cān

193. 42^bderkenar: [Ġazel-i Gelibolulu Sürürī]: *Gelibolulu Sürürī Dīvānı*: G. 353 / (Ünver, 2020: 235)

1 naqşı: 'aksi.

3 Divanda 1. mısra yer almamaktadır.

Divanda 2. mısra 4. beytin 2. mısrasıdır.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

kendü kendüden gider: kendüden gidüp gider.

5 ey sürürī şöyle baş çekdi derūnum şu'lesi: sūz-i 'aşḳ ile sürürī şöyle oldum āteşī.

194. 42^bderkenar: [Ġazel-i Ḥayālī Beg]: *Ḥayālī Beg Dīvānı*: G. 7 / (Tarlan, 1945: 303)

3 dağımdur: dağ urup.

195.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + -

1. nedür ol kim şan'atda kuşa benzer al ola
gāh ebyāz geh-i çühāl ola
kuvvet ü kalbi altın ile gümüş
lācerem sīne ittişāl ola
3. dört beşi iki ayağ iki gözi
'ömr ü havf dünyede dümāl ola
adınun evvel ü āhiri mīm
fıkr idersen cem'i vü dāl ola
5. uçıcağ çün hevāya 'azm var
derūn-i çehresi ğazāl ola
bu mu'ammāyı fıkr eden kişinün
dünyede begdeşi muḥāl ola
7. işbu vech ile vaşfın itdügün
aḥmedī olmasun ḥayāl ola

195. 43^aderkenar: [Mu'ammā-1 Aḥmedī]: Divanda yer almamaktadır.

196.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - + / + + - - / + + -

I

1. yine nakkâş-ı ezel nakş-ı ruḥuñ sâde ḳodı
yüzüne karşı gönül murğını feryâda ḳodı
3. beni göz yaşı gibi bir ulu deryâda ḳodı
seni cân gülşenine serv-ḥoş-âzâde ḳodı
5. kimini sevdi ḥudâ kimini sevdâda ḳodı
gül ârâyiş idüp bûlbûli feryâda ḳodı

II

1. işigün yaşlanuben çün iderüm derd ile zâr
şakınuram ki zafer eylesesün sen güle ḥâr
3. dehenün fikri ile oldı cihân başıma dâr
baña gülmek şanemâ ağlamak oldı baña kâr
5. kimini sevdi ḥudâ kimini sevdâda ḳodı
gül ârâyiş idüp bûlbûli feryâda ḳodı

III

1. n'ola yolunda çekersem eleme derd ü ğamı
dünyede kimse mi var çekmeye derd-i eleme
3. hele sen zevk ü şefâ ile süregör bu demi
ki ezel kâtibi bu resme çekipdür ḳalemi
5. kimini sevdi ḥudâ kimini sevdâda ḳodı
gül ârâyiş idüp bûlbûli feryâda ḳodı

IV

1. görelî sen gülî nâzûg gibi ḳan oldı yürek
göge yir yir diküle âh ü düḥānumla direk
3. nâzar it ḥâl-i su'âlîye gel ey ḳatı yürek
beni ağlatma didüm didi o dilber gülerek
5. kimini sevdi ḥudâ kimini sevdâda ḳodı
gül ârâyiş idüp bûlbûli feryâda ḳodı

197.

mef'ülü mefā'îlü mefā'îlü fe'ülün-mef'ülü fe'ülün
hezec - - + / + - - + / + - - + / + - - / - - + / + - -

I

1. geldi yine hoş faşl-ı bahâr dem-i nevrûz
gitdi kamu ğam buldı cihân talî'-i firûz
3. 'arz eyledi gül bülbüle dîdâr-ı dil-firûz
gel şahın-ı çemene bugün ey 'âşık-ı cânsûz
5. nergis gibi mest olma koma lâle gibi zinhâr
elden cem-i cāmı

II

1. gülşende çü bir nâz ile gösterdi tekâsul
başladı girüp nağmelere sûz ile bülbül
3. tırmuş kamu serv ü semen sūsen ü sūnbül
lâle döğünüp nergis-i maḥmûre şunar mül
5. eydür ki bu cāmı ele al eyleme gel 'âr
ko neng ü nāmı

III

1. oldı yine efgân-ı sihr-i bülbüle icâb
çün gönca nikâbında belürdi gül-i sırâb
3. berg-i semen ü serv ile taldı taraf-ı âb
bâd aldı serâ perde-i gülşen çü bevvâb
5. esdükçe mu'aṭṭar kıtur ol böyle her bâr
bir cāy u temāmi

IV

1. çün gönca urundı başına tâc-ı muraşşâ'
lâle daḥı geydi egnine dîbâ-yı mülemmâ'
3. her dürlü sūḥan şahın-ı gülistânda mücemmâ'
kıruldu la'lden güle taḥt-ı muşannâ'
5. kim 'adille göstere çıkup bülbüle dîdâr
tâ kim ola rāmî

V

1. çün oldı cihân bâğ-ı cinân ile muhabbet
havra gibi eşcâr alur hülle mülebbis
3. serv ü sehi vü nesteren lâle vü nergis
tenhâ gülle kurdı serâperde mücellis
5. gör ki üstine ağaç kılur akçalar işâr
her lahza tamâmi

VI

1. gül tahtına çıkup urdı lâlden başına tâc
‘adl virüp nesterene tahtile hem-tâc
3. yüz gonca ile gösterdi yüzin gânc u gannâc
başladı girüp nağmelere kumrı vü tarrâc
5. kim ‘âşık olanuñ işi efgân ile geçer zâr
her şubh u şâmı

VII

1. çıkup çemen üstine dururlar kadem her dem
şunlar ki cihânun dimâğına virür sem
3. mişl-i sühan vü yâsemen vü haţmi vü çiğdem
hem sünbül-i nesrîn benefşe siper-i gam
5. serv-i bulara karşı durup göstere didâr
gülşende müdâmi

VIII

1. gül kurdı çü divânı nitekim şeh-i ahter
gül ister ki vezîri ola nilüfer ü ‘anber
3. el açup ider aña du‘â serv-i şanevber
kim mülk-i cihânda ola hüküm ü muzaffer
5. suyun çeküp hançerini ola hevâdâr
çün hâş u gulâmı

IX

1. bilüp göricek gül kılısar anda figânı
sezer ki bahârun geliser sonra hazânı
3. bu nakşa gönül ‘ârif isen bağlama cânı
nakķâşî gözet bunların olur şonı fânî
5. bir dâneve olur isen bâri harîdâr
kim olmaya dâmı

X

1. saḳḳa-yı ki āb itdi çemen şahnını nem-nāk
ya'ni ki kılur faşl-ı ḥazānda gül-i bî-pāk
3. bunı işidüp gonca revān itdi yaka-çāk
lāle bunı görüp ḳara başına ḳoyar ḥāk
5. bülbul daḥı gül ile vedā' eyledi nāçār
ḳat' itdi peyāmı

XI

1. gel nuṭḳa bugün bir gülgünü şahn-ı gülistān
ḥoş nāz u niyāz it nitekim bülbul-i nālān
3. sözine şekerün eyā tūṭi-i ḥoş el-ḥān
keş'arunı gördükde diye sa'dī vü selmān
5. bu daḥı cevāhiri ya ḥod-lülü-i şeh-vār
ya naẓm-ı niẓāmī

198.

mefā'īlün mefā'īlün fe'ülün
hezec + - - - / + - - - / + - -

1. muhibbem saña şāhum 'āşıkāne
lebün qandine cānum qanda kâne
yanuğa gelmedin maqşūdı bu kim
elünge tırta uram 'āşıkāne

199.

mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. ilāhi bu nizār olmış tenüm qoyma kefen içre
ikimiz girmeyince yār ile bir pirehen içre

200.

müfte'īlün müfte'īlün fā'īlün
serī' - + + - / - + + - / - + -

1. 'ilm-i hikmetde mähir olsa cuhūd
eylemez hastaya 'ilāc-ı nef'
eger ol nesne bilse şafrāyı
kendü başından eylemez miydi def'

201.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. ol şanem kı'tdi yüzi üzre perişān kākül
oldı aşüfte aña niçe perişān kākül
sitem-i hecrle helāk oldı niçe zār u hāzın
mārveş her kime ki eyledi tuğyān kākül
3. her kaçan zülf-i perişān diyeler şāna çile
dilünge yüz hançer urur cāna ol yamān kākül
kimse dāmān-ı siyāhına anuñ irmedi hiç
oldı şebrev gibi 'ayyār-ı girizān kākül
5. genc-i gam şaklamağa yakdı laţîfî pençe-i dil
yine ejder tigin eyledi virān kākül

198. 43^b: [Kıta]:

199. 43^b: [Müfred]:

200. 43^b: [Kıta]:

201. 43^b: [Gazel-i Laţîfî]:

202.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. âşyân itmiş idi sînede 'ışkuñ göçdi
şimdi şeh-bâz-ı muḥabbet o yuvadan uçdı
yine bir lu'b ile 'uşşâk-ı perîşân itdün
bir oyundur buña dirler güzelüm köy göçdi
3. görmedi kıdd-i bülendün gibi bir tâze nihâl
bâğ-ı 'âlemde nice ince miyânlar kıçdı
cân-ı şerbetini cânânına kıılmağa revân
kûh-ken dağa çıkarken uçurumdan uçdı
5. tevbesini bozuben sözi uzatdı 'ulvî
mest-i 'ışk oldu meger cân u cihândan geçdi

202. 44^a: [Ġazel-i Derzi-zâde 'Ulvî]: *Derzi-zâde 'Ulvî Dîvânı*: G. 803 / (Çelik, Kılıç, 2018: 784)

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

cânânına kıılmağa: kıılmağa reh-i 'ışka.

5 bozuben sözi uzatdı: bozup azıtdı tarîkîn.

cân [u] cihândan: tâc u kıabâdan.

203.

bir gün bir pâdişah bir div öldürmek istedi div eyitdi beni öldürme ben sana bir nesne öğredeyüm cem'î-i canavarların dilini bilesin didi aç ağzunu açdı div ağzuna tükürdi eyitdi zinhâr ne işüdürsen kimseye dimegil eger dirsen helâk olırsun didi gitdi pâdişah sarâyına geldi 'avretiyle yaturken güldi eyitdi kulağuma bir 'aceb âvâz geldi hiç işitdigüm yoğ idi pâdişah göreyüm diye taşra çıkar horus öküzü eydür niçün yimek yimedün? öküz eydür niçe yiyeyüm? ırte beni boğazlarlar pâdişah içerü girdi 'avreti eyitdi elbetde demek gerek sen neden ötri taşra çıkdun? pâdişah eydür diyecek nesne degildür hatun elbetde di didi sefer 'âciz kaldı öküzle horus söyleşdi anun'çün güldüm didi 'avret ne didi diyü ibrâm eyitdi pâdişah eger dirsem ölüüm dir 'âkıbet şöyle eyledi kim diyecek oldu va'de kıldı kim falan gün diyeyim didi bir gün pâdişah yimek yirken bir kelbe bir pâre ekmek atdı horus seyirtti kapdı kelp eyitdi niçün ekmegüm elümden aldun? uşta benüm efendim yarın 'avretine râzın dise gerek ölür horus eyitdi ço canum çıksun benüm bunca 'avretüm birine râzum dimezem ol niceler dir 'avretine râzın diye çün bu sözlerden pâdişah haberdâr oldu ırte 'avretine râzum dimedi

204.

sulţan maĥmûd bir gün bir eve konuk oldu meger bir derviş-i âgeh canavarlar dilin öğrenmiş imiş ol konuk olduğı yirde ev ıssınun bir eşegi ve bir öküzü var imiş o ev ıssı aĥşamın öküzüyle eşegin getürür aĥura bağlar eşek öküzü eydür hâlün ne? öküz eydür hâlüm ne olsun? şabâhdan aĥşama dek yir yırtmaĥdan tâkatüm kalmadı eşek eydür ben aĥşama dek oynadum yuvalandum öküz eydür ne baĥtlusun eşek eydür ben sana bir nesne öğredeyüm birkaç gün yimek yime râĥat olırsun ĥastadur dirler didi öküz ol gice yimek yemedi ev ıssı 'avretine eyitdi nidelüm? öküz ĥaste oldu 'avret eyitdi ĥaste oldıysa eşegi çifte koş ev ıssı daĥı eşegi çifte koşdı öküz ol gün evde ĥuzûr itdi eşek yorgun gelüp köp düşdi şıgır eyitdi nedür hâlün? eşek eyitdi yerüm çayır yuvalandım ĥuzûr eyledüm ammâ bir nesne işitdüm ev ıssı eyitdi çün öküz ĥaste oldu ırte boğazlayalum eti yabana gitmesün ırte seni boğazlarlar yimegi yi didi öküz daĥı korkusından yimegi yimege başladı eşek daĥı kâzâsına uğradı gerü kurtuldu sulţan maĥmûd bunu işitdükde güldi ev ıssınun 'avreti eyitdi konuk niye güldi? bizim ne 'aybımız gördi ola? didi ev ıssı ibrâm eyitdi şorucaĥ ĥikâyeti deyiverdi bes her kişi ne bulursa dilinden bulurmuş

203. 45^a: Laţîfe:

204. 45^a: Laţîfe:

205.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

I

1. dūr idüp senden beni ey meh bu çarḥ-ı nıl-gün
āh kim düşdi sitārem bahtum oldı ser-nigün
3. kaṭre kaṭre gözlerümden akipdur seylāb-ı hün
la'l-i cānāndan beni maḥrūm idelden dehr-i dūn
5. ḥāṭırum maḥzūn bağrum hün bahtum ser-nigün
şabra tākat kalmadı ğāyet zebūn oldum zebūn

II

1. geçdi eyyām-ı şitā irdi yine devr-i bahār
dāğ-ı sīnem gibi her vādī olıpdur lāle-zār
3. ben nice arturmayam feryādı mı leyl ü nehār
ḥār-ı ḥasretten şanursun ḥālīmı ey gül-‘izār
5. ḥāṭırum maḥzūn bağrum hün bahtum ser-nigün
şabra tākat kalmadı ğāyet zebūn oldum zebūn

III

1. ḥalka ḥalka kākülün cān boynına şaldı kemend
murğ-ı dil dām-ı belā içinde kaldı pāy-bend
3. āh ben āvāre vü şeydā vü zār u müstemend
kalmışam ḥayretde bilmem nidem ey serv-i bülend
5. ḥāṭırum maḥzūn bağrum hün bahtum ser-nigün
şabra tākat kalmadı ğāyet zebūn oldum zebūn

IV

1. şerḥa şerḥa sīnemi çāk eyledi tīg-ı sitem
sen raḳībünle dem-ā-dem nūş idersin cām-ı cem
3. bir yaṇa zülfün firāḳı bir yaṇa endüh u ğam
ey dirīğā kalmışam āvāre bilmem neyleyem
5. ḥāṭırum maḥzūn bağrum hün bahtum ser-nigün
şabra tākat kalmadı ğāyet zebūn oldum zebun

V

1. gūş idüp feryādumı kūyunda ey şîrîn dehen
bî-sütünüñ nâlelerle deldi bağrın kūhken
3. hayderiyem boynıma zencîr-i zülfündür resen
bir nazar kıl hâlûme ey hüsrev-i şîrîn sühan
5. hâtırum maḥzûn bağrum hûn bahtum ser-nigûn
şabra tākāt kalmadı ğāyet zebûn oldum zebun

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

I

1. abza-i udretde himmetden kemānum var imiş
- menzil aldum tırveş a'lā niřānum var imiş
3. mihr ile burc-ı şerefde itirānum var imiş
- ālī'üm ferunda 'ömr-i cāvidānum var imiş
5. devlet ü ibāl ü bat-ı kāmranum var imiş
- kim seni bir daı görmege zamānum var imiş

II

1. üştür-i gerdüna bār-ı 'ışı mamil eyledüm
- pertev-i urşıdden zerrin selāsil eyledüm
3. beyza-i řimīnini māhu aa zıl eyledüm
- gün [gibi] her rüz u şeb at'-ı menāzil eyledüm
5. devlet ü ibāl ü bat-ı kāmranum vār imiş
- kim seni bir daı görmege zamānum vār imiş

III

1. ben ki bir řimā-yı 'ışam am diyārın seyr idüp
- yār-ı āruz kühkenle kühsarın seyr idüp
3. kesb-i ālet eyledüm mecnūn mezārın seyr idüp
- āřılı dehrün ser-ā-ser eşt-zārın seyr idüp
5. devlet ü ibāl ü bat-ı kāmranum vār imiş
- kim seni bir daı görmege zamānum vār imiş

206. 46^b: [Tesdīs-i Bursalı Ramī]: *Bursalı Ramī Dīvānı*: T. 13 / (Erdoğan, 2017: 114)

I

- 4 ālī'üm: ālī'-i.
- 5 seni bir daı görmege: seni görmege bir daı.

II

- 5 seni bir daı görmege: seni görmege bir daı.

III

- 1 řimā-yı: seyyā-ı.
- 5 seni bir daı görmege: seni görmege bir daı.

IV

1. niçe eyyām idi gerçi hıdmetünden dūr idüm
ta'n-ı a'dā ile kahr-ı dehr ile maḵhūr idüm
3. yād olup her āšnādan ḥālqdan mehcūr idüm
ittiṣālün līk yād itdükçe [key] mesrūr idüm
5. devlet ü iḵbāl ü baḥt-ı kām-rānum vār imiş
kim seni bir daḥı görmege zamānum vār imiş

V

1. döndi bu ḳuṭb u murādum üzre ḳarḥ-ı bî-ḳarār
devlet el virdi baḳa oldı müsā'id rūzigār
3. olmuş iken gül yüzün yādına bülbul gibi zār
ḡonca-i ümmīd mi açdı bugün perver-digār
5. devlet ü iḵbāl ü baḥt-ı kām-rānum vār imiş
kim seni bir daḥı görmege zamānum vār imiş

VI

1. gözlerüm hecrün ḡamından dem-be-dem giryān idi
āteş-i fūrḳatde hem cān u ciger büryān idi
3. bezm-i miḥnetde dem-ā-dem hem demim eḡgān idi
leblerün ḳandine bu dil irmedi ḥayrān idi
5. devlet ü iḵbāl ü baḥt-ı kām-rānum vār imiş
kim seni bir daḥı görmege zamānum vār imiş

VII

1. āfitābum ḡün gibi ḥüsnün olalıdan 'ayān
oldı envār-ı cemālünden münevver nev-cihān
3. ey gül ister dem-i viṣālu[ḡi] cān-fezāḡı her zamān
ḳün müyesser oldı cismüm ferāḥ buldı tāze cān
5. devlet ü iḵbāl ü baḥt-ı kām-rānum vār imiş
kim seni bir daḥı görmege zamānum vār imiş

IV Divanda bu bend 3. bend olarak yer almaktadır.

2 Divanda bu mısra 3. mısra da yer almaktadır.

3 Divanda bu mısra 2. mısra da yer almaktadır.

4 līk: gerçi.

5 seni bir daḥı görmege: seni görmege bir daḥı.

V Divanda bu bend yer almamaktadır.

VI Divanda bu bend yer almamaktadır.

VII Divanda bu bend yer almamaktadır.

mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün
 hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. çıkarsa n'ola sînemden benüm dūd-ı siyâh egri
 dütüni ٲođrı ٲıksun tek olursa dūd-gâh egri
 benüm râh-ı maĥabbetde günâhum neydi a zâlim
 günehlüler saña ٲođrı olam ben bî-günâh egri
3. ٲamer gibi yüzi beñlü güzeller pâdişâhısın
 yaraşur mâh-ı nev gibi geyersen şeb-külâh egri
 igende kec-rev olmasun benüm[le] beydağ-ı hâlün
 ki şatranc-ı maĥabbetde degüldür râh-ı şâh egri
5. gehî meyĥâne güninde gehî mesciddedür âhî
 ĥarâb-ı mest-i 'ışk olmış yürür geh ٲođrı gâh egri

207. 47^a-48^a: [Ġazel-i Âhî]: *Âhî Çelebi Dîvânı*: G. 116 / (Kaçalın, 54)

Mecmuada mükerrerrdir.

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

neydi: n'oldı.

olam: ola.

3 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

4 kec-rev: kej-rev.

benüm[le]: bizümle.

beydağ-ı: beydağ-ı.

5 güninde: yolında.

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün
 hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. bugün bir serv-kağ gördüm girür şeb külâh egri
 eliyle oynayup zülfin ider geh toğrı gâh egri
 nigâr egri bağan gözden cemâlin gizler ey zâhid
 sen ol dîdârı görmezsın idersin çün nigâh egri
3. rakîbi kendüne mağrem idinme şasbeten lillâh
 ma'âzallâh ki yaraşmaz nedîm-i pâdişâh egri
 didi serv-i bülendüm de anuğ'çün egridür zülfüm
 ki meyl itdükçe bâlâya olur düd-i siyâh egri
5. kağeğ tut lâle-vâr ağmed bu dem kim şevk-i bezmünle
 düzer nâzük şabâsın gül geyer gonca külâh egri

208. 47^aderkenar-48^aderkenar: [Ėazel-i Ağmed Pâşâ]: *Ağmed Pâşâ Divânı*: G. 332 / (Tarlan, 2005: 414)
 Mecmuada mükerrerrdir.

1 girür şeb: urınmış bir.

2 idersin çün: çün eylersin.

3 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

kendüne mağrem idinme şasbeten lillâh: şasbeten lillâh idinme şüsnüne mağrem.

5 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

şevk-i: yâd-i.

209.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

I

1. bir güzel sevdüm aña şāh-ı gedā üftādedür
müntehā qaddi anuñ serv-i gibi azādedür
3. vaşlına irmek diler göñlüm 'aceb sevdādadür
şehir-i şamuñ mäh-tābānı mü'ezzin-zādedür

II

1. nāz ile ol nāzenini gördüm yunar hāmmāmda
reşk idüp göñlüm gibi günden günler cāmedür
3. kimseler görmüş degül bu serv bu endāmda
şehir-i şamuñ mäh-tābānı mü'ezzin zādedür

III

1. pāsbāndur қа'lasında ey gün zühre zūhal
mäh-rūlarda o gün yüzliye bulunmaz bedel
3. hūblar içre n'ola gurrelenürse ol güzel
şehir-i şamuñ mäh-tābānı mü'ezzin zādedür

IV

1. mäh-tāban ol mehün mihrinde ser-gerdānıdur
serv qadler arasında hūblar sulṭānıdur
3. pādişāh heft kişver bende-i fermānıdur
şehir-i şamuñ mäh-tābānı mü'ezzin zādedür

V

1. nūr-i aḥmed pertevünden gāh istersen eşer
kıl cemālī āfitābına anuñ her gün nazar
3. zemde-i hūbān içünde baña ol dilber yiter
şehir-i şamuñ mäh-tābānı mü'ezzin-zādedür

mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün
 hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. bugün bir mäh-ı nev gördüm geyer bir şeb-külâh egri
 şarâb-ı nâz nûş itmiş yürür geh toğrı gâh egri
 dil ü cânlar aşılmağdan egilmişdür bu kâküller
 yüzünde ol sebebdendür ser-i zülf-i siyâh egri
3. güneş yüzünle ay itmiş kemâl-i hüsnde da'vâ
 her ay ol nağş için olur felekde rûy-i mäh egri
 bahâr-ı hüsni sen servün şalalı sâyesin mâha
 mağabbet büstânında bulunmaz bir giyâh egri
5. kitâb-ı şun'-ı yezdân bî-ğatâdur toğru bak aḥmed
 kalem yazmadı levḥ üstine bir ḥarf-i siyâh egri

210. 48^a: [Ġazel-i Aḥmed Pâşâ]: *Aḥmed Pâşâ Dîvânı*: G. 331 / (Tarlan, 2005: 414)

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
 aşılmağdan: şalınmakdan.

siyâh: dü-tâh.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.
 mâha: cāna.

5 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.
 üstine: üzre çü.

mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün
 hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. gümüş serv üzre ol dilber geyer bir şeb külâh egri
 kamer ol reşkden tâcın geyer geh toğrı gâh egri
 kaşuñ mihrâbını görmez şorar mescid yolın şûfi
 bu hüsni görmeyen gözsüz ne tañ varursa râh egri
3. 'aceb şafâ leşker-i zülfün neden sır kalb-i 'uşşâkı
 çü manşûr olmaz ol leşker ki ola anda sipâh egri
 yüzi âyînesi yâruñ dürüst âyînedür zâhid
 sen anı râst görmezsın kim idersin nigâh egri
5. cemâlî ka'besin gördün imâm-i 'ışka uy aḥmed
 namâz ol vaḳt müşkildür kim ola kıble-gâh egri

211. 48^a: [Ġazel-i Aḥmed Pâşâ]: *Aḥmed Pâşâ Dīvânı*: G. 330 / (Tarlan, 2005: 413)

1 geyer bir şeb: ḳomış zerrîn.

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

3 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

'aceb şafâ: çeküp şaf.

zülfün: hüsñün.

leşker ki ola: leşker ola.

Vezin bozuktur.

4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

zâhid: ammâ.

sen anı: anuñ'çün.

kim idersin: idersin çün.

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

kim: ki.

212.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. ilāhî isterem sînemde dāyim tâze dâğ olsun
münevver eylesün gönüm evin rüşen çerâğ olsun
şen ol gül ey yüzi gülşen cihân bâğında sen dāyim
benüm miḥnet bucağında қо işüm ağlamağ olsun
3. benüm senden ırağ olsun durağum ğam bucağı қо
senün yirün tek ey serv-i revānum bâğ u rāğ olsun
ayağ bağı durur cān bülbüline sensüz ey gül-rū
gerek gülşen temāşası gerekse seyr-i bâğ olsun
5. şaḳalun 'ışḳ yolında ağardı ḥayretî çün kim
bugün bir ihtiyārısın ṭarīkūn yüzün ağ olsun

212. 47^bderkenar: [Ġazel-i Ḥayretî]: *Ḥayretî Dīvānı*: G. 461 / (Musluoğlu, 2022: 623)

2 қо işüm: işüm қо.

213.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. bir güzel terzinün oldı bu gönül āvāresi
kim anuñ 'uṣṣāka dā'im eksük olmaz pāresi

214.

mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. külāhın ol hilāl-ebrü geyer geh toğrı gāh egri
bu ḥüsni görse mäh-ı nev urınmazdı külāh egri
ḥaṭuñ tefsīr-i ḥüsnüñdür ḥaṭā şanmış anı zāhid
'aceb mi dīde-i keç-söz eger itse nigāh egri
3. bu dilde kūh-i ğam vardur dil ol kāküldedür lā-büd
benüm bār-i girānumdandur ol zülf-i dü-tāh egri
şaçıyla ay yüzün gizler gözi zülf-i ḥamın gözler
bulutlu günde insāna görünür kıble-gāh egri
5. bu ḥaṭṭ u ḥācib ol ḥācib inanma ḫanuma girme
dürüst olur mı ol nāme ola anda güvāh egri
bugün ber-dār ider dilber giriftār aḥmedün gönlin
anuñ çün zülfi çengālin ider geh toğrı gāh egri

213. 47^bderkenar: [Müfred]:

214. 48^aderkenar: [Ġazel-i Aḥmed Pāṣā]: *Aḥmed Pāṣā Dīvānı*: G. 329 / (Tarlan, 2005: 412)

2 söz: bın.

itse: kılsa.

3 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

bu: çü.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

gözi: gözüm.

5 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

6 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

meclis-i menba' ki menba'-ı mekârim ve fezâ'ıldür ve maḥfel-i vesî' ve e'âliye ve refî'-i vüzelânun ki fenâyı sa'âdet maşîri ki mu'arra ve maşîr ḥâcetmendândur gird-i fenâdan cânib ve devr ve saḥa-i bî-mesaḥa-i 'izzet mesîrinden 'âli melce-i maḥarrı müstemendândur ḥass u ḥaşâk tebeddül ve tegayyûlden maḥcûr ve mehcûr ola âmin yâ mu'în pâyigâh-ı devlet penâhı her çend şifâh-i ufûle iştikâklı mülsem-i ve her-gâh cibâh-ı iştîyâk-ı bî-iştibâh ile müzdeḥam kılındıktan sonra evye-i ed'ıyye-i şaffaki cevâhir-i zevâhir ḥubb u velâdan mâli ve reyb ü riyâdan ḥâlidür ḥâk-pây-i kimyâ îsâlarına îşâr ve âyine-i işniyyede münzevî ve meknûz olan ki şâdef-i meveddet ve baḥr-i şıdk u şafâdan ḥâşıldur 'özü-i valâ-yı ma'âlidür 'abîr-i ḡubâr-ı zer-i 'ayâr sîm ve sîmâdur gâh şeref intimâlar ne olunur mütevvakki ve meteferridür ki ḳadem nihâde-i pây-e mirḳat-i kemâhi ḥüsn-i ḳabul u bî-ḳuşur ve mi'râc ḳuşur-u latîf pür serverlerine pây-ı ümîd-i 'âc u vâşıl olmaḡla cinân-ı cenânda şâḥ-sâr-ı eşcâr-ı elemenden işmâr-ı bî-şumâra neşât vuşûl ḥâşıl ola gül ravza-i ḥâtırındadır nesîm-i (...) ba'd-ı el-tâf-ı mâlâ-nihâyeden âşâr-ı 'inâyet mebzûl buyrulup şerâif-i aḳlâm-ı muḥabbet-şî'ar ve leṭâif-i erḳâm-ı muşadaḳat dışâr irâd olunmuş ḥümâ-yı ḥümâyunu pür ve tavus u cilve-ger gibi hevâ-yı muşâfât ve ḳazâ-yı âlûdi nâzûklığı bezme da'vet idüp ammâ seni eger bu ḥuşûşda rakîblerden denî edeblerden ba'zı mülâbetine bu tarârlar ihlâl iderler ise esîr-i siyâset idüp muşârün-ileyh gönül nâm ḳulunı bu cânibe irsâl eylesesiz ve daḡı şenliği ba'zı kimseler 'arza müte'allîḳ olup ḳânûnı ḳoyup ol tarafa mâ'il olduḡunuz bâ-şehâ dil ü tekâşül ve terâhil ve tegâfûl ḳıldıḡunuz istimâ' olunırsa 'azâb-ı elim ü 'uḳûbât-ı 'azîm ile sizi helâk itdügümden ḡayri evlâd-ı ensâb u 'ikâbınız envâ'-ı 'ikâb ile helâk idüp ḥalk-ı 'âlemi ve zümre-yi beni-âdemi sizler ile ḳorḳudayın şüphesüz ve bu siyâset-i 'uzmânun ve bu ḥaḳâret-i kübrânun eşeri bâb-ı i'lâmda zâhir ve bâhir olursa ḥoş ve illâdur kâh 'âlem penâhıma kendüyi berâber âdemler ve göz birle 'arzu bî-ḡaraḡ ve i'lâm-ı tamâm idesüz bir dürlü daḡı eylemeyesüz 'âlâmet-i şerîfime i'timâd ve i'tiyâd ḳılasuz serdâr-ı ol faḥr-i şehri zi'l-ḳa'de sene ihda ve ḥamsîn ve tis'a mi'e (11 şubat 1545) nişân-ı şerîf-i 'âlişânı ve tuḡra-yı ḡarra-yı cihân-sitânı ḥâḳâni ḥükm olur ki ḥâliyâ memâlik-i maḥrûsemde ba'zı kimseler râh-ı edebden ḥâriḳ olup ef'âl-i ḳabîḥa ve evzâ'-ı şebihe ile ḥareket itdükleri ecilden işbu dârende-i menşûr ve meşhûr-ı mücib-i (...) faḥrû'z-zürâfâ-i 'ârifin ve ḳıdvetu'l-fuḡalâi'l-kâmîlin şâḥib-i nazar ḳaddünün alına bu berât-ı sa'âdet âyâtı virdüm ve buyurdum ki maḳâm-ı dîvânda ve kendü ṭuracak ve oturacak yerin bilmeyüp miḳdârından ziyâde ḥareket iden ve 'abeş yire söyleyen ḳomiserlerün ve fuḡüllerün pâşâlar dîvân-ḥânelerinde pâşâlarıyla bile ḳaldıktan sonra girü ḥalvet-ḥânelerine girüp engel olanların ve pâşâlar ve ḳadılar ve defterdârlar ve âḡalar mülâzemetine taḥfif ve gicelik ve yağmurluḳ ile varanların ve erkân-ı devlet meclîsinde daḡı yerin bilmeyüp taşaddur idenlerin ve üskûf ve dülbend ve fâḥir libâs giyüp yaraşmayan ve yaraşdı şanup kendü o yanına ve bu yanına baḳanların ve alâbârda şaruḳ şarunup önine ve ardına ve yanına ṭaylasan şoḳanların ve çaylak ata binen pîrlerin ve ḳatıra binen yigitlerin ve pâdişâh dîvânında yimeḳ yiyüp ol gün ol gice ḥıdmetkârına peynir ve yoḡurd yedirenlerin ve ḡalataya geḳüp atını ve oḡlanını balıḳ bâzârında aç ḳoyanların ve şaḳalını ḳazıtmayan şerîr erlerin ve şaḳalını boyayan pîrlerin ve otuz yaşında olan ırḡatlara ne ḡarrâ güzel olur diyen rencûrların ve kendü g* ḳurtarmayup ba'zı maḥbûblara uyuz geḳen ḥızlı temizlerin ve kendü şatılmaḡdan ḳalup ḡayrılara p* iden çulfa nâ-pâklerin ve 'âşîḳ-ı ḥaḳîḳat ile bilüp ḡayra meyil

iden deli g* muradı ‘ārī olmayup evinden buhūr ve miskler ve gül şuları harzemesine katup şaçalından utanmayup g* uranların ve kendü boğazına degin borçlu olup ‘avretin zîvere gark iden köftehorların ve maḥallesinde olanı koyup cemā‘atine gayrı gayrı maḥalle ḥamāmına destūr viren geyiklerin ve ‘avretine tuman çakşur ve kadife nîmten idiveren ma‘rûsların ve ‘avretün ‘avret sever zıbıçılık ider dedikde âh ‘avret ‘avret sever diyüp hiç kulağına komayup ve kulağı dibinde çatal çatal boynuzlu sünüklerin ve bir karı gelüp efendi muştuluk kadıncık toğurdı bu gice oğlan toğusuna da‘vet iderler didikde giyün şâh bizi bile kabûl iderlerse varsun dedikde ‘acûze-i zamâne bârekallâh sizden sizden kim kaçır diyüp lağ ile ‘avreti oynası evine yatıya gönderüp idrâksüz kör gidilerin ve gül gibi şarâbı koyup ve söyler iken uyuyup ve yimek yir iken kaşuğun elinden düşürüp tiryâk-i zehir katup ve semm-i helâk yiyen çelebilerin ve şarâbından vazgelüp yâran muşâḥabetinden ayrulup buna ve bozup ve bâl ve isme ve müşelleş ḥarâmi ḥalâl içen ḥalâlzâdelerin ve her ne poḥ ise içüp sarḥ[oş]lukla urup yatanların ve bir pîr ki mâldar olana cemi‘-i ‘ömrini mal için şarf etmiş ola daḥı bî-ḥad malı olup ve âḥir ‘ömrinde gâyet hırşından ârzü-yı sefer-i hindistân iden ḥarîs pîrlerin ve kendünden ḥazz itmeyen yirlere varan bî-idrâk ‘akılsuzların ve Türkçe ıstılâḥ ve ‘ibârâtın kaşan kölelerin ve âḥir yanların ve hem-şehrisi yanında yalın yüzlüce suḥtecinün apadan yolsuz suḥtelerin ve keş ü kerâmetden dem uran ḥarâmi köle şûfilerün vel-ḥâşıl bu zikrolan ef‘âl-i kabîḥa ve a‘mâl-i şakîka ile ‘amel iden tavâb‘un ve muḥtesiblerin rahmı ile fehm ü müddehem tecâvüz itdürmeyüp muḥkem ḥaḳlarından geleler ki her kişi râh-ı edebden taşra çıkup bî-edeblik itmeyüp ḥâline göre ḥareket ideler bu bâbda mezkûra hiç mâni‘ ve dâfi‘ olmayalar şöyle bileler: ‘alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar bir dürlü daḥı eylemeyeler

216.

mefā'īlün mefā'īlün fe'ülün
hezec + - - - / + - - - / + - -

1. senün kaçun gibi bir ya kurulmaz
benüm gönüm gibi maħcır urılmaz
n'ola kanum boynına çalsa tığun
bulmayınca cānā şu bulunmaz
3. didüm n'icün raķibi oklamazsın
didi yakın nişān kördür urılmaz
keser başın kim emsem dirse la'lin
kesilür başlar kanlar şorılmaz
5. nizāmi görse bu ebyāt-ı ħamseyi
diye idi zātiyā pençeñ burılmaz

217.

mefā'īlün mefā'īlün fe'ülün
hezec + - - - / + - - - / + - -

1. görüp cān virdüm ol nā-mihribānı
ħuzūrından uçurdum murğ u cānı
girer destine vaşl-ı zülf-i dilber
olursa şāne mecnūn üstühvānı
3. lebünle ğonca hem-rāz oldu cānā
'aceb mi lālenün ħurursa kanı
gözüm yaşı ile rūy u zerdüme bak
geçür gel şöħbet-i meyle ħazānı
5. yolum düşdi ħayālī kūy u 'ışķa
didiler geldi bir mecnūn u şānī

216. 49^aderkenar: [Ġazel-i Zātī]: *Zātī Dīvānı II. Cild*: G. 509 / (Tarlan, 1970: 13)

2 boynına: yüzine.

5 ħamseyi: penci.

217. 49^aderkenar: [Ġazel-i Ĥayālī Beg]: *Ĥayālī Beg Dīvānı*: G. 36 / (Tarlan, 1945: 408)

2 vaşl-ı zülf-i dilber: şām-ı zülf ü leylī.

3 ħurursa: ħurusa.

218.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. gele mi ol gül-i gülzâr-ı le'âfet bu gice
ide mi hânemüzi gülşen-i cennet bu gice
degme sulţâna naşib olmadı ey dil gözün aç
sen gedâya açılan genc-i sa'âdet bu gice
3. 'izz ü nâz ile o şeh meclise geldügi yiter
rind-i meyhârelere keşf-i kerâmet bu gice
gel begüm gel bizi hasretle koma n'olsa gerek
ölevüz şevk-i vişâlünde nihâyet bu gice
5. göre idün nec' olur zevk-i vişâli şüfî
sende olaydı eger bendeki hâlet bu gice
ğamzesi tîğ çeküp sîneni gözler işhâk
saña çıkmazsa 'acebdür yine şöhet bu gice

219.

mef'ülü fâ'ilätü mefâ'ilü fâ'ilün
muzâri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. ğamzen begüm ok atmada ehl-i hüner geçer
na'l-i hilâli şîşe-i mihri deler geçer
andukça ğamzen oklarını ey kaşı kemân
ben bilürem ki sîneden ol dem neler geçer
3. bilmez ki ğayra meyl ile ğayretten öldürür
mecrûh sîneme müjesi zahm ider geçer
ol bî-vefâya derd-i dilüm nice bildürem
ağzum açınca medh ü şenâya söger geçer
5. işhâk ğam sipâhına mağlubdur yine
sen pâdişâhı var ise ğâlib sever geçer

218. 49^aderkenar: [Ġazel-i Üsküblü İşhâk Çelebi]: *Üsküblü İşhâk Çelebi Dîvânı*: G. 248 / (Çavuşoğlu, Tanyeri, 1989: 279)

2 Divanda bu beyit 4. beyit .olarak yer almaktadır.

3 Divanda bu beyit 5. beyit .olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 2. beyit .olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 6. beyit .olarak yer almaktadır.

6 Divanda bu beyit 7. beyit .olarak yer almaktadır.

219. 49^bderkenar: [Ġazel-i Üsküblü İşhâk Çelebi]: *Üsküblü İşhâk Çelebi Dîvânı*: G. 55 / (Çavuşoğlu, Tanyeri, 1989: 151)

3 Divanda bu beyit 4. beyit .olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 3. beyit .olarak yer almaktadır.

220.

fe'ılātün mefā'ilün fe'ilün
ḥafif + + - - / + - + - / + + -

1. bize bir nāzenin nigār gerek
lebleri ğonca gül-‘izār gerek
tīrūñi cāndan isterem zīrā
bize ey devlet toĝrı yār gerek
3. cān dimāğın mu‘aṭṭar eyle ki
bize bir zūlf-i müşk-bār gerek
dūd-ı āhum eger murād olaldan berü
didiler aña ki rūzigār gerek
5. bāğ-ı sebz derūnunda her gice bize
būstan seyrine bahādur gerek

221.

fe'ılātün mefā'ilün fe'ilün
ḥafif + + - - / + - + - / + + -

1. maraž-ı ‘ışkı gör şifā yerine
alagör derdini devā yerine
baña sevdā-yı zūlfün āḥir-i kār
kara çul geydürür ‘abā yerine
3. sīnemün sırrı fāş olur yoḥsa
çāk iderdüm tenüm kabā yerine
müft mesken şanur cihānı kişi
naqd-i ‘ömrin virür kirā yerine
5. baқmadan yüziñe geçüp gitme
sög begüm bārī merḥabā yerine

220. 49^bderkenar: [Ġazel]:

221. 50^aderkenar: [Ġazel-i Kemālpāşāzāde]: Divanda yer almamaktadır. Mecmuada 58^adrk. varakta mükerrerdır.

222.

fe'ılātün mefā'ilün fe'ilün
ḥafīf + + - - / + - + - / + + -

1. cānā yār ayrılığı kār itdi
tığ-i miḥnet dili figār itdi
kime ḵaldı bu naḵş-ı bûḵalemün
baña şol naḵşı kim nigār itdi
3. bûlbülün âşiyânın itdi diken
ḵarğanun yerini bahār itdi
ḵanğı beg a benüm efendicügüm
bir ḵulından bu denlü 'ār itdi
5. ḥayretî her belāña sulṭānum
hep belî didi iḥtiyār itdi

222. 50^aderkenar: [Ġazel-i Ḥayretî]: *Ḥayreti Dīvānı*: G. 565 / (Musluoğlu, 2022: 724)

2 ḵaldı: ḵıldı.

naḵş-ı: çarḥ-ı.

3 yerini: yuvasın.

4 Divanda bu beyit 6. beyit .olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 7. beyit .olarak yer almaktadır.

sa‘âdetlû sulţānum hâzretlerinüñ ğubâr-ı maḳdem-i tûtiyâ ‘ayâr u celilü‘l-i‘tibârlaruña ki fi‘l-
 ḥaḳîḳa kuhl-ı ‘uyûn-ı a‘yân-ı ma‘ârif-i rûzigâr ve ‘arz-ı bende-i bî-miḳdâr budur ki: ol âfitâb-ı
 ‘âlem ârâ ve cihân peymānuñ envâr-ı refeti nâ-yân ve dıraḥşân olup bu zerre-i nâ-tüvānuñ
 aḥvâli pür melâlinde fi‘l-cümle tefeḥḥuż-ı şerîf buyrılır ise elḥamdüllillâh himem-i ‘âliye gözin
 berekâtında el-ân murġ-i rûḥ-ı kafeş-i tende ğüyâ olup fi‘l leyl-i ven-nehâr evrâd-ı ezkârların
 dilde tekrârdur lâkin rûzigâr-ı zûkâr bu zerre-i bî-miḳdârı ol ḥurşid-i cemşidinden dur ve şa‘şa-
 i cemâlî envârından mehcûr maḳşadlı evrâḳ-ı ṭab‘-ı muctemi‘ perâkende ve perişân olup ğâhi
 ol deryâ-yı dil ve kân-ı ma‘ârifden kesb-i taḥşil olunan dürr-i cevher-i ma‘âniyetden az
 ḳalmışdur fe ammâ yine ol baḥr u cûd

224.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. pādīşāhsın haṭṭ-ı 'anberbāruṇı eyle tırāş
bir qarınca dil uzatmasun süleymānum saṇa
zülf-i miskīnün kulağuna egildügi bu kim
söylemek ister benüm ḥāl-i perīşānum saṇa
3. meclisün de sūz-ı şevkümden beyān itmek diler
ağız açduğı budur çāk-i giribānum saṇa
şalınup göğüs gerersin çü revāniyi görüp
ol sebebeden ben didüm serv-i hırāmānum saṇa

225.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. ḥançerünle her kıyā bahtuğça çāk itdün beni
n'eyledün ey gözleri ḥūnī helāk itdün beni
sevdüğümden ğayrı nem gördün behey inşāfsız
k'āteş-i hicrāna yağıdın böyle ḥāk itdün beni
3. fūrkatünle tāze tāze eski derdüm den beter
günde biñ derde düşürdün derd-nāk itdün beni
ārzū itdükçe vaşluğ geçmedüm dīdārdan
ḥamdülillāh dostum yolunda pāk itdün beni
5. ḥāfız-ı dil ḥaste kim derdünde dermān itmeyüp
inledürsün nālīşim pūr sūz-nāk itdün beni

224. 51^a: [Ġazel-i Revānī]: *Revānī Dīvānı*: G. 2 / (Avşar, 2017: 175)

1 Divanda bu beyit 2. beyit .olarak yer almaktadır.

2 Divanda bu beyit 3. beyit .olarak yer almaktadır.

3 Divanda bu beyit 5. beyit .olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 6. beyit .olarak yer almaktadır.

225. 51^a: Ḥāfız:

226.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. bûseye cân virmek ile şanma kim bâzâr olur
mâh-rûlar müşteri buldukça kıymet-dâr olur
bûseler umdukça ben dil virdi hiç söyletmedi
vay nice hûsnüne ölür allâh ne şîrîn-kâr olur
3. cânı gibi isteyüp umarken eyâ cân-ı la'lün
şöyle eylersin ki cândan kişi bizâr olur
şorduğum 'ayb olmasun ey la'l-i cân-perver nedür
şerbet-i la'lün içenler sağ iken bîmâr olur
5. kând-i la'lün nûş idüp bakdukça şol mir'atına
tûti-i gûyâ gibi hâfız şeker-güftâr olur

227.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

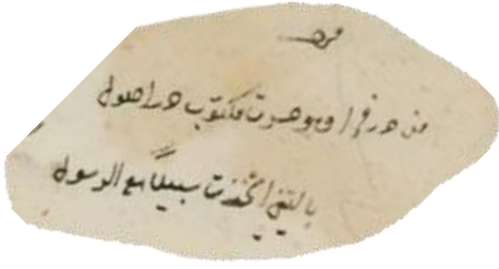
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. 'izz ü nâz ile hîrâm itdükçe cânānum benüm
gürleyüp ol dem ayağına açar cânum benüm
ârzü-yı vuşlat öldürdi helâk itdi bu dem
hey teraḥḥum vaḳtidür devletlü sulṭānum benüm
3. 'âşık-ı şûrideyem cām-ı muḥabbet mestîyem
hâlûme şâhid yiter çâk-i giribānum benüm
zehr-i hecrün yutmuşam nûş-ı lebün emsem buyur
hoḳḳa-i la'lündurur âḫir bu dermānum benüm
5. nazmıma ger zerrece rağbet ide hâfız nigâr
gün gibi şöhret bula bir tâze dîvānum benüm

226. 51^a: Velehu:

227. 51^a: Velehu:

228.

229.

mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

mucteşş + - + - / + + - - / + - + - / + + -

1. yoluña virmez isem hânümânı gösgötüri
benümle korkud efendi cihânı gösgötüri
muḥabbet aña dirin kim anılsa nām-ı ḥabîb
unuḫdura saña kevn ü mekânı gösgötüri
3. iki cihânda murâdum nigârdur el-ḥaḳ
göze hîç görünmez ḳalanı gösgötüri
örümcek ağına şaymaz ziyâde 'âşık olan
ḳapuñda ḥayme-i heft-âsumânı gösgötüri
5. getürmek olur idi ḳâle ḥâli ey yaḥyâ
şıḡaydı zarf-ı ḥurûfa ma'ânî gösgötüri

228. 50^b: [Arapça-Farsça]:

229. 50^bderkenar: [Ġazel-i Yaḥyâ]: *Yaḥyâ Beg Dīvânı*: G. 468 / (Çavuşoğlu, 1977: 566)

1 hânümânı: baş u cânı.

5 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

230.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. [serv-i āzāde dimen bağ-ı cihāndan çıkmaz]
boynı bağlu kılıdır bir yañağı gül-günün
gam-ı cānānı gönül cānı gibi gizlü dutar
yine tiryākī bilür kıymetini afyonun
3. busem aldı diyü borçlu çıkarur aḥmed yār gibi
cānını alsun nesi var ancılayın medyünün

231.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. dāğlar tıldı tenüm vuşlata imkānum yok
kaldum ayakda kara başuma dermānum yok
ağladuğum bu durur gülşen-i 'ālemde benüm
gönlümi eglemege bir gül-i ḥandānum yok
3. beni bī-cān idüben gitdi rakīb ile ḥabīb
hey meded görince seyr eylemege cānum yok
'āşık olanları kulluğa kabül itmeyici
ben de bildüm ki o beg-zāde gibi ḥānum yok
5. baña bayram yirini anma şaḳın ey yaḥyā
bile şalınmağa bir serv-i ḥırāmānum yok

230. 51^aderkenar: [Ġazel-i Aḥmed Pāşā]: *Aḥmed Pāşā Dīvānı*: G. 172 / (Tarlan, 2005: 288)

1 Divanda 2.mısra 2. beytin 2. mısrasında yer almaktadır.

2 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

3 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır ve divanda mısralar eksiktir.

231. 51^aderkenar: Yaḥyā: *Yaḥyā Beg Dīvānı*: G. 206 / (Çavuşoğlu, 1977: 411)

3 görince: kūyını.

232.

fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün
ḥafīf + + - - / + - + - / + + -

1. sevdüm ol yârı mübtelâ oldum
kendü kendüme bir belâ oldum
baña yetmez mi bu sa'âdet kim
âşinâsına âşinâ oldum
3. kim ne dirse disün bi-ḥamdi'llâh
hele ben lâyıḳ-ı cefâ oldum
ol elif-ḳad selâmum almayalı
dâlveş ḡuşşadan dü-tâ oldum
5. begligüm var cihânda ey yaḥyâ
yâr ışiginde bir gedâ oldum

233.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. niçe inler dostum bencileyin dolāba baḳ
anı gerdün itdüren çeşmümden aḳan āba baḳ
çünki döndi ḳāmetüm tār oldı inler her ḳılum
ḡam eli ṭurmaz çalar destindeki mızrāba baḳ
3. mestle geçmiş gözleri ḥalkā imāmetlik ider
cāmi-i ḥüsn içre gel kaşındaki miḥrāba baḳ
kimseye itmez vefâ ḳılmaz teraḥḥum bu cihân
bilmek istersen şehâ iskender ü dārāya baḳ
5. baḥr-i eşkümden ne mümkin ḳurtıla dil zevrâḳı
ey muḥibbî eşk-i çeşm içre olan girdāba baḳ

232. 51^aderkenar: Velehu: *Yaḥyâ Beg Dīvānı*: G. 265 / (Çavuşoğlu, 1977: 447)

233. 51^b: Pâdişâh-ı 'Âli-penâh Hâzretlerinin: *Muḥibbî Dīvānı*: G. 1677 / (Yavuz, 2016: 898)

1 gerdün itdüren çeşmümden: gerdan eyleyen gözümünden.

bencileyin: gönlümdeki.

3 imāmetlik ider: imāmet itmege.

4 itmez: ḳılmaz.

ḳılmaz: itmez.

şehâ: vefâ.

234.

mefā'ülün mefā'ülün fe'ülün
hezec + - - - / + - - - / + - -

1. olaldan hasta-dil 'ışkıyla şeydā
alupdur başına biñ dürlü gavgā
bugün 'ışkıyla ben mecnūn dehrem
alup kühl idine cennetde havrā
3. reh-i 'ışk içre ölsem toprağımı
görünür kanda bakşam rüy-ı leylā
müdām aķar gözüm yaşı gözümnden
uraldan kirpük okın ol kaşı yā
5. içüp rüz-ı ezelde cām-ı 'ışkı
anun' çündür muhibbī böyle rüsvā

235.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. gözlerümden hūn-ı dil turmaz aķar çün mā gibi
mevc urur āhum tokındukça [aņa] deryā gibi
tīr-i āhum geçdi bu çarhun tokuz kalkanı[nı]
bükeli kaddümi cevriyle benüm ol yā gibi
3. gerçi her 'āşık diler dāyim temennā-yı vişāl
baņa hicri dilberün tatlu gelür helvā gibi
lezzet-i dünyāya aldanma meges gibi gönül
kaşduñ olursa kanā'at kāf-ı ger 'ankā gibi
5. başunı top it muhibbī zülfinün çevgānına
göklere ağa topun mihr-i cihān-ārā gibi

234. 51^b: Velehu: *Muhibbī Dīvānı*: G. 17 / (Yavuz, 2016: 137)

2 Divanda 2. mısra 4. beytin 2. mısrasında yer almaktadır.
ben: çün.

3 Divanda 1. mısra 4. beytin 1. mısrasında yer almaktadır.
Divanda 2. mısra 2. beytin 2. mısrasında yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
gözüm yaşı: ciger h^vanı.

5 rüz-i: bezm-i.

235. 51^b: Velehu: *Muhibbī Dīvānı*: G. 3440 / (Yavuz, 2016: 1691)

5 göklere ağa topun: topun ağa göklere.

236.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. olmışam cām-ı lebünden ben senün ey yār mest
nitekim bûy-ı gül ile bülbül-i gülzâr mest
her kişi cām-ı mül ile mest olur ammâ ki ben
içeli 'ışkuñ şarâbın oluram her bâr mest
3. sırr-ı 'ışkı fâş iderse göz yaşı 'aceb olmaz
çün olagelmışdür eyler sırrını izhâr mest
la'lünjî andum ferahdan yok yire kan ağladum
gâh olur kim meclis içre yok yire ağlar mest
5. gözleri târâca virdi yine bu dil şehrini
şöyle benzer kim muhibbî olmuş ol güftâr mest

237.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. ihtiyâr-ı fakr iden dergâh-ı eyvân istemez
zâd-ı gâmdan özge hergiz kendüye nân istemez
şol ki istiğnâ serîrine oturur şâh-vâr
ser-te-ser olmağa heft iklimi sulţân istemez
3. şu'le-i âhı kimün kim 'âleme pertev şalar
zerreye alınmaz günü ol mâh-ı tâbân istemez
ol ki 'ışk ehlidür olur kûy-ı dilberde muķim
eyleyüp dîvânelik tâğ u beyâbân istemez
5. pâdişâh-ı 'ışk dergâhı açuk gelsün kalan
men' olunmaz hiç kes 'ışk ehli derbân istemez
ol ki dildârın cefâsını vefâdan yig bilür
minnet itmez kimseye derdine dermân istemez
7. sînesine her ki kesdi na'l ü yakdı tâze tâğ
eylemez bâğa nâzar seyr-i gülistân istemez
yâr elinden ey muhibbî bir kadeh nûş eyleyen
hızır elinden ger olursa âb-ı hayvân istemez

236. 52^a: Velehu: *Muhibbî Dîvânı*: G. 293 / (Yavuz, 2016: 261)

4 kim meclis içre: meclis içinde.

237. 52^a: Velehu: *Muhibbî Dîvânı*: G. 1339 / (Yavuz, 2016: 742)

2 serîrine oturur: serîrinde oturdu.

238.

mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. dil-i maḥzūnumı bir gün tesellâ itseñ olmaz mı
tutalum düşmānuñ oldum müdārâ itseñ olmaz mı
beni tiğ-i celālünle gül-i şad-berge döndürseñ
kemāl-i 'ışkumı ḥalka hüveydâ itseñ olmaz mı
3. baña gelmezsin ey kaşı kemānum bârî tîründen
ḥoş-amed eylesen bir nāme peydâ itseñ olmaz mı
bulutlar gibi bād-ı āhum ile tağlara düşdüm
gelüp mecnūn gibi bir gün tesellâ itseñ olmaz mı
5. güneş [gibi] irişüp āsitānuñ āsumānından
bugün 'isâ gibi yaḥyâyı ihyâ itseñ olmaz mı

239.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. baña yitmez mi bu devlet ki cefâ eylesesin
vây aña kim ne cefâ vü ne vefâ eylesesin
pâdişāhum umaram ben ḳuluñı bir gün ola
himmete lâyıḳ u iḥsāna sezâ eylesesin
3. işte ben 'ışkuñ ile cānumı teslīm itdüm
bârî anḍuḳça baña ḥayr du'â eylesesin
öldüğüm işide şāyed ki şafâlar süre yâr
ey mü'ezzîn öliceḳ baña şalâ eylesesin
5. bir gice ḥāne-i yaḥyāya gelem dimiş idün
hiç ola mı varasın 'ahde vefâ eylesesin

238. 51^bderkenar: Velehu: *Yaḥyâ Beg Dîvânı*: G. 484 / (Çavuşoğlu, 1977: 576)

4 mecnūn gibi bir gün tesellâ: mecnūn-ı şeydânı temâşa.

239. 51^bderkenar: Velehu: *Yaḥyâ Beg Dîvânı*: G. 318 / (Çavuşoğlu, 1977: 479)

2 umarım: umarın.

3 bârî anḍuḳça: sögesin bârî.

240.

mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün
hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. gel bir gün öñürdi beni öldür kerem eyle
қанумı döküp cānumı al dem қadem eyle
lāyık degülüz çünki senün cev̄r ü cefāna
hīç olmazsa bārī cefā vü sitem eyle
3. egri nazarum var ise ol serv-i revāna
yā rab deheni gibi vücūdum 'adem eyle
dervīş-i ḥarābāt isen elden қoma cāmı
kendüni ḥayālat ile cemşīd ü cem eyle
5. ḥūbuñ çoğ olur қahrı döküp қатра-i eşki
yaḥyā yūri ölince ḥisāb it raқam eyle

241.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. kırmızı cāme geyüp al ile öldürme beni
çaқ boyınca қана girmiş dimesün gören seni
dir gören bir pāre od olmuş cihānı yakmağa
cāme-i surḥ ile her dem sen gül-i nāzük-teni
3. öldürürmişsin seni sevdüm diyen 'āşıkları
hey yolında öldüğüm anuñ 'içün sevdüm seni
gerdiş-i gerdüna қılma rif'atle sen nazar
kimseye raḥm eylemez hergiz bu dünyā-yı denī
5. таң мидур yaḥyā şafaқ içre güneşdür dir isem
her seḥergeh атлас-ı surḥ ile gördükçe anı

240. 52^aderkenar: Velehu: *Yaḥyā Beg Dīvānı*: G. 395 / (Çavuşoğlu, 1977: 524)

1 gel bir gün öñürdi beni öldür kerem eyle: öldür beni gel bir gün öñürdi kerem eyle.

2 cev̄r ü cefāna: mihr ü vefāna.

4 Divanda bu beytin 4. beyitten sonra yer aldığı bilgisi vardır.

241. 52^aderkenar: Velehu: *Yaḥyā Beg Dīvānı*: G. 492 / (Çavuşoğlu, 1977: 580)

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

4 gerdiş-i gerüna қılma rif'atle sen nazar: yarşur yaruñ libāsında muṭabbak tügmeler.

kimseye raḥm eylemez hergiz bu dünyā-yı deni: goncalarla şanki zeyn olmuş vücūdı gülşeni.

242.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. h  km-i ta  d  r  ne    n irmedi tedb  r senün
fıkr-i tedb  r benüm kısmet-i ta  d  r senün
bir ba  sum bir k  l  cu  n bir sen    bir ben ber   gel
bu cih  n böyle olur bir benüm    bir senün
3. birisi c  na   anı  dur birisi 'ı   a g  v  h
   hid-i 'ı  k benüm ol   a  -i tezv  r senün
t  r  ne   ar  u senün s  ne siper eylemi  em
ber   gel ceng idelüm s  ne benüm t  r senün
5. k  y  nu  n d  r-ı   if  sına varup   h   didi
uşda d  v  ne benem bend ile zenc  r senün

242. 52  derkenar:   h  :   h     eleb   D  v  n  : G. 52 / (Kaçalın, 25)

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

1. ey dil-i bî-çäre itme cev-r-i dilberden enîn
mâ-teḳaddemden meşeldür nâz ider her nâzenîn
ḫaydarîler gibi taḳdum gûşa ḳullık ḫalkasın
boynıma ḫalka olalıdan o zülf-i 'anberîn
3. ne ḳadar cev-r ü cefâ itse gönül eyler ḳabûl
dostlar gökden ne yağarsa götürür çün zemîn
küfr-i zülfünî götür göster ruḫuñ îmânını
bir yire cem' olmamışdur dostum küfr ile dîn
5. gün yüzünsüz giceler feryâd ü efgân eylesem
nâleme âheng idüp bülbül baña dir âferîn
gönlümün peymânesin zülfün gibi ḳılduñ şikest
luṭf ise senden hemân u şabr ise benden hemîn
7. ol lebi şîrîn yolında ger ölem ferhâdveş
meşhedüme yazasız hâzâ şehîdü'l-'âşîḳîn
olaşaldan zülfünün sevdâsına dil ḫastadur
şabruñ dârü'-şîfâsından buyur sirkencübîn
9. niçe şîrîn olmasun cânâ muḫibbînün sözi
çünki medḫün söylerem olur kelâmum şekkerîn

243. 52^b: Velehu: *Muḫibbî Dîvânı*: G. 2703 / (Yavuz, 2016: 1362)

4 dîn: kîn.

5 gün: gül.

6 ḳılduñ: itdün.

luṭf: cev-r.

7 yolında: elinden.

yazasız: yazalar.

8 olaşaldan: tolaşaldan.

şabruñ: leblerün.

9 söylerem: okuram.

244.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. 'āşık olmışdur meger ol 'arız-ı ruhsāra şu
anun' için tağlara düşüp yürür āvāre şu
vādi-i zulmetde bu dil kaldı iskender gibi
teşnelikten virdi cān bulmadı ol bī-çāre şu
3. hūblar gönli katıdır çünkü seng-i hāreden
göz yaşı yir eylemez nite ki seng-i hāre şu
bāğ-ı hüsnünde şehā bir toğru hizmetkardur
durmağ ile indi servün ayağına kara şu
5. naḥl-i kaddünî nigārā eşk-i çeşmümden şakın
keşret itse didiler eyler ziyān eşcāra şu
şām-ı miḥnetde muḥibbî key katı dil-ḥastedür
çıkmadın cānı lebünden gel vir ol bīmāra şu

245.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. bende-i faqr ü fenā teklîf-i dīvān istemez
emr-i ma'rûf-ı ḥudādan ğayrı fermān istemez
ḥalka-i zikre nigîn olan güzîn-i evliyā
'āleme ḥukm itmege mühr ü süleymān istemez
3. başına dīvāneveş halkı üşürmez dāyimā
padişāh-ı 'ışk olan 'unvān-ı dīvān istemez
şaymayan çetr-i hümāyūnı örümcek ağına
künç-i 'uzlet var iken eyvān-ı keyvān istemez
5. mānî' olmaz kimsenün tesbîḥine dervîş olan
gül kıpırmaz bāğdan seyr-i gülistān istemez
ehl-i ḥāle başka bir 'ālem durur derd-i firāk
'āşık-ı şādık visāl-i yārī āsān istemez
7. 'ışk-ı dilber şöyle istignā virür yahyāya kim
ḥazret-i loḳmāndan derdine dermān istemez

244. 52^b: Velehu: *Muḥibbî Dīvānı*: G. 2772 / (Yavuz, 2016: 1392)

1 ruhsāra: cānāna.
meger: ezel.

245. 52^b: Yahyā: *Yahyā Beg Dīvānı*: G. 150 / (Çavuşoğlu, 1977: 375)

1 teklîf-i dīvān: teklîf-i sultān.
2 mühr ü: mühr-i.

246.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. şūfiyā şāfi dil olmazsañ şafā gelmez saña
ḥod-nümāsın zevk-i peygām-ı ḥudā gelmez saña
kenz-i lā-yefnāya gir ey ḥ^vāce irmezse elün
hırş ile dünyāyı cem' itsen ğınā gelmez saña
3. ey marīzu'l k̄alḥ bu şerbetle şakın gözün aç
em sem itme semm-i k̄atilden şifā gelmez saña
loḡma-i loḡmān ile ṭab'un alışmaz ey ḥakīm
anun'çün ḥān-ı ḥikmetden ğidā gelmez saña
5. niçe bir ālūde-dāmān olasin dünyā ile
ḡaḥbe zenden ḥod bilürsin kim vefā gelmez saña
bu sevāḥilde 'aceb girdāba düşmişsin gönül
'izzet it şadra geçür andan ḡaṭā gelmez saña
7. ḡaçma t̄ir-i yārdan devlet nişānıdur gönül
n'oldı ḡālün şormağa bir āşinā gelmez saña
cān ile şöyle belī didün belā-yı 'ışḡa kim
her ṭarafdan biñ belā gelse belā gelmez saña
9. ey uşūlī ġarḡ olup 'aynū'l-ḡayāt-ı vaḡdete
ḡayyu lā-yefnāya irişdün fenā gelmez saña

247.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. gerçi zencīr-i ser-i zūlfüne çokdur şeydā
delū gön̄lüm gibi yok vādi-i ġamda tenhā
yine dīvāneliğüm dutdı görün şeydālar
zūlfī zencīrini deprettdi gibi bād-ı şabā
3. durmadan leşker-i ġam bu dil-i vīrāna gelür
bilmezem ḡanda ḡarār eyleye bu denlū belā
künc-i miḡnetde yatur ölmelū bir ḡasteyem āḡ
bu belālarla eger ḡalur isem vāḡ baña
5. ḡaldı hecr ile cehennemde uşūlī miskīn
cennet-i vaşla eger irmez ise vāveylā

246. 52^b: Uşūlī: *Uşūlī Dīvānı*: G. 3 / (İsen, 2020: 147)

3 gözün aç: kendün̄e.

247. 53^a: Velehu: *Uşūlī Dīvānı*: G. 4 / (İsen, 2020: 148)

248.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. bî-ḥuzūr olma gönül kim bu bedende qalmazuz
toğmadan çün qalmaduq biz ölmeden de qalmazuz
atalu oğullu oldı pîr 'ısqıyla gönül
pâk tecrîdüz bu çarḥ-ı pîre-zende qalmazuz
3. çünkü 'uryân gelmişüz dünyâya 'uryân giderüz
murâd-ı cisme şarılup köhne kefinden qalmazuz
şâh-ı ğam muṭriblerinden anıulur güyendeyüz
bûlbûl-i gûyâ ki gibi biz bu çemenden qalmazuz
5. dünyede aramaz yok 'âfiyet fikrindeyüz
kaşdımız vaşî seyâhatle vaṭandan qalmazuz

1. husrevā aldanma sen efsāne-i ferhāda gel
şan'at öğrenmek dilerseñ қо anı üstāda gel
öldürüp ben muḳbilini ḡamdan āzād eyledi
vaḳtidür ey ḡalimi şoran mübāreḳ-bāda gel
3. ehl-i dilden yüz çevürme müdde'iden incinüp
cānumı şükrāna al göster yüzün tenhāda gel
ḡayretinden kendüden varur yüzün gören kişi
bu ümīd ile ki bir gün diyesin üftāda gel
5. dest-i cevrünle bu gönüm ḳellesin vīrān idüp
gel ṭayanma dostum bu ḡüsn-i bī-bünyāda gel
varmasun gül gibi dirsteñ ḡüsnün evrāḳı yile
serv-i ra'nā gibi şaḡn-ı gülşene āzāde gel
7. zerrece ḳalmadı ol gün yüzli dilberde vefā
aḡla ey işḡāḳ-ı bī-dil derd ile feryāda gel

249. 52^bderkenar: İşḡāḳ: *Üsküblü İşḡāḳ Çelebi Dīvānı*: G. 154 / (Çavuşoğlu, Tanyeri, 1989: 217)

2 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.
ḡalimi: ḡatırım.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.

6 Divanda bu 3. beyit olarak yer almaktadır.

7 dilberde vefā: vaşlından ümīd.

250.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. leyli vü mecnûn okırsan ey gönül üstâda gel
hüsrev ü şîrîn gerekse hîdmet-i ferhâda gel
şûfiyâ senden el alanlar ayağa düşdi hep
başun için ço anı şimden gerü irşâda gel
3. ey benüm hâlüm şoran âzâde oldum guşşâdan
bir iki hindüya kıl oldum mübârek-bâda gel
nice aķar göreyin dirsen bu yaşum diclesin
bir gün ey mışr-ı melâhat seyr ide bağdâda gel
5. hüsni esâsı bir kıl üzredür aña yokdur i'tibâr
dostum billâh coşmagıl anı bünyâda gel
bunca yıldur âsitânunda sürinür tâlî'i
demedün bir kerre gel gel derd-mend üftâde gel

250. 53^aderkenar: Naẓîre-i Tâlî'i: *Tâlî'i Türkçe Divânı*: G. 62 / (Gedik, 2022: 133)

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

ço anı: tevbe it.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

iki: beji.

4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

gün: kez.

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

yokdur i'tibâr: yok i'timâd.

coşmagıl anı: tayanma o bî.

6 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

kerre gel: kerrecük.

1. iller ile tatlu tatlu dilleşür ol dil-rübā
el uciyla bize ırakdan dimez bir merhabā
fi'l-meşel aķar şudur tayanma hüsnün çağına
bu daķı kalmaz geķer rüh-ı revānum muştafā
3. çün düşürdün 'ākıbet bizi belā girdābına
bāri n'olaydı evvelden olmayayduķ āşinā
pādişāh-ı vaķt idüm bir şaķşa dimezdüm belī
biñ belāya uğradum saña olaldan mübtelā
5. and içerdüm kim vefāsuz yār hergiz sevmeyen
dostlar bir bī-vefā sevdüm yine yazuķ baña
'āşıkā zehr-i belā şunıldı halkā 'ıyş u nüş
illere zevķ ü şafā virildi vü bize cefā
7. yolına cānuñ fidā kılma uşūlī ol perī
saña yār olmaz ki sensin bir gedā ol pādişā

251. 53^b: Velehu: *Uşūlī Dīvānı*: G. 5 / (İsen, 2020: 149)

3 n'olaydı evvelden: evvelden n'olaydı.

252.

mefā'īlün mefā'īlün fe'ülün
hezec + - - - / + - - - / + - -

1. seçer mi âdemi hayvân olanlar
ne bilsün gevheri nâ-dân olanlar
cihânun mülk ü mālın hiçe şayar
vücûdî şehrine sultân olanlar
3. hümâ-himmet gedâlardur cihânda
me'ânî kişverine h'vân olanlar
gerekmez devlet-i dünyâyı ne'yer
haķâyık gevherine kân olanlar
5. bu köhne tekyenün esrârın anlar
bu meyden vâlih ü hayrân olanlar
bulur yol ka'be-i maķşûda ön son
bu vadîlerde ser-gerdân olanlar
7. ögüdün dutmaz ehl-i 'ışķ vâ'iz
ki uymaz cāhile nādān olanlar
yoluḡa git oturmak fikrin itme
bu evden tiz göçer mihmān olanlar
9. müselleḡ dutdılar şî'rün uşûlî
uşûl-i nazmda selmān olanlar

252. 53^b: Velehu: *Uşûlî Dīvânı*: G. 25 / (İsen, 2020: 170)

7 nādān: 'irfān.

8 fikrin: kaşdın.

253.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. şol gönül kim şüretün naķsı temâşâsındadur
on sekiz biñ 'âlemün dâ'im temâşâsındadur
nice rüşen olmasun âyîneveş gönülüm gözüm
çün dem-â-dem tal'atun mihri tecellâsındadur
3. her nefesde 'âlem-i hüsnün durur seyrânumuz
hamdüli'llâh bu delü gönülüm tesellâsındadur
bir güzeller şâhına biñ cân ile kûl oldı dil
bu cihânun ne vezîrinde ne paşâsındadur
5. tañ mıdur ger gevher-i maķşûda olsa âşinâ
şol dil ü cân kim maķâmı 'ışķ deryâsındadur
her ne 'âşık kim ser-i kûyun da tutmışdur mekân
haķ te'âlânun bugün firdevs-i a'lâsındadur
7. cân ataldan kaşların yâsına kurbân olmağa
çaķ uşûlî kâbe kavseynün ev ednâsındadur

254.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. kânı şol gün ki[m] cemâl-i yâr idi eglencemüz
devletinde her cihetle var idi eglencemüz
murğ-ı dil 'ışķ âyetin okurdı bülbüller gibi
hüsn bağında gül-i gülzâr idi eglencemüz
3. besler idi tatlu dillerle dili tûti gibi
mışr-ı cânda bir şeker-güftâr idi eglencemüz
cân u dil mûsiyi ğark itdi tecellî nûrına
tûr idi seyrânumuz didâr idi eglencemüz
5. şöhetinde yoğ idi ağıyardan havf u melâl
ey uşûlî bir gül-i bî-hâr idi eglencemüz

253. 54^a: Velehu: *Uşûlî Divânı*: G. 26 / (İsen, 2020: 171)

2 çün: kim.

6 mekân: vaţan.

254. 54^a: Velehu: *Uşûlî Divânı*: G. 43 / (İsen, 2020: 191)

1. buldı 'aşık cezbe-i 'ışk ile vecd ü hâller
âhîr olmadı mı ey vâ'iz bu kıl ü kâller
şevk-ı dîdârıyla ey nûr-ı cemâl-i muştafâ
bir semâ' itdüm ki cûşa geldiler abdâllar
3. dâr-ı dünyâda senün mişlün güzel gelmez baña
gerçi naqqâş-ı ezel yazmış güzel timşâller
gitdi şabrum gitdi tâkat gitdi hûş-ı gitdi 'aql
'ışk içinde başuma geldi 'acâ'ib hâller
5. kimdür olan müşterî biñ cân u biñ baş bir pula
'ışk bâzârında böyle çağırur dellâllar
âdem olmaz sırr-ı esmâdan haber duymaz kişi
zâhidâ terk olmayınca bu kabîh ef'âller
7. ma'rifet ehline çün gencine-i 'irfân yeter
ey uşûlî gam degül olmazsa mülk ü mâller
aldar alur [dil] metâ'ın gözlerinden şakınınuñ
hüsn bâzârına gelmiş ol iki kıttâller

255. 54^a: Velehu: *Uşûlî Dīvânı*: G. 36 / (İsen, 2020: 184)

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

şabrum: şabr u.

gitdi hûş-ı gitdi 'aql: gitdi 'aql u gitdi hûş.

6 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.

256.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. la'l-i yāre hem-kaḍeḥ olmış yine benzer şarāb
cevher-i cāna şafālar virdi ol yāḳūt-ı nāb
dīl su'āl eyler lebün dārü'ş-şifāsından şifā
öldi derdā derd ile irişmedi[n] şāfī cevāb
3. ḳan olası göz belāsiylan getürdi başuma
ḥāne-i şabrum yıkıldı dostlar ḥālüm ḥarāb
'ışḳ odından dem-be-dem gönlüm döker göz yaşların
āteş-i sūzāndan niteki ḳan ağlar kebāb
5. ey dirīgā yıḳdı vü yaḳdı vücūdum 'ālemin
tende tāb u didede āb u gönülde ıztırāb
ḥaste cānım buldı tīg-ı ābdārundan ḥayāt
dirlige dirler sebebdür bu cihān içinde āb
7. bend-i zindān-ı belāda ḳaldı biḡ derd ile āh
olmadı ḳaldı uşūlī bendeḡe bir feth-i bāb

257.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. gözümün kaçırını idinse hayālün n'ola cāy
şeh-i 'ālemdür idinse yiridür sırça sarāy
şeb-i fūrkatde gözüm cān ile ceng eylemege
müjeden bağladı ey meh yine bir kara alay
3. bām-ı çarḥ üstine nālem çıkuban tıfl gibi
aşağa inmege korkar çığırupdur ey vāy
bir nefes nālemi dem olmağa durmaz diyüben
gösterür illere parmakla bezmde beni nāy
5. ayağı illere takşim idecek bezmgede
n'içün ey sākī figānī kuluña degmeye pāy

258.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. ağlamazsa beni dem dem acıyup dīdelerüm
göreyin tursun iki gözine hūn-ı cigerüm
yirden üstün ola anı göreyin haşre degin
ki cihān içre benüm üstime oldur dönerüm
3. görinen şanma şafaḥ dün gice çarḥun ey meh
yüzini kana yudı sille-i āh-ı şehirüm
gam-ı hecrünle figānī ruhı zer-gün oldı
daḥı meyl itmemisın aña eyā sīm-berüm

257. 53^bderkenar: Figānī: *Figānī ve Dīvānçesi*: G. XCVI / (Karahana, 1966: 126)

1 kaçırını idinse: kaçını eyleser.

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
cān: h'āb.

3 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.
çığırupdur ey: çığırup eydür.

4 olmağa durmaz: urmağa komaz.
bezmde beni: beni bezmde.

5 ayağı illere: illere ayağı.
idicek bezmgede: idesin bezm içre.

258. 54^aderkenar: Velehu: *Figānī ve Dīvānçesi*: G. LVI / (Karahana, 1966: 86)

2 anı: gerdün.

4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

259.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. nāleni gözyaşı mı oldı ciger-i büryānum
hāne-i dilde hayālün olalı mihmānum
levh-i çehremde yazar sürh ile 'ışk āyetin
kıl kalemle benüm dīde-i hun-efşānum
3. hār-ı hasdur ki getirmüş anı seylāb-ı sirişk
şanmañuz çeşm-i terimde görünen müjgānum
nem ziyān ola nişār eyleleyüm yolunđda
gevher-i eşkiyle yir eyleyüp dā'imā ğamum
5. şerm-sarum baķalı sā'ī saña dilberden
üstühvān-ı tenümi nār-ı dil-i sūzānum

1. hoş görür benden rakıbi rahm idüp cânân aña
nice katlansun bu yürek nice döysün cân aña
‘aşıkun hakkında çok söz söyler inanmaz rakib
‘adet olmışdur cihānda dostum bühtān aña
3. atsa gamzen tırini cân pütesine kaşların
gösterür dil dahı cânā cevheri peykān aña
her şehir bād-ı şabā bağ-ı cihānda dilberün
zülfine urdukça şāne meşk ider efşān aña
5. şafha-i hüsninde başlamış vefā resmin yazar
lâciverd ile yed-i kudret hat-ı reyhān aña
‘ışk meydânında top olsa güneş olmaz ‘aceb
kim kamer her dem hilâlinden şunar çevgān aña
7. dil delermiş ‘id-i vaşlun‘çün kemān ebr[û]ların
çokdan itdüm cânımı ben dostum kurbān aña
hatun inşâsın hadün üstinde kim yazdı ‘aceb
kim kirāmen kâtibin olmuş durur hayrān aña
9. yollar üzre mihrinün her dem görür hâk olduğın
bir nazar kılmaz ‘aceb cürmi nedür sultān aña

260. 54^aderkenar: Mihri: *Mihri Hâtün Dîvânı*: G. 3 / (Arslan, 2018: 52)

2 inanmaz: inanma.

3 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

meşk: misk.

5 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

6 Divanda bu beyit 8. beyit olarak yer almaktadır.

7 Divanda bu beyit 9. beyit olarak yer almaktadır.

cânımı ben dostum: dostum ben cânımı.

8 Divanda bu beyit 10. beyit olarak yer almaktadır.

9 Divanda bu beyit 11. beyit olarak yer almaktadır.

‘aceb cürmi nedür: nedür cürmi ‘aceb.

261.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. ey başiretsiz göz aç ağıyara bakma yarı gör
mäsivâdan gözüni yum tal'at-ı dîdârı gör
bakmağıl bu kâ'inatun câme vü destârına
bu dü-rengi perdenün içindeki settârı gör
3. bu dükân içinde mahfî dîde-i ağıyardan
dil-berün 'aşıklarıyla itdügi bâzârı gör
varma gelme yok durur hakka eyâ tâlib hemân
geç enâniyyet tarîkinden bu remze varı gör
5. on sekiz bin âlemi devr eyleyen pergârda
bir durur hem merkez ü hem devr ü hem devvârı gör
ejdehâ-yı heft-serdür nefis-i hod-kâm ey gulâm
ceddüni cennetden ihrâc eyleyen ol mârı gör
7. cevhere ol kılma a'râzun huṭṭına nazar
bu huṭṭı seyr kıl ol nokṭa-i seyyârı gör

261. 54^bderkenar: Velehu: *Uşûlî Dîvânı*: G. 30 / (İsen, 2020: 177)

3 itdügi: kılduğı.

262.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. seni bu hüsn ü cemāl ile gören şāh diye
dil ü cāndan kıl olup yāricun allāh diye
niçe ferzāne-yi şaṭranc-ı maḥabbet ide māt
beydağ-ı hāl-i rūḥun bir kez eger şāh diye
3. şıfır ile naḳş-ı elifdür çeken sīnemde
her ne dem cān vire dil derd ile ol āh diye
niçe er diyem aḥa kim zen-i dünyāya uyup
devlet ü 'izz-i şeref manşıbına cāh diye
5. rūḥ-ı selmān irişürse sehī ehliyetünje
gele diz çöke önünde raḍıyallāh diye

263.

mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün
hezec + - - - / + - - - / + - -

1. olurdu yāri kuçmak pīrehensüz
eger cān tensüz olsa gül dikensüz
güzeller şayd olalı sīm ü zerle
degüldür kīse-i çeşmüm diremsüz
3. dükendi ḳalmadı yolında varum
ḳalursam ḡam degül āḫir kefensüz
içersem gülşen içinde benefşe
ḥarām olsun nigāra baḥa sensüz
5. şehā derdü[ḡ] muḥibbīye devādur
ki bir laḫza degüldür derd-i ḡamsuz

262. 54^b: Sehī: *Sehī Beg Dīvānı*: G. 246 / (Yekbaş, 2020: 297)

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
naḳş-ı: şekl-i.
çeken: yazıla.
derd: 'aşkun.

4 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
devlet ü 'izz-i: devlet-i 'izz ü.

5 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.
irişürse: işidürse.

263. 55^a: Velehu: *Muḥibbī Dīvānı*: G. 1216 / (Yavuz, 2016: 686)

1 olsa: ola.

2 diremsüz: semensüz.

5 şehā derdü[ḡ] muḥibbīye devādur: şehā oldı muḥib derdünle münis.
ki bir laḫza degüldür derd-i ḡamsuz: ola mı kim ola bir cān bedensüz.

264.

mefā'ülün mefā'ülün fe'ülün
hezec + - - - / + - - - / + - -

1. güzeller nâz ile reftâr iderler
dönerler goncaveş güftâr iderler
koyup 'âşıkların ol mäh-rûlar
rakīb ile varup bāzâr iderler
3. dün ikrâr eylemişken büseyi yâr
'aceb n'oldı bugün inkâr iderler
güzellerden vefâ ummağ ne mümkün
cefâ dirseñ inen bisyâr iderler
5. muhibbî sırr-ı 'ışkı itme izhâr
şakın manşürveş ber-dâr iderler

265.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. yolına geldi cefâlar itdügi cânânumuñ
pür-cefâdur sevdügi ol âfet-i devrânumuñ
yâ ilâhî gözi yaşı haqqı içün âşıkun
yârinı eyle mülâyim yâr-ı 'âlî-şânumuñ
3. nev-cüvânum cevre döymeş baña itsün cevrim
eydünüz maḥbûbına ol gözleri fettânumuñ
âfitâbuma cefâlar ideli ol mehlikâ
bir ucı yirde bir ucı gökdedür efgânumuñ
5. n'ola ey yahyâ şakınsam düşmen-i bed-ḥâhdan
cânumuñ cânı degül mi sevdügi cânânumuñ

264. 55^a: Velehu: *Muhibbî Dîvânı*: G. 1134 / (Yavuz, 2016: 645)

4 ne mümkün: 'acebdür.

265. 55^a: Yahyâ: *Yahyâ Beg Dîvânı*: G. 219 / (Çavuşoğlu, 1977: 419)

266.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. inlerden çarhı dilâ feryâd-ı zârundur senün
görinen encüm degül her şeb şerârundur senün
bezm-i ğamda sāgar-ı çeşmünle nüş [it] hûn-ı dil
meclisi germ it [belâ vü] derd yârundur senün
3. sîne âteş gözde nem başumda sevdâ-yı hevâ
niçe yıllardur yatur dil hâksârundur senün
cân nişâr itdüm didüm yolunda ey ârâm-ı cân
didi ne minnet gerek bu eski kârundur senün
5. işiginde itleriyle yâr bir görmüş seni
devlet el virdi muhibbî i'tibârundur senün

267.

mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. ezelden nüş olan cāna senün 'ışkuñ şarābıdur
anun'çün bezm-i 'ışk içre yanan bağrum kebābıdur
yaşum nārını al itdüm kemāna döneli kıddüm
belâ bezminde nālîşler iden sinem rebābıdur
3. belâ kuhsârı başımdur iki 'aynum anun 'aynı
ġamam eksük degül andan meger āhum şehābıdur
selāmet gözleyen zāhid melāmet isteyen 'aşık
anun'çün nām-ı 'uşşākun cihān içre harābıdur
5. temevvüc itse tañ mıdur muhibbî eşk-deryası
anı cüş itdüren her dem bu gönlüm ıztırābıdur

266. 54^bderkenar: Muhibbî: *Muhibbî Dīvānı*: G. 1859 / (Yavuz, 2016: 979)

267. 55^aderkenar: Velehu: Divanda yer almamaktadır.

268.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. gül yüzünde zāhir oldu çünkü haṭṭun mürveş
çarḥ elinden inler isem taṇ mıdur taṇbūrveş
gıceler ḥüsnün bahārın fikr idüp āh eylesem
çın seher bu gözlerüm yaşını döker yağmurveş
3. la'l-i şirīṇi cānā almadın ben ağzuma
ğamze okın sīneme urduṇ benüm zenbūrveş
çeşm-i ḥün-rizün içer her laḥza 'āşık kanını
anun' için ğamze-i mestün olur maḥmūrveş
5. kaddümi çeng eyleyüp kânuna āheng eyledi
buralı gūşum muḥibbī bu felek taṇbūrveş

269.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. māh-rūlarda seni medḥ iderem çün güzelüm
n'ola bir ayda tamām ola benüm her ğazelüm
hāba varsam haṭṭ-ı miskīn görürem ḥaddünde
korkaram ol kara düşde[n ki] yakındur ecelüm
3. gerçi yok saṇa bedel 'işve vü nāz eyleme
derd ü ğam çekmede olmaya benümde bedelüm
baḥr-i eşkümde nidem inci [vü] mercān oldu
gözümün kanlu yaşın silmeden ey dost elüm
5. yok durur çünkü şarılmağa revānī çäre
eṇegin oḥşayalum bāri dudağın emelüm

268. 55^aderkenar: Muḥibbī: *Muḥibbī Dīvānı*: G. 1466 / (Yavuz, 2016: 798)

1 zāhir oldu çünkü haṭṭun: çünkü haṭṭun zāhir oldu.

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
yaşını: yaşlar.

3 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.

5 bu felek: dest-i ğam.

269. 55^aderkenar: Revānī: *Revānī Dīvānı*: G. 238 / (Avşar, 2017: 314)

1 ola benüm: olur ise.

3 inci vü: pençe-i.

4 oldu: olmuş.

270.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. çıksun ol göz ki senün ğayruna ide nazarı
toprağ ol başa ğamun olmaz ise derd-i seri
bu yiter başa ki tābūtunun ardınca benüm
gidesin rūḥ-ı revān gibi bedenden ileri
3. yalımum alçağ olup yürimez idüm şu gibi
olsa sen serv-i bülendün başa 'ālī nazarı
bu yıkık gönlümü yapmağa heves eyledi kim
oldı 'ışkunla senün seyl-i fenā reh-küderi
5. şî'r-i yahyâyı şakın ey gül-i ḥāndān okıma
ağladur bülbüli zîrā ki anun şî'r-i teri

270. 55^b: Velehu: *Yahyā Beg Dīvānı*: G. 476 / (Çavuşoğlu, 1977: 571)

1 ğamun: ola.

2 ardınca: önince.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

eyledi: eyleme.

küderi: güzeri.

5 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

bülbüli: âdemi.

271.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. āh kim nāme-i 'ışkun beni bed-nām itdi
gözlerüm yaşı gibi 'ışkumı i'lām itdi
ol elif-kāmetüm āl ile gönül alur imiş
bir selām ile benüm kāmetümi lām itdi
3. hāne-i cānuma mihrün güneşi girmek için
şānī'-i kudret iki gözlerümi cām itdi
'ālem-i vuşlatı mı fūrķate tebdīl oldı
yine bu devr-i kameran rüzümü şām itdi
5. nāmesi yāruñ eli gölgesidür ey yaḥyā
göricek cān u gönül dinlenüp ārām itdi

272.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. niçe bir vādī-i ğamda dil-i maḥzūn yerine
bağlamaz ol şacı leylī beni mecnūn yerine
tende cānā dehenün zikri durur rūḥ-ı revān
cānda qaddünle qaşundur elif ü nūn yerine
3. öldüğüm ağlamazın kōrkum odur kim öliceğ
seni kimler seve ben 'āşık-ı maḥzūn yerine
allar gey yaraşur saña yeter baña hemān
dem-be-dem kanlu yaşum cāme-i gülgün yerine
5. 'aql u fikrüm gider oynar yüregüm ey yaḥyā
nev-cüvānum ki gele nāz ile oyun yerine

271. 55^b: Velehu: *Yaḥyā Beg Dīvānı*: G. 458 / (Çavuşoğlu, 1977: 560)

1 'ışkun: şī'rüm.

'ışkumı: ḥālūmi.

3 mihrün: mihri.

4 vuşlatı mı: vuşlatumuz.

kameran rüzümü: felek rüzumuzu.

272. 55^b: Velehu: *Yaḥyā Beg Dīvānı*: G. 418 / (Çavuşoğlu, 1977: 537)

273.

mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün
muzāri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. ağyardan yine hālî bulup cihânı ben
pehlûya çekdüm ol şanem-i mihribânı ben
ebrûsı gibi egri hayâl itmenüz baña
toğruluğ ile sevdüm o serv-i revânı ben
3. nâzüklük ile öpmişdüm düşde leblerin
hâvf ile cânım ağzuma geldi uyanuban
irdüm hemân-ı himmet ile âsitânına
yapdum felekler üzre yine âşiyânı ben
5. yahyâ nigârsuz neme yarar benüm cihân
bir dahı görsem iki olur bu cihânı ben

274.

mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. beni bir kimse yok mı kapusunda ide bin pāre
bahâne ola izhâr-ı maḥabbet itmege yāre
cefāya şabr ider ölüp gidince 'âşık-ı şâdık
'adâvet idemez yāra maḥabbet itmez ağyare
3. dirîgâ iki şahid oldu [yāra] âh ile yaşum
tuyuldu 'ışık-ı pinhānum mecâl olmadı inkāre
hayâl-i yâr [bir] hicrânı yok maḥbûba benzer kim
anunla eglenürdi 'âşık-ı maḥzûn u âvâre
5. mükedder oldu yahyâ derd-mendün hālî gâyetde
meger allâhdan olur olursa derdine çāre

273. 55^b: Velehu: *Yahyâ Beg Dîvânı*: G. 304 / (Çavuşoğlu, 1977: 470)

1 yine hālî bulup: görüp yine hālî.

2 baña: beni.

4 hemân-ı: hümâ-yı.

274. 56^a: Velehu: *Yahyâ Beg Dîvânı*: G. 373 / (Çavuşoğlu, 1977: 511)

2 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

3 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

eglenürdi: eglenür.

5 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

275.

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. vefāda mişli bulunmaz bugün bir nev-cüvān buldum
görince sevdüm anı ölmüş iken tāze cān buldum
yiñile 'āşık oldum eski derdüm tāzelendürdüm
olanca bende olmalı ki bir şāh-ı cihān buldum
3. vişālün derdini bilmez firāka düşmeyen 'āşık
ğam-ı hicrāna şabr idenleri hep şādmān buldum
ilāhī gölgesini üstümüzden ırma dünyāda
baş egmez sidretü'l-a'lāya bir serv-i revān buldum
5. bu miḥnethāne-i 'ālemde yaḥyā gibi 'uşşākı
esir ü derd-i hicrāna fakir ü nā-tüvān buldum

275. 56^a: Velehu: *Yaḥyā Beg Dīvānı*: G. 264 / (Çavuşoğlu, 1977: 447)

2 bende: bendesi.

olmalı ki: olmalı.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

derdini: ḳadrini.

'āşık: hergiz.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

5 esir ü: esir-i.

hicrāna: hicrān u.

276.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. fikr-i sevdâ-yı ser-i zülfün ucından güzelüm
kışsa-i leyli vü mecnûna dönüpdür meşelüm
çün lebün şerbeti her hâsta dile emsem idür
anı ben hâste-dile luğf ile buyur emelüm
3. şevk-i hürşîd-i cemâlünde dehânundan eşer
bulmadum zerrece hiç olmadı mâ-ğaşalum
devr-i haddünde gelüp zülfünü maḥv itdi lebün
ey dirîğâ dükenüp 'ömrüm irişdi ecelüm
5. nice rengin dimeyem lâle ruḥun medḥini kim
gülüben ḥurrem olur her kim okursa ğazelüm
mescide koymadılar meygededen sürdiler
ne ḥelâle yarar olduk ne ḥarâma n'idelüm
7. ben necâtî ḳapunun ḥâkine yüz sürdüğüm ol
umarum bir gün ire ayağun öpmege elüm

276. 55^bderkenar: Necâtî: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 366 / (Tarlan, 1963: 367)

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

ben: biz.

idür: olur.

3 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.

olmadı: oldu ḳamu.

4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

lebün: ḥatun.

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

gülüben: gül gibi.

6 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

7 umarum: umarın.

277.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. gele başladı haṭuṇ aṇa ne çāre idelüm
giceyi güne ḳatup ṣankim iriṣür ecelüm
ne ḳadar cehd iderem ka'be-i kūyuṇa irem
sa'y ile olmaz imiṣ vaṣla müyesser n'idelüm
3. heves-i fikr-i ruḥ u la'lün ucından ṣanemā
ḳıṣṣā-i vāmıḳ u ferhāda dönüpdür meṣelüm
nite kim olmadı hemtā ṣaṇa 'ālemde bugün
yoḳ durur derd ü belā içre benüm de bedelüm
5. mümkün olmaz ki ṣehā ḳoyam elümden etegün
ger elüm ḳat' ideler ḳalur etegünde elüm
māh u sāl ile irem zülfine anuṇ dir-idüm
fāyide ḳılmaḳ āh [ki] baṇa bu ṭül-ı emelüm
7. sözümlüṇ sūzı ile yansa 'aceb mi dil ü cān
yana odlara muḥibbī kim oḳursa ḡazelüm

277. 56^aderkenar: Muḥibbī: *Muḥibbī Dīvānı*: G. 2369 / (Yavuz, 2016: 1213)

1 ṣankim: ṣanki.

4 'ālemde bugün: ḥüsn içre begüm.

6 ḳılmaḳ āh: itmedi veh.

7 sözümlüṇ: ṣi'rümün.

278.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. yoğ ise çäre şarulmağa senünle güzelüm
eñegün oğşayalum bārī dudağun emelüm
düşde gördüm hat rengin ile gülşen-i haṭṭun
ğālibā yakın olıpdur gele gibi ecelüm
3. iderdüm medhini bir şöhre-i şehrüñ dün ü gün
çünki pābus-ı şerifüne şehā irmez elüm
ko beni hāk ile sāyen gibi yeksān olayın
diyesün kim yüzün küyü meşhūr olam
5. n'ola meşhūr-ı cihān olsa benüm murğ-zāra
bu zamānī gibi bir mählikāyı sevelüm

279.

mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün
mužāri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. 'id irdi mübtelāları ağılatma dilberā
'āşıqlara el ucu ile kılma merḥabā
yūsuf senün gibi güzeli düşde görmedi
ben niçe beñzedem seni ey mehlikā aña
3. hey gözlerini sevdicegüm bī-günāh iken
қанlar dokucu ğamzelerün hıışm ider baña
'ālemde dostum ne belādur belā-yı 'ıışk
düşmānlarum daḥı aña olmaya mübtelā
5. yaḥyā ne қара günlere қалduk zemānede
dehr ise pür-cefā vü nigār ise bī-vefā

278. 56^aderkenar: Zamānī:

279. 56^b: Velehu: *Yaḥyā Beg Dīvānı*: G. 9 / (Çavuşoğlu, 1977: 284)

1 irdi: oldı.

2 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

3 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

4 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

280.

mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. ğamunđan öldi bir 'aşık senün 'ömrün ziyād olsun
mezārın gel ziyāret eyle bārī rūhı şād olsun
şonında eyü adıdur hemān bākī kalan ancak
gerek ferhād-ı 'ışk olsun gerekse keykubād olsun
3. şakın mazlūmun āhından inen cevri itme 'uşşāka
güzeller pādīşāhısın kapunđa 'adl ü dād olsun
dil-i dīvānuma gönder ziyāde hoş gelür tırün
hemīşe kūyuna uçmađa baňa kol kanad olsun
5. ko sögsün dostum düşmān söge bildükçe yahyāya
yanunđa bir bahāneyle tek ol miskīne yād olsun

281.

mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün
mužārī' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. gördüm hezār nāz ile ol meh-likā gelür
cānlar şikār kıılmağa ol dil-rübā gelür
pāk eyle eşk-i çeşm ile ey dil sarāyunı
cānunı vir özine yine pādīşā gelür
3. ülfet dutalı mihrün ile cān u dil şehā
'ālem şafāsı gözüme bād-ı hevā gelür
bār-ı ğamunı çekmişem ol hadde şimdi tā
anđukça sūz-ı hecrünı gözüme dola gelür
5. dirmiş celālī zülf-i nigārı heves kıılır
bilmez anı ki başına andan belā gelür

280. 56^b: Velehu: *Yahyā Beg Dīvānı*: G. 334 / (Çavuşoğlu, 1977: 488)

2 eyü: yahşı.

4 dīvānuma: bīmāruma.

5 miskīne: bî-çāre.

281. 56^b: Celālī:

282.

mef'ülü fâ'ilâtün mef'ülü fâ'ilâtün

- - + / - + - - / - - + / - + - -

1. haddün gibi gül-i ter bir gül-sitānda bitmez
ḳaddün mişāli 'ar'ar bāğ-ı cinānda bitmez
didüm ki geldi ḥaṭṭun ṣeftālūden 'aṭā kıl
güldi didi ki mīve faşl-ı ḥazānda bitmez
3. kökin kesem dimişsin kūyunḡa ḳullarunḡun
ey tāze gül nihāli cān büstānda bitmez
sünbül saçun igende elden ele düşürme
şāḳın tağıtma anı 'ömrüm yabānda bitmez
5. dil-dāra sergüzeştüm nice derem celālī
taḳrīre başlar isem iki cihānda bitmez

283.

mef'ülü fâ'ilâtün mef'ülü fâ'ilâtün

- - + / - + - - / - - + / - + - -

1. zülfün mişāli sünbül bāğ-ı cinānda bitmez
ḥālün gibi ḳaranfül bir gül sitānda bitmez
bu bāğbān-ı dehrün nevreste dikmesidür
sünbüllerün dağıtma 'ömrüm beyābānda bitmez
3. 'āşıḳlarun gügenmese kesmege diş bilesin
ey ḡonce bu meşhūr cān büstānda bitmez
odlar yanar yürekde ihmāl-i sūz-ı 'ışḳun
dāğ-ı dilüm anun'çün onmaz cihānda bitmez
5. ol yāri pür-cefādan umma vefāyı zātī
meşhūrdur ki seyr-i sūrūr anda bitmez

282. 57^a: Celālī:

283. 57^a: Nāẓire-i Zātī: *Zātī Dīvānı II. Cild*: G. 563 / (Tarlan, 1970: 67)

1 bāğ-ı cinānda: hindūstanda.

ḥālün gibi ḳaranfül bir gül sitānda: tağıtma ey perī-şān anı yabanda.

2 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

3 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

4 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

5 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

284.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. aḥiret yolu gibi ğurbete tenhā gitdüm
gitdüm ammā ki 'aceb vālih ü şeydā gitdüm
rāh-ı kūyuñ gibi boynumı burup ḥasret ile
ağlayu ağlayu sensüz yine cānā gitdüm
3. ya'nī cānum gibi hoş tutmadum ey māh-ı şıyām
bilmedün ḳadrünī ḥayfā vü dirīgā gitdüm
ne gönül kaldı ne 'aql u ne firāset ne ḳarar
eyledüm kendümi bir zālime yaġmā gitdüm
5. çāre yok şabra elümden ne gelür ey yahyā
emr-i taḳdīr-i ḥudā kıldı taḳāzā gitdüm

285.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. leb ü ruḥsāruñı medḥ eyledügüm-çün güzelüm
oldı rengīn ü ter ü tāze benüm her ğazelüm
ben dilerdüm dolayam boynuma 'ömrüm zülfün
irmedi neyleyeyin rişte-i maḳşūda elüm
3. emr-i mühimdür lebüne gelmesün ey dost ḥaṭṭuñ
ey dirīgā benüm andurur āḥir ecelüm
göz gönül bezmde eylemege kesb-i sürür
şāhid ü şem'-ile rez-duḥterini seyr idelüm
5. nazmīyem la'lüne cān virmege ey ḥüsrev-i ḥüsn
'ışḳ-ı şīrīn ile ferhāda dönüpdür meşelüm

284. 57^a: Yahyā: *Yahyā Beg Dīvānı*: G. 261 / (Çavuşoğlu, 1977: 445)

3 ya'nī: seni.
bilmedün: bilmedüm.

285. 56^bderkenar: Nazmī: *Edirneli Nazmī Dīvānı*: G. 4492 / (Üst, 2018: 2406)

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

'ömrüm: 'ömr-i.

3 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

4 eylemege kesb-i sürür: kesb eylemek nūr u sürür.

şāhid ü: şāhid-i.

5 cān virmege: dil vireli.

286.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. dest-büse nitekim sa'y iderüm irmez elüm
dostum bâri icâzet vir ayağın öpelüm
oldı 'âlemde harîfim ğam u endüh u belâ
kafe-i bülbül-i cân oldı hemânâ meşelüm
3. hağ getürmüş beni öldürmege haddün şanemâ
âh kim vaşla elüm irmedin irdi ecelüm
'ışkuñ ey hür beni eyledi 'âlemde muķîm
'âkıbet cennete iletı bu göğçek 'amelüm
5. zülfi kağ olalı dil kadd-i hevâsında yiler
irdi 'ömr âhire kesilmedi tül-i emelüm
mest olupdur nice kan itse gerek hünî gözün
ağa merdümlük idüp hey dimez isen güzelüm
7. ca'ferem şem' gibi sözlerümün sūzından
dil odlara yine her kim okursa ğazelüm

286. 56^bderkenar: Ca'fer: *Tâcî-zâde Ca'fer Çelebi Dîvânı*: G. 128-126 (Erünsal, 2018: 420)

1 nitekim: nice kim.
3 vaşla: saña.
4 'âlemde: küyünde.
5 kesilmedi: eksilmedi.
7 yine: yarar.

287.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. müşgini nāfe-i çinün sere sevdâ getürür
sehmi nāvek çekmek dile ğavġâ getürür
konmasun diyü ğubâr ayaġuṇa yollaruṇı
kırpügüm pāk ider ü dīdelerüm mā getürür
3. dutmaġa kişver-i rūmı haṭuṇ ey hūb-ı hıṭâ
hind ilinden gelüben hüküm ile tuġrâ getürür
sefer itdügine şafâ-yı zülfün her şâm u seher
dil ü cân hastesine bûy-ı mesîhâ getürür
5. haste gönlini celālî kılınuṇ şormaġa yâr
pür idüpdür bî-lebine sükkeri hurmâ getürür

288.

mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. demidür kanlar aġlarsuṇ benüm ey çeşm-i pür-hūnum
kabâyı al geymişdür bugün ol hadd-i gülgūnum
yüzüme bir güle bakup tebessüm itdi ol ğamla
açıl ey gülmedük bahtum sevin ey kalb-i maḥzūnum
3. gönül yıllarla yolında şu denlü yeldi yüpürdi
demez ol saçları leylüm benüm âvâre mecnūnum
nigâr ile ferâġatda gönül âlâm-ı miḥnetde
niçe 'arz eyleyem yâ rab benüm hâli digergūnum
5. haṭâyî sâyeveş anuṇ n'ola yolında hâk olsa
hırâmânî hırâmânî yûri ol serv-i mevzūnum

287. 57^aderkenar: Celālî:

288. 57^aderkenar: Haṭâyî:

289.

mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
muzâri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. bāri n'olaydı benüm alsa cānumı
ğayrilerle görmesem ol dil-sitānumı
çekdüm ölince cevruñi ey yār-ı şekker kim
‘ālemde hoşluğıla geçirdüm zamānumı
3. zülfün hevâsıyla görenler hümâ şanur
şehbâz-ı devrân felek-i âşiyānumı
süz-ı derūnu n'eyleyem ol şem'e tañ degül
āh dilüm zebānesi yaqdı zamānumı
5. dūd-ı siyāh-ı āhuña şehbâz-ı ışkđur
jeng eyledüm ayağuna fevrî figānumı

290.

mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün
hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. āh ide ide nizen için derd-i ğamunda
dūd-ı siyehüm perçem olupdur 'ālemünde
kanlu yaş ile vaşlı metā'ın diledükçe
ol sım beden dir ki bakır var diremünde
3. yaşum aġar iken ayağın öpmege vardum
didi nicesin şimdi eyitdüm kademünde
luṭf u keremün tır-i cefâ ise muḥibbe
ey kaşı kemān kıomadı eksük keremünde
5. kılmazdı mesîḥî heves-i ka'be vü nūrın
küyūña varup görse yüzüñi ḥaremünde

289. 57^aderkenar: Fevrî:

1 < hüdâ > vezni bozduğu için metne dahil edilmemiştir.

290. 57^b: Mesîḥî: *Mesîḥî Dīvânı*: G. 218 / (Mengi, 2020: 257)

291.

mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
muzâri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. tîr-i cefâlar eyledi bağrum delik delik
ğam oklarına dopdoluyam nitekim yelik
bennây-i aşk bir ulu bünyâda kıldı çarh
kim ol binâya kelle-i 'uşşâkdur helik
3. öpmek dilerken ol mehi âheng-i cevri idüp
şehnâza başladı şonunu kıldı büselik
tâb-ı ruğundan eyledi dil zülfünü mekân
gün germ olunca kendüye edindi gölgelik
5. kütlu kapu açıldı hayâlinün üstine
alçağ gönüllü olalıdan nitekim eşik

292.

mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
muzâri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. incinme gördüğümce seni eylesem niyâz
cânâ cefâyı artuğ idersen vefâyı az
benden bilindi dünyede gülzâr-ı 'ışk
senden yayıldı 'âleme ey serv-i nâz nâz
3. mişlün güzel mi geldi bu dünyâ serâyine
bulduñ cihânda gün gibi ey mâh imtiyâz
ey gül budâğı sen dahı taze nihâlsin
n'ola büyüdün olduñ ise böyle ser-firâz
5. cânlar eritdi şem'î-yi pür-süz şevk ile
tâ kim getürdi bezmüne bir şî'r-i cân-güdâz

291. 57^b: Hayâlî: *Hayâlî Beg Dîvânı*: G. 1 / (Tarlan, 1945: 237)

1 oklarına: okları ile.

2 aşk: çarh.

3 kıldı: urdu.

3 idüp: eder.

292. 57^b: Şem'î: *Şem'î Dîvânı*: G. 72 / (Karavelioğlu, 2014: 172)

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 10. beyit olarak yer almaktadır.

293.

meḡ'ülü fā'ilātü meḡ'ilü fā'ilün
muḡārī' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. dergāh-ı pādīşāh idüp ol serv-ḡāmeti
devrān ḡapuya yine getürdi ḡıyāmeti
sürini sürini varasın āsitānına
dergāhdan süre seni ḡışm ile ḡayeti
3. çok zulm idüp durur baḡa ben böyle şanuram
dīvāna varan andan ider hep şikāyeti
ḡāk itdi ḡapu sīnesini dest-i şevḡ ile
gün gibi çin şehirde görince ol āfeti
5. yaḡyā görince aḡa hemān kendüden ḡıçer
derdā ki bār-ı cevır ile ḡāk oldu ḡāḡati

294.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. devr ider ḡurşīde benzer gerdişi peymānenün
şanāsın şaḡn-ı felekdür gerdişi kāşānenün
cengümüz var idi yār ile öpüşdüirdi hele
yaşı çoḡ olsun ki gördük eylüğün peymānenün
3. virme pīş-ḡ'ān taḡtasın ey dil sūleymān taḡtına
ḡātem-i cām ile çün sultānısın meyhānenün
gerçi kim ḡāk-ı felekde şemselerdür ay u gün
şāḡın aldanma göñül naḡşına bu vīrānenün
5. ḡanı dökülsün revānī öpdi la'lün çünkü cām
el uzatdı zūlfüne eli ḡurusun şānenün

293. 58^a: Yaḡyā: *Yaḡyā Beg Dīvānı*: G. 449 / (Çavuşoḡlu, 1977: 555)

1 dergāh-ı: derbān-ı.
ḡapuya yine: yine ḡapuya.
2 varasın: varayın.
seni: beni.
3 böyle: şöyle.
5 görince: baḡınca.
geçer: gider.
cevr: ḡahr.

294. 58^a: Revānī: *Revānī Dīvānı*: G. 200 / (Avşar, 2017: 292)

1 gerdişi: ḡüşesi.
2 yār ile: sāḡiyle.

295.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. saña kim didi dili derd ile bîmār eyle
ey ṭabībüm yûri dil-ḥasteṇe tîmār eyle
tolana çekse gönül zülfi metâ'ın yeridür
aṇa kim didi ki var ḳalb ile bâzār eyle
3. ey ecel yum gözümü görmesün aḡyârı gözüm
kerem eyle ṭuru gel ḳapuyı dîvār eyle
'aḳl u şabr u dil yaḡmāya ki virdi zülfün
berü gel şulḥ idelüm bûseye iḳrār olsun
5. bār-ı ḡam boynuṇa düşdi yûri var ey işhāk
saña kim didi ki şu mihrini izhār eyle

296.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. bir mehün mihrin vire idi bārī allāhum saña
gün gibi rüşen olurdu ḥālüm ey māhum saña
ḳatı sengin ḳalb imişsin ṭop-ı āhumdan saña
ḳoya geldi taḡ u taş itmez eşer āhum saña
3. raḥm kılmazsın baña 'arż eylemez mi od gibi
her gice çekdüklerüm āh-ı seḡer-gāhum saña
inledürsin döne döne dem-be-dem dolābveş
yirde ḳalmaz irer [ey] gerdün-ı dūn āhum saña
5. cennete varmaḡa ey ḥūrī-şıfat bulur ṭarīḳ
ṭoḡrı ilterse eger kim zātīyi rāhum saña

295. 58^a: İşhāk: *Üsküblü İşhāk Çelebi Dīvānı*: G. 264 / (Çavuşoğlu, Tanyeri, 1989: 290)

4 yaḡmaya ki virdi zülfün: alup kākülün inkār it.
olsun: eyle.

5 Divanda bu beyit 7. Beyit olarak yer almaktadır.
yûri var ey işhāk: ne çekersen yeridür.

saña kim didi ki su mihrini izhār: n'ola işhāk gerek kendünjı berdār.

296. 58^a: Zātī: *Zātī Dīvānı I.Cild*: G. 23 / (Tarkan, 1968: 23)

297.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. n'eyleyem bî-çâre gönüm bir dem olmaz yârsuz
epsem olmaz nitekim cehd eylerem bu 'ârsuz
vaşlını ikrâr idüp şaldı beni sevdalara
döndi inkâr eyledi bu dîni yok ikrârsuz
3. ey tabîb-i cân meded bîçâre kim öldüm didüm
didi hûdur 'âşık öldürmek baña tîmârsuz
görmedüm bir hûb kim yanında olmaya rakîb
bu cihân bâğında hiç gül olmaz imiş hârsuz
5. hûblar[un] mihrini mihrî ölürüz terk itmezüz
kim ne dir ise disün biz olmazuz yârsuz

298.

mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

mużârî' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. ne hüsnum âfitâb u ne hod mâh gencidür
ne kaşlarum keman u ne zülfüm nişâncıdur
bühtânlar eylemiş bize ra'nâ diyü haţîb
şâ'irlerün birincisi gâyet yalancıdur
3. lâğ ile bûse istese bizden 'aceb degül
şakalı gülse her kişi iller gülencidür
şimden girü maķâmı bizüm bûsemüz hemân
yıllarla yürek ağrısı işhâl rencidür
5. her âsitâna yüz süriyüp bûse cerr ider
mihrî dağı bu bâbda sizden dilencidür

297. 57^bderkenar: Mihrî: *Mihrî Hâtûn Dîvânı*: G. 63 / (Arslan, 2018: 84)

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

bîçâre kim: bîmârıyam.

4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

298. 57^bderkenar: Mihrî: *Mihrî Hâtûn Dîvânı*: G. 51 / (Arslan, 2018: 78)

5 mihrî dağı bu bâbda sizden: bu bâb içinde mihrî de senden.

299.

mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün
muzāri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. her kim ki 'ışkuña rām olmadı münselik
'unşur degül mizâcı ye taşdur ye hōd çelik
bahre düşerse 'aksi ger elmās-ı ğamzenün
ğavvaş dürr ü güvheri bula delik delik
3. hindü-yı hālī rūma n'ola beglik eylese
zıll-ı hümādan eyledi kendüye gölgelik
sinemden eylegil hāzer ey kaşları kemān
kim tîr-i āh ile töludur nitekim belik
5. çünkü mesîhî maqdemüne sürmedi yüzün
böyle neden şarardı ayağundağı gelik

300.

mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün
muzāri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. çarhuñ egerçi mäh-ı nev ey şāh gencidür
kaddin anuñ kemān iden ebrün rencidür
kirpüklerünle kaşlaruñ ey dost beñlerün
her biri hāste dillere bir kara sancıdur
3. yazmış 'izār-ı hañtuña tavus kıyruğun
şankim berāt-ı hüsnüne zülfün nişāncıdur
mihri 'aceb mi mührüni sinemde şaκlasam
dil şehriyārınun hele gör key güvencidür
5. 'ahdum budur ki buseñe qarşuda cān virem
şun leblerünî şanma maqāmî yalancıdur

299. 57^bderkenar: [Ġazel-i Mesîhî]: *Mesîhî Dīvānı*: G. 133 / (Mengi, 2020: 202)

1 'ışkuña rām: silk-i 'ışkuña.

3 eylese: itse çün.

300. 58^aderkenar: Hızrî:

301.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. 'âkıbet cevır ile cân almağ olupdur hû saña
biz 'adem mülkine yüz tıtduğ benüm yâhû saña
seyle virüp 'âlemi her dem ağıtma yaşımı
dostum hayr eylemez âhir bu kanlu şu saña
3. çünkü virdi bû-yi zülfin itme vaşlından ümîd
yürü ey bād-ı şabâ ölince yeter bu saña
kaşların fikri ile döndi hilâle kâmetüm
gerçi cânım kılca gelmez ey hilâl-ebrû saña
5. ol gözi mestâneye uyduñ necâtî yürü var
giceler tâ şubhâ dek olsun harâm uyhu saña

302.

fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

hafif + + - - / + - + - / + + -

1. maraž-ı 'ışkı gör şifâ yerine
alığör derdünü devâ yerine
baña sevdâ-yı zülfün âhir-i kâr
kara çul giydürür 'abâ yerine
3. bakmadın yüzüme geçüp gitme
sög begüm bârî merhabâ yerine
[müft] mesken şanur cihânı kişi
nağd-ı 'ömrin virür kirâ yerine

301. 58^aderkenar: Necâtî: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 10 / (Tarlan, 1963: 150)

1 olupdur: çün oldu.

biz 'adem mülkine yüz tıtduğ benüm: ben de geçdüm cân ü dilden ey şanem.

2 her dem ağıtma: ağıtma her dem.

3 virdi: alduñ.

itme: tıtma.

302. 58^aderkenar: [Gazel-i Kemâpâşâzâde]: Divanda yer almamaktadır. Mecmuada 50^a drk. varakta mükerrerdır.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. itmedi āhum eşer ey gözleri āhū saña
bî-vefâ dildâr imişsin dostum yâhū saña
oğ gibi ben toğruyam yolunda ammâ kim rakîb
egri sözler söylemişdür ey kemân-ebur saña
3. hey vefâsuz yanulup mihr ü vefâ harfun oğı
nice bir cevur ü cefâ ezberlemekdür hū saña
ey gözöl 'ışık odına yanmak saña oldu helâl
ey gözüm mihründe ol mâhun harâm uyhu saña
5. vaz gel [ey] âzâd ol serve hevâdâr olmadan
kim neler itmiş durur bilmez misin âh ol saña

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. geh cefâ geh cevur ü geh nâz oldu çünkim hū saña
bî-vefâ dildâr imişsin dostum yâhū saña
kıble hakkı toğruyam yolunda ben likin rakîb
igri sözler söylemişdür ey hilâl-ebur saña
3. göz karardup tağlara düşmiş yürür mecnûn gibi
ey saçı leyli meger 'âşık durur āhū saña
gördi senin zülfin öpdüğüm baña dilber didi
varasın lâ[yı]k orasın ger kalursa bu saña
5. devr-i hüsünde revânî şâd-ı handânsın yine
luğfi yüzinden toğupdur benzer ol meh-rū saña

303. 58^b: Naẓîre: Āzâd.

304. 58^b: Revânî: *Revânî Dîvânı*: G. 10 / (Avşar, 2017: 181)

1 dostum: ey şanem.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

senin zülfin: zülfin.

baña: hışm eyleyüp.

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

305.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. dil ki deyri 'ışkda nār-ı muḥabbetden yanar
fi'l-meşel ḳandil-i ḥikmetdür ki ḳudretten yanar
bir içüm şudur yanında tîğ-ı fūrḳat 'āşıkun
teşne durur ol arzū-yı āb-ı vuşlatdan yanar
3. niçe bāl açup ḥurde şehbāz-ı 'ışkun ḥaddine
şehber-i tâvus 'arş-ı ol ḳurbi ğurbetden yanar
şu'le-i āhumdan ey meh ḥarmen-i ḥüsnün şaḳın
geşt-zâr-ı çarḥ gâhı berḳ-i ğayretten yanar
5. şûri-i pervâne yandukça o şem'-i rüşene
niçe diller her ṭarafdan nār-ı ḥasretten yanar

306.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. hey benüm cānum yiter cevvrünle pāmāl it beni
yâ baṇa raḥm it yâ öldür ya bir ḥāl beni
duymasun yârab vücûdum nār-ı hicrân acısın
ey perî 'aḳlum perîşân eyle abdāl it beni
3. hecr ise yalun ḳılıç a'dâ ise pâyânı yok
sâkiyâ bir cām-ı cemle rüstem-i zāl it beni
'āşık oldum yolda ḳaldum yavı ḳıldum kendümi
yâ ilāhî menzil-i maḳsûda îrsâl it beni
5. zinde olsun ḥaşre dek yaḥyâ gibi adum benüm
ey elif-ḳâmet dem-â-dem derdüne dāl it beni

305. 58^b: Şûrî:

2 <miḥnet> vezni bozduğundan metne dahil edilmemiştir.

306. 59^a: Yaḥyâ: *Yaḥyâ Beg Divânı*: G. 496 / (Çavuşoğlu, 1977: 582)

1 <eyle> vezni bozduğundan metne dahil edilmemiştir.

2 yârab: bârî.

4 îrsâl: îşâl.

307.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. ey gönül ol bî-vefâ mihrin yeter umduñ unut
eyle şankim lutfuna erdüñ vefâlar kıldı tut
bunca yıllık hastesın bir gün anup yâd itmedi
ol tabîb-i cân unuttı sen bizi dañı unut
3. âteş-i hasretle yakarsa seni ol lâle-ğad
sen dañı bir gonca sev gönlüñ hevâsıyla şovut
dilberüñ nüş eylesün ağıyâr ile cām-ı şarâb
bezm-i gamda dem-be-dem hasret ile hûnâbe yut
5. ey laţîfî dimedüm mi bî-vefâ sevme saña
hecr ile çıksun kıo cânüñ çünkü tutmadüñ ögüt

308.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. tâb-ı meyden ki 'arâk 'arız-ı dildâra düşe
benzer ol jâleye berg-i gül-i gülzâra düşe
öpdi hâk-i kademin sâyesi ol serv-kadün
târ-ı zülfi gibi ayağına yalvara düşe
3. cân virüp şakladuğum dilde budur peykânüñ
korkarın ey kaşı [yâ] sine-i 'ağıyâra düşe
râh-ı küyında yüzüm yirlere yeksân ideyin
hâk-i pâyı ola kim dîde-i hûnbâra düşe
5. ey hilâlî yazuğ ol 'aşık-ı bî-çâreye kim
dil-i üftâdesi bir yâr-ı cefâkâra düşe

307. 59^a: Laţîfî:

308. 59^a: Hilâlî:

309.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. bu kemāl-i ḥüsni kim virmişdür allāhum saṇa
virmemişdür kimseye illā ki ey māhum saṇa
gün gibi nāzüksin ey serv-i ser-efrāzum benüm
korkaram kār itmesün āh-i şehergāhum saṇa
3. şakınurken āfitābum kendü gönümde seni
bilmezem n'eyler diye ağıyār-i bed-ḥāhum saṇa
zaḥm-i ḥün-ālūdemi kanlu yaşumla yuma kim
kanı kanı ile yumağ düşmez benüm şāhum saṇa
5. yıllar olmuşdur ser-i kūyunda ser-gerdānuḡem
bu ne ḥikmetdür ki bir gün uğramaz rāhum saṇa
dūd-ı āhı şem'īnün serkeşlik eyler dem-be-dem
korkaram bir gün irişür ey yüzi māhum saṇa

310.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. hey nice ḥüsni ü leṭāfet virmiş allāhum saṇa
bir gören biṇ cān u dilden kul olur şāhum saṇa
her ne denlü germ olup ra'nālanursa āfitāb
benzemez bir zerrece bu ḥüsni ile māhum saṇa
3. künc-i ḡamda ne belālar çekdügüm 'ışkunla ben
umaram kim bildüre bu nāle vü āhum saṇa
her gice ben bülbülün nālān u giryān itme kim
tāze gülsin irmesün āh-ı şehergāhum saṇa
5. kanlu yaşum dem-be-dem seyl-āb olup bağlar yolum
bilmezem kim dostum kandan vara rāhum saṇa
ḥāk-i pākünden ırağ olmazdı nazmī derd-mend
hem-dem olmasa eger ağıyār-ı bed-ḥāhum saṇa

309. 58^b: Şem'ī: *Şem'ī Dīvānı*: G. 3 / (Karavelioğlu, 2014: 132)

2 gün: gül.

310. 58^bderkenar: Nazmī: *Edirneli Nazmī Dīvānı*: G. 299 / (Üst, 2018: 268)

3 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

6 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

311.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. bilmezem taşdan mı virdi qalbi allāhum saña
k'āhene kār itdi āhum itmedi māhum saña
her gice bülbül gibi zār itme ey gül-ruh beni
gey şağın hayr eylemez āh-ı sehergāhum saña
3. cevri idersün her nefes baña raķibe mihr idüp
n'eyledüm ben bî-sitāre bilsem ey māhum saña
toğruyam dirse inanma rāh-ı 'ışkuñda raķib
kej durur nūr-ı ruhuñ haķķıçün ey şāhum saña
5. vaşlunuñ dārü's-şifāsından kemāle kıl devā
kim işi ol hastenün qalmışdur allāhum saña

312.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. her kaçan kim sīnemün ey dil nişānı depreşe
el urur ol māh-peyker qavs ü tīr ü tirkeşe
sīnemi çignetdi ol çābuk süvārüm atına
cānı teşhīr itmek içün na'l şaldı āteşe
3. atınuñ [dörd] ayağı yirin bulup қоçdum bugün
uğradum bir çāre-ebrü bî-bedel pehlü-keşe
hırmen-i 'aqlı yanar kim görse anı şevķden
şevķumuzdan kim vire rüşen haber ol mehveşe
5. zātī ile haşr olup söyleşmedün itdün helāk
hey kıyāmet ol kıyāmetde senünle söyleşe

311. 59^aderkenar: Nazīre-i Kemāl:

312. 59^aderkenar: Zātī: *Zātī Dīvānı III. Cild*: G. 1258 / (Çavuşoğlu, Tanyeri, 1987: 161)

1. fülk-i dil çıkmadan kenāra daḥı
 mevc-i ğam şaldı bir diyāra daḥı
 fūrkat öldürmedin görem dir idüm
 gitdi şimdiden girüye çāre daḥı
3. beni 'ışkında ey felek öldür
 mübtelā itme bir nigāra daḥı
 ğaraẓıñ cān ise gel al kırtar
 borcumuz var mı intizāra daḥı
5. baña cevır itse vechi var ol yār
 n'oldı bilsem bu rüzgāra daḥı
 hey ne müşkil nihān güzel sevmek
 vaz gelmek güc āşikāre daḥı
7. hecre işhāk çāre ölmekdür
 kimse itmez bu derde çāre daḥı

313. 59^b: İshāk: *Üsküblü İshāk Çelebi Dīvānı*: G. 302 / (Çavuşoğlu, Tanyeri, 1990: 316)

2 girüye: girü ne.

4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün
 hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. maḥabbet cāmın içelden dilā çok derd-i ser çekdüm
 yanaldan âteş-i 'ışka neler çekdüm neler çekdüm
 cülüs itmege geldükçe gönül tahtına şāh-ı ğam
 ayağına nişar içün gözüm[den] sīm ü zer çekdüm
3. semend-i ḥüsn ile cānān el urşa zülf-i çevgāna
 girüp meydān-ı 'ışk içre aña bir top ser çekdüm
 koluma tğlar yakdum anı zeyn eyledüm bir bir
 kuşane bilüne ey meh-rū saña bir zer kemer çekdüm
5. muḥibbī gülşene varma temāşā eyle bu sīnem
 kıızıl güller kılup dāğum elifden servler çekdüm

314. 59^b: Muḥibbī: *Muḥibbī Dīvānı*: G. 2367 / (Yavuz, 2016: 1212)

2 geldükçe: şāh-ı ğam.

şāh-ı ğam: geldükçe.

3 ḥüsn ile: nāz ile.

cānān: dildār.

1. nice bir hūn dökeyin bu dil-i biryānumdan
nice bir besleyeyin ğamzelerün yanumdan
nice bir ğayr ile sen buseye bāzār tutup
beni bî-zer diyü bîzār idesin cānumdan
3. bulsa dünyāyı tabīb olan iderdi tīmār
dilberün derdi mi var bulmaya dermānumdan
kesse mıkraḡ-ı ğamuñ başumı eger şem' gibi
yine bir baş çıka şevk ile giribānumdan
5. pistenün ağzını meclisde bıçaqlar açamaz
bir söz açılsa eger ğonca-i ḡandānumdan
sen gül-i cennet isen ben de cinān bülbüliyem
el çek ey serv-i hırāmān bir avuç ḡanumdan
7. yine ben baḡa necātî yatacak yir ḡomadum
ki uyumaz ḡalk-ı cihān giceler efgānumdan

315. 59^b: Necātî: *Necātî Beg Dîvânı*: G. 424 / (Tarlan, 1963: 403)

1 hūn: ḡ'ān.

3 tīmār: bīmār.

bulmaya: böyle ya.

5 meclisde: şoḡbetde.

eger: benüm.

6 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

7 Divanda bu beyit 8. beyit olarak yer almaktadır.

yine ben baḡa necātî yatacak yir ḡomadum: yatacak yir ḡomadun sen saḡa dîvāne göñül.

316.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. nār-ı ḥasret yanalı sîne-i sūzānumda
görmez oldum eşer-i rāḥat ben cānumda
sāyeveş ḥāk-ı mezellette düşüp kalmazdım
zerrece mihr ü vefā olsa o cānānumda
3. dağlar şanma olan sinede ey kemān kaş
hedefi tîr-i belādur ten-i 'uryānumda
beslerüm merdüm-i dîdem gibi ḥūna bile
'āks-i ḥālün düşeli dîde-i giryānumda
5. isteyenler dem-i fūrkatde neler çektiğimi
ey qadīmî göreler defter-i dīvānumda

317.

mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün
muzāri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. ger la'l-i ābdārūnı cānā göre şeker
meclisde ḥacletinden o sa'at ezer geçer
ḥūn ile bağrumuz niçe pür olmasun bizüm
kim bezm içinde sākî şürāḥiye yan bakar
3. cānā hevā-ı 'ışkuñ ile murğ-ı dil senün
şebān-ı za'if olupdur eger üf dirseñ uçar
yār için eyledüm ten-i (...) raķibe kim
ıssını ağırlayan itine üstüh^vān atar
5. müjgān şanmayuz ey meh tutar elin
mihr-i ruḥuñ itmek için gözlerüm nazar
bulmayasın perî gibi bir ḥūb bir güzel
ararsa ğayb erenleri dünyāya ser-te-ser
7. töldi gönül hevāyı ğam-ı 'ışk-ı yār ile
yerinde şimdi 'akluñ eyā mecdî yel eşer

316. 60^a: Qadīmî:

317. 60^a: Mecdî: Divanda yer almamaktadır.

meḡ'ülü fā'ilātü meḡ'ülü fā'ilün
 muḡārī' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. ḡāyetde nā-tüvānem efendi inan baḡa
 rāh-ı fenāda oldu bār-ı girān cān baḡa
 müşkil budur ki ḡalmadı āh itmege mecāl
 eglence idi nāle vü āh u fiḡān baḡa
3. ḡaṭṭuḡ irişmedin dürişem rām [idem] seni
 allāh eger virürse ecelden amān baḡa
 baḡmaz yüzine yār oluben bende-i raḡīb
 uydum zamāna uymadı çünkim zamān baḡa
5. öldüğüm istemez benüm ol yār-ı kīne-cū
 çok çok cefālar itmek içün her zamān baḡa
 yaḡyā ḡazelde çünki ferīd-i zemānemiş
 elḡaḡ dinürse ḡusrev-i şīrīn-zebān baḡa

318. 59^bderkenar: Yaḡyā: *Yaḡyā Beg Dīvānı*: G. 12 / (Çavuşoğlu, 1977: 286)

4 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

yüzüne: yüzüme.

oluben: olayın.

çünkim: çünki.

6 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

çünki: şimdi.

zemānemiş: zemāneyem.

elḡaḡ: n'ola.

319.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. ğarażum bu ki muşāhib idinem yārı baņa
vāy eger Һazret-i çok kılmaз ise yārī baņa
elümüzden ne gelür virmez ise yolda selām
baķmadan geķmesün ol şāh-ı cihān bārī baņa
3. ğayrı maħbūblaruñ lezzet-i güftārından
hoş gelür sevdüğümün şīve-i reftārı baņa
minnet-i allāhu te'ālī ki taķdīr itmiş
şīve-i nāzı saņa nāle ile zārı baņa
5. secde eyler göriceķ ol güneşi ey yaħyā
öykinür yollarınun sāye-i dīvārı baņa

320.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. ayağun toprağına öykündügiyçün tütüyā
irişüp anı tozıtdı dostum bād-ı şabā
haṭṭuņa anun içün benefşe dostum yüz karası
çeşmüne nerkis naẓīr olmaķ senün 'ayn-ı haṭā
3. secde kılmaзdı şurāhī ayağına şağaruñ
görmese ebrūlaruñ 'aķsini meyde sākıyā
tāze tāze tağlar yaķdum görenler cismümi
bir peleng postını çok giydi şanurlar bir gedā
5. ey Һarimī 'aşıķun gönlin perişān it diyü
ol nigāruñ zūlfini taħrīk ider bād-ı şabā

319. 59^bderkenar: Velehu: *Yaħyā Beg Dīvānı*: G. 10 / (Çavuşoğlu, 1977: 285)

1 Һazret-i çok kılmaз ise yārī baņa: kılmaз ise Һazret-i Һaķ yārī baņa.

2 Divanda bu beyitin 2. beyitten sonra yer aldığı bilgisi vardır.

3 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
te'ālī: ta'ālāya.

5 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.
öykinür: öykinüp.

320. 60^aderkenar: Һarimī:

321.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. kîseler zerrîn benekler sîmten cāneler
gūyiyā eṭrāfı şem'e cem' olur pervāneler
gördiler kim mihrü rûhsârıñla yanmış rahm idüp
döndiler şem'ün nigāra üstine pervāneler
3. pamucağ ile meger yapušturalar gülleri
şöyle ṭoldı ğonca leblerle mu'allim-hāneler
göricek bu ḥüsn ile ey yūsuf-ı şāni seni
ellerini pāre pāre eylediler şāneler
5. servün eṭrāfında nergisler açılmış şanuram
kîse zerrîn benekler zā'fiyā cānāneler

322.

mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

muẓāri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

I

1. kâil-i kavı-i elest ü rûḥ-ı a'ẓam ḥaḳḳı'çün
'ālem-i esmā-yi ḥaḳḳ ya'ni ki ādem ḥaḳḳı'çün
3. nūḥ-ı idrîs ü ḥalîlullāḥ ibrahîm ḥaḳḳı'çün
mūsā-yi 'imrān ile 'isā bin meryem ḥaḳḳı'çün
5. eşref-i ḥalḳ u ḥabîb ḥaḳḳ muḥammed ḥaḳḳı'çün
hem anuñ alnındaki nūr-ı mükerrrem ḥaḳḳı'çün
7. 'ābid ü zāhidlerün itdükleri efgān içün
'āşık u şādıḳlaruñ çeşmündeki nem ḥaḳḳı'çün
9. cennet ü ṭuba vü ḥūr u kevşer ü rızvān ile
sidre vü levḥ ü ḳalem 'arş-ı mu'azzam ḥaḳḳı'çün
11. geçmezem hergiz belā-yı derd-i ışḳ-ı yārdan
dönmezem *ḳāl ü belāda* itdügüm ikrārdan

321. 60^aderkenar: Zā'fî:

322. 61^b: Mu'aşşer-i Fevrî:

I

3 Mecmuada <hem> fazla yazılmıştır vezni bozduğu için metne dahil edilmemiştir.

II

1. sînemi dâğ-ı muhabbet lâleveş kan eylese
bağrumı bār-ı belâ-yı hecr ile büryân eylese
3. bād-ı miḥnet benzümi berg-i ḥazāna döndürüp
eşk-i pür-ḥūnum cihân bâğını gülistân eylese
5. keşti-i cismi şalup girdâb-ı derde rûz-gâr
çeşm-i gevher bağrumı deryâ-yı ‘ummân eylese
7. eşkümi tennûr-ı sîmînde temevvüc itdirüp
‘âlemi ğark itmege mânend-i tûfân eylese
9. başumı çevgân-ı ğamla şehsuvâr-ı ‘ışk-ı yâr
küyveş meydânı muhabbet içre ğaltan eylese
11. geçmezem hergiz belâ-yı derd-i ‘ışk-ı yârdan
dönmezem *kal ü belâ*da itdügüm ikrârdan

III

1. şol zamân kim ḥâne-i hicrândı baña maḳâm
tâ şehir her şeb gözüme uyḥu olmışdı ḥarâm
3. baht-ı ḥūn-âlûd uyandı uyḥudan bir şeb meger
ḥabâ vardum ben düşümde gördüm ey leyli ḥarâm
5. kapum açdı nazla virdi selâm ol nâzenin
‘izzet ile söyledi mecnûna birkaç kelâm
7. didi ‘ışk-ı yârdan gel geç yeter çek derd ü ğam
kim muhabbet rûz-ı hicrân gibi hiç olmaz tamâm
9. pâyına oldum yüzüm sürdüm tutup dāmânını
zâr u efgân ile didüm ey şeh-i ‘âli-maḳâm
11. geçmezem hergiz belâ-yı derd-i ‘ışk-ı yârdan
dönmezem *kal ü belâ*da itdügüm ikrârdan

IV

1. şol hilâl ebrûḡa reşk eyler meh nev-ḳâşına
naḳşını seyreyleyen taḥsîn ider naḳḳâşına
3. cām-ı la‘lin ‘arz idüp bezm-i ezelde gönümi
şöyle mest itmiş dahı ‘aḳlı gelmez başına
5. tâ ezel bîmâr-ı ‘ışkam derd ile bir gün eger
cân nişâr eylesen anuḡ la‘l-i gevher pâşına
7. dostlar ‘âşık gelüp dünyâya ‘âşık gitdügüm
zâhir olsun diyü ḥalkuḡ rindine ḳallâşına
9. diyesüz kim tişe-i derd ile ferhâd bād
luṭf u himmet eylesün yazsun mezarum taşına
11. geçmezem hergiz belâ-yı derd-i ‘ışk-ı yârdan
dönmezem *kal ü belâ*da itdügüm ikrârdan

V

1. fevrî kim derdünle rāh-ı mihnet içre oldı hāk
hançer-i 'ışkunla olmuşdur ezelden sîne-çāk
3. tîğ-ı hecrün den senün hergiz yüzün döndürmedi
olmayınca dilberā şemşîr-i 'ışkunla helāk
5. çünkü te'sîr eyleyüp zaḥmum muḥabbet cānına
şevk ile ey cān nişār itdi yolunda rūḥ-i pāk
7. seyr iderken uğradum bir gün mezārı yanına
sem'ime ḳabründen irdi bir şadā-yı sūz-nāk
9. üstine vardum ḳulağ urdum mezārından müdām
çağırup derd-i zebān-ı ḥāl ile her zerre hāk
11. geçmezem hergiz belā-yı derd-i 'ışk-ı yārdan
dönmezem *ḳāl ü belā*da itdügüm iḳrārdan

323.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

I

1. nâz ile cevri eyleyüp lutfunı az itmek neden
karşuna ben bendeni ehl-i niyâz itmek neden
3. nâz idüp cevri ü cefâdan ihtirâz itmek neden
a benüm çok sevdüğüm çok böyle nâz itmek neden

II

1. itdiğimce gül yüzün karşısına feryâdlar
nâz idüp ey nâzenînüm eyledün bî-dâdlar
3. âşinâlar yâd olup hem-dem olıpdur yâdlar
a benüm çok sevdüğüm çok böyle nâz itmek neden

III

1. içdiğümce bâdeler cânân şarâb-ı nâbdan
mest-i nâz olup kıya bakışlı çeşmün hı'âbdan
3. nâra yandum bu durur 'arz itdiğüm her bâbdan
a benüm çok sevdüğüm çok böyle nâz itmek neden

IV

1. gerçi kim bir servi boylı lâle-rûh dildârsın
n'eyledüm n'itdüm saña ben benden bî-zârsın
3. nâz ile cevri ü cefâsı çok vefâsız yârsın
a benüm çok sevdüğüm çok böyle nâz itmek neden

V

1. tâ ki 'ışkun guşşasın sen âşinâ itdün baña
nâz ile cevri eyleyüp çok cefâ itdün baña
3. düşmân itmez anı kim sen bî-vefâ itdün baña
a benüm çok sevdüğüm çok böyle nâz itmek neden

324.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. şanma 'ışk ehlini mevt ile güzār eylediler
'ışka hayr eylemeyüp terk-i diyār eylediler
şūretā görmeyelüm diyü rakībün yüzini
bindiler maḥmil-i tābūta qarār eylediler
3. terk idüp tāt u kabāyi şarılup bir kefene
cāme-i halkı giyüp gitmege 'ār eylediler
götürüp ayağı bu memleket-i fāniden
vardılar 'ālem-i bākide qarār eylediler
5. arkası üzre yatup ehl-i kubbūr itdi hūzūr
gam u miḥnet beni ey 'işreti zār eylediler

325.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. sevdi bu gönlüm yine bir dilber-i 'ālī-cenāb
kimler görmiş dikligin aqduğunu bālāyā āb
yazmadı bedr-i tamāmı alnuḡa ey meh-mişāl
gerçi kim yazmağda gözler nūrını gör āfitāb
3. şūfī virdi hırka vü tātını meye ey muğbeççe
geşt ider āvāre vü tergeşte mānend-i ḡābāb
ḡacletinden yirlere geçdi qararup ay u güneş
āfitāb şol kadar başdı yüzün görmedi ḡicāb
5. buse alduğın lebinden ben mi didüm sevüp
fāş olan rāz için benden tutar cām şarāb
ağzı var mı diyü yārün itseler benden su'āl
bu su'āle za'fiyā ben bildüğüm yokdur cevāb

324. 61^bderkenar: 'işreti:

325. 61^bderkenar: Za'fi:

326.

mefā'ülün mefā'ülün fe'ülün
hezec + - - - / + - - - / + - -

1. kadehle meclis-i nâ-dâna girme
ayağunla varup zindâna girme
biliş yâr ile andan 'ışkına düş
degülseñ âşinâ 'ummâna girme
3. içerler kanunı ey bâde-i nâb
lebiyle bahş idüp meydâna girme
dil-i ğam-nâka gelme ey ferağ gel
yanarsın âteş-i sūzâna girme
5. kabâ-yı âl geyme kat kat ey gül
helâk olmasun emrî kana girme

327.

mefā'ülün mefā'ülün mefā'ülün mefā'ülün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. maḥabbet bezminün nûş itmeyen cām-ı muşaffāsın
çeker gerdün-ı dünün günde yüz biñ dürlü ğavġāsın
görenler ruḥların ol ğoncanun cām-ı maḥabbetde
cihân gülzârunun ey dil n'iderler verd-i ḥamrāsın
3. ḥuzûrında beni incitmesün var söyle ey zâhid
baña dîdâr-ı yârı şûfiye cennet temâşāsın
der-i meyḥânedden geçmez ider mescidde ğavġâyı
'ibâdetle ğurûra vardı zâhid yıkdı 'uqbāsın
5. ma'ârif dürlerin îşâr idersin şemsîyâ ḥalka
egerçi zâhirâ bir kaṭresin ma'nide deryasın

326. 62^aderkenar: Emrî: *Emrî Dîvânı*: G. 482 / (Saraç, 255)

327. 62^aderkenar: Minkelâm-ı Aḥmed Pâşâ: *Şemsî Pâşâ Dîvânı*: G. 268 / (Akkaya, 1992: 486)

2 cām-ı: bağ-ı.

328.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

I

1. tâze gülsin dostum gel almağıl âhum benüm
pâdişâhsın kuluña zulm eyleme şâhum benüm
3. ger ğarīb isem ne var yok mıdur allâhum benüm
hey efendim sevdüğüm 'ömrüm memi şâhum benüm

II

1. âh kim ağıyârı ol meh kendüye yâr eyledi
ben gedâsını 'aceb derde giriftâr eyledi
3. yakdı fūrkat ayrılık çāk cānuma kâr eyledi
hey efendim sevdüğüm 'ömrüm memi şâhum benüm

III

1. giceler şol çekdüğüm yâ şâhdan kōrkmaz mısın
ey kaşı yay yoksa tîr-i âhdan kōrkmaz mısın
3. zulm idersin yok yire allâhdan kōrkmaz mısın
hey efendim sevdüğüm 'ömrüm memi şâhum benüm

IV

1. dimezem kim bu dil-i bî-çāreme bir çāre kıl
yüregümi tîğ-i miḥnet birle pāre pāre kıl
3. dönmezsem senden gerekse bağrumı biñ pāre kıl
hey efendim sevdüğüm 'ömrüm memi şâhum benüm

V

1. işigün taşı başuma efser-i devlet yiter
itlerünle qaravaş oldıgum baña ḥürmet yiter
3. [kuluña kıl olduğum ben bendeñe 'izzet yiter]
hey efendim sevdüğüm 'ömrüm memi şâhum benüm

328. 62^b: Uşûlî: *Uşûlî Divânı*: M. 10 / (İsen, 2020: 139)
Mecmuada 23^a varakta mükerrerrdir.

I

- 1 gülsin: begsın.

II

- 1 meh: şeh.
- 2 birle: miḥnetlerle.
- 3 fūrkat: ḥasret.

329.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. [şemsiyâ kırkum odur kim bu ğazel yārānı]
nāgehān bir gün olur bahşle meydāna çeker

330.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. cān u dil 'azm eyledi kūy-ı dil-ārādan yaña
şanki varmağdur gönül yüz tıtdı 'izārdan yaña
'ayn-ı dünyā ile kim görse cemālün ey perī
āhiretde bakmaya cennet-i havrādan yaña
3. eylemez 'aşıklara ol mäh-rū 'arz-ı cemāl
dem-be-dem yüz döndürür zülf-i muṭarrādan yaña
nice feryād itmesün bülbüllerün ey gönca-fem
el uzatdı ḥārlar sen verd-i ra'nādan yaña
5. ol şacı leylā gözi āhūya çünkim irmez el
şemsiyā 'azm eyle mecnūn gibi şahrādan yaña

329. 63^a: [Ġazel-i Şemsi]: *Şemsi Pāşā Dīvānı*: G. 77 / (Akkaya, 1992: 295)

1 Mecmuada sadece 2. mısra yer almaktadır.

330. 63^a: Velehu: *Şemsi Pāşā Dīvānı* G. 3 / (Akkaya, 1992: 222)

4 <dilāradan> vezni bozduğu için metne dahil edilmemiştir.

331.

mefā'îlün mefā'îlün fe'ûlün
hezec + - - - / + - - - / + - -

1. güzeller yine bayrama beg olmuş
donanmış biribirinden yeg olmuş
der-âgûş itmek içün ol nigârı
seher bād-ı şabā gönlekçek olmuş
3. kimi la'luḡ açar kimisi destün
naşibimiz bizüm öpüşmek olmuş
seni şayd eyledi derlerdi aḡyār
işitdüklerimiz hep gerçek olmuş
5. necâtî senün itdüklerün hep
ḡamu 'aşıklaruna örnek olmuş

331. 63^a: Necâtî Beg: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 254 / (Tarlan, 1963: 300)

1 yine: geldi.
2 Divanda bu beyit yer almamaktadır.
3 Divanda bu beyit yer almamaktadır.
4 Divanda bu beyit yer almamaktadır.
5 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

1. ol büt-i çin ü haṭā kim ṭurra-i müşgini var
ne haṭāmuz gördi kim ebrûlarınun çini var
bâg-bân-ı bâg-ı cennetdür ruḥında zülf-i dost
bezm-i ḥüsne gelmiş avcında gül ü nesrini var
3. ben nice teşbîh idem bî-dîn raḳîbi kâfire
kâfirün ḥod kendü zu'm-ı fâsidince dîni var
hüsn ilin seyr eyleyen ḡam çekmek itsün 'âdetin
çünkü her bir milketün bir resmi bir âyini var
5. bister-i nesrinde yatan gül ne bilsün ḥâlini
bûlbûl-i dil-ḥastenün kim ḥârdan bâlini var
bu sebebdan aḥmedün şormaz şınuḡ gönlini kim
zülfünün her bir kılında bin dil-i miskini var

332. 63^a: Aḥmet Pâşâ: *Aḥmet Pâşâ Dîvânı*: G. 53 / (Tarlan, 2005: 195)

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.
5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
dil-ḥastenün; şüridenün.
6 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

333.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. 'ayş u 'işret vaqtidür çün irdi eyyām-ı bahār
ğāfil olma tîz geçer çünkim bu eyyām-ı bahār
nağme-sâz oldu muğanniler gibi dil bülbüli
güşına peyk-i şabâdan irdi peygām-ı bahār
3. bâğa gelsün 'ayş u nüş eyyāmıdur ehl-i şabâ
lâleler elde ayak üzre tutar cām-ı bahār
vaşl-ı gül den ötm e gel ey bül bül-i şeydâ naşib
cevr takşim itmişdür saña kassām-ı bahār
5. cāmi'-i gülşende bül bül şemsiyâ âvâz ile
minberi serv uzun okur huṭbe-i nām-ı bahār

334.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. 'âşık a dilber vişālinden hayāl eksük degül
vuşlat eyyāmında hicrinden melāl eksük degül
yüzüm üzre her seher vardukça kūy-ı dilbere
aramuzda seg raķib ile cidāl eksük degül
3. dilbere harc eyledünse n'ola cümle varuñı
tek hemān şağ ol gönül dünyāda māl eksük degül
cennet-i kūyında dildāruñ bilürsin ey gönül
'âşık a her dem temāşā-yı cemāl eksük degül
5. bir kalendersin ki devr itdün bütün dünyāyı sen
şemsiyâ karşıñda bir kaşıl hilāl eksük degül

333. 62^bderkenar: Velehu: *Şemsî Pâşâ Dîvânı*: G. Bahārname / (Akkaya, 1992: 752)
Mecmuada 6^a varakta ve 120^b varakta mükerrerdır.

1 ğāfil olma: nağme-sâz.

çünkim: zevk eyle.

2 peyk-i: çünkim.

3 <bād-ı> vezni bozduğı için metne dahil edilmemiştir.

4 bül bül-i şeydâ: bül bül saña yokdur.

itmişdür: eylemişdür.

5 bül bül şemsiyâ: şemsiyâ bül bül.

334. 62^bderkenar: Velehu: *Şemsî Pâşâ Dîvânı*: G. 226 / (Akkaya, 1992: 444)

335.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. leblerinde dilberün tebhāle midür gördüğün
ğonca evrākında yāhūd jāle midür gördüğün

336.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. kūyına vardukça dil görmek diler cānāneyi
nitekim dīdār olupdur şūfī cennetden murād
eyleyem cānum fedā ben vuşlat-ı cānāna yine
'ālem içre şemsiyā budur muḥabbetden murād

337.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. itmedi cān u dile tīg-i cefā-kār meded
meded eyle baña ey şūḥ-ı cefā-kār meded
sīnemi tīg-i ğam u cevruñ ile çāk itdün
delme müjgānuñ ile bağrumı tekrār meded
3. hem-sifāl olduğumı ben seg-i kūyunla senün
ķorķarum kim duya aġyār dil-azār meded
göz göre murġ-ı dili dāma düşürdi zūlfün
dāne-i ḥālün idüpdür ānı inkār meded
5. ḥārlar dāmenüñe şunmıñ elin gülşenden
eyledi şemsiyi bülbül gibi ğam-zār meded

335. 62^bderkenar: Velehu: *Şemsī Pāşā Dīvānı* G. 195 / (Akkaya, 1992: 413)

1 Mecmuada sadece 1. beyit yer almaktadır.

336. 63^aderkenar: [Ġazel-i Şemsī]: Divanda yer almamaktadır.

337. 63^aderkenar: Velehu: *Şemsī Pāşā Dīvānı* G. 35 / (Akkaya, 1992: 253)

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

3 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.

dil-azār: ānı inkār.

4 inkār: efķār.

338.

mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
remel - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. ey mey egerçi şöhetümüzde müdâmsın
ğilmân elinden olmayıcağ sen hârâmsın
sulţân-ı 'ışk olanı kapuñda kıl eyledün
ey yûsuf-ı zamâne egerçi ğulâmsın
3. eş'âr içinde nâmunı yâd eylesem n'ola
şimdi güzeller içre efendi be-nâmsın
baş egme degme 'âşıkâ luţf eyle serkeş ol
gülzâr-ı 'âlem içre çü serv-i hırâmsın
5. evşâf-ı hüsniñ eyleyeli mâh-rûlarıñ
şemsî cihânda tûti-i şîrîn-kelâmsın

339.

fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. hûb olanıñ hüsrevâ billâh düşer mi adına
kim görüp kûh-ı belâda bakmaya ferhâdına
her zamân dil hânesin zûlm ile virân eylemek
pâdişâh olanlarıñ billâh düşer mi adına
3. niçe birin hastenün katlinde hançerler çeker
hay zâlim haydi luţf it ğamzenün cellâdına
ey yüzi gül şahın-ı gülşende turup serv-i çenâr
dem-be-dem taḥsîn okurlar kaddinün şimşâdına
5. dün gice ğam meclisinde ey kamer şubḥa dek
nâylar âheng iderdi nâlemün feryâdına
rûḥiyâ şîr'ün cihânda tutmasun mu iştihâr
başladuñ tâze güzeller medḥinün bünyâdına

338. 63^aderkenar: Velehu: Şemsî Pâşâ Dîvânı G. 261 / (Akkaya, 1992: 479)

1 mey: meh.

şöhetümüzde: meclisümüzde.

3 efendi: efendim.

339. 63^b: Rûḥî:

340.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. kanğı aşüfte ki zâhid der-i cânânda yiler
 ka'be-i vaşla irer şanma beyâbânda yiler

 irişem diyü ruḥı güllerine bād-ı nesīm
 nice yıldur bu hevâyile gülistânda yiler
3. mû-be-mû kışşa-i leylâ vü mecnûn ne bilür
 her ki sevdâ-yı seyr-i zülf-i perişânda yiler

 görelî 'aks-i lebün sāḳi-i sāğarda müdām
 çanda kim cām-ı şarâb olsa müdām anda yiler
5. rahm idün ḥâl-i bahârîye kim ol üftâde
 yıllar oldı ki düşüp vâdi-i hicrânda yiler

341.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. şaldı âvârelığa zülfi gibi yâr beni
 kıldı sevdâ-zede bu baht-ı siyeh-kâr beni

 ḥâlümi yanmağa hoş mûnis olur nâr-ı ğamun
 ki tutar şem' gibi her gice bîdâr beni
3. mest ü sevdâ-zedeyem nergis-i şehlâsı gibi
 içmeden tutdı mey-i la'l-ı şeker-bâr beni

 ne perîsin ki dili ḥüsnüğe pervâne idüp
 kıldun ol şekl ü şemâyile giriftâr beni
5. nâz-perverd-i vişâlunde bu aḥmed kılunı
 zâr idüp hecrün ile kılma dilâ zâr beni

340. 63^b: Bahârî:

341. 63^b: Aḥmet Pâşâ: *Aḥmet Pâşâ Dīvânı*: G. 319 / (Tarlan, 2005: 405)

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

idüp: kılup.

kıldun: itdün.

5 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

vişâlunde bu: vişâlün durur.

kılma: itme.

1. ol bî-vefâ ki cevî ü cefâdan berî degül
n'îçün görünmez âdeme çünkim perî degül
âyîne al elüñe vü ağır göz ile bak
sen mâh-ţal'ata göre kim müşteri degül
3. nâzüklük ile iller arasında leblerün
öpüp başa kımağa ne ammâ yeri degül
kıymetde her ki la'lüñi yâkûta benzede
bir zerrece başîreti yok müşteri degül
5. sâkî nedür bu cām-ı şarâbı elüme şun
ol dahı bir mehün leb-i cân-perverî degül
nüş itmeyen bu pîre-zen-i dehr zehrini
'ışkun tarîkına giremez yol eri degül
7. işhâk ölince cân u gönülle kul olduğı
cân mülki şahıdur bu cihân begleri degül

342. 64^a: İshâk: *Üsküblü İshâk Çelebi Dîvânı*: G. 156 / (Çavuşoğlu, Tanyeri, 1990: 218)

2 ağır: alur.

3 leblerün: ellerün.

4 müşteri: cevherî.

5 cām-ı: nâz.

343.

mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
muzâri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. қаным дөкерсе ғамзelerün ey perî şıfat
 şekker lebün den eyle mu'ayyen aña diyet

 ğamzen gelürse қatlüme ehlen merhabā
 la'lün içerse қанumı şıhḥā vü 'āfiyet
3. irmez bisât-ı qurba gönül kimse sa'y ile
 devlet anuñ ki ṭālî'i eyler mu'āvenet

 ten қaldı ġāret itmedügi göz göre hemîn
 gör niçe қara çölde қodı beni 'āqıbet
5. eflāke irdi āhı nıṣāmīnün ey 'aceb
 n'ichün işitmez ol meh-i ḥurşid-menzilet

343. 64^a: Nıṣāmī Çelebi: *Karamanlı Nıṣāmī Dīvānı*: G. 4 / (İpekten, 2020: 107)

2 қatlüme ehlen merhabā: қаşduma ehlā vü merhabā.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
göz göre: gözlerün.

344.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

I

1. ey gözüm nûrî efendim cânımuñ cânānesi
cân u dilden oldı göñlüm hüsñüñüñ dīvānesi
3. (...) çāre bir cân ile çāresizler çāresi
muşlı şāhum sevdüğüm raḥm eyle cânum pāresi

II

1. bilmezüm n'oldum ne itdün baña kurbān olduğum
görmedüm kendüm belā resānı böyle ḥayrān olduğum
3. kıyma ben üftādeñe yolunda kurbān olduğum
muşlı şāhum sevdüğüm yolunda kurbān olduğum

III

1. şabr u tākat kalmadı luṭf eyle şāhum kıl atā
tākatum tāk oldı şimden girü çekdirme cefā
3. hey kara gözlüm yiter kılduñ cefā eyle vefā
muşlı şāhum [sevdüğüm raḥm eyle cânum pāresi]

IV

1. hüsñ ü ḥulқыyla göñül taḥtında hem sulṭānsın
cânımuñ içinde cānsın niçe cânlar cânānsın
3. ḥūrî neslisin egerçi şüretā insānsın
muşlı şāhum [sevdüğüm raḥm eyle cânum pāresi]

V

1. bu diyār-ı ḡurbet içre seni kıldum ihtiyār
dilerüm sen de olasın cân u dilden baña yār
3. ḥāṭır-ı şān-ı şerīfe gelmesün billāh ḡubār
muşlı şāhum sevdüğüm raḥm eyle cânum pāresi

344. 64^a: Murabba':

I

3 (...) silik olduğu için okunamamıştır.

345.

mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. vefâlar eyle 'uṣṣâka cefākâr olma sulṭānum
'adâlet göster âfâka sitemkâr olma sulṭānum
baş egme her kâfâdâra kôşulma her hevâdâra
olur olmaz ḥas u ḥâra ḥırîdâr olma sulṭānum
3. açıl güllerle kıl ḥande şalın serviyle gülşende
şâkın bendeñ gibi bende giriftâr olma sulṭānum
güneşsin yakma âfâkı güzellik ḥûb degül bâkî
dil-figâr itme 'uṣṣâkı dil-âzâr olma sulṭānum
5. firâkî gibi merdâne yûri baş egme devrâna
yazıkdur degme nâdâna taleb-kâr olma sulṭānum

346.

fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. câna zülfün zulm elin uzatdı bî-dâd itmege
'adl-i zencîri kâtı yapışa feryâd itmege
vaqt-i güldür seyre gel kim şanma mîmâri yine
başladı gülşen süvârın cennet-âbâd itmege
3. şoḥbet-i germ eyleyüp pîr-i sühândân gibi cānum
geldi bezm-i ehlin tarîk-ı 'ıṣka irşâd itmege
sen ki seng-i cevri ile yıkdıñ bu gönlüm ḥânesin
ka'beye güyâ ḥalîl el urdı bünyâd itmege
5. bir perîveşdür beni bu âşinâdan yâd iden
ey na'îmî kôrkaram adıyla yâd itmege

345. 63^bderkenar: Firâkî:

346. 63^bderkenar: Na'îmî:

347.

fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün
ḥafīf + + - - / + - + - / + + -

1. ḥaremün ravza-i cennāt yalnız
ışığün saḳf-ı āsumāna deger
ḥançerün sīnemi delerse eger
şöyle bir ḥayr ider ki cihāna deger
3. zer-i tāb oldu rüy-ı zerrād
miḥnet-i ol ḥāk-i asitāne deger
bilüne yok bedel velī şaçunū
girihiñ çözsen ol miyāne deger
5. elün ol zülfe deġmek ey bākī
ḥaşılı 'ömr-i cāvidāne deger

348.

fā'ilātün mefā'ilün fe'ilün
ḥafīf - + - - / + - + - / + + -

1. sīnemi ḥançer-i sitemle yarar
anda kirpikleri oḳını arar
'anber-āmiz eser nesīm-i şabā
yā rāb ol māk kākülünü ṭarar
3. severüm dedigüm diyeler ol dilbere
aġzıma mehi aṇmaġa bahāne arar
baḥt anuñ kim o perī rūşenide seni
devlet anuñ ki sīnesine şarar
5. 'ömrüyā çek cefā-yı 'aşıkınuñ
nāza ḳatlan güzellere bu yarar

347. 63^bderkenar: [Ġazel-i Bākī]: *Bākī Dīvānı*: G. 113 / (Küçük, 2019: 171)

2 saḳf-ı: ṭāḳ-ı.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

348. 64^aderkenar: 'Ömrī:

349.

fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün
hafif - + - - / + - + - / + + -

1. bir gülün gülşen-i cināna deger
sünbülün 'ömr-i cāvidāna deger
kulluğun salṭanat berāberidür
ışığün kevn ile mekāna deger
3. bir gice işigünî yaşıdananun
başı qadr ile āsumāna deger
vireyin yoluṇa bu bir cānı
nice bir cān iki cihāna deger
5. ey necātî güzel dime ḥūra
nā-gehān bu ḥaber fülāna deger

350.

mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. şarāb içmek güzel sevmek be şūfî hoşça ḥāletdür
eger ol ḥāleti fehmi eylemezsen hoş cehāletdür
muḥabbet rāhına gitmek ṭariḳ-i derd imiş zāhid
benüm bildüm ki yolında günāhum bî-nihāyetdür
3. lebün nūşirevānı dād iderdi ḥusrevā ammā
qomaz bu çeşm-i cellāduṇ ne zālimdür ne āfetdür
çü geldün gitme cān u dil degül gitdigüne rāzî
begüm gelmek irādetdür velî gitmek icāzetdür
5. cefāya şalma cānuṇı delü olma naşîḥat tut
vefāsuz yāra dil virmek be hey 'ilmî sa'ādetdür

349. 64^aderkenar: Necātî Beg: *Necātî Beg Dīvānı*: G. 73 / (Tarlan, 1963: 190)

3 başı qadr ile: qadr ile başı.

4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.
yoluṇa: vaşluṇa.

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

350. 64^aderkenar: 'İlmî:

351.

fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün
ḥafīf + + - - / + - + - / + + -

1. dil-rübalar için ğazel didiler
senün için inen güzel didiler
itlerünle görüp maḥallenḍe
beni her devlete maḥal didiler
3. mey ü maḥbüb ile geçen 'ömre
zāhidā 'ömr-i bî-bedel didiler
dil cidāl eylemez dehānuḍ için
yok yire olmasun cedel didiler
5. şūfiler ile revānī anlamaz
ḥūblar şoḥbetine gel didiler

352.

mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. raḳībe rāzuḍ açduḍ maḥrem-i esrār mī şanduḍ
sen ol aġyār-ı bedḥāhı özünḍe yār mī şanduḍ
geçüp karşıḍa şol kim sultānum efendimdür
hemān gerçekden anı mübtelā-yı zār mī şanduḍ
3. yüzümü ferş-i rāḥ itdüm şakınduḍ yoḥsa ayaġuḍ
gözüm yāşını kan müjgān-ı çeşm-i ḥār mī şanduḍ
didi bir büsem al cān vir işütdün aḡa cāḥ itdün
o kāfir kişün ikrārın gerçek ikrār mī şanduḍ
5. nigāruḍ çin-i zūlfine elün şunduḍ ḥaṭā kılduḍ
şabā yoḥsa yaḡılduḍ nāfe-i tātār mī şanduḍ
be şūfī gözün aç oturduġuḍ mescīd bucāġıdur
nedür bu şūr-ı ġavġa ḥāne-i ḥumār mī şanduḍ
7. saḡa 'āşık geçer şimdi egerçi bî-nihāyetdür
na'imī gibi yār-ı muvāfık vār mī şanduḍ

351. 64^aderkenar: Revānī: *Revānī Dīvānı*; G. 93 / (Avşar, 2017: 229)

1 bilemeyenler dir ki: ey gönül germ olma.

5 şūfiler ile revānī anlamaz: nic'ola zühdi bu revānīnün.
ḥūblar: aḡa gül.

352. 64^b: Na'imī Çelebi:

353.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. pîşe-i 'ışk içre ferhâduñ hemân bir âdı var
kâr-ı 'ışkı baña şor kim şan'atuñ üstâdı var
top-ı âhumdan benüm bir taşına gelmez hâlel
kal'a-i derd ü firâkuñ ne 'aceb bünyâdı var
3. ehl-i hâl olan çeke meyhânelerde erba'in
pîr-i 'ışkuñ şûfiyâ bu vech ile irşâdı var
halk-ı 'âlem hep senüñ dîvâneñ olmış husrevâ
leylînün mecnûnı şîrînün hemân ferhâdı var
5. vâdi-i tende nice ârâm ide rûbâh-ı 'ömr
fazlîyâ pîr-i ecel gibi anuñ şayyâdı var

354.

mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. duyuldı 'ışk-ı pinhânum ziyâde iltiyâmumdan
seni sevdüğüm anlandı tevâzu'la selâmumdan
vefâ şüretlerin gördüm bugün mir'ât-ı hüsnuñde
şefâ'at nûrı berķ ursa n'ola fahrü'l-enâmumdan
3. aña şâdam ki 'ışkuñla uyandum h'âb-ı ğafletden
murâdum bu idi çokdan hudâ-yı lâ-yenâmumdan
ġarîb olduğum içün adımı anmağa 'âr eyler
bu istiġnâlar umulmazdı ol yâr-ı be-nâmumdan
5. anuñ'çün okımaz eş'arımı cânânum ey yahyâ
şefâ'at eylemek lâzım gelür sûz-ı kelâmumdan

353. 64^b: Fazlî Çelebî:

354. 65^a: Yahyâ: *Yahyâ Beg Dîvânı*: G. 309 / (Çavuşoğlu, 1977: 473)

355.

mefā'ılün mefā'ılün fe'ülün
hezec + - - - / + - - - / + - -

1. murādı gönlümün senden vefādur
ki ol cevır ile çokdan mübtelādur
benüm hālümü ol hāl-i siyāhun
bilür bilmezlenür yüzi qaradur
3. kimün kim bir büt-i sımını yokdur
eger şāh-ı cihān ise gedādur
meges el açuban zārılığ eyler
murādı hāl ile dilden du'ādur
5. aqar şudur meger gönlün fiğānī
ki her serve aqar gönlün belādur

356.

mefā'ılün mefā'ılün fe'ülün
hezec + - - - / + - - - / + - -

1. şabā ol serv-i hoş reftāre geldi
leb-i gonca yüzi gülzāre geldi
oqu ol muşhaf-ı hüsni cemāli
yañağı maṭla'-ı envāre geldi
3. gözüm yol gözedür dil muntazırdur
enīs-i 'āşık-ı bīmāra geldi
ölüm derdünde yüz āhir nefesdür
görelüm bir nefes ol yāre geldi
5. beni öldürmedin düvecihle fürqat
yolında öldüğüm dildāre geldi
tamām oldu işte 'ömrī-i zārun
niçe zār-ı bahtıdur sen vāre geldi

355. 65^a: Fiğānī Çelebi: *Fiğānī ve Dīvānçesi*: G. XXVI / (Karahān, 1966: 56)

2 hālümü ol: her hālümü.

3 sımını yokdur: sımın-teni yok.

5 gönlün: gönlüm.

gönlün: gönül.

356. 65^a: 'Ömrī:

357.

mefā'ılün mefā'ılün fe'ülün
hezec + - - - / + - - - / + - -

1. tapuñ'çün eyledüm bir meclis-i hâş
ki zühre muṭribidür mäh rakḳâş
mülâyim hûb var şâfî şarâbı
münâsib tatlu yârân ehl-i ihlâş
3. yirün şorar isen şor şakalara
gözüm üstindedür tek gel ḳadem bâş

358.

mefā'ılün mefā'ılün fe'ülün
hezec + - - - / + - - - / + - -

1. elâ ey şem'-i cem'-i encümen bâb
sürür-ı sine-i yârân u aḥbâb
ḳadem rengiyle kıl ta'cin pürşikem
tapuñ muntazırdur cümle azhâb
3. mübârek destüñe varduḳda mektûb
du'a'-yı cümle virdükde müretteb
gelesüz luṭf idüp sür'atle bezme
ḳurımadan suṭûrında mürekkeb

359.

fā'ilâtün fā'ilâtün fā'ilâtün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. yüzlerin düdı benüm şerḥ-i ğamdan nâmeler
hâlime mâtem dutup girdi ḳaraya hâmeler
yüze sürüp nâmemi dildâra göndersem n'ola
za'ferân-âlûde olur çünki ḥasret nâmeler
3. tâze destân oldu halka ḳışsa-i derd-i dilim
ḳışsa-hânlarla 'aceb mi eylesem hengâmeler
şevḳden pervâneveş cânına şem'ün od düşer
giyse ol ḥüsn-i âfitâbı hûb zerrîn câmeler
5. ey laṭîfî nâmeye rahmet anuñ'çün yazılır
dem-be-dem yâre selâmum irgürürsüz nâmeler

357. 64^bderkenar: Aḥmed Pâşâ: Divanda yer almamaktadır.

358. 64^bderkenar: Velehu: Divanda yer almamaktadır.

359. 65^aderkenar: Latîfî:

360.

mef'ülü fā'ilätü mefā'ilü fā'ilün
muzāri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. terk itdi kūyūnı yine ağıyar idüp sefer
her kim işitdi ki fi'n-nāri fi's-sağar
dılberler içre gün gibi çün bî-naẓırsin
göster cemālünı görelüm biz de bir naẓar
3. gül nisbet itdügi özini kıddüne bu kim
nāzüglüg ile halka şehā kendüyi şatar
bezmünde şevkıden ezilür dāyimā saña
ben bilmezem mi ne boğazı iplüdür şeker
5. tığ-i 'itāb ile depellersin revānıyi
ölsün mi neylesün seni ey bî-vefā sever

361.

mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün
hezec + - - - / + - - - / + - -

1. boyun bir serv-i ra'nādur güli var
semen üzre perişān kāküli var
ne nazükdür cemālün gülşeni kim
gül-i ter üzre müşkīn kāküli var
3. ne gülşendür yüzün kim her tarafda
figān eyler hezārān bülbüli vār
nice mest ü harāb olmaya çeşmün
öñinde çün lebün gibi müli vār
5. inanma zülfinün 'ahdine şāfi
ki'anun bir başı ve biñ dili vār

360. 65^aderkenar: Revānī Fermayed: *Revānī Dīvānı*: G. 64 / (Avşar, 2017: 213)

361. 65^aderkenar: Şāfi:

362.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. zülfinün her bir kılında bin dil-i miskîni var

363.

mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. dirîgâ yâd idüp bir gün beni ol bî-vefâ gelmez
firâk-ı derd ile öldüm vefâ idüp baña gelmez
beni yâd itmeyüp bir kez be hey zâlim rişâlünden
niçün hecr ile öldürdün yûri senden vefâ gelmez
3. firâk-ı hecr ile zâr olduğum yetmez begüm bir gün
aıup ben bendesin bir gün niçün ol pâdişâ gelmez
düşelden bu uzun sevdâya zülfünden ârâ yerde
gönül bir bî-vefâ oldu aña varur saña gelmez
5. za'îf ü bî-mecâl oldu raḥîmî ḥasta ey 'ömrüm
lebün darüşşifâsından aña niçün devâ gelmez

364.

mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. içelden zulm ile kıanum boyandı leblerün âle
şakın yazıkduz aldanma ala gözlüm iken âle
bugün bâzâr-ı ḥüsnünde meger dervâzeye girmiş
kalenderveş şehâ zülfün giribdür bir siyâh şâle
3. cefâ vü şîve ü nâzuñ bilür her bâbını dildâr
vefâ 'ilmin tamâm itmiş iricek çabûk sâle
egerçi dilerübâ çokduz çeker zülfün hevâsına
gönül murğını gör servüm kıonar mı degme bir dâle
5. şabîdür dilberün 'azmî virür gönlünü her şeye
gelürse başuña 'akluñ daḥı dil virme meyyâle

362. 65^b: [Müfred]:

363. 65^b: Raḥîmî Çelebi:

364. 65^b: 'Azmi:

365.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. şabr idüp ey dil yüri n'eylerse hicrân ağlama
kim şonu vuşlatdur anuñ ey gözüm kan ağlama
cevr iderse dahı ol itme şikâyet kimseye
rahm ide hâlün görüp şâyet ki cānān ağlama
3. bûstân-ı gâmda çün bildük bitermiş şâdlık
ey gönül gayret idüp şabr eyle bir ân ağlama
ğoncaveş dil-teng olup kan yutma ey dil kim seni
bir gün ol yâr idiser gül gibi handân ağlama
5. ğamzesi tîġin çeküp kaṭ' itse aḥmed başuñı
tut boyun fermân anuñ n'eylerse sulṭân ağlama

366.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. didüm ey meh beni hicründe çoġ ağlatdı felek
yaġmurun geçmesine didi ki tutma kepenek
didüm ey ġonca leblerün emmek olam mı
didi biñ nâz ile yok yire şaķın çekme emek
3. görmeyen tâze nihâli gül-i nesrînler ile
görsün ol şühı kaçan kim geyer altunlu benek
ķanumı ġamzelerün göz göre itmek toġrar
yokdur arada meġer anuñ ile ḥaķķ-ı nemek
5. gel begüm cān [virelüm] bûsene didigüm içün
baña ol ġonce-dehen gitdi revānî söġerek

365. 65^b: Aḥmed Pāşā: Divanda yer almamaktadır.

366. 66^a: [Ġazel-i Revānî]: *Revānî Dīvānı*: G. 196 / (Avşar, 2017: 289)

1 yaġmurun geçmesine didi ki: didi nâz ile geçen yaġmura.

2 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

367.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. bize şol denlü cefâ itdi o sengîñ-dilümüz
dahı güzeller adın anmağa varmaz dilümüz
gamdan âzâd ideyüm dimiş idün kullarunı
ey efendi dahı yitmedi mi yohsa yilumuz
3. bir bölük kaşı kemân gamzesi tîrûñ gam-ıla
toğrusın mı diyeyin iki bükildi belimüz
ka'be-i 'ışk yolında katı mecnûn oluruz
nâfe-i leyli getürürse eger maḥfilümüz
5. şūfiyâ biz mey-i şâf içmeyeceğiz ölüüz
âb-ı engür ile yoğrulmuş ezelden gilümüz
bunca yıldur yâdız 'ışk-ı maḥabbet yolına
bir kerre idemedük yâr eşigin menzirimüz
7. tâli'î ger şorarsın câna cefâsın anuñ
dâd u feryâd idüben çağıra her bir kılumuz

367. 66^a: Tâli'î: *Tâli'î Türkçe Dîvânı*: Ğ 36 / (Gedik, 2022: 115)

1 itdi: eyledi.

2 ideyim: ideyin.
efendi: efendim.

5 şâf içmeyeceğiz ölüüz: içecek ölimezüz.

6 şorarsın cânâ cefâsın anuñ: şoralar cevri ü cefâsın şanemün.

368.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. kalmasun nokşānuma gün yüzlü māhum söylesün
 sevdüğümden ğayrı var ise günāhum söylesün

 söylemezse şimdi āh itmek zarūridür baña
 sevdüğüm luṭf eylesün almasun āhum söylesün
3. sögmek ile gönli hoş olursa sögsün rāziyem
 tek hemān ben kılına bir kerre māhum söylesün

 leblerinün her sözi gūyā hıṭāb-ı ğaybdur
 söylesün baña o mäh-ı kıblegāhum söylesün
5. öldüğümden sonra ey yaḥyā zebān-ı hāl ile
 hālūmi kabrümdeki cümle giyāhum söylesün

368. 66^a: Yaḥyā Beg: *Yaḥyā Beg Dīvānı*: G. 338 / (Çavuşoğlu, 1977: 491)

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

3 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.

 rāziyem: kâyilem.

 bir kerre māhum: ol pâdişāhum.

4 mäh-ı: kaşı.

369.

mefā'ülün mefā'ülün fe'ülün
hezec + - - - / + - - - / + - -

1. 'aceb bu derdimün dermānı yok mı
yā bu şabr itmegün pâyânı yok mı
yanaram mûm gibi bâşdan ayağa
begüm bu yanmağın oranı yok mı
3. qararsun şu gibi toprağa kanum
ne şanursun ğaribun kanı yok mı
güler düşmen benüm ağladuğuma
'aceb şol kâfirün imānı yok mı
5. begüm bu aḥmedün ölmezden evvel
tapuğa varmağa imkânı yok mı

369. 65^b: [Ġazel-i Dehhānī]; *Hoca Dehhānī Dīvānı*: G. 100 / (Ersoy, Ay, 2017: 129)

1 pâyânı: oranı.

2 mûm gibi: mumlayın.

begüm: nedür.

oranı: pâyânı.

3 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

qararsun şu gibi toprağa kanum: şu gibi kanımı toprağa kardın.

şanursun: şanursın.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

bu aḥmedün: dehhānīye.

evvel: öndin.

varmağa: irmegün.

370.

fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün
ḥafīf + + - - / + - + - / + + -

1. ey lebi ḡonce vü beli ince
baṇa oldu ḥayālün eḡlence
bulıcaḡ yāri cāme-ḥvābında
şanuram uḡradum yatur gence
3. vaşf idelden miyān ü kākülünḡi
sözlerüm oldu inceden ince
nice rüstemleri zebün eyler
tutamaz kimse 'ışḡ ile pençe
5. kimse ṭa'n eylemezdi şūfiye ger
şem'iyā depreneydi ḥālince

371.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. āḥ kim ser-menzil-i maḡşūd uzak ben pā-şikest
bir belā vādīsine düşdüm gezer tenhā şikest
ḥurd olursa kāse-i ser seng-i cevri-yār ile
gelmesün ey dil şaḡın āyineḡe aşlā şikest
3. olmadı mecnūn-ı maḡzūnun şınuḡ gönli dürüst
itmedin bī-çārenün çaḡ kāsesein leylā şikest
buldı dil-cū kāmētünden serv-i ra'na inkisār
oldı cādū gözleründen nergis-i şehlä şikest
5. ben şikeste-kāmētün çok çıḡdı āḥı göklere
oḡı çıḡmaz ḥayretī gerçi olıcaḡ yā şikest

370. 65^b: [Ġazel-i Şem'ī]: *Şem'ī Dīvānı*: G. 153 / (Karavelioḡlu, 2014: 219)

1 lebi ḡonce vü beli ince: beli ince vü lebi ḡonce.

371. 66^aderkenar: [Ġazel-i Ḥayretī]: *Ḥayretī Dīvānı*: G. 85 / (Musluoḡlu, 2022: 277)

372.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. aldum ağzun ölçüsini zerre denlü yok vefā
pür-cefāsın hey güneş yüzlü ḥabībüm muştafā
tiğ-i ğam boynum muḥarref çalup eylerse kalem
yaza akan ḳanum işigün̄de āyāt-ı vefā
3. luṭfuṇa idüp binā yapdum maḥabbet-ḥānesin
rence ḳılursaṇ ḳadem ehlen ve sehlen merḥabā
gide mi zülfün̄ necātī sīneden ey seng-dil
çün bilürsin̄ muḥkem olur kāfir itdügi binā
5. nāmeḳe şıgmaḳ necātün̄ün muṭavvel ḳışşası
göz yaşı ile ḳapuya 'arz ola bākī mācerā

373.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. indi nūr āyeti rūy-i meh-i tābānuṇ' için
oḳudukça dili pür-şevḳ ider anuṇ' için
cūş idince bu gice çeşm-i kāfūr oḳudum
sūre-i kevşeri būs-i leb-i ḥandānuṇ' için
3. görmedüm kimsede cānā senün̄ anuṇ gibi ān
severem cāṇ ü gönül̄den seni ben ānuṇ' için
göreḳin dār-i fenāda ola çengel çiçeği
kim ki sünbül dir ise zülf-i perişānuṇ' için
5. oḳumuṇ her birisi rūḥa ğıdādur didi yār
zātīyā sīnede şaḳla kerem it cānuṇ' için

372. 66^aderkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı*: G. 1 / (Tarlan, 1963: 145)

4 zülfün̄ necātī sīneden ey seng-dil: ey seng-dil zülfün̄ ḥayālī sīneden.

5 muṭavvel: oransuz.

ḳapuya: ḳapuṇa.

373. 66^b: Zātī: *Zātī Dīvānı III. Cild*: G. 1045 / (Çavuşoğlu, Tanyeri, 1987: 27)

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

3 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.

374.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. titreden cismimi gün ruhların táb-ı betidür
kara günler getüren başıma zülfün şebidür
sünbülün yüzünü yere düşüren kāküldür
göncaya gül gibi açıl diyen anuñ lebidür
3. gönlümün goncasını gülşen-i dehr içre açan
bâğı hüsnünde o gül-i berg-i ter gâbgâbidür
şeb-i zülfinde tamâm âba müşâbih ruh-ı yâr
dâne dâne görünen anda 'arağ kevkebidür
5. bir kul oğlu güzeli sîneme urdı tüfegin
fındıgün gördi gönül şandı demir leblebidür
yeni dîn tutdı sever şüfi o kâfir becceyi
ferdiyâ gerçi anuñ eskiden ol mezhebidür

375.

mef'ülü fâ'ilätü mefâ'ilü fâ'ilün
muzâri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. ey nev-cüvânum eyle başa destgîrlük
'ışkunı başa iletmedüm irdi pîrlük
yaşumla reng-i rüyumu sîm ü zer itdüm âh
'âşık olana müşkül imiş bu fakîrlük
3. kimdür bu bî-nevâ diyü her kişi ta'n ider
ğurbetde 'âşıka güç olurmuş esîrlük
geldi kenâr-ı la'lüne hatt-ı müzevver
nüşirevâna bahtuñ ider şan vezîrlük
5. öpüp lebünî zülfüne el şunduğı kemâl
tiryâkile olur şanma mârgîrlük

374. 66^b: Ferdî Çelebî:

375. 66^b: Kemâl: [Kemâl-i Zerd]:

376.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. düşeli gönlüme sen cân u cihānuñ hevesi
kalmadı tende karar itmeye cânuñ hevesi
yaşum ırmağ oluban seyl dökerim şām ü şehir
biteli cānda sen serv-i revānuñ hevesi
3. yārdan ben ne şikāyet ideyin çünkü beni
nā-murād itmek imiş devr ü zamānuñ hevesi
dutuşup başdan ayağa yanuban şem' bigi
cān oda atmağ imiş hūba uyanuñ hevesi
5. şeyhî dirdi hevesini bileli sen şanemün
girmez oldu gözine hūr u cinānuñ hevesi

377.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. ayağın altına her kim yüzünü hāk eyler
gün gibi kendüyi tāt-ı ser-i eflāk eyler
zerrece bulmaduğundan dehenün sırrına rāh
gonca-i dil-teng aluban yaqasını çāk eyler
3. leb ü dendānuña bağıduka gider guşsa vü gam
dürr ü yāķūta nazar cānı ferağ-nāk eyler
dile endüh u gam ol turre-i bî-dînden irür
cāna cevır ü sitem ol gözleri bî-bāk eyler
5. tutuban elde gözüm merdümü cārüb-ı müje
ğayrıden gözlerimün gūşesini pāk eyler
zāhid ol turre vü ruhsārı nîzāmî ne bilür
giceden gündüzi a'mā kaçan idrāk eyler

376. 67^a: Şeyhî: *Şeyhî Dîvânı*: G. CCIV / (Biltekin, 2018: 196)

2 dökerim: döker.

377. 67^a: Nîzāmî Çelebi: *Karamanlı Nîzāmî Dîvânı*: G. 22 / (İpekten, 2020: 125)

4 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
gözleri: gamze-i

378.

mefā'ülün mefā'ülün fe'ülün
hezec + - - - / + - - - / + - -

1. virelüm şive-i ferhâda şûret
ki artupdur birâder şimdi şan'at
leb-i sâkiye itdük cânı teslim
belî ıssında yaraşur emânet
3. lebün yâdına yıllarla dirildi
iki gün olmayan 'isâya ümmet
kapuñda secde itdüm hâk-i pâyuñ
cebînümde görünür nûr-ı ta'at
5. götürdün bezm-i keşretten ayağı
necâtî var imiş başuñda devlet

379.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + -

1. zülf-i dilber dolamış ayak saña
hay miskîn olmuş olacağ saña
âşinâlık vire diyü ey fakîr
nice yüzlerden göründi hâk saña
3. bağsaña hâkdan yaña ey bülheves
nice kerre dimedüm mi ben saña
ey 'azizüm yūsuf-ı bâzâr-ı hüsñ
kendüyi şatmak diler aylak saña
5. ırmağ itme serv-i kıddün dostum
kanlu yaşum ideyin ırmağ saña
kime şeydâsın necâtî dir isen
çağ saña ey gül-'izârum çağ saña

378. 67^a: [Ġazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 37 / (Tarlan, 1963: 167)

4 kapuñda secde itdüm hâk-i pâyuñ: ayağın toprağına secde itdüm.

379. 66^bderkenar: [Ġazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 6 / (Tarlan, 1963: 148)

3 ben: bağ

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
ideyin: ideyim.

6 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.
şeydâsın: şeydâdur.

380.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. gül yüzünde zülfün örter haṭṭ-ı reyḥānı dūrüst
kim görüpdür kāfiri hıfz ide imānı dūrüst
şöyle kim ardıncadur dā'im züleyḥāveş şabā
sezmezem gül yūsufınun ḳala dāmānı dūrüst
3. ḥüsn meydānında ṭop olalı zülf-i müşg-bār
ḳalmadı bir şehriyārun elde ṣevgānı dūrüst
eyledi şīrīn lebün zıkrını pīr-i ḥānīḳāḥ
ol ḳadar kim ḳalmadı aḡzında dendānı dūrüst
5. didi başun kāse-i mecnūn gibi şınmak nice
didüm ey 'āşıkıların dīni ve imānı dūrüst
olamaz ṭab'-ı necātī gibi bülbul bezle-güy
fil-meşel hıfz itse ebyāt-ı gülistānı dūrüst

381.

mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

mużārī' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. terk eyle varı dost yolında gedālīg it
'ālem içinde başı açuk pādişālīg it
'aḳl ister imiş ayıra gönlümi 'ışḳdan
kim dir aḡa ki araya gir ketḥudālīg it
3. ey pīr-i mey-fürüş başumda ḥumār var
gel bir ayaḡ şun elümi al atalīg it
ḡarḳ oldı baḡr-i miḡnete dil zevraḳı meded
ey ḥıẓr-ı pey ḥuceste yetiş dil-rübālīg it
5. cānā necātī çok seni dünyā ḳadar sever
dünyā gibi gel imdi yeter bī-vefālīg it

380. 66^bderkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı*: G. 36 / (Tarlan, 1963: 167)

1 imānı: ḳur'ānı.

381. 67^aderkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı*: G. 31 / (Tarlan, 1963: 164)

1 yolında: yolına.

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

3 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

382.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. pāre pāre eyler ise bağrumı peykān-ı dost
dīdeden her pāresi çıkup diye kim kani dost

ol boyı şimşād-ı yāra yapışursa dād-ḥāh
serv gibi her tarafından dest ola dāmān-ı dost
3. külbe-i aḥzānumuz ğamla müşerrefdür yine
şād ol ey dil şād ki oldu dostlar mihmān-ı dost

rumdur bu rumda 'ömr-i dırāz olmaz dimen
uzasun ḳon ruḥlarında zülf-i müşg-efşān-ı dost
5. vaşla dermān isteyenler derde dermān itmesün
derde dermān eylesün [kim] derddür dermān-ı dost

ka'be-i dergāhda kimdür necātī dir isen
'īd-i vaşla cān virici ya'nī kim ḳurbān-ı dost

382. 67^aderkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı*: G. 30 / (Tarlan, 1963: 163)

2 şimşād-ı yāra: şimşāda yarın.

1. kani ol mihribân olan arpa
 şayruya şıhhat ata cân arpa
 ğālibā çāha düşdi yūsuf-vār
 ol 'azīz-i cihān olan arpa
3. nev-bahār-ı ma'îšetümi benüm
 ah kim eyledi huzân arpa
 kalmadı faқа taķıcaķ buğdayı
 ilde olalıdan girân arpa
5. at arıķladı üf dir isen uçar
 dağları eyledi şaman arpa
 arpa derdi ile şol kadar dögdüm
 kendümi ki oldu üstühvân arpa
7. şimdi at arpa diyü cân virür
 evvel ata virürdi cân arpa
 kalmadı ton u hem dahı harçluk
 eyledi halka çok ziyân arpa
9. yükleri yolda kodı atsuzluk
 begleri eyledi yayan arpa
 kalmadı hiç bir at ki kalmadı
 ideli kendüzin nihân arpa
11. dânesin akçeye alan ögünür
 ki eline girdi rāyegân arpa
 varupan didüm arpa şalıciya
 şalı vir baņa ey fülân arpa
13. didi kim gökteki sitāre kadar
 der-i āşafda var cihān arpa
 eger emr itse hāzret-i pāşā
 gerüne rāh-ı kehkeşân arpa

383. 67^b: Kaşide-i Arpa: *Necātî Beg Dīvânı*: K. 24 / (Tarlın, 1963: 92)

1 yār-ı mihribân: mihribân olan.

4 buğdayı: buğday.

8 ton u hem dahı: at ü don u hem.
 çok: çak.

10 kalmadı: arıķlamadı.

14 görüne: getüre.

15. h  km iderse bah  r   kudretin  n
bitüre h  k her zem  n arpa
buyurursa a  a ide filh  l
necm yirine   sum  n arpa
17. eyler enb  r-   l  tf u himmetden
at     alm  şlara rev  n arpa
bu   m  de gelür nec  t   kim
ki vire   şaf-   cih  n arpa
19. ey   ab  b-i zem  n cev  b buyur
ki beni   ıldı n  -tuv  n arpa
nice kim bu rib  t  -   gerdünda
ola matl  bda rev  n arpa
21. vire   adr  n ş  abl-     mireden
  ing-   gerd  na c  vid  n arpa

16 buyurursa a  a ide: buyruk eylerse ya  dura.
18 kim: dağı.
19 ki beni   ıldı: ki eyledi beni.
20 matl  bda: matl  b-   reh.

1. belā yükinde fevt olalı katır
 şikeste-ḥāl olupdur ḥaylı ḥatır
 ne katır bir kara dağ idi miskīn
 geçen bugünkü gün sağ idi miskīn
3. ecel çengāline düşdi dirîğā
 o yāl ü bāl o turuşdı dirîğā
 çü gördi 'ömr ekinini şarardı
 orağ gibi belin bükdi kararardı
5. şu resme katır idi kara katır
 neye 'azm itse öñünde idi ḥazır
 yürüdükçe ayağı tiz olurdı
 ğubār anız u âteş-rîz olurdı
7. şabā-reftār ü şeb-reng ü seḥer-ḥîz
 dil ārām ü feraḥ baḥş u teraḥ-rîz
 yürürse yerleri göke kararardı
 ne yorulur diyü ne ḥod arurardı
9. geçerdi na'linün mîḥi semekden
 kulağı rāz dinlerdi felekden
 bahār oldukça kim göke çıkardı
 ḥar-i 'isāya minnetle bakardı
11. olupdı kulluğı birle 'azîz ol
 eşek gibi degüldi bî-temîz ol
 zemîn-peymā zemân-sür'at felek-naḫş
 duruşda gergedan reftârda raḥş

384. 68^a: [Merşiye-i Ester Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: Merşiye-i Ester. / (Tarlân, 1963: 97)

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
 öñünde idi: öñüde.
 6 Divanda bu beyit yer almamaktadır.
 7 Divanda bu beyit 8. beyit olarak yer almaktadır.
 8 Divanda bu beyit 9. beyit olarak yer almaktadır.
 ne yorulur diyü ne ḥod: ne yorulur ne kalur ne.
 9 Divanda bu beyit 11. beyit olarak yer almaktadır.
 10 Divanda bu beyit 12. beyit olarak yer almaktadır.
 11 Divanda bu beyit 13. beyit olarak yer almaktadır.
 12 Divanda bu beyit 15. beyit olarak yer almaktadır.

13. kime kim binmek için ‘arż ola idi
yigitlik ka‘be gibi farż ola idi
eger kim çekmese rākib ‘inānı
geçe bir lāhçada iki cihānı
15. ölen ardınca ölmüş yok necātī
katır gitdi hūdā şaklasun atı
bir ölmüş katırı nice ögersin
dönersin kara bahtuṇa sögersin
17. daḥı binler dolu ıştabl-ı şāhī
dilersen bozı dilersen siyāhı
ıraḫdur gerçi çāker devletinden
velīsini allāh şāhuṇ himmetinden
19. ne deṇlü kim gide kara gele aḫ
gice ehli ola gündüze müştāk
bu ‘āc-ı ābenūsī ola tahtuṇ
ḫamudan yucala iḫbāl ü bahtuṇ

-
- 13 Divanda bu beyit 16. beyit olarak yer almaktadır.
farż: ‘arż.
- 14 Divanda bu beyit 17. beyit olarak yer almaktadır.
rākib: rāhib.
- 15 Divanda bu beyit 18. beyit olarak yer almaktadır.
- 16 Divanda bu beyit 19. beyit olarak yer almaktadır.
- 17 Divanda bu beyit 20. beyit olarak yer almaktadır.
- 18 Divanda bu beyit 23. beyit olarak yer almaktadır.
velīsini allāh: ba‘id olmaya.
- 19 Divanda bu beyit 24. beyit olarak yer almaktadır.
- 20 Divanda bu beyit 25. beyit olarak yer almaktadır.

385.

meḡ'ülü fā'ilätü meḡ'ülü fā'ilün
muzāri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. devr-i zemāne itmez imiş ādemi feraḡ
devr eylesün piyāle gidersün ġamı feraḡ
daḡḡāk gibi biḡ yaşamaḡ ārzū ise
gül gibi gül hemīşe geḡür mi her demi feraḡ
3. müşkil olurdı gülmeşe gül bigi leblerün
ne olurdı zīnet itmeşe cām-ı cemi feraḡ
fürkat diyārınun eḡ eyüsidürür melāl
vuşlat bahārınun nitekim eḡ kemi feraḡ
5. sāḡi lebüḡ zülälidürür mūcib-i ḡayāt
cām-ı şarāb-ı nāb [beni] ide mi feraḡ
āb-ı neşāt ile ṭolanur zevraḡ-ı ḡadeḡ
bād-ı murād ile yürür ey meh gemi feraḡ
7. göz yaşı ile necātiye ġamdan geḡür sürür
olsa 'aceb midür kişiye hem-demi feraḡ

385. 67^bderkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı*: G. 43 / (Tarlan, 1963: 171)

2 Vezin bozuktur.

geḡür mi: geḡür.

7 olsa: virse.

386.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. ele girmez mi begüm âye kadar ak kâğıd
qaralama nice ola idi iki parmak kâğıd
başladum leşker-i hicrân ile ceng eylemege
‘alemüm elde qalem oldu ve bayraq kâğıd
3. oyuna taldı kebüter gidemez nice ola hâl
il temâşâmuza bakar uçurursak kâğıd
üstühvānum seg-i küyuna yeter nâme-i ‘arz
kiçiden ‘âdet ise uluya varmak kâğıd
5. bârî hiç olmaz ise bir iki kez ağızuma sög
dostum güç degül ‘âşıka yazmak kâğıd
yazılup irmeye pâyânına dek nâme-i şevk
hep ağaçlar qalem olsa kamu yapraq kâğıd
7. sen şeker-lebden umar vaşl necâtiyi za‘îf
ki şararlar eyü halvâlara alçak kâğıd

386. 67^bderkenar: [Ġazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 45 / (Tarlan, 1963: 172)
7 şararlar: şarılır.

387.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. ol perî perçemlerinden çengine çevgân alur
her kimünle hüsñ topın oynasa meydân alur
nüş ider bigânelerle rum ili toluların
âşinâlar bezm-i gamda cân virüben cân alur
3. bülbülün âhından almaz ol gül-i ra'nâ dirîğ
hüsñine mağrûrdur çok nâle vü efgân alur
derd-mend olanlarındur devlet-i dârüşşifâ
kanķı bî-devletdür ol kim derdi ķor dermân alur
5. rûzigārâ idemezsin yârîsen benden cüdâ
fârîğ ol ey müdde'î cânı viren sulţân alur
hep kıaraman bahşışidür rûzigârın virdüğü
hâzır ol kim virdüğün senden bütün devrân alur
7. gerçi şaf çekdi necâtî 'aķl ü nāmûs u şalâķ
gamze-i sâķî bu resme düşmeni âsân alur

387. 68^aderkenar: [Ġazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 55 / (Tarlan, 1963: 178)

3 dur: olup.

5 yârîsen: yârumı.

6 bütün: girü.

388.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + -

1. ḥaṭṭ-ı reyḥān ile ol zībā 'izār
 şanasın muşḥafdur āyet-ber kenār

 ḥoş yaraşdurmuş dehānuḡda lebün
 cānı yoḡdan var iden perverdigār
3. yoḡ ḥisābındadur aḡzuḡla belün
 anları öpmekde ḡocmaḡda ne var

 aḡıza gelmiş şulu şeftālūlar
 bāḡ-ı ḥüsnün ḡaḡıdur ey gül-'izār
5. şevḡ-i bezmünle nice āḥ itmeyem
 şem'-i dil-süzem başumda od yanar

 çeşm-i āḥū dāḡ-ı ḥasret gibidür
 leylī olmayınca mecnūna şikār
7. bir ıl öḡdin olıḡör ḡāk-i ḡadem
 minnet itmedin necātī rüzigār

388. 68^aderkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı*: G. 99 / (Tarlan, 1963: 205)

2 yaraşdurmuş: yaratmışdur.

3 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

6 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

1. ey vezâret eline râst gelen zer hâtem
görmedi çeşm-i felek bir saña benzer hâtem
yirini bekleyenün kılıyuz ey çeşme-i cûd
'ayn-ı luṭf ile iden ey beni çâker hâtem
3. neye dirlerdi kim olmaz yalunuz taş dīvâr
fitne ye'cücına ey sedd-i skender hâtem
nedür âfâka bu deḡlü kerem ü bunca 'aṭâ
hele ey genc-i revân-ı dūr ü gevher hâtem
5. sensin ol 'izz ü sa'âdetde ser-efrâz nigîn
sensin ol devlet ü baḡt ile muzaffer hâtem
ebr ile kavş-i kuzahdan bedel olmuş gibidür
alsa 'izzetle ele aşaf-ı şaf-der hâtem
7. yaraşur devr-i felekde nitekim ay ile gün
yaraşur dest-i vezâretde mükerrer [hâtem]
getürür adını yazmağa 'alî paşanın
belki gün başına bir çarḡ-ı müdevver hâtem
9. güneş altunlu yüzük kaşı gümüş burma hilâl
devletün parmağına çarḡ mücevher hâtem
baḡt-ı bîdâr gibi gözi açıktır dâ'im
gözedür cümle-i âfâkı ser-â-ser hâtem
11. ey kefüñ nūr u benânun meşel-i âb-ı ṭahûr
yaraşur bu kim ola çeşm-i kevşer hâtem
'âlemi ucdan uca avucuña alsañ ne 'aceb
şubḡ-ı devletdür elün mihr-i münevver hâtem
13. 'îd-i edḡâ mıdur ol dest kim eṭfâl-mişâl
ḡün-ı kurbân ile alnın ider aḡmer hâtem
devletün oynada bir parmağı üzere feleki
nitekim dest-i ḡinâ ile ulurlar hâtem

389. 68^b: [Kaşide-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dīvânı*: K. 19 / (Tarlan, 1963: 72)

1 bir saña: ṭapuña.

11 nūr u benânun: nūr benânun.

12 ne 'aceb: yiridür.

13 Divanda bu beyit 14. beyit olarak yer almaktadır.

14 Divanda bu beyit 16. beyit olarak yer almaktadır.
ulurlar: ulular.

15. devletün hâtemine çarh nümüdârdürür
geh ide kurşundan anı bir eyü zer-ger hâtem
bağışışün la'l ile zer olduğunu işideli
geh olur aħmer olur gâh olur aşfar hâtem
17. mühr kim zehr ile perverde yüzük kaşık ile
ide mihrünle anı kurşa-i şükker hâtem
mühri aħkâmıdürür mirvaħa-i emn ü emân
her yaña devlet eli ile anı şalar hâtem
19. dostuna âyine-i nuşrat olur düşmana dâğ
mühr kim hükmi-i cihân-pervere yazar hâtem
zer fesâd eylemsün diyü tutup kısıleyüp
eyledi zerre kadar mûma müsahhar hâtem
21. ben umarın kim aña rüstem-i destân diyeler
devletünde her işin ad ile işler hâtem
aça parmak kadarı kâğad ile nice kılâ'
ne yarağ isteye bir zerre ne leşker hâtem
23. âşafâ meclise dürler dökeyin dirse eger
eylesün bu ğazelün matla'ın ezber hâtem
ğayret-i zülfün ile olalı çenber hâtem
hasret-i la'lün ile kan yudar ekşer hâtem
25. dâğ-ı fûrkat nicedür bilmez idi eylemese
alnının kara yazularını ezber hâtem
dirmiş ki dahı mührümleyin allâh bilür
şakın ey dost şakın ağzuñı arar hâtem

-
- 15 Divanda bu beyit 13. beyit olarak yer almaktadır.
geh: ki.
- 16 Divanda bu beyit 15. beyit olarak yer almaktadır.
geh: gâh.
- 17 ile: ola.
- 18 Divanda bu beyit 19. beyit olarak yer almaktadır.
- 19 Divanda bu beyit 20. beyit olarak yer almaktadır.
dostuna: dost.
- 20 Divanda bu beyit 21. beyit olarak yer almaktadır.
- 21 Divanda bu beyit 22. beyit olarak yer almaktadır.
işin: işi.
- 22 Divanda bu beyit 23. beyit olarak yer almaktadır.
- 23 Divanda bu beyit 25. beyit olarak yer almaktadır.
- 24 Divanda bu beyit 26. beyit olarak yer almaktadır.
- 25 Divanda bu beyit 27. beyit olarak yer almaktadır.
ezber: defter.
- 26 Divanda bu beyit 28. beyit olarak yer almaktadır.

27. dehenün al şeker kırşasıdur la'lünle
kim aña virmiş ola mühr ile ziver hâtem
güzelün kaşı gözi bir eyü sermâyedürür
anun' için göz ile kaş ile söyler hâtem
29. gözüme sürme revâdur ayağın toprağını
ki sevâd olsa yaraşur bilürüz her hâtem
haṭ u ḥalünle yüzük gizleme oynar dehenün
kızarur leblerün andan bulunısar hâtem
31. genc-i 'ışık oldu vu sinem berevâtı mâlî
dâğlar mühr ü nişân kıdd-i mu'ammer hâtem
'ömr menşûrî ki âhîr ola mühr urmağ için
eyledi kıddümi bu çarḥ-ı sitem-ger hâtem
33. kendü gibi tutar ucdan uca âfâkı niçün
dimeye ṭab'-i necâtiye füsün-ger hâtem
el irişmez bu maḳâlâta egerçi çok çok
pûte-i kâle döker nice suḥan-ver hâtem
35. yüzük urunmağ ile her kişi hem-ser olamaz
ṭakınur ger çü süleymân peyamber hâtem
gel temâşâya ki kıdret işidür ucdan uca
bu kıdar kimseye olmadı müyesser hâtem
37. ṭab' düşizelerin gör ki nice her birinün
serçe parmağına zeyn oldu bu cevher hâtem
gösterürken işigünde beni parmağ ile il
ne revâdur bu ki ola ḥalka-i her der hâtem

ki: kim.

- 27 Divanda bu beyit 29. beyit olarak yer almaktadır.
28 Divanda bu beyit 30. beyit olarak yer almaktadır.
29 Divanda bu beyit 31. beyit olarak yer almaktadır.
30 Divanda bu beyit 32. beyit olarak yer almaktadır.
31 Divanda bu beyit 33. beyit olarak yer almaktadır.
oldu vu: oldum u.
32 Divanda bu beyit 34. beyit olarak yer almaktadır.
33 Divanda bu beyit 35. beyit olarak yer almaktadır.
34 Divanda bu beyit 36. beyit olarak yer almaktadır.
35 Divanda bu beyit 37. beyit olarak yer almaktadır.
36 Divanda bu beyit 39. beyit olarak yer almaktadır.
37 Divanda bu beyit 40. beyit olarak yer almaktadır.
38 Divanda bu beyit 41. beyit olarak yer almaktadır.
bu ki ola: kim ola.

39. pîrlükde kim ola kim beni yerden götüre
‘âdet oldur götürür gerçi ki begler hâtem
kim bakar müflise kim şol ele gelmez sāgar
itmeyince zer ü sîm ile tûvân-ger hâtem
41. demidür kim dürişem hâzret-i pâşâyî ögem
demidür kim [el] açup ola şenâ-ger hâtem
nice kim şöhet için geh gele geh gide kadeh
nice kim zînet için ola muḳarrer hâtem
43. tûtalum öyküneler ḳani cihân-gîrlügi
bir midür mühr-i süleymân ile beḳzer hâtem
devletün nâz ile donatmağ için bedr ü hilâl
gâh âyîne-i sîmîn ola geh zer hâtem

39 Divanda bu beyit 42. beyit olarak yer almaktadır.
40 Divanda bu beyit 43. beyit olarak yer almaktadır.
41 Divanda bu beyit 45. beyit olarak yer almaktadır.
42 Divanda bu beyit 46. beyit olarak yer almaktadır.
43 Divanda bu beyit 38. beyit olarak yer almaktadır.
44 Divanda bu beyit 47. beyit olarak yer almaktadır.
sîmîn: sîmî.

390.

meḡ'ülü fā'ilātü meḡ'ilü fā'ilün
muḡāri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. devr-i ruḡunda 'āşıka şun la'l-i nāblar
göl mevsiminde içilür ince şarāblar
elden koma ayağı diyü muttaşıl baña
cām-ı cemün ḡikāyetün eyler ḡabāblar
3. anlamayan ḡayālini mecmū'a-i gülün
'ārif degüldür okusa yüz bin kitāblar
göstermesün şakın saña parmak ḡisābını
māh-ı felek ki naḡd-i ḡayātun ḡisāblar
5. bir yaña oldu ḡāl ü ḡaḡ ü zülf-i müşg-bār
cān gülşenini ḡapladı tutdı ḡurāblar
yārun cemāli nūri güneşden 'ayān iken
kimdendürür necātiye bunca ḡicāblar
7. faşl-ı bahār 'ayn-ı behişt olmaya idi
yazmazdı şeyḡ sa'dī ḡülistāna bāblar

391.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. gülşene serv-i çemen şöyle eli ḡurı varur
anun' için bir adım yir gidemez ḡurı varur
dik gelürmiş ḡadd-i cānāneye yabanda çınār
gelün inşāf idelüm kim ḡatı aşurı varur
3. bulanur ḡanlı yaşum ḡüsn bahārında velī
hele sen serv ayağına varıcaḡ ḡurı varur
yine ḡışm ile ḡurup gitdün eyā serv-i revān
saña yol kesmek için göz yaşı arḡurı varur
5. 'ışḡunun çavı bütün 'ālemi tutdı şanemā
gün gibi kim yedi iḡlīme deḡin nūrı varur
şöyle burdı ḡulaḡın dehr necātünün kim
inleze zühreye dek nāle-i ḡanbūrı varur

390. 68^bderkenar: [Ġazel-i Necāti Beg]: *Necāti Beg Dīvānı*: G. 105 / (Tarlan, 1963: 209)

6 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

7 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

391. 69^aderkenar: [Ġazel-i Necāti Beg]: *Necāti Beg Dīvānı*: G. 161 / (Tarlan, 1963: 244)

5 'ışḡunun: ḡüsnünün.

6 nāle-i: naḡme-i.

392.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. yine yüzün güneşine meh-i tábân ezilür
meh-i tábânı görüp nite ki kettân ezilür
bet-i hicrân ile başumda bir od yanar kim
şem'-vâr ağladuğumca ten erir cân ezilür
3. ehl-i ser-bâz aña dirler ki şeker gibi gelüp
başın ortaya koyup la'lüne andan ezilür
duyaruz bir kişi karanjuda göz kır[p]duğunu
bilürüz leblerüne çeşme-i hayvân ezilür
5. qarışu[r] gül-be şeker gibi olur anuñ'icün
şekkerin leblerüne çeşme-i hayvân ezilür
şekker-i vaşluña hicrân ağusın kıatma şehâ
yoħsa ol şerbet ile ey nice sultân ezilür
7. bu cihân ağzına sen bir şeker ezdüñ nitekim
ey necâtî sözüne nice sühan-dân ezilür

392. 69^aderkenar: [Ġazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 199 / (Tarlan, 1963: 268)

2 bet-i: teb-i.

3 ehl-i: aşı.

5 çeşme-i hayvân: ğonca-i ħandân.

7 nice: anca.

I

1. dilâ cerîde-yi ülfetten aduñ eyle tirâş
 alender ol ki m  cerredler ideler s  p  ş
 esirge c  nuñı bil baqlama cih  na gönül
 es  r-i   h-ı bel   itdi y  sufi ardaş
3. alur gözi ile baqlama cih  na kim güneşün
 yüzine   o  ru baqlanuñ gözinden aar yaş
 v  c  d köhne ab  dur [sen] aña aldanma
 ki   rs  y  -baql  k  da ziy  n ider bu um  ş
5. dayanma şol bir avu   topraqla ki yeg andan
 hez  r b  r şeb  t    baql  da bir uru d  ş
 nig  n k  sesi ar  huñ hay  t h  nından
 cih  nda kimesneye virmedi doynca aş
7. bu h  l  a h  l  a olup g  rineni felek demegil
 bir ejdeh   imiş ol yedi başlu h  z  r baş
 ol itdi milket   vir  n ol itdi genci nih  n
 ne mülk mülk-i araman ne genc genc-i nih  n

II

1. bu k  r-ı b  r   felek itdi t  rm  r felek
 bu 'ayş u n  ş   felek itdi zehr-i m  r felek
 ber  ber itdi yire b  rc gibi seddim  zi
 y  k  la dileg  m oldur bu n  h h  ş  r-ı felek
3. yur ise urşa-i ş  b  n-ı mihr ile yüz yıl
 bu yüz aras  n   mehden aan yuyar felek
 dolund   mihr-i ş  y   şem' gibi c  n  muz  
 nice şafa odına d  men  n yaar felek
5. p  r itmesün dağı meh s  o  r  n   s  k  -i mihr
 ş  h almaz oldu ele c  m-ı hoş-g  v  r felek
 er  o  -ı m  h   s  y  nd  r şab  h revzenin   rt
 bu derd    h  sret ile d  n    gün ar  r felek
7. ni  n şafa odına yanmaya 'im  ame-i şub  
 ni  n ruveyde degül   n-i zer-nig  r felek
 ki p  r-i dehr o ş  h   genc iken h  r  b itdi
 hay  t-ı   b  n   t  b-ı ecel s  r  b itdi

III

1. ciger firāk kılıcı ile oldu pâre dirîğ
ne mülkden ki nihân oldu ol diyâra dirîğ
cihânda kimesneden mal u mülk ü genc-i ruzi
dirîğ eylemeyen tâze şehriyâra dirîğ
3. götürmedi bu felek şevket ü vaķârın anuñ
bu şevkete yazuķ ol haşmet ü vaķâra dirîğ
götürdi naķş-ı se şeş ka‘beteyn ü ‘ömri velî
bulımadı bu ecel şeş derine çâre dirîğ
5. gerekmez idi ese idi yavuz yel üstünden
yaraşmaz idi hazân serv-i nev-bahâra dirîğ
söyüñdi şem‘i vü dağıldı cem‘i cum‘a günü
o şem‘-i neyyir ü ol cem‘-i tarmâra dirîğ
7. cihân kebûteri şaydumdürür diyen bâzı
‘uķâb-ı merg düşürdi bugün şikâra dirîğ
hümâ-yı salţanâtun şeh-perine hayf ve âh
sarâyun ma‘diletün serverine hayf [ve] âh

IV

1. ol âfitâb-ı sa‘âdetden ayru halk-ı cihân
kara geyüp sürinür gölge gibi bî-cân
kamer tutuldu mı kim şehir içine düşdi fiğân
güneş tölündi mı kim karanuluğ oldu cihân
3. güneş tölünse yazdı niçe çerâğ bugün
söyindi niçe çerâğ ve göyüñdi niçe revân
çıkarduķ elden ânı kim eline girse idi
zebûn ola idı destinde rüstem-i destân
5. bu renc ü derd ile düşsün ‘aşâya tır ü teber
bu jeng ü kahr ile delsün dilimi seyf-i sinân
yüzün yusun kâna bayrak şaçını yolsın tuğ
gidermesün yüzi çinini tâ ebed kalkan
7. bu hasret-i bu firāk-ı bu derd ü ğamdan
başına hâk koyup derd ile disün meydân
firāk-ı âh kim oldu yigitliginde tebâh
sfendiyâr-ı zemân şah-zâde ‘abdullâh

1. gelin figân idelüm rûzigârı ağıladalum
bu derd ile felek-i bî-ķarârı ağıladalum
ne denlü ķara göñüllü ve taş bağırlu ise
ķara bulutlar ile kūhsârı ağıladalum
3. seĥâ-yı nefsi firāk ile kânı inladalum
‘atâ-yı keffini anup bihârı ağıladalum
güler yüziyle şîrîn sözini vaşf idelüm
gül ile gülşen içinde hezârı ağıladalum
5. düşürdi efser-i şâhenşehîden ecel
baş açalum varalum şehriyârı ağıladalum
bu şa‘b vâķ-ı ‘ayi işigine ‘arz idelum
bu ĥasret ile ĥudavendigârı ağıladalum
7. bu zehr-i ķahr ile kevn ü mekânı acıdalum
bu zehr-i hecr ile dâr ü diyârı ağıladalum

1. dīvāne gibi bāğda gül bī-sebeb güler
gördükçe anı gül gibi her gonca-leb güler
ḥūrşīd-i rūzı şem'-i şeb-efrūzı neylesün
bir ḥüsn ister ehl-i nazar rūz u şeb güler
3. pervāne gerçi ḥandesine şem'un aldanur
bilmez anı ki çok kişi vaḥt-i ḡaḥab güler
germ olduğınca meclis-i 'uṣṣāk-ı mey-perest
aṣḥāb-ı şevḥ girye idüp bī-edeb güler
5. gül-zār-ı ḥüsn içinde açılır gül-i murād
her dil-rübā ki buse idicek taleb güler
ben götürürken iki omuzında mār-ı zülf
ḥaḥḥāk gibi lebleri nice 'aceb güler
7. aḡlar necātī ḥasret ü derd ü firāk ile
dā'im nite ki ḥusrev-i 'ālī-neseb güler

394. 69^bderkenar: [Ḡazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı*: G. 153 / (Tarlan, 1963: 239)

- 1 dīvāne gibi bāğda gül bī-sebeb güler: fānī cihānda gerçi ki çok gonca-leb güler.
gördükçe anı gül gibi her gonca-leb güler: her kim gülerse gül gibi hep bī-sebeb güler.
- 2 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.
- 3 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
- 4 idüp: ider.
- 5 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.
dil-rübā: gonca-leb.
- 6 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.
ben: baş.
- 7 Divanda bu beyit 8. beyit olarak yer almaktadır.
ḥasret ü derd ü firāk ile: ḥasret ile çak şu ḥadde kim.
dā'im nite ki: bezm-i şafāda.
<diyār ile> vezni bozduğu için metne dahil edilmemiştir.

1. 'āşıka cānından ise vaşl-ı cānān tatludur
dünyelikden derd-mend olana dermān tatludur

ğamze-i hūn-rīz-i cānān acıdupdur cānumı
leblerine meyl idersem tatlamañ cān tatludur
3. vuşlat umanlar duyar mı acısını ademün
tālīb-i gevher olana baħr-i 'ummān tatludur

ħadd ü ħaṭṭuñ devridür meyl it dil-i sūzāna kim
nev-bahār u sebze eyyāmında biryān tatludur
5. ārzū-yi buse itsem ol şeker-leb diş kışar
bellüdür cām-ı şarāb-ı nāb pinhān tatludur

bāde şīrīn leblere öykündüğünü işidüp
acısındandur didügi la'l ü cānā[n] tatludur
7. ma'rifet virmez necātī cāhile fāħir libās
kimse dimez rengine bakup za'ferān tatludur

395. 69^bderkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı*: G. 144 / (Tarlan, 1963: 233)

1 dünyelikden: cümlesinden.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
ademün: fūrkatün.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
meyl it dil-i sūzāna kim: yanup yakılsun ƙo göñül.
sebze eyyāmında: sebzeler vaktinde.

6 Divanda bu beyit 9. beyit olarak yer almaktadır.
cānā[n]: mercān.

7 Divanda bu beyit 10. beyit olarak yer almaktadır.

396.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + -

1. buse ile gayre dilber cân virür
katlümü ol şüh ister cân virür
lebleri ölümlüsi bir ben degül
çeşme-i hıızr-ı peyember cân virür
3. yoldaşı kur'an ile imân olur
şol ki hadd ü haţţun anar cân virür
toptolu iken rûh-ı şânî ya'nî mey
leblerün öpmege sâgar cân virür
5. görmege yârın leb ü dendânını
çeşm-i ter-dâmen dür ü mercân virür
ben nice cân virmeyem şol dilbere
kim hudâ-yi bende-perver cân virür
7. gerçi virür dilbere her kişi cân
ey necâtî saña dilbere cân virür

396. 70^aderkenar: [Gazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 71 / (Tarlân, 1963: 189)

2 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

3 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.
kur'an ile imân: imân ile kur'an.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

6 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

397.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. hāme-i kudretle yazdı nakş-bend-i kâf u nûn
hüsn-i hulkıyla seni ser-defter-i mâ-yenzurûn
ma'nî olup ol 'adûlar vaşluña vir didüm
âyet-i subhānehû 'ammā yeķülû'z-zālimûn
3. len tenālû'l birra hattâ tünfıķu dersün ol
cân u dil terk idüp küllün ledeynâ muħdarûn
'aşık-ı şādık benem 'ışķuñ yolında rastı
şıdķ u da'vâma delil innâ le nahñüş-şādıkûn
5. bu şehîd-i çeşm-i hünrîz-i cefâ engizüñe
eyledi teslim-i cân innâ ileyhi râci'ûn

398.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. her kitāba kim leb-i la'lün ħadîsin tâzeler
rişte-yi cân birle zevķ ehli anı şîrâzeler
bu ne sırdur sırr-ı 'ışķuñ dimedin bir kimseye
şehre düşmiş ben seni sevdüm diyü âvâzeler
3. şeyhler meyhâneden yüz dönderürler mescide
bî-ṭarîkatlar gerek kim doğru yoldan âzeler
çâkler gögsümde şanmañ kim açupdur tîğ-i 'ışķ
göñlümün şehrine mihrün girmege dervâzeler
5. ey fużülî yâr eger cevri itse andan incinme
yâr cevri 'âşıķa her dem maħabbet tâzeler

397. 71^a: [Ġazel-i Şehîdî]:

3. Âl-i İmrân Suresi 92. Ayet.

Yâsin Suresi 32. Ayet.

4. Sâffât Suresi 165. Ayet.

5. Bâkârâ Suresi 156. Ayet.

398. 71^a: Fużülî Fermâyet: *Fużülî Dîvânı*: G. 96 (Kılınç, 2021: 460)

1 her: bir.

tâzeler: yazeler.

399.

meḡ'ülü fā'ilätü meḡ'ülü fā'ilün
muzāri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. virdüm dehān-ı dilbere dil ḡā'ibāne ben
miḡdār-ı zerre görmedim andan niṣāne ben
meclisde la'l-i dilberi öpmek dilerse cām
ḡanını şu yirine içem ḡana ḡana ben
3. bezm-i belāda ṣem'uṣ özi görünür baṣa
sūz-ı derūnum aḡlar isem yana yana ben
ṣaçdum ümīd ḡāḡine toḡm-ı siriṣkümi
ḡāl-i 'izār-ı yāri görüp dāne dāne ben
5. 'avn-i ilāh rehber olursa fiḡāniyā
mülk-i suḡanda beglūk idem ḡüsrevāne ben

399. 71^a: [Ġazel-i Fiḡānī]: *Fiḡānī ve Dīvānçesi*: G. LX / (Karahān, 1966: 90)

1 görmedim: görmedin.

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.

ṣaçdum: ekdüm.

400.

mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

mucteşş + - + - / + + - - / + - + - / + + -

1. hezâr pâre gönül oldu yine yâr ile bir
şu resme kim gül-i şad-berg ola hezâr ile bir
yüzüme gül ki olam bülbül-i hezâr-nevâ
hezâr olur şanemâ çünkü i'tibâr ile bir
3. zemâne eylemez idi benüm niyâzuma nâz
sen olmaya idün iki yüzlü rûzigâr ile bir
gönül kinâra getürmek diler miyânunı lîk
cihânda olduğu yokdur miyân kenâr ile bir
5. birisi didi baña kim güzellerün 'âşık
cihânda kaçını sevdün didüm nigâr ile bir
şafâ-yi âh ile bulur havâ-yi 'ışk feraḥ
şabâ gibi kim ola tâze nev-bahâr ile bir
7. ikide bir dil-i dîvânemi çeküp çevirür
benün olalı ser-i zülf-i tâb-dâr ile bir
necâtiyâ yürüyüp 'ışkun âḥirin şanasın
ol gör'e çıkışur mısın intizâr ile bir

400. 70^bderkenar: [Ġazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 193 / (Tarlan, 1963: 264)

5 didi: şordı.

6 <şehâ> vezni bozduğu için metne dahil edilmemiştir.

7 çeküp: çeker.

8 yürüyüp: nice bir.

ol gör'e: gör evvela.

401.

meḡ'ülü fā'ilātü meḡ'ilü fā'ilün
muḡāri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. cānā cefānı 'āşık-ı bî-dil vefā bilür
her taş ki āta reddün eli müntehā bilür
zülfün hevāsı ile gönül düşdi ğurbete
[boynı uzak yola giden ħudā bilür]

402.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. yār olaldan rahş-ı ħüsn ile cihānun yügrüğü
eşk-i āhumdur zemīn ü āsumānun yügrüğü
dīl taşur dildār kūyundan cefā nāveklerin
oķ götürmek 'ādetidür peyk olanun yügrüğü
3. pertev-i ħūrşīdi geçdüm ṭab'-ı pūr envār ile
lā-cerem bir şahş olur her bir zemānun yügrüğü
lā-cerem seyrinde 'anķā ile olur hem-cenāḡ
bāl-i himmetle şol anadan doġanın yügrüğü
5. şāhbāzunḡdur ḡayālīnün ele al gönlnü
beñzemez aña hezārān āşiyānun yügrüğü

401. 70^bderkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı*: G. 87 / (Tarlan, 1963: 198)

1 müntehā: merḡabā.

2 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

402. 71^aderkenar: ḡayālī Beg: *ḡayālī Beg Dīvānı*: G. 5 (Tarlan, 1945: 393)

4 lā-cerem: lā-mekān.

1. yâr-ı şâdık dedigün pîç ü vefâ çokdur
mübtezel kevnî mezâdda bî-bahâ çokdur
çâr-ı dest olup dururmuş kisbet-i a'zâm ile
çaldırmış meçûni bir şûrzâ çokdur
3. vardıysa yef'allemişdür çok murâhıklar anı
gün düde ile pür olmuş rüsvâ çokdur
çok kişinün kibrini ğadrelemiş ol hum bahş
derd-i kibr ile dili olmuş bî-hayâ çokdur
5. her zamân vâr rahmâna pāk ola zamîr-i anı
kibr idermiş gününü birer rusyâ çokdur
serv-i perderdün yolına hamîd-i vefâ-dârın diyü
yâr diyü çekdüklerün 'usretler hevâ çokdur
7. ey dirîğâ görüñüz kim ṯâlî'-i murğ-ı dili
şöyle hayr u temîze mübtelâ çokdur
kûy u şîrînden edâ idüp melûṭ-ı yârdan gibi
zebḥ-i muşidini şabr it hamdiyâ çokdur
9. o zamân-ı hayrla hikâye içün didiler târîḥ
nicâset soğulcanıdur hayliden cümlesi çokdur

mef'ütü fâ'ilätü mefâ'ilü fâ'ilün
mužārī' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. ey 'izzet ü sa'adet ile mu'teber nişan
vey nām-ı padişāh-ı cihāna maḡarr nişan
devr eyleyli bu felek-i āb-gīne-reng
yazılmadı senün gibi 'ālī-güher nişan
3. zāhir yüzinde aḡsene-i eşkāle mā-şadaḡ
ma'nā yüzinde çarḡ-ı melāyik-siper nişan
teşbih olmasa idi süleymān yüzüğine
ḡalka musallaḡ olmaz idi bu ḡadar nişan
5. her düşmana ki vara ider ḡükmini revān
güyā ki bile alı varur yüz biḡ er nişan
şemşir ki oldu şeh-per-i ḡāvūs-ı salḡanat
bir beyzadur ki gösterür andan eşer nişan
7. bād-ı murād ile ḡoludur iki bād-bān
oldı meger sefine-i fetḡ ü zafer nişan
ḡullāba aldı çekdi iki yayı bir kezin
eyledi iki başda zaferden durur nişan
9. başın şarar etegine mektüb ile varur
bir parmaḡ ile ey nice iḡlīm açar nişan
serkeşleri muḡi' ide cābirleri helāk
gösterse ḡalka ḡalka kemendini ger nişan
11. zāhir budur ki dostu vü düşmana yarar
çün göstere 'alāmet-i ḡiḡ u siper nişan

404. 71^b: [Kaşide-i Necatī Beg]: *Necatī Beg Dīvānı*: K. 21 / (Tarlan, 1963: 79)

3 Divanda bu beyit 13. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

6 Divanda bu beyit 8. beyit olarak yer almaktadır.

ḡāvūs-ı salḡanat: şāḡh-in-i salḡanat.

7 Divanda bu beyit 10. beyit olarak yer almaktadır.

8 Divanda bu beyit 11. beyit olarak yer almaktadır.

başda: başa.

durur: veter.

9 Divanda bu beyit 12. beyit olarak yer almaktadır.

ile: alur.

10 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

11 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

- zımnında muzmer olmasa şemşîr-i âb-dâr
pûlâd beyza vaz'ına olmazdı her nişân
13. benzer ki ceng itmege şaflar düzer suţûr
bayrakları ile önce 'alemler çeker nişân
halk-ı zemâne dâ'ireden çıkmasun diyü
oldı müdevver ey melik-i dâd-ger nişân
15. naşş itdi sînesinde iki pâdişâh adın
virse 'aceb mi feth ü zaferden haber nişân
şâhı vü şâh-zâde bilâ-mişl ü bî-bedel
kim virmedi nazîrini cinn ü beşer nişân
17. nev-bâve-i ser âmed-i sultân bâyezîd
maḥmûd-ı şehriyâr ü şeh-i tâc-ver nişân
cism-i lâţîfi ile bulur zîb ü fer cihân
ism-i şerîfi ile olur nâm-ver nişân
19. sen şehriyâr ḥükmini tenfîz itmege
bağlandı beline iki yerden kemer nişân
birisi şer' dâ'iresidür birisi 'urf
virse 'aceb mi ḥâşiyet-i nef' ü dar nişân
21. çok tâc-dârı tavk-ı 'ubûdiyyete çeker
çok şehriyârı halka be-gûşı ider nişân
hindüstânı almag için dem-be-dem virür
tavûs gibi kendüsine zîb ü fer nişân
23. altunlu geydi çıkdı gümüş taht üstine
ḥükm eyledi cihâna ferîdün-fer nişân

-
- 12 Divanda bu beyit 9. beyit olarak yer almaktadır.
şemşîr-i: tîğ-i.
- 13 Divanda bu beyit 14. beyit olarak yer almaktadır.
benzer: gûyâ.
- 14 Divanda bu beyit 15. beyit olarak yer almaktadır.
- 15 Divanda bu beyit 16. beyit olarak yer almaktadır.
- 16 Divanda bu beyit 17. beyit olarak yer almaktadır.
şâhı vü şâh-zâde: şol şâh-ı şâh-zâde.
- 17 Divanda bu beyit 18. beyit olarak yer almaktadır.
şehriyâr: şâh-zâde.
- 18 Divanda bu beyit 18. beyit olarak yer almaktadır.
- 19 Divanda bu beyit 23. beyit olarak yer almaktadır.
- 20 Divanda bu beyit 24. beyit olarak yer almaktadır.
- 23 Divanda bu beyit 20. beyit olarak yer almaktadır.

- içindeki beyâzı işârâtı bes nedür
zabt itmedi ise memleket-i rûmı ger nişân
25. fındıklara sitâreler altun varak şarup
ta'lim-hânesine anuñ atalar nişân
yazıldı şol zemîne berât-ı müsellemlî
kim anda na'l-i sümm-i semendün ider nişân
27. tevķî'ünje hilâli şebîh idemez güneş
altun kalemler ile ider gerçi zer-nişân
bir çarķı tâsdur felek-i heft-cüş kim
beglik diyü kenârına yazar kamer nişân
29. emrûd şekl olmaz idi ey nihâl-i luţf
olmasa bâğ-ı salţanatunda semer nişân
itmez ise kalem gibi yolunda doğruluk
ey nice şehlerün belin iki büker nişân
31. mektûbı ğayrı şehlerün olmaz bu vech ile
destâr gibi hiç ola mı âster nişân
'oşmānoğullarında sen ey şâh-ı muhterem
cûd-ı 'alî-maħallsin ü 'adl-i 'ömer nişân
33. şehzâdelerde saña eyâ gevher-i şerîf
ħayrû'l-umûri evsaţuhâ ğod yeter nişân
yedi sa'âdet encümi içinde sen melik
ħurşîd-ziynet olduğıdur ğüb-ter nişân

-
- 24 Divanda bu beyit 27. beyit olarak yer almaktadır.
- 25 Divanda bu beyit 28. beyit olarak yer almaktadır.
atalar: atdılar.
- 26 Divanda bu beyit 25. beyit olarak yer almaktadır.
- 27 Divanda bu beyit 26. beyit olarak yer almaktadır.
- 28 Divanda bu beyit 29. beyit olarak yer almaktadır.
- 29 Divanda bu beyit 30. beyit olarak yer almaktadır.
- 30 Divanda bu beyit 31. beyit olarak yer almaktadır.
- 31 Divanda bu beyit 32. beyit olarak yer almaktadır.
- 32 Divanda bu beyit 33. beyit olarak yer almaktadır.
maħallsin [ü]: 'alemsin ü.
- 33 Divanda bu beyit 34. beyit olarak yer almaktadır.
saña: şanūña.
eyâ: ey.
Aħmed b.Ĥüseyin el-Beyhaķî. *Şu'abü'l-îmân*, 261/5.
- 34 Divanda bu beyit 35. beyit olarak yer almaktadır.
melik: şehün.
ziynet: rütbet.

- bu‘aşr içinde da‘vî-i şî‘r eyleyenlere
inşâf bu kaçîde yiter mâ-ḥazar nişân
47. evşâf-ı şehriyâr ile elfâz-ı bendeye
bu nazm-ı âb-dâr yiter muhtaşar nişân
‘izz ü tena‘um ehli söze vire mi şeref
ḥâme gibi kaçan yaza her ney-şeker nişân
49. levḥ-i zeberced üstine her ay başında bir
yazılduğınca ey melik-i baḥr ü ber nişân
düşman ḥişârı ile kara kâfir illerin
kalb-i ‘adû gibi ide zîr ü zeber nişân
51. evşâf-ı şehriyâr ile elfâz-ı bendeye
bu nazm-ı âb-dâr ile yiter muhtaşar nişân

-
- 46 Divanda bu beyit 47. beyit olarak yer almaktadır.
- 47 Divanda bu beyit 48. beyit olarak yer almaktadır.
Beyit 51. beyit ile aynıdır.
âb-dâr yeter: dil-peşîrdürür.
- 48 Divanda bu beyit 49. beyit olarak yer almaktadır.
‘izz ü: zevk ü.
- 49 Divanda bu beyit 50. beyit olarak yer almaktadır.
- 50 Divanda bu beyit 51. beyit olarak yer almaktadır.
- 51 Divanda bu beyit 48. beyit olarak yer almaktadır.
Beyit 47. beyit ile aynıdır.
âb-dâr ile yeter: dil-peşîrdürür.

1. maḥrûse-i şehbâda kim kıızı/ḳurbî (?) dilberi
ḥaḳ ‘ömrünü ḳılsun mezîd hep ḥaḳ-ı âlem müşteri
zenbûrveş ḥaḳ-ı ḥaleb eṭrafın almış ser-te-ser
ṭob u ğaltân almış destine her şaḥşuṇ seri
3. anuṇla bir dem ‘ış iden neyler şafâsın cennetün
vaşlı şarâbın nûş iden nûş etmez âb-ı kevşeri
ḳırḳ günle işbu murğ-ı dil bir âfete düş oldı kim
rûy-ı zemîni geşt iden bulmaya böyle bir perî
5. hem fülful-i seyyâresi ruḥsârı üzre bî-şümâr
‘add eylemek ḳâbil midir rûy-ı semâda ülkeri
sîm-berden meyl-i ṭabî‘at fehîm eyleser bir kişi
ġam yir mi yolında anuṇ bezletmege sîm ü zeri
7. bu şehir-i ‘uzmâda bugün cân ile eyle ki emri
olmaḳ ne ḳâbil şem‘iyâ ol âsitânun mehteri

406.

mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. gönül virme bu zāl-i dehre ey dil erkek ol erkek
tek ü tenhâ yûri bir қаһbeye cüft olma şāhum tek

yalancı қаplamışdur gerçi gerçek şimdi dünyâyı
velî meydān bizümdür gerçegüm sen gerçek ol gerçek
3. gel ey başum emîn olsun diyen fi'l-cümle gavḡādan
ferāḡat dāmenine al ayaḡuñ cümleden el çek

ḡayāt ābın içüp 'ömr-i ebed bulmaḡ nedür ey dil
düşüp 'ışḡ u maḡabbet tiḡine ölmek durur ölmek
5. bile yanuñca şalınsa şemşirün gibi olmaz mı
ḡulundur ḡayretî meydānda şafi-dil ḡuşaḡı pek

407.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. sen gidersin kūy-ı yāre ey gönül ben bunda āh
derd-i ḡamla mülk-i miḡnetde ḡarīb oldum ḡarīb

408.

mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. cemālün āfitābını görem diyü seḡergehden
açup iki elin cānā ider ḡaḡḡa du'a revzen

409.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. dilberün yā ḡaşların miḡrāba beñzetdün diyü
cum'ada seḡrün ḡaḡibi üstüme çekdi ḡılıç

406. 72^aderkenar: Kim Tolaşsa Ateş-i Pervâne Yâ Divârına Diyü Ğazel-i Ḥayretî Beg: *Ḥayretî Divānı*: G. 271 (Musluoğlu, 2022: 449)

5 yanuñca şalınsa şemşirün gibi: şalınsa şemşirün gibi yanuñca.

407. 72^aderkenar: Müfred:

408. 72^aderkenar: Müfred:

409. 72^aderkenar: Müfred:

410.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. hamdülillāh kim cihānda ʔālī'im oldı sa'id
ayağın öpmek müyesser oldı yāruñ rüz-ı 'id

411.

mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

mucteşş + - + - / + + - - / + - + - / + + -

1. ʔikāyet-i ğam-ı hicrān ile yāarı mı diyelüm
şikāyet-i sitem-i rüzigāarı mı diyelüm
yā ğod bu şışe-i nāzüĝ mizāc göñlimüze
o seng-dilden iren inkisāarı mı diyelüm
3. yazup leʔā'if-i ğüsnün beyān varaklarına
benefşe berg-i ğülün perde-dāarı mı diyelüm
giriĝ giriĝ resen-i müşĝ-bāarı mı aḡalum
dizin dizin ğüher-i āb-dāarı mı diyelüm
5. belālu bülbülin aḡup şorarsa aḡmed dost
ğülün firāḡını yā zaḡm-ı ḡāarı mı diyelüm

410. 72^aderkenar: Müfred:

411. 72^b: [Ġazel-i Aḡmed Pāşā]: *Aḡmed Pāşā Dīvānı*: G. 189 / (Tarlan, 2005: 302)

1 hicrān ile: hicrān-ı.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

I

1. meded meded bu cihānuñ yıķıldı bir yanı
ecel celālileri aldı muştafā hānı
tūlundı mihr-i cemāli bozuldı dīvānı
vebāle koydılar āl ile āl-i 'oşmānı
3. geçerler idi geçende o merd-i meydānı
felek o cānibe döndürdi şāh-ı devrānı
yalancınun ķurı bühtānı buğz-ı pinhānı
cināyet itmedi cānı gibi anun cānı
5. aķıtdı yaşumuzu yakdı nār-ı hicrānı
boğuldı seyl-i belāya tağıldı erkānı
n'olaydı görmeye idi bu mācerāyı gözüm
yazuklar aña revā görmedi bu rāyı gözüm

II

1. ũonandı ağlar ile nūrdan menāra dönüp
güşāde-hātır idi şevķ ile nehāra dönüp
yüridi ķulları yanınca lālezāra dönüp
el öpmege yüridi mihr-i bī-ķarāra dönüp
3. otağı ģaymeleri ķarlu kūhsāra dönüp
müzeyyen idi bedenlerle aķķışāra dönüp
tutuldı gelmedi ķünkim o māh-pāre dönüp
görenler ağladılar ebr-i nev-bahāra dönüp
5. bir ejdehā-yı dü-serdür bu ģayme-i dünyā
dehānına düşen olur hemişe nā-peydā

412. 73^a: Kaşīde-i Yahyā Beg Berā-yı (...): *Yahyā Beg Dīvānı*: M. 8 / (Çavuşoğlu, 1977: 165)
Yedinci bend 76^a varaktadır. Divanda merşīye olarak yer almaktadır.

I

- 2 Divanda 1. mısra aynı bendin aynı. beytin 2. mısrasıdır.
Divanda 2. mısra aynı bendin 4. beytinin 2. mısrasıdır.
- 4 Divanda 2. mısra aynı bendin 5.beytinin 1. mısrasıdır.
- 5 Divanda 1. mısra aynı bendin 4.beytinin 2. mısrasıdır.

II

- 3 Divanda 1. mısra aynı bendin aynı beytin 2. mısrasıdır.
Divanda 2. mısra aynı bendin 4.beytinin 1. mısrasıdır.
- 4 Divanda bu beyit aynı bendin 5. beytinde yer almaktadır.
- 5 Divanda bu beyit aynı bendin 6. beytinde yer almaktadır.

III

1. o bedr-i kâmil ü ol âşinâ-yı baħr-i ‘ulûm
fenâya vardı telef itdi anı ʔâlî‘-i şûm
dögündi ʔaldı hemân ʔasret ile dâğ-ı nücûm
ʔara geyürdi ʔaramana ğuşşa itdi hücûm
3. rızâ-yı ʔağ ne ise râzî oldı ol merhûm
[ʔolandı gerdenine hâle gibi mâr-ı semûm]
ʔağası ğayr-ı mu‘ayyen ğünâhı nâ-ma‘lûm
zihi sa‘îd ü şehîd ü zihî şeh-i maẓlûm
5. yıkıldı yer yüzine aşlına rücû‘ itdi
sa‘âdet ile hemân ʔurb-ı ʔazrete gitdi

IV

1. getürdi arğasını yire zâl-i devr-i zebân
vücûdına sitem-i rüstem ile irdi ziyân
dem-i memâtı kıyâmet ğüninde oldı nişân
ğirîv ü nâle vü zâr ile ʔoldı kevn ü mekân
3. ağar şü gibi müdâm ağlamakda pîr ü cüvân
vücûd iline ağın şaldı ağıd eşk-i revân
eyâ serîr-i sa‘âdetde pâdişâh-ı cihân
o cân-ı âdemiyân oldı ʔâk ile yeksân
5. nesîm-i şubh gibi yirde ʔoma âhumuzı
ʔâğâret eylediler nesl-i pâdişâhumuzı

III

- 2 ʔasret ile dâğ-ı: dâğ-ı ʔasret ile.
Divanda 2. mısra aynı bendin 3. beytinin 1. mısrasıdır.
- 3 Divanda 1. mısra aynı bendin aynı beytinin 2. mısrasıdır.
- 4 Divanda bu beyit aynı bendin 5. beytinde yer almaktadır.
- 5 Divanda bu beyit aynı bendin 6. beytinde yer almaktadır.

IV

- 1 zebân: zamân.
- 2 Divanda 1. mısra aynı bendin aynı beytinin 2. mısrasıdır.
Divanda 2. mısra aynı bendin 3. beytinin 1. mısrasıdır.
- 3 Divanda 1. mısra aynı bendin 3. beytinin 2. mısrasıdır.
Divanda 2. mısra aynı bendin 4. beytinin 1. mısrasıdır.
- 4 Divanda 1. mısra aynı bendin 4. beytinin 2. mısrasıdır.
Divanda 2. mısra aynı bendin 5. beytinin 1. mısrasıdır.
- 5 Divanda bu beyit aynı bendin 6. beytinde yer almaktadır.

V

1. bir iki egri fesād ehli nitekim şemşîr
bir iki nāme-i tezvîri kıldı katline tîr
gelür ezelde muḳadder olan ḳalîl ü keşîr
hezār ḳayşerünj oldı leyāl-i ‘ömri ḳaşîr
3. eceldür âdeme derbend-i teng ü târ-ı ‘aşîr
zarûrîdür bu ki uğrar aḳa cüvân ile pîr
yirini zîr-i zemîn o mihr-i münîr
yirini gitdi cihândan niteki merd-i fakîr
5. bunun gibi işi kim gördi kim işitdi ‘aceb
ki oğlına ḳıya bir server-i ‘ömer-meşreb

VI

1. ferîd-i ‘âlem idi ‘âlim idi a’lem idi
muḳammed ümmetine mevti mevt-i a’zam idi
ziyâde mâtem idi ḥaylî emr-i mu‘azzam idi
şalâḥ u zühdi ḳavî i’tikâdı muḥkem idi
3. meşâyih ile muşâhib ricâle hem-dem idi
kerâmet ile kerîmü’l-ḥıṣâl âdem idi
nücûm gibi cihân-dîde vü mûkerrem idi
vücûdı muḥteşem ü şevketi mu‘azzam idi
5. tevâzu‘ ile selâmında ḥod müselleme idi
‘aceb o bedr-i tamâmunj ne ‘âdeti kem idi
ḥayflar oldı aḳa iftirâ ile gitdi

VII

1. sipihrünj âyinesinde göründi rûy-ı fenâ
ḳodı bu keşret-i dünyâyı kıldı ‘azm-i baḳâ
ğarîbler gitdi gibi o yollara tenhâya
çekildi ‘âlem-i bâlâya hemçü murğ-ı hümâ
3. ḥaḳîḳaten sebep-i rif’at oldı düşman aḳa
naşîbi olmasa ṭaḳ mî bu cîfe-i dünyâ
ḥayât-ı bâḳiye irişdi rûḥı ey yahyâ
şefîki rûḥ-ı muḳammed refîki zât-ı ḥudâ
5. enîsi ḡayib erenler celîsi ehl-i şafâ
ziyâde ide yaşum gibi raḥmetin mevlâ
ilâhî cennet-i firdevs aḳa turağ olsun
nizâm-ı ‘âlem olan pâdişâḥ sağ olsun

V

5 Divanda bu beyit aynı bendin 6. beytinde yer almaktadır.

VI

1 ‘âzmi: ‘âlem.

VII Hûzûr-ı Hâḳḳa Du’â vü Şenâ İle Gitdi. Mecmuada bu bend 76^a varaktadır.

413.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

remel + + - - / + + - - / + + -

I

1. yüz cefâ gördüm ey şanem senden
bu ne sözdür kim uşanam senden
3. tâli'imdür seni vefâsuz iden
anı ben şanma kim şanam senden

414.

fâ'ilātün fâ'ilātün fâ'ilātün fâ'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. rûz u şeb hasretle geçdi günüm âh nidem
baña kısmet gamuñı eylemiş allâh nidem

415.

mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün

hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. cân virmeden özge yoluna cümle hâlâyık
bir tuhfe arayup bulımazlar saña lââyık

416.

mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. ger ol nûr-ı hidâyetden fetîl-i câna bir lem'a
irişmezse döner cismüm hemân bir nûrı yok şem'e

417.

fâ'ilātün fâ'ilātün fâ'ilātün fâ'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. kında kıdum ey şanem cüllâb-ı la'lün kıdine
ki baña kıdî diyü bühtân idersin her nefes

413. 72^bderkenar: Rubâ'î:

414. 72^bderkenar: Müfred:

415. 72^bderkenar: Müfred:

416. 72^bderkenar: Müfred:

417. 72^bderkenar: [Müfred-i Kıdî]:

418.

mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
muzâri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. evvel kaçun hilâlini itmiş müsevvede
yazan hilâl şeklini tāk-i zebercede
meyhârenün du'âsı n'ola olsa müstecâb
zîrâ kadeh du'âsın okur pîr-i meygede

419.

mef'ülü fâ'ilâtün mef'ülü fâ'ilâtün
- - + / - + - - / - - + / - + - -

1. zâhidlenüp rakîbün mey içmezem dir idi
meyhânede ol iti gördüm yalanı çıkdı

420.

mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
muzâri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. bāğ-ı cihānda sen kıadd-i servi gözetdiler
biri birine nergîsi bāğun göz itdiler
ben gār-ı hecrde niçe bin sāl yatduğum
aşhāb-ı kehf işideli bir pāre yadılar
3. tenhā senünle kalmak için bu zemānede
birkaç 'azîz-i yūsuf-ı mışrîyi şatdılar
buluşmadı şabā ile gül gönca munķabîz
bād ile bülbül anlara benzer söz atdılar
5. dil şişesinde habs idi gam dîvi şun'iyā
anı da seng-i cevır [ile] perîler uşatdılar

418. 72^bderkenar: [Ġazel-i Şevķî]: *Şevķî Dîvânı*: G. 181 / (Durmuş, Canım, 2018: 318)

Divanda gazel olarak yer almaktadır. Mecmuada şiire rubai başlığı verilmiştir.

1 Divanda 1. ve 2. mısra yer değiştirmiştir.

2 zîrâ: her dem.

419. 72^bderkenar: [Müfred-i Kemâl-i Zerd]:

420. 73^aderkenar: [Ġazel-i Gelibolulu Şun'î]: *Gelibolulu Şun'î Dîvânı ve Tahlîli*: G. 29 / (Yakar, 2002: 464)

1 bāğ-ı cihānda: şahın-ı çemende.

4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

gül gönca: gönca gül.

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

perîler: hublar.

421.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. қанını дөкмеге халқуң ki мүjeң әл eyler
 bize geldükçe тоқınmaz геçer ihmāl eyler
 merdüm-i dīde kinār itmege ol serv қadı
 yitmiş iki dereden şu getürür әл eyler
3. dumr-i tenüm mi yanar bedr-i dil hākinde 'aceb
 tīrūñ ey қаşı kemān sīnemi ğirbāl eyler
 тоғрулық itdügüm içün midür ol serv-i revān
 sāyeveş yirlere чalar beni pā-māl eyler
5. gül yüzüñsüz idemez tab'-ı fiğānī efgān
 gülşenūñ bülbülini faşl-ı hazān lāl eyler

422.

mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. şabānuñ hātırı kūyunda yāruñ pür-ğubār ancaқ
 benüm gibi o dağı bir perişān-rūzigār ancaқ
 iletdüm tuhfе-i cānı bir hāķirüm diyü 'arz itdüm
 gülüp nāz ile ol gül-ruğ didi bu yādigār ancaқ
3. elümde al tūtīveş meyi gördü didi şūfī
 be bu kendü ayağı ile ele gelmiş şikār ancaқ
 kamer bir penbe-i dāğumdurur чarһ üzre encüm hem
 derün-ı āteşinümden çıkar bir kaç şerār ancaқ
5. şeb-i 'id eyledi gerdün hilālūñ cāmını gerdān
 hayālī dağı içmez zāhid-i perhīz-ğār ancaқ

421. 73^aderkenar: Ezān-ı Fiğānī: *Fiğānī ve Dīvānçesi*: G. XII / (Karahan, 1966: 42)

1 қанını дөкмеге: дөкмеге қанını.

2 getürür: getürüp.

3 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

dumr-i tenüm mi yanar bedr-i dil hākinde 'aceb: ğam ğubārını elekden геçürüp қılмаға şāf.

4 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

422. 73^aderkenar: Ezān-ı Hayālī Beg: *Hayālī Beg Dīvānı*: G. 11 / (Tarlan, 1945: 231)

2 Vezin bozuktur.

bir hāķirüm: hāķirüm.

diyü: yāra.

423.

meḡ'ülü fā'ilätü meḡ'ilü fā'ilün
muḡ'ārī' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. evvel cihānda la'net aḡa kim güzel seve
yā bir çeper saḡallu kekez mübtezel seve
sevmek midür ki sen sevesin dāyim el saḡa
sevmek odur ki sen saḡasın dāyim el seve
3. şol nāzenīni sev ki niyāz ehlin isteye
āvāz 'āşıkı ola şī'r ü ḡazel seve
sevmek ḡaṡā imiş sevicek bārī bir kişi
deyr-i cihānda bir şanem-i bī-bedel seve
5. ḡaṡ'-ı 'alāḡa eyle cihāndan sen āhiyā
şol hīz-i bī-temizi ḡo mekr ü ḡiyel seve

424.

fā'ilätün fā'ilätün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + -

1. kim dimişler es-saḡī māmelek
döneyim yolında döndikçe felek

423. 73^bderkenar: Āḡī Çelebī: *Āḡī Çelebī Dīvānı*: G. 105 /(Kaçalın, 49)

1 ya bir çeper saḡallu: koca saḡallu cilt.

2 sevmek midür ki: lāyık mıdır ki.

dāyim el: el kuça.

sevmek: dilber.

saḡasın: kuçasın.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

deyr-i cihānda: dünyāda seve.

424. 73^bderkenar: Müfred.

425.

dergâh-ı felek rif'at ve bârigâh-ı keyvân menzilete 'arz-ı bende-i miqdâr ve zerre-i hâkisâr budur ki: hâliyâ âsitâne-i sa'âdet penâhdan 'ali çavuş bendeleriyle hük-m-i hümayun-ı vâcibü'l ittibâ'um vardukda sefer-i hümayuna hâzır u müheyyâ olasuz diyü fermân olundukda emr-i 'âliye intişâl olunup hâzır ve müheyyâ olunmuşdur inşallahü te'âlâ bâkî fermân dergâh-ı mu'allânundur

426.

fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün
hafif + + - - / + - + - / + + -

1. gül oturmuş çemende nâz eyler
serv tırmuş aña niyâz eyler
o lebi gonca açılup gelmez
bâd-ı âhumdan ihtirâz eyler
3. çok yaşasun o serv-i bâğ-ı vefâ
baña cevri ü cefâyı âz eyler

427.

mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün
hezec + - - - / + - - / + - -
I

1. kadeh nûş it felek virmez emânı
leb-i dilber gibi her dem em anı
3. şu koy gam zevrağına ğarkâ varsun
dilün deryâsının gitsün gümânı

425. 74^aderkenar: Âsitâye yazı ile.

426. 74^aderkenar: [Ġazel-i Sehî]:

427. 74^aderkenar: Rubâ'î:

1. oldı çünkim melaḥ-ı berf havādan nāzil
mezra'-ı sebz-i ıtarabdan gönül umma ḥāşıl
üştür-i mest gibi şaıdı kefin yere seḥāb
baıladı kâfile-i 'ışret-i şādī maḥmil
3. şem'-i ḥūrşid-i cihān-tāb kani kim yāḫub
berf pervānelerin ide cihāndan zā'il
şaldı bir ḫal'a-i pūlād-ı yaḫ içre şuyı bād
top-i ḥūrşid ile feth olmaz ise key müşkil
5. eriyüp yerlere geıse yiridür ḫacletden
berf kim ḫār idüben depdi yüzini yere il
ebr dürdi yüzini bu işe saḫt oldı zemīn
mihir başın aluban kaçdı ve māh oldı ḫacil
7. gündüzin ḫalk çerāğ ile ararlar güneşi
bulmayup derd ile bir pāre od oldı her dil
bitürürler dem ile ḫuru ağacdān gül-nār
pīr-i berf itdi riyāzatle bu ḫalkı kāmīl
9. ḫışm ile ḫalk-ı cihānuḫ yağar ağzından od
şī'r-i pūr-süzünü sen daḫı gönül ezber ḫıl
yanasur ruḫlarınuḫ şem'ine pervāne-i dil
beli dīvāne olur āteşe ekşer mā'il
11. zūlf ü ruḫsāruḫ arasında ḫaı-ı kāfir-kīş
benzer ol leşkere kim pusuda durup ala dil
bu ḫadış üzre ki şām altıdurur bāğ-ı na'im
zāhidā sāye-i zūlfinde ruḫın cennet bil

428. 74^b: Kaşide-i Necātī Beg Selleme Lillāh: *Necātī Beg Dīvānı*: K. 14 / (Tarlan, 1963: 58)

2 'ışret-i şādī: 'ışret ü şādī.

4 şaldı bir: şalalı.

5 depdi yüzini: yüzini depdi.

9 gönül: dilā.

10 yanasur: yaşıur.

12 üzre: içre.

şām: şam.

13. başın ortaya koyup giceleri irteye degin
şem‘-i dil-sûzum arar tapuñı maḥmil maḥmil
ol perî-çihre eger gizler ise gün yüzini
dün ğarîbüñdürür ey dil saçın elden kıomağıl
15. çekerem âh ile taşın felekün olur ise
meh ḥusûfı gibi ruḥsârıña zülfün ḥâ‘il
zülfünün zulmini ey dost nice bir çekeyin
demidür vâkıf ola ḥâlüme şâh-ı ‘âdil
17. mihr-i bürc-i kerem ü sâye-i elṭâf-ı ilâh
şâh-ı encüm-ḥaşem ü mâh-ı ‘uṭarid-menzil
ḥân muḥammed ki o gerdün-‘âzamet der-gehinün
bendesı olmağa keyḥusrev ü dârâ kıâyil
19. rîsmân-ı zer ile ḥaşre dek ölçerse güneş
bulmaya devletinün baḥrına ‘umḳ u sâḥil
nisbet itme eline özüñi ey baḥr-i ‘amîḳ
bu yalanun dibi yakın olur olma ğâfil
21. eline gönline nisbet ola mı baḥr ile kân
şol kerîmün ki ola ‘âleme cûdı şâmil
baḥrün acır içi kânun yüregi pârelenür
kışı bir gevheri idince bulardan ḥâşıl
23. dirhemi ‘izzet idüp tutduğı el üstine il
şeref-i nâm-ı hümâyunıdurur anı bilgil
mihr-i islâmdurur tâc-ı dürefşanün şâhâ
kim ider küfr şebin rûy-i cihândan zâ‘il
25. perçem-i tûğıña dinildi hümâ-yi nuşrat
kı yire kıonmaz ider rûy-i havâda menzil
her ne ḥıdmet dir isen tîğünge baş üstine dir
rüşen oldu bu kı olur bende-i hindü muḳbil

13 dil-sûzum: dil-süz.

degin: dek.

maḥmil maḥmil: maḥfil maḥfil.

15 çekerem: çalaram.

16 vâkıf ola ḥâlüme: ḥâlüme ola vâkıf.

23 Divanda bu beyit 24. beyit olarak yer almaktadır.
hümâyunıdürür: hümâyunıdur.

24 Divanda bu beyit 25. beyit olarak yer almaktadır.

25 Divanda bu beyit 26. beyit olarak yer almaktadır.

26 Divanda bu beyit 27. beyit olarak yer almaktadır.

27. başın ortaya koyup âteş-i qahr ile gezer
ol olur qal'a-i küffâr kilîdine dil
âsumândan irişür dürlü qazâ düşmenünge
yedi taşî geçüp ol resme ki zehr-i kâtil
29. zâhiri rast oluben bātını kimün keç ise
kaç kıl hâme mişâli dilin andan iki dil
pây-i dīvârına sürer ruḥ-i zerdin hūrşîd
ya'nî kim muhkem olur ḥalt olıcaḳ kâh ile gil
31. küre-i ḥâke düşer zelzele ditrer hūrşîd
na'ra-i topun ile ḥaşm olısar lâ-ya'kıl
yüz şafâ ile güneş dahı gelür baş üzre
ḳapun üftâdesi şâhâ yalunuz mâh degül
33. ḥusrevâ çarḥ-ı sitem-gâr necâtî ḳulunı
aḡladur dâmen-i luṭf ile gözi yaşın sil
kim izün tozı içün yollara şaldum yaşımı
umaram kuḥl-ı cilâ-yi başar ide ḥâşıl

-
- 27 Divanda bu beyit 30. beyit olarak yer almaktadır.
gezer: varur.
ol olur: götürür.
kilîdine: kilîdinden.
- 28 Divanda bu beyit 31. beyit olarak yer almaktadır.
- 29 Divanda bu beyit 32. beyit olarak yer almaktadır.
oluben: olub.
kaç kıl hâme mişâli: kalamün gibi kalem kıl.
- 30 Divanda bu beyit 33. beyit olarak yer almaktadır.
- 31 Divanda bu beyit 29. beyit olarak yer almaktadır.
ḥaşm olısar: ḥaşmun olur.
- 32 Divanda bu beyit 34. beyit olarak yer almaktadır.
- 33 Divanda bu beyit 35. beyit olarak yer almaktadır.
luṭf: rahm.
- 34 Divanda bu beyit 36. beyit olarak yer almaktadır.
başar: başar.

35. şem‘dür terbiyetün dâr-ı cihân bir zindân
kişi zindânda bî-şem‘ oturmak müşkil
nice kim ola چراغ ile müzeyyen meclis
nice kim dende bula nâr ile revnağ maḥfil
37. ola fânûs-i felek bād-ı ḥaṭardan ḥâfız
gün gibi rûşen ola şem‘-i murâduñ biñ yıl

35 Divanda bu beyit 37. beyit olarak yer almaktadır.
36 Divanda bu beyit 38. beyit olarak yer almaktadır.
dende: deyde.
37 Divanda bu beyit 39. beyit olarak yer almaktadır.

1. ey 'aceb bu tırta mı yā ebr-i müşk-efşân mıdur
nahl-i gül üstünde yā hōd deste-i reyhân mıdur
kaş mıdur yā şāhbāz-ı çeşmine iki kanad
yā hilāl-i çarh yā hōd kıble-i imân mıdur
3. hâllerle ruh mı yā hōd hırmen-i hüsn ü cemāl
yā süreyyâ pâyına düşmüş meh-i tâbân mıdur
leb midür yā berg-i gül yā gonce-i bâğ-ı irem
yā dil-i 'uşşâkdan bir kaatre düşmüş kan mıdur
5. diş midür yā gonca içre jâle yā dürr-i 'aden
çeşm-i hürşidde yā hōd encüm ü rahşân mıdur
ol zenaḥ mı yā raşad gâh-ı sipihr-i 'izz ü nâz
ya çeh-i bâbil-sitân ya yūsufa zindân mıdur
7. yā rab ol gerden mi yā mihr ü vefâ tûmarı mı
şem'-i kâfûrî midür yā hōd serîr-i cân mıdur
sîne mi yā hōd harîr-i hām yā kettân-ı mışr
kâkum u rûsî mi yā hōd vâşak-ı şîrvân mıdur
9. nâfe mi yā sāğar-ı 'işret mi yā havz-ı behişt
murğ-ı cāna âşiyân yā hōd neşâta kân mıdur
ey hayālî karanlıktır ötesi açmazın
iki sâkî mâhiyân-ı çeşme-i hayvân mıdur

429. 74^bderkenar: Hayâlî Beg: *Hayâlî Beg Dîvânı*: G. Tecâhül-ü 'Ârifeyn / (Tarlan, 1945: 90)

5 yā hōd encüm ü: yā encüm ü.

10 Divanda bu beyit 11. beyit olarak yer almaktadır.

430.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. dervîşün olur dilde niyâz elde piyâzı
‘ayb eyleme şundumsa faķîrâne tekellüf

431.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. çünkü bünyâd eyledi ol âşinâ bigânelik
vaķtidür sen hem kılursun ey gönül dîvânelik
tîr kıldı yâr ‘ayşum saçumı bî-mihr olup
men kimün şem‘ine yârab eylesem pervânelik
3. eyle ẖvârem dost küyündin cüdâ vü hicrânda
kim benimle eylemez dünyâda daķı hem-hânelik
cân esîr ü dil ẖarâb ü ten za‘îf ü ‘ışķ perend
ey ecel fırsat senündür eylegil merdânelik
5. ey sürûrî zülfi sevdâsını koyup cev-r-i la‘lini
‘âķil ol şerbet içüp kılma daķı dîvânelik

430. 74^bderkenar: Müfred-i La‘lî:

431. 75^aderkenar: Sürûrî Râst: *Gelibolulu Sürûrî Dîvânı*: G. 259 / (Ünver, 2020: 187)

1 bünyâd: peydâ.

vaķtidür sen hem: ʈaŋ degüldür sende.

3 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

5 koyup cev-r-i: kıvâm-ı:

432.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. gözlerüm nem-nāk u sînem çāk u gönüm derdnāk
dostlar mindin hayāt ummañ ki min oldum helāk
‘aql u hüş u taqat u şabrum gidip qaldı maña
dilde nār u gözde āb u elde bād u başda hāk
3. şerha şerha oldı tığ-i abdârundan cedel
gögsüm ol yir teg kim olur teşnelikden çāk çāk
reng-i bülbüldür gül-i ra'nā-yı handān eyleyen
eyle kim gülden olur āyinenün ruhsarı pāk
5. ey sürürî duhter-i rez gonca-yı dil tıflına
virmege şîr ü şekker pür kıldı bostânını tāk

433.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. vefā kimün ile ki kıldum cefāya uğraşdum
belî kimünle ki didüm [biñ] belāya uğraşdum
ne perde ki taleb itdüm vefā vü mihr ehlin
figān u āhuñla cevır ü cefāya uğraşdum
3. ne tîre tālî imiş yeldürem ki ‘âlemde
gözüm açılmadı dā'im kazāya uğraşdum
ğarîb vaqı'adur kim cihānı cümle görüp
ne bir efendiye ne bir ağaya uğraşdum
5. sürürîyā ne günāh eyledüm ki ‘âlemde
şevāb gözledüğümdeñ haţāya uğraşdum

432. 75^aderkenar: Ezân-ı Sürürî]: *Gelibolulu Sürürî Dîvânı*: G. 254 / (Ünver, 2020: 184)

3 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

5 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

433. 75^aderkenar: Velehu: *Gelibolulu Sürürî Dîvânı*: Ğ 217 / (Ünver, 2020: 316)

1 uğraşdum: tuş oldum.

belî kimünle: kime beli.

3 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

5 uğraşdum: tuş oldum.

434.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

I

1. sen nihāl-i gülden ayru zār u ser-gerdān olup
- lāleveş yanuk derūnum gözlerüm giryān olup
3. çeşm-i zār-ı pür-figārum hār-ı ğamla kan olup
- ağlayayın bülbül-āsā gönlüm nālān olup
5. sen cihān bāğında gül ey ğonca leb-i hāndān olup

II

1. yüzüm üzre işigünde sürüniben sū-be-sū
- aķıdup cūy-ı [sirişküme n'ola itsem] cüst ü cū
3. her zamān hüsünü temāşāsın iderken ārzū
- ayda bir kez görmez oldum yüzünü ey mäh-rū
5. gün gibi hercāyī olduñ āfet-i devrān olup

III

1. vireli mihrün tennūr-ı sīne-i sūzāna tāb
- dil kebāb olur gözüm yaşı şarāb-ı la'l-i nāb
3. itmedin cām-ı mey-i 'ışkuñ dili mest ü harāb
- götürürdün hākten ben zinde-yi ey āfitāb
5. bir gice ğam-hāneme başsañ kadem mihmān olup

IV

1. rāh-ı şahrā-yı melāmet 'azm itdüm şubh u şām
- k'eyleyem varup beyābān-ı ğam-ı 'ışkı maķām
3. gördüm ol āhū-yı vahşī āhir olmaz baña rām
- niçe bir deşt-i belā vü ğamda ey leyli hırām
5. vālih ü hayrān gezem mecnūn-ı ser-gerdān olup

V

1. cāy-ı ğamdur sa'yiyā bu hānķāh-ı āb u gül
- kendüne vār gūşe-i 'uzletde mesken istegil
3. pāy-bend olur saña raht-ı ta'alluķdan keder
- ķayd-ı miħnetden 'ubeydī ger hālaş isterse dil
5. 'ālem-i ıtlāķa düş abdalveş 'uryān olup

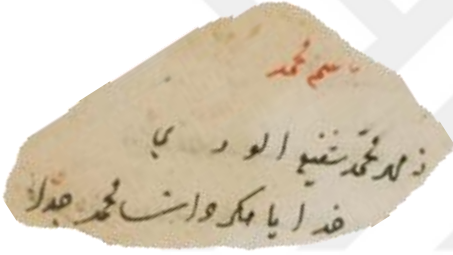
435.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. gelüben ey kaşı yâ mülket-i oşmāna şadağ
atdı çün oğlarını cān-ı ħorasāna şadağ
oğu ile bile iki maḥbüb-ı ħırām mānend
bir beli bekler aya şāh iki dāne şadağ
3. vermezüm birini biñ bağçe-i biñ şükre
kāmı ş oğlarla şebih oldı nistāna şadağ
rumiyāndur nesi var ise diriği yokdur
getürür vārını ortaya faḫirāne şadağ
5. tīrine cān viresin pāyına ḳurbān olasın
daḫı ne yaraşmış eyā enverī cānāna şadağ

436.

437.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + -

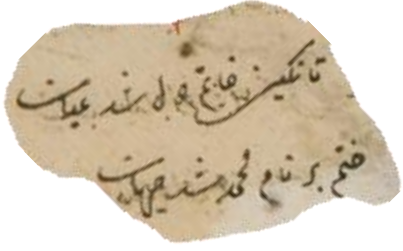
1. 'āşık-ı sādık muḥibb-i evliyā
bende-i faḫr-ı dü 'ālem muştafā

435. 75^bderkenar: [Ġazel-i Enverī]:

436. 76^aderkenar: [Farsça]:

437. 76^aderkenar: (...) Muştafā:

438.

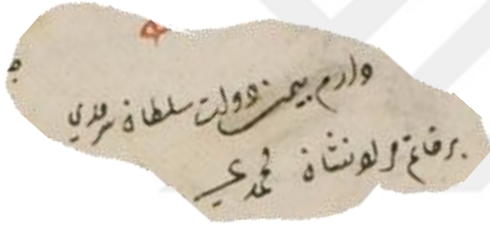

439.

mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün
mużāri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. 'ākıl ne şād olur bu cihānda ne ğam çeker
cāhil hemişe şād olayın dir elem çeker

440.

441.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. vākı'amda dün gice ferhādı gördüm dād ide
āh-ı şirīnüm diyü gögsün dögüp feryād ide

438. 76^aderkenar: [Farsça]:

439. 76^aderkenar: Müfred: ['Ahdī]:

440. 76^aderkenar: [Farsça]:

441. 76^aderkenar: Müfred:

442.

انفرد بخت اينبار فاقم گيت
بنوع حق اومت اور ستم گيت

443.

ز فخر حق چونام شد محمد
شفيقش ديد مريدان محمد

444.

محمد زنده گشته نام محمد
محمد زنده گشته نام محمد

445.

بنالايبي بر نكرمت صح
نظر كنش حال ابراهيم

442. 76^aderkenar: [Farsça]:

443. 76^aderkenar: [Farsça]:

444. 76^aderkenar: [Farsça]:

445. 76^aderkenar: [Farsça]:

446.

fe'ılātün fe'ılātün fe'ılātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. tene tennâ diyü mestâne sürüd itsen sen
başlar ey rûh-ı revân ditremege dir dir ten

447.

fe'ılātün fe'ılātün fe'ılātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. ey hilâl eyleme ebrû-yı nigâr ile cedel
tırnağın kesse olur nice senün gibi hilâl

448.

mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. eger haşr olmaz isem ol kıyâmet-ğad [nigârumla]
gezem maşşerde [göğsüm döğerek seng-i mezârumla]

449.

1. senün biñ 'âşıkun [var] (...)
benüm bir kimesnem yokdur (...)

446. 76^aderkenar: Müfred:

447. 76^aderkenar: Müfred:

448. 76^aderkenar: Müfred: *Emrî Dîvânı*: Ğ. 473 / (Saraç, 249)

449. 76^aderkenar: [Müfred]: Mecmuada mısra sonları siliktir.

450.

mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

I

1. nedür cennet temâşâsı eyâ hûri revân sensüz
olur mı 'aşık-ı dilhaste handân bir zamân sensüz
3. gözüme karanı oldu benüm mülk-i cihân sensüz
gönül bir dem karar itmez eyâ rûh-ı revân sensüz
5. figân-ı âh u zâr eyler tenüm içinde cân sensüz

II

1. anuñ'cün bu dil-i gam dîde âh u derd-nâk eyler
o hûnî gözlerün hışmı beni bildün ki hâk eyler
3. dil-i mecrûhımı tîg-ı firâkûñ çâk-i çâk eyler
gam u endüh ile fûrkat beni âhir helâk eyler
5. meded devletlü sultânüm benüm hâlüm yamân sensüz

III

1. belâ vü miñnet ü derdi gönül senden ki yâd ister
çemende el açup güller du'â-yı hayr-ı bâd ister
3. ser-â-ser halk-ı 'âlem sen gül-i handân-ı şâd ister
eger 'âbid eger zâhid senün hüsünün ziyâd ister
5. ki korkarlar qarâr itmez zemîn ü âsümân sensüz

IV

1. baña mihr ü vefâñ ey cism-i tûbâ kem olalıdan
vişâlün gencine eller senün maḥrem olalıdan
3. belâ vü derd ü ḥasretler baña hem-dem olalıdan
gice gündüz rakîb-i dîv saña maḥrem olalıdan
5. 'adem mülkine 'azm itdüm nigâra ben hemân sensüz

V

1. vefâ vü mihrini görseñ dilâ ger zerrece yârûñ
kapusunda kulu olup gönül terk eylegil vârûñ
3. koma elden etegini yolına ḥarc idüp vârûñ
muḥibbî bendesi olup cihân içre o dildârûñ
5. kâmu yârânı terk eyler qarâr itmez bir ân sensüz

450. 76^b: Muḥammes: Mecmuada muḥammesin son üç mısrası 71^a varaktadır.

V

3 Mecmuada bu mısra 71^a varakta yer almaktadır.

4 Mecmuada bu mısra 71^a varakta yer almaktadır.

5 Mecmuada bu mısra 71^a varakta yer almaktadır.

451.

mefā'ülün mefā'ülün fe'ülün
hezec + - - - / + - - - / + - -

1. fülân ibn-i falâna kâdir olsam
aradan ikilik gitse bir olsam
güzeller öpmege kucmağa neydi
şeker-rîz olsa şab'um şâ'ir olsam
3. gözüm görüp didi hayf ol 'imâret
yıkılmazdı eger ben nâzır olsam
melekler sen perî-yi gıybet itmiş
n'olaydı âh eger ben hâzır olsam
5. leb-i cân-bağşını öpmege işhâk
cihânı hep virürdüm kâdir olsam

452.

mefā'ülün mefā'ülün mefā'ülün mefā'ülün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. miyânun müya teşbîh eylemekde kıl ü kâl itdüm
hilâle benzedüp ebrûların yanlış hayâl itdüm
başında devleti varmış fenâ deştinde mecnûnun
seg-i leylâyı buldum kellesinden bir sıfâl itdüm
3. te'alallâh ne şüretdür gelibdür sûre-i yûsuf
ruhun yadıyla her muşhaf ki açup anda fâl itdüm
aristo lâl olup açmadı ağız ey mesîhâ-dem
kitâb-ı 'ilm-i ihyâda lebünden bir su'al itdüm
5. ma'ârif ehli geymezmiş kabâ-yı atlas-ı şâhî
anun'çün rahmiyâ bende libâsum köhne-şâl itdüm

451. 77^a: [Gazel-i İşhâk Çelebi]: *Üsküblü İşhâk Çelebi Dîvânı*: G. 170 / (Çavuşoğlu, Tanyeri, 1989: 228)

452. 77^a: [Gazel-i Bursalı Rahmî]: *Bursalı Rahmî Dîvânı*: G. 144 / (Erdoğan, 2017: 236)

1 yanlış: egri.

3 şüretdür: hikmetdür.

açup: açdum.

4 ağız: ağzın.

453.

mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. ten-i zâr u za'îfüm mürveş kim pây-mâl itdüm
süleymân-ı zamânumsın tapuğa 'arz-ı hâl itdüm
dîl-i pür-süzüm âhıyla mezârum levhîni yakdum
semend-i şehsuvârum vahşet eyler ihtimâl itdüm
3. 'adem mülkine cân murgını gönderdüm kebûterveş
belâ vü derd ü miḥnet oḡlarından perr ü bâl itdüm
belâ gülzârıdur sînem elifler vü dâḡlar şaḡman
elümle anda birkaç gül döküp birkaç nihâl itdüm
5. vücûdum maḡv iderdüm fevrî ḡaldum zu'afâsı anuḡ'çün
nişân tîrine bir üstühvân ḡalsun ḡayâl itdüm

454.

ما من مقصود
بشيء مقصود في مقصود
ما من شيء في شيء

455.

ما من شيء في شيء
ما من شيء في شيء
ما من شيء في شيء

456.

ما من شيء في شيء
ما من شيء في شيء
ما من شيء في شيء

457.

ما من شيء في شيء
ما من شيء في شيء
ما من شيء في شيء

454. 76^bderkenar: [Farsça]:

455. 76^bderkenar: [Farsça]:

456. 76^bderkenar: [Farsça]:

457. 76^bderkenar: [Farsça]:

458.

نشد مهره فغ در سر
نشد بنه لعل در چشم

459.

ای معین ز می در لعل صفا
بنده در تو لعل از بن صفا

460.

بر که او فکرم باشد هر چه را در پیش
لا جرم فکرم باشد مانند در جرم باشد

461.

بوی شربت ادا و بنا لعل طراوت
بچ صیقل صد است صفا جعفر

458. 76^bderkenar: [Farsça]:

459. 76^bderkenar: [Farsça]:

460. 76^bderkenar: [Farsça]:

461. 76^bderkenar: [Farsça]:

462.

mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. çeküp pirāhenüm çāk-i giribān itdigüm bu kim
bu merd-i cisme çok pirāhen olmaz kefenden yig
begüm eksiklü bir söz diyeyin cümle devāmında
güzeller hāḳḳına kim vār ola eksiklü benden yig
3. güzel sevmek tūtalum 'ayb imiş anca incinme ger eyne
ne denliyse seven yigdür muḥayyer sevmeyenden yig

463.

müfte'ilün mefā'ilün müfte'ilün mefā'ilün
recez - + + - / + - + - / - + + - / + - + -

1. ten kafesinde murğ-ı cān eglenilmez kararı yok
gülşen-i kūyuḡa uçar ṭurmaḡa aḡuḡ yeri yok
vaşlı güninde itdüḡi 'ahde dilā inanma kim
vāḳı'alarda görinen şüretüḡ i'tibārı yok
3. 'ışḳ marīzine devā şabr ise ey ṭabīb-i cān
'āşık-ı bī-dilüḡ aḡa n'eylesün iḳtidārı yok
ḡāme-şifat başını kes ki ol ṭarīḳ-ı 'ışḳda
'āşık-ı ten-nizār olup dīde-i eşk-bārı yok
5. ḳorḳaram işḡāḳ ol şanem 'ahdine olmaya dürüst
daḡı şınuḳlu göḡlümün ḡayrdan inkisārı yok

462. 77^aderkenar: [Kıtā']:

463. 77^aderkenar: [Ġazel-i İshāḳ Çelebi]: *Üsküblü İshāḳ Çelebi Dīvānı*: G. 135 / (Çavuşoḡlu, Tanyeri, 1989: 204)

1 cān: dil.
aḡuḡ yeri: iḡtiyārı.

4 ki ol: ol ki.

464.

mef'ülü fâ'ilâtün mef'ülü fâ'ilâtün

- - + / - + - - / - - + / - + - -

1. bölük bölük güzeller ârzü-yı temennâ iderler
'âşıklar âlay âlay yelüp yelüp giderler
kurbanlar oldıgum bu güller için
taşup kemendi zülüfleriçe çeküp yederler
3. derd ü ğamun gerçi lütfiyle ben 'andelibi
yoklarlar hüsn ey dil bilmem 'aceb ne derler
şahrâ-yı 'ışk içinde 'aşık şobân gibidür
kurd korkusundan ey cân dilberleri güderler
5. deri hüsn ki her dem koynuna girdüğince
hammâma girse kişi elbetde dağı terler

465.

mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. cemâlün âfitâbından temennâ-yı vişâl itdüm
anun'çün zerreveş kapunda cismüm pây-mâl itdüm
ölem ben çıkma sevdâsı başumdan diyü ey gül
hatı reyhanı 'anber-bâr ki kellem sıfâl itdüm
3. cemâlün muşhafından baña baht-ı devlet açıldı
öpüp her nice kim yüzümi sürdüm aña fâl itdüm
gönül levhinde kaşun şeklini şol denlü yazdum kim
felek reşk eyledi cân matla'ını pür-hilâl itdüm
5. müdâmî mülk-i nazmun hüsv-i hâkânî oldum ben
anun'çün sözlerimi haydarı dîvânı kemâl itdüm

464. 77^aderkenar: [Ġazel]:

465. 77^b: [Ġazel-i Müdâmî]:

466.

mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. şarığ ruhsārumı kanlu yaşumla pāy-māl itdüm
saña ey hüsrev-i mülk-i melâhat 'arz-ı hâl itdüm
gedā-yı küyün oldum saltanat terkin urup cāna
ışigün itleriyle başumı şınmış sifal itdüm
3. fenā mülkîni terk idüp bağa mülkine cān itdüm
anun'çün ben libās-ı fâhirem bir köhne şâl itdüm
olup peyk-i cihân peymā firar itdüm 'azm itdüm
tarîk-i 'ışka ben mecnûn bir mürşid hayâl itdüm
5. şu denlü ağladum yaruñ şebi hecründe ey seydi
bu eşk-i çeşm-i hün efşānumı ceyhün mişâl itdüm

467.

mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. gözümden eşk-i hünînim damıtdum pāy-māl itdüm
saña ey serv-ğadd derd-i derūnum 'arz-ı hâl itdüm
bir akça bulmadum rağbet yanunda gerçi yıllarla
kapunda it gibi yerüm yatup şaff-ı ni'al itdüm
3. nasıl gösterdi ey meh-ğalimde muşhaf-ı hağğün
ağa her niçe kim boyun kara yazılı fâl itdüm
ölüp kırtulmasun ğamdan diyü ihmâl ider olsan
ğarāmî çeşmüne ben ğanı mı çokdan ğalâl itdüm
5. cebîni ğasretiyle her gice feryād kıлмаğdan
mehî mihri süleymân ey ğamî serkeşte hâl itdüm

466. 77^b: [Ġazel-i Seydi]:

467. 77^b: [Ġazel-i Ġamî]:

468.

mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. düşelden 'ışka ey meh elif kaddümü dāl itdüm
serî küyünde cân virüp vücüdüm pây-māl itdüm
reh-i 'ışkuñda çekdigüm belâyı yazup bir bir
tıpuña ey şeh-i cân baħş-ı 'âlem 'arz-ı hâl itdüm
3. irem diyü nigârün la'line bu maħzen dilden
düketdüm sım-eşküñ harç idüp çok şarf-ı māl itdüm
meyânun bilmek içün ey melek rû-suzdurup yazdum
kemâna benzedüm ebrûlarun egri hayâl itdüm
5. nedür bu görünen kanlu elifler dime ey maħfî
fezâ-yı sinem içre gül diküp bir kaç nihâl itdüm

469.

mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. ħam ebrûlarun kim nisbeti mäh-ı hilâl itdüm
ne nisbet bu hilâle râyetî egri hayâl itdüm
kalup sen leblerî şîrin içün dil-i vâdî-i ğamda
belâ ferhâdiyem kim ħusrevâ meskeni cibâl itdüm
3. irüp bezm-i murâda leylâ mecnûnu şeydâveş
segi küyüne kellam üstüh'ânını sıfâl itdüm
uçarsa murğ-ı cânım bu kafesden ğam degül cânâ
ki perr-i nâveng ile her taraftan perr ü bâl itdüm
5. işiden mürdeler ihyâ olıñdu ey mesih adem
leb-i cân baħşınun ħaħkıñda her ki kim maħâl itdüm
tıtanlar buldı maħşûdın adem kılmanun râhın
anun'çün bu vücüdüm milketinden irtihâl itdüm
7. ħaħîkat neydüğini anladum mähîyetin dehrün
civânî ben libâsı fâħirüm egnümde şâl itdüm

468. 78^a: [Ġazel-i Maħfî]:

469. 78^a: [Ġazel-i Civânî]:

470.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. şanemâ düşlesem ol la'l-i nebât eksile mi
yâ şabûr didüm lebûne âb-ḥayât eksile mi
genc-i ḥüsnünde eger ḥaḳ yoluna virse lebün
müstehaḳ 'âşıḳa bir bûse zekât eksile mi
3. bir ağız dişler isem oldu 'ades ḥâlüne ben
ḥayr için ḥün-ı ḥalîlden beraḳât eksile mi
ger belâ-yı ğamı 'ışḳun yolına 'ışḳ ḥüseyn
virse bu teşneye şû şaṭṭ-ı firât eksile mi
5. fethî-i ḥaste dil-i n'ola gelüp şabr u sükün
yâ senün serv-i ḳaddünde ḥarekât eksile mi

471.

fâ'ilātün fâ'ilātün fâ'ilātün fâ'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. zülfi baş ḳalurdı sancaḳ çekdi serverler gibi
kâküli baş verdi baş aldı dilâverler gibi
yaḳdı dil derbendini kesdi ḥarâmî ğamzesi
gözleri cân mülkin aldı yine kâfirler gibi
3. ḳaḥbedür ey dil bu dünyâ-yı denîye vir ṭalâḳ
cüft idinme kendüne ṭâḳ ol yûri erler gibi
ter ğazeller okuyup mecmâ'a-i gülden yine
itdiler der-revâna bûlbûller ḳalenderler gibi
5. ḥaḳ budur inşâf idicek ṭatlusun ey ḥayreti
sözde lezzetler virürsin şehid şekerler gibi

470. 78^a: [Ġazel-i Fethî]:

471. 77^bderkenar: [Ġazel-i Ḥayreti]: *Ḥayreti Dîvânı*: G. 533 / (Musluoğlu, 2022: 693)

2 yaḳdı: gitdi.

3 der-revâna: deryûze.

5 sözde: söze.

472.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. geldi irdi çün yine kan haber gibi tırâş
ey dirîğa atdı oğın yaşdı yayın göz ü kâş
ğalibā āhîr zamân olmuş durur yoldâşlar
rûm ilinde her taraftan fitneler kıldurdu bâş
3. 'arızun abında ğarķ olsun dir isen ğaṭṭunı
'asker-i fir'avndur mûsâ ile itdür savâş
kimseye barmaķ başmasun ħarfüne dirsen dostum
iki günde bir tırâş ol iki günde bir tırâş
5. hiç hesâbı ħaddi yok mûlar bitüpdür ħayretî
dem-be-dem aķsa 'aceb mi gözlerümden kanlu yâş

473.

mef'ûlû fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün
mużâri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. âzâdelik risâlesidür ehl-i 'ışķa ħaṭ
ķazıdün ey nigâr yazıldı meger ğalaṭ
ben ķuluña efendi 'ıtık-nâme olmadan
ķatlüme ħüccet oldığı çok yeg durur o ħaṭ
3. bildün nedür rümûz-ı ħaṭ-ı istivâyı sen
oldunsa muştafâya eger ümmet-i vasaṭ
terk itdi ħaṭṭı geldi diyü şok ki yârını
yumaz yüzi ķarasını nîl ü furât u şaṭ
5. âğ u ķara-yı terk ideğör ħayretî eger
'ışķ ise cihânda murâduñ senün faķaṭ
ħüsnün kemâlidür şanemâ ħaṭ ki muştafâ
ğördüm didi o rabbümi *fî şûretin ķaṭaṭ*

472. 77^bderkenar: [Ġazel-i Ħayretî]: *Ħayreti Dîvânı*: G. 227 / (Musluoğlu, 2022: 406)

473. 78^aderkenar: [Ġazel-i Ħayretî]: *Ħayreti Dîvânı*: G. 235 / (Musluoğlu, 2022: 414)

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

6 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

474.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. cân virürsem n'ola bir tâze civānuñ yolına
kim dūrür varını ẖarç itmege anuñ yolına
ğamzesi ṯirini bir kez baña gönderse eger
cānı ḵurbān idem ol ḵaşı kemānuñ yolına
3. ağıladururken beni güldürdiçün bir şebde
nice cân virmeyem ol giceden anuñ yolına
ğamdan āzād olayın dirse eger 'ālemde
bende ol ẖizmetine bir serv revānuñ yolına
5. lem'iyā tolu şunduğıçün her ayağı
terk-i ser kıl yūri var p̱ir-i muğānuñ yolına

475.

mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün
mužāri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. her dil ki dilberi eşigüṉde ğubār olur
elbetde ol ser-āmedi-i rūzigār olur
miḥnet ğubārını getürüp tevsen-i şabā
seyr itdürür görüñ ne 'aceb rūzigār olur
3. ḵaşt-ı mücerred ile direnler gül-i murād
ẖār-ı ğam ile bencileyin dil-fikār olur
özge zamānedür şarılur bir devr ile misk
hüdhüd gibi yerin ābiden tācidār olur
5. ḵaşt'-ı ta'alluḳ eyleyen ādem sipihriyā
'isā gibi melekler ile hem-civār olur

474. 78^aderkenar: [Ġazel-i Lem'î]:

475. 78^b: [Ġazel-i Sipihri]:

476.

mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. ruḥun şem'ine yanan anladı pervānelik zevkın
düşen bildi saçun zencirine dīvānelik zevkın
şarābuñ kıymetin rind-i meyāşām anlamış ancak
neylesün zāhid-i huşk evvelā mestānelik zevkın
3. muḥabbet genci şıgmaz şol gönülde k'olmaya vîrân
anun'çün bu yıķık gönlüm bilür vîrānelik zevkın
'aceb mi ehl-i diller cān verirse ḥançerün üzre
cihānda merd olanlar bildiler merdānelik zevkın
5. perî peykerlerin şehrüñ şalınur yād olanlarla
sipihri ṭapmadun 'ālemde sen bigānelik zevkın

477.

mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün
mużāri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. bir cāy-ı dil-güşāda dilerseñ eger qarār
cem' eyleyüp levāzımı sivriḥişāra vār
kühsārı hep benefşe ve nevrüz-ı lāledür
şahrāsı bîd ü nārdan 'ar'ar u çınār
3. bāğ-ı irem dense ḥişār ardına n'ola
her çeşme āb-ı kevşer her güşe lālezār
arż-ı muḳaddese dirsem aña yeridür
k'anda kerāmet ehli yatur nice ihtiyār
5. 'aybı budur hemîn bu diyārun sipihri
olmaz qarîb olanlara dilberleri şikār

476. 78^b: [Ġazel-i Sipihri]:

477. 78^b: [Ġazel-i Sipihri]:

478.

mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
muzâri' - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. âşüfteler cefâ belâzedeleri belâlaruz
deyr-i cihânda bir şöhbete mübtelâlaruz
yâruñ dehânıyla miyânına cân virür
vârını yoğa verici birkaç gedâlaruz
3. bazar-ı 'ışkı lahzada tokuz tolaşırüz
dünyâyı bir iki pula şatar bî-nevâlaruz
bigâne şanma bizi seg-i küy-ı yâr ile
nân u nemek yiyüp dururuz âşinâlaruz
5. pervâz-ı âteşin ile degdük livâ-yı yâre
şimdi sipihri mülk-i gama pâdişâlaruz

479.

mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
muzâri' - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. âvâreler felek-zedeler bî-nevâlaruz
'âlemde bir maḥabbet esîri gedâlaruz
aldanmaduḡ bu memleketün tâc u taḥtına
bu taḥt içinde biz de 'aceb pâdişâlaruz
3. abdâl-ı pâ-bürehne mücerred ḡalenderüz
ḡaḥbe cihâna baḡmayıcı pârsâlaruz
her bir nefesde ḡaḡḡ ile yüz ḡaḡḡa uyaruz
ey ḡâce şanma tâbi'-i nefis ü hevâlaruz
5. faẓl ile gerçi gün gibi meşhûr-ı 'âlemüz
yirde durur yine yüzümüz ḡâk-i pâlaruz
biḡâne olsa cümle cihân bize ḡam degül
şükr-i ḡudâ ki derdün ile âşinâlaruz
7. ḡablü'l-metîn-i ḡaḡḡı bulup naḡnu aḡrebi
bizde uşûlî şanma ḡudâdan cüdâlaruz

478. 78^b: [Ġazel-i Sipihri]:

479. 79^a: [Ġazel-i Uşûlî]: *Uşûlî Dîvânı*: G. 45 / (İsen, 2020: 193)

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

3 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.

7 Divanda bu beyit 9. beyit olarak yer almaktadır.

bizde: duyduk.

480.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. taze dāğum kırmızı gül zaḥm-ı tığün süsenüm
bülbulidür bu gülistānuḡ feğān ü şivenüm
ḥāne-i ḳalbüme ḥüsnün pertevi düşsün diyü
dāğ-ı sīnem cām olupdur zaḥm-ı tırün revzenüm
3. benzeyelden mey leb-i gülgünuna cānānumuḡ
güşe-i meyḥānedür āvārelerle meskenüm
n'ola dirlerse baḡa aydın gözün ey nūr u 'ayn
çün ḥayālünle müşerref oldı çeşm-i rüşenüm
5. olmadum bir dem selāmet ehli ile hem-nişin
ey ḥayālī olalı kūy u melāmet meskenüm

481.

mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

mužāri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. evvel ḳaşuḡ mişāline itmiş müsevvede
yazan hilāl-i şeklini ṭāḳ-i zebercede
meyḥārenün du'āsı n'ola olsa müstecāb
her dem ḳadeḡ du'āsin oḡur pīr-i meykede
3. aşuplar ḳoparsa lebünnden n'ola ḥaṭṭuḡ
şimdi mi oldı bāde-i nāb üzre 'arbede
gerçekdi tığ-i ḡamzesi başuma luṭf idüp
irdi bu devlet ile göñül baḡt-ı sermede
5. kimdür dir isen ey yüzi gün şevḳī-i ḡarīb
bir gözi yaşlu yıldızı düşkün felek-zede

480. 78^bderkenar: [Ġazel-i Ḥayālī Beg]: *Ḥayālī Beg Dīvānı*: G. 16 / (Tarlan, 1945: 277)

3 gülgünuna: meygünuna.

4 baḡa aydın gözün: gözün aydın baḡa.

481. 78^bderkenar: [Ġazel-i Şevḳī]: *Şevḳī Dīvānı*: G. 181 / (Durmuş, Canım, 2018: 318)

Mecmuada 72^b varakta ilk iki beyit mükerrerrdir.

1 Divanda 1. ve 2. mısra yer deḡiştirmiştir.

3 n'ola ḥaṭṭuḡ: ḥaṭṭuḡ n'ola.

4 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

gerçekdi: med çekildi.

5 Divanda bu beyit 8. beyit olarak yer almaktadır.

482.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. anladum çeşmi ne fettân idüğini kaçından
bilinür reh-zen olan niteki yoldaşından
şeb-i zülfünde şakın ey dil anuñ zülfinden
kişi cân kırtaramaz rûm-ili evbâşından
3. kıparur fitneyi hâttuñ çekilür zülfuñ adı
tutulur yenıçeri suçı bölük başından
keh-rübâ gibi kıpar gönlini ben hâşâkuñ
ayrılâm şanma beni işigünüñ taşından
5. ayuñ on dördü gibi bir mehe vir gönlüñi gel
hâverî sev güzeli iki yedi yaşından

483.

fâ'ilātün fâ'ilātün fâ'ilātün fâ'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. kulle-i küh-ı 'ademden yaña gel 'ankâya bak
kâf-ı 'uzlet içre şol simurğ-ı bî-hemtâya bak
'ışk zencirine yapış mecnûnuñ kı kâküli
gel bu habli ele tut leylâyı kı mevlâyâ bak
3. geç 'anâşırdan mesîhâ gibi kıavs-i emelinden ol
ümmühâtı kı halef-i ferzend olup âbâyâ bak
gül gibi güş ol sırr-ı sükûta nergis gibi
dışın tahkîkâ tarîk (...) bak
5. şubha dek şebnem gibi (...)
ey muhîti gözlerüñ (...) bak

482. 79^aderkenar: [Ġazel-i Hâverî]: *Hâverî ve Dîvânçesi*: G 24 / (Açıl, 2016: 198)

2 zülfinden: hâlinden.

4 Makalede bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

5 Makalede bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

483. 79^aderkenar: [Ġazel-i Muḥîti]: Mecmuada mısra sonları siliktir.

484.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. devr-i güldür allāh allāh bu ne nāzūg çağ olur
gül yañağından semen penbe ile kan almağ olur
gözlerümden ayağın toprağını armağ istesen
eşk-i çeşmüm yollar üzre dā'imā ırmağ olur
3. yüzün anup ağladuğumca vişāl özler gönül
kim bahār eyyāmının yağmurı bal ü yağ olur
ruhların āyīnesin gösterse ol hūr-i behişt
tūṭī-i cāna ten-i ḥākī-ḳafes uçmağ olur
5. yāra cān virdün necātī hoş kelām itdün yine
vay ne ḳurtulduñ seni kimse dimezdi sağ olur

484. 79^aderkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı*: G. 107 / (Tarlan, 1963: 210)

2 toprağını: toprağın.

istesen: istesem.

eşk-i çeşmüm yollar üzre dā'imā: gözlerümde ayağın toprağına.

4 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

ruhların: ruhları.

5 kelām: ḥalâş.

485.

mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün
hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. kıan itse müjen la'l-i güher-zâyi kınarlar
müsâ için olur ya kim 'isâyı kınarlar
her laḥza figân eylemelüdür ki güzeller
a'dâ sözine uyup aḥıbbâyı kınarlar
3. a'dâya hüner 'ayb gelür göge çıkarısam
gice ile gezermiş diyüben ayı kınarlar
eksükligini yüzine urma kıamerün kim
yoḥsula 'itâb eyleyicek bayı kınarlar
5. ḥarc itme sözün şimdi güzeller ile necâtî
söyler diyü tütî-i şeker ḥâyı kınarlar

486.

fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. lebünje cân ü dil ḥaṭṭ-ı semen-bû getürür
ki meyün şoḥbetine âdemi kayḡu getürür
ser-i kūyuṇa şarâb içmek için varımazın
ten-i ḥâşakümi bu gülşene ol şu getürür
3. nice bir zühd ü vera' şaflarını bozmaḡ için
ḥaṭ u ḥâlünle müjen leşker-i hindü getürür
baṇa sensüz felekün şehd ü şeker şunduḡını
şanuram kim yedi taşdan geçer aḡu getürür
5. ser-i kūyuṇa alup gelse necâtî gönlin
aṇa benzer ki şifâ-ḥâneye şayru getürür

485. 79^b: [Ġazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 155 / (Tarlan, 1963: 241)

1 ya kim: bu ki.

2 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

her laḥza: feryâd ü.

3 'ayb gelür: 'aybdürür.

diyüben: diyicek.

4 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 8. beyit olarak yer almaktadır.

ḥarc itme sözün şimdi güzeller ile: yoḥ yirlere ḥarc eyleme sözüñi.

486. 79^b: [Ġazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 179 / (Tarlan, 1963: 255)

2 içmek için: içmeyicek.

bu gülşene ol: ol gülşene bu.

487.

mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
muzâri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. bir ben degülem ol şaneme mübtelâ geçer
âşüfte aña şâh ü vezîr ü gedâ geçer
gögsüme ğamzelerin o kaşı kemân-ı tîr
şöyle urur ki bir yañadan bir yaña geçer
3. dilden geçer mi andan öte câna kıanup
doğrusı bu ki [ğamzen] okı artuğa geçer
ey mâh-çihre olma cefâya dilîr kim
eflâk cevşenine ħadeng-i du'â geçer
5. ey ümmet-i muħammed esirgen necâtiyi
yıllardurur ki ħâk-i reh-i muştafâ geçer

488.

mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
muzâri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. devr-i ruħunđa 'âşıkâ şun la'l-i nâblar
gül mevsiminde içilür ince şarâblar
elden kıoma ayağı diyü muttaşıl baña
câm-ı cemün ħikâyetin eyler ħabâblar
3. anlamayan ħayâlini mecmû'a-i gülün
'ârif degüldür okusa yüz bin kitâblar
göstermesün şakın saña parmak ħisâbını
mâh-ı felek ki naķd-i ħayâtun ħisâblar
5. yarun cemâli nûrı güneşden 'ayân imiş
sendendürür necâtî bu denlü ħicâblar

487. 79^b: [Ġazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 81 / (Tarlan, 1963: 195)

2 ğamzelerin o kaşı kemân-ı tîr: tîr-i ğamzesin ol kaş arı kemân.

3 geçer mi: geçerdüm.

kıanup: geçmese.

5 ey: hay.

488. 80^a: [Ġazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 105 / (Tarlan, 1963: 209)

5 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

sendendürür: kimdendürür.

bu denlü: bunca.

imiş: iken.

necâtî: necâtiye.

meḡŭlŭ fā'ilātŭ meḡā'ilŭ fā'ilŭn
muḡārī' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. biñ şayd idince yayını bir pehlevān aşar
kâşuñ bu resme gün başına bir kemān aşar
bāzār-ı ḡüsn içinde gönŭlden şınur şaçuñ
zīrā metā'-ı ḡalbdŭr āḡir ziyān [aşar]
3. gördŭñ ḡad-i niḡārı eyā bāḡıbān-ı luṭṭ
var sende bir bunun gibi serv-i revān aşar
yazıldı müşḡ ile şeref-i āfitābdan
tŭmārılar ki ṭurra-i 'anber-feşān aşar
5. zencīr-i zŭlfi cāmī'-i ḡŭsninde dilberŭñ
ḡandīl-i āfitāb ũ meh-i āsumān aşar
bir gün şaçında boḡulur ölüŕ şikeste ḡāl
çoḡılar necātī kendŭzini nāḡehān aşar

489. 80^a: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı*: G. 70 / (Tarlan, 1963: 188)

1 bir: her.

2 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

3 Divanda bu beyit 6 beyit olarak yer almaktadır.
bunun: şunun.

4 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.
āfitābdan: āfitābda.

5 Divanda bu beyit 8. beyit olarak yer almaktadır.

6 Divanda bu beyit 10. beyit olarak yer almaktadır.
boḡulur: boḡınur.

ölür: aḡar.

ḡāl: dil.

490.

mefā'ülün mefā'ülün fe'ülün
hezec + - - - / + - - - / + - -

1. çınarun ƙadd-i yāra nisbeti var
eli yufƙa velī hoş himmeti var
iki şişe gözüm izün ƙumından
dolısar āhir ammā sā'ati var
3. elün depret yürüt sākī ayağı
ki devrānün begāyet sür'ati var
lebünje benzedügi için mey-i nāb
el üstine tutarlar hōrmeti var
5. şarardur benzini zāhid ve līkin
riyāzetle degüldür 'illeti var
ayağuna yüzün sürer necātī
eyü varur başında devleti var

490. 80^a: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı*: G. 86 / (Tarlan, 1963: 198)

2 āhir: bir gün.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
üstine: üstinde.

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

6 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

491.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. dil kesilmez 'ışk-ı dilberden қо nāşih sözi kes
veh kim bu h^vāb-ı eceldür olımaз māni' mekes

'āşık olmayınca itmez kimsene dilden figān
yola girmeyince kılmaz nāle vü zārī ceres
3. 'āşık için ağlayanlar ayruқ acı görmesün
müstedām olsun benimçün ağlayanlar bir nefes

aḥşamın gel dünle git itme raқībünden ḥazer
gice gezdün diyebilmez mäh-ı tābāna 'ases
5. ḥüsn gülzārında cān bülbüllerin aşmağ için
kara tellerden düzetmiş zülf-i müşğīnün kafes

luṭf u meydānında sen burduḡ çinārūḡ pençesin
didi el arқası yirde ey boyı şimşād pes
7. ey necātī 'āşık olanlarda neyler ārzū
kendüni dağıtma cem' olmaz hevā ile heves

491. 79^bderkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı*: G. 246 / (Tarlan, 1963: 295)

1 kim: ki.

3 ayruқ: ayruğ.

ağlayanlar: ah idenler.

4 git: gel.

6 luṭf u: luṭf.

492.

mef'ülü mefâ'ilün mef'ülü mefâ'ilün
hezec- - + / + - - - / - - + / + - - -

1. doldur var iken sâķi yâķüt-ı revāndan Һaz
çün 'ömr degül bâķi al ķüt-ı revāndan Һaz
ey şeyh nedür tedbîr alnuma benüm taķdır
yazmış kim alam dâ'im bir Һaşı kemāndan Һaz
3. nâz ile geçüp bir gün sögmedi du'acıya
geçdi günüm almadum 'ömr-i güzerāndan Һaz
Һaţţun geleli meylüm la'lüne ziyād oldı
artar ecel irdükde her Һastaya cāndan Һaz
5. gül-zâr-ı cinān ise vuşlat yolınun bâķı
itmeye ma'âzallah dil bâğ-ı cināndan Һaz
ol Һadd-i Һırāmāna 'arz itme necâtî ruķ
kim serv-i bahâr itmez evrâķ-ı Һazāndan Һaz

492. 80^aderkenar: [Ėazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 259 / (Tarlan, 1963: 303)

3 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

4 Һastaya: kişiyе.

5 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

6 ol Һadd-i Һırāmāna 'arz itme necâtî ruķ: ol serv necâtînün baķmaz yüzine zîrâ.
kim serv-i: şimşād-ı.

493.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. şol ki tecrîd olmaz tâc ü kabâdan geçemez
halka-i bezm gibi ehl-i riyâdan geçemez
vaşla mâni' yoğ idi olmasa seylâb-ı sirişk
kâmudan geçdi gönül hastası mâdan geçemez
3. geçmelü oldı gönül za'f ile çenberlerden
ne havdâdur bu ki ol zülf-i dü-tâdan geçemez
beli mihrab-ı 'ibâdetde iki büküldi
zâhidi gör ki dahı bâb-ı riyâdan geçemez
5. meyl ider dâne-i teslîme gönül murğı velî
zülf-i miskîni koyup dâm-ı belâdan geçemez
sîneme va'de-i vaşl itmiş idi tîr-i müjen
dil tekâzâ ide diyü bu yañadan geçemez
7. sâķiyyâ câm-ı maḥabbetde necâtî-i levend
bâdeden geçdi leb-i rûḥ-fezâdan geçemez

493. 80^aderkenar: [Ġazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 224 / (Tarlan, 1963: 283)

1 riyâdan: şafâdan.
2 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
3 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.
4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.
5 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
teslîme: ḥâlûne.
6 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
7 câm-ı: bezm-i.

494.

mefā'ılün mefā'ılün fe'ülün
hezec + - - - / + - - - / + - -

1. demî hoş gör ki dehrün lu'beti vār
bu deyrün dürlü dürlü şüreti vār
felek tamberveş yorup kulağum
yine benzer benümle şöbeti vār
3. revân oldı yitiş ol serve ey dil
ki 'ömr-ı nâzenînün sür'ati vār
şaçun küfrin cemālün muşhafından
gider billâhi kim dîn gayreti vār
5. inşiler derd ile ağıyâr ammâ
muhabbetten degül 'illeti vār
yetiştı birliğe dilberle sūzî
harım-i vaşl içinde vahdeti vār

495.

mefā'ılün mefā'ılün fe'ülün
hezec + - - - / + - - - / + - -

1. gülâcuñ la'l-i yâra nisbeti var
dili yufka velî hoş himmeti var
bu gönlüm hâki ferhâd-ı gamunla
tutısar dehri ammâ sâ'ati var
3. tabîb-i çeşmün itdi bu derdüm efzûn
sözün şıdğı budur kim 'illeti var
bize kevşer-i lebün ziyâde kevşer
belî her şerbetün bir lezzeti var
5. elinden lâmi'î kıomaz ayağı
müdâm olsun başında devleti var

494. 80^b: [Ġazel-i Sūzî]:

495. 80^b: [Ġazel-i Lâmi'î]:

496.

mefā'îlün mefā'îlün fe'ûlün
hezec + - - - / + - - - / + - -

1. cemālün şem'inün germiyyeti var
beni yakmağa benzer niyyeti var
ayağ üzre yürür bezmünde şem'ün
yanar odlar başında hizmeti var
3. geçüp dil cām-ı 'ışkuyla özinden
benüm rûhum iken hoş hürmeti var
ayağın toprağın virmez cihâne
başında her kimün ki devleti var
5. mukâbil olalı ol âfitâbe
mehün gün gibi şem'i şöhreti var

497.

mefā'îlün mefā'îlün fe'ûlün
hezec + - - - / + - - - / + - -

1. yüzüne âfitâbun nisbeti var
saña yirden göge dek minneti var
nigârın gitmedin öp zülfin ey dil
ki 'ömr-i nâzeninün sür'ati var
3. kaşun mihrâbın egmiş yine şüfi
namaza durduğuna niyyeti var
müneccimdür ruğun devrinde gerdün
[k']önde ây ü günden sâ'ati var
5. güneş yüzlülere içti toluyı
revâninün 'aceb germiyyeti var

496. 81^a: [Gazel-i Şem'i]: *Şem'i Dîvânı*: G. 47 / (Karavelioğlu, 2014: 158)

2 yürür: тұrur.

3 hürmeti: râhetti.

497. 81^a: [Gazel-i Revânî]: *Revânî Dîvânı*: G. 95 / (Avşar, 2017: 231)

3 durduğuna: durduğundan.

498.

mefā'ülün mefā'ülün fe'ülün
hezec + - - - / + - - - / + - -

1. kapuḡa ki āsumānuḡ nisbeti var
özine gör ne 'ālī himmeti var
belā ḡaddüḡden irer baḡa āḡir
belī her nesnenüḡ bir āfeti var
3. nigāra cānı mı var k'ola hem-tā
büt-i ḡinüḡ nesi ne şüreti var
olup māhiyyeti rüşen kemāhī
o māhuḡ şehir içinde şöhreti var
5. olursa daḡı nazmī sırr-ı 'ışḡuḡ
dime fāş ide ḡayra ḡayreti var

499.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. seg-i kūyuḡ baḡa da veh dese rūḡum sevinür
bir gedāya bir ulu itse teraḡḡum sevinür
bir ḡazel söylese ṡab'um sevinür cān u göḡül
ḡāceler tūṡileri kılsa tekellüm sevinür
3. 'ālem güldükçe niçe ferāḡ olmayayın
'āşıkḡuḡ cānı nigār itse tebessüm sevinür
gözlerüm ağlaşur al eyledükçe eşküm
al ḡil'atlerine gerḡi ki merdüm sevinür
5. zātīyā ben niçesi ağlamayayın her dem
bendenüḡ ağladığum görse efendim sevinür

498. 81^a: [Ġazel-i Edirneli Nazmī]: *Edirneli Nazmī Dīvānı*: G. 1666 / (Üst,2018: 993)

3 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

4 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

499. 81^a: [Ġazel-i Zātī]: *Zātī Dīvānı*: Divanda yer almamaktadır.

500.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. baña yarun̄ yañağı vü lebi vü qaddi yeter
üzül ey gül açıl ey gonca yıkıl ey 'ar 'ar
baña ol qāmeti ṭubā lebi 'unnāb gerek
nideyin görmek ile serv-i çemenden ne biter
3. bir iki gün daḥı sen māha irişmezse eger
yaşum u āhum ider yiri göki zîr ü zeber
göricek derd ile kan ağladuğımı ter olur
kızarur çihre-i zîbāsı nitekim gül-i ter
5. gice gündüz işidür āh-ı fiğān eyledüğüm
hiç bir kerre dimez ḥasta necātî neyler

501.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. göremez bād-ı şabā rāh-ı ḡubārından eşer
ḥāk-i pâyına irişdüm diyü şavurur eşer
şöyle bay oldu ser-i zülfi yüzi devrinde
genc-i ḥüsninde eli her neye isterse irer
3. mesken olalı senün̄ ḥayl ü ḥayālüne gönül
her dem ol ḡamze deler bağrumu ol ḡam zedeler
irişür ivme lebümden saña bir buse diyü
her nefes bal çalar ağızuma ol la'li şeker
5. kan ile çıkısa cigerden n'ola peykānı 'aṭa
bedene cân neyle girdise anuṇla çıkar

500. 80^bderkenar:[Ġazel-i Necātî Beg]: *Necātî Beg Dīvānı*: G. 72 / (Tarlan, 1963: 190)

501. 80^bderkenar: [Ġazel-i 'Aṭā]:

502.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. 'alem-i âteş-i âhı dikelüm eflâke
sürelüm rüy-i niyâzi dil ü cânden hâke
hem-demümdür nitekim gözlerimün kanlı yaşı
virmezem hâk-i der-i meykede-i eflâke
3. kendüye çünkü hışâr eyledi mülk-i 'ademi
leşker-i gam bulımaz yol benden bî-bâke
görüp anı sığınıyor ol yüzi gül ağyâre
nitekim bād olıcağ gül sığınur hâşâke
5. şem'iyâ âteş-i hasretle seni hâk eyler
âb-ı vaşl irmez ise bu dil-i âteşnâke

503.

fâ'ilātün fâ'ilātün fâ'ilātün fâ'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. gâfil olma ey melek âhum okından kıl hâzer
kim tokuz kat cevşen-i eflâkden eyler güzêr
ey melek-sîmâ beni bir lahza göstermez başa
bilmezem n'ister 'aceb benden sipîhr-i kîne-ver
3. âh kim mahv oldu yaşumdan vücûdum ser-te-ser
yâ ilâhî olmasun hiç kimseler benden beter
geldüğince sineme bir lahza ârâm eylemez
tîr-i gamzen ey keman-ebrû igen nâzûk geçer
5. leşker-i gam dostum bu yañedan el-bir idüp
bu dil-i virânemün bilsem nesin yağmâ ider
'âşık-ı şadıqlara düşmenler itmez itdüğün
el-hâzer ey dostlar devrân elinden el-hâzer
7. görinen encüm degül ey mâh-rû kevn ü mekân
âteş-i âh-ı dil şem'iden oldu pür-şerer

502. 80^bderkenar: [Ġazel-i Şem'î]: *Şem'î Dîvânı*: G. 165 / (Karavelioğlu, 2014: 225)

3 mülk-i: şehir-i.
benden: bu dil-i.

4 anı: âhüm.

503. 81^aderkenar: [Ġazel-i Şem'î]: *Şem'î Dîvânı*: G. 59 / (Karavelioğlu, 2014: 165)

3 ser-te-ser: ser-be-ser.

6 devrân elinden: ol bî-vefâden.

7 Divanda bu beyit 9. beyit olarak yer almaktadır.

504.

mefā'ülün mefā'ülün fe'ülün
hezec + - - - / + - - - / + - -

1. cihānuñ yoğ u varı'çün ne ğamdur
gel ey 'aşık cihānda dem bu demdür
saña kısmet olan rûz-i ezelden
belâ vü miñnet ü derd ü elemdür
3. şafâ vü 'işret-i 'âlem didüğün
haķıķat anladusa cümle şemdür
yüzüm karasına bakma ilâhi
kirāmuñ kâfî sen işün keremdür
5. yûri var kûy-i yâre ķahrî yüz sür
maķām-ı 'aşıkân beytü'l ħarāmdur

505.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. çün ħırāman seyr ide ol serv-i ķadd gülzārda
ķaddini görüp ħacāletden ķala gülzārda
turrası niçün yüzinden yüz çevirmiş dilberün
naķşa tapmaķdur ħod āyın mezheb-i küffārda
3. sehv ile ħaţţuña benzetmiş benefşe kendözin
çekdiler dilin ķafādan gezdürüp bāzārda
ķar'-ı deryāda ħayāsından nihān oldu güher
dürç-i dür bulundu çün bu dürç-i gevher bārda
5. dökse tañ mı ķanumı mestāne ğamzen dem-be-dem
kimseye olmaz teraĥĥum merdüm-i ħunĥārda
ey delilî āferin ol la'le kim yüz ğunc ile
ğoncaveş çāk-i giribān eyledi ğüftārda

504. 81^b: [Ġazel-i Ķahrî]:

505. 81^b: [Ġazel-i Delilî]:

506.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. dil saçun gibi dem-a-dem bî-karâr olmak neden
'aql-ı tırran gibi her dem târ-u-mâr olmak neden
câna kaşd itdiyse ğamzen billâhi ey gönüm alan
tiz olsun aña bunca intizâr olmak neden
3. gözlerümden şüretün naķş itdi çeşmüm merdümi
levh-i dilde bir dağı naķş-ı nigâr olmak neden
tâ toğunca mihr-i hüsün şubha dek ey meh-cebin
eşk-i çeşmüm her gece encüm nişâr olmak neden
5. genc-i dilde 'ışkınuñ gencini nihân itmiş idim
düzd-i dil ğamzen ucından âşikâr olmak neden
'arz kılma çeşm-i ruhsârnuñ cemende dostum
lâle vü nergis görüp hâk-i sâr olmak neden
7. la'l ü yakut akıpdur gözden delîlî dem-be-dem
leblerün devrinde la'l-i âbdar olmak neden

507.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. geh şehâb-ı zülfin açup âfitâbın gösterür
geh döner hicrân şebinde mah-tâbın gösterür
didüm ey cân kandan öğrendün bu nâz u şiveyi
gül gibi çıkardı koyunından kitâbın gösterür
3. hüsñ bâzârında dolandurdu zülfi göñlümi
şimdi durmuşdur başa barmağ hesabın gösterür
zülfini geh pîç-i tâbeyler gehi pürhum kılar
durmadan 'âşıqlara nâz u 'itâbın gösterür
5. 'ışk hâlınden tabîbe çok su'al itdüm bugün
derdümü bilmez başa şâfî cevâbın gösterür
tâlî'i gördüm seg-i küyünle şehir-i yâr ider
halka ya'nî itlerünle intisâbın gösterür

507. 82^a: [Ġazel-i Tâlî'i]: *Tâlî'i Türkçe Dîvânı*: G. 12 (Gedik, 2022: 99)

4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

6 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

hâlınden: yolında.

508.

mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün
hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. şöhetde kocalar diyü ol müy-meyânı
‘âşıklarınun bir kıla döndi yine cânı

nâz ile didi söyle bunun gibi yalânı
3. görün niçesi şühdür ol gönca dehânı
bir tâze çemendür haţî-ı rûhsârı hüsnde
bir gönca-i terdür deheni berg-i zebânı
5. ebrûnı revânî n’ola yalvarup öperse
‘âdetdür öperler güzelüm çünki kemânı

508. 82^a: [Gazel-i Revânî]: *Revânî Dīvānı*: G. 423 / (Avşar, 2017: 424)

- 1 Divanda bu beyit yer almamaktadır.
- 2 Divanda bu beyit yer almamaktadır.
Mecmuada 1. mısra yazılmamıştır.
- 3 Divanda bu beyit yer almamaktadır.
Mecmuada 1. mısra yazılmamıştır.
- 4 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

509.

müstefilâtün müstefilâtün

recez - - + - - / - - + - -

1. güci çoğ eyler kaçuñ kemānı
çekdi nice kez miskīnler ānı
dilber çok ammā ben sevdüğümün
hiçbir güzelde yokdur dehānı
3. kırduñ geçürdün şāhib-i dili hep
biz şimdi gördük şāhib-kırānı
hattuñ gelelden mahv oldu bir zülfün
el hatṭu bākī ve'l 'ömrü fānī
5. tab'ī mesīhī deryāya benzer
bir dildür anda gūyā zebānı

510.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. gördi bir saçlı perī gözüm bugün hāmmāmda
benzemez hūr u melek billāh aña endāmda
gül yüzün evrādiyesi okur her seher dil bülbüli
zelili teşbih ider tāvus-ı cānum şāmda
3. kız tenhā bir gösterirsün didüm alnuñı tamām
didi kim bedr-i kāmēr bir kez toğar eyyāmda
tut eşigin dilberā ağzuñda şīrīn ü şūr
dürr ü mercān derc olupdur hüsnuñe derc-i cāmda
5. ey hāmīdī zülfveş yüzinde ol raķibi bī-dīn
ma'nide kāfirdür ammā şüretā islāmda

509. 82^a: [Ġazel-i Mesīhī]: *Mesīhī Dīvānı*: G. 283 / (Mengi, 2020: 298)

2 dilber: güzel.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
şāhib-i: ehl-i.

4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

deryāya benzer: baħr-i düererdür.

bir dildür anda: deryāya benzer.

510. 81^bderkenar: [Ġazel-i Hāmīdī]:

511.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. gel külâhuñdan çıkar habs itme göster kâkülün
boynuna dīvāneñün bend olmak ister kâkülün
‘arızun üzre şabâ ditrendüğünde lütf ile
şu yüzinde sünbüli terkibi ditrer kâkülün
3. baş çeküp hâl-i siyâhuñ önüne düşmüş meger
oldı rûma gelmege hindüya rehber kâkülün
haddünün şîrînligin misk-i haddünden yazmağa
oluban kıldan kalem levhden defter kâkülün
5. ka'be-i hüsnünden haţtuñ nürdan kandilveş
aşıl u seyrân idüp misk-i mu'anber kâkülün
hâverî gün geldüğince niçe gam-gîn olmasın
kara bahtumdan giceler gibi ister kâkülün

512.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. tâ ki çıkdı mülket-i 'oşmân içinde bir çerâğ
urdu küffâr ehlinün bağına çünki tâze dâğ
ordugâhın yükledüp itdi kızılbaş a sefer
yeryüzin tutdı sipâhî hayme vü çadır otâğ
3. şâh-ı 'âlem h'ân selîm itdi çü tedbir-i yarâğ
heybetinden titredi berr ü baħr u hind u 'ırağ
ahâliyle taħt-ı ni'metinde bu mu'ayyen bağladı
mışr u şam başra vü bağdâda gönderdi yasâğ
5. bu ğulâmî cân ile dâ'im du'â kılmağtadur
hağ te'âlî eylesün dâ'im belâlardan ırâğ

511. 81^bderkenar: [Ġazel-i Hâverî]:

512. 82^aderkenar: [Ġazel-i Ġulâmî]:

513.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. bend-i zülfünle şehâ biz boynı baĝlu çâkerüz
kulların içinde bu 'unvân ile ser-defterüz
hayme-i 'ışkı kurup çaldık maḥabbet ṭablını
şimdilik nevbet bizümdür biz de başka mehterüz
3. sen ḥarâmî gözlüye çünkim yatakdur cân u dil
ĝaybet eylerseñ seni biz de cân u dilden isterüz
la'l-i nâbuñ yâdına düşdük şarâba şöyle kim
her ne yerde bir ḥum-ı mey görsevüz küp düşerüz
5. bu ulu nîmet degül midür mesiḥî bize kim
faḫrumuzla bunca ebkâr-ı ma'ânî beslerüz

514.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. câ-be-câ ey sîm-ten cismümde dâĝ kılup feşân
aṭlas-ı derd üstine altun beneklerdür hemân
şâh-ı 'ışkam oldu âfâk içre ey ḥürşîd-ḥad
dûd-ı âhum üstime bir lâciverdî sâye-bân
3. gitdi nâlem 'arş kandîlin çıkup uyarmaĝa
dûd-ı âhum anuñ önünce götürdi nerdubân
yirde gökde zerreveş şabr ü qarârum kalmadı
göreliden gün yüzünü ey meh-i nâ-mihr-bân
5. ey fiĝânî dün gice sevdâ-yı zülf-i yâr ile
dûd-ı âhum başın alup göklere oldu revân

513. 82^aderkenar: [Ġazel-i Mesîḥî]: *Mesîḥî Dîvânı*: G. 99 / (Mengi, 2020: 179)

514. 82^aderkenar: [Ġazel-i Fiĝânî]: *Fiĝânî ve Dîvânçesi*: G. LXIII / (Karahana, 1966: 93)

1 cismümde: sînemde.

515.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. hoş gelür 'uşşāka cev̄ ile cefā cānāndan
pes ne ma'nīden şikāyet eyleye cānāndan
gülşen-i hüsñünde dil kıldı 'izārında qarār
'andelībe seyr-i güldür çün ğaraẓ bostāndan
3. ğamzine uyup raķībin n'ola katl itse beni
ādem ölmek şimdi mi oldu begüm bühtāndan
tañ mı i'rāz etse zāhid muşḥaf-ı hüsñüñ görüp
ey melek şeyṭān olan lā-büd kaçār kur'āndan
5. gerçi kim lāyık degilsün luṭf-ı yāre sa'diyā
rahm idüp n'ola eger yād eylese iḥsāndan

516.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. pādişāhum nem ola ol ulı dergāha yarar
cāndan özge nesi var ola kuluñ şāha yarar
lebleründen bize bir buse buyur başuñ'ıçün
ger bir iş işleyeyin dir-isen allāha yarar
3. günün ey zühre-çebīn gūnidür gice gibi
pasbān olmaz işigünde hemān māha yarar
ey gözüm yaşı dem-ā-dem yire geçsün yiridür
göge çıkmak dün ü gün nāle ile āha yarar
5. āşikār avla yūri şīr gibi āhūları
şiñe pusa yürimek ṭālī'-i rūbāha yarar

515. 82^b: [Ġazel Sa'dī]:

516. 82^b: [Ġazel-i Ṭālī'-i]: *Ṭālī'-i Türkçe Divānı*: G. 20 (Gedik, 2022: 104)

2 işleyeyin: işleyeyin.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

günün ey zühre-çebīn gūnidür gice gibi: güneşün kem durur ey zühre-cebīn giceligi.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

5 şīr gibi āhūları: āhūları şīr gibi.

517.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. her kaçan kim hâli ol yârın yañağın yaşdanur
güyyâ pervânedür düşmiş çerâğın yaşdanur
yaşdanursa çeşm-i hûnrizün 'acil olmaz
düzd-i çâpükdür ki içinde bıçâğın yaşdanur
3. bezm-i hüsnünde lebün devriyle zülfün sâkiyâ
bir kadehden mest olup düşmüş kabâğın yaşdanur
müntehâ-yı kad üzre zülfün düşüpdür toğru
müddet-i tāvusı gibi tûbâ yuvâğın yaşdanur
5. var ise devlet cemâlî dünyede şol başda
hâba varmışdur cebinün ayâğın yaşdanur

518.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. 'âşıkun göz açup her dem cemâlî yâre bak
'ârifün vahdeti bağına gir gülzâra bak
almaq istersen eger esmâ-yı hüsnâdan haber
hâme-i kudret ne yazmış şafha-yı eşk-bâra bak
3. şâf olup âyineveş gönlünde yoğ ise sürür
gel berü kılsun tecellî göz açup didâra bak
anladuñsa ger ene'l-hak sırrını manşûr-vâr
'ışk meydânında başunı koyuben dâra bak
5. pâ-bürehne baş açuk kûyında göricek nigâr
didi billâhi görün şol kaħriyi hûn-hâra bak

517. 82^b: [Ġazel-i Cemâlî]:

518. 83^a: [Ġazel-i Kaħri]:

519.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. sen perinün nâr-ı âhumdur yağan hammâmını
kubbe-i minâsına çeşmüm koyupdur cânını
ârzü idüp miyânun vaşlını âh itdiler
fuğalar cümle göge boyadılar endâmını
3. lûleler âgız açup şîrîn lebün hayrânıdır
sen gözi mestün görelden peste vü bādâmını
mâh-ı nev taşıyla şu koysa ne var ayâğuña
dest-i lütfünden görüpdür gün gibi in'âmını
5. gül şuyun sende rahîkî ol kalendarveş tırâş
yâr ile itmek dilerseñ hacılar bayramını

520.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. çün dil-i miskîni zülfün kıldı sevdâ-yı mizâc
ey müferrih-leb buyur şehd-i şifân ile 'ilâc
katı gönülde bu gönlüm şınduğın 'ayb itme kim
idemez taşta tahammül şîşe-i nâzüg-mizâc
3. ey şeh-i hüsn isteme dilden karar ü şabr kim
şehr-i vîrândan hemîşe şehriyâr almaz harâc
tıynetün tahmîr olurken benzer ey nâzüg-beden
âb-ı hayvân ile bulmuş hâk-i cennet imtizâc
5. dilde çok durmakla mihrün hâliş olduğı bu kim
bâde-i şahbâyı egletdükce şâf eyler zücâc
ahmedî dervişi çün oldu gedâ-yı küy-ı yâr
'âlemün sulţânıdur bî ihtiyâc-ı taht u tâc

519. 83^a: [Ġazel-i Rahîkî]:

520. 83^a: [Ġazel-i Ahmed Pâşâ]: *Ahmed Pâşâ Divânı*: G. 25 / (Tarlan, 2005: 172)

4 âb-ı hayvân ile bulmuş hâk-i cennet: hâk-i cennet âb-ı hayvân ile bulmuş.

6 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

Takdim tehir yapılmıştır.

521.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. nice bir akıdalum yaşımızı âb gibi
sen varup seyr idesin 'âlemi mehtâb gibi

'ışk ola ancılayın 'aşık ferhâd-ı dile
zehr-i şîrîn alup nûş ider cüllâb gibi
3. olmaya zerrece gönlünde kudûretten eşer
hîlâf-ı meşreb bulunur kim ki mey-i nâb gibi

zamm-ı ebrûnı görüp her ki sücûd eylemeye
kible den dönsün anuñ şüreti mihrâb gibi
5. yine ol şevk-i harâbatı kenâr itmek için
kahriyâ ağlayayın yaşumı seylâb gibi

522.

mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. cihânda hep mestlik sâğar-ı peymânen den geldi
oluban döndürdi dil nergîs-i mestânen den geldi

çeküp fûrkât 'adem-i mülküne biñ şandum merdüm
tutuşmak şem'-i rüyun şevkine dîvânen den geldi
3. 'âlemler dikdi âh-ı âteşüm burc-i eflâke
seher çün gördüm o meh kandi bigânen den geldi

tavâf-ı ka'beyi hac kabûlü saña ey zâhid
baña feyz-i ilâhî cânib-i meyhânen den geldi
5. geçüp dile melâmetden kabâ-yı tâc-ı 'izzetden
belâ tâcın urınmak şûrî-i dîvânen den geldi

521. 82^bderkenar: Kahrî:

522. 82^bderkenar: [Gazel-i Şûrî]:

523.

mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. şevâb-ı hacc itmekden şafâñ var ise ey dilber
dil-i 'uşşâkı incitme ri'âyet eylegil ekşer
2. şerâdan dūd-ı âhumı irürmişem semâvâta
müsâhib olalı saña raķīb-i kelb-i bed aħter
3. şebâtı yokdur ey dilber cihânun ġâfil olma kim
niçe ġüsn ıssınun ġördün ġüsnünü ebter
şevâbın kaşd idüp cānâ kitâb-ı ġüsnün âyâtın
ider her rûz u şeb ġöñlüm muķayyet oluben ezber
5. şiyâbî ile şevâb itmek dilerseñ ey şeh-i 'âdil
dehâ vü ġüsnünde ġörüp kıl nâzûk iken bihter

524.

mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. şeh-i mülk-i cünūnam kayd-ı âlemden ferâġum var
ne mîrüm ne vezîrüm vezâretüm ne otâġum var
ezel şubħunda ey ġâfil ebed şâmına dek rûşen
yanar şem'-i muħabbetden uyanmış bir çerâġum var
3. çerâġ-ı 'âşık-ı şûridenün olmaz ey mehrû
dilin rûşen istersen tenümde tâze dâġum var
külâh-ı ma'nâ-yı göge atarsam tañ mı ey zâhid
elümde ġün gibi cām-ı şafâdan bir ayaġum var
5. saña şor kusûr-ı şûfî meydânımız aña şûrî
benüm cennet gibi muķârin ġoş taraġum vār

523. 83^aderkenar: [Ġazel-i Şiyâbî]:

524. 83^a derkenar: [Ġazel-i Şûrî]:

525.

mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
muzâri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. âbdâl-ı dil ki kendüyi zeyn itdi dâğ ile
bâzâr-ı 'ışka cerre gelüpdür çerâğ ile
feryâd ü nâleler göge çıkmazdı dün gice
âhum yoluna varmasa yalın yarağ ile
3. ferhâd lâle gör keseydi bîsütûnda
şîrîni seyre çıkıdı şanurdu otâğ ile
bezm-i cihânda şu'le-i âhumla âsumân
rakqâsa döndi kim döne yalın bıçâğ ile
5. el virmedin bu sâkı-i devrân figâniyâ
bezm-i cehâletde yıkdı beni bir ayağ ile

526.

fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. yâr-ı engüşt leb-i la'l-i şeker-ğand içre
benzer ol çüb-ı nebâta ki ol kând içre
kâkülün fikriyle vâdi-i hicrânda gönül
râh-revdür gice kalmış ola derbend içre
3. mâh-rûlarda n'ola hüsle mümtâz olsa
şâh olan yûsufıdı böylece ferzend içre
mâh-ı nevdür ki şeref burcına şalmış pertev
'ukdeler kim şanmâ şardun o dülbend içre
5. rahmî bir şüh-ı 'acem sevdi lebi şevkiyle
dâsitân oldu ne çâre o semerkand içre

525. 83^b: [Ġazel-i Figâni]: *Figâni ve Dîvânçesi*: G. LXXV / (Karahan, 1966: 105)

2 feryâd ü nâleler göge çıkmazdı: feryâdı nâlemün göke ağmazdı.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
gör keseydi: görse idi.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

5 virmedin: virmedi.

526. 83^b: [Ġazel-i Bursalı Rahmî]: *Bursalı Rahmî Dîvânı*: G. 203 / (Erdoğan, 2017: 272)

2 fikriyle: hecriyle.

3 mâh-rûlarda: hûb-rûlardan.

olsa: olsañ.

böylece ferzend: niçe [ki] derbend.

527.

mefā'îlün mefā'îlün fe'ûlün
hezec + - - - / + - - - / + - -

1. bir alay 'âşıkuz dildârimuz yok
belâlî bülbülüz gülzârimuz yok
cefâ vü cevri yârün başdan aşdı
dirigâ ögmege miqdârimuz yok
3. degışdük fakra biz faḥruṇ libâsın
ki şanma câme-i dâsitârimuz yok
4. getürdün kapuṇa rûy-ı siyâhı
ḳabûl et bundan özge vârimuz yok
5. ezel câmında olduṇ mest-i emr-i kâr
anun' çün ḳahriyâ ḥüşyârimuz yok

528.

fe'îlâtün mefā'îlün fe'îlün
ḥafîf + + - - / + - + - / + + -

1. yârsuz bu cihânda n'eylersin
serv yok bûsitânda n'eylersin
'ışḳ-ı leylâyı iste gönölünden
hây mecnûn yabanda n'eylersin
3. ey gönül murḡı yüce pervâz it
bu türâb âşiyânda n'eylersin
tîr-i âhûṇ gibi felekden geç
lâ-mekân ol mekânda n'eylersin
5. çünkü 'âşık degülsin ey emrî
söyle küy-ı fülânda n'eylersin

527. 83^b: [Ġazel-i Ḳahri]:

528. 84^a: [Ġazel-i Emri]: *Emrî Dîvânı*: G. 414 / (Saraç, 220)

1 serv yok bûsitânda: güli yok gülsitânda.

2 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

3 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

529.

mefā'ülün mefā'ülün fe'ülün
hezec + - - - / + - - - / + - -

1. dehānuñ işbu çeşm-i hurde-bîne
ne yüzden görüne yâ rabbi yine
kaşuña ger hilâl öykündi ise
sen anuñ kalmağıl eksüklüğine
3. yüzüñe hâl u haţ geldi nitekim
iki kâfir gelür bir günde dîne
ilâhî sen beni sine iletme
niğârı şarmadın sine-be-sîne
5. mesîhî haţ görüp yüzünde didi
koma kâfir yayıldı rûm iline

530.

fā'ilâtün fā'ilâtün fā'ilâtün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. inlemekdür ney gibi her dem nevâsî 'âşıkun
n'eylesün nâlişden özge yok devâsî 'âşıkun
ger kıyâma gelse ol serv kıyâmetler kıpar
kâmet-i bâlâ imiş bildüm belâsî 'âşıkun
3. bir degül bin dâğı bu sine-i şad-pâremün
ya meger seng-i belâdandur belâsî 'âşıkun
hor bakma zâhidâ erbâb-ı hâlün şânına
kara çullar oldu çîn-i fâhîr-i libâsî 'âşıkun
5. şem'-i rûy-ı şevkine ol bî-vefânun şûriyâ
cânını yakmağ imiş bildüm şafâsî 'âşıkun

529. 84^a: [Gazel-i Mesîhî]: *Mesîhî Dîvânı*: G. 231 / (Mengi, 2020: 264)

5 mesîhî haţ görüp yüzünde didi: yüzünde haţ görüp dil müneccim.

530. 84^a: [Gazel-i Şûrî]:

531.

mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. gerekmez tevsen çarḥ-ı deniden ferāğum var
bu 'ālem geşt-güzārında ne çiftüm ne orāğum var
başımda koy jülidem benüm çetr-i siyāhumdur
ferāğat mülkine şāhum ne tūğum ne otāğum var
3. binā-yı firāk ile senün mühründe ey meh-rū
derün-ı hāne-i dilde söyünmez bir çerāğum var
ne seyr-i kubbe-i şahrā ne tavḳ-ı yeşrib ü baṭḥā
ğaribüm şām-ı zülfünde ne yurdum ne tarāğum var
5. gönülden dīdeden hıẓrī çıkardum āb-ı hayvānı
leb-ā-leb hūn-ı eşk ile tolu iki kabāğum var

532.

mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. biḥamdillāh gönül abdāl olaldan tāze dāğum vār
cihānuṅ tekyegāhında benüm de bir çerāğum vār
ben ol sultān-ı 'ışkum ki kazā-yı mülk-i ḥasretten
şu'ā-i şu'leyi yakdum derūnumda otāğum vār
3. 'adem mülkine per açup niçe pervāz edem yā rāb
bu 'ālem āşiyānında benüm yanar çerāğum vār
el aldımsa hemān mescid bucāğında qalayın mı
n'ola meyḥāneye varsam be hey şūfī ayāğum vār
5. қо minnetsüz ciger qanın içeyin lāleveş her dem
firākī bezm-i kesretten benüm şimdi ferāğum vār

531. 83^bderkenar: [Ġazel-i Hıẓrī]:

532. 83^bderkenar: [Ġazel-i Firākī]:

533.

mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. bihamdillâh gâmunla sînem üzre tâze dâğum var
belâyuz monla yanar gün gibi rûşen çerâğum vār
niçe ağlamasun bezm-i gâam ile çeşm-i giryânum
leb-i hicr ile tolmuşdurur iki kabâğum vār
3. tefâhür baña yetmez mi gedâ-yı kûy-ı yâr oldum
cihânun şöhretiyle mülk-i 'âlemden ferâğum vār
ölürsem pire-zen dünyâ elinden almazam nesne
çekışdüm hayliden cânâ hayâtumdan şâğum vār
5. elümden seyf-i hindîden atıyor tîğ-ı tevhidüm
pür olmuş tîğ-ı ahdarla belümde şadâğum vār
tam'a pencîn-i kal' itsem n'ola bâğ-ı ümîdümünden
huzur ile kana'at-ı genc içre durâğum vār
7. ferâğat mülkine şâhum n'ola artursa 'unvânım
civânî ishâk sâiebân gülgün otâğum vār

534.

mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
muzâri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. iden nezâre verd-i ruḥ-i al-i aḥmede
şallî 'aleyh okuya cemâl-i muḥammede
ḥüsn-i ḥaṭṭına vecde gelüp kâtib-i sipihr
ruḥsâr-ı mâha misk ile yazdı müsevvede
3. ferhâd olayduñ ola mı senden baña diyü
durup fiğânım ile ider kûh 'arbede
âhum göge irişdi gönül tutuşup yanar
kandil var ki aşıla tāk-ı zebercede
5. başdan saçı gâamın çek el uzatma ğayrıya
irmek sühâyî ister isen 'ömr ü sermede

533. 84^aderkenar: [Ġazel-i Civânî]:

534. 84^b: [Ġazel-i Sühâyî]:

535.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. nāzenīnler şehri bir dilber-i zībā gördüm
mūmiyāndur bādāmın bāhir ü peydā gördüm
nāzdan ḥaṇṇer-i ḥūnrīz gözi şīve ile
bir içüm şu gibi ḳatlūme müheyyā gördüm
3. çıkdı yaşum gibi hep serv-i cihān gözümden
şalınur nāz ile bir dilber-i ra'nā gördüm
söyleşür tūṭī gibi destūme āyine şunup
mihri vār bendeye ol la'l-i şekkerḥā gördüm
5. cān çaker-i çāh-ı zenaḥdānı düşüp sihrī gibi
zülf-i bendinde yaturlar niçe şeydā gördüm

536.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. yine bir derzi güzel sevdi gönül yāresi çok
rişte-i zülfine baḡlu yiler āvāresi çok
sūzūn-i mihr ile ol mehrū beni dīksūn diyü
tende mīkrāz-ı ḡamunun görünür yāresi çok
3. dünyede iki yaḳa ıssı olayın dīrsūn
sevgil anuḡ gibi bir māh-liḳā pāresi çok
dīl-i dīvāneleri baḡlamaḡa zülfü ile
ḥūsn dükkānına iş açmış ol pāresi çok
5. bin den artuḡ var ola şimdi celilī sürinen
yüzi aştārı belürsiz yiler āvāresi çok

535. 84^b: [Ġazel-i Sihri]:

536. 84^b: [Ġazel-i Celili]:

537.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. dilberā hāl-i lebün rāz-ı dehānuñ kıldı fāş
nitekim esrār-ı ğaybı nokta-i remmāl açar

nitekim zulmet çerāğuñ rüşenāsın arturur
rengini ruhsāruñuñ zülf ile hadd u hāl açar
3. şād olur olsa necâtî işigünde pây-māl
ehl-i dünyā gibi kim gönlini rüy-ı māl açar

537. 85^a: [Ġazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 162 / (Tarlan, 1963: 245)

1 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.
nitekim: şöyle kim.

2 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

3 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.
pây-māl: rüy-māl.

538.

meḡ'ülü fā'ilātü meḡ'ülü fā'ilün
muzāri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. şol goncalar ki la'lün anup ağızın açalar
bād-ı şabā irişi şî'b gelüp ağızına çalar
sen gün şıfatlu vaşf içün ey müştəri-ḡüsn
āheng idince nāleye ben zühre na çalar
3. mızrāb-ı 'ūd-ı şevḡ ile bülbulün daḡı
'ışḡum zebūrını okuyamaz dili çalar
her kime ḡamze eylese ol türk-i nīm-mest
tiḡ-i cefā ile şanasın ol beni çalar
5. ḡülşende serv qarşar elin ha şalar başın
kendüzi oynar eblehi gör kendüzi çalar
ḡam leşkeri ki mülk-i dile ḡonmak isteye
ḡamzen ḡulaḡuzı gelür evvel yerin çalar
7. bezm-i belāda ḡaddümi ceng eyledi diyü
çoḡdan bu derd-mend necātī anı çalar

538. 85^a: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı*: G. 133 / (Tarlan, 1963: 226)

1 irişi şî'b: irişi.
2 vaşf: ay.
ḡüsn: cebîn.
3 ile: iken.
daḡı: dili.
4 ol: kim.
6 yerin: yeri.
7 eyledi: eyledün.

539.

mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

mucteşş + - + - / + + - - / + - + - / + + -

1. revā mıdur ki güneş yüzüne kamer diyeler
gice ile taşra çıkarsan dahı neler diyeler
yüzümi ayağuna süreyin nice olsa gerek
nihāyeti bu ki sen dilberi sever diyeler
3. mesīha ta'ne idüp didi leblerün ne 'aceb
ki bir ölüyi diri kıлмаğa hüner diyeler
lebün katında 'acebdür ki goncayı analar
bir iki yaqası açılmağ haber diyeler
5. levend ü müflis ü mey-hüre vü fakır ü haķır
necātiyem umaram dahı beş beter diyeler

539. 85^a: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı*: G. 117 / (Tarlan, 1963: 216)

1 taşra: seyre.

2 dilberi: serveri.

3 idüp didi leblerün: urup leblerün didi.

4 'acebdür: ne lâzım.

yaqası: yağası.

5 mey-hüre: dīvāne.

540.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. gülleri bād-ı şabā kıande bulursa yaķalar
çāk olupdur şanemā 'ıřķuı elinden yaķalar
cūř idüp kıanlı yaşı lāle gibi ferhādun
al olupdur yine tağlar etegine yaķalar
3. ne revādur ki bu ben hecr odına yanmış iken
degme ĥayvānı alup vaşl şuyına yıķalar
sevinür ellerini kıana boyadıķca nigār
şol güzeller gibi kim destine ĥınnā yaķalar
5. hele ben gördüğümü yāra necātī diyeyin
nice ola neyleyeler ĥāyeti bu kim yaķalar

541.

mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün
mucteşş + - + - / + + - - / + - + - / + + -

1. ne 'ıřķa şabr ider oldum ne 'aķl ile yārum
ne kārı başa iletdüm ne bellü bī-kārum
ne derd çekmeye rāzi ne isterem dermān
ne řıĥĥat üzreyüm el-ĥaķ ne bellü bīmārum
3. belā-yı 'ıřķ ile ĥaķķā ki n'olduğum bilmem
bu anlanur elemenden ki 'āřıķ-ı zārum
kemāl-i lütf ile dilber vefāda bende cefā
ne çārem oldu viřāle ne bellü nā-çārum
5. semā'ī gibi ben ol bī-ĥodem ki 'ālemde
ne keyf ile mükeyyef ne mest ü ĥayrānum

540. 85^a: [Ėazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı*: G. 168 / (Tarlan, 1963: 249)

2 al olupdur: kıızarupdur.

etegine: etegi ile.

3 ki bu ben: bu ki ben.

alup: iledüp.

4 destine: eline.

5 hele ben gördüğümü yāra necātī diyeyin: ey necātī hele ben gördüğümü söyleyeyin.

541. 84^bderkenar: [Ėazel-i Semā'ī]:

542.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + -

1. kendüyi ta'rif idermiş müşg-i ter
öksüz oğlan göbeğin kendü keser
terk ider başın ezilür karşına
râstı şarb aşılâsıdur şeker
3. anuñ'çün cevır ile çok çok günâh
qalbünjî taş eylemişdür dâd ger
hâlümü eşküm didi gûş eyle gûş
söz güherdür pâdişâhum söz güher
5. ideyin rüsvâ ne 'avretdür cihân
zerre denlû himmet itsün baña er
göze görünmez necâtî şî'ri lîk
bir perîdür âdemi bî-hûş ider
7. dimezim şî're hünerdürür velî
buncılayın şî'r dimekdür hüner

542. 85^aderkenar: [Gazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 164 / (Tarlan, 1963: 246)

2 terk ider başın: terk-i ser ider.

3 anuñ'çün cevır ile çok: bî vefâdur itdüğü için.
eylemişdür dâd ger: itdi allâhum meger.

6 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

7 Divanda bu beyit 8. beyit olarak yer almaktadır.

dimezim: dimezin.

dimekdür: dimek key.

543.

meḡ'ülü fā'ilātü meḡ'ilü fā'ilün
muḡāri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. şol dil-rübā ki 'aşıka yüzbiñ cefası var
ḡaḡḡā ki her cefasına biñ biñ vefası var
yüz biñ belası var ola 'ışḡuñ belā budur
kim her belāsınuñ nice biñ mübtelāsı var
3. aşḡāb-ı 'ışḡ āh ider aşḡāb-ı zühd ü hū
lābüd cihānda her bir işüñ bir hevāsı var
her ḡüb şüreti ki görür baḡrına başar
[āyinenüñ güzeller ile ḡoş şafāsı var]
5. yā rab ne götürür bu necātī ki her güzel
aḡa söger meger ki mücerreb du'āsı var

543. 85^aderkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı*: G. 131 / (Tarlan, 1963: 225)

1 vefası: şafası.

2 var ola: vardurur.

3 aşḡāb-ı: erbāb-ı.

zühd ü: zühd.

bir işüñ: kişinüñ.

4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

ḡüb şüreti ki görür: gördüğünü yüz pekidüb.

5 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

1. yāruḡ cefāsı ġayriye derd ü belā gelür
 ben mübtelā muḡibbine luṭf u vefā gelür
 her şubḡ u şām işigine benden du'ā [v]arur
 andan baḡa melāmet ü zecr ü 'anā gelür
3. ol māh-ı dil-fürüza şebīh olduġı için
 baḡduḡca mihr yüzine gözüm dola gelür
 bir şerbet içmişem lebünün ḡasreti ile kim
 anuḡ ḡatında cev-r-i zemāne devā gelür
5. ol serv kimün ahına meyl eyledi 'aceb
 ḡaḡı yıl esdi ol yüzi gül bu yaḡa [gelür]
 görsem raḡīb yüzini ġam yimek isterem
 lābüd ṭa'āma turşu ile iştihā gelür
7. miskīn necātī ah urur kendüden gider
 yāruḡ meġer ki cennet-i kūyın aḡa gelür

544. 85^b: Velehu: *Necātī Beg Dīvānı*: G. 203 / (Tarlan, 1963: 271)

3 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
 içmişem lebünün ḡasreti ile: içdi leblerünün fürḡatinde.
 anuḡ ḡatında cev-r-i zemāne: her derd ḡasta gönlüme şimdi.

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
 esdi: esdi ki.

6 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
 ġam yimek isterem: artuḡ yirem ġamuḡ.

7 urur kendüden: ider ü kendüden.

1. nice bir dil şişesin seng-i cemāl-i yâr sır
gel teraḥḥum kıl ki gönlüm ğurbet içre yâr sır
bildüğini 'aqlumun ol zülf-i serkeş tağıdur
leşkerini şabrumun ol ğamze-i hûn-hâr sır
3. hâşe-lillâh kim nigârün hüsni eksilde cefâ
hey ma'âzallâh kaçan gül revnağını hâr sır
zülfine tolaşmasun dil nakdini almağ için
ġâfil olmasun kişi kim kalb ile bâzâr sır
5. muşhaf-ı hüsnünde ḥaṭṭun yazduğı âyet bu kim
rûm ili yağmâya varup mü'mini küffâr sır
kâmet-i servi havâ-yi kıdd-i hoş-reftâr eger
nâfe-i tâṭârı bûy-i zülf-i 'anber-bâr sır
7. sen zebûn olma necâtî gerçi kim çokdur günâh
biñini 'ışyân çerisinün bir istiğfâr sır

545. 85^b: Velehu: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 187 / (Tarlan, 1963: 260)

1 cemâl-i yâr: firâḳ-ı yâr.
gönlüm ğurbet içre: ğurbet içre gönlüm.

3 cefâ: ḥaṭ.

4 zülfine: zülfe di.

kişi kim: kişiyi

7 Divanda bu beyit 8. beyit olarak yer almaktadır.

546.

meḡ'ülü fā'ilätü meḡ'ilü fā'ilün
muzāri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. öykündi nāfe zülfüne kürkin devürdiler
şu 'arızuḡı aḡdı yüzün yire sürdiler
göstermez idi gözine dilber melekleri
inēn göge uçurdılar inēn çıkardılar
3. meclisde sāḡī destī ile el bir eyleyüp
şol gül gibi şarābı ayaḡa düşürdiler
boḡazına çıkardı ḡadeḡler şurāḡıyi
la'līn lebün şafāsını başına gördiler
5. meclisde şışeler gibi miskīn necātīnün
ḡan doldurup yüregini boynını burdılar

546. 86^a: Velehu: *Necātī Beg Dīvānı*: G. 57 / (Tarlan, 1963: 180)
2 uçurdılar inēn çıkardılar: çıkardılar inēn uçurdılar.

547.

mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
muzâri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. ey kaşı yay olan beni inletme kıl hâzer
kim âhum okı na'l-i hilâle ider güzer
cân gider oldı gel seni görsün ço hecri kim
oruc revâ degüldür iden kişiye sefer
3. ben saña hâlüm ağladuğum zaḥmet olmasun
bir ḥasta kim ṭabîbe gele derdini döker
şıçrar gözime yapışur evvel gözüm yaşı
sen mâhı koyup eyler isem mihre bir nazar
5. kevşer lebün zülâlini görüp ezildi kând
şîrîn degül mi kâğıda burar daḥı şatar
varup ḥarîm-i küyuḡa yüzünî görmeyen
sa'y ile nûr göremedük ol ḥâcîya döner
7. ṭoğrulıcaḡ necâtiden ayruğuna tîriḡ
allâh bilür ki ḥasta gönülden neler geçer

548.

mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün
remel - + - - / - + - - / - + -

1. oḡulur ok kılıç süngü yarâsı
oḡulmaz tâ kıyâmet dil yarası

547. 86^a: Velehu: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 58 / (Tarlan, 1963: 180)

2 hecri: cevri.

iden kişiye: iderken kişi.

4 gözime: yüzüme.

evvel: anda.

5 degil mi: budur ki.

6 ol ḥâcîya: ḥâcîya.

7 ṭoğrulıcaḡ: ṭoğruldıcaḡ.

ayruğuna: ayruğa.

tîriḡ: tîrüḡi.

548. 86^a: [Müfred]:

549.

mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün
mużārī' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. halkuñ kimisi şüfî kimi mey-perest olur
ey h'vâce bu mu'āmele rüz-i elest olur
'ışkum selefden artuğ olursa 'aceb midür
bezm-i şarāba sonra gelen katı mest olur
3. dil-dāra yapışursa kıyāmetde dād-hāh
dāmānı serv gibi ser-ā-pāy dest olur
şeh nāz ider huceste cemāline yaşıdanup
şeh-nāz iken figānum anuñ'çün hucest olur
5. olsun necātî nazmuñuñ āvāzesi bülend
ki anuñ katında çeng ü ney āvāzı pest olur

550.

mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün
hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. güzelde murād ān olur endām degüldür
keyfiyyet olur meyde garaż cām degüldür
illerde delü kanlu idi bāde be-gāyet
duruldı biraz şimdi inen hām degüldür
3. toğrusı budur kamet-i dil-dārum öninde
serv-i çemenün tırışı endām degüldür
kış günleri geldi hele ben bildügüm oldur
hasretle geçen giceler eyyām degüldür
5. zülf ü ruḥı şeydāsına kimse diye bilmez
kim dün ü günü kadr ile bayram degüldür

549. 85^bderkenar: Velehu: *Necātî Beg Dīvānı*: G. 100 / (Tarlan, 1963: 206)

2 artuğ: artuğ.
dür: kim.

5 çeng ü ney āvāzı: bülbülün elḥānı.

550. 85^bderkenar: Velehu: *Necātî Beg Dīvānı*: G. 174 / (Tarlan, 1963: 252)

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
illerde: ilerde.

3 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.
budur: bu kim.

5 kimse diye bilmez: kim diye necātî.

1. yara neyler 'arızunda ey boyı serv-i revân
bir elifdür ol 'ızaruñ ortasında bî-gümân
yara şanma 'arızuñ nâzüglügidür şiveden
cennete yol kesmek ister bir yañağı ergâvan
3. ya meger kim leşker-i fir'avnı kılarken helâk
nîl şakķ olmışdurur mûsâ elinde nâ-gehân
sûre-i neml ortasında medd-i bismillâh gibi
haţ-ı haddünde çekilmiş ol nişân-ı bûsitân
5. sûre-i keşşâf[dur] gûyâ haţ-ı ruhsâr-ı dost
kim çekilmiş sürh ile âyâtına tarrı medd-i beyân
defter-i hüsnünjî tezyîn itmege haţ çekdiler
yâ haţuñ yanlış diyü [dır]naķla iderler feşân
7. yara yokdur 'arızunda ol daķı bir ğamzedür
cânuma oķ urmaĝa ğamzenle ey kaşı kemân
yohsa haţ yazmaĝ içün mecmû'asına hüsnünjün
yir ider mıştâr gibi ol tûrra-i 'anber-feşân
9. yara ne eyler 'arızunda ey boyı serv-i revân
kendü kendünden necâtî tab'ın eyler imtiḥân

551. 86^aderkenar: Velehu: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 431 / (Tarlan, 1963: 409)

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

şanma: şanmañ.

şiveden: şivedür.

ergâvan: gülistân.

3 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

kılarken: iderler.

nâ-gehân: bî-gümân.

4 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

bismillâh gibi: bismillâhdur.

nişân-ı bûsitân: dil-sitân.

5 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır. Vezin bozuktur.

sûre-i: şafḥa-i.

6 Divanda bu beyit 9. beyit olarak yer almaktadır.

iderler feşân: itdiler nişân.

7 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.

cânuma oķ urmaĝa ğamzenle ey kaşı kemañ: câna oķ urmaĝ içün siḥr ile ey ebrû-kemân.

8 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

yohsa: yoksa.

9 Divanda bu beyit 11. beyit olarak yer almaktadır.

ey boyı serv-i revân: ḥâşe lillâh dostum.

552.

mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün
hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. ḥaṭṭ-ı ruḥ-i yâr maḥabbet ecelidür
 ġāfil yürüme aç gözünü gün gicelidür
 nergis gözüne öyküneli kaddüğe şimşād
 bāğun bu görür gözidür ol tutar elidür
3. yazıldı ḥaṭun üzre iki ṭurra-i meftül
 güyâ ki ġubâr üstine reyḥân-ı celidür
 görse yüzünü cümle melekler diye allâh
 bu ḥüsn iyesi şâh güzeller güzelidür
5. ey dost bu günlük yâ yarınlık degülüz biz
 şol 'ışķa fidâ cân ü cihân kim ezelidür
 şûfî ki bugün çâresi yok kara başına
 heyhât ki bî-fâ'ide zühd ü 'amelidür
7. maḥbûb u meye tevbe idem dirse necâtî
 inanmayasuz sözine zîrâ ki delidür

552. 86^aderkenar: Velehu: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 102 / (Tarlan, 1963: 207)

2 gözidür: gözi ve.

6 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

7 Divanda bu beyit 8. beyit olarak yer almaktadır.

tevbe idem: tevbelüyem.

ne kılay âh ne eyley ne'tey allâh ni eyley maña bir şüh belâ uçradı nâ-gâh ni eyley kişi çün derd-i tilindin imes âgâh ni eyley men müselmân-ı sitem-dîde vü gam-dîde-i ol kâfir-i bed hûy-ı belâ-cûy-ı sitemkâr ki allâhnı bilmes ne'tey allâh ni eyley zâr u hayrân men özüne qadd-i ra'nâ vü yüzüne hem anuñ turfa qaşına hem anuñ fitne közüne dil ü cânumnı birib-men leb-i şîrîn sözüne yüzidür bâğ-ı cemâl ü qaddidür tâze nihâl ü közidür turfe gâzâl ü lebidür şehd-i zülâl ü qaşidur mişl-i hilâl ü yüzidür mâh ni eyley atı bâr u iti bâr u kuşu bâr u kulu bâr u iti itlerge zarîf ve kuşu kuşlarga harîf kulu gül aldıda bülbül atı şah astıda düldül it itige kuş kuşığa kul kulığa bende bolur-men atı her yirde qadem qoysa ser efgende bolur men men derviş ü gedâdur men vü ol şah ni eyley gâhî gâhî ki yarağlab şadağın bilige bağlab kuşnı ilige tutup kolını aldığa salıp atını nâz ile sürse iti ardınca yügürse oluban içse şarâb u kuş urup kılsa kebâb u yoruban cilveler itse turuban aytub işitse men miskîn-i körüp ol haşmet ü ol câh n'eyley nev-bâhar oldı ve ol gül kıladur 'azm-i tecemmül kiyi-ben hîl'at-i zerkeş içi-ben câm-ı muraşşa' mini-ben ablağ-ı serkeş tiki-ben çetr-i mülemma' sebze vü serv ü serv-i semende gül ü gülzâr-ı çemende mey içüp mest igende baş urup 'ışk digende unutup ger meni yâd itmese nâ-gâh ni eyley tilerem kim anı körsem aña yetgünce yügürsem iligim bilige ursam çekip aldımğa ketürsem baş ayağına tegürsem vay eger ol meni yâd körse yüzni mendin evürse ne kılay âh qayıban yolını itürse çapıban atını sürse men gümrâh ni eyle 'ışk dâğı ni belâdur ki minun cânun aladur ki yine ol çakılup cânun içinde yakıladur mini öldürdi bu dâğ u mini köydürdi bu dâğı köyüp ölgende külümni dâğı savurdi bu dâğ imdi nitey veh ne kılay qayda bârây âh ni eyley yâ râb ol pâdişeh olsun şeref evcinde meh olsun göz aña cilvegeh olsun baş itige hâki reh olsun mülkü'l-'arş penâhı vü melâik sipeh olsun yüzi yetdi felek üstide meh-i çârdeh olsun bu kızıl yüzni kişi kim tilemes rû-siyeh olsun yüzidür mâh yüzüm hasretidin gâh ni eyley men hilâlî men ü ol mâh menem bende ü ol şah aña bende hevâhâh velî âh ki andın maña yok hiç nigâhı ve maña hiç günâhı ki nigâh itmese nâgâh bu dervişğa ol şâha diñüz kim men sergeşte-i gümrâh u heves-nâk ü hevâhâh ni eyley eyley

554.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. cānumı virür idüm buse-i cānāna 'ivaż
mümkin olsa yaradılmışda eger cāna 'ivaż
buseñe cān virürüz gerçi ki dünyā duralı
görmemişdür hıç aḥad baḥşış-i sulṭāna 'ivaż
3. naḳd-i 'ömr oynadı bir kez eñegün oḥşamaduk
bārī bir alma vir ol genc-i firāvāna 'ivaż
yāri terk eyle ḥalāş ol bu belādan dirler
nice bīmār ola cānın vire dermāna 'ivaż
5. dil virüp vuşlat umar ise necātī heyhāt
kimse gördün mi vire āteş-i sūzāna 'ivaż

555.

mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün
mucteşş + - + - / + + - - / + - + - / + + -

1. ḳaşunla kirpügün elbette cānı gözlerler
şan iki atıcılardur nişānı gözlerler
şol iki ṭurra boyun virdi 'āşıḳa ammā
ol iki āhū-yi miskīn yabanı gözlerler
3. bulımayınca beni ğuşşa vu ğam-ı āhumdan
gice ile āteşi gündüz duḥānı gözlerler
ḳara saçun yüzüne düşse uşbu ḥalk-ı cihān
güneş ṭutuldı diyü āsumānı gözlerler
5. yine günü görececek gözi yok sitārelerün
o māh-ı bürc-i sādēt olanı gözlerler
yüzün görince güneş toğdı diyü mağribden
bu zülf-i fitne-i āḫir zemānı gözlerler
7. necātī diyü nighbān ḥāzır olmaya kim
felek ferişterleri cümle anı gözlerler

554. 87^a: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı*: G. 257 / (Tarlan, 1963: 302)
Mecmuada bu şiir 89^a varakta mükerrerdur.

2 hıç bir.

555. 86^bderkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı*: G. 159 / (Tarlan, 1963: 243)

7 diyü nighbān ḥāzır olmaya kim: ol meleke yol bula mı dīv-i raḳīb.

556.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. ğamzeler kim cān eline tır ü müjgān yağdurur
benzer ol tatara kim sihr ile bārān yağdurur
fürkatünden gözlerüm geh yaş ağıdur gāh kan
yoluña işār için dürr ile mercān yağdurur
3. leblerünün sāğarından sāķī-i 'īsī-nefes
cür'a diyü ehl-i meclis üstine kan yağdurur
şol kadar ağıdı gözümün yaşları kim geldi kan
şimdiden sonra akan seylābı kandan yağdurur
5. işigünde āhum işidüp döker göz yaşların
nitekim kıble yili esdükce bārān yağdurur
zülfün ucından gönüller düşdügin gören şanur
ejdehādur kim ağızdan nār-ı sūzān yağdurur
7. ey necātī kilik-i gevher-bāruña kıymet mi var
dürr olur her kaşre kim ol ebr-i nīsān yağdurur

556. 87^aderkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı*: G. 149 / (Tarlan, 1963: 236)

1 eline tır ü: iline tır-i.

3 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.
kan: cān.

4 şol: ol.
sonra: gerü.

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
işidüp: işiden.
esdükce bārān: esse firāvān.

6 Divanda bu beyit 8. beyit olarak yer almaktadır.

7 Divanda bu beyit 9. beyit olarak yer almaktadır.

557.

mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. n'ola bî-mihr ise dilber bihamdillâh ki meh-rûdur
şol denlû şöhreti var kim hemân bir şehr bir odur
bugün ol fitne-i âhîr zemâna haşr olan ölmez
kıyâmet kıdd ü kâmetdür kıyâmet çeşm ü ebrûdur
3. benüm sînemdeki dâğ-ı siyâh olmışdur eglencem
meger mecnûn-ı şeydânun enîsi çeşm-i âhûdur
gel ey pîr-i muğân billâh ne bî-ğad lûfudur bu kim
eli boş olan abdâlun müdâm ayağı töludur
5. ben izün tozını gördüm ayağun toprağı haqqı
çekilse sürmeden eksük degüldür göz terâzûdur
senün bûy-ı mey-i la'lün şabâdan işiden gonca
didi kim 'âkıbet bizi yaqasuz koyacak budur
7. necâtî baħr-i eş'ârun nedendür pür-güher bu ğod
selâsetde leţâfetde hemâna bir içim şudur

558.

fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. kôcmağa el virmeyen serv-i dilârâdan n'olur
a benüm a sevdüğüm qurı temâşâdan n'olur
başdan ayağa günâh olursa düşmez boynuma
şağlu şollu şalınan zülf-i semen-sâdan n'olur
3. mâni' olma qo şalınsun cân ile dil zülfüne
ol sevâd-ı şâmdur bir iki şeydâdan n'olur
geldi haţţ-ı müşğ-bârun kıl vefâ didüm didi
da'vî-i tezvîrden bâtıl temennâdan n'olur
5. çünkü bir gice kavuşmaz sen meh-i bî-mihr ile
yire geçsün nideyin eşk-i şüreyyâdan n'olur
rind-i ser-meste naşîhat halk içinde eyleme
vâ'izâ hüşyâr isen şöhbette gavgâdan n'olur

557. 87^aderkenar: [Ġazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 191 / (Tarlan, 1963: 262)

1 var kim: vardur.

6 işiden: işidüp.

7 içim: aqar.

558. 87^b: [Ġazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 160 / (Tarlan, 1963: 244)

1 a: çok.

559.

mefā'ülün mefā'ülün fe'ülün
hezec + - - - / + - - - / + - -

1. ğam-ı cānāneyi her cān götürmez
ki degme memleket sulṭān götürmez
kimün başında yok sevdā-yı ḥaṭṭun
kim ola āyet-i kur'ān götürmez
3. alursañ cān deger bir buse şūfī
leb-i dilber senünçün cān götürmez
seni ser-ḥoşlanur öper piyāle
begüm bu şiveyi yārān götürmez
5. necātī bezm-i ḥaṣ ü cür'a-i dost
bu ululukları devrān götürmez

560.

mefā'ülün mefā'ülün mefā'ülün mefā'ülün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. dem olmaz kim feleklerde melekler āhdan korkmaz
beni yakduñ günāhum ne be hey allāhdan korkmaz
gönül sulṭān olur 'ışkun siyāset-gāhını anmaz
'alā-üd devledür gūyā hücüm-ı şahdan korkmaz
3. cefā vü şive vü nāz ü 'itābum hep bilür gönlüm
dirigā yār gāfildür dil-i āgāhdan korkmaz
şaçunñ şah-rāhında bu gönlüm ğamdan incinmez
kişi bildügi yollarda iken hem-rāhdan korkmaz
5. kara başına şūfīnün ne günler geldi ḥüsnün den
necātī şeb-rev olanlar kimdir māhdan korkmaz

559. 87^b: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı*: G. 228 / (Tarlan, 1963: 285)

4 hoşlanur: hoşlanup.

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

560. 87^b: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı*: G. 222 / (Tarlan, 1963: 281)

2 dūr gūyā: gibi kim.

3 'itābum: 'itābın.

4 bu gönlüm: gönül.

incinmez: yocunmaz kim.

5 olanlara kimdir: olanlarda kimdür.

561.

mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün
hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. ey rind-i ħarābāt beni 'ār gerekmez
mest-i mey-i 'ışk olana inkār gerekmez
zülf-i ħaberin bād-ı şabādan ne şorarsın
bir miskün adın bilmege 'aṭṭār gerekmez
3. ol la'l-i revān-baḥş ile 'isī-i zemānsın
ķapunda senün nāle-i bīmār gerekmez
tenhā şalın ey dost [sen] aġyārı nidersin
cennet güline bilmesün ħār gerekmez
5. olsa yalunuz diyü necātiyi uşanmañ
bu 'ışk ṭarīķinde hevā-dār gerekmez

562.

fe'ilātün mefâ'ilün fe'ilün
remel + + - - / + - + - / + + -

1. yā rab ol serv-i nāzı kim sevmez
veylī 'ömrī dırāzı kim sevmez
nāz eyler ķadeḥ şurāḥī niyāz
böyle nāz ü niyāzı kim sevmez
3. 'ışk ile āh ü zārı kim dilemez
bezmde söz ü sāzı kim sevmez
ķünkü 'ışķuñ hümāsın itdi şikār
ḥāṭır-ı şāh-bāzı kim sevmez
5. luṭf u ġam her ne geldi ḥoş geldi
yār-ı 'aşıķ-nevāzı kim sevmez
ḥāṭırın gözleyince maḥmūdun
'izz ü nāz u ayazı kim sevmez
7. ķün necāti maķām ola dem-sāz
naġme-i şāh-nāzı kim sevmez

561. 88^a: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı*: G. 213 / (Tarlan, 1963: 276)

2 miskün adın: misk adını.

4 güline bilmesün: gülinün bilesine.

5 olsa: öle.

562. 88^a: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı*: G. 242 / (Tarlan, 1963: 293)

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

6 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

563.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. şevk-i ruhsârunla dil zülf-i dü-tâdan korkmaz
ârzû-yi genc idenler ejdehâdan korkmaz
eydünüz 'uşşâkı zâhid nâr ile korkutmasun
'ârif olan irteye kalan belâdan korkmaz
3. 'ışk elinden 'aql 'âciz olduğın 'ayb eyleme
bir ra'yyet var mîdur kim pâdişâdan korkmaz
miḥnet eyyâmında gamdan incine şanma beni
korkulu yollarda kişi âşinâdan korkmaz
5. eşk ü âhumdan şakınmaz lâ-cerem serv ile gül
cûydan incinmez ü bād-ı şabâdan korkmaz
düşmanı yâr eyleyüp yârım unuttı vâ beni
yarını anmaz dirîgâ ol hudâdan korkmaz
7. ḥavf ider şanma maḥallenḍe necâtiden rakîb
pâdişâhum bellüdü kim seg gedâdan korkmaz

563. 88^a: [Ġazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 225 / (Tarlan, 1963: 283)

3 eyleme: eylemeḡ.

4 miḥnet: riḥlet.

6 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

eyleyüp: idinüb.

vâ beni: yarını.

7 Divanda bu beyit 8. beyit olarak yer almaktadır.

564.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. devr-i meclis ki bugün zevk u şafâ hırmenidür
el açuñ vaqt-i şabûh oldu du'â hırmenidür
gögsümi taşlar alup dögdüğümü tanılama kim
gördüğün sine degül derd ü bela hırmenidür
3. haṭṭı sünbül uvağı dâneleridür benler
hâl ü haṭ şanman anı cevru-cefâ hırmenidür
nice olur haṭ çekicek çevresine haddün ol ay
zerd ağıllanacak hüsn ü bihâ hırmenidür
5. ba'zılar halka olup dâne-i tesbîḥ şayar
şûfi ol zühd degül belki riya hırmenidür
devr-i hüsnünde daḥı deste yatur sünbüller
meger ol bu dil-i maḥrûm u gedâ hırmenidür
7. şükr allâha necâtî yine bir dânedürür
pâdişâh işigi gerçi zurefâ hırmenidür

565.

fâ'ilātün fâ'ilātün fâ'ilātün fâ'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. luṭf idersin sen gelürsen mürde cisme cân gelür
nâme yazup gönderirsen bendeye 'unvân gelür
dün gice beytü'l-ḥazende fûrḳatî ile âh kim
ol kadar ağlamışam ki yaş yirine kan gelür
3. gamzeñe işmarla katlüm kirpüğün gözden şavar
çün mesîḥâdur lebün ölmek inen âsân gelür
müdde'iler korkusından dilber-i 'âşık-nevâz
gün gibi rüşendür ammâ cân gibi pinhân gelür
5. rişte-i nazma naşîḥat dürlerin düzdün velî
ey necâtî dilbere ol sözlerün yalan gelür

564. 87^bderkenar: [Ġazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 112 / (Tarlan, 1963: 214)

2 alup: ile.

565. 87^bderkenar: [Ġazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 178 / (Tarlan, 1963: 255)

2 ki: kim.

566.

mefâ'îlün mefâ'îlün fe'ülün
hezec + - - - / + - - - / + - -

1. saña ancak kamer çâker degüldür
güneş dahı aña benzer degüldür
deger hâl ü ruḥuñ rûmûñ ḥarâcî
kek ile beklenür kâfer degüldür
3. gerekse günde bin şûret değışsün
efendi âyine dilber degüldür
lebi vü sözleri bûse kârî
bularuñ kanğısı şekker degüldür
5. cihân-ı pîre-zâle baş қоşanlar
necâtî er degüldür er degüldür

566. 88^aderkenar: [Gazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 129 / (Tarlan, 1963: 224)

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

bûse karî: bûs ü kinârî.

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

567.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. her kaçan bād ile zülf-i 'anber-efşân şarmaşur
dil perişân olı başlar rişte-i cān şarmaşur
ben libās-ı 'ömrüm itdüm dest-i hicrân ile çāk
her yaña kākülleri bād ile 'uryān şarmaşur
3. kāmēt ü zülfün nesīmi ile ḥasretler gibi
koca koca görüşür şimşād ü reyḥān şarmaşur
sen şanavber-kāmete 'āşık olalıdan gönül
kanda kim görürse bir serv-i ḥırāmān şarmaşur
5. vaşf-ı ḥālümnden yazardum yāra ammā kōrkaram
nāme ile bile gider rişte-i cān şarmaşur
koma elden kārban-ı kūy-i 'ışkuñ dāmenin
ka'beye gidenlere ḥār-ı muḡaylān şarmaşur
7. ey necātī yirde gökde bir belāsuz bal yok
māh-ı tābāna seḥāb ü gence şu'bān şarmaşur

567. 88^aderkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı*: G. 194 / (Tarlan, 1963: 265)

2 her yaña: ah kim.

bād ile: her gice.

4 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

6 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

7 Divanda bu beyit 10. beyit olarak yer almaktadır.

568.

mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

mucteşş + - + - / + + - - / + - + - / + + -

1. ğidā-yı cān gerek ehl-i dil olana şeksüz
güzelsüz olmazuz oluruz etsüz etmeksüz
göreyin iki yağa ıssı olmasun ğonca
ki böyle ol ğodı ben bülbülünü gönleksüz
3. ne cān ğodı ne gönül ğamzen oğları şanemā
neler ider baña gör'e bir iki yileksüz
baña da bir dilek itsün raķib itün den
ķapunda ğünkü bir iş bitmez oldu dileksüz
5. necātī yüregünı ķarşu tüt belā oğına
ki saña dimeyeler yüri bire yüreksüz

569.

mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

mużārī' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. maħmūr gözler olalı mest-i şarāb ü nāz
her ğüşede benüm gibi biñ var ħarāb-ı nāz
gül dürlü dürlü nāz ile gönlini bülbülün
alsa 'aceb mi gitse elinden kitāb-ı nāz
3. maħşer temām ola vü temām olmaya henüz
yarınki ğün şorulsa ol aydan ħisāb-ı nāz
ğüller ğemende şive ile burtarur yüzün
nite ki lāle-ğihreler iķer şarāb-ı nāz
5. başı ayağı oldu belürsüz necātünün
sāķī meger ki itdi ayazınun ābın āz

568. 88^b: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı*: G. 229 / (Tarlan, 1963: 285)
Vezin bozuktur.

4 raķib: raķibün.

569. 88^b: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı*: G. 234 / (Tarlan, 1963: 288)

1 şarāb ü nāz: şarāb-ı nāz.

2 gitse: düşmez.

4 nite ki: ğüyā ki.

5 ki: kim.

570.

meḡ'ülü fā'ilätü meḡ'ilü fā'ilün
muḡāri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. anlara döndi göz yaşı ey bî-vefâ yetiş
bir dürlü dahı oldı begüm mâcerâ yetiş
zülmetde aldı t̄alib-i mâ'-ül ḡayât-ı 'ışk
ey ḡıẓr-ı dil-nevâz ü skender-liḡâ yetiş
3. derdüm atıdur âfet-i hicrân-ı yâr ile
dermân it ey ecel demidür gel baḡa yetiş
pend ü refiḡ-i t̄a'n-ı raḡib aldı araya
ortada žāyi' oldı dil-i mübtelâ yetiş
5. ben derd-mend itmiş idün va'de-i vefâ
luṡfeyle va'de irmedin ey dil-rübâ yetiş
bir bûse istedüm dil-i bîmâra güldi dost
açıldı ey göñül der-i dârü'-ş-şifâ yetiş
7. hep ümmet-i muḡammed olanlar esirgedi
vaḡtidürür necâtiye gel muṡtaḡâ yetiş

571.

fā'ilätün fā'ilätün fā'ilätün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. ḡâk-i pâyuḡ tûtiyâ-yi dîde-i ḡün-bâr imiş
ḡamdüllillâḡ kim görecek gözlerümüz var imiş
neylesün gül-zârı 'âşık olmayınca gül-'izâr
bûstân-ı cennete şûret viren dîdâr imiş
3. tıfl iken bir bûseḡi azırḡanurduḡ câna âḡ
ey dirîḡâ bilmedük bâzâr ilk bâzâr imiş
bir ben isem de gerekmez kimseye yâr olduḡuḡ
ey gül-i pâkîze-dâmen dimesünler yâr imiş
5. bûseḡi görmez necâti kendüye lâyıḡ velî
ey lebi sükker ne çâre cândur[ur] umar imiş

570. 88^b: [Ġazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 253 / (Tarlan, 1963: 300)

4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

pend ü: pend-i.

5 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

dil-rübâ: bî-vefâ.

7 Divanda bu beyit 8. beyit olarak yer almaktadır.

571. 89^a: [Ġazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 248 / (Tarlan, 1963: 297)

572.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. cānumı virür idüm buse-i cānāna 'ivaż
mümkün olsa yaradılmışda eger cāna 'ivaż
buseñe cān virürüz gerçi ki dünyā duralı
görmemişdür bir aḥad bahşış-i sulṭāna 'ivaż
3. naḳd-i 'ömr oynadı bir kez eñegün oḥşamaduk
bārī bir alma vir ol genc-i firāvāna 'ivaż
yāri terk eyle ḥalāş ol bu belādan dirler
nice bīmār ola cānın vire dermāna 'ivaż
5. dil virüp vuşlat umar ise necātī heyhāt
kimse gödün mi vire āteş-i sūzāna 'ivaż

573.

mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün
mucteşş + - + - / + + - - / + - + - / + + -

1. benüm sevüm ne virür sende himmet olmayıcak
neye yarar iki başdan maḥabbet olmayıcak
keñez gelür saña şūfī 'ibādet itme velī
güc olur ādeme her nesne 'ādet olmayıcak
3. şarāb-ı nāb didüklerün nedür nenün emidür
içüp içüp kişi mest ü melāmet olmayıcak
ri'āyet eyle ne deñlü gerekse 'uşşākı
ki pādişāh beg olmaz ra'ıyyet olmayıcak
5. necātī ayağı tozın getürimedün ele çün
ne müşkil olur imiş başda devlet olmayıcak

572. 89^a: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı*: G. 257 / (Tarlan, 1963: 302)
Mecmuada bu şiir 87ª varakta mükerrerdır.

4 <nice dermān> vezni bozduğundan metne dahil edilmemiştir.

573. 89^a: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı*: G. 275 / (Tarlan, 1963: 313)

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
her: bir.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
didüklerün: didügün.

4 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.

5 ele çün: ele.

574.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. ğamzesine çeşm-i h^vāb-ālūd-ı dilber yaşdanur
bir dil-āver gibi kim yatdukça hançer yaşdanur
haṭṭ u haddün ḥasretinden ey leṭāfet gülşeni
sebzeler toprak döşenür lāle taşlar yaşdanur
3. kūyuña gelmege senden raḥm umar bī-dīn rakīb
cennete girmek için 'īsāya kāfer yaşdanur
nice gönüllenmesün hindū-yi zūlfün dostum
girde bāliş yirine ḥāl-i mu'anber yaşdanur
5. bu meşeldür dostum sağ baş yaşduğ istemez
bir zevāli var kapuñ ḥūrşid-i enver yaşdanur
ḥāk-i pāyuñ üzre düşdügüm şabādan korçarum
düzd havfı olıcağ tüccār ü cevher yaşdanur
7. kaşuñ ile zūlfıñi görüp du'alar itmege
bu necātī rūz ü şeb mihrāb ü minber yaşdanur

574. 88^bderkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı*: G. 150 / (Tarlant, 1963: 237)

1 bir: şol.

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
enver: ḥāver.

6 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.
korçarum: korçarın.

7 Divanda bu beyit 8. beyit olarak yer almaktadır.
görüp: anup.

575.

mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün

hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. cedvelden inen çıkma ki pergâra çekerler
çoğrı yolına gitmeyi dâra çekerler
gâfil yürüme ayağı tozında gözün aç
ki ol sürmeyi şol dîde-i bîdâra çekerler
3. âşüfteler ol gamze-i hûn-rîzûn ucından
hançerler ile sînelere yâre çekerler
şimşâd şalınmakda elüm var dimesün [kim]
güzeller anı şîve-i reftâra çekerler
5. gül yûsufî devründe güzellik şatamaz hiç
gün başına bir küçe-i bâzâra çekerler
gül devridürür sarhoş olunca bu necâtî
haclet raqamın cebhe-i hüş-yâra çekerler

575. 89^aderkenar: [Gazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 95 / (Tarlan, 1963: 203)

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
küçe-i: gerçi ki.

6 Divanda bu beyit 8. beyit olarak yer almaktadır.
olunca bu: ol utanma.

576.

fe'ılātün mefā'ilün fe'ilün
ḥafif + + - - / + - + - / + + -

1. işigün yaşum ile hem-demdür
ğālib ol ka'bedür bu zemzemdür
zerre denlü dehān ü kılca miyān
ḥüb-rûlar içinde neḥ kemdür
3. kaçma bizden senünle buluşuruz
ey yüzi tâze gül bu 'ālemdür
gerçi kim ḥüb olur ferişte vü ḥūr
ol perî-rûyi gör ne âdemdür
5. zülfi uralı kâfiri bünyād
sevgüsi dilde ḳatı muḥkemdür
mey ü neyle seḥer demin hoş gör
ki cihān bu bir iki üç demdür
7. âferinler necâtî ṭab'uḥa kim
ṭarz-ı eş'ârda müsellemdür

576. 89^aderkenar: [Ġazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 66 / (Tarlan, 1963: 186)

1 ġālib: meger.

2 ḥüb-rûlar: dil-ürbâlar.

4 ḥüb olur: ḥübdur.

5 zülfi uralı: uralı zülfi.

577.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. hoşdurur dilde hayāl-i la'l-i cānān beslemek
yaraşur zîrâ sifāl içinde reyḥān beslemek
la'line cān vir gönül benden bilürsen kim bugün
öldürür cān üstine ger var ise cān beslemek
3. hey kıyāmet ḳaddinün şalındığını görelî
bağ-bānuñ işidür serv-i ḥirāmān beslemek
müşterî çok leblerün tiryākine ḥācet degül
boynuña şarmağ için bir iki şu'bān beslemek
5. yārdan yevmî ḡam umarsa necâtî n'ola kim
'ādet-i meşhūrdur ḳulını sulṭān beslemek

578.

mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

mużārî' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. çeksün belālu bülbulün ey gül belālaruñ
her ḥāra hem-dem ol yûri sürsün şafālaruñ
ben sīnemi siper ḳılıcı bir belā-keşem
sen urduḡuñca sīneme tîr-i belālaruñ
3. her ḥaste-[dil] ḳapuña yüzin sürdüḡi bu kim
dāru'ş-şifāsıdur işigün mübtelālaruñ
gözümde ḳanlu yaşlaruñ şorma ḥālini
kim şerḥin eyleyü bilür ol mācerālaruñ
5. bigāne gibi baḳduḡuñ oldur necātîye
kim var hezār bencileyin āşinālaruñ

577. 89^b: [Ġazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 304 / (Tarlan, 1963: 331)

1 la'l-i: ḥaṭṭ-ı.

2 cān üstine ger var ise: ger var ise cān üstine.

3 ḳaddinün: ḳāmetün.

578. 89^b: [Ġazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 298 / (Tarlan, 1963: 327)

2 sīneme: cānuma.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

yaşlaruñ: yaşlarumun.

579.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. şāḥ-ı güldür sinem üzre zaḥm-ı şemşîrün senün
ğoncalar zeyn eylemiş eṭrāfına tîrün senün
yây gibi kara bağruma çekersem yaraşur
çār ebrû bir güzel mânendidür tîrün senün
3. sākîyâ peymâne el virüp olursa dest-yâr
şem' gibi tutuşam olam miyân-gîrün senün
terledün ey ḥaṭ mey-i la'lin gül-efsün eyledün
çok degül şūfilere bu denlü tezvîrün senün
5. donadursa karşı karşı şehrünün dilberlerin
var imiş âyîne gibi ḥüsn-i tedbîrün senün
idemezsın ey gönül mihr ü vefâ ile şikâr
veh ki âhû-yi perî-zâd oldu naḥcîrün senün
7. oğlan oyuncağına döndi necâtî 'ışk-ı pāk
hey necâtî böyle mi ta'lîm ider pîrün senün

579. 89^b: [Ġazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 314 / (Tarlan, 1963: 336)

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
olursa: alursa.

4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

6 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

7 Divanda bu beyit 8. beyit olarak yer almaktadır.
hey necâtî: yohsa saña.

580.

mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
muzâri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. faşl-ı bahârdur heves-i sebze-zâr idün
bir lâle-çihre ile mey-i hoş-güvâr idün
bir dem içinde biñ yaşamak ârzü ise
bir lahza serv gibi çemende karar idün
3. nergis gibi cihânda gözünüz bakar iken
bir serv ayağına zer ü sîmin nişâr idün
gonca işâret eylediği âsitîn ile
gül dâmenini sırruñuza perde-dâr idün
5. 'övrini gül diler gibi cümle cerâ'imün
bir gûşe-i çemende gelün ihtiyâr idün
el intizâr eşeddü minel mevt dür hadîs
ölen yine dirildi yeter intizâr idün
7. bir yıl idi ki gül gibi pinhân idi kadeh
vahtidürür necâtî gelün âşikâr idün

580. 90^a: [Gazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 320 / (Tarlan, 1963: 340)

3 sîmin: sîmi.

4 âsitîn ile: âsitînle bu.

581.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. kılıyuz kılı melek yüzlü melik-zâdelerün
 lebi gonca beli ince yañağı sâdelerün

 doğrusın mı diyelüm cân ü gönülünden kılıyuz
 serv gibi yirini bekleyen âzâdelerün
3. yâr-ı gül çihre gibi âl u kırmızı geyüp
 'aql-ı âciz döyemez şivesine bâdelerün

 gelmedi gelmesin ey dost gözününden acı yâş
 bilmesen 'ayb degül hâlini üftâdelerün
5. dağı çok başlu olur zülfi kaşır oldukça
 nice ola hâli necâtî cigeri sâdelerün

582.

fe'ilātün mefâ'ilün fe'ilün
hafif + + - - / + - + - / + + -

1. derd ile günde bin kerre ölmek
 kime yalan ise baña gerçek

 katı eller boyun çınarı katı
 dilek ey serv-i gül-'izâr dilek
3. serv-i yâra ayakdaş olmadun
 ey şanevber [bu] şiveden el çek

 sâkiyâ döni döni şüfî var
 çifte çifte doludur iç bize tek
5. azacuk cânlusana necâtî sen
 çür'a-i la'l-i yârdan al çek

581. 90^a: [Ġazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 321 / (Tarlan, 1963: 341)

2 <üftâdelerün> vezni bozduğundan metne dahil edilmemiştir.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

 âl u kırmızı: kırmızı vü al.

 geyüp: geyer.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

582. 89^bderkenar: [Ġazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 307 / (Tarlan, 1963: 332)

1 kerre: keret.

3 bir: bu.

4 sâkiyâ döni döni şüfî var: işte bir büseñe begüm bin cân.

 doludur: dolular.

 bize: baña.

5 yârdan al: yârı al tîz.

583.

mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
muzâri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. ben üzümün şuyın severem şüfî dânesin
zîrâ kimi kızını sever kimi anesin
sildüm süpürdüm âdemîyâna gel ey peri
şırça sarây gibi gönül tâb-ḥânesin
3. şabr ideyin cefâna eyâ cevri çok güzel
yâ ben ölem firâk ile yâ sen uşanasın
sürdüm rakîbi sürmek için yirlere yüzüm
süre süre getürdüm ola mı zemânesin
5. yañaqlı sevdi tañ mı zenâḥdânuñı gönül
bûlbûl cihâna virmez imiş âşiyânesin
göricek itün izini allâh sevindi dil
[virdiler aña götürü dünyâyı şanasın]
7. di ğamzeñe kıomadığı yirden götürmesün
yıkup gidemesün dil ü cânıñ hızânesin
öldürmege behâne gerekmez necâtîyi
yetmez mi bu behâne ki sen bî-behânesin

583. 89^bderkenar: [Ġazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 386 / (Tarlan, 1963: 379)

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

sildüm süpürdüm: insânlığ eyle.

şırça sarây gibi: nûr ile rûşen eyle.

3 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.

5 yañaqlı sevdi: ey gül severse.

584.

mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün

hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. dirler lebüne halk mesîhâ küçücükden
kim oldı mesîhâ gibi gūyâ küçücükden
dürler döker ol hoşka dehen söze gelicek
atmışlar aña lü'lü-yi lâlâ küçücükden
3. öldürse vefâ sögse du'â dögse şafâdur
kişi güzeli sevmeye illâ küçücükden
arturdi cefâ kâ'idesin yâr egerçi
bilmezdi vefâ şivesini tâ küçücükden
5. şimdengirü allâh bilür nice ola hâl
itdi hele 'âlemlere rüsvâ küçücükden
bir toğru elif okumadan ey boyı şimşâd
hâceñ mi didi fitneye başla küçücükden
7. öldür beni lütf eyle ki bir vaktin anasın
ki itdüğün unutmaz kişi aşlâ küçücükden
cân ü dile el uzadacağını bilürdüm
fettân idi ol serv-i dil-ârâ küçücükden
9. ol hoşka-dehen 'ışkuñı fâş itdi necâtî
kim gizlü haberler olur ifşâ küçücükden

584. 90^aderkenar: [Gazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 401 / (Tarlan, 1963: 388)

2 gelicek: gelince.

3 sögse du'â dögse şafâdur: dögse şafâ sögse du'âdur.

4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
ola: olur.

6 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

7 Divanda bu beyit 8. beyit olarak yer almaktadır.
lütf eyle: gel şimdi.

8 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

9 hoşka: gonca.

'ışkuñı: sırruñı.

585.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. ey gönül ağıyar olana yâr dirsen bilmezin
bî-vefâ dilberlere dildâr dirsen bilmezin
hem güzel hem pâdişehdûr bilürin ammâ ki sen
ol cefâ-kârûn vefâsı var dirsen bilmezin
3. key haţâdur çarha isnâd-ı vefâ ben bildüğüm
rûzigâra zâlim ü gaddâr dirsen bilmezin
ben necâtîyem güzel sevmek olupdur şan'atüm
sen mu'allim 'âşık-ı bî-kâr dirsen bilmezin

586.

mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. cemâlün muşhafı haqqı mübârek fâldür zülfün
yâ tavûsi mürekkeble yazılmış dâldür zülfün
meger serv-i bülendünden aşağı düşmüş anuñ'çün
kürümüş cümle endâmı şikeste-hâldür zülfün
3. ne cân ile vara dil kim siyâset-gâh-ı 'ışkuñda
iki cellâddur gamzen iki çengâldur zülfün
bugün urmağda tutmağda katı şehhârdur gamzen
bugün aşmağda başmağda katı kıttâldür zülfün
5. necâtî her müselmânun görür kaydını ol kâfir
baña geldükçe her dâ'im işi ihmâldür zülfün

585. 90^aderkenar: [Ġazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 379 / (Tarlan, 1963: 375)

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

586. 90^b: [Ġazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 299 / (Tarlan, 1963: 328)

1 yâ: ki.

2 aşağı: yire.

düşmüş: düşmüşdür.

kürümüş: kıarmış.

3 vara dil kim: duralım biz.

587.

meḡ'ülü fā'ilätü meḡ'ülü fā'ilün
muḡ'ārī' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. ağlar dimiş beni leb-i ḡandāna beḡlerün
bilsem niçün şehādet ider ḡana beḡlerün
çāk itdi tīr-i miḡnet ile ḡalbi kirpügün
dāḡ urdı nār-ı ḡasret ile cāna beḡlerün
3. ortaya ḡoydı 'arḡa-i ḡüsnünde başını
ister ki zülḡüḡi çeke meḡdāna beḡlerün
tesbīḡi oldı mescid ü miḡrāb ehlinün
hem-dem olalı zülḡ-i perīḡāna beḡlerün
5. manḡšübe ile sürdi ruḡ üzre piyādesin
şeh-māt itdi 'ālemi ferzāne beḡlerün
bezm-i ruḡunda sīb-i muḡaffādur ol zeḡan
kim ḡorinür içinde siyeh dāne beḡlerün
7. bir hindü idi mıḡır-ı cemāl oldı menzili
ḡaḡ mı selām virmese sulḡāna beḡlerün
itdüklerün necātīye bir kāfir itmeye
ḡāḡa ki beḡzer ola müselmāna beḡlerün

587. 90^b: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı*: G. 284 / (Tarlan, 1963: 319)

2 tīr-i: tīḡ-i.

3 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 8. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

6 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

7 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

8 Divanda bu beyit 9. beyit olarak yer almaktadır.

itdüklerün: itdügini.

588.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. didiler dost saña yâr ola didüm daḥı yeg
mûnis ü hemdem ü dildâr ola didüm daḥı yeg
gül ü gülzârı nidersin ruḥ-ı dildârı gözet
cennet olmaz ise didâr ola didüm daḥı yeg
3. didiler 'ışk eri bîmâr ola didüm be ne hoş
didiler derd ile nâçâr ola didüm daḥı yeg
didiler gözlerünün kanlu yaşının dem ola
'ivazı la'l ü güher-bâr ola didüm daḥı yeg
5. didiler vâkıt ola aḡyâr aradan götürüle
ol semenbû gül-i ruḥsâr ola didüm daḥı yeg
didiler ol yüzi gülzâr necâtî ḡalib
gül-i cennet kıadarı var ola didüm daḥı yeg

588. 90^b: [Ġazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 306 / (Tarlan, 1963: 332)

2 gül ü: güli.
dildârı: cânânı.

3 be ne: daḥı.

4 la'l ü: la'l-i.

5 semenbû: semen-ber.

ruḥsâr: bî-hâr.

589.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. ğamzeñ beni helāk ide göre tura gözün
turmaya girü ğamze kılıcın ura gözün
biñ va'de ide itmeye birin edā lebün
mā'il olursam ölmemege komaya gözün
3. kâ'il olursam ölmege men' ide leblerün
biñ nāvek ata atmaya birin haṭā gözün
ben bu belāya katlanı bilem mi dostum
bir yaña la'lün ide helāk bir yaña gözün
5. çokdur necâtî ğamzeleri şîr merd evet
âdem helāk olur baķışından kâra gözün

589. 91^a: [Ġazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 318 / (Tarlan, 1963: 339)

2 Divanda 2. mısra 3. beytin 2. mısrasıdır.

3 Divanda 2. mısra 2. beytin 2. mısrasıdır.

ölmege: ölmeye.

4 helāk: cefâ.

590.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. bu ğam eyyāmında sāķī bizi hoş-hāl eyledün
rūzigāra bāde-i gülgün ile āl eyledün
iki бүkdün bu ten-i zār ü nizārüm güyiyā
murğ-ı cān ayağına altunla ħalħāl eyledün
3. lām-ı zülfün ħasreti dāl idiser қaddün didün
üstümüze ey [yüzi] muşhaf 'aceb fāl eyledün
mektebe varup daħı bir doğru ħarf öğrenmedün
üstüme ħarf atmağ ile қaddümi dāl eyledün
5. yaқmadun ruḥsārına dil virmedün la'line cān
zāhidā işün ne mūm itdün ne ḥod bāl eyledün
ey necātī şevķ ile her beyt kim itdün raқam
sūz-ı dilden dilbere bir nāme irsāl eyledün

590. 91^a: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı*: G. 294 / (Tarlan, 1963: 325)

2 zār ü: zerd ü.

altunla: altunlu.

3 zülfün: zülfüm.

6 Divanda bu beyit 8. beyit olarak yer almaktadır.

beyt: beyti.

itdün: kıldun.

591.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. güzelüm hūblar içre saña biz şāh didük
ne didük kullarınız yāricuñ allāh didük
kāmetün mülk-i dili almağa sancağ çekicek
ehl-i diller derilüp bir yire allāh didük
3. gün yüzün den uzanup nūr dilerken meh-i nev
gösterüp barmağ umar idün ola māh didük
devlet ü 'izz ü şeref cāhını biz çāh okuduk
Zillet ü faqr ü fenā çāhına biz çāh didük
5. bir nefesdür virelüm yāra necātī cānı
dotalum ḥasret ile bir kıtırak āh didük

591. 91^a: [Gazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı*: G. 324 / (Tarlan, 1963: 343)

2 bir yire: bire bir.

4 fenā: 'anā.

592.

meḡ'ülü fā'ilātü meḡ'ilü fā'ilün
muḡāri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. olmayuben cemālüne pervāne yanayın
yanmayuben firāk odına yana yanayın
başumda od yanar düünüm çaḡ depemdedür
gelsün bu derdi şem'-i şebistāna yanayın
3. merdāne 'ışḡ-ı yār ile meydāna girmişem
meydān içinde 'ışḡ ile merdāne yanayın
zindān içinde çün gice gündüz yanar çerāḡ
dünyāda ben de āteş-i hicrāna yanayın
5. ḡanlı cigerden iledüben ḡoncaya ḡaber
derd-i derüni lāle-i nu'māna yanayın
yanaşduḡını ḡāmet-i dil-dāra nār-ven
şahñ-ı cemende serv-i ḡırāmāna yanayın
7. dā'im necātī nāleye āheng ider ḡönül
yā erganün-ı āh ile eḡḡāna yanayın

592. 90^bderkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı*: G. 380 / (Tarlan, 1963: 375)

2 yanar: yana.

3 'aşḡ: hecr.

<çekmişem> vezni bozduḡundan metne dahil edilmemiştir.

5 derd-i: dāḡ-ı.

iledüben: iledeyin.

7 yā: tā.

593.

mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün
muzāri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. sen ey hayāl-i dost gönjülden çıkar mısın
dil şehrini yâ şöyle ısız kor yıkar mısın
cân ile leblerine gönjül müşteri iken
baş isteyince büseye almaz bıkar mısın
3. ey gam metā'-ı kāsîd-i hicrânı gönjüme
bön avlayup dağı dilegünce dıkar mısın
ortadan alup ey haş öte yanuna dili
sen dağı zülf gibi kenâra çıkar mısın
5. pîr-i muğânı inen ögersen necâtiyâ
yoḥsa üzüm şuyını böylece şıkar mısın

594.

mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün
muzāri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. gönjümü sensüz egleyemez serv ile semen
serv ü semen gelür baña tábüt ile kefen
sen sîm-ten nigâr ile terlik dekeşdürür
bir pîrehele sebzeyle çıkdıkca yâsemen
3. ey mäh-ı ḥüsn mihr-i felek bezmüne gelüp
ger şem' gibi karşıya yanmazsa uşda ben
şalma saçunı çünki vefâsuzdur ol zekân
bî-âb olunca çâh ne lâzım anı resen
5. cân virme çeşm-i dilbere dirsüz necâtiye
hey n'oldı şöyle dirsünüz ölsün mi yâ seven

593. 90^bderkenar: [Gazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 409 / (Tarlan, 1963: 394)

3 avlayup dağı: avladum diyü.

5 yoḥsa: yoksa.

594. 91^aderkenar: [Gazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 416 / (Tarlan, 1963: 398)

595.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. cām-ı 'ışkındur dem ā dem sırrımı fāş eyleyen
nār-ı şevkındur hemîşe gözlerüm yaş eyleyen
öykünürmiş leblerüñe la'l ü yâkût ey şanem
ğālibā uşbu günehdür anları taş eyleyen
3. hāk-i pâyuñā döküp saçdum gözüm gevherlerin
ārzü-yi kîmyâdur beni kıllâş eyleyen
āhum ile işigün pāk itmege kômîş beni
bād-ı şubhı gülşenün şahnına ferrâş eyleyen
5. sālîk-i rāh-ı hâkîkatdür necâtî kôrķusuz
dîl-rübâlar 'ışkını kendüye yoldaş eyleyen

1. 'āşık irdi 'id-i vaşla zāhid eyler dağı şek
kimine yemek naşib oldu kimisine emek
bunca yıldur tîr ü âhı düşmen için şaklaram
kim dimişler dostum biñ yıl yarağ bir gün gerek
3. şem'-i meclis lâf-ı hüsni itmezdi ammâ bu şabâh
ölincek hasta gibi azıtdı sözün giderek
ol cevân-bahtun cemâlini kemâhî görmege
ây ü gündün gözüne gözlük tutar pîr-i felek
5. itlerüne yalvaranlar işigünde yir bulur
manşib-ı 'âlîdür ol olmayıcağ olmaz dilek
dâmdur devr-i sipîhr ü dânedür çarh-ı zemîn
dâne cürminde vuḥûş-ı ṭayr olmuş müsterek
7. dil ḥadeng-i ḡamzen ile pârelensün dostum
sînede bir kanlu peyḡânun ḡodum adın yürek
zûlfün ucından necâtînün neler çekdüğünü
biñ yıl olsa 'ömri biñde birin olurdu dimek

596. 91^b: [Ġazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 316 / (Tarlan, 1963: 338)

1 oldu: olur.

2 Divanda bu beyit 11. beyit olarak yer almaktadır.
tîr ü: tîr-i.

3 Divanda bu beyit 9. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 10. beyit olarak yer almaktadır.

6 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
çarh-ı: cirm-i.

vuḥûş-ı ṭayr: tuyûr u âdem.

7 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
dostum: ḡâyeti.

ḡodum: ḡoyan.

8 Divanda bu beyit 12. beyit olarak yer almaktadır.
çekdüğünü: çekdiklerin.

597.

meḡ'ülü fā'ilätü meḡ'ilü fā'ilün
muzāri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. her laḡza gün yüzine şalar sāye perçemün
her gün kemend-i nāz atar āya perçemün
şalın şalın ki luṡf ile müşğīn ḡarīden
ḡil'at 'acebdür ol ḡadd-i ra'nāya perçemün
3. atışmasun ögütü bu ḡasta ile kirpügün
tolaşmasun esirge bu şeydāya perçemün
zülfün gibi etegine şarmak gerek başın
irmek dilerse ol ruḡ-ı zībāya perçemün
5. kaç başı var ki zülf-i siyāhun ṡurur iken
ol āfitāb-ı ḡüsne şala sāye perçemün
dildārлықda şan'ati başa ileteli
baş egmez oldu zülf-i semen-sāya perçemün
7. şarmış iken ayağın etegine zülf-yār
şaldı necātīyi yine sevdāya perçemün

597. 91^b: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı*: G. 328 / (Tarlan, 1963: 345)

2 'acebdür: biçüpdür.

3 bu: o.

7 yār: vār.

sevdāya: gavḡāya.

1. sihr ider reftârda serv-i hırâmânun senün
kıl yarar güftârda la'l-i dūr-efşânun senün
leblerün mühr-i süleymân olduğı için ey peri
zülf gibi ejdehâlardur nigeş-bânun senün
3. kanlu yaş ile doludur gözlerümün merdümü
çeşm-i ser-mestün diyelden içeyüm kanun senün
ey kemân-ebür yüregüm yerine oturmadı
basmayınca bağruma şol kanlu peykânun senün
5. bülbülü ötdürmez ey gül tâze dīvānum benüm
goncayı söyletmez ey şeh la'l-i handânun senün
şefkat imândan ise ey bî-güneh kan idici
kâfirem ger var ise bir zerre imânun senün
7. meryem-âsâ karalar geymiş şalınur nâz ile
yirde sürür dâmenin zülf-i perîşânun senün
ey kemân-ebür nice cân virmeyem tîrüne kim
cân yerine hüküm irür bu kanlu peykânun senün
9. dış bilermişsin leb-i şîrîn-i yâra vaz gel
ey necâtî döymez ol tatluya dendânun senün

598. 91^b: [Gazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dīvânı*: G. 311 / (Tarlan, 1963: 335)

2 zülf gibi: her yañadan.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
merdümü: sâgar.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
oturmadı: oturdu oğ.
başmayınca: başdum.

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
ey gül: oldu.
ey şeh: oldu.

6 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

7 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

8 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

9 Divanda bu beyit 8. beyit olarak yer almaktadır.

599.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. ey şabâ zülf-i nigârı 'anber-efşân eyledün
hâk olan bî-dillerün tozın perîşân eyledün
yol eri oldur ki [ola] yârın ayağı toprağı
egledün ey gam beni yolumda yalan eyledün
3. öldüğüm vaktin meger gâ'ib namâzın kılalar
kim beni za'f ile nâ-peydâ vü pinhân eyledün
işigünî va'de itdün itmedün gitdi vefâ
söz ile kaç kerre beni mışra sulţân eyledün
5. gâh tevbe gâh mey geh muhtesib tutdı beni
bir iki içim şarâbı sen baña kan eyledün
cevr-i dilber devridür ölmekden âsân nesne yok
müşkilini 'âlemün luţf itdün âsân eyledün
7. git necâtiden kesil sağlıkla gelme ey rakîb
derde dermân eyle dirdüm derde dermân eyledün

599. 92^a: [Gazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 289 / (Tarlan, 1963: 321)

4 kerre beni mışra: kez beni sen mışra.

7 rakîb: tabîb.

600.

mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

mucteşş + - + - / + + - - / + - + - / + + -

1. bahār mevsimidür gülistāna varı görün
güli müşāhede eylen cemāl-i yārı görün
çiçekler ile çemen şoḥbetini eylemege
giceye gündüze kıtup gelür bahārı görün
3. çemende nergis-i şehlāyi hoş tutuñ zinhār
hemān anı görün ol çeşm-i pür-ḥumārı görün
görünmez oldu cihānün gözine bāğ-ı cinān
ḥudā kerīmdürür cām-ı hoş-güvārı görün
5. necātīye çemen-i eyyāmdur uyarsañuz
şadā-yı bülbul ile cānuñuz uyarı görün

600. 92^a: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı*: G. 295 / (Tarlān, 1963: 325)

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

çemen şoḥbetini eylemege: bisāt-ı çemende kılmāğa 'ayş.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.

görünmez oldu cihānün gözine bāğ-ı cinān: behişt-i naḳdi koman ḥavf idüp cehennemden.

5 necātīye çemen-i eyyāmdur uyarsañuz: necātīnün sözi budur ki ḥ'āb-ı ḡafletden.

601.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. bir içim şu umarın hançer-i bürrânundan
n'ola bir kez içürürsen ne gider yanundan
gül-i cennet gibidür dirmek ile eksilmez
büse lûf eyle bize gonca-i handânundan
3. 'âlemi hurrem iden büse-i ihsânundur
sâkıyâ şağın unutma bizi ihsânundur
yâra cânım dirmişsin öle mi yâra rakib
ölmez isem seni bîzâr ideyin cânundan
5. kılını çenber idüp pençesini burdı şabâ
gönlümi alımadı zülf-i perişânundan
himmetünde yine hicrân görünür cân ü dile
ben senün kurtulımayum gibi hicrânundan
7. itlerden bugün öñ andı necâtî seni yâr
yine mümtâz olasan gibi hep akrânundan

601. 91^bderkenar: [Gazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 387 / (Tarlan, 1963: 380)

3 büse-i: cür'a-i.

4 yâra: bre.

602.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. dost itdüm derd-i cānı çünki cānān ile ben
bilmiş ol kim düşmanın ölince dermān ile ben
tutalum kan ağlamakdan ölem utanmaz mısın
varıcağ maḥşerde yarın ḥazrete kan ile ben
3. nāme-i ḥasret gelür 'āşıqlara çok çok velī
hīç maẓmūn okumadum uşbu 'unvān ile ben
cānum ü[r]kerdi güzellerden vefā gelmez diyü
bu 'acebdür kim kıl oldum tāpuḡa cān ile ben
5. cānı gibi şaklasun [dünyā] beni kim hīç olur
genc gibi ülfet itmezsem bu vīrān ile ben
rāstı budur ki rüsvāy oldı şon ver dāştum
çıkışımadum necātī āh ü efgān ile ben

603.

mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün
hezec + - - - / + - - - / + - -

1. göricek yāruḡ elde oḡu yasın
benüm çün ḥāce başla oḡu yā-sın
kıya bakdı baḡa şol çeşm-i cādū
bugün bildüm kılına o kıyasın
3. kebāb oldı ciger bu ḥasret ile
ki beni bezm-i ḥāşşa okuyasın
bugün 'uşşākı zāhid ḡo ki yarın
bilesin sen ḥisābuḡ okuyasın
5. ne yirde var ise 'uşşāk-ı ḡam-ḡın
necātīnūḡ idelüm o kıyāsın
eger ben āyet'ül kürsī okursam
ne mümkindür beni sen okuyasın

602. 91^bderkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı*: G. 402 / (Tarlan, 1963: 389)

1 derd-i cānı çünki: çünki cānı derd-i.
ol kim: oluḡ.

6 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

603. 92^aderkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı*: G. 419 / (Tarlan, 1963: 400)

5 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

6 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

604.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. dil kebâb ü kabağum yaşı mey-i nâb gerek
lâ-cerem 'ayş-ı müdâm itmege esbâb gerek
ruhı şevki ile görür haţţını zülfinde bu dil
giceler seyr-i çemen itmege meh-tâb gerek
3. nideyin görmek ile serv-i çemenden ne biter
baña ol kâmeti tûbâ lebi 'unnâb gerek
söze gel yoğsa yaçar âteş-i la'lün cânı
mey-i kübrâdürür ey dost biraz âb gerek
5. ser-i kûyünde belüm iki büküp inledüğüm
bu ki gülzâra şeref virmege dolâb gerek
şekkerün başına şu koydı zülâli lebinün
nideyin kandi necâtî baña cüllâb gerek

604. 92^b: [Gazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 309 / (Tarlan, 1963: 333)

2 bu dil: gönül.

3 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

söze gel yoğsa: şun lebün yoksa.

5 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

6 nideyin: nidelüm.

baña: bize.

605.

mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
muzâri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. elḥamdülillāh eyledi terk-i cefâ ḥaṭuṇ
yazdı nigîn-i la'lüne naḳş-ı vefâ ḥaṭuṇ
ḥüsnün günine göz ḳamuşur baḳamaz idük
'âşık-ları esirgedi ey mehlîkâ ḥaṭuṇ
3. derc olalı kenâresine dürc-i la'lünün
yâḳûta ḥarf atar senün ey dil-rübâ ḥaṭuṇ
uyup şabâya ḳaçmış idi ḳara perçemün
efsün ile çevürdi başın müşg-sâ ḥaṭuṇ
5. ğavġâ bıraḳdı küfr ile imân ehline
zülf ü 'izâr içinde ḳopaldan şehâ ḥaṭuṇ
gönlüm çeküp çevürmesün inende dostum
bir yaṇa zülf-i ser-keşün ü bir yaṇa ḥaṭuṇ
7. âzâd olur ḥaṭ ile ḳul olan necâtiyâ
âzâde yürür iken ider mübtelâ ḥaṭuṇ

605. 92^b: [Ġazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 283 / (Tarlan, 1963: 318)

5 ehline: arasına.

6 inende dostum: inen ikide bir.

7 necâtiyâ: necâtiyi.

606.

mefā'îlün mefā'îlün fe'ülün
hezec + - - - / + - - - / + - -

1. gönül ger kıl isen bir şâh ile ol
belâya şabr kıl allâh ile ol
yalınlıqluk bir allâha yaraşur
gönül gel girye ile âh ile ol
3. şeb-i rihletde ey şem'-i hidâyet
hele bir lahza ben güm-râh ile ol
anun'îçün çeker işkence zâhid
ki eydür ikrârını ikrâh ile ol
5. eyâ şüfî kalendaridür necâtî
öğünmez manşib ile câh ile ol

607.

fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. zâhidâ ka'beye dayanma gel ey gevden gel
cân ü dil pîş-keş it işigine evden gel
ruhı şatranc-ı maḥabbetde beni mât idicek
beydağ-ı hâl-i siyâhı didi kim öğren gel
3. leblerinden dil ü cân buse temennâ idicek
lâğ idüp zülf-i siyâhı didi kim dolan gel
geldi şehbâz-ı maḥabbet kim ide cânı şikâr
merḥabâ tayıri ferḥunde hemîşe sen gel
5. hâlet-i 'ışkı necâtiye danışdum didi kim
her cefâ-kâra gönül vermeyelüm oğlan gel

606. 92^b: [Ġazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 341 / (Tarlan, 1963: 352)

- 1 ger: gel.
- 2 gel: sen.
- 3 eydür rihletde: eder rihletdür.
hele: gel'e.
- 5 öğünmez: öşünmez.

607. 93^a: [Ġazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 337 / (Tarlan, 1963: 350)

- 2 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
beydağ-ı: beydağ-ı.
kim: var.
- 3 siyâhı didi: siyeh-gârı.
- 4 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.
- 5 danışdum: tanışdum.

608.

mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
muzâri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. bugünden irteye ğama olma gönül melül
gökden ne yağdı kim anı yir itmedi qabül
müjgânun ile eşk-i derûnum olur ziyâd
şol ev gibi ki süzen-i hürşid ide duhül
3. zülf-i siyâhı baş ege mi ben şikeste
kim yüz vireli dost gönüllendi ol fuğül
tübâ-yı kıddün ile gören ey gül-i behişt
kıddüne müntehâ didi túbâyâ bî-uşül
5. bād-ı fenâ ğubârın tâ kim şavurmaya
var ey necâtî küyına hasret yaşı ile öl

609.

mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
muzâri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. çün tevbelüsen isteme ey dil şarâb-ı âl
sâkı sözini şıma ayağı elüne al
gönlümi zülfî ayağa şalarsa ğam degül
bâzâr-ı hüsn içinde binin gör birisin al
3. şöyle revândurur ki alur yürüyivirür
serv-i sehî yazarlar ise kıddüne mişâl
dünyâda her ne var ise terkindedür hüner
şanma ki mâl üstine keğ geçmedür kemâl
5. bayram irişdi her kişi beg gibi şadumân
miskîn necâtî mu'tekif-i ğuşe-i melâl

608. 93^a: [Ġazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 329 / (Tarlan, 1963: 346)

1 ol: bu.

irteye ğama: irse tîr-i ğam.

gönül: dilâ.

2 eşk-i: şevk-i.

gibi ki: gibi.

3 yüz vireli dost: dost yüz vireli.

609. 93^a: [Ġazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 333 / (Tarlan, 1963: 348)

2 şalarsa: urursa.

610.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. gerçi gül-zâr-ı cihânda gül olur hâra yakın
hağ ırağ eylesün andan ki ola ağıyâra yakın
lebün umar varıcağ zülfüne gönüm gerçi
kişi cāndan keser ümmîd olıcağ dâra yakın
3. şükr idüp yirlere sürer yüzini sâye gibi
âfitâb olduğına hüsn ile dil-dâra yakın
katı çok başludurur zülfine dolaşma gönül
saña bir bend geçer olma o bîmâra yakın
5. üzülür gül açılır gonca gülistândan eger
bu had ü hânde ile yâr ola ağıyâra yakın
diledüm bûse lebinden didi ki cānuñ idi
hele bir şîvedürür bu aña dahı ikrâra yakın
7. lebi şevki iledür zülfe necâtî gönlin
belî tiryâk olıcağ varsa olur mârâ yakın

610. 92^bderkenar: [Ġazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 415 / (Tarlan, 1963: 397)

4 bîmâra: ıarrâra.

<sihrâra> vezni bozduğundan metne dahil edilmemiştir.

5 ağıyâra: gül-zâra.

6 Vezin bozuktur.

ki: pes.

bu aña dahı: bu dahı.

611.

mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün
hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. ey hâtır-ı âşüfte şol iki gözüm aydın
cân gibi gönül şehrine gelmiş gözün aydın
meh burcine çık gün gibi sen lûtf yüzinden
zûlmet gicesinde koma 'uşşâkı ay aydın
3. sergeşte benüm gibi ne yirde ve ne gökde
zûlfün gamı ile oldı şehir yılleri miskîn
hâl ü haţunun kıymeti çok rûm harâcî
zûlf-i siyehün muştuluğı çîn ile mâçîn
5. ey mâh-cebîn saña güneşsen didüğün dil
göklerde melekler işidüp eyledi taḥsîn
şî'rinde ruḥun vaşfını itdükçe necâtî
mecnû'a-i gül gibi olur sözleri rengîn

612.

fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. lâle yakdı cigerini gül-i ḥandānun için
servler kesdi kolın kadd-i ḥırāmānun için
şovuk el degdi şabādan diyü çok söz didiler
şahn-ı gülşende bugün serv-i ḥırāmānun için
3. didüm öldürdi müjeñ bizi hoş itmez didi dost
dostum böyle dime gamze-i fettānun için
karanudur şeb-i hicrân yolu yañıldı garîb
rahm it ey necm-i hidâyet meh-i tâbānun için
5. ey necâtî gözün aç al ayağı toprağını
tütiyâ ister isen çeşm-i cihân-bānun için

611. 92^bderkenar: [Ġazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 382 / (Tarlan, 1963: 377)

2 sen: toğ.

6 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.
ola: olur.

612. 93^aderkenar: [Ġazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 421 / (Tarlan, 1963: 401)

2 serv-i ḥırāmānun: zûlf-i perişānun.

3 müjeñ bizi: beni gamze.
itmez: itmiş.

4 <sa'âdet> vezni bozduğundan metne dahil edilmemiştir.

5 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.
çeşm-i cihân-bānun: dîde-i giryānun.

613.

mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. koğıl ey bâğ-bân bûy-i vefâ güliden ırağ olsun
 hezârân bülbül ölürse kayurmaz kendü şağ olsun

 yaşum 'ummânın âl ile kızıl kanlara boyadun
 yaradun gönlüme vallâhi ey gam yüzün ağ olsun
3. ğaraž bir bûseye cân almağ ise aldun ey dilber
 bizümle hañçer-i gamzen yiter kılıc bıçağ olsun

 şu kim dil-dâr eşigine kulağuz oldı dünyâda
 dilegüm bu ki 'uqbâda aña cennet durağ olsun
5. necâtî mest-i 'ışkam ben benüm 'aql ile işüm yok
 bir iki kez aña didüm hele benden ırağ olsun

1. gâret-i dîn iden ancak zülf-i 'anber-bû degül
hatt u hâlün dahı kâfirlerdürür bir bu degül
h'âb-ı nâz itdügine ol türk-i mestün ey gönül
zinhâr aldanma kim bu fitnedür uyhu degül
3. 'ışk meydânında bir dīvâne gördüm çağırur
leylî zencirine mecnûn olmayan uşlu degül
derd ile ağladuğuma gel taraḥḥum eyle kim
ḥasret ile gözlerümden ḳandur aḳan şu degül
5. bir birine baş çatup mekr itse zîbâ ḳaşlaruḡ
ḳara baḥtumda benüm cāzûdur ol ebrû degül
aşulursam sünbülinden virmeye bir bû baḡa
ölür isem cānı bir bû virmeye bir mû degül
7. ey necâtî çün ola mecnûna hem-dem bir ḡazâl
baḡa ne içün âşinâ ol gözleri âhû degül

614. 93^b: [Ġazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dīvânı*: G. 339 / (Tarlan, 1963: 351)

1 ḳâfirlerdürür: ḳâfirledürür.
2 kim bu: kim.
uyhu: ol uyhu.
3 meydânında: bâzârında.
4 gel: hey.
5 baḥtumda: baḥtumdur.
6 bû: mû.
cānı bir: cānuma.
7 ola: olur.

615.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. āsumāniler geyüp gün gibi māhum gitme gel
göklere boyanmasun feryād ü āhum gitme gel
hay esirge zülfünün zencirinün şeydāsıyuz
kıyma kendü kullarındur pādişāhum gitme gel
3. el götürüp rüz u şeb derdün i iderdüm taleb
ben elümle itmişem bildüm günāhum gitme gel
defter-i *naḥnu* *kaşemnāda* naşibe yok zevāl
ey belası kısmet-i luṭf u ilāhum gitme gel
5. ey beni hecri ile ḥāk iden saṇa yalvarmağa
başdan ayağa dil olmışdur giyāhum gitme gel
şem' gibi bir naẓar bālīnüm üzre kıl qarār
uş 'adem şahrāsına toğruldu rāhum gitme gel
7. ben necātī rüz-ı şeb derdün i irürdüm taleb
ben elümle itdüm baṇa gitme günāhum gitme gel

615. 93^b: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı*: G. 331 / (Tarlan, 1963: 347)

2 şeydāsıyuz: şeydaların.

3 Beyit 3. beyit ile mükerrerrdir.
iderdüm: eylerdün.

4 Zuhuf Suresi 32. Ayet.
luṭf u: luṭf-i.

6 naẓar: nefes.

7 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
Beyit 3. beyit ile mükerrerrdir.
ben necātī rüz-ı: el götürüp rüz ü.
irürdüm: eylerdün.
itdüm baṇa gitme: itmişem bildüm.

1. mevsim-i nev-bahârı gözleyelüm
 bâde-i hoş-güvârı gözleyelüm
 bize serv ü çinârdan ne biter
 varalum kıadd-i yârı gözleyelüm
3. gül hayâsuzluk itse yüzleyelüm
 sâkı-i gül-'izârı gözleyelüm
 şem'-vâr ortaya atılmayalum
 biz de rûz-i şumârı gözleyelüm
5. nice bir aldaya şumâra vire
 cām gibi kenârı gözleyelüm
 düşdi zevrak necâtî baħr-i ğama
 çâre ne rûzigârı gözleyelüm
7. ğulğuli şişenün baş ağrısıdur
 sâğar-ı bî-ħumârı gözleyelüm

616. 94^a: [Ġazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 372 / (Tarlan, 1963: 370)

1 bâde-i hoş-güvârı: gül-i ruhsâr-ı yârı.
 4 Divanda 2. mısra 5. beytin 2. mısrasıdır.
 5 Divanda 2. mısra 4. beytin 2. mısrasıdır.
 6 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.
 7 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

617.

mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. işigünden yüzüm dönerse dönsün bir yaña kıblem
kapuğa doğru geldüm ben senün a ka'bem a kıblem
koyup ka'be kapuğ hâşâ dil itmez gayrıya secde
olupdur gerçi her yirde namâz itmek revâ kıblem
3. senün paşmağun irdügi yire irmez benüm başum
ko bârî ideyin secde ıraklardan saña kıblem
iki çeşme şu iletmek gibidür ka'be şehrine
kapuğda bir kez anılsa yaşumdan mâcerâ kıblem
5. 'aceb midür dolanursa cemâlün çevresin zülfün
tavâf-ı ka'be idermiş işitdük ejdehâ kıblem
şikâyet eylemiş diyü yeter öldür necâtîyi
ağa itdüklerün sen de n'ola bir kez ağa kıblem

618.

mef'ülü fâ'ilätü mefā'ilü fâ'ilün
muzâri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. zağm-ı firâk onulmuş u gitmişdür ey şanem
tırünle sîne birlige bitmişdür ey şanem
bezm-i şafâda la'lüne mânend olunca mey
pîr-i muğân ne cânlar eritmişdür ey şanem
3. kıaddün olalı gülşen-i hüsn içre ser-firâz
serv ü şanevberün işi bitmişdür ey şanem
bûlbûl söger kulağını doldurı güllere
benzer ki vaşf-ı la'lün işitmişdür ey şanem
5. dil leblerüne gelse koyup zülfünü ne tağ
âşüftelikle cânına yetmişdür ey şanem
gül ruhlarında sünbülün âşüfte görelî
miskîn necâtî 'aklı dağıtmışdur ey şanem

617. 94^a: [Ġazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 348 / (Tarlan, 1963: 356)

2 itmek: itmez.

6 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

618. 94^a: [Ġazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 358 / (Tarlan, 1963: 362)

1 bitmişdür: yetmişdür.

4 güllere: güllerün.

619.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. sūz-ı dil benzüüm şarardur ey yañağı erğavan
ğalibā bu vech ile kūyuñda olmaz za'ferān
ey şacı bīmār yanın beklemekden dil-şikest
ey gözi aḥşama karşı uyumağdan nā-tüvān
3. ḳoşma çeşmüñe zülfün ḳıyma giriftār olana
ādem ölür virme ol cellād eline rīsmān
zülf ü ruḥsāruñ irāğdan görünür baña yakın
nite kim gice ile āteş şöyle kim gündüz duḥān
5. ḳaşınuñ yayı ele girmez tutuñ kirpik okın
ṭoğru ṭutulmayıcaḳ egri bulunmaz bī-gümān

620.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. zülf-i 'anber-bār ile yār ister örte ruḥların
hīç ola mı şem'-i rüşen perde-i şebde nihān
leblerüñden fehmi olur çün kim dehānuñ varlığı
külli sırrın cāveze'l-işneyni şā' oldı 'ayān
3. ey necātī şekk ider 'ālem vücūduñda senüñ
varlığıñ 'anḳā gibi bir ad olmışdur hemān

619. 93^bderkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı*: G. 406 / (Tarlan, 1963: 392)

1 <dil-i siyāh> vezni bozduğundan metne dahil edilmemiştir.

2 Divanda bu beyit 407. gazelin 2. beytinde yer almaktadır.

3 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.

çeşmüñe zülfün: zülfün çeşmüñe.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

620. 93^bderkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı*: G. 407 / (Tarlan, 1963: 393)

1 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

oldı: olur.

3 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

olmışdur: ḳalmışdur.

vücūduñda: vücūduñdan.

621.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. yâr işigidür gedāya cennet-i me'vâ bugün
yâr ile tursun tursun dostlar dünyâ bugün
şûfî yarın ilte mi alup elümi cennete
çok gören cānāneler işigini baña bugün
3. nev-bahâr ile behişt-i cāvidân oldu cihân
ey 'aceb ne için hâlâl olmaz mey ü şahbâ bugün
başlamışdur gün gibi hüsnün cihân-gîr olmağa
hep senündür 'âlem içinde olan gavgâ bugün
5. hecrün ile yir yüzinde ağladum şol denlü kim
iki gözümçün tokuz oldu yedi deryâ bugün
sen melek sîmāya cānlar virdüğüm 'ayb itme kim
yirde buldı gökde isterken seni 'isâ bugün
7. ey necâtî hançer-i hûn-rîz-i yâra teşneyüz
şudan artuk nesne çekmez gönlümüz kaç'a bugün

622.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. yûri ferzâne isen cānib-i cānāna degin
n'ola pervâne isen şem'-i şebistāna degin
yûri sen and içe gör biz mey-i nâb ey şûfî
saña peymâne komışlar bize peymâne degin
3. yanarın hasret-i şevk-i ruğun ile yanarın
cān atup gitmez isem şahn-ı gülistāna degin
elüme girmez ise dürr-i şeb-efrûz-ı vişâl
hele seyl-âb ideyin yaşımı 'ummāna degin
5. yine cellād-ı müjen sine-i hâkide gelüp
kılıcın gömmez idi itmese biñ kana degin
dimedün râzı necâtî ile fâş eylemedi
geçmeyince güzelüm gamzen okı cāna degin

621. 93^bderkenar: [Ġazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 428 / (Tarlan, 1963: 406)

1 cennet-i: menzîl ü.

4 <yüzün> vezni bozduğundan metne dahil edilmemiştir.

622. 94^aderkenar: [Ġazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 429 / (Tarlan, 1963: 407)

2 peymâne: peymânı.

6 dimedün: dildeki.

623.

mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

mucteşş + - + - / + + - - / + - + - / + + -

1. neşât u 'işreti ne eyler gamunla hem-dem olan
kapuñda cennetün adın anar mı âdem olan
hakîkaten yine bir demdürür ziyâde degül
sa'âdeti şu cemî'-i zemân'da bir dem olan
3. 'aceb zemâneye kalduk gel ağlayalum kim
zelîldür hüner ü fazl ile mükerrem olan
yenilenür eleme yatmaz eski guşşa ile
düşinde bir gice nâ-gâh şâd ü hurrem olan
5. benüm katumda ölüm şerbetidür âb-ı hayât
ki bir dem önce gidendür hemîşe bî-gam olan
didüm hezâra ki bir söyleyen ölür dirler
didi ne şübhe yiger gonca gibi ebkem olan
7. ecel gelüp sefere nevbetündürür diyicek
necâtiyâ kara yayadurur müselleme olan

623. 94^aderkenar: [Ġazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 423 / (Tarlan, 1963: 403)

2 bir: her.

3 gel ağlayalum kim: gelinüz ağlaşalum.

6 ebkem: epsem.

624.

meḡ'ülü fā'ilātü meḡ'ülü fā'ilün
muḡāri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. yolunḡa ḡurḡı dīdelerüm ḡalka ḡalka dām
şayḡ ide tā nazar seni ey kebk-i ḡoş-ḡırām
rahm it ki ḡıldı sen ḡül-i ḡandān firākına
yüzüm şaḡıfesin cigerüm ḡanı lāle-fām
3. lāyık degül mi şād ola luḡfunla bir nefes
şol kim du'ā-yi devletün ider 'aleddevām
şūfī lebün meyinden eger iḡe bir ḡadeḡ
zıḡri şurāḡı ḡulḡuli tesbīḡi ola cām
5. zerrāk şūfī puḡte ile rīvler ḡılup
bāḡı ḡalan şarāba dilermiş ki diye ḡām
dilden ḡiderdi ḡam ḡicesinün ḡaranluḡun
sāḡar hilāli olsa necātī kim temām

624. 94^b: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı*: G. 375 / (Tarlan, 1963: 372)

1 tā: bir.

3 ider: eyler.

6 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

ḡaranluḡun: ḡaranluḡı.

kim: meh-i.

625.

mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
muzâri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. şāmîler itmesün diyü ikide bir hücûm
götürdi zülf kâ'idesin yüzden ehl-i rûm
dünyâ bütün benüm dise yarım ağız lebün
cân-ı 'azîze itmeye ayruķ ecel hücûm
3. cānâ güzeller ağzuña baksa 'aceb midür
ins ü perî nigîn-i süleymāna oldu mûm
hîç ide bile mi lebünün şivesin mesîh
ağızdan öğrenile mi ihyâ gibi 'ulûm
5. hâlün cefâyı hûşe-i zülfünden öğrenür
üzüme göre kararur ey bî-vefâ üzüm
avlamağa güzelleri māni' olur faķîh
monlâlarun şikârda olur liķāsı şûm
7. ölüm işi haķ işidürür andan kim incinür
yârı necâtî gayr ile görmekdürür ölüm

625. 94^b: [Ġazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 360 / (Tarlan, 1963: 363)

7 Vezin bozuktur.
işidürür: işidür.

626.

meḡ'ülü fā'ilātü meḡ'ülü fā'ilün
muḡāri' - - + / - + - - / + - - + / - + -

1. mey-gün lebün ḡayāli ile ḡan aḡar yaḡum
kim didi tîr-i ḡamzeḡe kim ḡana ḡar yaḡum
çoḡ yaḡasun ki çeḡm ü dile baḡr ü ber geḡüp
geldi geḡürdi derd-i deründan ḡaber yaḡum
3. kuḡl olmaz ise gözlerine ḡāk-i pāy-i dost
aḡlayu aḡlayu iki gözden ḡıḡar yaḡum
sen servi ḡıldı ḡülḡen-i ḡüsn içre iḡtiyār
ey bî-bedel degüldür inen bî-naḡar yaḡum
5. ḡatsın yeridür ayaḡı tozını direm direm
ḡün ḡatre ḡatre üstine ḡürler düḡer yaḡum
ḡaḡḡā ki bir demine viḡālün bedel degül
biḡ yıl olursa ḡasret ile bî-bedel yaḡum
7. āhum tütünü göklere ḡıḡdı necātiyā
bir demde eyledi sefer-i baḡr ü ber yaḡum

626. 94^b: [Ḡazel-i Necāti Beg]: *Necāti Beg Divānı*: G. 373 / (Tarlan, 1963: 371)

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

5 yeridür: ḡabā.

6 bî-bedel: dostlar.

7 āhum tütünü göklere ḡıḡdı necātiyā: bir demde ḡıḡdı göklere āh-ı cihān-güdāz.

627.

mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

mucteşş + - + - / + + - - / + - + - / + + -

1. gözümde 'aks-i cemālün bahāra benzetdüm
yaşum bahārda taşmış pınāra benzetdüm
cigerde cem' olalı kanlu kanlu peykānu
derün-ı sīnemi gördüm enāra benzetdüm
3. görünce hüsn denizinde haţtuñuñ qarasın
necāt sâhili şandum kenāra benzetdüm
şaçuñ hevâsı ile yolları mu'aţtar ider
nesîmi kâfile-i müşg-bāra benzetdüm
5. güzel görünür ırakdan görünse her nesne
anuñ 'içün güneşi rüy-i yāra benzetdüm
sirişk yağmurı diñsün ki berķ-i āhumdan
karanu gicelerümi nehāra benzetdüm
7. öğersen ol ruħı öğ kim necâtî vaşf ideli
beyān varaķlarını lāle-zāra benzetdüm

628.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. her gün ol gül-ruħları bāğ-ı cinānı gözlerem
her gice ol zülfi 'ömr-i cāvidānı gözlerem
zülf ü ruħsāruñ firāķı ile ıraklardan durup
gice āteş şu'lesin gündüz duħānı gözlerem
3. hüsnüñe ins ü melek hayrān ben dīvāne-zār
geh zemīne baķaram geh āsumānı gözlerem
halka gibi gözlerüm kapuñda kaldı dostum
feth-i bāb ola diyü ol āsitānı gözlerem
5. rāḫat ü qahrına dehrün baş egüp yalvarmazam
ben necâtî himmet-i şāh-ı cihānı gözlerem

627. 95^a: [Ġazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dīvānı*: G. 370 / (Tarlan, 1963: 369)

628. 95^a: [Ġazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dīvānı*: G. 374 / (Tarlan, 1963: 371)

1 gül-ruħları bāğ-ı: ruħsarı gül-zār-ı.

3 dīvāne-zār: dīvāne-vār.

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

1. gül yüzündür sünbül-i 'anber-feşânı bilmeyen
oldurur cennetde 'ömr-i cāvidānı bilmeyen
bilmedi hüsñ āfitābından hilāl olduğumı
yir yüzinde āsumāndan rīsmānı bilmeyen
3. dil-rübālık şivesinde bir nice destān bilür
baña şorsun gelsün ol şūh-ı cihānı bilmeyen
āfet-i ehl-i nazardur şivede ben bildüğüm
fitne-i āhır zemāndur bilmez anı bilmeyen
5. cān virür 'īsī şuyı diyü leb-i handānuña
'ömr-i içinde şarāb-ı ergāvānı bilmeyen
nağmesinden bülbülün fehm-i ma'ānı bilmedi
gül yüzün vaşında bu hüsñ-i beyānı bilmeyen
7. ey necātī haṭṭ u hāl-i zülfe eylesün nazār
güzel olup fitne-i āhır zemānı bilmeyen

629. 94^bderkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı*: G. 418 / (Tarlan, 1963: 399)

1 yüzündür: yüzünde.

oldurur: oldur ol.

3 dil-rübālık şivesinde bir nice destān bilür: bilmediği şive yokdur hep bilür bilmezlenür.
gelsün: baña.

4 āfet-i ehl-i nazardur şivede ben bildüğüm: hālını miskīn şanursız fitnede bir dānedür.
fitne-i āhır zemāndur: saçları dām-ı belādur.

6 nağmesinden: nağmesinde.

bilmedi: idemez.

7 zülfe: hüsne.

630.

meḫḫülü fā'ilātü meḫḫ'ülü fā'ilün
muḫḫāri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. zülfün ğamını 'anber-i sārāya virmezin
la'lün meyini şādī-i şahbāya virmezin
la'l-i lebün şafāsını sāğarda bulalı
meyḫāneler bucağını dünyāya virmezin
3. izün tozını gün gözine tūtiyā için
gökden yire inerse mesīḫāya virmezin
cān virüp aşılursa bu miskīn selāsilün
bir kılmı memālik-i dünyāya virmezin
5. gülşende āsitāne-i bülbul kadar yiri
qorlarsa baḫa cennet-i me'vāya virmezin
ben mu'tekid degül miyin allāh zikrine
şol denlü var ki başımı ğavġāya virmezin
7. yokdur çemende serv eli üstinde el velī
reftār-ı yāri serv-i dil-ārāya virmezin
eglenmege necātiye necātiye dīvār sāyesin
ġisū-yi ḫūr u zülf-i semen-sāya virmezin

630. 95^aderkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı*: G. 405 / (Tarlan, 1963: 391)

- 1 ğamını: ḫamını.
meyini: ğamını.
- 2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
- 3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
- 4 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.
dunyāya: dārāya.
- 5 āsitāne-i: āşiyāne-i.
- 7 serv: servün.
üstinde: üzre.
- 8 Vezin bozuktur.
necātiye necātiye: necātiyā.
dīvār: dīvārı.

631.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. leblerün öpdükçe sāğar acısun cān acısun
kimseler görmüş degül bunun gibi cān acısun
ḥaḳ te'ālā acısın göstermesün cānā[ne]nün
ṭatlu ṭatlu içelüm zehr ise yārān acısun
3. acı diller virdi baḡa işidenler didi kim
biz bu deḡlü görmedük gül-berg-i ḥandān acısun
zülf-i ruḡsārı ḡamından gice gündüz ḳoḡ beni
aḡlayayın ide kim kāfir müselmān acısun
5. iremedüm serv-i ḳaddine döküp saçmaḡ ile
yaşumun gevherlerine baḡr-i 'ummān acısun
dirileyin şabr ile tek görmeyeyin ey ḥakīm
bir yaḡa derd-i ḡamın bir yaḡa dermān acısun
7. ādem olmazmış necātī ḳişi göḡçek ṭon ile
rengi ḥūb olmaḳ gidermezmiş za'ferān acısun

631. 95^aderkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı*: G. 420 / (Tarlan, 1963: 401)

2 ṭatlu ṭatlu içelüm zehr ise yārān: ben öleyin işiḡinde baḡa cānān.

4 zülf-i ruḡsārı ḡamından gice gündüz ḳoḡ beni: ben saçından çekdüğüm ben ruhlarından gördüğüm.
aḡlayayın ide kim kāfir müselmān acısun: şerḥ ideyin kāfir aḡlasun müselmān acısun.

6 dirileyin şabr ile tek görmeyeyin ey ḥakīm: dün eṭibbādan işitdüm şabr imiş dermān-ı 'ışḳ.
bir yaḡa derd-i ḡamın bir yaḡa: ḳoḡ öleyin görmeyeyin bārī.

1. yāra ne ey müdde'î çok çok günāhumdan benüm
yüz çevürmez āyine rūy-i siyāhumdan benüm
ey kamer bin yıldürür kim ölenün dirler günāh
gel berü öldür beni kaçma günāhumdan benüm
3. görinen yılduz degül yir yir delinmişdür felek
gün yüzünün ḥasreti ile tîr-i āhumdan benüm benüm
pādişāhum leşker-i miḥnetle sebīhün itdüğün
işidesen bir gün āh-ı şubḥ-gāhumdan benüm
5. za'ferânın yüzümün küynüklü āhumdur şatan
lîkin ol gül-çihre almaz āh-ı āhumdan benüm
'âşıkun bağrında zehr-âlūd peykân olduğın
qabrum üstine gelen bilür giyāhumdan benüm
7. gözi öğrenmişdürür 'âşıkların öldürmege
ey necâtî zulm gelmez pādişāhumdan benüm

632. 95^b: [Ġazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 378 / (Tarlan, 1963: 374)

1 günāhumdan: gün āhumdan.

3 Vezin bozuktur.

benüm benüm: benüm.

4 Vezin bozuktur.

miḥnetle: miḥnet.

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

āh-ı āhumdan: āh u vāhumdan.

6 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

peykân: ḥançer.

7 'âşıkların: 'âşıkları.

633.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. âteş-i ğamdan yanupdur hâkdür cismüm benüm
bil ki şol bir âh-ı âteş-nâkdür cismüm benüm
himmət ile hem-demi 'isâ olursam tañ mı kim
ehl-i diller arasında hâkdür cismüm benüm
3. bunı bildüm 'âkıbet hîç nesne bilmedüm
gerçi başdan ayağa idrâkdür cismüm benüm
avladı öldürdi ğamzen kendüzümden bilmedüm
şeh-süvārâ lâyıķ-ı fitrâkdür cismüm benüm
5. ey necâtî eyledüm 'ışķ ejdehâsını zebün
mâr-gîr-i dehr içün tiryâkdür cismüm benüm

634.

mef'ülü fā'ilātü mef'ülü fā'ilün

mużâri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. gördüm yüzüni dîde-i giryândan el yudum
vurdum cigerde kaçre kadar қandan el yudum
gördüm yû gitmeyince gönül yüz yumaz gözüm
şu gibi gönülüm aķdı revân andan el yudum
3. ruhsâr-ı dil-firîb-i 'araķ-rîzünü görüp
şebnemleri ile şahn-ı gülistândan el yudum
uyup hevâya terk-i diyâr eylesem n'ola
bir kaçreyem ki lücce-i 'ummândan el yudum
5. la'lün yeter necâtîye dünyâ ve âhîret
kevşer şuyu ile çeşme-i hayvândan el yudum

633. 95^b: [Ġazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 346 / (Tarlan, 1963: 355)

1 hâkdür: pâkdür.

2 arasında: ayağında.

3 Vezin bozuktur.

hîç: kim hîç.

4 bilmedüm: ölmedüm.

5 'aşķ: nefis.

634. 95^b: [Ġazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 371 / (Tarlan, 1963: 369)

1 Divanda 2. mısra 2. beytin 2. mısrasıdır.

2 Divanda 2. mısra 1. beytin 2. mısrasıdır.

yû: ki

yumaz gözüm: yumaz.

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

635.

mef'ülü fâ'ilâtün mef'ülü fâ'ilâtün

- - + / - + - - / - - + / - + - -

1. қан ағладуң görünce ben 'âşıkı fütâde
 ey çeşm-i hûn-feşânum olsun demün ziyâde

 çeşmün kimi yıkarsa çekmege bende anı
 almış kemend eline gîsûlaruñ kafâda
3. küncü belâda tenhâ beyhûde olup yaturken
 yanuma guşsa geldi bilişde âşinâda

 sen çeşmi şâhbâza şayd-ı harem olam der
 yıllardurur kim uçar dil murğı bu havâda
5. teşbîh sâde virmez zînet vire hayâlî
 rengin edâ gerekdür eş'âr-ı dil-güşâda

635. 96^a: [Ġazel-i Hayâlî Beg]: *Hayâlî Beg Dîvânı*: G. 7 / (Tarlan, 1945: 345)

1 fütâde: belâda.

3 beyhûde: bîmâr.

4 kim: ki.

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
 vire: söze.

636.

mef'ülü fâ'ilâtün mef'ülü fâ'ilâtün
remel - - + / - + - - / - - + / - + - -

1. âl ile dutdı öpdi la'l-i nigârı bâde
virse 'aceb mi âhum bezm-i fenâyı bâde
şevk-ı leb-i nigâra gördün mi öykünürmüş
keyfiyyeti şarâbuñ vay bu haram-zâde
3. deryâ-yı mihrün içre derdünle âşinâyuz
yâd eylemezsün ey meh meylün hemîşe yâda
tûfân-ı eşk-i çeşmüm teskîn idersen ey dost
mânend-i nûh 'ömrün kılsun hudâ ziyâde
5. atı dokundı düşdüm ol şeh-süvâr didi
bu dahı bir düşüştür [hazze eyle hey] fütâde
yâ kaşlaruñ hilâle teşbih itdi zâtî
eksüklük itdi ey meh ma'zûr tut bu râda

637.

mef'ülü fâ'ilâtün mef'ülü fâ'ilâtün
- - + / - + - - / - - + / - + - -

1. ğamdan helâk olupdur cismüm benüm ziyâde
ey sâķi-i maħabbet şun baña câm-ı bâde
leylî saçuñ görelden künc-i ğam içre tenhâ
vâ hasretâ ki kaldum mecnûn gibi belâda
3. naţ'-i ħaddünde ħâlün düşdi ruħuñla şâhum
kim süre süre âħir ferzîn olur piyâde
âh itdügümce dâ'im derd ü belâlar içre
tañ mı yanarsa bu çerħ döne döne hevâda
5. 'ışkuñ meyinden ey meh mest oldu bu faķirî
'aks-i lebün görelden câm-ı cihân nümâda

636. 96^a: Nazîre-i Zâtî: *Zâtî Dîvânı III. Cild: Ğ. 1254 / (Çavuşoğlu, Tanyeri, 1987: 159)*

1 fenâyı: cihânı.

3 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
ol şeh-süvâr didi: didi o şeh-süvârım.

6 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.
yâ: râ.

637. 96^a: Faķirî:

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. nice bir hün dökeyin [bu] dide-i giryānumdan
nice bir besleyeyin ğamzelerün yanumdan

nice bir ğayr ile sen buseye bāzār tūtop
beni bī-zer diyü bīzār idesin cānumdan
3. fūrkatüm dostlara bitiyecek nesne degül
haberüm aldun ola nāle vü efgānumdan

kesse mıkrāz-ı ğamun başumı eger şem' gibi
yine bir baş çıka şevk ile giribānumdan
5. bulsa dünyāyı tabīb olan iderdi bīmār
dilberün derdi mi var bulmaya dermānumdan

pistenün ağızını şöhetde bıcaqlar açamaz
bir söz açılma benüm ğonca-i handānumdan
7. yirüm idinmiş iken sürdi gedāyı kapudan
bunu ummazdı necātī kuli sultānumdan

benüm eş'ardur iden yirümi şaff-ı ni'āl
okuyan maḥlāşumı anlaya divānumdan

638. 95^bderkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Divānı*: G. 424 / (Tarlan, 1963: 403)

- 1 dide-i giryānumdan: dil-i biryānumdan.
- 3 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
- 4 eger: ger.
- 5 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
bulmaya: böyle ya.
- 6 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.
- 7 Divanda bu beyit 9. beyit olarak yer almaktadır.
gedāyı: giderdi.
- 8 Divanda bu beyit 10. beyit olarak yer almaktadır.

639.

mef'ülü fâ'ilâtün mef'ülü fâ'ilâtün

- - + / - + - - / - - + / - + - -

1. gülşende gül yüzünçün âh eylesem ziyâde
bülbul kebâb olurdu döne döne hevâda
çekdüm kemân-ı 'ışkuñ iki bükildi kaddüm
kaşuñ firâkı âhîr itdi beni kepâde
3. na'î-i zeminde hâlün zâd-ı dehr içinde
sürdi ruḥ üzre şâhum âhîr baña piyâde
korkar ki dūd-ı âhum aña sirâyet ider
çerḥ-ı felek anuñ'çün kaçır dönüp hevâda

640.

mef'ülü fâ'ilâtün mef'ülü fâ'ilâtün

- - + / - + - - / - - + / - + - -

1. olsun tena'um içre ol yâr-ı rûy-sâde
kalsun belâ vü ḡamda bu 'âşık-ı fütâde
ol şehsüvâr-ı meydân binse semend-i nâza
'uşşâk öñince olur ser-cümle hep piyâde
3. kaşuñla ḡamzeñ ey dost yiter cihâna fitne
n'eyler girüp pusuya kâküllerün kafâda
kaşuñ kemânı pekdür her kim ki çekmek ister
derd ü belâ vü miḡnet aña gerek kepâde
5. her kim ki şâh olupdur sanmañ ḡuzûrı vardur
dervîş ki ola kâni' 'ömri geçer şafâda
gülzâr-ı ḡüsnün içre her ḡice şubḡ olunca
oḡur muḡibbî medḡuñ bülbulleyin nevâda

639. 96^aderkenar: Nazîre-i [Faḡîrî]:

640. 96^a: Muḡibbî: *Muḡibbî Dîvânı*: Ğ. 3095 / (Yavuz, 2016: 1539)

1 yâr-ı: mâh.

2 öñince olur: olur öñince.

3 kâküllerün: ḡisûlaruñ.

4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

kaşuñ: 'ışkuñ.

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

ḡuzûrı vardur: ḡuzûr ider ol.

6 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

641.

mef'ülü fâ'ilâtün mef'ülü fâ'ilâtün

- - + / - + - - / - - + / - + - -

1. ben zâr-ı nâ-tüvânun nerd-i ğam-ı belâda
baht kapısı baĝlu mümkün degül güşâda
cânda hevâ-yı kâkûl başda belâ-yı müjgân
tûl-ı emel önümde tîĝ-i ecel kâfâda
3. 'ayş-i cem u sikender bir ân imiş ser-â-ser
şöyle didi görenler cām-ı cihân nümâda
naţ'-ı murâda ey şeh sür esb-i nâz-ı maşşûd
manşûbe ile devrân itmezden ön piyâde
5. kavs-i kuzahdan inse tîr-i kazâ başuğa
olĝıl helâkî dâ'im teslîm ile rızâda

642.

mef'ülü fâ'ilâtün mef'ülü fâ'ilâtün

- - + / - + - - / - - + / - + - -

1. derdüm hikâyet itsem mecnûn-ı nâ-murâda
kendin koyup benüm'çün aĝlardı ol fütâde
keyfiyyet şarâbuñ şonunda dirler ammâ
ya'ni lebün ĥabâbı mest itdi ibtidâda
3. gül-günî cāmelerle bezm-i şarâba girme
ey gözleri ĥarâmî kıan olmasun arada
bu tāk-i pür-revâkıñ gelmezdi hiç nazîri
cām-ı ĥabâb gibi varmasa şonı bâda
5. oldum ĝazelde kāmî 'allâme-i zamâne
şî'rümünden itse tıan mı şâ'irler istifade

641. 96^b: Helâkî:

642. 96^b: Kāmî:

643.

mef'ülü fâ'ilâtün mef'ülü fâ'ilâtün

- - + / - + - - / - - + / - + - -

1. leyli için ki mecnûn âh eyledi ziyâde
od urdı kâinâta murğ uçmadı hevâda
dökme gözün yaşını bâzâr-ı 'ışk içre
'âşık düşürme her dem gevherlerün kesâda
3. ruğun yerinde iken al menzilünî şâhum
atlı mesâfesini kaç' idemez piyâde
gel ey melek rakîbe uyma sözün işitme
virmesün ol 'azâzil dimâğunı fesâda
5. şahrâ-yı 'ışk seyri mecnûn ile şağışımız
kim gördi iki şâhı seyrânda bir arâda

644.

mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

hezec + - - - / + - - - / + - -

1. dil uzatmış leb-i dildâre gönca
şabâdan yedi anun'çün tabanca
düşer mi şânuna ey şâne billâh
tutuşmak kâkül-i yâr ile pençe
3. gören dir zülfünî tarâf-ı lebünde
nigâhbân olmuş âh dir gizlüce
ne bir şîrîn gelür dünyâya sence
ne bir ferhâd olur 'âlemde bence
5. firâkı irsem ol serv-i revâna
şarılsam şarmaşık gibi boyınca

643. 96^b: [Ġazel-i Seyri]:

644. 97^a: Firâkı:

645.

mefā'ülün mefā'ülün fe'ülün
hezec + - - - / + - - - / + - -

1. vefāyi az ider ol cān uruğı
anun'çün cān virürüz aña çoğı
muḥabbet bezmīne oturdı 'uṣṣāk
berü gel al ele sāķī yatuğı
3. çenār ise o bir dağda büyümiş
şanevber ise bir bostān oyuğı
üzüm şuyına şūfī cān virür līk
şıdurmaz gözine kimse қоруğı
5. olupdur zülfüne dolaşalı dil
ḥayālün gibi bir gice қонуğı
ümīdüm қatı çok şabrum қatı az
necātīnün bulardur varı yoğı

645. 97^a: Necātī: *Necātī Beg Dīvānı*: G. 586 / (Tarlan, 1963: 511)

1 cān: ḥ'ān.

2 muḥabbet: melāmet.

berü: uru.

ele: berü.

gel: tur.

3 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

dolaşalı: baş қоşalı.

6 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

646.

mef'ülü mefâ'ilün mef'ülü mefâ'ilün
hezec - - + / + - - - / - - + / + - - -

1. tâ ol büt-i şîrîn-leb şekker-dehen olmuşdur
gül goncalarının hep yiri diken olmuşdur
hüsünün şıfatın tâ kim diye işide lâle
gülşende gül ü gonca güş ü dehen olmuşdur
3. kıddünle 'izârundan ayru düşeli vallâh
tâbüt u kefen baña serv ü semen olmuşdur
bîmâr-ı ğamem benden bî-çâre tabîb el çek
itme emegün zâyî' baña olan olmuşdur
5. ol zülf-i perişanı bu vech ile görelden
'âlemde perişanlık bildüm neden olmuşdur
bayram-ı vişâlünde şalınmağa 'âşıklar
meydân-ı cemâlünde zülfün resen olmuşdur
7. ey rûma 'akîk ilten şakın ki ziyân eyler
kanlu yaşum ucundan 'âlem yemen olmuşdur
billâhi necâtiye bu luğf u 'atâyi gör
şeyhî olalı husrev nazmı hasen olmuşdur

647.

mef'ülü fâ'ilâtün mef'ülü fâ'ilâtün
- - + / - + - - / - - + / - + - -

1. sâķî-i bezm-i miñnet her kime şunsa bâda
mest ü ħarâb kıdı ħum-ħâne-i belâda

646. 97^a: Velehu: *Necâtî Beg Divânı*: G. 84 / (Tarlan, 1963: 196)

1 dehen: şiken.

goncalarının hep: goncasının vallâh.

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

lâle: dâ'im.

3 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.

vallâh: cânâ.

4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

ol zülf-i perişanı bu vech ile görelden: kıddünde görüp zülfün ben günü kıara 'âşık.

6 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

7 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

8 Divanda bu beyit 7 beyit olarak yer almaktadır.

husrev: şeyhî.

647. 96^bderkenar: [*Ġazel-i Maħremî*]:

648.

mef'ülü fâ'ilâtün mef'ülü fâ'ilâtün

- - + / - + - - / - - + / - + - -

1. ey meyl iden nuķûşa bu deyr-i bî-fenâda
şarf itme naķd-i 'ömrün gezme 'abes hevâda
sākî-i bezm-i çarķun bir bâde şanma cāmın
cân atma meclisine 'ömrün virme bâda
3. âyine-i sikender mir'ât-ı ķalb-i 'ârif
illerde bir meşeldür cām-ı cihân-nümâda
sultân eydür kişı'ı 'ışķun bu hâletin gör
eg kim gedâ baş egmez cemşid keyķubâda
5. za'fî kaçan ki buldum seb'ü'l-meşânî şırrın
bildüm nedür kerâmet taķmîr ü tîn-i mâda

649.

mef'ülü fâ'ilâtün mef'ülü fâ'ilâtün

- - + / - + - - / - - + / - + - -

1. süz ile âh ideydüm hâdden eger ziyâde
ķuşlar kebâb olurdu döne döne havâda
ferzâne idüm evvel sen şâh öninde rūķum
nerrâd-ı dehr âķir sürdi baķa piyâde
3. çeke çeke ğamuķı ķaddüm kemâna döndi
âh ol kaçşı hilâlüm itdi beni kebâde
iķbâl-i lâ beķâdur 'aksini şüretün gör
mersümdür bu ma'nâ cām-ı cihân nümâda
5. ta'lim-i 'ışķ ideydim ferhâda ger mesîķî
ķomazdı iki taş tağlarda bir arada

648. 96^bderkenar: [Ġazel-i Ża'fî]:

649. 96^bderkenar: [Ġazel-i Mesîķî]: *Mesîķî Dīvânı*: G. 235 / (Mengi, 2020: 268)

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
hilâlüm: kemânum.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

5 tağlarda: 'âlemde.

650.

mef'ülü fâ'ilâtün mef'ülü fâ'ilâtün

- - + / - + - - / - - + / - + - -

1. sözüüm sirâyet itse mecnûn u nâ-murâda
kuşlar kebâb olaydı başındaki yuvâda
neydügini cihânun fikr it habâb-ı meyden
yazmış bu nükteyi cem câm-ı cihân nümâda
3. zühhâda künc ü mescid mesken baña harâbât
taqdîr böyle kılmış nem var benüm ârâda
naṭ'-ı zemînde oldum ferzânesi cihânun
ferzîn olur oyunda süre süre piyâde
5. [bir yayını çeküpdür 'aşkun hayâlî ey meh]
[kim oldu aña nisbet kıavs-i kuzah kepâde]

651.

fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

remel + + - - / + + - - / + + -

1. ey güzellikte bî-bedel kadınım
mişli mânendi yok güzel kadınım

652.

fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

remel + + - - / + + - - / + + -

1. analıktan geçüp ebe olası
s* her gice gebe olası

650. 96^bderkenar: [Ġazel-i Hayâlî Beg]: *Hayâlî Beg Divânı*: G. 6 / (Tarlan, 1945: 345)

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
fikr it: fehm it.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.

5 Mecmuada son beyit silik olduğundan divandaki son beyit aynen yazıldı.

651. 97^aderkenar: [Müfred]:

652. 97^aderkenar: [Müfred]:

653.

fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün
ḥafīf + + - - / + - + - / + + -

1. amuñ afşār mûķişin sancagı kadınım
tılağun bir ḥaṭāyi bayraqdur
baş koşup germ ile yüz bulalı
dili uzun dehānı yapraqdur
3. ḥaşerīdür katı ḥayāsızdur
ķar gibi gerçi aķ pākdur
ķir naḥsine meylī şubḥa degin
şaka şakdur şaka şaka şakdur

654.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. ḥalk-ı 'ālem 'ışķumı āḥ ü fiğānumdan tıyar
gice āteş şu'lesi gündüz duḥānumdan tıyar
tınmamağ ile yener ol ḡonca-leb ben bülbülin
her seḥer derd-i derūnum dāsītānumdan tıyar
3. ağızı remzin beli sırrın şerḥ iderdüm mū-be-mū
kimsene yokdur benüm rāz-ı nihānumdan tıyar
çeşm ü ebrūsı ḥayāli fāş ider sırrum hemān
beg kullı olduğumı tır ü kemānumdan tıyar
5. ben necātiyem didüğümdür giriftār olduğum
cümle güzeller beni nām ü nişānumdan tıyar

653. 97^aderkenar: [Kıṭā'-i Meylī]:

654. 97^aderkenar: Velehu: *Necātī Beg Dīvānı*: G. 97 / (Tarlan, 1963: 204)

4 hemān: cihān.

655.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

I

1. hüsñ ile ol meh bulaldan şehir içinde iştiḥār
'āşık-ı abdālîdur tacın geyer her tâc-dâr
3. tekye-i ğamda kullı kurbânı olursam ne var
'āşık-ı pāmālîyum baş açuḡ abdālîyum
5. hūblarda taḡyeci dervîşi kıldum ihtiyâr

II

1. bir siyâh altunlu ġarrâ' yaptı ser-mâh-ı felek
âfitâbuḡ 'aynîdur tâcında her zerrîn benek
3. atlas-ı gerdûn gibi âvâresiyem ḡaşre dek
'āşık-ı pāmālîyum baş açuḡ abdālîyum
5. hūblarda taḡyeci dervîşi kıldum ihtiyâr

III

1. çarḡ dükkânı 'ubeydî kendü mihr-i rüşeni
şa'sa'â dest-i pür envârında zerrîn sūzeni
3. râzîyum miḡnet ocâġında ütülerse beni
'āşık-ı pāmālîyum baş açuḡ abdālîyum
5. hūblarda taḡyeci dervîşi kıldum ihtiyâr

656.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

I

1. koyun ala gözleri müjgânını tîğ itmiş âh
dökmek için kanımı dögmüş zenaḥdânında çâh
3. korkarın bir gün idersin derd-mendi ḥâk-râh
dîlfikârum oldum mışırırân o bî-ḳarâr oldum âh
5. nev civânum âfetüm ḳaşşâb-zâde per-i şâh

II

1. cân ḳoçın ḳurbân idüp ol ḳâtil-i erbâb-ı ḡam
tîğ-ı bürrâniyle cismüm nîmelerse râzıyam
3. zülfünün çengâlına aşsun beni tek dem-be-dem
nev-civânum âfetüm ḳaşşâb-zâde per-i şâh

III

1. ey 'ubeydî bir dem içre ḡamzeni bîñ ḳan ider
tîğ-ı cevri ehl-i 'ışḳun cimini bî-cân ider
3. il görince 'îd-i vaşlına bizi ḳurbân ider
nev-civânum âfetüm ḳaşşâb-zâde per-i şâh

657.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. manşıb u câhıyle bu dünyâda ey maḡrûr olan
ḥ'âb-ı ḡafletde ḳalup bî-çâre olma serseri
'âḳıbet ser-menzilün ḥâk olısar ey bî-ḡaber
tutasın olduḡ bahâneyle cihânun serveri
3. göge çıkarmaz seni iletür zemîne şöyle bil
taḡ ḳadar yıḡsaḡ cihân mülkinde ger sîm-i zeri
pâye-i ḳadrüm felekden yücedür dirken bugün
nice bozdı bu cihân mülkinde gör ser 'askeri
5. ḳadr ile 'unvân veren ḡalka vezîr-i 'azâmun
ḳatline bu oldu târiḡ dūrüldi defteri

656. 97^bderkenar: Der-Maḳâm-ı Nevâ ['Ubeydî]:

657. 98^a: Ezân-ı Târiḡ ez-Berâ-yı İbrâhim Pâşâ: Mecmuada matla beyti yer almamaktadır.

658.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. z̤ulmet-i ğamda görenler didiler iskenderi
hey dīrīgā dār-ı dünyādan dūrıldı defteri
ins ü cin feryād aĝlar didüm biñ bāş ile
görmedi böyle muşibet devr-i ādemden beri
3. haşre dek ger an çünkü bulmak anı mümkün degül
hayf kim toprak arasına düşürdük gevheri
rüz-ı şeb hırşid-i pür-nür itdi koyuben şanmanuz
üstine yüz şevk ile nür indi anuñ enverī

659.

mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. hevā-yı kadd-i t̤ubān ile ey serv-i hırāmānum
cihānı ğarka virdi cūy-ı eşk-i çeşm-i giryānum
görünmezsin baña yazuk degül midür a sulṭānum
meded öldüm cemālün cennetin 'arz eyle rızvānum
3. ruḥ-ı zibānı gözler görmemişdür ey perī peyker
meleksin sen benī ādemde bulunmaz saña benzer
firāk-ı kevşer-i la'l-i lebünden k̤and-i eşk-i ter
meded öldüm cemālün cennetin 'arz eyle rızvānum
5. mücellidlik olaldan şan'atün ey k̤āmet-i mevzūn
saña bir çini k̤āse oldu altun ezmege gerdün
devāt-ı sürḥa döndi aĝlamağdan d̤ide-i pürhūn
meded öldüm cemālün cennetin 'arz eyle rızvānum
7. revā mı z̤ulm ile itmek mekānum duzāḥ-i ḥasret
esirīñ oldum ise k̤āfir olmadum be hey āfet
'ubeydī ḥaste ḥālün cānına k̤ār eyledi fūrḫat
meded öldüm cemālün cennetin 'arz eyle rızvānum

658. 98^a: [Ġazel-i Enverī]:

659. 97^bderkenar: Der-Maḳām-ı Dergāh-ı Hüseyin ['Ubeydī]:

660.

I

1. dil verelden sen serv-i bālāya
ḥāk-i pāyine olmuşam sāye
3. gel e raḥm it ben dil-i şeydāya
benüm ey cānum cānum aḥmed[üm]

II

1. ey saçı leylī zülfi pür efsün
siḥr ile kılduñ sen beni mecnün
3. tağlarda düşüp gezerüm mecnün
benüm ey cānum cānum aḥmedüm

III

1. olalı senünle āşinā nāşi
oñulmaz oldu bağrımın yāşı
3. saña ḥayr etmez bu gözüm yāşı
benüm ey cānum cānum aḥmedüm

IV

1. bu nişārīnin cān içre cānı
gözlerinden gel aķıtma kânı
3. ey gözlerün şāh sulṭān kızıl bāşı
benüm ey cānum cānum aḥmedüm

661.

mefā'ılün mefā'ılün fe'ülün
hezec + - - - / + - - - / + - -

1. kime kim eylük itsen şaķın andan
bulunmaz saña düşmen yaķın andan

662.

mef'ülü fā'ilätü mefā'ilü fā'ilün
remel - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. sevmez güzel kocaldı demişsin nihālī
igen güzelsin ey iki gözüm iken güzel

660. 97^bderkenar: [Murabba'ı Nişārī]:

661. 98^aderkenar: Müfred:

662. 98^aderkenar: Müfred:

663.

fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün
ḥafīf + + - - / + - - - / + + -

1. virür āḥir fenāya fülk-i teni
nūḥ daḥı olur ise keştibān
her kaçan dem çeke neheng-i ecel
gelmeye katrece aḥa 'ummān
3. yūsuf-ı şānī idi aḥbāba
görinürdi 'adū gözine sinān
ḥatīf-i ḡayb didi tāriḥin
ṭaldı raḥmet denizine ḳapudān
5. siḥriyā gel du'ā-yı ḥayr idelüm
rūḥ-ı pākini şāḥ ide sübhān

664.

mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. düşicek ḥāleti neze' didi tāriḥini isḥāḳ
yöneldüm cānib-i ḥaḳḳ'a başum açuḳ yalın ayāḳ

665.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. yine zī'l-ḥiccede 'azm-i seferüm şām oldu
diledüm yazmaḡa tāriḥini aḥşām oldu

663. 98^aderkenar: Tāriḥ-i Vefat Sinān Pāşā [Siḥrī]:

664. 98^aderkenar: Tāriḥ-i İshāḳ Çelebi:

665. 98^aderkenar: [Müfred]: *Üsküblü İshāḳ Çelebi Dīvānı*: M. 12 / (Çavuşoğlu, Tanyeri, 1990: 351) H. 943.

1 yine: şehir-i.
diledüm: istedüm.

666.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

remel + + - - / + + - - / + + -

1. hey belâ hey o nev-civâna dirîğ
bâğ-ı 'âlemden almadı dağı kâm
gitdi dârü'l-ğarâra hasret ile
acıdı cümle aña hâş ile 'âm
3. umarum kim varıcağız anda
hak mağâmını ide dârü's-selâm
hâtif-i ğaybden oldı târiğ
rahmetüllâh-i 'aleyhî bi's-selâm

667.

fâ'ilātün fâ'ilātün fâ'ilātün fâ'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. şemsiyâ şâh-ı cihânun bendesiyem şiriyem
kesmege başın 'adunun bir yalun şemşiriyem
baña ihsân eyledi şâm-ı dilârâyı bugün
yazdılar târiğini mirân-ı şâhun miriyem

668.

mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. görüp mülki vücûdı 'âlem-i 'ışka qadem başdum
bugünden sonra ölmezsem 'adem iklîmidür qaşdum
dü-tâ olmuş beden bir âh idüp cân virdi toğruldu
ğamunla ey kemân-ebrû okum atdum yayum yaqdum
3. habâb-ı eşkümi zeyn eyledüm âh u pür-şerâr ile
mezârum türbesine nûrdan qandiller aşdum
iki böğrüm biri birine geçdi cismüm za'fumdun
beden bol geldi câna süzen-i hicrân ile qaşdum
5. tutuşdum küştğîr-i ğamla fevrî meclis-i meyde
erenler himmetinde bir ayağ ile anı başdum

666. 98^b: Merhûm Hâdîdî:

667. 98^b: [Ġazel-i Şemsî Pâşâ]: Divanda yer almamaktadır.

668. 99^a: [Ġazel-i Fevrî]:

669.

mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. ben ol rindüm ki 'arzüm bezl-i emel-i taht ü tãc itmem
hudâdan gayriya 'âlemde 'arz-ı ihtiyâc itmem
maḥabbet nûrı şol denlû münevver eyledi qalbim
ki künc-i vaḥdetümde şem'-i hürşid-i sirâc itmem
3. dil-i bî-çâreye zaḥmet çeküp luṭf it devâ itme
ki derd-i 'ışķa ölsem de ṭabibâ ben ilâc itmem
hemân ele qalmışdur işi ben maḥremün qaşdı
senün gibi 'amâl ile fazlıma ben ihtiyâc itmem
5. baña ni'met yiter fevrî ki bezm-i kâ'inât içre
eliyle tatlu ballu dirilüp bir ferdi ac itmem

670.

mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. ferah bigânedür gönlüm ki ey guşşâ sen evdensin
ferah şadî gelür gider benümle qalacak sensin
alup ben ḥâkden bûy-ı muḥabbet ḥâtırum şordı
eyitdi kim nire toprağısın mesken ne yerdensin
3. sen ancak başa kıydun ben dil ü cânım dahı virdüm
baña öykünme ey ferhâd sen 'ışķ içre yeg fensin
yaqar her ki seni nâr-ı tecellî şöyle benzer kim
gönül ya tûr u sînâsın yâḥud vâdî-i eymensin
5. şarâb-ı şevķ ile esrâr-ı 'ışķa dest-res buldun
yine bezm-i ğam engizi cihânda fevriyâ sensin

669. 99^a: [Ġazel-i Fevrî]:

670. 99^a: [Ġazel-i Fevrî]:

671.

mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün
mucteşş + - + - / + + - - / + - + - / + + -

1. olam nişanesi aḥbāb-ı iştiyākı imiş
olam ki dirler anı dost-ı lâ-firākı imiş

672.

mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün
hezec + - - - / + - - - / + - -

1. fakîrin zerk için tütma yaqasın
tamudan od alup kıande yaqasın

673.

mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün
muzāri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. ol siyeh kim cihān ki cānum cefādadur
andan bu tıpqı nazm ki ben bî-nevādadur

674.

mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün
mucteşş + - + - / + + - - / + - + - / + + -

1. olam nişanesi aḥbāb-ı iştiyākı imiş
olam ki derler anı dost-ı lâ-firākı imiş

675.

mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. daḥı ğam çekmezüm billāh ki mektüb-ı şafā geldi
niçe şād olmayam ğurbet diyārında vefā geldi

676.

1. 'izzet'çün allāhum kimseyi derde mübtelā itme
sevdüğün ya'ni 'aşık-ı zāruḡ yād kimseyle aşinā itme

671. 98^bderkenar: Müfred: Mecmuada aynı varakta 674. şiirle mükerrerrdir.

672. 98^bderkenar: Müfred:

673. 98^bderkenar: Müfred:

674. 98^bderkenar: [Müfred]: Mecmuada aynı varakta 671. şiirle mükerrerrdir.

675. 98^bderkenar: [Müfred]:

676. 98^bderkenar: [Müfred]:

677.

fe'ılātün fe'ılātün fe'ılātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. ey ecel şabr yok mu nedür bu 'acele
çok mu gördün baña cân virmege ol bî-bedele
ey şabr gördün ider seni baña bunca 'acele
ko beni cân vireyin yarın ol bî-bedele

678.

mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. şu denlü bî-kesem cânâ cihânda acırum yokdur
ölürsem meyyitüm defn itmege bir acırum yokdur

679.

fe'ılātün fe'ılātün fe'ılātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. ser-i küyün şanemâ cennet-i a'lâ bilürin
müntehâ kâmetüni sidre vü tûbâ bilürin
seni yûsufî güzellikde şorarlarsa baña
yûsufî bilmezin ammâ seni ra'nâ bilürin
3. bilmezin n'eyleye derd ü gam cânâne baña
ne müdârâya meded var ne müdâvâ bilürin
zâ'il olmaz heves-i zülf-i siyâhuñ dilden
hâşıl olmayacağın gerçi bu sevdâ bilürin
5. bâkıyâ gülşen-i firdevsi baña 'arz itme
âsitânın ben anuñ menzil ü me'vâ bilürin

677. 98^bderkenar: [Kıta']:

678. 99^aderkenar: [Müfred]:

679. 99^aderkenar: [Gazel-i Bâkî]: *Bâkî Dîvânı*: Ğ. 363 / (Küçük, 2019: 324)

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

680.

mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün

hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. fûrkat şebine düşmüşem ey mâh esirge
çıkdı felege âh-ı seher-gâh esirge
ey gözlerümün aydını vü necm-i sa'âdet
zulmetde alupdur dil-i gümrah esirge
3. hecr ile yaşum yirde gözüm gökde alupdur
ey yiri gögi yaradan allâh esirge
bir hâcet için ka'be işigüne çekilür
her şâm ü seher âfile-i âh esirge
5. hey derdün ile bir gün ölür hâste necâtî
geh cevri ü cefâ eyler isen gâh esirge

680. 99^b: [Gazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 517 / (Tarlan, 1963: 464)

2 vü: vey.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

681.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. bağ-ı cennet ne virür 'âşık-ı dîdârlara
ben o bülbül degülem aldana dîdârlara
komazum zülfi kemendin ne çekersem çekerin
böyle olur dolaşan ol tırra-i tırrârlara
3. çeşm ü ruhsârı hayâli ile ne tañ nergis ü gül
yüzini gözünü açup gire bāzârlara
işte didügüme geldün vü dil-âzâr oldun
niye cân virür idün böyle dil-âzârlara
5. çeşm ü gamzenle bilür hâl-i necâtîyi şu kim
tuş gelmiş ola bağdâdda gayyârlara

681. 99^b: [Ġazel-i Necâtî Beg]: *Necâtî Beg Dîvânı*: G. 463 / (Tarlan, 1963: 427)

- 1 dîdârlara: gül-zârlara.
degülem aldana: degülem ki aldana.
- 2 çekerin: çekeyin.
ol tırrâ-i: tırrası.
- 3 hayâli: havası.
yüzini gözünü: yüzün ü gözün.
gire: ger gire.
- 4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.
işte didügüme geldün vü dil-âzâr oldun: çek dil-âzârlığı derd ile cânun çıksun.
niye: neye.
- 5 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.
gayyârlara: 'ayyârlara.

1. ey şekker-leb tatlu düşnāmuñ n'icün ma'dūmdur
ağzuñ esrārına ħod ħayranlığum mefhūmdur
bildüm ağzuñ ölçüsünden zerre denlū yokluğu
toğışundan ey kamer ruḥ kütlu gün ma'lūmdur
3. iştihāsı zāhidūñ meyden velī ḥalkdan kaçır
viremez gönli murādın fāsık maḥrūmdur
mihr-i vaşluñ pertevi olmazsa ey mihr ü māh seher
bezm-i ġamda cān u dil yanmağā her şem' mūmdur
5. derd-i hecr ile ölürsem bulmadan vaşla sebep
fī-sebīllāh ki ġurbetde ölen merḥūmdur
laubāli 'āşık-ı rinde naẓar bāz ol velī
hem-dem-i āzār olmaya gör kim zīrā mezmūmdur
7. kevşeri meyḥānede tenhā şafāḡa tābī' ol
zīrā bu devr içre ihvān-ı şafādan ma'dūmdur

1. şubḥ-dem alup 'uṭarid destine zerrin kalem
defter-i sîmâb-gün-ı tãreme çekdi raḳam
emr-i şāḥı yazdı bildürdi emîr-i çarḥa kim
cem 'ola kerrübiyân ḥânında şāḥuñ biş-i kem
3. sūr-ı şāḥa okımağa encüm-i seyyāreyi
tevsen-i gerdūna bindi şāḥ-ı ḥāver şubḥ-dem
aṭlas-ı gerdūnı kat kat eyleyüp yıgđı zuḥal
ḥāk-i pāy-i raḥş-ı şāḥa kıılmağa ferş-i ḳadem
5. altun üsküfle güneş derbān-ı sūr-ı şāḥ idi
virdi sancaḳ ḳal'a-i minā-nümāya lā-cerem
zıll-i yezdān dāver-i devrān süleymān-ı zamān
ḥüsrev-i îrān u tūrān vāli-i vālā-himem
7. 'arşayı ḥālî bulup yilmiş yüpürmiş bādveş
rüstem ü isfendiyār ü zāl ü sām ü güstehem
midḥat-i tığuñ şehā lā seyfe illā zü'l-fikār
vaşf ü şān-ı tîr ü ḳavsün āyet-i nūn ve'l-ḳalem
9. salṭanat gülzārınuñ nev-res nihāl-i servisin
ḡonce-āsā baş şalar eyler du'ā bunca ümem
şol süleymānsın ki ibrahîm olupdur āşafuñ
enbiyānuñ himmeti üstünđe ḥāzır dem-be-dem
11. muşṭafānuñ sünneti devründe cārîdür şehā
ehl-i islāma du'a-yı devletün farz-ı ehem

683. 100^a: Kaşide-i Merḥûm Figānî Çelebî Berâ-yı Sünnet-i Sulṭān Muşṭafâ Raḥmetü'llāhi Aleyh: *Figānî ve Dîvânçesi*: K. 2 / (Karahān, 1966: 6)

3 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
kıılmağa: itmege.

5 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

6 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

7 Divanda bu beyit 8. beyit olarak yer almaktadır.

8 Divanda bu beyit 9. beyit olarak yer almaktadır.
Ḳālem Suresi 1. Ayet.

9 Divanda bu beyit 11. beyit olarak yer almaktadır.
şalar: açup.

10 Divanda bu beyit 13. beyit olarak yer almaktadır.

11 Divanda bu beyit 14. beyit olarak yer almaktadır.
ehem: a'am.

- şıyt-i nāyūn sūrda şūr-ı sirāfıl olmasa
dirilüp bir yire gelmezdi şehā bunca ümem
13. nāy-ı rüyınun şadāsı gūşına kılmaz eşer
eyledi kūs ü nefirün gūlgulı hālkı aşam
‘arş-āsā kurdūğun her hayme at meydānına
sāyebān-ı ‘arş-ı atlas aña nisbet pest ü kem
15. her birisi bir şüküfe şan dıraht-ı ravzadan
‘ayş ü ‘işret itmege altında gilmān-ı irem
başka başka cümle maḥlūkı konukladun şehā
oldılar hānuḡda envā‘-ı ni‘amdan muğtenem
17. mihr ü meh kūrş oldu nuḡl encüm simātı heft çarḡ
yayılupdur yinmege sūruḡda envā‘-ı ni‘am
şöyle sīr itdün cihān hālkın simātunḡdan şehā
iştihāya aş yirerdi mā‘idenḡde her şikem
19. cümle maḥlūkāta sofranḡdan nevāle kasm olup
ger nemek olsa yitişmez maṭbaḡunḡda heft yem
kaṭre-i şebnemce gelmez rüz-ı sūruḡda şehā
çeşme-i mihr olsa şerbet kāseler eflāk hem
21. nīze-i zerrīn elinde ḡüsrev-i evreng-i çarḡ
nīze-bāz olmış önünḡde ey şeh-i gerdün-ḡaşem
dikdi bir zerrīn kabaḡ meydān-ı gerdūna nişān
tīr atar yir yir şihāb idüp kemān-ı çarḡı ḡam
23. daḡınup mışrī kılıç kullarun itse cündilik
bīş olur ol zümrede tīr ü şüreyyā ber-ḡadem

-
- 12 Divanda bu beyit 15. beyit olarak yer almaktadır.
13 Divanda bu beyit 16. beyit olarak yer almaktadır.
14 Divanda bu beyit 17. beyit olarak yer almaktadır.
‘arş-ı: çarḡ-ı.
15 Divanda bu beyit 18. beyit olarak yer almaktadır.
16 Divanda bu beyit 19. beyit olarak yer almaktadır.
17 Divanda bu beyit 20. beyit olarak yer almaktadır.
18 Divanda bu beyit 21. beyit olarak yer almaktadır.
19 Divanda bu beyit 22. beyit olarak yer almaktadır.
20 Divanda bu beyit 23. beyit olarak yer almaktadır.
21 Divanda bu beyit 24. beyit olarak yer almaktadır.
22 Divanda bu beyit 25. beyit olarak yer almaktadır.
23 Divanda bu beyit 26. beyit olarak yer almaktadır.
bīş olur ol zümrede tīr ü şüreyyā ber-ḡadem: muş olur ol remzde şīr-i jiyān bebr-i dijem.

- hüsrevâ bezmün neşâtından zebân-ı hâl ile
sâzlar her sū nağam-sâz olup iderler nağam
25. mûmdur yanmağa bezmün gicesi şem'-i kamer
şem'dân-ı nukra-kûbundur sipihr-i pür-direm
şöyle rûşen eyledi meh-tâb şâm-ı târı kim
şâh-ı hâverden girizân oldu şan cünd-i zulem
27. kan kaşanur tevsen-i gerdün anı şanma şafak
heybetinden rahşunun ey hüsrev-i mülk-i himem
od saçarken dem-be-dem ağzından ey şâh-ı cihân
cânı yokdur ejdehânun kim ura önünde dem
29. şâh-ı hâver korkuben çıktı hışâr-ı çâruma
âsumâniler burûc-ı çarha [çün] dikdi 'alem
'arşa-i nazm içre şâh ögdül virürse başa ger
rahş-ı tab'um eyleye iki cihânı bir kadem
31. yaşam âh-ı âteşinümle sipihrün dâmenin
dest-i miñnetden figânî ger alınmazsa yaşam
bağrumı bin pâre kıldı fâka şemşîri şehâ
gözlerüm yaşı anun'çün bağladı reng-i bakam
33. bu meşel meşhûrdur ellerde manşib dest-mâl
birini eyle 'inâyet gözlerüm yaşın silem
yeter ağladun yaşundan mâ-cerâ ma'lûmdur
destünî kaldur du'âya cümleden oldur ehem
35. nitekim burc-ı kılâ'-ı çârüm üstinde ola
şehriyâr-i çâr-bâliş şahib-i tabl ü 'alem

-
- 24 Divanda bu beyit 27. beyit olarak yer almaktadır.
25 Divanda bu beyit 28. beyit olarak yer almaktadır.
26 Divanda bu beyit 29. beyit olarak yer almaktadır.
27 Divanda bu beyit 31. beyit olarak yer almaktadır.
himem: 'acem.
28 Divanda bu beyit 30. beyit olarak yer almaktadır.
29 Divanda bu beyit 34. beyit olarak yer almaktadır.
korkuben çıktı: havfdan kaçdı.
30 Divanda bu beyit 32. beyit olarak yer almaktadır.
31 Divanda bu beyit 33. beyit olarak yer almaktadır.
32 Divanda bu beyit 36. beyit olarak yer almaktadır.
33 Divanda bu beyit 37. beyit olarak yer almaktadır.
34 Divanda bu beyit 38. beyit olarak yer almaktadır.
35 Divanda bu beyit 40. beyit olarak yer almaktadır.

eyle ol řāha du‘ā kim cümle eylerler du‘ā
zāhid-i eknāf-ı ka‘be sākin-i řaḥn-ı ḥarem

37. sūrlar ile řafā sūr dünya durdukça řehā
asitānuḡ beklesün elṭāf-ı dārāy-ı kıdem

36 Divanda bu beyit 39. beyit olarak yer almaktadır.
zāhid-i: zāyir-i.

37 Divanda bu beyit 41. beyit olarak yer almaktadır.
asitānuḡ: ḥānedānuḡ.

684.

mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
muzâri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. rûz-i ezelde hâk-i vücûdum elenmedin
cân tıflı dahı ten beşigine belenmedin
sergeşten idi zerre gibi cân ile gönül
mihr ile meh bu dâirede tolanmadın
3. ayağına akardı yaşum bir sehi kıddün
cân çeşmesârı hâk-i bedenle bulanmadın
bir özge 'âlem vâri idi 'ışk-ı yâr ile
âdem henüz h'âb-ı 'ademden uyanmadın
5. hâkim sirişt hâk-i 'ışk idi tâ kim elenmedin
cânım tıfılyı mihr idi mehde belenmedin
bir çehre birle şem'-i gönül tâb-dâr idi
mihr ile meh çenber-i çarhı tolanmadın
7. şalmış idi sâye başıma ol serv-i kıdd-i hırâm
ğam vâdisinde cûy-ı sirişkim bulanmadın
cân ka'beyi tavâf ve dahı tâlib idi
dil hayret içre hâk-i h'âb-ı şafâdan uyanmadın
9. ya kıdd-i hayâl-i 'ışk ile sihrî şehâ çeker
fânûs-ı mihr çetr-i felek üzerinde yanmadın

685.

mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün
hezec + - - - / + - - - / + - -

1. düşürmek ister imiş beni düşmen
'inâyet eyler ise dost düşmen

684. 99^bderkenar: (...) [Sihrî]:

685. 100^aderkenar: [Müfred]:

686.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. tā ki gördüm kıaddüñi ey serv giryānum henüz
geçdi 'ömrüm fikr-i zülfünle perîşānum henüz
kulağuma bir haber koydı tehi iken gayriden
ol haberden ben dağı ney gibi nālānum henüz
3. hey kıyāmet her kışı dirler günāhınca yanar
duzağ-i hecründe ben kâfir miyim yanam henüz
başına bezm-i muhabbetde bir âteş yakdı 'ışk
şem'veş 'ömrüm dükendi dağı sūzānum henüz
5. rāst geldüm bir zamān ile o serve ey gāmī
yoluna cān virmedüğe peşimānum henüz

687.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. ruhlarında zülfünü seyrle kıla mı şöhetin
iki günlük 'ömr içinde çekme dünyā miñnetin
ey hālilim sen büte benzetse deyr eşnāmını
tanrı haqqı rāhibün özinde yüzü şüretin
3. çekdi halkun gönlünü kendüye mıkñatisveş
kimse bilmez dilberün bu cezbesinün hikmetin
yāri mestāne toludur öpmege kaçd idicek
ehl-i bezmün virdi sākī ellerine fırsatın
5. hışm idüp bir lu'b ile öldürdi fevrī hastayı
ağa gösterdi yüzün unutma sen cān minnetin

686. 100^aderkenar: [Ġazel-i Ġamī]:

687. 100^aderkenar: [Ġazel-i Fevrī]:

688.

fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün
ḥafīf + + - - / + - + - / + + -

1. künc-i meyḥāne cāy-ı eglence
ḳayd-ı dünyā dilā bir işkence
ebleḥāne degül mi fikr-i ṭavīl
'ömr-i kûtehle rûz-ı şeş pençe
3. bir güzel vaşlına irişmekdür
ḳurı dünyāda uğramak gence
pehlivāndur eline saġar alan
şîr-i ner birle ṭutuşur pençe
5. ne ḳadar ġuşşa çekse bu zārî
bir iki cām ile ol düşünce

689.

mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün
mużārî' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. yārunḡ ḳaçan ki ḥaṭṭ-ı ġubārı tıraş olur
esrār-ı 'ışḳ şûret-i ḥüsninde fâş olur
cem' olsa dilde bir yere gelse sipāh-ı ġam
sînemde dāġ-ı hecri ḳamusına baş olur
3. çokḡdur nişānı 'āşık-ı miskîn olanların
zāhir 'alāmeti bu ki gözinde yaş olur
ceng olsa 'aḳl u 'ışḳ arasında 'aceb mi kim
ayık ki meste ulaşa lâbüd şavaş olur
5. eksük degül demünḡde gelür ġam vezāyifi
işḥāḳa tā ölince kifaf-ı ma'āş olur

688. 101^a: [Ġazel-i Zārî]:

689. 101^a: [Ġazel-i Üsküblü İşḥāk Çelebi]: *Üsküblü İşḥāk Çelebi Dīvānı*: G. 44 / (Çavuşoġlu, Tanyeri, 1990: 143)

3 çokḡdur: yokḡdur.
gözinde: çeşminde.

690.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. dilden artuḡ ḡuşşanun cānā mekānı yoḡ mıdur
‘āşıkun ‘ālemde baht ü kamrānı yoḡ mıdur
dört yanum derd ü ḡahr u miḡnet ü ḡam aldı āh
yoḡsa bir dem dünyede rāḡat zemānı yoḡ mıdur
3. cānın alur irgürürsin rüz-i vaşla ‘āmili
yoḡsa ben dil ḡastenün cānā mekānı yoḡ mıdur
bir kemān ebrū bugün bir tır urdı cānuma
ben faḡır üftādede devlet nişānı yoḡ mıdur
5. lücce-i ‘ummān-ı ‘ışḡa bendeyi ḡark eyledün
pādişāhum ‘āşıkun billāhi ḡānı yoḡ mıdur
ḡoncaya ḡül aḡzuma öykünme var açıl dimez
zātiyā ol ḡül-ruḡun yoḡsa dehānı yoḡ mıdur

690. 101^a: [Ġazel-i Zātī]: *Zātī Dīvānı I. Cild*: G. 192 / (Tarlan, 1968: 192)

1 cānā: yā rab.

‘āşıkun: ‘āşıḡa.

3 alur: alup.

‘āmili: ‘ālemi.

cānā mekānı: ‘ālemde cānı.

4 bir tır urdı: biḡ tır urupdur.

5 ‘aşḡa: eşke.

6 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

691.

mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün
hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. tîr-i müjen eğlenmedi geçdi siperümden
turmadı güzer eyledi cânâ güzerümden
‘ışk âteşinün gözleri odından urur dem
hûn-ı cigerüm kim saçılur dîdelerümden
3. nûr-ı başarumdur çü benüm hâk-i der-i yâr
ikşîr-i hayât ola kamuya nazarumdan
bir zerre irerse gözüme hâk-i deründen
yâ rab beni dür eyleme nûr-ı başarumdan
5. fâş itdi beni yine şem'î gözüm sûz-ı derünüm
yandum n'ideyin n'eyleyeyin eşk-i terümden

691. 100^bderkenar: [Gazel-i Şem'î]: *Şem'î Dîvânı*: G. 133 / (Karavelioğlu, 2014: 208)

1 cânâ: ya'ni.

2 odından: şevkından.

3 Divanda 2. mısra 4. beytin 2. mısrasında yer almaktadır.

4 Divanda 2. mısra 3. beytin 2. mısrasında yer almaktadır.

5 gözüm: gibi.

692.

mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün

hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. gird-i rehin ey eşk yudun çeşm-i terümden
terk-i edeb itdün n'ola düşsen nazarumdan
havfı müjelerdür mi veyâ merdüm eliyle
oğlar çekilüp taşra atılmış cigerümden
3. her bâde ki sensüz içerem bezm-i belâda
hün-âb olur elbetde çıhar dîdelerümden
seyl-âb-ı sirişk ile hoşem 'ışk yolında
hâşâk-i ta'alluk kıparur reh-güzerümden
5. taşlara dögüp başımı rüsvâ gezer oldum
ey 'aql kaçup kırtılagör reh-güzerümden
kes mihrüni ey çarh güneşden sanı bu şubh
bir şu'le yeter âteş-i âh-ı seherümden
7. sîm-âb-ı sirişk itdi meni ğarqa fuzûlî
tâ devr cüdâ kıldı meni sîm-berümden

693.

mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün

hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. şanma beni nâleyle cihândan güzer itdüm
gördüm seni ey ğâfil uyursın haber itdüm
gördüm ki kirâ ucuz u yoldaş münâsib
cân nakdini virdüm de ğamunla sefer itdüm
3. yaşumla yudum cevher-i hâk-i reh-i yâri
ter düşse n'ola dîde anı çok zarar itdüm
encüm dime hâkister-i pür-aşker-i çarhı
âhum yeli bile tağıdup pür-şerer itdüm
5. bu şürete koyınca 'ubeydî ben o cânı
ğam potası içinde niçe cânlar itdüm

692. 100^bderkenar: [Ġazel-i Fuzûlî]: *Fuzûlî Dîvânı*: G. 223 / (Kılınç,2021: 593)

2 havfı: hün'in.

oğlar: oğlar.

7 meni: büt-i.

693. 101^aderkenar: [Ġazel-i 'Ubeydî]:

694.

mefā'ülün mefā'ülün fe'ülün
hezec + - - - / + - - - / + - -

1. gerekmez baña 'ömrüm sensüz el-ḥaḳ
virirlerse cihānı baña aylak

derūnum sırrını fāṣ itdi zaḥmum
anun derdinden oldum ağzu yaprak
3. ḳomaz zaḥmum beni ḥāk itmeyince
gözi nesne doyurmaz ālā toprak

'acebdür ḥāceler gūyā kebūter
döner bir ḥabbe üzre biṇ mu'allak
5. şu kim dervīṣ olıpdur aña zātī
yeter bāğ-ı cihānda iki yaprak

695.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. hīḳ bilmem gözümün yaşı ne vaktin yeñile
ḳalmadı yüzüm el içre sile sile yeñile

ḥüsn 'ıydında bugün bir şeh-i iḳlīm-i cemāl
egnüme ṣaldı libās-ı ḡam-ı 'ıṣḳı yeñile
3. küşte-gır-i ḡam-ı 'ıṣḳ ile tutıṣmak ne idi
bu ḳadar zecr-i belālar nedür ey dil yeñile

göricek dağların eskisini ḥüsninde yār
didi vār bunları başdan yine bir bir yeñile
5. dāmen-i yāri bahārī ḳoma elden ola kim
raḥm idüp sile gözün yaşını bir dem yeñile

694. 101^aderkenar: [Ġazel-i Zātī]: *Zātī Dīvānı II. Cild*: G. 649 / (Tarlan, 1970: 153)

3 ālā: lık.

695. 101^b: [Ġazel-i Bahārī]:

696.

fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün
ḥafif + + - - / + - + - / + + -

1. kıymasun baña yāra yalvarayın
urmasun cāna yara yalvarayın
itmesün rāz-ı 'ışkı 'āleme fāş
çeşm-i gevher-nişāra yalvarayın
3. kucmasun ol nigārı qarşumda
cāme-i zer-nigāra yalvarayın
cān-ı miskinüme emān virsün
gam dinen nābe-kāra yalvarayın
5. komasun ḥayretīyi ayakda
şāh-ı düldül-süvāra yalvarayın

697.

fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün
ḥafif + + - - / + - + - / + + -

1. yine cān derdine devā buldum
yine dil derdine şifā buldum
yine ey tîre-dil gözün aydın
pertev-i nūr-ı muştafā buldum
3. işigi ka'besine yüz sürdüm
merve ḥaqqı yine şafā buldum
baña bîgānelik iden güzeli
ḥamdü li'llāh ki āşinā buldum
5. āsitān-ı sa'adetine irüp
yine ey ḥayretī ğına buldum

696. 101^b: [Ġazel-i Ḥayretî]: *Ḥayretî Dīvānı*: G. 427 / (Musluoğlu, 2022: 591)

4 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 8. beyit olarak yer almaktadır.

697. 101^b: [Ġazel-i Ḥayretî]: *Ḥayretî Dīvānı*: G. 375 / (Musluoğlu, 2022: 543)

1 derdine: zaḥmına.

698.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. bülbül-i şeydâ n'ola itse figân ü nâleler
dişlemiştir goncanun gülşende la'lin jâleler
sûzen-i müjgânların biñ âl ile cân rîştesin
sîne-i şad-pâreden göz dikdiler kim alalar
3. eşk-i hûn-efşânıdır ferhâduñ ey şîrîn-sühân
açılanlar yir yirin deşt-i belâda lâleler
ben zebûnun şehlere lâyıq mı ey kebk-i hırâm
murğ-ı cânın şayd içün şebbâz-ı zülfin şalalar
5. dâğlardur gûyiyâ ben bülbülün cânında âh
âhiyâ ol goncanun la'lindeki şebhâlalar

699.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. dilber-i sengin-dilüm bir sîm-ten dellâkdur
gamzesi tîrinden anun sîne yir yir çâkdur
n'ola hammâmın şadefdür sîm-gerdânun ol perî
bir dürr-i yek-dâne vü şâf-ı laţîf-i pâkdur
3. şöyle gözler câmlar aḥşam olunca anı kim
gözleri ol âfitâba bakmadan nem-nâkdur
ol mehûn mihrinde külhan ḥalavetdür pür-hevâ
âb giryân taş sergerdân bahârî ḥâkdur
5. kendüsi meh câmlar encüm fuṭa ebr-i siyeh
ḥaḳ budur hammâm anun ğayret-i eflâkdur

698. 101^b: [Ġazel-i Âhî Çelebî]: *Âhî Çelebî Divânı*: G. 26 / (Kaçalın, 13)

3 hûn-efşânıdır: hûn-feşânıdır.

5 şebhâlalar: teb-hâleler.

699. 102^a: [Ġazel-i Bahârî]:

700.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + -

1. ıaptuğum tanrı ıak'ıçün ey şanem
şanmasun cevır itdüğinden uşanam

gerçi çıkdı gülden ol gül beden
oldı göz 'aynı baķam nice baķam
3. bülbüle āvāzı benzer bülbüle
itmese bülbül nağam sākı ne ğam

derd ile maķşūdumun 'aksin okur
her gice dirsem kerem kıl kıl kerem
5. onca var mı ūş erem görem erem

701.

mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. demen mecnūna fenn-i 'ıķķı tekmıl itdi kāmildür
benüm yanumda ol dīvāne nesne bilmez cāhildür

anun'çün ģabs ider peykānunı dil ey kemān-ebrū
ki ol bir kāfir-i bī-dīn elinden geldi bir dildür
3. gönül uşlu isen ol vālih ü şeydāsı bir ģubun
şu kim dīvānesidür bir perīnün rind ü 'ākildür

dögünsem n'ola taşlarla bugün ol yūsuf ü ģüsñün
kefine kim direm ķorsa terāzu-vār mā'ildür
5. ģayālī rüze-i ģamdan hilāle döndüğü bu kim
senün 'id-i cemālün görmedi ey māh bir yıldur

700. 102^a: [Ġazel]:

5 Mecmuada 2. mısra yazılmamıştır.

701. 101^bderkenar: [Ġazel-i Ġayālī Beg]: *Ġayālī Beg Dīvānı*: G. 1 / (Tarlan, 1945: 123)

5 ģamdan: ģamda.

702.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. yāra didüm buse ver bayramlık bayramda
didi bildün kim virilmez neyki bu ibrâmda
dil yüzine meyl iderdi düşdü zülf-i bendine
ka'beye 'azm eyledi kaldı diyâr-ı şâmda
3. naqd-i cânı ben aña teslîm kılmazdum eger
görmeye idüm doğruluk ol serv-i sîm-endâmda
yâr vaşfın ey benüm dîvânum içre isteyen
kâmeti şî'ri elifde vaşf-ı zülfü lâmda
5. ey hayâlî baña derdi husrev-i şîrin suhan
şeyh câmî şî'r-i renginüm işitse câmda

703.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. tâ düşdi gönül senden âyâ sîm-ten ayru
cân ayru vu firâk oduna yandu beden ayru
bu kan olacak hûn-ı sirişküm yine sensüz
dilden şanma ayru gelür dîdeden ayru
3. gül-ruhlarınun şevkıyle her şâm u seher seni
dil ayru eydür nâle-i murğ-ı çemen ayru
dendân-ı lebün vaşfını turmayup eydürler
dürr-i 'aden ayru vu 'akîk-i yemen ayru
5. ayru düşeli senden âyâ şâh bu muhitî
dil ayru ciger ayru ve ciger-ârâ ben ayru

702. 101^bderkenar: [Ġazel-i Hayâlî Beg]: *Hayâlî Beg Dîvânı*: G. 19 / (Tarlan, 1945: 352)

2 zülf-i bendine: bend-i zülfüne.

3 ben aña: aña ben.

eger: bugün.

5 şîrin: mülk ü.

703. 102^aderkenar: [Ġazel-i Muhitî]:

1. gice didüm şöhbete gel ol meh-i tábānuma
‘ayş u ‘işret şem‘i yaqdum külbe-i aḥzānuma
ḥākdan götürdi geldi luṭf iledüp ben zerreyi
ol ḳamer-i ḥürşīd-ṭal‘at baḳmadı noḳşānuma
3. baḳa ḳaldı dīde-i encüm gibi meh-pāreler
meclisün rūşen çerāḡı şem‘-i nūr-efşānuma
yimek içmek resmi gitdi geldi gülmek oynamak
aşık oyunını teklīf eyledüm mihmānuma
5. biz ḳoyun aşıkłarıyuz ḳaçma oyundan didüm
söz mi ḳaldı dimedük ol āfet-i devrānuma
geldi ‘āşık ortaya otur didiler ṭurmadı
virdi ḥācib ‘āşıkı ol dilber-i fettānuma
7. baḳa didi var begendüğün yere bir gül ḳopar
ben didüm varsam n’ola sen ḡonca-i ḥandānuma
evvelā ḡoş dimiş idi sonra ḡoş geḡsün didi
bā‘iş oldı şüret-i iḡsān ile ḡirmānuma
9. ben oyundan vaz geldüm buse virmezse eger
büsesüz şöhbet begüm düşmez benüm ‘unvānuma
ḳanı gökde istedüğüm yirde bulurdum eger
gökden uçursa nişān olsa ‘ulüvv-i şānuma
11. gerḡi bizden büsesin men‘ eyledi şöhbet bu kim
istese cānum benüm minnet görürdüm cānuma

704. 102^aderkenar:[Ḳaşıde-i Üsküblü İshāk Çelebi]: *Üsküblü İshāk Çelebi Dīvānı*: K. 14 / (Çavuşoğlu, Tanyeri, 1989: 59)

2 iledüp: ile.

ḳamer-i: meh-i.

baḳmadı: ḳalmadı.

3 baḳa: baḳdı.

7 Divanda bu beyit 8. beyit olarak yer almaktadır.
n’ola: nice.

8 Divanda bu beyit 9. beyit olarak yer almaktadır.

9 Divanda bu beyit 11. beyit olarak yer almaktadır.
virmezse: virmezsen.

10 Divanda bu beyit 12. beyit olarak yer almaktadır.
eger: beni.

11 Divanda bu beyit 13. beyit olarak yer almaktadır.

- toymayayın cânuma toynca öpmezsem lebün
tursun ‘aşık gör begüm tırmıyam peymānuma
13. ‘aşık oturdu beg oldum imdi şıhhati gel gör şöhet
derdümü viren sebep düşdi yine dermānuma
- kimse söz mi söyler oldu hakka çok şükr eyledüm
hüblar cümle itā‘at itdiler fermānuma
15. hıdmete bel bağlayup buyur buyurun didiler
karşuma tırdı periler geldiler dīvānuma
- tırra-i zülfi hevāsıyla yelen üftādeler
her biri bir cümle kıldı cân-ı ser-gerdānuma
17. ol nigāra saltanat nice olur gel gör didüm
kendüye evvel vezāret virdüm aldum yanuma
- bir leb-i meygūnı sākī eylemek kaşd eyledüm
hācib oldu aşıkı hayfā ki girdi kanuma
19. ortada aşık dönerken geldi nevbet şüfiye
didi hācib ne buyurdun zāhid-i nādānuma
- var semer tıldur didüm şüfine ol har buşaldı
didi degme kāyilim arkamdağı pālānuma
21. it rakīb uş yine tırdı beglige kaşd eyledi
aşmak isterdüm anı tanışmadın ol hānuma

-
- 12 Divanda bu beyit 14. beyit olarak yer almaktadır.
- 13 Divanda bu beyit 15. beyit olarak yer almaktadır.
imdi şıhhati gel gör şöhet: hakka çok şükr eyledüm.
- 14 Divanda bu beyit 16. beyit olarak yer almaktadır.
hakka çok şükr eyledüm: imdi şıhhati gel gör şöhet.
itdiler: eyledi.
- 15 Divanda bu beyit 17. beyit olarak yer almaktadır.
buyurun didiler: ne buyurdun didi.
- 16 Divanda bu beyit 18. beyit olarak yer almaktadır.
üftādeler: ‘aşıkların.
bir cümle kıldı: rahm eyledi.
- 17 Divanda bu beyit 19. beyit olarak yer almaktadır.
- 18 Divanda bu beyit 25. beyit olarak yer almaktadır.
kaşd: fikr.
- 19 Divanda bu beyit 20. beyit olarak yer almaktadır.
- 20 Divanda bu beyit 21. beyit olarak yer almaktadır.
şüfine: gāyetde.
degme kāyilim: degmen kāyilin.
- 21 Divanda bu beyit 22. beyit olarak yer almaktadır.
yine tırdı: tırdı gördüm.

- didî taşra çıksun ağzıyla getürsün üstüh^vân
içerü koyma şakın didüm anı derbānuma
23. dostum her vech ile lāyık degül mi beglige
şad hezārān āferīnler ol şeh-i hūbānuma
bāgbān-ı cānuma didüm ki tūr bāğçe şuvar
teşne idüm ol lebi ser-çeşme-i hayvānuma
25. nāz ile güldi didi bitdi yaqalı oyunun
tefrika virdi sözi cem‘iyyet-i yārānuma
hey dirīgā bilmedi eksüklik itdi ben kılun
virmeliydi begligi sen yūsuf-ı ken‘ānuma
27. hoş geleydi gönlüne nāgāh ideydün merḥamet
bu dil-i āşüfte-ḥāl ü bî-ser ü sāmānuma
devletinde begligüm vardur geyürdi ‘ākıbet
fürkati ma‘zül bōrkini dil-i şādānuma
29. tūt ki ol servi kenār itdün ne ḥācet söylemek
toğrusı ishāk inanmaz oldılar yalanuma

-
- 22 Divanda bu beyit 23. beyit olarak yer almaktadır.
taşra çıksun: çıksun taşra.
anı: şakın.
- 23 Divanda bu beyit 24. beyit olarak yer almaktadır.
dostum: dilberüm.
- 24 Divanda bu beyit 26. beyit olarak yer almaktadır.
- 25 Divanda bu beyit 27. beyit olarak yer almaktadır.
- 26 Divanda bu beyit 28. beyit olarak yer almaktadır.
- 27 Divanda bu beyit 29. beyit olarak yer almaktadır.
ḥāl ü: ḥāl-i.
- 28 Divanda bu beyit 30. beyit olarak yer almaktadır.
- 29 Divanda bu beyit 32. beyit olarak yer almaktadır.
toğrusı: toğrusı.

705.

mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. nigāra bāde şundum içmedi peymāna döndürdi
elüm kaç' itdi gūyā pençe-i mercāna döndürdi
muḥālif rüzgārın āh elinden şaldı girdāba
gözüm yaşı vücūdum zevraḵın 'ummāna döndürdi
3. firāk-ı la'l-i cān- baḥşunla cānā tāb-ı ruḥsārın
gözüm yaşın şarāba bağrumı biryāna döndürdi
elinden kime feryād eyleyem bezm içre ol sākī
ayağın öpdüğümce yüzini yābāna döndürdi
5. görelden ol mehī şām içre ey şemsī kararun yok
seni bu çarḥ-ı kej-rev mihr-i nūr-efşā[na] döndürdi

706.

mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. bugün meclisde sākī sāğarı mestāna döndürdi
ğazabdan la'linün 'aksi şarābı kana döndürdi
semā'-i sūz ile ğam meclisinde girmişem çarḥa
beni şevküñ nigāra gerdiş-i gerdāna döndürdi
3. ruḥun şevkine cān yakduğımı görüp dolaşarak
özin pervāne daḥı şem'i yana yana döndürdi
kara zülfün senün kalmışdı cāna küfr-i zulmetde
biḥamdillāh yüzün nūrı anı ĩmāna döndürdi
5. şalup şem'ī sa'ādeti ey şihābī üstüne pertev
beni şām-ı vişālinde meh-i tābāna döndürdi

705. 102^b: [Ġazel-i Şemsī Pāşā]: *Şemsī Pāşā Dīvānı*: G. 415 / (Akkaya, 1992: 633)

5 kej-rev: kec-rev.

706. 102^b: [Ġazel-i Şihābī]:

707.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. yār ebrūsı 'araḡ-rîz [olsa] hoş-ter gösterür
zāḡalansa nitekim şemşîr cevher gösterür
'aks-i la'lün sāḡiyā sāḡarda seyr itsem n'ola
bir 'aceb āyinedür rûḡ-ı muşavver gösterür
3. bûlbûlün ḡanı tûtup ḡülşende ḡül bimârdur
ḡâr faşşād oldı ḡan almaḡa neşter gösterür
ḡafil olma mâḡ-ı nevden ḡâḡ lu'bet-bâz-ı dehr
ḡalkı her nev' ile oynatmaḡa çenber gösterür
5. rahmîyi nālân idüp aḡyârı şād eyler felek
tûṡî-i ḡüyâ tûrurken zaḡa şekker gösterür

708.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. şāḡbâz-ı çeşmün ebrûyı mu'anber gösterür
cilverḡâḡ-ı ḡülşeni ḡüsn içre şeh-per gösterür
her baḡan bir nev'-i zîver zâḡir eyler ḡadd-i yār
ḡüyyâ taḡt-ı ḡünerdür dürlü ezher gösterür
3. 'āşîḡa la'l ü lebün ḡamz itdi cānâ ḡâl ü ḡaṡ
benzer ol tûṡîya kim hindüya şekker gösterür
ḡam şebinde âteş-i âḡum delîlümdür benüm
'âdetâ miḡver ḡarîbe rāḡ-ı rehber gösterür
5. ṡîḡ-i ḡaddin sîne-i sūzāna şādîḡ isterem
merdüm-i çeşmi baḡa mestāne ḡançer gösterür
sūz-ı âḡumdan civānî şöyle yanmışdur zebān
her ḡören şanur ki dehenden dilber zer gösterür

707. 103^a: [Ġazel-i Bursalı Raḡmî]: *Bursalı Raḡmî Dīvānı*: G. 61 / (Erdoğan, 2017: 185)

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
olma: olman.

oynatmaḡa: unutmaḡa.

708. 103^a: [Ġazel-i Civānî]:

3 <la'l> vezni bozduḡundan metne dahil edilmemiştir.

709.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. şehir-i hüsnünde olupdur gözlerüm sakḳā hüseyñ
'ışḳ ile gördüm sebil eyler yolunda yā hüseyñ
şerḥa şerḥa itdi tiğ-i iştıyāḳuñ cismini
çağırup abdāl-ı dil derd ile eydür yā hüseyñ
3. şusuz öldüm kerbelā 'ışḳında ben teşneye
dimerdi sakḳā-yı la'lün bir içüm şu yā hüseyñ
kerbelā-yı ğamda 'uşşāḳī şehīd eyler gözün
şehir içinde çok güzeller illā yā hüseyñ
5. cānını şusuz viren şāh-ı şehīdān 'ışḳına
vādi-i dil teşneye şun āb-ı la'lün yā hüseyñ

1. 'azm-i şikār idince şeh-i ahramān-ı ceng
ser-geşte oldu avf ile bu nıl-gün neheng
aldı kemān-ı rüstemi zāl-i felek ele
derrende cān-verlere atmağ için adeng
3. avs-i uzağ anadı vü minḡārī māh-ı nev
'anḡa-yı cirm-i arḡa dıraḡşān-ı mihr ceng
'anḡa iken amāme gibi çizginür döner
ser-geşte oldu orkuḡ ile arḡı nıl-reng
5. iskender-i veğā vü nerīmān-ı kār-zār
isfendiyār-ı ma'reke efrāsiyāb-ı ceng
sultān-ı berr ü baḡr ü süleymān-ı şark ü ġarb
şāḡib-ḡirān-ı dehr ü şehensāh-ı nık-neng
7. faḡr eyler idi ey şeh-i gerdün-kevkebe
tutsa rikābın āsafuḡuḡ usrev ü peşeng
kem ullaruḡ durur ki atılmışdur uçlara
sultān-ı mısır şāh-ı 'acem erdel ü fireng
9. telḡ olduğına kām-ı baḡr bu durur sebab
şu oldu avf-ı tıḡuḡ ile zehre-i neheng
şol addedür sütün ü vaḡaruḡ ki olmaya
bār-ı girān-ı aşmetüne kūh-ı āf deng
11. cāndan ümīd kesdi görüp berḡ-i tıḡuḡı
gökde bulutla ceng ü cidāle eyleyen peleng
arḡurı gelmesün şehe diyü her bir kūh
baş açdı girdi rezme oyup dāmenine seng
13. olup avale şıtma gibi gör ki şeş-peruḡ
dār-ı cihānı eyledi anuḡ peşine teng

710. 103^a: [aşıde-i Fiğānī]: *Fiğānī ve Dīvānçesi*: K. 1 / (Karahana, 1966: 3)

2 <ele> mükerrer yazılmıştır. Divanda mevcut değildir. Vezni bozduğu için metne dahil edilmemiştir.

3 cirm-i arḡa: arḡa cirm-i.

4 orkuḡ: avfūḡ.

7 eyler idi: idinürdi.

8 atılmışdur: şalınmışdur.

<u> vezni bozduğu için metne dahil edilmemiştir. Divanda mevcut değildir.

12 her bir: hizebr-i:

13 peşine: gözine.

- cân atdı kâfa havf ile sîmurğ bâl açup
pervâz idince nâvek-i şâh-ı hûceste-neng
15. her kim içerse kaçtre-i peykânunı geçer
katmışlar aña şu virür iken meger şereng
fürsün ne cânı var gele karşıña kim oğun
ger küh-ı kâf anı siper eylemez direng
17. her kim tekâvür üzre göre dir seni şehâ
sultân-ı hâver-i felek-i lâciverd-reng
destüñe konalı senün ey şâh-bâz-ı kadr
oldı sipihr beyzâları ayağına zeng
19. tab‘-ı figânî yüksek uçardı hümâ gibi
şâh-ı yegâne itse aña rağbet ü güleng
tab‘um semendini koşaram ehl-i nazm olan
meydâna gelsün eylesün hiç ‘özü-i leng
21. terk eyle lâfı dâver-i devrâna kıl du‘â
tab‘un çü kıldı midhat-ı zâtında lâl ü deng
türk-i felek nitekim ala destine kemân
nahcîr kaçdına ata her yaña hadeng
23. hürşîd mâkiyân[î] ola bezmünge kebâb
muṭrib o bezme zühre-i zehrâ-yı şüh ü şeng

-
- 16 Divanda bu beyit 17. beyit olarak yer almaktadır.
anı: olursa.
- 17 Divanda bu beyit 18. beyit olarak yer almaktadır.
- 18 Divanda bu beyit 19. beyit olarak yer almaktadır.
- 19 Divanda bu beyit 21. beyit olarak yer almaktadır.
rağbet ü: rağbet-i.
- 20 Divanda bu beyit 22. beyit olarak yer almaktadır.
- 21 Divanda bu beyit 23. beyit olarak yer almaktadır.
- 22 Divanda bu beyit 24. beyit olarak yer almaktadır.
- 23 Divanda bu beyit 25. beyit olarak yer almaktadır.

711.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + -

1. ey kitābı hüsne kâşî besmele
hâk budur kim 'ışk müşkil mes'ele

'aşık oldur yağa âhı her gice
ey melek mülk-i melekde meşgale
3. yolda gördükce beni düşnâm ider
yâr yolundan taşra iş itmez hele

ser dilermiş iltelüm ayağına
kim bu fırsat degme kez girmez ele
5. tuhfeler iltün zâtî-i dil-ḥasteye
ol ṭabīb-i cāna şâyed hoş gele

711. 103^b: [Ġazel-i Zâtî]: *Zâtî Dīvânı III. Cild*: G. 1382 /(Çavuşoğlu, Tanyeri, 1987: 241)

3 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

tuhfeler: tuhfe.

1. ey libās-ı faḥr ile faḥr eyleyen 'ummān ḥaṣan
tāc u taḥt-ı 'āleme baş egmeyen sulṭān ḥaṣan
vüs'at-i küllî bilüp inkārını her bir ḥesün
kulağına koymayup deryā olan 'ummān ḥaṣan
3. āšinā-yı yemm-i vaḥdet ḳulzüm-i zāt u şifāt
dürr-i baḥr-i ma'rifet deryā-yı bî-pāyān ḥaṣan
ölmiş idük cehl ile āb-ı ḥayāt-ı nuṭḳdan
bir nefesde feyz-i rūḥ itdün bize hey cān ḥaṣan
5. 'ālemün vîrānesin 'ilm ile ma'mûr eyledün
āferîn ey küntü kenzün gevherine kân ḥaṣan
ḳāf-ı ḳur'ān ma'nisin ḳalbinde taḥrîr eyleyüp
ḥaḳḳ ile bâṭıl arasın fark iden furḳān ḥaṣan
7. zulmet-i zann içre yitürdi uşulî rāhını
ḥucceṭullāhsın delîl ol aña [sen] bürhān ḥaṣan

712. 103^b: [Ġazel-i Usûlî]: *Usûlî Dîvânı*: G. 126 / (İsen, 2020: 280)

1 'ummān ḥaṣan: 'uryān dede.

ḥaṣan: dede.

2 ḥaṣan: dede.

3 ḥaṣan: dede.

4 ḥaṣan: dede.

5 ḥaṣan: dede.

6 ḥaṣan: dede.

713.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. biz melâmet küşesinde 'âşık-ı bî-dillerüz
cur'a-i câm-ı şarâb 'ışk ile fânî zâ'illerüz
ya hiç bir kayd ile 'âlemde muqayyed olmadık
fâriğ vü âzâdeyüz dehr içre deryâ dillerüz
3. serv gibi serkeşiz dün himmete baş egmezüz
ehl-i 'ışkun ayağına şu gibi mâ'illerüz
câm-ı 'ışkı nûş idüp dünyâ gamından fâriğüz
mest-i bî-hûş olmuşuz erķanı lâyâkîllerüz
5. almaduk gerçi niyâzî bâb-ı ma'niden sebak
lîk dilber sevmeden mey içen kâmillerüz

714.

mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün

hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. nâ-ehle viren âfet-i devrânı s* ben
'uşşâķına rahm itmeyen oğlanı s* ben
bir yâr ile tenhâ düşicek meclis-i meyde
engellik iden câhil ü nâ-dânı s* ben
3. 'uşşâķa cefâ eyleye her gün s* iller
her gice anuñ gibi çatışķanı s* ben
olmayıcak her gice bir gerden-i sîme
bu burma bıyıkda olan 'unvânı s* ben
5. geç geç gelüp ânide giden yâri faķîrî
bir sen daķı ger olur isen anı s* ben

713. 104^a: [Ġazel-i Niyâzî]:

714. 104^a: [Ġazel-i Faķîrî]:

715.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. kayddan āzādeyüz kūy u qanā'at beklerüz
naqd-i şabruñ gencyüz künc ü qanā'at beklerüz
sākin-i çāh-ı tabī'at edeli devrān bizi
ey qamer-ruḥ pertev-i necm-i sa'adet beklerüz
3. ḥayliden pīr-i muğanuñ sākin-i dergāhıyuz
kāmrān-ı 'ālemüz bāb-ı sa'adet beklerüz
'ışk ili sulṭānınuñ serdāriyuz mecnūn gibi
gam sipāhın cem' idüp şāhum vilāyet beklerüz
5. çün ḥayālī-nām bir şeydāya uyduñ ey refīk
sen selāmet ol ki biz kūy u melāmet beklerüz
bir ḥarāmī gözlü dildārüñ elinden āh kim
sīnemüz ṭablın dögüp derbend-i miḥnet beklerüz

716.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. gice gündüz qal'a-i dehr içre nevbet beklerüz
pāsbānı dergehiz burc-i sa'adet beklerüz
ışigün dāru'ş-şifāsında yatur bir ḥasteyüz
şun ṭabībüm bāde-i la'lünle sıḥḥat beklerüz
3. nār-ı hicrān ile yanup yaqılup her rüz u şeb
eşk-i ḥūnın akıdup her demde vuşlat beklerüz
salṭanatdansa gedā-yı kūyuñ olmak yig durur
āsītānuñda şehā şanma ki rif'at beklerüz
5. bāde virmez 'ömrümüz la'lün şarābın şun müdām
sākıyā şun 'arızuñ şevkiyle şoḥbet beklerüz

715. 104^a: [Ġazel-i Ḥayālī Beg]: *Ḥayālī Beg Divānı*: G. 14 / (Tarlan, 1945: 201)

1 qanā'at: ferāḡat.

2 sa'adet: hidāyet.

6 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

716. 104^a: [Ġazel-i Naẓīre-i Meḥmed Paşa]:

2 <şerbet-i> vezni bozduğundan metne dahil edilmemiştir.

717.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. küh-ı ғam ҡaplanıyuz deşt-i meşakķat beklerüz
şahne-i şehir-i belâyuz mülk-i miñnet beklerüz
rüy-ı zülfün fūrķatinden baħr-i ғam mecnūniyuz
gel gel ey leyl-i şıfat derbend-i miñnet beklerüz
3. ayağı çokdan götürürdük bu miñnet hāneden
devr-i bezmünde begüm cām-ı maħabbet beklerüz
ehl-i sīret ҡuliyuz her sīrete rām olmazuz
bu mecāzī tekyede pīr-i haķīķat beklerüz
5. şah-bāz-ı evc-i tecrīd olmışuz ey 'işreti
maħbes-i tenden ħalāş olmağa fırsat beklerüz

718.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. ħaylī yıllardur ser-i kūy-ı melāmet beklerüz
leşker-i sulţān-ı 'irfānuz velāyet beklerüz
sākin-i ħāk-i der-i mey-ħāneyüz şām u şehir
irtifā'-ı ķadr için bāb-ı sa'adet beklerüz
3. cīfe-i dünyā degül kerkes gibi maţlūbumuz
bir bölük 'anķālaruz ķāf-ı ķanā'at beklerüz
ħāb görmez çeşmümüz endīşe-i aġyārdan
pāsbānuz genc-i esrār-ı maħabbet beklerüz
5. gāħ mecnūn tavķ ider miñnet ħarīmin gāhını
ħāris-i mülk-i ғamuz devr ile nevbet beklerüz
yatdılar ferhād u mecnūn mest-i cām-ı 'ışķ olup
ey fużülī biz olar yatdukķa şöħbet beklerüz

717. 104^b: [Ġazel-i 'İşreti]:

718. 104^a: [Ġazel-i Fużülī]: *Fużülī Dīvānı*: G. 114 / (Kılınç, 2021: 478)

1 ħaylī: nice.

5 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

6 Divanda bu beyit 8. beyit olarak yer almaktadır.

719.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. yüz sürüp biz âsitânı dâr-ı devlet beklerüz
çarha çıkdık biz mesîhâ gibi rif'at beklerüz
biz gerçi şâh-bâz-ı zübâl-i perden geçmişüz
oturağdan çıkmazuz genc-i kanâ'at beklerüz
3. yana yana her gice bir bir afitâbuñ şevkine
şubha dek biz şem'-i meclis gibi şöhet beklerüz
râhib-i deyr-i fenâ-yı ma'nîyüz ey refîkî
şanma nakş eyler bizi yâ kuru şüret beklerüz
5. hatt-ı gül ol kıyâmet birle haşr olsun diyü
niçe yıllardur ki bir eşrât-ı sâ'at beklerüz

720.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. hâmdülillâh geldi sulţân aḥmed oldu pâdişâh
rûşen itdi gün gibi dünyâ-yı ol zıllullâh
maḳdemiyle cümle dünyâ-yı müşerref eyledi
taḥta devletle cülûs itdi şeh-i 'âlî penâh
3. kulluğun itse revâdur ḥüsrev ü ḥâkân u cem
yeridür cümle mülûk olsa yolında ḥâk-i râh
ol şeh-i 'âlî-cenâbuñ yüz sürer dergâhına
gice vü gündüz gelüp küyün dolaşur mihr ü mâh
5. kaplamışdı zulm ile hep etrâfı a'dâ-yı dîn
şimdi düşmenler günâhın bilüp eyler her gün âh
ber-ḳarâr olup serîr-i salţanatda 'adl ile
'asker-i islâm manşûr oldu düşmenler tebâh
7. şâd olup fikrî-i dâ'î didi târiḥin anuñ
ḥilm ile şehzâde sulţân aḥmed oldu pâdişâh

719. 104^b: [Ġazel-i Refîkî]:

720. 105^a: Târiḥ-i Cülûs u Hümâyûn Ezân Fikrî:

721.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. amdülillāh yine bir ŗāh-ı civān baht-ı dilir
taht-ı 'oŗmāna cölüs itdi doğup ol meh-cebīn
ihılāli var idi dehr-i deninün hağ bu kim
ŗadra teŗrif idicek ŗād oldu cümle 'ālemīn
3. zāt-ı pākīn yā ilāhi ber-devām it ol ŗehün
hażret-i nūh nebī 'ömrin müyesser kıl hemīn
devr-i 'adlinde re'āyā vü berāyā dem-be-dem
umaruz zölüm ü sitemden oldılar dā'im emīn
5. dīn ü devlet düşmeni mağlup olsun dā'imā
aņa rām olsun hemiŗe tevsen-i çerh-i berīn
görmedi çeŗm-i felek bir böyle ŗāh-ı bī-bedel
'āleme sultān olaldan āl-i 'oŗmān-ı güzīn
7. hatif-i ğaybī niyāzī kıluna tebŗir idüp
didi tārīhin bu ŗāhun ola hayru'l-hākīmīn

722.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. dostlar ŗānmayuň bizi āmedde 'izzet beklerüz
ğuŗe-i divārunđa yāran ile zillet beklerüz
deŗt-ārā fermān ŗāhı birle cem'iyetdeyüz
görmeziz 'ahd-i bugün ŗāhrā-yı miħnet beklerüz
3. hayme-i mīr-i ihāta eylemiŗüz ŗöyle kim
ŗubħa dek ğöz yummazuz her kim nevbet beklerüz
ħizmetinde bende vār el baęlamıŗuz rüz u ŗeb
vācibü'l-'izzet bugün bir ehl-i devlet beklerüz
5. uykumuz yaęmāladup esbābımız ħıfz itmege
virmezüz dülbendimiz uğruna ğayret beklerüz
ey hākīm bostanıyuz kāvun bimāriyuz
kāse-yi ħarbuzzdan bir ŗāh-ı meveddet beklerüz
7. ey naħīfī baŗ açuk kaŗlıyuz meydāndayuz
'ādet olmuŗdur bize bir vaķitde cür'et beklerüz

721. 105^a: Tārīh-i Diger Ezān Niyāzī:

722. 104^bderkenar: [Ġazel-i Naħīfī]:

1. meger bir şubh dem sultân-ı hâver
 şeref burcunda itdi dehr-i tez[y]în
 kurup bir taht-ı evreng-i sa'adet
 düşündü saht-ı arza ferş-i zerrîn
3. bezendi yer yüzi zeyn oldı 'âlem
 bisât u bâliş-i pür nakş u rengîn
 doğup bir neyyir-i mâh-ı hilâfet
 niçe meh âfitâb-ı şark-ı dîn
5. yegâne hâzret-i şâh-ı civân-baht
 semiyi-yi mehbî-ı tahâ vü yâsîn
 cülûs idince taht-ı devlete ol
 cihân mülkine virdi 'izz ü temkîn
7. gül ü lâle ile doldı bâğ-ı 'âlem
 açıldı her taraf gülberg-i nesrîn
 kamû halk-ı cihân idüp du'âlar
 feleklerde melekler didi âmin
9. du'âya sen de el kaldur 'azîzî
 ezelden böyledür erkân-ı âyîn
 ola zill-i hüma-yı himmetinde
 şeh-i fağfûr-ı verâ çîn ü mâçîn
11. cülûs-ı tahtı târihin o şâhuñ
 didi hâtif hüve hayru's-selâtin

تاریخ دیکو فارسی ۱۰۱۳
 منت بلطف ایزد دولت مساعد افتاد
 شاهی که از قدوش دیدم جهانیا را
 از قدرتت اوراد را انتظام عالم
 ای سایه الهی دولت بقوسباهی
 صاحب قران عالم اسید وار و از حق
 صاحب قران شاهان گفتند اهل
 منبند را هماندم چو فکر و پیرویت
 بر تخت ال عثمان جاقان اعظم آمد
 از قوط شاه دما نی تن بر قباله بخت
 دیکو شاهان عالم در عمر خود ببیند
 بر قد پادشاهی خلعت ز قوت بخت
 آید باستان شاه عجم مقید
 دیدم در جینت اماران نماند
 از کشتن دل خود معنای چند سرزد
 ۱۰۱۳

1. ḥamdülillāh şadr-ı 'aẓam olduḡ ey şāhib-vakār
 pādişāh-ı 'āleme olduḡ vezir-i nāmdār
 gūş idüp 'izz ü vaḡaruḡ çünki sulṭānum senün
 devr-i 'adlünde idüpdür eşkiyā cümle firār
3. bu şecā'at sendedür olsa n'ola nāmuḡ 'alī
 sell-i seyfiyle 'adūya hem-çü tığ-i zū'l-fikār
 āl-i 'oşmānuḡ bugün olduḡ vekili muṭlaḡı
 eyle erbāb-ı 'ulūma durma lütf-i bî-şumār
5. görse bu ṭabl u 'alemle ḥaşmet ü cāhuḡ senün
 saḡa ḡul olurdı bir dem rüstem ü isfendiyār
 bir 'alī-siret 'ömer-ḡaşlet dilāversin şehā
 dā'imā olsun şefā'atçün resül-i kirdigār
7. 'adl ile varduḡ diyār-ı mışrı abād eyledün
 şimdiden şonra diyār-ı rūma eyle 'itibār
 gülşen-i 'ālemde bir dem baḡa dem-sāz olmaya
 sen gül-i gül-zār-ı 'adlün medḡin eylerse hezār
9. ḡaḡ te'āla eylesün günden güne 'ömrün mezīd
 dā'imā itsün serir-i devlet üzre ber-ḡarār
 devr-i 'adlünde senün buldı revācın ma'rifet
 ehl-i 'irfāna şehā el virdi devr-i rūzigār
11. dendi hātifden türābī aḡa bir tārīḡ-i ḡüb
 dād idüp oldu 'alī pāşā vezir-i kāmkar

726.

mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

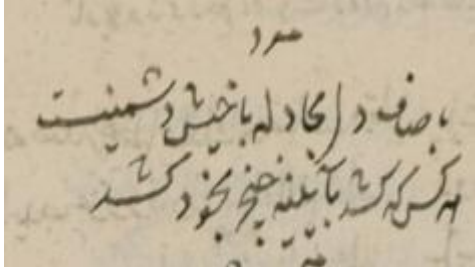
1. biḥamdillāh vezīr-i 'āzam oldu devlet ile
'aṭā kânı seḥāvet ma'denī 'ādil 'alī pāšā
ḳudūmuyle müşerref ḳıldı dīvān-ı hümāyūnı
anun bu ḳubbe içinde nazīrī gelmedi ḳaṭ'ā
3. şadāḳatle ebūbekr u 'adāletde 'ömerdür ol
ḥayāda şaṅki 'oşmāndur şecā'atde 'alī gūyā
ḳoyunla ḳurdu cem' itdi zemīn üzre zamānında
ḳulaḳ çekdi görüp 'adlini hep reşk eyledi dünyā
5. muḳīm olup yerinde re'y-i şā'ib fikr-i şāḳıbla
mü'ebbed eyleye şadr-ı sa'adetde anı mevlā
didi lafzān ve ma'nen fikrī-i dā'ī anā tārīḥ
biṅ on ikide sa'y ile vezir oldu 'alī pāšā

727.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. āsiyāb-ı felegi dāne-i encümle görüp
kendümi ḥāk iderüm fikr-i daḳıḳ eyleyecek

728.

729.

mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. şu derdler bende kim vardur ba'irin başına ḳonsa
çıḳar kāfir cehennemden güler ehl-i "azāb ağlar

726. 106^a: Diğer Ezān Fikrī:

727. 106^b: Müfred:

728. 106^b: [Farsça]:

729. 106^b: Müfred: *Fuzūlī Dīvānı*: G. 78 / (Kılınç, 2021: 442)
Divanda fazla beyit olarak oynar redifi ile yer almaktadır.

730.

mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. fetîl-i şem'-i bahtum gerçi ol mehrû uyandurdu
çerâğ itdi beni ammâ ve lâkin yakdı yandurdu

731.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

firākî nâm şâ'ir[in] sultân selîm h'ân hâzretleri ile qarındaşı sultân bâyezîd h'ân
hâkķında buyurdıkları bir kıt'adur yüz filori cā'ize virmişlerdür kıt'a:

1. çün be-hük-m-i kâdir ü qayyûm u kassâm-ı ezel
baht ile tâhta-i tâbûtu teslîm itdiler
bahtı gör kim tahta-i tâbûta bindi bâyezîd
tahtı bir şâh-ı selîm'üt-tab'a teslîm itdiler

732.

1. nev-bahâr irdi gül zamânıdur
'ıyş u nûş zamânı fânîdür
bûlbûlün nağmesini gûş eyle
'âlem-i ğayb nûkte-i zâtıdur

733.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. geçmezem hergiz bî-belâ-yı derd-i 'ışķ-ı yârdan
dönmezem kâlû belâda itdügüm ikrârdan

734.

1. kâmilün gitse vücûdı niçe icâdı qalur
sen dahı anlayı gör kim er ölür adı qalur

730. 106^b: Müfred-i [Fethî]:

731. 107^a: [Kıta'-ı Selîm-i Şâni']:

1 <taķsîm> vezni bozduğundan metne dahil edilmemiştir.

732. 107^a: Kıta'-ı Sultân Selîm Hân:

733. 107^a: Müfred-i [Fevrî]:

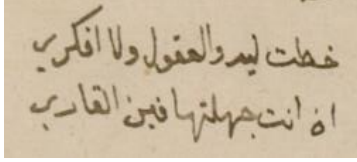
734. 107^a: Müfred:

735.

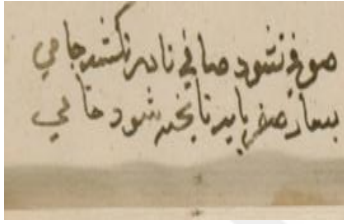
mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün
remel + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. nedür cennet temāşası eyā hūr-i cihān sensüz
olur mu 'aşık-ı dīlcūlara rāḥat viren sensüz

736.

737.

735. 107^a: [Müfred]: Mecmuada 76^b varakta şiirin tamamı var. 71^a varakta mükerrerrdir. Ancak mahlası mevcut değildir.
736. 107^a: [Arapça]:
737. 107^a: [Farsça]:

738.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

I

1. or bakma fuarāya şaın ey ehl-i naar
řūrete itme naar řirete olur ekřer
3. dūřer erbāb-ı fenā luf-ı udāya mahar
ādir olmazsa da bir abbeye dūnyāda eger
5. itme derviř-i 'abā-pūřa akāretle naar
o da ālince fenā mülketinū řāhı geer

II

1. ādemū firatı oldu ūdā-yı mūte'al
kimisin řāh-ı cihān itdi kimisin abdāl
3. kimisine şadr nařīb itdi kimisine şaff-ı nī'al
bu nařihatleri gūř it řaın ey nīk-iřāl
5. itme derviř-i 'abā-pūřa akāretle naar
o da ālince fenā mülketinū řāhı geer

738. 107^b: [Müseddes-i alender Abdāl]:

1. reftâre gelüp nâz ile cānâne şalındı
eyâ ne belâdur ki yine câne şalındı
eglendi gönül kıadd-i hevâsıyla çemende
dil murgı konup serv-i hırâmâna şalındı
3. şalındı yürek zâ'f ile sînemde kaçan kim
güşundaki ol gevheri yek-dâne şalındı
küyunda revân eyledigim eşk-i maḥabbet
keşer şuyıdur ravza-i rıdvâna şalındı
5. allah onara düşmeye girdâb-ı belâya
'aşkında gönül zevrakı 'ummâna şalındı
şemşîri ki bu sîne-i pür-dâğa şalupdur
bir âb-ı revândur ki gülistâne şalındı
7. bâkî görelüm n'olsa gerek deşt-i kıazâdan
şehbâz-ı dil ol kebk-i hırâmâna şalındı

739. 108^b: [Gazel-i Bâkî]; *Bâkî Dîvânı*: G. 510 / (Küçük, 2019: 298)

1 cānâne: mestâne.

3 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

6 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

7 n'olsa: n'ola.

740.

mefā'îlün mefā'îlün fe'ûlün
hezec + - - - / + - - - / - + -

1. cemālün adrini nādān ne bilsün
kelāmullāh nedür civān ne bilsün
bakıca şüret-i insāna iblis
niç' olur şüret-i rahmān ne bilsün

745.

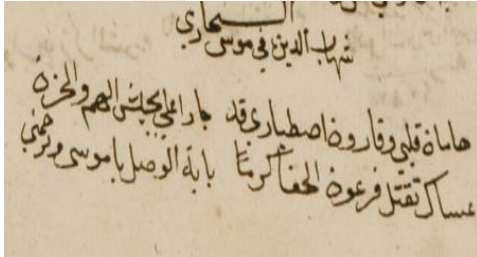
fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. iki ma'denli ruḥun 'aqlıma yek-dem oldı
lājiverd anda boyanuk ḳo perişān oldı
la'l-i leb-i kevşerle 'ālemi mestān kılalı
gönlüm sende göre idin ümīdi oldı

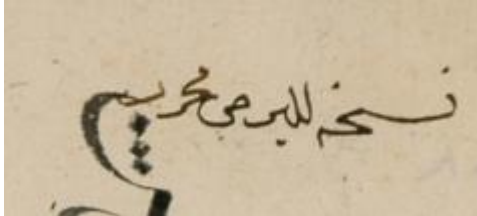
746.

1. kā'be-i ḥüsn olalı şahn-ı rūḥunda müşk-ḥāl
leb-i 'uşşāk ṭavf ile ḳonan anda vebāl

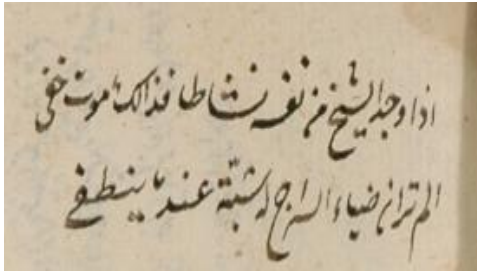
747.

748.

749.

745. 109^b: [Ḳıṭā']:

746. 109^b: Şehâbeddin Fi Müse'l Buhârî:

747. 109^b: [Arapça]:

748. 110^b: [Arapça]:

749. 111^a: [Arapça]:

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün
 hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. kalem kim bülbül-i dil-keşi bî-nevâ-yı bāğ-ı ma'nâdur
 terennüm sâz-ı neşrim şan 'ahd-ı zerrîn-i râ'dur
 keremkârâ niyâz-ı 'afv ider vaşf-ı nâgâhda
 zebân-ı hâmeden zîrâ şudûr iden haţâyâdur
3. degül mümkün bulunmak vaşfunâda şâyeste ma'nâ
 ki hüsn-i hulk ile 'âlemde zâtun ferd ü yektâdur
 hüdâvendâ kerem-bağşâ hûdivâ ma'deletkârâ
 ki zâtun 'âleme feyyâz-ı muţlakdan 'atâyâdur
5. devâm-ı devletünde pây-mâl-i çarh-ı dün olmak
 benüm gibi suhan-vire ki semâ anda hemtâdur
 bugün âyine-i 'âlem-nümâ mir'atı tab'ımdur
 hayâl-i şahid-i dil-cûy-ı ma'nâ anda peydâdur
7. kelâm ider feyz-i haşem ne mu'tâden
 gelüp rûy-ı ehl-i nazm u neşr nükte-serâdur
 kalem destümde bir endâze-i kâlâ-i 'irfândur
 hayâlüm kâr-gâh-ı ma'nâda nessâc-ı zibâdur
9. nevâ-i bî haber hâmemden beste hayrânı
 velîkin nî uşûl çarh-ı çîne hasret-efzâdur
 iderdüm da'vâ-yı yek-nâ 'il-i fazl-ı hüner ammâ
 velî baht-ı felekle bâb-ı âbun eski gavgâdur
11. degül bâkî alırum 'arz-ı kâlâyı suhan-dânı
 garaş şıdk u hulûşum der-geh ü ilâhe enhâdur
 yine tab'-ı uzatma kâkülü dilber gibi nazmun
 demî tab'un dan nokta mu'ammer haţt-ı ma'nâdur
13. hulûş u niyyet ile el açup dergâh-ı mevlâya
 du'a'ya başla âmine melâik hep müheyyâdur
 nitekülüm 'andelib-i nağme-kârınla ki mu'ciz-dem
 nağme-güster terennüm sâz-bâğ-ı şî'r ü inşâdur
15. cihân durdukça ol dergâh-ı vâlâya devâm olsun
 ki zümre-kam bağş-ı cümle erbâb-ı temennâdur

göl gönca-i bağ-ı semâhat ve gülün-i hadîka-i sa'âdet 'inâyetlü ve mürüvvetlü sultânüm
 gülñihâl hazretlerün âyine-yi bâl-i zîbaları jengden ve melâlınden sâde ve hem-vâre nihal-i
 vücûd bâ- 'itidalleri kemâl-i tarâvet ile hıfz u emânı hudâda olup hazret-i cenâb-ı rabbü'l 'izzet
 ol müzeyyen libâs-ı fâhire olan zât-ı huçeste fâllerin ve zîb âver-i hadîka-i devlet olan serv-i
 sehî kaddün bād-ı muhâlif ekdârdan ve mir'ât-i zamîme-i âf-tâb-ı nihâdların gubâr-ı
 inkisârdan müdâm maşûn idüp çâh-ı nev nîmet-i firdevs-i beyyine vâlâsı 'amm-i tev'emler
 içün müddet-i iflâs-ı bî-şikâr mazmûnu şadâkatince itnâb-ı hıyâm-ı 'ömr ü devletlerin evtâd-
 ı devâm-ı ve hülûda merbûṭ u meşdûd ve âf-tâb-ı sipihr rif'atlerin hemîşe evc-i sa'âdetlerinde
 karîn-i şeref su'ûd idüp gülün ü sa'âdet ve ikbâllerin ve tûde-i gülbağçe-i eyyâm-ı âsitânı
 mekârim âşinâların melce-i enâm ile emin-i (...) rûḥ-ül emîn hudâya her gûna ol maḥdûm-u
 vâlâkadr-i zî-şânun du'â-yı zîver-i nûḥ u zebân-ı hâş u 'âm olsun bâkî külliyesi ṭabb-ı kerem-
 i nihâdların hem-vârensâ ve ibtihâc-ı şîḥhat-i vecd-i ol mekârim merâm-ı baḥşaları siyeh ibşan
 rahmetullâh er selâmet ola âmin

752.

mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. nedür serv-i semen-simâ senün var sũ-be-sũ meylün
ne tâkat sâyeveş dilde taraf-gîr olmağa zeylün
ne ẖ'âbdan ey deli mecnûn şeb içre bidârsın
ne bu leylün olup rûzi ne rûzi oldu bu leylün
3. haşîn-i ẖusnünü aldı haţî-ı kâfir diyü ey dil
ne bu giryen ne bu nâleñ cihânı dutdı vâveylün
döğince sîne-i kûsın eger mızrâb-ı 'aşkunla
ne şeşterlik olur hem-dem bu şem'îye ne ẖod neylün

753.

fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. kerbelâda bir ẖüseyn teşneyem la'l-âbına
himmet itmez kâfir ol sũz-ı dilün sîrâbına
tîh-i âhum eyledi na'l-i hilâle çün güzer
itmedi ebrû-kemânun rûy-ı mâh-tâbına
3. çenge döndi kâmetüm eyler şadâ-yı sũz-nâk
çarh gibi gerdün idüp bu eşküm seylâbına
baħr-i eşkümden ne ân kim kırtula dil zevrâkı
bâd-ı âhum gürleyüp ğark eyledi girdâbına
5. tiğ-ı şemşir-i muħabbetle veripdür cânını
şem'iyâ rahm eyleyüp teblîğ idün aħbâbına

752. 112^a: Şem'î:

753. 112^a: Velehu:

754.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. hecr-i yār ehl-i dile vuşlat degil midür begüm
fıkr-i dildār 'aşıkā ülfet degil midür begüm
hayret ile cār-ı kühsār itdiren 'aşıklara
dīde-i āhū gör ki vahşet degil midür begüm
3. serv-i kadd-i bülendün hāk-i pâyında müdām
sāyeveş yüz sürdügüm rif'at degil midür begüm
hūr-ı gīsū geldügin rüy-ı behište gam yeme
cân u dilden ādeme minnet degil midür begüm
5. mive-i hüsnün yimez yidürmez eylemişsin niçün
ketm idersin hâşılı hisset degil midür begüm
cerb-i şîrîn ile şetm eyler isen kıldım kabûl
kūyuña mihmân ile da'vet degil midür begüm
7. kendüsine bendini çevirmekle şem'î söyleme
ol semend-i rahşına zahmet degil midür begüm

755.

mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. begüm sermest iden bizi çeşm-i mestānelerdür hep
çeşm-i mestāne iden sizi bizi hūn hārelerdür hep
bu gird-i şem'-i ruhsārda siyeh mûlar ki haţ şanman
dökülmüş dāmen-i şem'a per u pervānelerdür hep
3. dili gavvāşı gark iden yem-i hüsnünde ey meh-rū
hevā-yı dīde-i mevci şādef-rîz-i güherdür hep
dile rüy-ı behiştünde gıdādur dāne-i fülful
anı tārde eyleme şāhum heme ādem beşerdür hep
5. gönül naqdini şarf itdi zülāl-i la'lüne şem'î
ne dil dirdük ne hōd la'lün aşıl maldan zararlıdur hep

754. 112^a: Şem'î:

755. 112^a: Velehu:

756.

mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. gelür şüh-ı cefā-pîşe velîkin çok niyâz ister
olur naḥçîr-i dil ammâ ki şayyâd murğ-ı bâz ister
o bir şîrîn-zebândur ki müdâmî nik-süḥanlarla
olup germ-â-germ meclis qarârı söz ü sâz ister
3. ruh-ı gülrenklerün şevkiyle 'âşıklar terennümde
ki bülbül gibi bî-pervâ şehimden ihtirâz ister
4. dilâ bir tıfl-ı nevreste seni kim mübtelâ kıldı
anun faşl-ı bahârına katı 'ömr-i dırâz ister
5. nedendür şem'iyâ bu kim ilâhî neyyir-i çağ alsın
ḳavsun mâder diyü aḡlar seni saṇa ḳomaz ister

757.

fā'ılātün fā'ılātün fā'ılātün fā'ılün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. pâdişâh-ı 'âlem-ârâsın dilün inkârı yok
bendedür cümle saṇa emründen özge kârı yok
sâye şalmış bir hümâ-yı 'âlem-i pervâz-bülend
mîhr-i devletsin ki hîç mânend ü revnaḳ-dârı yok
3. gör ḫıram-ı ḳaddüñe öykündiḡün servünün
yire geḡmiş âyaḡı bin nâz ile reftârı yok
cân virür dil çeşm-i âhû-yı nigâhın almaḡa
lîk şîr-i ḡamze-i ḫunḡâr ile bâzârı yok
5. aldanurmuş şî'r ile ol mey-fürüşdan bî-ḡaber
vay âṇâ kim şem'î gibi dil-firîb eş'ârı yok

756. 112^a: Velehu:

757. 112^b: Şem'î:

758.

mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. ruḥ-ı âteş-nigînünde gören ḥāl-i siyeh-rüyün
şaçılmış iltihâbından söyünmüşdür şerer dirler
yakûp nâr-ı firâkunla ten-i sîmîn zerd itdüm
anun'çün kim seni cānâ esîr-i sîm ü zer dirler
3. gören ebrûların şāhum oḥunı dîdeler üzre
güzergāh-ı sirişki 'âşık iki gözlü kemer dirler
o ḥaṭṭ-ı kâfiri kaldır behîşt rûnda yüz virme
ḥaṭâ itdün sen ey şem'î ânâ kâfir girer dirler

759.

müstefîlün müstefîlün müstefîtün müstefîlün
recez - - + - / - - + - / - - + - / - - + -

1. ey dîde-i ḥunî-nigeh siz mest misiz maḥmûr mısız
yâ müje-yi ḥunrîz için bir şişe-i billûr mısız
şehd-i la'l-i yâre bir dest-i dırâz itmeksizin
urdunuz peykânı ile ey gâmezler zenbûr mısız
3. sebze-zârı revnâk efzâ-itdünüz gîsûların
rîşe rîşe dökülüp ey turralar yağmur mısız
dâne-i fûlful-i siyehle münâkkaş gird-i zûlf
şekl-i rez-rîze nedür siz salkım-ı engûr mısız
5. murğ-ı dil büryân olur feryâdla bu şem'înün
gâlibâ ey sîne-yi bî-kîne siz tennûr mısız

758. 112^b: [Velehu]: Mecmuada matla beyti yer almamaktadır.

759. 112^b: Velehu:

760.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. atma tîr-i ğamze-i hûnhârûnı kâna düşer
sîneler olmaz siper eyler güzêr câna düşer
zûlmet-i zûlfünden umsa n'ola la'luñ mürde-dil
küşteġân kişver-i şeb-i âb-ı hayvâna düşer
3. görse şîrîn lebûnı ger çeşm-i ferhâd bile
terk idüp şîrînini ol dem kühistâna düşer
hâk-i pâye rûy-fersûd olsa hep üftâdeler
iltifât idüp dimezsın bunlar âyâ ne düşer
5. câme-i surhûnla gördükde seni pervâneler
şem 'î-yâne rakş idüp eţrâfunı yâne düşer

761.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. hâk bu kim özge şafâ yok mu mey-i hamrâda
ola meclisde huşûşâ o gül-i ra'nâda
gözüme şekl-i beşerde görünür bedr-i münîr
'aks-i hüsnün ki görüp ben o mey-i hamrâda
3. 'âkıbet-hâk olacağ cism için efkârı gider
ey gönül ğam mı çeker 'âkıl olan dünyâda
murğ-i dil fâhteveş âh u figân eylemede
şimdi o serv-i ser-efrâz ise istîġnâda
5. sâyeveş hâke düşersem ne 'acep ey 'ulvî
düşdi bir serv-i hırâmâna dil-i üftâde

760. 113^a: Şem'î:

761. 113^a: [Ġazel-i 'Ulvî]: *Derzi-zâde 'Ulvî Dîvânı*: G. 637 / (Çelik, Kılıç, 2018: 691)

2 görüp ben o: görem câm-ı.

4 şimdi o: ol boyı.

5 dil-i: gönül.

1. velvele-i hüsnum benüm virdi cihāna serseri
ānuḡ'ıçün ki olmuşam hep hūblaruḡ ser-defteri
ḡadd-i hırāmum servi 'uryānıluḡ pāy idüp
reftār-ı dil-süz şekkerim pā-bend idüpdür 'ar'arı
3. rüy-ı behiştüm zerrece hācet ḡomadı cennete
āb-ı zülāl-i la'limüz ayaḡa ḡaldı kevşeri
hem meh-cebīnüm göricek yirlere geḡdi mihr ü māh
füllüllerüm birbirine ḡatdı semāda ülkeri
5. la'l-i bedaḡşān-ı lebüm yāḡūt-ı ḡamrāya gülüp
dendān-ı dürr-i miskim deryāya şaldı gevheri
murḡ-ı hüma-yı hüsnumüz pervāze āḡāz eylemiş
ebrūlarımdur sāyesi ḡisūlarum bāl ü peri
7. ruḡşār-ı gülḡunum görüp āḡzını açdı ḡaldı gül
ḡonca-femüm söyletmedi ol ḡonca-i nāzūḡteri
tūtiyā-yı ḡāk-i pāyimüz tūtyādan oldu mu'teber
būy-ı dil-āviz-i ḡaḡḡum nāḡiz idipdür 'anberi
9. ben yūsuf-ı zībā gibi bulmaya bir ya'ḡūb-ı dil
teşmīr-i dāmān eyleyüp geşt itse heft kişveri
her meh-rū başı hūb rüy-ı 'aşruḡ dā'ima
ben mihr-i mehden enverüḡ olsa 'aceb mi ḡākeri
11. hüsnum gibi ḡusn-i kemāl rüyum gibi nāzūk cemāl
dünyā bula āḡir zevāl gelmeye böyle bir per
teşbīh iderler ehl-i dil her ḡusni cinsüm bir şeye
inşāf degildür nīktere teşbīh idilmek kemteri

763.

müstefilün müstefilün müstefilün müstefilün

recez - - + - / - - + - / - - + - / - - + -

1. ‘aqlımız çāk eyledün ey lebleri mäh-ı tabân
fikrimiz hāk eyledün ey gözleri serv-i revân
şol nergis-i şehläya kim beñzer ol ebrü kaşlaruñ
hem ıanlca yoğurduna beñzer cebinün bî-gümân
3. ruhsârlaruñ bülbül gibi her rüz u şeb feryâd ider
bu gonca-i gîsûlaruñ güftâra eyler imtinân
bir kez tebessüm eyledün pâbucumuz hicrân-zede
na‘lince sen kılduñ dûtâ ey dişleri şekl-i kemân
5. ol beyza-i murğ-âba kim beñzer o fülful beñlerün
yoğdur nazîrün zerrece ey âfet-i âhîr zamân
râh olmuş iken yoluna şem‘î gibi nâzûk-sühân
her sırrını râz eyledün pinhânını itdün nihân

763. 113^b: Velehu: Matla beytinden sonra vezin değışmektedir.

1. rind-i ser pây-ı bürehne olıgör ey fevzî
ne belâdur bu qadar bâr-ı taḥammül ber-ser
aḥmaḳ oldur ki ola meşğalesi 'aḳliyyât
ḳîl ü ḳâl evveli âḫiri yokdan ne çıkar
3. felsefiyâtla ger ibn-i 'alî-i vaḳt olsañ
rağbet itmez yine bir kimse saña zerre qadar
hünerün ellisine kimse beş aḳçe virmez
ḫar degülsin ki saña medrese iḥsân ideler
5. ehl-i şan'at olayum dirsen o gücdür zinhâr
ustalar âdemi az şey içün erkâna çeker
ya sipâhî ya müneccüm ya za'im olsañ eger
ne belâdur ikide bir renc-i mühimmât-ı sefer
7. ḳadı olsañ ne olur yol kesiciyle farḳun
rüşveti sensin alan nâ'ibün elbet ister
ya mü'ezzîn ya imâm olsañ o ma'ḳûl idi lîk
seni isḳât-ı şal'ât aḳçesi gün ḳuzgun ider
9. vâ'iz ü şüfî vü şeyḫ olmak ise emr-i muḫâl
sende ne zevḳ ü riyâ var ne taşannu'dan eşer
kâtib olsañ giderek aḫîr olursun ma'mûr
şâ'ir olsañ saña bî-mezheb ü mülhid dirler
11. intisâb itsen eger ḫazret-i monlâya daḫi
nûr-ı çeşmün dökenince gice vü gündüz yaz dir
bir yûḡa cânuḡa minnet yazı yazmaḳ ammâ
kişi islâm müşevveş kölelerden ne çeker

764. 114^b: [Ḳaşıde-i Fevzî]: *Fevzî Dīvânı*: K. 1 / (Kaplan, 2019: 179)

3 ger ibn-i: bû.

5 zinhâr: zîrâ.

6 ya müneccüm: vü ya yoldaş.

belâdur: belâ.

renc-i: derd-i.

7 Divanda bu beyit 8. beyit olarak yer almaktadır.
elbet: ancak.

8 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

9 riyâ var: dâver.

12 bir: ya.

13. ni‘am-ı m -kabl başı irse eger efl ke
yine gitmez gözümden aydın peder
 eh-i dehre ya vezir   ned m olsa  eger
  led r her biri od gibi ins nı ya ar
15. ehl-i  izmet y nına varsa  o dağı müşkil
yidig   dehr-i sirişk-i fu ar    m u seçer
m l-ı mevr   gerek t  diyesin bismi‘l-l h
nağd-i   cle tolu genc ne  odı sağa peder
17. kişi alnı deriyle kesb-i  al l eyler lik
biz bu za‘f ile ne  amm l oluruz ne rençber
g   -ı c n ile beni dinlerisen  el     l
bir sözüm var diyey m sağa ki d ny [ya] deger
19. mey-i n b olmasa zehr-i  am ile ‘işret k l
feleg   k rl g ne c d u se  vet g ster
sen sen ol   k-i deri p r-i mu  n ol rind ol
bu cih n kimseye  almaz sağa dosdoğru  aber
21. kec-rev ey dil feleg     ve-i murdarından
kimden  rendi bu evz ‘-i sipihr-i ebter
bize bu  ırba b z kli feleg   n z  nedür
nağd-i c n u dil alur bilmezüz amm  ne  atar
23.   li‘   ba t   felek cümlesi ber-b d olsun
rind-i     de sere y r-i d n n biter
 am yeme **fevzi** ki all h ker m ‘    ndur
f z l -y  s lefa el-leyleti  ubl  dediler
25.  ar -ı   li‘ de ke  ke de iken geldi  ad 
mevlid   lihy  e t r   ola ‘arz   ma  zar

765.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. kula kıl itse beni lutf ile ol sım beden
ādemo bend ider kıanda ise hulk-i hasen
itmedün bir söz ile mürde-i cism-i ihyā
söyledi rūh-ı revān n'eylesün ölsün mü seven
3. gülün inşāf itdügine ben niçe teşbih ideyüm
fitne o la'l-i leb ü çeşme-i dīvān-ı fiten
koymadı gülşen-i 'ālemde dahı ancılayın
dilber ü serv-ı kaddi lāle hadd-i gonca-dehen
5. hilmiyā ābād ider ahsen-i idrāke tahsin
kelimātın eger teşbih-i kemāliyle hasen

766.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. dimedün 'āşık dil-hastelere hāl nedür
bizi hicrānda kodusı dimedün ahvāl nedür
hayli gün geçdi senün görmeyeli gün yüzünü
bir günü bin bir olan bu meh bu sāl nedür
3. yūsuf u āğır misk ile alurlarsa n'ola
saña ben cān ile başum vireyin māl nedür
dideden kanlu yaşum gibi hayalün gitmez
allāh gönlümüz aldun bize bu āl nedür
5. nice gün geçdi bu şemsī kuluñu sulṭānum
bir piyāleyle sevindirmediñ ahvāl nedür

765. 117^a: Hilmī:

766. 117^a: Ezān-ı Şemsī: *Şemsī Pāşā Dīvānı*: G. 127 / (Akkaya, 1992: 345)

1 dimedün; bilmedün.

3 misk; müşk.

vireyin: virürin.

767.

768.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

I

1. nev-bahâr oldı güzellendi ser-â-ser 'âlem
oldı ezhâr ile her gûşe gülistân-ı irem
3. sîneler doldı şafâ kalmadı endûh u ğam
eyledi müjde-i gül dilleri şâd u hurrem
5. ğoncanuñ gönli açıldı güle düşdi şebnem

II

1. cûy-bârûñ baña 'arz itme kenârın sensüz
oda yansun n'ideyin bâğ u bahârın sensüz
3. 'âlemüñ n'eyleyeyin bâğ u bahârın sensüz
bâğ-ı dehrüñ kim ider geşt ü güzârûñ sensüz
5. baña sen rûhları gül-zâr ile hoşdur 'âlem

III

1. nedür ol 'tarz-ı revîş şîve-i reftârında
nedür [ol] hüsni-i edâ nâz ile güftârında
3. şabra tâkat mı kalur cezbe-i dîdârında
dâne-i hâline bak cennet-i dîldârında
5. nice şabr eylesün allâhı seversen adem

IV

1. idegör şavma'a küncinde 'ibâdet geh geh
kılaruz anda namâz itmege niyet geh geh
3. demidür sen de idüp luţf u mürüvvet geh geh
dil-i şürîdeye kıl pend ü naşihat geh geh
5. nefesün gelsün eyâ şüfî-i nâşih geh geh

768. 117^a: Taḥmîs-i Cinânî Ğazel-i Bâkî: *Cinânî Hayâtı Eserleri Dîvânın Tenkidli Metni*: T. 10 (Okuyucu, 1994: 229) Mecmuada Ḥayâlî'nin ismi geçmektedir. Ancak Taḥmîs Cinânî'ye aittir.

II

- 2 bâğ u bahârın: serv ü çenârın.
- 3 Divanda bu mısra 4. mısradaki yer almaktadır.
- 4 Divanda bu mısra 3. mısradaki yer almaktadır.

III

- 4 dîldârında: ruḥsârında.

IV

- 1 idegör: iderüz.

1. ey cinānī pūr idüp şöhret ile āfākı
ḥaṣre dek nāmuṇ idüp devr-i felekde bākī
3. dem-be-dem sākin idüp şüz-ı dil-i ‘uṣṣākı
āb-dār olsa n’ola miyve-i şi‘r-i bākī
5. urmadı kimse bu bāğ içre daḥı böyle kalem

769.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + -

I

1. güle ey şūḥ-u bī-nevā bilüp
- ḥayr-u fer ma' nā pīşvā bilüp
3. geçdi nülğ-ü ğam-ı āşinā bilüp
- nev-bahār oldı ehl-i dil bilüp
5. tā bülbüle eyledi iktidā bilüp

II

1. cūşa geldi gürūh-ı ḥamūşān
- baḥş olundı cemāda raṭb-ül lisān
3. oldı dīvāne 'aşk ile insān
- ne durursun fiğāna başla hemān
5. 'ālem-i velvele-i ḥüsnün bilüp

III

1. seḥerī 'azm-i gülistān eyle
- maḥfel-i naḥle çık fiğān eyle
3. rāz-ı 'aşkı bize beyān eyle
- bilmezüz nuṭṭuṇı 'ayān eyle
5. ne demekdür terāni bilüp

IV

1. cūş içre zār olan dilden
- çeng-i 'ud içre çalup kapından
3. veftüñi ğaflet-i cüdālıkdan
- şıkḳ-ı nāz-ı sâz-ı kāmilden
5. vireden nāşını ana bilüp

V

1. nağme sâz-ı uşûle vâkıf isen
- dā'ir-i meclis-i ma'ārif isen
3. fenn-i āvâzda muşannif isen
- 'ālem-i edvâr-ı me'mül isen
5. yaḳalayayum nāz ile hevā bilüp

770.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. yine bağlandı gönül zülf-i siyeh-garuñ ile
yine dağlandı ciger âteş-i ruhsaruñ ile
dirgürem demiş idün ğamzenün öldürdığını
yine bir büseñi alam gibi baķ ikraruñ ile
3. sürünür şu gibi yüz üzre gelür kanlu yaşum
ğaraşı bu ki müşerref ola dîdaruñ ile
şāye-perver yaraşur serv-i sehî luţf eyle
yirlere çalma ben üftādeni reftaruñ ile
5. it gibi hār ü hacîl olsun iki 'ālemde
ser-i küyuñ itini bir gören aġyaruñ ile
eşer-i şām u seher yoġ idi dünyāda dağı
'aşkı müşk ider idük turra-i tarraruñ ile
7. ol degüldür ki gözün yaşın uralar yüzüne
yār oldur ki kabûl ide seni varuñ ile
sözünün sūzı ile yandı necâtî dil ü cān
göreyin kim yan sen odlara eş'aruñ ile

771.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. fūrķat-i şem ' -i renginle var mıdur bir gice kim
âteş-i ğamda dil-i büryānum olmaya kebāb
var mıdur bir dem ki hecr-i cān-güdāz yār ile
çehre-i zerdümde hūn-ı dil olmaya hażāb

770. 117^b: Ezān-ı Necātî: *Necātî Beg Dîvânı*: G. 551 / (Tarlan, 1963: 488)

2 baķ ikraruñ: ikraruñ.

3 sürünür: sürünüp.

5 Mecmu'a'da kıvrılma kısmına denk geldiği için okunmuyor.

7 Mecmu'a'da kıvrılma kısmına denk geldiği için okunmuyor.

8 kim yan sen odlara: odlara yan sen dağı.

771. 118^a: [Kıta']:

772.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. ağla ey göz kim ten-i bîmār cāndan ayrulur
cān ile cism-i raķîķ ölmüşdür andan ayrulur
nāle kıldı dîl ki tûṭi-i şekkeristāndan çıkup
bûlbûl-i zār-ı belā-keş gülsitāndan ayrulur

773.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. gitme ey rūḥ-ı revān hecrile zār itme beni
yandurup fūrķate bî-şabr u qarār itme beni
nazarumdan gül ruḥsāruṇı pinhān itme
ḥār-ḥār-ı ğam ile hecr ile figār itme beni

774.

mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. müselmānlar zıkr-i billāh benüm gönüm alan qanı
ki fūrķatden ciger ḥündür aķar her dem gözüm qanı

775.

mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. ḥaṭuṇ geldükçe artar 'arzunda tāzelik terlik
berātı ile virilmiş gibi şāhum saṇa dilberlik

776.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. nergisi çeşmüne benzetdi getürdi nazara
bāğ-bānı göreyin şāhāne çiçekler çıkara

772. 118^a: [Kıṭā']:

773. 118^a: [Kıṭā']:

774. 118^a: [Müfred]:

775. 118^a: [Müfred-i Cinānī]: *Cinānī Hayātı Eserleri Dīvānın Tenkidli Metni*: M. 41 / (Okuyucu, 1994: 639)

776. 118^a: [Müfred]:

777.

mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. ğubār-ı âsitân-ı dilbere yüz sürmedür kaçdum
ayağı toprağından gözlerime sürmedür kaçdum

778.

mefā'ılün mefā'ılün fe'ülün
hezec + - - - / + - - - / + - -

1. yüzüni görmese ey yüzi gülşen
sehergeh açulup gülmezdi gül şen

779.

mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. meyānuñla efendi kalmadı kâim kıl kadar yokdur
leb-i la'lünle şehâdet sözüm ammâ kanı çokdur

780.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. fitne-cûdur çeşm-i fettānuñla ey gül sünbülün
anları başdı velikin başdan aşdı kākülün

781.

mef'ülü mefā'ılün mefā'ılün fe'ülün
hezec - - + / + - - - / + - - - / + - -

1. şirîn leb-i nigāruñ şirîn şekkerdür ammâ
luṭf ile 'âşıkına bir kez dimez ki em mā

782.

mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. cüdâ düşdüm göçüp menzil-be-menzil kûy-i yârimden
beni âhum diyâr-ı hecre şaldı rûzigâr-âsâ

777. 118^a: [Müfred]:

778. 118^a: [Müfred]:

779. 118^a: [Müfred]:

780. 118^a: [Müfred]:

781. 118^a: [Müfred]:

782. 118^a: [Müfred]:

783.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + -
I

1. yâ ilâhî beyt-i ma'mûrun hakkı
cennetü'l firdevs ile hûrun hakkı
3. ol recâ hakkı ki hâşıl eyledün
âdemi havvâya vâşıl eyledün
5. aḥmede gösterdigün tal'at hakkı
ol şafâ-yı vuşlat-ı vahdet hakkı
kurtarup bu çâh-ı gamdan cânımı
baḡa göster vuşlat-ı cânânımı

784.

mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün
hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. cânâ ben eger zevk-i vişâlünle ölürsem
öldür beni bir dahı bu dünyâya gelürsem

785.

mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün
hezec + - - - / + - - - / + - -

1. cihānun cânı sen ey gevher-i pāk
şakın degme ḥasīse olma me'mûr
çerāğun virmesün her nerme şu'le
yaḡağun olmasun her bezme manzûr
3. anuñ'çün kâ'be emceddür güneşden
güneş hercâidür kâ'be mestûr

786.

mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. alır zülfünle ḥālün naḡd-i cânı çeşm-i rüşenden
bir uğru şan kemendiyle çeker esbâbı revzenden

783. 118^a: [Müseddes]:

784. 118^a: [Müfred]:

785. 118^a: [Kıṭā':

786. 118^b: [Müfred]:

787.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. aldı cân naḳdini ḥālün rūḥ-ı zibāya ne borç
saña dil verdimse zülf-i siyāh-kārum ne borç

788.

mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün
hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

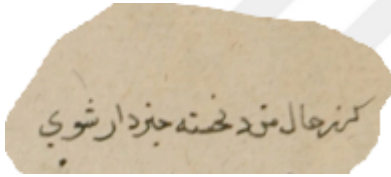
1. ol māha dedüm bûy-ı vefā şemmesi var mı
gül gibi gülüp didi eger olsa қоқardı

789.

mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. feraḥ bigānedür ey ḡam hele bari sen üzesin
ferah-şād gelür gider benümle qalacak sensin
ferah bigānedür neyler gelüp bu ḥāne-i dilden
gelürsen sen gel ey tuḥfe hele yarin ödesin

790.

791.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. bu gelür şāhum elünden ki beni anmayasın
hele bu gelmez elünden ki gönülden çıkasın

792.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. rāh-ı vaşla dil sefine şabr lenger āh yel
ḡam-zaḥīre şevḳ yelken gözlerüm deryā yiter

787. 118^b: [Müfred]:

788. 118^b: [Müfred]:

789. 118^b: [Ḳıṭā']:

790. 118^b: [Farsça]:

791. 118^b: [Müfred]:

792. 118^b: [Müfred]:

793.

mefā'īlün mefā'īlün fe'ülün
hezec + - - - / + - - - / + - -

1. dilerven cānsuz itmesün beni ḥaḳ
ki ya'nī sensüz itmesün beni ḥaḳ

794.

mefā'īlün mefā'īlün fe'ülün
hezec + - - - / + - - - / + - -

1. nefis kim sen ferīştehden cüdādur
behişt içre ise bād-ı hevādur

795.

mefā'īlün mefā'īlün fe'ülün
hezec + - - - / + - - - / + - -

1. güneş yüzünde kim ḥaḳdan naẓar var
görürven gerd-i fikretten eşer var

796.

mefā'īlün mefā'īlün fe'ülün
hezec + - - - / + - - - / + - -

1. benüm cānum benüm cānum senüñdür
nem olur ḥānumān ḥānum senüñdür

797.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ülün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. bulmadı bir leb-i la'lün gibi şirīn meliḥ
aldı gerçi ayağı altına dünyāyı mesīḥ

798.

mef'ülü mefā'īlü mefā'īlü fe'ülün
hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. zīr ü zeber olsun felek ol māh-liḳāsuz
yirden yire geclsün çemen ol sebz-ḳabāsuz

793. 118^b: [Müfred]:

794. 118^b: [Müfred]:

795. 118^b: [Müfred]:

796. 118^b: [Müfred]:

797. 118^b: [Müfred-i Cinānī]: *Cinānī Hayātı Eserleri Dīvānın Tenkidli Metni*: M. 7 / (Okuyucu, 1994: 630)

798. 118^b: [Müfred]:

799.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + -

1. dağları yandurayın sîne-i âteş-nâke
aşa bir od vireyin dūd çıkalar felege

800.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. âb-ı tîgün ideli ehl-i hevâ olanı hâk
havfdan kendözine taşî hîşâr eyledi nâr

801.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. kim ki hırşîd-i cemâlünden iderse beni dūr
dilerem dîde-i bahtı ola dâ'im bî-nūr

802.

1. rûhum sâza döndi sirişküm meye
tenüm hasretünle ne benzer nesneye

803.

fâ'ilātün fâ'ilātün fâ'ilātün fâ'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. kanda baksa görürler gubârı olur rencide
görmedüm dîde-i ter gibi felekde dîde

804.

müfte'ilün mefâ'ilün müfte'ilün mefâ'ilün
recez - + + - / + - + - / - + + - / + - + -

1. şeh-peri açdı hattı-ı 'arız uçdı murğ-i hüsn-i yâr
'aşık-ı didâr-ı fârîgü'l-bâl olursam vechi var

799. 118^b: [Müfred]:

800. 118b: Müfred:

801. 118^b: [Müfred]:

802. 118^b: [Müfred]:

803. 118^b: [Müfred]:

804. 118^b: [Müfred]:

805.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. surh-ı eşk ile yazarken saña hicrân gamını
gözlerümden kara şu indi mürekkebe yerine

806.

mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün
muzāri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. dūr itdi ben ğaribi ser-i kūy-ı yārdan
niçe şikāyet itmeyeyin rūzigārdan

807.

mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. hemān dildārveş yahşi bakana hūb rengem ben
yamān baksa yine dil çeşm-i bedbīne yamānam ben
n'ola düşmezse nāmum bir nefes a'dānun ağzına
dehānı segle murdār olmayan āb-ı revānem ben

805. 118^b: [Müfred]:

806. 118^b: [Müfred]:

807. 119^a: Kemālpāşāzāde: Divanda yer almamaktadır.

808.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. dāğ-ı ğam nağd-i dile rūḥ-ı revānum gözedür
dīde-bān oldı meger ḥāne-i cānum gözedür
ğamzeler tiğ-zen olmuşdur ol ebrū kavvās
rāh-ı 'ışkı bugün ol kaşı kemānum gözedür
3. ḥirmen-i cān u dile āteş urur giñ yakdan
şerer-i āh ile ālūde duḥānum gözedür
gözedem 'ālemi müjgānuñ ile ğamzençdür
dime ey şāh-ı cihān tiğ u sinānum gözedür
5. çeşm-zaḥm-ı felegi n'eyledi gör ey bākī
dime bir daḥı beni şāh-ı cihānum gözedür

808. 119^a: [Ġazel-i Bākī]: *Bākī Dīvānı*: Ġ. 68 / (Küçük, 2019: 142)

1 dile rūḥ-ı: dil ü raht-ı.

3 yakdan: yirden.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. felek ayırdı beni cevr ile cān[ān]umdan
hazer itmez mi 'aceb nāle vü efgānumdan
oda yandurmasa bir şu'le ile nüh-felegi
ne biter āteş-i āh-ı dil-i sūzānumdan
3. ğam-ı pinhān beni öldürdi bu ğam bir ğam kim
gül-rūḥum olmadı āgeh ğam-ı pinhānumdan
āh idi hem nefesüm āh kim ol hem aḥīr
çıkdı ikrāh kılup külbe-i aḥzānumdan
5. ben ne hācet ki kılam dāğ-ı nihānum şerḥin
'ākıbet zāhir olur çāk-ı giribānumdan
ḥaḳ bilür yār degül cān-ı dilümden ğāib
n'ola ger ğāib ise dīde-i giryānumdan
7. cān eger çıksa tenümden eşer-i mihri ile
eşer-i mihr-i şağınmam ki çıkar cānumdan
ey fuzūlī ğam-ı hecr ile perişāndur ḥāl
kimse āgāh degül ḥāl-i perişānumdan

809. 119^a: [Ġazel-i Fuzūlī]: *Leylā ve Mecnūn*: / (Doğan, 48)
Mesnevide bu gazel Leylī dilindendir.

3 ğam: hem.

4 kim: ki.

8 Mesnevide bu beyit 9. beyit olarak yer almaktadır.

810.

mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün
hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. cân virme ğam-ı 'ışķa ki 'ışķ âfet-i cāndur
'ışķ âfet-i cân olduğı meşhūr-ı cihāndur
sūd isteme bu sevdā-yı ğam-ı 'ışķda hergiz
kim hāşıl-ı sevdā-yı ğam-ı 'ışķ ziyāndur
3. her ebrū-yı ğam kıtlüne ki bir hançer-i hūn-riz
her zūlf-i siyeh kıtlüne bir ef'ī yılandur
yahşı görünür şūreti mehveşlerün ammā
yahşı nazār itdükde ser-encāmı yamāndur
5. 'ışķ içre 'azāb olduğın andan bilürem kim
her kimse ki 'āşıkdur işi āh u figāndur
yād etme kıra gözlülerün merdüm-i çeşmin
merdüm deyüp aldanma ki içdükleri kıandur
7. ger derse fuzūlī ki güzellerde vefā yok
aldanma ki şā'ir sözü elbetde yalandur

811.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. 'ışķ derdi ey mu'ālic kıabil-i dermān degül
cevherinden eylemek cismi cüdā āsān degül
devr cevrenden şikāyet idene 'āşık deme[n]
'ışķ mesti vākıf-ı keyfiyyet-i devrān degül
3. şehirde şahrāya bir fark olduğın her kim bilür
bilmiş ol kim 'ışķ sahrāsında serger-dān degül
her kim idrāk eyler öz keyfiyyet-i hālın henüz
dost ruhsārına 'ayn-ı şevķ ile hayrān degül
5. cānı cānān ittiḥād-ı fāriğ eyler cismden
cismden āgāh olan cân vākıf-ı cānān degül
dir imiş düşmen ki hem-demdür fuzūlī yār ile
her sözi bühtān ise ḥaķķā bu söz bühtān degül

810. 119^a: [Ġazel-i Fuzūlī]: *Leylā ve Mecnūn*: / (Doğān, 64)
Mesnevide ğazel-i üstād.

811. 119^b: [Ġazel-i Fuzūlī]: *Leylā ve Mecnūn*: / (Doğān, 67)
Mesnevide bu ğazel Mecnūn dilindendir.

812.

mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. bugün meclisde sāķi sāğar almak diye dilberden
yamān bir gülü kıpırmak gibidür şāh-ı gülderden

813.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. hele ben şöyle kıyās eylerin ey cennet-i hūr
kūyuña nisbet ola gülşen-i cennetde kıuşūr
bezm-i hicründe müjen nişteri mızrābından
reg-i cān nāle kıılır niteki tār-ı tñnbūr
3. leblerün mā'ili kıaçmaz hñt-ı nev-hñsteden
ğam degül tñlib-i nüş olana nış-i zenbūr
ser-i kūyuñda benüm āh-ı seher-gāhlarum
ne bilür 'ışķ elemin çekmedi ol dñhı uyur
5. rūhların medhini eflāke kııkardı bñķi
şevķden tñldı bugün nūr ile beytū'l ma'mūr

814.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. tñtdı gülşende yine bñlbñl-i hoş-gñ menzil
başlayup devr-i kadeh oldu müzeyyen mahfil

812. 119^b: [Müfred]:

813. 119^b: [Ėazel-i Bñķi]: *Bñķi Divānı*: G. 125 / (Kñçük, 2019: 130)

1 cennet-i: Ėayret.

814. 119^b: [Müfred]:

815.

mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
muzâri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. bûlbûlün hikâyetin kerem it zâğa söyleme
zâğ u zağan didüklerini bâğa söyleme
tûṭî kelâmını dimegil kara kargaya
bâz-ı sefid sırrını çaylağa söyleme
3. bîmâr olan bilür yine bîmâr hâlini
mecrûḥ hastenün haberin şağa söyleme
çün her ne söylesen yine söyler saña revân
bes yûri var [dahı] ṭuruben ṭağa söyleme
5. bir 'uẓv sırrını dime bir 'uẓva sen sen ol
başun şakın başun sözün ayağa söyleme
müḥr ur dehânuḡa dime sırrunı sen sen ol
bes her ne var dehende dil dudağa söyleme
7. âdemde[ki] kulağa didi ey rûṣenî sözün
şaķun varup eşekdeki kulağa söyleme

816.

mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün
muzāri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. yā rab belā-yı 'ışk ile kıl āşinā beni
bir dem belā-yı 'ışkdan itme cüdā beni
az eyleme 'ināyetünî ehl-i derdden
ya'ni ki çok belālara kıl mübtelā beni
3. oldukça ben götürme belādan irādetüm
ben ister belāyı çü ister belā beni
temkīnümü belā-yı maḥabbetde kılma süst
tā dūst ta'n idüp demeye bī-vefā beni
5. getdükçe ḥüsnin eyle ziyāde nigārumun
getdükçe derdine beter it mübtelā beni
ben kande vü mülāzemet-i 'itibār-ı cāh
kıl kābil-i sa'ādet-i fakr u fenā beni
7. eyle za'if eyle tenüm fūrkatünde kim
vaşlına mümkün ola yetürmek şabā beni
naḥvet kılup naşīb fuẓūlī gibi baḥa
yā rab muḳayyed eyleme muṭlaḳ baḥa beni

817.

mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. dutuşup sūz-ı mihrünle ne ten ḳalsun ne cān ḳalsun
vücūdum maḥv olup gitsün ne nām u ne nişān ḳalsun
kilāb-ı kūyuḡa lāyık dirīḡā armaḡānum yok
ḳapunḡa ḡāk olayın bāri birḳaç üstü-ḡ'ān ḳalsun
3. bilürsün ḳadd-i mevzūnun ḡamından oldı kim cānā
mezārumda degilsün servler yir yir nişān ḳalsun
dil-i maḡzūnumı yıllar geḡer bir kerre anḡmazsın
niḡe bir unudılsun ey şeh devr-i zamān ḳalsun
5. idüp 'azm-ı sefer ol şeh senün için dimiş ey 'ulvī
ölince āsitānum beklesün ol nā-tüvān ḳalsun

816. 119^b: [Ġazel-i Fuẓūlī]: *Leylā vü Mecnūn*: / (Doğan, 74)
Mesnevide bu gazel Mecnūn dilindendir.

817. 120^a: [Ġazel-i 'Ulvī]: *Derzi-zāde 'Ulvī Dīvānı*: G. 496 / (Çelik, Kılıç, 2018: 474)

1 olup: olsun.

3 bilürsün: bilinsün.

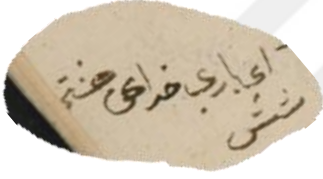
5 āsitānum: üstüḡ'ānum.

818.

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. garīb ü bî-kesem künc-i belāda maḥremümsin sen
benim çün ağla ey çeşmüm ölince hem-demümsin sen
ferahla imtizācum yok bilürsin ey ğam-ı dilber
şafā-yı hâtırüm zevküm sürürüm 'ālemümsin sen
3. didüm kim göricek pāy-ı semend-i şeh-süvārumda
yürekde tîġ-ı ḥasret yāresine merhemümsin sen
ḥabībim ḳalb-i mü'min 'arş-ı ḥaḳdur dirler anuḡ'çün
benüm gönlüm saḡa 'arş oldu nūr-ı a'zamumsin sen
5. dil-i 'ulvî gibi dünyā içün ğam çekmezüm hergiz
benim 'ālemde ancak bā'is-i ḥüzn-i ğamumsin sen

819.

818. 120^a: [Ġazel-i 'Ulvi]: *Derzi-zāde 'Ulvi Dīvānı*: G. 425 / (Çelik, Kılıç, 2018: 434)
5 Mecmuada bu beyit mükerrerdır.
819. 120^a: [Farsça]:

820.

mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
muzâri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. cânlar virüp senün gibi cânâna yetmişem
rahm eyle kim yetince saña cânâna yetmişem
şükrâne-i vişâlüne cân virdüğüm bu kim
çok derd çekmişem ki bu dermâne yetmişem
3. mür-ı mhaqqarem ki serâsime çok gezüp
nâ-gâh bârgâh-ı süleymâne yetmişem
bir bülbülem ki gülşen olupdur nişîmenüm
yâ tütüiyem ki bir şekkeristâne yetmişem
5. devr-i felek müyesser idüpdür murâdımı
güyâ ki tâlib-i güherim kana yetmişem
miskîn fuzûliyyem ki saña dutmuşam yüzüm
yâ bir kemîne kaçre ki 'ummâne yetmişem

821.

fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. 'ayş u 'işret vaqtidür irdi çü eyyâm-ı bahâr
gâfil olma tîz geçer zevk eyle hengâm-ı bahâr
nağme-sâz oldu muğannîler gibi dil bülbülü
güşına çünkim şabâdan irdi peygâm-ı bahâr
3. bâğa gelsün 'ayş u nûş eyyâmıdır ehl-i şafâ
lâleler elde ayağ üzre tutar câm-ı bahâr
vaşl-ı gülden ötme ey bülbül saña yokdur naşîb
cevri takşîm eylemişdür saña kassâm-ı bahâr
5. câmi-i gülşende bülbül şemsiyâ âvâz ile
minberi serv uzun okur huṭbe-i nâm-ı bahâr

820. 120^b: [Gazel-i Fuzûlî]: *Fuzûlî Dîvânı*: Ğ. 190 / (Kılınç, 2021: 556)

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

6 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

821. 120^b: [Gazel-i Şemsi]: *Şemsi Pâşâ Dîvânı*: G. Bahârnâme / (Akkaya, 1992: 752)

1 irdi çü: çün irdi.

2 gâfil olma: nağme-sâz.

5 bülbül şemsiyâ: şemsiyâ bülbül.

822.

mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. nihāl-i ser-bülendün haḳ bu kim bir serv-i balādur
degül ehl-i nazar yanında mir'at-i mücellādur
saḡa rām eyleyen ḡalk-ı cihān-ı cān ile dilden
benüm ārām-ı cānum ol cemāl-i 'ālem ārādur
3. nedür ol nāzenünlük yā nedür ol nāz-perverlik
cemāl-i bā-kemāl-i vaşfına gelmez bir temāşādur
līk-şun teşne-i dil-i 'uşşāḡa nūş etsin anı her dem
ki gözler görmedük 'ālemde bir cām-ı muşaffādur
5. tōḡundı dürr ü nazmun şüreyyā ḡuşuna ol māhuḡ
ḡamudan iltifatı anuḡ'çün saḡa ā'lādur

823.

mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. elüm al dest-ḡir ol olmayam tā kimseye mūnis
meded 'ummān-ı ḡamda ḡalmışam yā ḡazret-i yunis

824.

mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

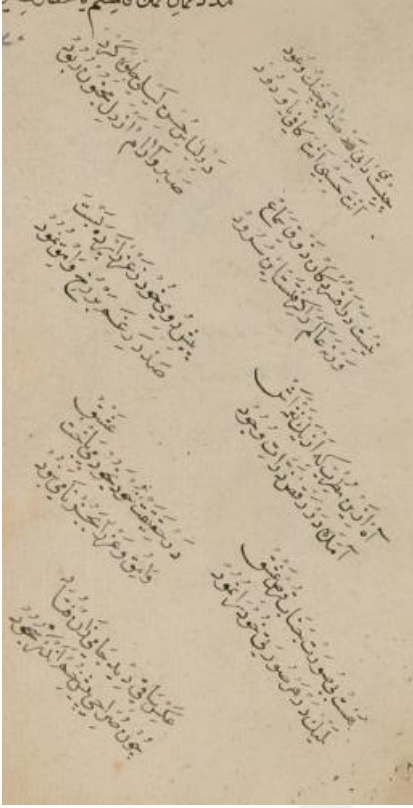
1. tıraş it leşker-i ḡaṡṡun rūḡuḡda kākülün dursun
ḡırılşa ḡam degül 'asker hemān serdār şāḡ olsun

822. 120^b: [Ġazel]:

823. 121^a: [Müfred]:

824. 121^a: [Müfred]:

825.

826.

mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün
hezec -- + / + -- + / + -- + / + --

1. bülbul gibi 'ışık ehli figān eylemek olmaz
esrār-ı dili hālka beyān eylemek olmaz
gencine-i 'uşşāka ziyān eylemek olmaz
ser vermek olur sırrı 'ayān eylemek olmaz

827.

mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. saña kim der ki ey nahl-i bülendüm serve benzersin
o bir ālūde-dāmen sen nihāl-i nāz-perversin

825. 121^a: [Farsça]:

826. 121^b: Kıt'a:

827. 121^b: [Müfred]:

828.

mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. demişsin mû-be-mû vaşf eylesün zülf-i perişānum
meger kim hâtırurum sırlıdı sen cem'ıyyet eylesin

829.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. zāhid şol deñlü mā'ıldür o tersāye gönli
mü'mindür yanınca varmağa kilisāye gönli

830.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. 'āşıkı lāyık mıdur ma'şūkdan dūr eylemek
bülbüli gülden ne lāzım böyle mehcūr eylemek

831.

mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün
mucteşş + - + - / + + - - / + - + - / + + -

1. ne kıldığıydı yanunđa ki ol günāh oldı
қапунда sehv ile bir secde қılmışuz farazā

832.

mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün
hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. 'azm-i sefer itdüm yine cānān ile gitdüm
bir mūr-ı za'ifem ki süleymān ile gitdüm
şādum aña kim oldı ki benüm düğüm 'id
şark illerine bir meh-i tābān ile gitdüm

833.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. sefer eyle didüm ammā gelicek (...) gideyin
sen de bu şekli görüp birden seferden geçeyin

828. 121^b: [Müfred]:

829. 121^b: [Müfred]:

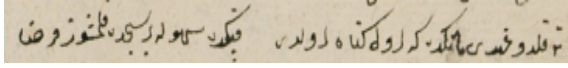
830. 121^b: [Müfred]:

831. 121^b: [Müfred]:

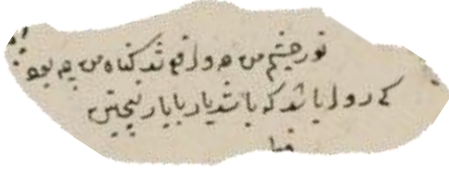
832. 121^b: Kıt'a:

833. 121^a: [Müfred]:

834.

835.

836.

fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün
ḥafīf + + - - / + - + - / + + -

1. kan yalaşup lebün ile şağar
oldılar ey şanem birāderler
şaklaram zaḥm-ı dilde peyḳānuḡ
kanludur şonra bizden isterler

837.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. ayağun altına öyle ser (...) ḥāke
şeh-süvārum yiter itdün beni pāy-māl yiter

838.

mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün
hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. doğrulmaz idi kūyına ol kıble-i cānuḡ
olmasa demürden yüregi kıble-nümānuḡ

834. 121^b: [Farsça]:

835. 121^b: [Farsça]:

836. 121^b: Qıṭ'a: *Emrī Dīvānu*: K. 192 / (Saraç, 345)

837. 121^b: [Müfred]:

838. 121^b: [Müfred-i 'Ulvi]: *Derzi-zāde 'Ulvi Beg Dīvānu*: G. 422 / (Çelik, Kılıç, 2018: 563)

1 kıble-i: ka'be-i.

839.

mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün
hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. mihrâb-ı kaçın görmege sen kıble-i cânun
segirür gözi ditrer yüregi kıble-nümânun

840.

mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. nedür bu çeşm ü la'lünde kırışmeyle tebessümler
efendim kan olur tākāt getürmez aña merdümler
dedim şakla şakın kem güm idersin meh-rû rüyı
sözüm güş itmeyüp sinemde mâdem âh idüp gümler
3. ölüm vaktinde sinemden gelen şanmañ ki nâlemdur
dem-i âzâdelikdür murğ-ı rûh eyler terennümler
kulağ tut bir nefes-güş it niçe demdür ki efğānum
senün destünden a zâlim saña eyler tazallümler
5. ğaribî bendeni cevır ile öldürmek dilermişsin
nedendür aña şāhum bunca şefkatler terahhümler

839. 121^b: [Müfred]:

840. 122^a: Ğaribî:

841.

mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
mużârî' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. meydân-ı hüsñ içinde gözün qahramân geçer
yayını kimseler çekmez pehlevân geçer
oğ gibi menzil al şakın eglenme nâgehân
katlanmaz ey gönül saña devr-i zamân geçer
3. hergiz içürmedün dil-i bîmâra tığını
bir gün şu diyü cân virüp ol nâ-tüvân geçer
geçse kapuñdan ehl-i dil eyler figân raķib
câna meşel-dur[ur] it ürür kâr-bân geçer
5. delmekden 'ulvîñ dil-i mecrûhını müjen
üstâd-ı rûzgâr u ferîd-i cihân geçer

842.

mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
mużârî' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. ğamzen begüm oğ atmada ehl-i hüner geçer
na'l-i hilâli şîşe-i mihri deler geçer
añduğça ğamzen oğlarını ey kaşı kemân
ben bilirüm ki sîneden ol dem neler geçer
3. ol bî-vefâya derd-i dilüm nice bildürem
ağzum açınca medh-i şenâya söger geçer
bilmez ki ğayra meyl ile ğayretten öldürür
mecrûh sîneme müjesi rahm ider geçer
5. işhâk ğam sipâhına mağlupdur yine
sen padişâhı var ise ğâlip sever geçer

841. 122^a: [Ġazel-i 'Ulvî]: *Derzi-zâde 'Ulvî Beg Dîvânı*: G. 255 / (Çelik, Kılıç, 2018: 467)

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

3 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.

4 raķib: ħasûd.

5 delmekden: delmekde.

842. 122^a: [Ġazel-i Üsküplü İşhâk Çelebi]: *Üsküblü İşhâk Çelebi Dîvânı*: G. 55 / (Çavuşoğlu, Tanyeri, 1989: 177)

843.

mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
mużârî' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. kûy-ı abîbe bu gice mihmân olam gibi
hicr âhîr oldı vâşıl-ı cânân olam gibi
huddâm-ı âsitânı ayağına yüz sürüp
ben bende dağı 'âleme sulţân olam gibi
3. baş koyup âsitânına çarha ider 'urüc
nâ-geh qarîn-i 'îsî-i devrân olam gibi
girüp harîm-i cennet-i kûyun idüp tavâf
ekşer muķîm-i ravza-i rızvân olam gibi
5. giryân idüm zemân idi hicrân ile bu şeb
esrâr-ı vaşl-ı yâr ile handân olam gibi
olup harîm-i kûyına cân ile pās-bân
hükûm eyleyüp cihâna süleymân olam gibi
7. 'aynı 'inâyetle olup nazâr-ı dost
kuhl-ı cilâ-yı dîde-i a'yân olam gibi
çüş u hurûşa başladı deryâ-yı lutf
ey dil sevin ki ğarkâ-i ihsân olam gibi
9. envâr-ı mihr-i dost tecellî idüp bu şeb
başuma gün toğup meh-i tâbân olam gibi
pervâne âteş-i şevķ ile perr ü bâl
yakup enîs-i şem'î şebistân olam gibi

844.

fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
remel - + - - / - + - - / - + -

1. her gönül kim 'ışķ ile ma'mûrdur
tâ ebed ğam görmez ol mesrûrdur

843. 122^b: [Terķîb-i Bend Fevrî]:

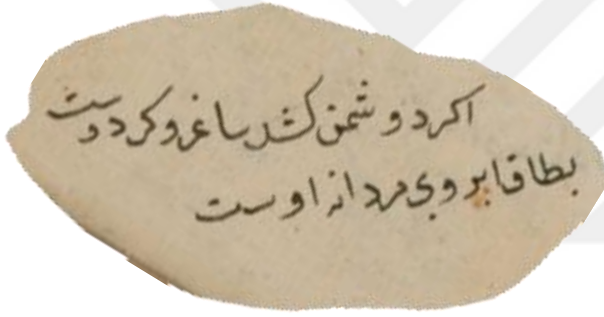
844. 122^b: [Müfred]:

845.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. sîne-i mecrûhunu 'arz itdügünden yâre ne
bir oñulmaz yâredür zaḥm-ı muḥabbet çâre ne
sînemizden tığını kesme şehâ şimden girü
şuya bir hüner eylemekden ölecek bî-mâre ne
3. ol büt-i sengîn dile itmez eşer ma'nâ-yı 'ışk
sen dil-fikâr olduğundan şüret-i divâra ne
gönceler dilden kuluñ güller kulağdan 'âşıkun
cezbe-i ḥüsnün ne şalmış bilmezüm gül-zâra ne
5. kılma nev'î şâhid-i bâzâr ile da'vâ-yı 'ışk
'âşık-ı dîdar ile yaşıa hüner bâzâra ne

846.

847.

mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. benüm ḥaddüm degül sevmek seni ey ḥüblarun şâhı
kazâ-yı âsumânîdür aḡam va'llâhi bi'llâhi

848.

müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün
recez - - + - / - - + - / - - + - / - - + -

1. cân 'ışka düşdi ey gönül yâ rab nedür tedbîrimüz
cân neylesün bî-çâre çün ḥağdan budur taḡdîrimüz

845. 122^b: [Ġazel]:

846. 122^b: [Farsça]:

847. 127^b: Müfred:

848. 127^b: Müfred:

849.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. eger cânımı isterse cânân minnet cânuma
cân nedür kim anı kurbân itmeyem cânânuma

850.

mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün
hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. eger rûḥ-ı revân bu derdime dermân bulunmaz mı
muḳarrer mi ḳalür bu ḥâlin nedür delinmez mi
yeter şâhum şimden gerü seni sana beni bana
gözeldürsiz ḳaldırma 'âlem bana bir yâr bulunmaz mı

851.

mef'ülü fā'ilätü mefā'ilü fā'ilün
mużâri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. yâ rab reh-i 'ışḳunḳa beni şeydâ ḳıl
aḳkâm-ı 'ibâdetin binâ icrâ' ḳıl

852.

mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün
hezec + - - - / + - - - / + - -

1. eger yârüm benümle yâr olursa
ne ğam bana cihân aġyâr olursa

849. 127^b: [Müfred]:

850. 127^b: [Ḳıṭ'a]:

851. 127^b: [Müfred-i Fużülî]: *Leylâ ve Mecnûn*: / (Doġan, 74)
Mesnevide bu gazel Mecnûn dilindendir.

852. 127^b: [Müfred]:

853.

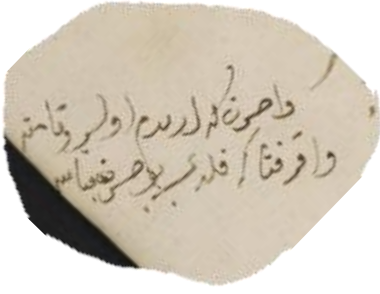
854.

853. 127^b: [Arapça]:

854. 128^a: [Arapça]:

855.

856.

mefā'ülün mefā'ülün fe'ülün
hezec + - - - / + - - - / + - -

1. müdebbiridür diyü şāh-ı cihānuñ
vezir-i a'zamı olduḡda lālā
taşaddur itmemesini sā'irine
'aceb çok görmüşdür ehl-i dünyā
3. aña şir-i eccl bir pençe urdı
elinden alamadılar eṭıbbā
çü rıḡlet eyledi dār-ı fenādan
ola menzilgeh-i firdevs-i a'lā
5. ġamına deġer mi cihānuñ sürurı
dururlar bozarlar anı kim 'aql-ı evlā
didi ehl-i ḡıred menḡūṭa tāriḡ
bozar tedbiri çün taḡdīr-i mevlā

855. 128^a: [Arapça]:

856. 129^a: Vezir-i A'zam Merḡūm Lālā'nın Tariḡıdır:

bu zıkr olunan melâ'în iki yüz bin atlu ve yaya 'asker ile gelüp toksan pâre arı top ve zerbûzanlar ile gelüp çoçüstü nâm palanğanun şahrâsında taburun kurup mübârek şafer ayınun yigirmi üçüncü günü sultân cānibinden sa'âdetli pâdişâh hazretlerine haber gelüp cāfer paşa nâ'ib-i serdâr rumeli begler begisi veli paşa ve sivas begler begisi maḥmūd paşayı ve 'umūmen müteferriḳaları ve kapı kulu sipāhileri ve silah-dâr ve sâ'ir bölüklerden daḥı 'asâkir-i islâm mümkün oldukça cem' idüp mäh u mezbûrun yigirmi beşinci günü gidip beglerbegi gibi (...) gün muḳâbil olup bir gün tamâm aḥşâma dek ceng idüp daḥı kâfir 'askeri ziyâde olmaḡla (...) ve men'ine kâdir olmayup ordu-yu humâyûna gelüp sa'âdetlü pâdişâha 'arz olunduḡda işde ben kendüm varurum diyüp muḳaddem dîn için müteferriḳa başı ḥandân ağayı çerkez ve tatar nâm-dârlar defter ile iki yüz miḳdârı er gönderüp yine ol günü ikindin pâdişâha 'arz idüp kâfirin ne miḳdar olduḡu haber alınup ve ziyânları (...) tedârik nedür diyü su'âl olunduḡda pâdişâh kendiye tabur üzere (...) olan görülmeyi dellâl nidâ' idüp mübârek rabî'ül evvelin günü yevm-i hams ve der-i sa'âdette ile eger elünden ḳalup gelsün buraya ḳonulup mübârek (...)

molla zamânında tabur üzerine varup kâfirün alay begi ile mu'âyen olup cem'-i irak 'asâkir-i islâm üzerinde ḳal'a-mişal vurup ol gün aḡşama kadar cenk-i sultânî olup aḡşam ḳarardıḡdan sonra çadırlar ḳurulup 'asâkir-i islâm daḥı tedric ile kâfirden ayrulup 'ışâ vâktinde herkes çadıra sa'âdetlü pâdişâh da otâḡ-ı hümayuna nüzül idüp iki cānibden kâfire daḥı karavul çıkun 'asâkiri ḥıfz edüp islâm alayların düzüp mu'âyin olup kâfir taburları üzerine dek sürüp ikindi zamânına (...) çadırlarına dek getürüp tamâm ḡayret itmek (...) geldükde ḡaḳ sübhaneḡu ve ta'âlâ 'inâyet idüp maḡlûbiyyetin zuḡûra gelüp 'asâkir-i islâm kâfirler geldüklerine pişmân olup ḡānimi münhezim olup taburlarına dek firâr idüp kâfirler kılıçdan geçüp taburları yaḡmâ olunup toksan pâre (...) tatar 'askeri üç gün kurup kırk binden ziyâde eşir idüp mezbûr beşinci gün sa'âdet pâdişâh taburların daḥı kâfirlerin seyr idüp altıncı günü tamâm yoḡlama idüp yedinci günü eşirler alınugelmişdür

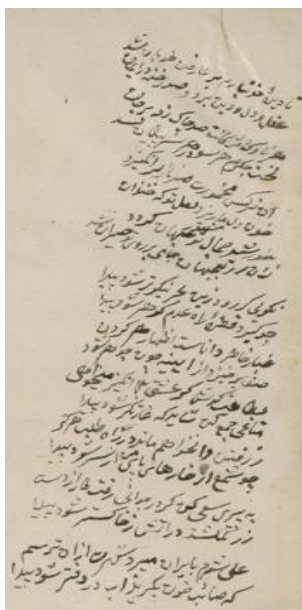
857. 129^a: (...) yerler kesik olduḡu için okunamamıştır.

858. 129^b: (...) yerler kesik olduḡu için okunamamıştır.

859.

860.

859. 129^b: [Farsça]:

860. 130^a: [Farsça]:

5. SONUÇ

Bu tez Milli Kütüphane’de kayıtlı 06 Mil Yz A 715 numaralı Mecnû‘a-i Eş‘ar’ın transkripsiyonlu metni ve Mecmuaların Sistematiik Tasnif Projesi’ne göre (MESTAP) oluşturulmuştur. Mecmua 143 varaktan oluşmakta olup mürettep ve tertip tarihi hakkında bilgi sahibi olmadığımız bir şiir mecmuasıdır.

Mecmuanın ağırlıklı olarak XV. ve XVI. yüzyıllar ile az da olsa XVII. yüzyıl şairlerinin şiirlerinden oluşmakta olup 160 şair bulunmaktadır. Bu şairlerin 57 adetinin yayımlanmış divanı mevcut olup 103 şairin divanı bulunmamaktadır. Mecmuada mahlassız veya şairini tespit edemediğimiz 126 şiir ile birlikte toplam 810 şiir vardır. Bu şiirler 600 gazel, 12 kaside, 3 mersiye, 1 mesnevi, 23 kıt‘a, 1 muamma, 1 mu‘aşşer, 7 muhammes, 8 murabba, 120 müfred, 1 müsebbba, 10 müseddes, 1 müstezat, 4 nazım, 2 rubai, 1 şarkı, 10 tahmis, 1 tesdis ve 4 terci-i bentten ibarettir. Mecmuada en fazla şiiri bulunan şair 148 adet şiirle “Necâtî”dir. Necâtî’yi, 55 şiirle “Şemsî Paşa” takip etmektedir. Mecmuanın aruz kalıpları incelenmiş olup 21 adet aruz kalıbının kullanıldığı görülmüştür. Bu kalıplardan en çok kullanılan vezin remel bahrinin “fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün” kalıbıdır.

Mecmuada divanları olup da divanlarda bulunmayan 35 adet şiir tespit edilmiştir. Bu şiirler içerisinde 12 adet gazel ile ilk sırayı alan Şem‘î mahlaslı şairdir. Şem‘î mahlaslı şairlerin divanları incelenmiş olup divanlarda tespit edilememiştir. Hangi Şem‘î’ye ait olduğuna dair detaylı bir inceleme yapılmış olup makale konusu yapılmıştır. Daha öncede söylediğimiz gibi bu 35 farklı şiirin aynı mahlaslı başka şairlere ait olması da muhtemeldir. Bu şiirlerin net olarak hangi şaire ait olduğu ileri de yapılacak çalışmalarla netlik kazanacaktır.

Mecmuada kullanılan nazım şekilleri de çeşitlilik açısından dikkat çekicidir. Nazım şekillerinde ilk sırayı 600 şiirde kullanılan gazel nazım şekli almakta olup 19 adet nazım şekli kullanılmıştır. Gazel nazım şeklini müfred ve kıt‘a nazım şekli ile yazılmış şiirler takip etmektedir.

Sonuç itibariyle mecmuanın geniş bir şair kadrosuna sahip oluşu, çeşitli nazım şekillerinde toplanmış olması ve aruz vezni ile yazılmış şiirlerden bir araya getirilmesi edebiyat dünyası için dikkat çekici detaylardır. Geniş bir vezin çeşitliliğinin olması ve divanı bulunmayan şairlerin şiirlerinin tespit edilmesi, divanı olup da divanında şiirleri bulunmayan şairlerin şiirlerinin tespit edilmesi Klasik Türk Edebiyatında yapılacak çalışmalara katkı sağlayacak olup ilerideki akademik çalışmalara da ışık olacaktır. Tüm bunların yanı sıra mecmuanın oluşturulduğu dönemin edebi zevkini yansıtmaları bakımından büyük önem

taşıdığını ve. bu çalışmanın Türk edebiyatı tarihine ve Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi'ne (MESTAP) katkı sağlaması açısından önem arz edeceği de aşıkardır.

KAYNAKÇA

- Açıkgöz, N.** (2017) (Haz.). *Riyâzü’ş-Şuâra (Tezkiretü’ş-Şuâra)*. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.
- Açıl, B.** (2016). Hâverî (Ö. 1565) ve Dîvânçesi. *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (8), 172-216. [Erişim: 02.10.2024, <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1716680>]
- Akın, Ö.** (2009). *Harîmî (Şehzade Korkud) Dîvânı’nın Nesre Çevirisi ve İncelemesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmalar Enstitüsü, İstanbul.
- Akkaya, M.** (1992). *Şemsi Paşa Dîvânı*. (Doktora Tezi). İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Arslan, M.** (2018) (Haz.). *Mihri Hâtun Dîvânı*. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.
- Avşar, Z.** (2017) (Haz.). *Revânî Divânî*. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.
- Çavuşoğlu, M.** (1977). *Yahyâ Bey Dîvânı*. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi.
- Çavuşoğlu, M.** (1980). *Vasfî Dîvân (Tenkidli Basım)*. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları.
- Çavuşoğlu, M., & Tanyeri, M. A.** (1987). *Zatî Dîvânı (Edisyon Kritik ve Transkripsiyon) Gazeller Kısmı III. Cild*. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları.
- Çavuşoğlu, M., & Tanyeri, M. A.** (1990). *Üsküblü İshâk Çelebi Dîvân Tenkidli Basım*. Mimar Sinan Üniversitesi Yayınları.
- Çelik, B., & Kılıç, M.** (2018). *Derzi-zâde ‘Ulvî Dîvânı*. DBY Yayınları.
- Çelik, B.** (2019). 16. Yüzyıl Şairlerinden Fakîrî ve Şiirleri. *Eski Türk Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, (2), 787-844 [Erişim: 15.10.2024, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/794455>]
- Demirel, M.** (1996). *İbn-i Kemâl Dîvân Tenkidli Metin*. Fakülteler Matbaası.
- Ersoylu, H.** (1981). *Cem Sultan’ın Türkçe Dîvânı*. Kervan Kitapçılık.

Gedik N. (2022). *Klasik Türk Edebiyatında "Ez-Lisân-ı Cânâne" Tarzı, "17. Yy. Işığında Osmanlı*. Hanife Koncu, Nuri Seçgin (Ed.). DBY Yayınları, İstanbul, s. 535-562.

Gedik, N. (2022). *Tâli 'î Türkçe Dîvân (İnceleme-Tenkitli Metin-Açıklama ve Notları)*. Yeditepe Yayınevi T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı.

Genç. İ. (2018) (Haz.). *Tezkire-i Şu 'arâ-yı Mevlevîyye*. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.

Gıynaş, K. A. (2017). *Pervâne Bey Mecmuası*. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.

Gökyay, O. Ş., Dankoff, R., Kahraman S. A., & Dağlı, Y. (1996). *Evliya Çelebi Seyahatnamesi I. Kitap, (1)*, 263.

Güfta, H. (2009). Mehmed Niyâzî'nin "Taraf-ı Cânândan Uşşâka Hitâb Olarak Kaside" Adlı Eseri Üzerine Bir İnceleme. *A.Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, (41), 25-34. [Erişim: 18.08.2024, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/33465>]

Gülüm, E. (2022). *Ahmedî Dîvânı (İnceleme-Tenkitli Basım)*. DBY Yayınları.

Halıcı, F. (1982). *Âşık Şem 'î Hayatı ve Şiirleri*. Kültür ve Turizm Yayınları.

İnce, M. (2014). "Şem 'î Mustafa", *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*. [Erişim: 18.08.2024, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/semi-mustafa adresinden>]

İpekten, H. (2020) (Haz.). *Karamanlı Nizâmî Dîvânı*. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.

İpekten, H., & Kut, G. (2017) (Haz.). *Heşt Bihişt*. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.

İsen, M. (2017) (Haz.). *Künhü 'l-Ahbâr'ın Tezkire Kısmı*. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.

İsen, M. (2020) (Haz.). *Usûlî Dîvânı*. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.

Kaçalın, M. S. ts. *Âhî Dîvânı*. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.

Kaplan, Y. (2015). Seyrî ve Halep Şehrengizi. *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, (14), 67-92. [Erişim: 18.08.2024, <https://www.devdergisi.com/Makale>]

Kaplan, Y. (2019). *Fevzî Dîvânı*. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.

Kaplan, Y., & Efe, Z. (2023) (Haz.). *Memû'atü'l-letâ'if sandûkatü'-ma'ârif*. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.

Karagözlü, V. (2013). “Prizrenli Şem‘î”, *Türkiye Edebiyatı İsimler Sözlüğü*. [Erişim: 18.08.2024, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/semi-prizrenli-semi-adresinden>]

Karahan, A. (1966). *Figânî ve Divânçesi*. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları.

Karakuş, Y. (2014). *Seyyid Nizamoğlu Mersiyelerini İçeren Bir Şiir Mecmuası: Mecmû'a-i Kasâ'id*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Karavelioğlu, M. A. (2014). *Prizrenli Şem‘î Dîvânı*. Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı.]

Kaya, B. A. (2017) (Haz.). *Azmîzâde Hâletî Dîvânı*, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.

Kesik, B. (2021). *Kıbrıslı Şem‘î ve Şiirleri*. İksad Yayınevi.

Kılıç, F. (2018) (Haz.). *Meşâ'irü'ş-Şu'arâ*. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.

Kılınç, A. (2021) (Haz.). *Fuzûlî Dîvânı (İnceleme-Tenkitli Metin)*. Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı.

Koncu, H. (2006) Refikî ve Tercî'-Bendi. *Osmanlı Araştırmaları XXVII*, (27), 255-280. [Erişim: 25.09.2024 <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/112356>]

Köksal, M. F. (2012). Şiir Mecmû'alarının Önemi ve Mecmû'aların Sistematiik Tasnifi Projesi (MESTAP). H. Aynur ve M. Çakır vd. (Ed.). *Eski türk edebiyatı çalışmaları VII mecmua:Osmanlı Edebiyatının kırkambarı* 20. Baskı, 417-420. Turkuaz Yayınları.

Köksal, M. F. (2017 (Haz.). *Mecma'u'n-Nezâ'ir*. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.

Kut, G. (2005). *Nâbî'nin Dilber Dilinden Yazdığı İki Gazel ve Dürri'nin Nazîreleri*. Taç Vakfı Yayınları.

- Küçük, S.** (2019). *Bâkî Dîvânı Tenkitli Basım*. Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Mengi, M.** (2020). (Haz.). *Mesîhî Dîvânı*. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.
- Musluoğlu, F.** (2022). *Hayretî Dîvânı (Tenkitli Metin-Dil İçi Çeviri)*. Paradigma Akademi Basın Yayın Dağıtım.
- Okuyucu, C.** (1994). *Cinânî Hayatı Eserleri Dîvânının Tenkidli Metni*. Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Ördek, Ş.** (2013). “Şem‘î Efendi”. *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*. [Erişim: 18.08.2024, https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/semi-semi-efendi_adresinden]
- Özdemir, F.** (2011). *Tuhfe-i Nâilî Metin ve Muhtevâ II. cilt s. 468-734*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.
- Öztürk, Ş.** (2010). “Şem‘î”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* c. 38, s. 503-504.
- Peri, B.** (2020). “...Beklerüz”: 16. Yüzyıldan Kalma Bir Osmanlı Nazire Ağı. *Kültürk Türk Dili ve Edebiyatı Araştırma Dergisi*, (2), 47-79. [Erişim: 18.08.2024, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1197490>]
- Samancı, M.** (2013). *Mecmû‘a-i Neẓâ‘ir (vr. 150b -250a) (Süleymaniye Kütüphanesi H. Hüsnü Paşa 1031) İnceleme - Tenkitli Metin*. (Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul.
- Saraç, M. A. Y.** ts. *Emrî Dîvânı*. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.
- Sarı, M.** (2013). *Mevlevî Âşık ve Şâir Konyalı Şem‘î Hayatı, Edebî Şahsiyeti ve Dîvânı*. T.C. Konya Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü.
- Sungurhan, A.** (2017) (Haz.). *Tezkiretü‘ş-Şu‘arâ*. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.
- Tanrıbuyurdu, G.** (2012). *Mu‘idî Dîvânı*. (Doktora Tezi). Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.
- Tarlan, A. N.** (1945). *Hayâlî Bey Dîvânı*. İstanbul Üniversitesi Yayınlarından Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dalı.

- Tarlan, A. N.** (1948). *Şiir Mecmualarında XVI. ve XVII. asır Dîvân Şiiri Rahmî ve Fevrî*. İstanbul Üniversitesi Yayınları.
- Tarlan, A. N.** (1948). *Şiir Mecmualarında XVI. ve XVII. asır Dîvân Şiiri Ubeydî-Aşkî-Şem'î-İşretî*. İstanbul Üniversitesi Yayınları.
- Tarlan, A. N.** (1963). *Necâtî Beg Dîvânı*. Milli Eğitim Basımevi.
- Tarlan, A. N.** (1968). *Zatî Dîvânı (Edisyon Kritik ve Transkripsiyon) Gazeller Kısım I. Cild*. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları.
- Tarlan, A. N.** (1970). *Zatî Dîvânı (Edisyon Kritik ve Transkripsiyon) Gazeller Kısım II. Cild*. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları.
- Tarlan, A. N.** (2005). *Ahmet Paşa Dîvânı*. Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Uzun, M. İ.** (2003). "Mecmua". *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* c. 28, s. 265-268.
- Ünver, N.** (2020) (Haz.). *Gelibolulu Sürûrî Dîvânı*. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.
- Walsh, J. R.** (1979) (Haz.). "The Divânçe-i Kemâl". *Journal of Turkish Studies, Türklük Bilgisi Araştırmaları: Ali Nihad Tarlan Hatıra Sayısı*, (3), 403-442
- Yavuz, O., & Yavuz, K.** (2016) (Haz.). *Muhibbî Dîvânı Bütün Şiirleri 1. Cilt (İnceleme-Tenkitli Metin)*. Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı.
- Yavuz, O., & Yavuz, K.** (2016) (Haz.). *Muhibbî Dîvânı Bütün Şiirleri 2. Cilt (İnceleme-Tenkitli Metin)*. Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı.
- Yazıcı, T.** (1995). Halep. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, c. 15, s. 239-245.
- Yeniterzi, E.** (2010). Klasik Türk Şiirinde Ülke ve Şehirlerin Meşhur Özellikleri. *Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi -Prof. Dr. Turgut Karabey Armağanı-*, 3(15), 302-334.
- Yıldız, H.** (1999). *Şihâbî Dîvânı ve Grameri*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Yılmaz, Ü.** (2018). *İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi No: T 1532'de Kayıtlı Şiir Mecmuası İnceleme-metin*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.

EKLER

EK.1 Mestap Tablosu

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
1	Nütke	Meşnevi / 591 beyit	1b-4b-8a-8b-9a-9b-10a-10b-11a-11b-12a-12b-13a-13b-14a-14b-15a-15b-16a-16b-17a-17b-18a-18b-19a-19b-20a-20b	ilâhî 'ayn-ı 'aqlum rûşenâ kıl cenâb-ı hâzretünle âşinâ kıl	ümîd oldur ki her yire ki ire du'âlar ideler nûtkî fakire	16.	<i>Nûtkî'nin Aşka Dair Bir Meşnevisi (s.165)</i>	<i>mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün</i>
2	Bâkî	Ėazel / 5 beyit	5a	göñül dağ-ı Ėamunla sinede bir şem' uyandırmış çerâğ-ı 'ışka bir Ėarrâ kıvıltunı yandırmış	bugün bâkîye ol âfet vişâlin va'deler kılmış yalanlar söylemiş miskini Ėerçekden inandırmış	16.	<i>Bâkî Dîvânı (s.234)</i>	<i>mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün</i>
3	Ėamî	Ėazel / 5 beyit	5a	dîn-i fîtratda ol cism-i laîfun nûra bandurmuş Ėetürmüş şem'veş-i cânâ cihân bezminde yandırmış	Ėamî pür sinemin ancak Ėine derd ile kan ağlar bulanduran bu şuyı Ėeşmesârından bulandırmış	16.		<i>mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün</i>
4	Mağlaştız	Müfred	5a	ölümün Ėeç bilüben fırsatı ferdâya şalar Ėaberün şığhatini irta muşallâda duyar				<i>fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>
5	Mağlaştız	Müfred	5a	benüm yüz dutduğum zerreveş sen mihr-i âlemden				<i>mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün</i>

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				güler yüzdür garaž yoħsa ne umar âdem âdemden				
6	Rif'atî	Tahmiş / 5 bend	5b	ne dilde arzû-yı 'ıyş-ı nûş şöhet-i cem var ne mânend-i şafâ- yı duħter-i zer gibi maħrem var getür câm-ı şarâb-ı dil-güşâyı bende bir ğam var ne câm-ı bâde-i gül-gûna benzer yâr-ı hem-dem var ne şadr-ı güşe-i meyhâne gibi cây-ı ħurrem var	şadâ-yı nazm-ı dil- süzün serâpâ tıtdı âfâkı edâ-yı şî'rîñün cânâ cihân ħalkı müştâkı eger yâd eylemezse rif'atî gibi seni sâķi şafâ-yı safvet-i tab'un ider eglence ey bâķi bi-ħamdi'llâh ne ĝam yirsın elünde sâĝar-ı cem var	17.		<i>mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün</i>
7	Maħlaşsız	Müfred	5b	çü geldük şehriñe şâhum müsâfir anı lâyıķ mı red itmek mücâvir				<i>mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün</i>
8	Avnî	Müfred	5b	bunca gündür çekerem 'ışķ ile derd ü elemün şabrumun câmesini doğradı mıķrâz-ı ğamun		15.	<i>Avnî Dīvânı ve Şerhî (s. 247)</i>	<i>fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>
9	Kemâlpâşâzâde	Ġazel / 5 beyit	6a	baş egmez oldu bize ol turre-i müca'ad iķlîm-i ħüsn içinde olalı şâh-ı sermed	bir vech ile virür nür âyine-i cemâlün kim yüzini gören dir şallî 'alâ muħammed	16.	<i>İbn-i Kemâl Dīvân Tenkidli Metin (s.34)</i>	<i>mef'ülü fâ'ilâtün mef'ülü fâ'ilâtün</i>

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
10	Şemsî Pâşâ	Müfred	6a	‘ayş u ‘işret vahtidür irdi çü eyyâm-ı bahâr ğâfil olma tiz geçer zevķ eyle hengâm-ı bahâr		16.	Şemsî Pâşâ Dîvânı (s.752)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
11	Zihnî	Müseddes / 5 bend	6b	yandı cânım âteş-i fûrkâtle nâr-ı hasrete tende yok tâb-ı taḥammül nâr-ı derd-i miḥnete düşdi gönlüm kaṭreves deryâya meḡer ḡayrete nice döysün nâtuvân cismüm belâ-yı fûrkâte yok elümde ihtiyârum neyleyem kim rıḡlete düşmesün kâfir daḡı ḡalam diyâr-ı ḡurbete	zihniyâ hecr âteşi ‘uşşâķa teş'ir imiş ayru düşmek yâr iden billâh ecelle bir imiş çarḡ-ı işin ki tebdîl ki teftiş imiş ḡalibâ rûz-i ezel fûrkâti bende taḡdîr imiş yok elümde ihtiyârum neyleyem kim rıḡlete düşmesün kâfir daḡı ḡalam diyâr-ı ḡurbete	15. 16. ?		fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
12	Semâ'î	Müseddes / 5 bend	7a	egerçi devlet-i dünyâya iḡtidârüm yok sa'âdet ehliyetim ammâ ki i'tibârüm yok mezemmet eyleseler 'ışķun ile 'ârüm yok cihâna ḡükm ider olsamda iftiḡârüm	ben ol semâ'iyem ey pâdişâh-ı devr-i cihân devâm-ı 'ışķ ile derdün yiter baḡa dermân şafâ-yı ḡalb ile yâd eyleyüp seni her ân bu matla'-ı iderem her nefesde vird-i zebân	16.		mefâ'ilün fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				yok señünle fahr iderem senden özge yârum yok ğamunla eglenürem ğayrilerle kârum yok	señünle fahr iderem senden özge yârum yok ğamunla eglenürem ğayrilerle kârum yok			
13	Azmîzâde Hâletî	Gazel / 5 beyit	7a drk.	ğam-ı 'ışkun 'alâka eylemişdür kalb-i nâ-şâda dağı cânâ ta'alluk kılmadan ervâh ecsâda	kemîn-gâh-ı cihâna gelmedi ey hâletî makşûd şikâr itmek durur bir [murğ-ı] şehr- âşûb dünyâda	17.	Azmîzâde Hâletî Dîvânı (s.536-544)	mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün
14	'Ulvî Beg	Müseddes / 5 bend	7b	halk-ı 'âlemden biraz gönlüm cüdâ olsun derin 'ârzü-yı câh-ı devlet hep hebâ olsun derin benden olmağa şehâ senden rızâ olsun derin kuluğa gâhî cefâ gâhî vefâ olsun derin gönlümü ko 'ışkun ile mübtelâ olsun derin 'âkıbet bir şâha kul olur saña olsun derin	'ulviyâ gül-zâra vardum kılmağa def'-i melâl şundi bir dîvân elüme ol gül-i bâğ-ı cemâl bir tegâfûl idicek geldi bu nazm-ı pür-hayâl okıyup ol şâh-ı hüsne karşı itdüm arz-ı hâl gönlümü ko 'ışkun ile mübtelâ olsun derin 'âkıbet bir şâha kul olur saña olsun derin	16.	Derzi-zâde 'Ulvî Beg Dîvânı (s.279)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
15	Farsça		21a					
16	Mağlaşsız	Müfred	21a	efendim çün kul oğlu dilberidür				mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				tamāmundan şakın ey dil geridür				
17	Mağlaştız	Müfred	21a	didüm şehâ ki hayli zamândür ki cüdâ kim didi bilürem hayli zamân (...)				<i>mefâ'ilün fe'ülün mefâ'ilün fe'ülün</i>
18	Mağlaştız	Müfred	21a	ele aldıkça cefâyâ beni bu çarhı felek ben mi kaldı gam oķına nişân eyleyecek				<i>fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>
19	Mağlaştız	Müfred	21a	senün ğayrûna şehlik taht u tâcı şâh olmak gibidür satranç ağacı				<i>mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün</i>
20	Mağlaştız	Müfred	21a	doludur tîr ü müjgânı siyeh- çeşm şadağında alur dil-kışverin bildüm kuşurı yok yarağında				<i>mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün</i>
21	Mağlaştız	Müfred	21a	kapun yârab tagayyür dergehîdür cihân senden ne tolu ne tehîdür				<i>mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün</i>
22	Farsça		21a					
23	Mağlaştız	Müfred	21a	uzatmış kor gibi zülf ü kolum benzer tütî gibi çeşme-i hayvâna benzer	gözün biri ahüya biri fettâna benzer			<i>Vezin tespiti edilememiştir.</i>

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
24	'Askerî	Tahmîş / 7 bend	21b	gönül seyrân idüp berr ile bahri cümle gördün tut yedi iklim şâh oldun münakkaş hayme kurdun tut bu 'unvân ile 'âlem içre bin yıl 'ömr sürdün tut cihân halkını hep benden bu fânî mülki yurdun tut geçüp 'izzet seririnde sa'âdetle oturduñ tut	gönül den mäsivâ-yı fikrin gider mir'atle pâk it yağın âyine-i 'âlem- nümâsın kendün idrâk it pirün 'isâ gibi ey 'askerî cehd eyle eflâk it vücudun meskenet yolunda gel ey hayretî hâk it hevâ ile nice yıl yel gibi yeldün yöpdürdün tut	16.		<i>mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün</i>
25	Necâtî Beg	Kaşıde / 65 beyit	22a-22b-72a	ey ceng-cüy u 'arbede-sâz ü yegâne tiğ vey hışm u kın ü hiddet odına zebâne tiğ	rüy-ı zemîn kılıcunun efgendesi ola şalduka âfitâb zemîn ü zamâna tiğ tiğ	15.	<i>Necâtî Beg Divânı (s.48-51)</i>	<i>mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün</i>
26	Mağlaşsız	Müfred	21b drk.	dağlar şabr idemez süz-i dile baş degül âteş-i 'ışka demürler döyemez taş degül				<i>fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
27	Ḥayālī Beg	Terci'-i Bend / 5 bend	22a drk.-22b drk.	bir güzel gördüm ki reşk-i şüret-i büt-ḥānedür kendüsinden ğayrıya âteş gibi bî-gānedür kim zebânından gelen efsün ile efsānedür mü'min ü küffār ile hem şöḥbet ü hem-ḥānedür cām-ı zerrīn nüş ider bir bî vefā mestānedür nüş ider bir cür'asın biñ yıl yeri meyḥānedür tiğ çekmiş bir dilāverdür ki kaçdı cānadur nū[r] u ṭab'undan çerāğın yakmamışdur yā nedür rāstı ben şem'-i dil-sūzam 'adū pervānedür kim dolaşsa âteşe pervāne yā divānedür	ey ḥayālī tā ki gördüm ol kâmer- ruḥsârımı mihr-i 'âlem tâbdan germ eyledüm bâzârımı vuşlatı hicrāna şatdum aldılar ikrārımı deyr-i 'ışkun rāhibi idüm kesdiler zūnnârımı ḥāşılı aşnāmdan pāk itdiler ferḥârımı aldı bir şāh-ı cihān göñlüm ile esrârımı nār-ı 'ışkunla yanup yakılma itdüm kârımı mā[h]-rûlar şevkine nūr eyledüm destârımı rāstı ben şem'-i dil- sūzam 'adū pervānedür kim dolaşsa âteşe pervāne yā divānedür	16.	Ḥayālī Beg Divānı (s.71)	fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
28	Uşûlī	Murabba' / 2 bend	23a	[işigün taşı başuma efser-i devlet yeter] [itlerünle hem- dem olduğum	ben uşûliyem diyâr-ı ğurbete şaldun beni göñlümün dā'im cehennem odı oldu	16.	Uşûlī Divānı (s.139)	fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				baña hürmet yeter] kuluña kul olduğum ben bendeñe 'izzet yeter hey efendim sevdüğüm 'ömrüm memi şahum benüm	meskeni kâfir olmadı ne var bi-çäre sevdiiyse seni hey efendim sevdüğüm 'ömrüm memi şahum benüm			
29	Mağlaşsız	Tahmiş / 5 bend	23a	yâr işiginde sürinür it gibi gerçi rakîb dilde çünkim 'ışka bak bir zerre mihr itmez habîb derd-i olmayan kişiyi ne 'ilâç itsün tabîb hâk ol ey dil pertev-i hüsünden istersen naşîb k'âfitâbuñ tábına menzil türâb üstindedür	sen güzeller şahısın baş üzre yir eyler sözün sa'd-ı ekberdür şeref burcında doğmuş yıldızın hüsni içinde âfitâb-ı 'âlem-ârâdur yüzün yüzün üstinde vañan dutsa 'aceb olmaz gözün menzil-i mirrîh [ki] dirler âfitâb üstindedür			fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
30	Şemsi Pâşâ	Gazel / 4 beyit	23a drk.	gerd-i ruhsârında yâruñ haññ midür sünbül midür yoñsa mâhuñ çevresinde hâle midür gördüğün	şemsiyâ la'linde yâruñ zañm-ı dendân mı 'aceb âh-ı 'âşıkdan yâñûd tebhâle midür gördüğün	16.	Şemsi Pâşâ Dîvânı (s.413)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
31	Şemsi Pâşâ	Gazel / 5 beyit	23a drk.	'ışk meydanında 'âşıklar helâk olmak gerek dilberün bin cân	cân ile ol mâha dil virdünse el çek ğayrıdan 'ışk içinde şemsiyâ	16.	Şemsi Pâşâ Dîvânı (s.415)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				ile yolında hâk olmak gerek	bi-ıştirâk olmak gerek			
32	Şemsi Pâşâ	Ġazel / 5 beyit	23a drk.-23b drk.	hadeng-i ġamzesiyle sinemi cânân delmişdür ġirüp sırça sarâyâ şanasın bir kân delmişdür	n'ola yaş yirine kan akıdursa şemsiyâ çeşmüm benüm dürr gibi bağrum ġayret-i akrân delmişdür	16.	Şemsi Pâşâ Dîvânı (s.262)	mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün
33	Fevri	Müsebbâ' / 5 bend	23b-24a	cân çıkarsa küy-i fûrkatde ġam-ı dildârdan baş giderse 'ışk içinde cünbiş-i aġyârdan câme-i ten yansa nâr-ı sine-i bîmârdan tâc-ı ser düşer hevâ-yı âh-ı âteş-bârdan el çekem hep cân u baş u cübbe-yi destârdan geçmezem hergiz belâ-yı derd-i 'ışk-ı yârdan dönmezem kâlû belâda itdügüm ikrârdan	cân u dilden varı yoġı 'âşıkun didüm aña virsem olmaz mı dehân-ı la'lüne ey bî-vefâ didi ancak bunlara dünyâ vü 'uqbâdur behâ sen tereddüd eyleyüp bakup dururken her yaña ġüş-ı câna irdi hâtîfden bu beyt-i cân-fezâ irmek istersen dehân-ı la'l-i yâre fevriyâ geç iki 'âlemde el çek cümle yokdan vardan	16.		fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
34	Yahyâ Beg	Murabba' / 5 bend	24a	ziyâde olmasun âhum yelinden nâr-ı hicrânım za'îf ü nâ-tuvânım göklere irgürme eġġânım	ne var bir lahza gelsen derde dermân olsañ olmaz mı ölümlükdür senün yahyâya loġmân	16.	Yahyâ Beg Dîvânı (s.209)	mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				yazukdur mür-i mazlûma cefâlar kılma sultânüm efendim pâdişâhum sevdüğüm cânüm süleymânüm	olsaın olmaz mı vefâlar eylesen cevre peşimân olsaın olmaz mı efendim pâdişâhum sevdüğüm cânüm süleymânüm			
35	Selmân	Müseddes / 5 bend	24a-24b	atdı cefâ eli beni mülk-i melâmete irmek müyesser olmadı ol şüh-âfete şaldı felek firâk ile fûlk-i felâkete bâd-ı fenâ çıkmadı süy-ı selâmete vâ-hasretâ ki irmedüm ol serv- kâmete vâ-fürkatâ [ki] kaldı bu hasret kıyâmete	dimiş o meh ki öldi çü selmân-ı bî-nevâ vardum mezârına didüm ehlen ü merhabâ hâkinden irdi sem'üme pür-süz-ı pür-şadâ güş eyledüm figânlar idüp didi merhabâ vâ-hasretâ ki irmedüm ol serv- kâmete vâ-fürkatâ ki kaldı bu hasret kıyâmete	16.		<i>mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün</i>
36	Şemsî Pâşâ	Gazel / 5 beyit	23b drk.	gölşen içre serv gibi ol perî âzâdedür âşınasın gözlemez her demde meyli yâdadur	ey tabîbüm la'l-i nâbuñ şerbetiyle kıl 'ilâc ışığünde şemşî-i dil-hasta bir üftâdedür	16.	<i>Şemsî Pâşâ Dîvânı (s.325)</i>	<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
37	Şemsî Pâşâ	Gazel / 5 beyit	23b-24a drk.	bâğ-ı leâfetün çemen-ârâsı sen misin gülsâr-ı 'âlemün gül-i ra'nâsı sen misin	her gönca gül ki açıla devr-i zamânede şemsî yanında bûlbûl-i şeydâsı sen misin	16.	<i>Şemsî Pâşâ Dîvânı (s.493)</i>	<i>mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün</i>

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
38	Şemsi Pâşâ	Gazel / 5 beyit	24a drk.	tırâsın açsa zülf-i pür-çinüm açılurdu bu kalb-i gam-ginüm	şemsiyâ yarın anup âh eyler kim okursa bu şi'r-i reng'inüm	16.	Şemsi Pâşâ Divânı (s.463)	fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün
39	Şemsi Pâşâ	Gazel / 5 beyit	24a-24b drk.	ğubâr-ı haţţun esrârıyla [hod] hayrân-durur gönlüm anuñ'çün her zamân ey gonca-leb handân-durur gönlüm	ma'ârif dürrini her âşinâ geldükçe bezl itsem dükenmez şemsiyâ hergiz benüm 'ummân-durur gönlüm	16.	Şemsi Pâşâ Divânı (s.451)	mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün
40	Vâlihî	Müseddes / 5 bend	24b-25a	derd ü belâ vü miñnet ü gam yetdi gayete 'ömr âhir oldı fûrkat irişdi nihâyete tebdîl olundı kevkeb-i bahtum sa'âdete girdâb-ı guşşadan yine çıkup selâmete minnet hudâya irmişem ol serv-kâmete şükrüm budur ki kalmadı hasret kıyâmete	başup o şâh-ı külbe-i ahzânuma kadem şundı elüme sâgar-ı sîm ile câm-ı cem nüş eyleyince kalmadı hâtırdâ hiç elem 'âlemde vâlihî dahı şimden girü ne gam minnet hudâya irmişem ol serv-kâmete şükrüm budur ki kalmadı hasret kıyâmete	16.		mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
41	Hayâlî Beg	Tahmîş / 5 bend	25a-25b	'âfiyetden çeksün el yâr-ı vefâdâr isteyen küy u 'ışka gelmesün nâmûs ile 'âr isteyen	gam nedimündür hayâlî kalbünji mesrûr tut zâhirün virâne eyle bâtınun ma'mûr tut şalsa pertev	16.	Hayâlî Beg Divânı (s.78)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				sînesin pür-dâğ ider bir lâle-zâr isteyen kan yudarsa gam degül la'l-i leb-i yâr isteyen cân virür yolında bir zülf ü siyehkâr isteyen	cismüne nâr-ı maḥabbet nûr tût bî-vefâ yarun muḥibbî cevri ma'zûr tût yârsuz kalur cihânda 'aybsuz yâr isteyen			
42	Şemsî Pâşâ	Gazel / 5 beyit	24b	taht-ı cemden firâr ider gönülüm küyünî ihtiyâr ider gönülüm	kaçmasun şemsiyâ o kebk-i hırâm bir gün ânî şikâr ider gönülüm	16.	Şemsî Pâşâ Dîvânı (s.465)	fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün
43	Şemsî Pâşâ	Muḥammes / 5 bend	24b-25a	ğarka varur bu cihân gözlerümün yaşından şanki bir âb-ı revân oldı bıñar başından nice bir güç çekeyin yâ gibi kaşından nice bir kan yudayın la'l-i güher-pâşından göz göre şişe-i dil şındı cefâ taşından	şemsiyâ çekdügüm 'âlemde nigârün gamıdur baḥr-i kulzüm ki dinür kaṭrece çeşmüm nemidür vaşl-ı dilber dil-i mecrûhumuzun merhemidür ey ecel şerbetünî necmiye şun kim demidür ki toyupdur felegün minneti çok aşından	16.	Şemsî Pâşâ Dîvânı (s.714)	fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün
44	Şemsî Pâşâ	Gazel / 5 beyit	25a drk.-25b drk.	sîneme yara uran hançer-i dil- cüyündür beni medhüş iden ol kâkül-i gül- büyündür	nice bîñ haste-dili dâm-ı belâya şaldun bend iden şemsiyi zülfündeki bir müyündür	16.	Şemsî Pâşâ Dîvânı (s.350)	fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
45	Kerîmî	Müseddes / 2 bend	25b	olmasun şâyed diyü şer'-i muhabbetde günâh niçe müddet sırrı 'ışk-ı sînede kıldım tebâh 'âkıbet bildüm ki râzum fâş ider eşk ile âh anlasun bu matla'umdan bâri herkes iştibâh biri 'aşr hân sevdi dil-nâm şerîfi muşlî şâh hizb-i 'uşşâka cemâlî muşhaf-ı hağ nûr-ı ilâh	'azm-i bağ-ı râğ iderler her kişi seyrân için harc iderler sîm ü zer 'işret diyü bir an için bir şeh-i hüsne kûl olur niçeler ihsân içün halk-ı 'âlem cân virürler vuşlat-ı cânân için biri 'aşr hân sevdi dil-nâm şerîfi muşlî şâh hizb-i 'uşşâka cemâlî muşhaf-ı hağ nûr-ı ilâh	15. 16. ?		fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
46	Şemsî Pâşâ	Müfred / 1 mışrâ'	26a	[lâle gibi çâk çâk itdün kabâyı şemsiyâ] deşt-i gam mecnûnuyuz biz sinemüz çâk isterüz		16.	Şemsî Pâşâ Dîvânı (s.364)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
47	Şemsî Pâşâ	Ġazel / 5 beyit	26a	dil-rübâlar var mıdır 'âlemde hiç âğyârsız gonca-i ra'nâ olur mı gülşen içre hârsız	şemsiyâ bâkî degül fânîdür 'âlem bilmiş ol koma elden ayağı bir lağza olma yârsız	16.	Şemsî Pâşâ Dîvânı (s.365)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
48	Şemsî Pâşâ	Ġazel / 5 beyit	26a	yöri zâhid ma'ârif bahırına sen tala- bilmezsin me'ânî dürrinün	hağ kılma olurdı şemsî ol kebg-i hıramânı gönül şehbâzını sen	16.	Şemsî Pâşâ Dîvânı (s.502)	mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				binde birini âla-bilmezsin	menzilinden şala-bilmezsin			
49	Şemsî Pâşâ	Gazel / 5 beyit	26a	ey gönül bir gözelün 'ışkıyla dağın yakasın uyarup penbe-i dağınla çerâğın yakasın	şeb-i vuşlat eger olursa müyesser şemsî bağrunun şubha degin şevk ile yağın yakasın	16.	Şemsî Pâşâ Dîvânı (s.506)	fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün
50	Şemsî Pâşâ	Gazel / 5 beyit	25b drk.	bülbül gibi ben eyledüm efgân gice gündüz sen yâdlar ile gül gibi hândan gice gündüz	devr itse ne tañ şâm u şehir küy-i nigârı lâzım mı degül şemsiye cevelân gice gündüz	16.	Şemsî Pâşâ Dîvânı (s.369)	mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün
51	Şemsî Pâşâ	Gazel / 5 beyit	25b drk.	dilerem şâhum seni hâkdan hâfâdan şaklasun serv-kaddün bağ-ı âlemde belâdan şaklasun	yâddan havf eylemez şemsî eyâ dürr-i yetim bañr-i 'ışk içre seni bir âşinâdan şaklasun	16.	Şemsî Pâşâ Dîvânı (s.504)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
52	Şemsî Pâşâ	Gazel / 3 beyit	26a drk.	gözlerimde görinen merdüm degüldür dostum ey perî mir'ât içinde 'aks-i hâlündür senün	gerdeninde ol hümâ-tal'at nigârün şemsiyâ zülfi şanma boynına düşmiş vebâlündür senün	16.	Şemsî Pâşâ Dîvânı (s.426)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
53	Şemsî Pâşâ	Gazel / 5 beyit	26a drk.	şu'le-i âhum olupdur başda tâc-ı devletüm cismüme hün-âb-ı eşkümdür ser-â-ser hil'atüm	ey tabîbüm şemsî-i dil-hastaña vir bir cevâb turtmayup günden güne artar belâ vü illetüm	16.	Şemsî Pâşâ Dîvânı (s.446)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
54	Şemsî Pâşâ	Gazel / 5 beyit	26a drk.-26b drk.	başlar üzre olduğıçün dâyimâ me'vâ-yı gül	bulmaz idi reng ü rüşen itmeyeydi şemsiyâ	16.	Şemsî Pâşâ Dîvânı (s.434)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				bu sebepten 'andelibe oldu istiğnâ-yı gül	sâki-i devrân elinden sâgar-ı şahbâ-yı gül			
55	Şemsi Pâşâ	Gazel / 5 beyit	26b	beni zâhid içüp meyhâned e şanma ki mest olmuş müdâmidür bu keyfiyyet başa rûz- ı elest olmuş	girüp meyhâne-i vahdetde zevk itmiş nigâr ile şarâb-ı 'ışkı içmiş şemsi bir evkâr-ı mest olmuş	16.	Şemsi Pâşâ Dîvânı (s.375)	mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün
56	Şemsi Pâşâ	Gazel / 5 beyit	26b	müjde ey dil görinen karşıda cânân ancak fer virür 'âleme bir mihir-i dırâşşân ancak	ruhların üzre tağılmış yine zülfi siyehün dil-i şemsi gibi ol dahı perişân ancak	16.	Şemsi Pâşâ Dîvânı (s.396)	fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün
57	Şemsi Pâşâ	Gazel / 5 beyit	26b	gün yüzünü görelen sabr u karâra yir yok 'ışk ile mübtelâyam nâmûs u 'âra yir yok	şemsi didüm nigâra bir büse ide ihsân nâz ile geldi didi bûs u kenâra yir yok	16.	Şemsi Pâşâ Dîvânı (s.398)	mef'ülü fâ'ilâtün mef'ülü fâ'ilâtün
58	Şemsi Pâşâ	Gazel / 5 beyit	27a	gönül benden ferâgat eyledi cânâna tapşurdum teni pejmürde kaldı cânımı bir câna tapşurdum	temâşâ itmegiçün her nazarda mihr-i ruhsârın gönül mir'âtını şemsi şeh-i hübâna tapşurdum	16.	Şemsi Pâşâ Dîvânı (s.469)	mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün
59	Şemsi Pâşâ	Gazel / 5 beyit	27a	cevr oklarına sinemüz ey dil siper olsun yir yir görinen dağlar âyineler olsun	rahm eylemeyen 'âşık-ı üftâdeye şemsi hâkdan dilerem dünyâda benden beter olsun	16.	Şemsi Pâşâ Dîvânı (s.488)	mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
60	Şemsi Pâşâ	Muhammes / 5 bend	27a-27b	‘âşıkâ cevri itmegi ğâyetde cânânum sever nâle itdükçe varup küyında efgânum sever bûlbûlin zâr itmegi ol verd-i handânum sever kâmetüm dâl olduğın serv-i hıramânum sever ‘âşıkâ cevri eyleyen cânânı cânânum sever	şaklamağa gevher-i râzı eyâ dil mahzen ol râzunı fâş eyleme ağyara şakın sen sen ol mihr-i hâver gibi yârın ruhlârın gör rüşen ol şemsiyâ karşında a‘dâ ağlasun sen gülşen ol hürrem ol sen zerreyi hürşid-i rahşânum sever	16.	Şemsi Pâşâ Dîvânı (s.720)	fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün
61	Şemsi Pâşâ	Ğazel / 5 beyit	26b drk.	ey gönül gel ‘ayş u nüş eyle geçer turmaz gül nâgehân bâd-ı hazân ile ider pervâz gül	şemsiyâ halk-ı cihânın başı üzre yeri var ‘andelibe bağda eylese tan mı nâz gül	16.	Şemsi Pâşâ Dîvânı (s.435)	fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün
62	Şemsi Pâşâ	Ğazel / 5 beyit	26b drk.	görür hâr ile hem- demdür nigârın her zamân bûlbûl anun‘cün eyler ey gül-çihre feryâd u figân bûlbûl	kitâb-ı ‘ışkı hûb ezberlemiştir yılda birkaç gün olur hengâm-ı gülde şemsiyâ bir kışsa-hân bûlbûl	16.	Şemsi Pâşâ Dîvânı (s.442)	mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün
63	Şihâbî Bey	Müfred	27a drk.	kadd-i ra‘nâsı nigârın serv-i bî- endâzedür şi‘r-i renginüm gibi ruhsâr-ı gülden tâzedür		16.	Divanda yer almamaktadır.	fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün
64	Şihâbî Bey	Müfred	27a drk.	şevk-i mihrün birle dâ‘im dilleri pür-nür tut		16.	Divanda yer almamaktadır.	fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				tuhfemüz mihr ü muhabbetdür bizüm maqdür tut				
65	Şemsî Pâşâ	Gazel / 5 beyit	27a drk.	bağrum delindi ney gibi cânâ firâkdan nâlem cihânı tutsa gerek iftirâkdan	hicründe mihr-i enverün ey mehlikâ senün benzi şarardı şemsî gibi iştîyâkdan	16.	Şemsî Pâşâ Dîvânı (s.517)	meḡ'ülü fâ'ilâtü meḡâ'ilü fâ'ilün
66	Şemsî Pâşâ	Gazel / 5 beyit	27a drk.-27b drk.	ey ṭabibüm ḥasta diller derdinün dermânısın mürdedür cismi cihânün sen içinde cânısın	gice gündüz ḥidmetinde mihr ile mâh-ı felek şemsiyâ bir pâdişâhuñ kulisın ḡurbânısın	16.	Şemsî Pâşâ Dîvânı (s.520)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
67	Şemsî Pâşâ	Muḥammes / 5 bend	27b-28a	ḥamdülillah kim irişdi yine eyyâm-ı [nev]-bahâr ber münakkaş ḥayme kurdı her dıraḡt şâh-vâr geydi zanbaḡ başına tâc-ı muraşşa' şâh-vâr servler bil bağlayup ḥizmetde kâyımdür çenâr seyr-i bâḡ it kim temâşâ vaḡtidür ey gül-'izâr	şemsiyâ ḡalbünde yokdur zerrece ḡamdan eşer erguvânî câmelü maḡbûba döndi her şecer 'âşıkun mir'ât-ı ḡalbi şâfdur ḡonmaz keder aç gözün firdevse döndi şimdi bâḡ u deşt ü der seyr-i bâḡ it kim temâşâ vaḡtidür ey gül-'izâr	16.	Şemsî Pâşâ Dîvânı (s.716)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
68	Şemsî Pâşâ	Gazel / 5 beyit	28a	ḡülsitân-ı 'ışkun içre ey gül-i nâzük-nihâl çeşm-i ḥününüm ḡaranıldür serüm aña sifâl	şâhbâzunḡur gönül murḡı ḡolunda şemsiyâ avıdur şayd eylesün gel bir ḡümâ-pervâza şal	16.	Şemsî Pâşâ Dîvânı (s.440)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
69	Şemsî Pâşâ	Ğazel / 5 beyit	28a	ğamdan özge şaňa bir kimse dilâ yâr degül şaňa cevır eyleyen ‘âlemde hemân yâr degül	bir yaňa kurb-ı ‘adû bir yañadan bâd-ı nigâr şemsiyâ hâlünge hiç kimse haber-dâr degül	16.	Şemsî Pâşâ Dîvânı (s.441)	fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün
70	Şemsî Pâşâ	Ğazel / 5 beyit	28a-28b	derd-i dilden nâme yazdum şâhid-i tannâzuma bî-ğaberdür sevdüğümnden vâkıf olmaz râzuma	her seher tâvûs-ı kudsî gibi cevân eyledüm şemsiyâ murğ-ı cihân irmez benüm pervâzuma	16.	Şemsî Pâşâ Dîvânı (s.564)	fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün
71	Şemsî Pâşâ	Ğazel / 5 beyit	27b drk.	sîne-i ‘âşıkı ey kaşları yâ ğamze deler dilde peykânın arar cân virüp ol ğam-zedeler	şemsiyâ ney gibi bağrum delinüpdür nice kez nitekim sîne-i mecrûhumuzı ğamze deler	16.	Şemsî Pâşâ Dîvânı (s.347)	fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün
72	Şemsî Pâşâ	Ğazel / 5 beyit	27b drk.-28a drk.	kaşlarda boynı bağlu çâkerem ey serv-kâmet ben çekeyin her ne cevrün var ise dünyâda sağ ol sen	o gül yüzlü hevâsında bilürsin dâyimâ oldı semender gibi şaňa şemsiyâ ‘ışk âteşi mesken	16.	Şemsî Pâşâ Dîvânı (s.492)	mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün
73	Şemsî Pâşâ	Ğazel / 5 beyit	28a drk.	dehânun ğoncadur ey serv-kâmet ‘arzun ğüldür ğönül karşında bir feryâd ider şürîde bûlbûldür	ğulistân içre nâz ile şalın[sun] ey serv-i âzâdem kaşlarda şemsi-i dil-ğasta boynı bağlu bir kıldur	16.	Şemsî Pâşâ Dîvânı (s.344)	mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün
74	Şemsî Pâşâ	Ğazel / 5 beyit	28a drk.	rûy-ı yâra bir nazar mehtâb benzer benzemez kaşlarınınun tākına	tolunup feryâd idersin bu cihânı şemsiyâ çarh içinde	16.	Şemsî Pâşâ Dîvânı (s.358)	fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				mihrâb benzer benzemez	devrüne tolâb benzer benzemez			
75	Şemsî Pâşâ	Gazel / 5 beyit	28b	goncanuñ gülşende handân olduğundan baña ne bülbulün bağ içre nâlân olduğından baña ne	zerre gibi ben olam küyünda yaruñ hâk- sâr gün gibi ol mâh rağşân olduğından baña ne	16.	Şemsî Pâşâ Dîvânı (s.566)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
76	Şemsî Pâşâ	Gazel / 5 beyit	28b	zâl-ı dehre nâzır olmaz merd olan ehl-i nazâr sâkin-i künc-i kanâ'at olana eyler nazâr	şemsiyâ tolar dimâğum büy-yı misk ile o dem zülfini yaruñ tağıtsa her kaçan bâd-ı şehër	16.	Şemsî Pâşâ Dîvânı (s.334)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
77	Şemsî Pâşâ	Gazel / 3 beyit	28b	bilmezem la'l-i dil- ârâdaki teb-hâle midür bâğda gonca dehânına düşen jâle midür	şöyle feryâd ideyin derd ile ey gül- çihre ya'ni bülbüllerünün eyledügi nâle midür	16.	Şemsî Pâşâ Dîvânı (s.339)	fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün
78	Necâtî Beg	Kaşîde / 31 beyit	29a-29b	yañağun alnını açar ser-i zülf-i perişânun karañu giceler açar cemâlin mâh-ı tâbânun	necâtî ber-murâd olduñ du'â-yi devlete başla du'â-yı devleti hüd virdidür bu cümle insânun	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.55)	mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün
79	Şemsî Pâşâ	Gazel / 5 beyit	28b drk.	var halka gibi ka'be-i küyünda bâbın öp ey dil şabâ-şifat yüzünî sür türâbın öp	şemsî kulından ol şeh-i 'âli-cenâba var ey nâme pâyına yürî yüzür rîkâbın öp	16.	Şemsî Pâşâ Dîvânı (s.238)	mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
80	Şemsi Pâşâ	Ġazel / 5 beyit	28b drk.	‘ışk âteşine yanmağı pervânen öğren kûhsâr-ı belâ rāhını dīvānen öğren	dermān idemez şemsi tabīb ‘illeti ‘ışka kânunu şifâ resmini cānānen öğren	16.	<i>Divanda yer almamaktadır.</i>	<i>mef’ulü mefā’ilü mefā’ilü fe’ülün</i>
81	Şemsi Pâşâ	Ġazel / 1 beyit	28b drk.	hem demüm hem kadehüm oldı şehâ nâle vü gam sen gidelden berü yâr oldı baña derd ü elem		16.	<i>Şemsi Pâşâ Dīvânı (s.447)</i>	<i>fe’ilâtün fe’ilâtün fe’ilâtün fe’ilün</i>
82	Bâkî	Ġazel / 6 beyit	29a drk.	ruhun ey gönca-dehen berg-i gül-i hod-rûdur dir gören zülf-i siyeh-kârın çün şeb-bûdur	n’ola meyl itseler eş’aruna erbâb-ı şafâ bâkiyâ şî’r degüldür bu bir aķar şudur	16.	<i>Bâkî Dīvânı (s.128)</i>	<i>fe’ilâtün fe’ilâtün fe’ilâtün fe’ilün</i>
83	Bâkî	Ġazel / 5 beyit	29a drk.	zûlfünjî görsem ‘izârın üzre ey hür-ı cemil şanuram zencir şeklin bağlamışdur selsebil	muntazır olsa n’ola nergis gubâr-ı kûyına tütüyâya bâkiyâ muhtâc olur çeşm-i ‘alil	16.	<i>Bâkî Dīvânı (s.276)</i>	<i>fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilün</i>
84	Bâkî	Ġazel / 5 beyit	29a drk.-29b drk.	benzetdiler o mâha diyü mihr-i enveri biri birine koydı figānum felekleri	bâkî şarir-i kilik-i bedâyi’ nigârdur şeh-bâz-ı dest-i fikretümün şit-i şeh-peri	16.	<i>Bâkî Dīvânı (s.413)</i>	<i>mef’ulü fâ’ilâtü mefā’ilü fâ’ilün</i>
85	Necâti Beg	Kaşide / 33 beyit	29b-30b	leb-i cân-bağşun ile kâmet-i dil-keş şanemâ yeter olur ‘aşık-ı dil-ħastelere bâl ü belâ	rûz nevrüz u şebün qadr ola baħtun pîrüz her murâduñı müyesser ide allāh saña	15.	<i>Necâti Beg Dīvânı (s.24)</i>	<i>fe’ilâtün fe’ilâtün fe’ilâtün fe’ilün</i>

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
86	Bâkî	Ġazel / 5 beyit	29b drk.	dil derdini ġamunla dil-efġâr olan bilür bimâr ġâlini yine bimâr olan bilür	sevdâ-yı zülf-i yâr ile bâkî ne çekdüġin bend-i kemend-i 'ışķa ġiriftâr olan bilür	16.	<i>Bâkî Dîvânı (s.151)</i>	<i>mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün</i>
87	Bâkî	Ġazel / 5 beyit	29b drk.-30a drk.	çekdi zencîre beni 'ışķun nitekim şîrler eşk-i çeşmüm iki yanumdan iki zencîrler	irmege şubġ-ı vişâl-i yâre herġiz çâre yok bâkîyâ âfâķı tutdı nâle-i şeb-ġîrler	16.	<i>Bâkî Dîvânı (s.165)</i>	<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
88	Bâkî	Ġazel / 7 beyit	30a drk.	ġül-ġün kabâsı ol şanemün şanki lâledür cism-i laţîfî lâle-i ġamrâda jâledür	bâkî sipîhr âhum okına siper tutar fark-ı felekde zâhir olan şanma hâledür	16.	<i>Bâkî Dîvânı (s.152)</i>	<i>mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün</i>
89	Bâkî	Ġazel / 5 beyit	30a drk.-30b drk.	cânân odur ki meyl ide anı ġörince cân esbâb-ı ġüsni ġûb ola ammâ be-şarţ-ı ân	a'dâya baş egdüremez kimse bâkîyâ şemşîr gibi olmayıcaķ ser-be-ser zebân	16.	<i>Bâkî Dîvânı (s.324)</i>	<i>mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün</i>
90	Bâkî	Ġazel / 5 beyit	30b	ġâr-ı ġamda 'andelîb eyler fiġân u zârlar ġoncâlarla şalınur şahn-ı çemende ġârlar	ġaķ budur bâkî nazîr olmaz bu mu'ciz nazmunı şî're âġâz itseler şimden ġirü seġġârlar	16.	<i>Bâkî Dîvânı (s.153)</i>	<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
91	Ĥusrev	Ġazel / 7 beyit	31a	ġoş yaraşmış dostlar ol yâre yelken taķyesi ġökden inmişdür fikr-i yârana yelken taķyesi	ġusrev-i üftâdeveş üstine pür pür titreyüp cân virür ol ġözleri 'ayyâra yelken taķyesi	15. 16. ?		<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
92	Keşfi	Ġazel / 5 beyit	31a	virmege ziver meh-i t�b�na yelken takyesi şaldı 'aks-i 'arız-ı c�n�na yelken takyesi	sevdüğüm bir h�b göricek r�m ili ma�hb�bidur keşfiy� ba�ında bir merd�ne yelken takyesi	16. ?		<i>f�'il�t�n f�'il�t�n f�'il�t�n f�'ilün</i>
93	Civ�n�	Ġazel / 7 beyit	31a	ger mu��arin olsa ol c�n�na yelken takyesi �avfdan l�b�dd gelür lerz�na yelken takyesi	ey civ�n� her nazar �atl itmede 'u���kını g�r ne z�limd�r boyanmış �ana yelken takyesi	16.		<i>f�'il�t�n f�'il�t�n f�'il�t�n f�'ilün</i>
94	B���	Ġazel / 5 beyit	30b drk.	�alk-ı '�lem g�l seveydi k��� b�lb�l gibi ol lebi �onca ba�a �alurdı tenh� g�l gibi	çeşmüm üzre görinen h�n-�be şanma b��iy� gözüme geldi �ar�b-ı 'ı��-ı dilber m�l gibi	16.	<i>B��� D�v�n� (s.406)</i>	<i>f�'il�t�n f�'il�t�n f�'il�t�n f�'ilün</i>
95	Mağlaşsız	Müfred	30b drk.	all�h vire mi göstere mi ba�a ol güni oynayavuz em�nle peyg�mber oyunu				<i>siliktir</i>
96	T�c�-z�de Ca'fer �elebi	Ġazel / 5 beyit	31a drk.	ya r�b sitem ola ide benden pey�m a�a öpüp iki gözin ide bi� bi� sel�m a�a	�am n�vekinden irmemege ca'fere elem la'lin siper olur �ade�-i l�le f�m a�a	15.	<i>T�c�-z�de Ca'fer �elebi D�v�n� (s.319)</i>	<i>mef�l� f�'il�t� m�f�'il� f�'ilün</i>
97	Cem Sult�n	Ġazel / 5 beyit	31a drk.	olıcağ z�lf�n� yüzün üzre ni��b �an olur ebr �re pinh�n �fit�b	c�n-ı cem yolında olmışdur meşel s�z budur vall�hi a'lem bi's-�av�b	15.	<i>Cem Sult�n Türkçe D�v�n� (s.78)</i>	<i>f�'il�t�n f�'il�t�n f�'ilün</i>
98	A�med P���	Ġazel / 5 beyit	31a drk.- 31b drk.	'��ı�n� g�n�li �ını�dur 'ahd � peym�n� dürüst	di�lese� rağbetle bir gün a�med�n bir beytini	15.	<i>A�med P��� D�v�n� (s.169)</i>	<i>f�'il�t�n f�'il�t�n f�'il�t�n f�'ilün</i>

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				zâhidün olmaz şaçuñ küfrinsüz imâni dürüst	göl gibi her yıl çıka bir taze divanı dürüst			
99	Amasyalı Refîkî	Tercî-i Bend / 32 Beyit	31b-32a	eydeyin bir hikâyet-i nâdir ey cihân halkı dinle göz vâfir şek komañ dilde zâhir ü bātın ki bu söz haqdur evvel ü âhir ulular maḥreminde ḥalvet-i ḥâş şalnu yâ bir anuñ gibi kâfir kanda var ise bir 'abüsü'l-vech kodılar adını anuñ şâtır ne kadar var ise belid ü pelid adları oldı tayyib ü tâhir gitdi lezzet mezâk- ı dünyâdan ehl-i 'irfân turup bunı acır muḳbil adın kazandı muḳbiller iş eri oldı cāni vü câbir toğrılar ok gibi yayındurulup mu'temed oldı ḥâ'in ü ḥâsir	tolıdı her sîne fitne vü vesvâs az kalupdur cihânda ḥayrî'n- nâs ne yapısun cihân ki bânî-i mülk miḥnet ü âbâd ü zulme şaldı esâs çekdiler bâr-gâh-ı şer'a sûtür bir bölük ḥar ne şüm ider ne hirâs zâhiri âdemî vü bâtini div şüretâ-nâs ü ma'nâda na-şinâs yanlarında beraber olmışdur bang-ı ḥar birle 'isevî enfâs mâl-i ḳârûna olanı maḳrûn 'arz ider kendü tonını iflâs 'ulemâ böyle idecek yâ rab n'eylesün zümre-i 'avâmü'n-nâs nekebât olmaz idi ehl-i berât ger olaydı cihânda ḳadr-şinâs	17.	Refîkî ve Tercî'-Bendi (s.265)	fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				kaldı 'uryân zümre-i zurefâ geydi cühhâl hil'at-ı fâhîr kayd-ı miñnetde zâhid ü 'âbid yürür âzâde fâsık u fâcir bu zamân bir 'aceb zamân oldu yañşılıklar kamu yaman oldu	yedi taşdan geçer ağı-yı felek içirür teşne dillere taş taş buña had yok taşavvur olmaz bu bunda virmez netice fikr ü kıyâs bu zamân bir 'aceb zamân oldu yañşılıklar kamu yaman oldu			
100	Tâci-zâde Ca'fer Çelebi	Gazel / 5 beyit	31b drk.	kapuñdur kıble-i erbâb-ı hâcât işigün menba'-ı 'izz ü sa'âdet	lebün vaşf eylese ca'fer gören dir zihî şîrin-ma'ânî ter-'ibârât	15.	<i>Tâci-zâde Ca'fer Çelebi Divânı (s.323)</i>	<i>mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün</i>
101	Cem Sulţân	Gazel / 2 beyit	31b drk.	dîl saçuñdan oldu sevdâ-yı mizâc şerbet-i la'lün buyur aña 'ilâc	dilden umma ihtimâl-i şabır kim [kim alur divânenen bâc ü harâc]	15.	<i>Cem Sulţân Türkçe Divânı (s.87)</i>	<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
102	Mağlaşsız	Müfred	32a drk.	aḥmedün seyr eylerüz varup				<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				cemâl-i bağıcı şaklasun başılmadan hak nerdübân ayağını				
103	Mağlaşsız	Müfred	32a drk.	dilberün gönli baña akmaz dime ey dil akar âteş-i 'ışka beni yakmaz dime yalvar yaçar				<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
104	Üsküblü İshâk Çelebi	Müfred	32a drk.	ne derd âteş-i hasret ne reşk odıyla dağum var ferâgat mülkine şâhum ne tûğum ne otağum var		16.	<i>Üsküblü İshâk Çelebi Dîvânı (s.351)</i>	<i>mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün</i>
105	Şadıķı	Tercî'-i Bend / 85 beyit	32b-35a-36b	var idi bir nigâr-ı zibâcık ki olmuşdı fakır aņa 'âşık	ki tutan hemîn i'timâdı gözün 'âkıbet kôr ider murâdı gözün	16. ?		<i>fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>
106	Müdâmî	Müfred	33a	ra'd âvâzı degüldür ey müdâmî görüp her gice şubha dek biz kal'a-i gerdünda nevbet beklerüz		16. ?		<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
107	Sihri	Ėazel / 5 beyit	33a	'ışka kûl olduk belâ bâbında hizmet beklerüz tâleb-i râh-ı gamuz kim mülk-i vahdet beklerüz	sihriyâ şem'-i cemâl-i yâr içün pervâneveş cân ü dil yakup tarîķ içinde gayret beklerüz	16.		<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
108	Medhî	Ėazel / 7 beyit	33a	geh gedâyuz bârigâh-ı burc-ı devlet beklerüz gâh şâhuz taht-ı	nice kim cevri itseler yüz döndürüp terk itmezüz	16. 17. ?		<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				'ışk içinde raġbet beklerüz	medhî hüblar mihridür bu cāna minnet beklerüz			
109	Civānî	Ġazel / 7 beyit	33a-33b	haylî demdür güşe-i künc-i ferâġat beklerüz ehl-i fakruz ġal'a-ı kâf-ı ġanâ'at beklerüz	biz civānî etmişüz çün mäsivâdan dil berî 'âlem-i 'uzletdeyüz emr ü irâdet beklerüz	16.		fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
110	Maġlaşsız	Ġazel / 2 beyit	32b drk.	şormadun bir kerre hıġ hâl-i perişānum benüm güşuġa girmez mi yoġsa âh u efgānum benüm	rahm idüp gel yanuma ey derde dermānum benüm âh ümüdüm sevdigümdür tesellî süleymānum benüm			fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
111	Vaşfî	Ġazel / 5 beyit	33a drk.	ġattun ġaçan ki gün yüzüne perdedâr olur 'âlem gözüme ġara saçun ġibi târ olur	vaşfî cihândan al bile git tîġi zaġmını ġurbetde yârdan saġa ol yâdigâr olur	15.	Vaşfî Dîvânı (s.70)	mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
112	Ṭâli'î	Ġazel / 5 beyit	33a drk.	ferâġat eyle ey dil gel ümîd-i vaşl-ı dilberden ki herġiz bu cihân içre vefâ gelmez güzellerden	saġa ey ṭâli'î hep bu felâketler felekdendür ne lâzım yok yire her dem şikâyet itmek aġterden	15.	Ṭâli'î Türkçe Dîvânı (İnceleme-Tenkitli Metin-Açıklama ve Notları) (s.142)	mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün
113	Niyâzî	Ġazel / 5 beyit	33a drk.	bir nefes şâd olmadı vîrân olan gönlüm benüm ġuşşadan ġurtulmadı büryân olan gönlüm benüm	ġan ağudur gice gündüz bilmez niyâzî kendüyi kâ'inât-ı dehrede ġayrân olan gönlüm benüm	15. 16. ?		fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
114	Muhibbî	Gazel / 5 beyit	33b	hasteyüz küyün'da yıllardır ki şîhhat beklerüz ey tabib-i dil lebünden ya'nî şerbet beklerüz	bezm-i gâmda ey muhibbî vâmîk u ferhâd u kıys geçdi anlar mest olup biz dağı şöhet beklerüz	16.	<i>Muhibbî Dîvânı (s.753)</i>	<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
115	Firdevsî	Gazel / 5 beyit	33b	küy-ı yârî tolanup her gice kâat kâat beklerüz bağbânüz 'âlem içre bağ-ı cennet beklerüz	cennet-i koyup vağan-ı küy eyledüğü firdevsiyâ bu fenâ dünyâya geldük şimdi rihlet beklerüz	16.		<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
116	Hazânî	Gazel / 5 beyit	33b-34a	gerçi hecr-i yâre düşdük dâr-ı gurbet beklerüz kesmezüz ümmîdi feth-i bâb-ı nuşret beklerüz	hânkâh-ı dehrde olduk mürid-i pîr-i 'ışk er ocağından hazânî şimdi himmet beklerüz	16.		<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
117	Ṭalibî	Gazel / 5 beyit	34a	nâlelerle küyünü ey serv kâmet beklerüz bülbulüz güyâ ki gülzâr-ı leṭâfet beklerüz	gâm-ı hîşâr-ı bekleyen ferhâd ile mecnûn için ṭalibî çün bize geldi şimdi nevbet beklerüz	16. 17. ?		<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
118	Nakşî	Gazel / 5 beyit	34a	kısmet-i rûz-i ezeldür çün muḥabbet beklerüz tâ ki biz mest-i elestüz bezm-i vaḥdet beklerüz	ḳuliyuz ehl-i kemâlün naḳşiyâ 'âr itmezüz câhile meyl itmezüz ammâ zarâfet beklerüz	16.		<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
119	Kesbî	Gazel / 5 beyit	34a-34b	şâhbâz-ı 'ışk olup evc-i velâyet beklerüz her cihetden	kesbiyâ 'ankâ şîfat ḳâf-ı kanâ'at özlerüz şanma kim	17.		<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				server-i erbâb-ı sa'âdet beklerüz	dünyâda biz şehri selâmet beklerüz			
120	Uşulî	Gazel / 5 beyit	33b drk.	diyâr-ı gurbete düşdüm bu yâd illerde yârım yok beni gam hâksâr itdi meded bir gam-güsârum yok	ne işüm var benüm taqvâ ile zühd ile ey zâhid uşuliyem bugün bi-kârlıktan özge kârum yok	16.	Uşulî Dîvânı (s.216)	mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün
121	Üsküblü İshâk Çelebi	Gazel / 5 beyit	34a drk.	nev-bahâr oldu şüküfeyle bezendi şahın-ı bağ lâle gördüm tâzelendi dildeki her eski dâğ	var yûri ishâk 'uzlet ihtiyâr it 'ârif ol ger sürersen genc-i 'vuşlatdur saña künc-i ferâğ	16.	Üsküblü İshâk Çelebi Dîvânı (s.196)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
122	Üsküblü İshâk Çelebi	Gazel / 5 beyit	34a drk.	hey yolında öldüğüm bilsem ne hâl oldu baña senden ayrı bir nefes dirlik muhâl oldu baña	hiç bir dem gülmedüm ishâk dil-şâd olmadum kısmet rüz-ı ezel çünkim melâl oldu baña	16.	Üsküblü İshâk Çelebi Dîvânı (s.114)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
123	Üsküblü İshâk Çelebi	Gazel / 7 beyit	34a drk.-34b drk.	çün bu vech ile virildi hüsn-i bi-hemtâ saña mübtelâ olsa 'aceb midür bütün dünyâ saña	zâhidâ men' eyleme ishâkı küy-ı yârdan ger naşib olsun dir isen cennetü'l-me'vâ saña	16.	Üsküblü İshâk Çelebi Dîvânı (s.116)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
124	Neşâtî	Gazel / 6 beyit	34b	ka'be-yi küyünde yarun cây-ı şefkat beklerüz bir niçe mücrimlerüz bâb-ı sa'âdet beklerüz	ey neşâtî 'işret-i agyârdan fâriğ olup yâr ile hem meclis olduk şimdi şöhet beklerüz	16.		fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
125	Zamîrî	Gazel / 5 beyit	34b	pâsbânuz serhad-i 'ışk içre nevbet beklerüz	olmayup dünyâ-yı duna halk-ı 'âlemden kaçup	16. ?		fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				ya'ni kim sulţān-ı 'ışkuz mülk ü vaḥdet beklerüz	bu zamiri ḥaste birle genc-i 'uzlet beklerüz			
126	Üsküblü İshâk Çelebi	Gazel / 5 beyit	34b drk.	şāhā yanunda neyki günāhum benüm 'aceb 'azl eylemek neden bu fakiri bilā-sebeb	dīvānını güzellerün ishāk seyr idüp bu cümleden seni begenüp itdi munteḥab	16.	Üsküblü İshâk Çelebi Dīvānı (s.118)	mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün
127	Bâkî	Gazel / 7 beyit	35a drk.	ol şeh-i ḥüsnün gözi üzre baḳanlar kaşına sāye-i perr-i hü mā düşmiş şanurlar başına	naḳş-ı ḥüsnün kimse bâkî gibi taşvîr itmeye şafḥa-i eş'arda anca kalemler aşına	16.	Bâkî Dīvānı (s.360)	fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
128	Bâkî	Gazel / 7 beyit	35a drk.-35b drk.	ḳanā'at ḳıl dilā pā- būs-ı yāre elinden büse alınmaz ne çāre	saḳa açmaz efendi gerçi bâkî ḡamundan göḡsin itdi pāre pāre	16.	Bâkî Dīvānı (s.390)	mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün
129	Üsküblü İshâk Çelebi	Gazel / 5 beyit	35b drk.	fürḳate düşdi gönül derd ü belāya cān virür cānına kār itdi ḡurbet aşināya cān virür	tevbe itdüm dir imiş ishāk dilber sevmeden hey inanmaḡ taḡrı ḡaḳḳı muştafāya cān virür	16.	Üsküblü İshâk Çelebi Dīvānı (s.135)	fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
130	Üsküblü İshâk Çelebi	Gazel / 5 beyit	35b drk.	diyār-ı ḡurbete düşdüm o yār-ı cāna vedā' gel ey eccl ider oldum diyār-ı cāna vedā'	eger seferde ki hem-rāhum ola cānānum yeridür eylesem ishāk ben cihāna vedā'	16.	Üsküblü İshâk Çelebi Dīvānı (s.195)	mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün
131	Uşulî	Gazel / 13 beyit	36a drk.	vücüd-ı mutḫaḳun bahri ne mevci kim ider peydā ene'l ḡaḳ sırrını	ḳamu nezzārede ebkār-ı ma'ni muntazırlardur uşulî gibi tā kim ola şāḡib-naḡar peydā	16.	Uşulî Dīvānı (s.144)	mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				söyler eger mahfi eger peydâ				
132	Yahyâ Beg	Ğazel / 5 beyit	37a	odlara yakup beni göz göre giryân eyleme kendünî her şöhbete şem'-i şebistân eyleme	gözine zindân [idüp] dünyâyı ey yûsuf-cemâl baş koşup ağıyar ile yahyâyı bî-cân eyleme	16.	Yahyâ Beg Dîvânı (s.534)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
133	Yahyâ Beg	Ğazel / 5 beyit	37a	dilâ râh-ı maḥabbetde belâdan ictinâb olmaz cefâdan incinüp 'özü eylemek hergiz cevâb olmaz	vişâl istersen ey [yahyâ] vücudun perdesin çak it hemişe 'aşık u ma'sûk arasında hicâb olmaz	16.	Yahyâ Beg Dîvânı (s.534)	mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün
134	Yahyâ Beg	Ğazel / 5 beyit	37a	dîvâne-i 'ışık olduğum bir kayd olur cânânuma bu bir zarûrî derd imiş müşkil belâdur cânuma	yahyâ rızâsın gözlerin hep ağlamağ olur işüm hoş gelse giryân olduğum ol gonca-i ḥandânuma	16.	Yahyâ Beg Dîvânı (s.534)	müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün
135	Üsküblü İshâk Çelebi	Ğazel / 5 beyit	36b drk.	bağrumı hûn itdi ğam terk-i diyâr itmek gerek nâfe gibi büy-ı 'ışkı âşikâr itmek gerek	ister isen k'idesin ishâk 'âlemde huzûr ğayreti elden kımayup terk-i 'âr itmek gerek	16.	Üsküblü İshâk Çelebi Dîvânı (s.208)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
136	Üsküblü İshâk Çelebi	Ğazel / 5 beyit	36b drk.	bî-naẓîr ü bî-şebih ü bî-bedeldür sevdüğüm demek ḥâşılı olmaz ğâyet güzeldür sevdüğüm	vir zekât-ı la'lünî ishâkı mahrûm eyleme gerçi kılundur velî ğâyet mahaldür sevdüğüm	16.	Üsküblü İshâk Çelebi Dîvânı (s.234)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
137	Üsküblü İshâk Çelebi	Müfred	36b drk.	ḥatı geldi diyü terk itme dilâ ol güzeli		16.	Üsküblü İshâk Çelebi Dîvânı (s.328)	fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				be deli olma anuñ var mı cihānda bedeli				
138	Yahyā Beg	Ġazel / 5 beyit	37a drk.	[āh u efġān ile artar tırmayup ġavġā-yı 'ışk] [āh kim bu iki şāhidle olur da'vā- yı 'ışk]	cūş ider şevkā gelür yahyā gibi eyler semā' ehl-i hāli döndürür oklı şikāra nāy-ı 'ışk	16.	Yahyā Beg Dīvānı (s.408)	fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
139	Yahyā Beg	Ġazel / 5 beyit	37a drk.	alsa eline tıġını ol ġül-'izārumuz cān virür ölmege bir uğurdan hezārumuz	yahyā bedende ķalmadı āh itmege mecāl derdā ki geçdi miñnet ile rūzgārumuz	16.	Yahyā Beg Dīvānı (s.373)	mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün
140	Zātī	Ġazel / 5 beyit	37a drk.-37b drk.	seni bir serv-i āzāda efendi mübtelā dirler cihān aña ġulām iken ķul oldı bir şāhā dirler	neler çekdüġünü cānā sen anuñ kaşı yayından ġörenler zātīye cevır eylemek hoş mı idi yā dirler	16.	Zātī Dīvānı I. Cild (s.201)	mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün
141	Yahyā Beg	Ġazel / 5 beyit	37b	dil-i mañzūnumı bir ġün ger tesellā itsen olmaz mı tūtalum düşmanuñ oldum mūdārā itsen olmaz mı	ġüneş gibi irişüp āsumānı āsītānuñdan bugün 'isā gibi yahyāyı ihyā itsen olmaz mı	16.	Yahyā Beg Dīvānı (s.576)	mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün
142	Yahyā Beg	Ġazel / 5 beyit	37b	gelünüz 'ışk ile dīvāne vü şeydā olalum yakalar çāk idelüm hālķa temāşā olalum	kimi cān naķdini alsun kimi dil ey yahyā varup ol çeşmi hāramīlere yağmā olalum	16.	Yahyā Beg Dīvānı (s.453)	fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
143	Civânî	Gazel / 5 beyit	37b	hâlet-i 'ışk ile şûride vü şeydâ olalum nâm-ı nengi koyalum 'âleme rûsvâ olalum	be civânî dil ü cân nakdini alup virelüm göz göre gözi haramilere yağmâ olalum	16.		<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
144	Yahyâ Beg	Gazel / 7 beyit	38a	cihâna 'ışkumı fâş itmek iftihârumdur münâfıkâne dirilmek benüm [ne] kârumdur	sarây-ı sırr-ı hâkiqat gönüldür ey yahyâ şerî'at ile tarîkat iki hışârumdur	16.	<i>Yahyâ Beg Divânı (s.344)</i>	<i>mefâ'ilün fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün</i>
145	Yahyâ Beg	Gazel / 5 beyit	38a	bu âhum ile yaşum bu nâle vü efgânüm cânâna beyân eyler ahvâl-i perîşânüm	yaşı gibi yahyânun qarşuya çıkar cânı nâz ile kaçan gelseñ ey âfet-i devrânüm	16.	<i>Yahyâ Beg Divânı (s.457)</i>	<i>mef'ülü mefâ'ilün mef'ülü mefâ'ilün</i>
146	Necâtî Beg	Gazel / 6 beyit	38a-38b	yaşamun katresi geydûr[di] zirhlar tenüme veh ki mâni' olmaz tîr-i hadeng efgenüme	yâr dirmiş ki necâtînün elinden ne gelür ah kim beni huzûr ile kımaz gülşenüme	15.	<i>Necâtî Beg Divânı (s.492)</i>	<i>fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>
147	'Ulvi Beg	Gazel / 5 beyit	37b drk.	zîr-i hâke varısar âhiri çünkim tenimüz şimdi hâk üzre niçün itmeyevüz meskenimüz	anâlum şol günü 'ulvî ki ecel tîğine âh cümlemüz vaqt iricek tutusaruz gerdenimüz	16.	<i>Divanda yer almamaktadır.</i>	<i>fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>
148	Murâdî	Gazel / 5 beyit	37b drk.-38a drk.	bugün bir gözleri âhü güzel dilber şikâr itdüm bu 'âlem şayd-gâhında 'aceb şâhum ne kâr itdüm	murâdî bir gazel didüm lebi vaşfında cânânun şulu şeftâlûdur güyâ ki şöyle âşikâr itdüm	15. 16. ?		<i>mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün</i>

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
149	Mağlaşsız	Şarkı / 2 beyit	38a drk.	sen beni yârab kemâl-i hırşla derbeder gezdirsen ne fâ'ide	ac idüp nâmerde muhtâç eyleme rabbenâ enzil 'aleynâ mâ'ide			fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
150	Müdâmî	Ğazel / 5 beyit	38a drk.	dolaşdı dâm-ı zülfüne murğ-ı dil oldı bend rahm it aña ki qaldı şehâ zâr u müstemend	meydân-ı nazm-ı güşe müdâmî (...) hüner olur şihâb-ı çarç-ı (...)	16. ?		mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
151	Üsküblü İshâk Çelebi	Ğazel / 5 beyit	38a drk.-38b drk.	şarılupdur bedenüm penbe-i dâğ-ı tenüme geymege zerrece yer qalmadı pîrâhenüme	şabrumuñ hırmenidür sinede cânım ishâk âh [kim] süz-ı dil âteş birağur hırmenüme	16.	Üsküblü İshâk Çelebi Dîvânı (s.286)	fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün
152	Sehî Beg	Ğazel / 5 beyit	38b	dâğlar halkası zırhlar geydürdi tenüme cebe şatmak nic' olur göstereyin düşmenüme	feth-i bâb olup o mihr olsa sehî mihmânum hücra nûr ile tola câm ola [meh] revzenüme	16.	Sehî Beg Dîvânı s.(273)	fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün
153	Vaşfi	Ğazel / 5 beyit	38b	her ki hecründe nazâr eyleye cânâ tenüme müy şanur ki tolaşmış ola pîrâhenüme	gül yüzi vaşfını vaşfiden işidüp didi yâr yaraşur kim ola bûlbûl bu benüm gülşenüme	15.	Vaşfi Dîvânı (s.131)	fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün
154	Sihri	Ğazel / 5 beyit	38b-39a	zûlf-i zencîrini dilber daqalı gerdenüme itdi rûsvây beni dostumla düşmenüme	aldı dil-i şürini sihrî gam-ı endüh ile mübtelâ her biri bir dürlü belâlu tenüme	16.		fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
155	Cinânî	Ġazel / 5 beyit	39a	ġam bu dehr-i fânide figân-ı ahdur ancak penâhında tutan dâ'im beni allâhdur ancak	cinânî herkesi şanma ġayb ahvâline vakıf rumûz-ı hikmete mahrem dil-i aġâhdur ancak	16. ?	<i>Divanda yer almamaktadır.</i>	<i>mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün</i>
156	Cinânî	Ġazel / 5 beyit	39a	ger çekim bir naġl-i terdür bağbanuġ degmesi gülün-i himmetdürür şâh-ı cihânüġ degmesi	ey cinânî ol gülün ġadd-i bülend-i yâdına naġl-i serv-i tâzedür her bağbanuġ degmesi	16. ?	<i>Divanda yer almamaktadır.</i>	<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
157	Cinânî	Ġazel / 5 beyit	39a	ġamdülillâh kim olupdur ġam ġazânı nev-bahâr müjde-i himmetle oldu şâhn-ı gülşen her kenâr	ey cinânî gözlerüm encüm dökerler pâyîne ġüsn ile ol mâh-çehre buldı tâ kim iştiġâr	16. ?	<i>Divanda yer almamaktadır.</i>	<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
158	Muġibbî	Ġazel / 5 beyit	38b drk.	nâr-ı ġamda nazar iden kişi tâb-ı tenüme didi fânüs-ı belâ perdesi pîrâhenüme	ey muġibbî dime aġyâra seg-i yâr şaġın ne için beñzedesin dostumı düşmenüme	16.	<i>Muġibbî Divânı (s.1566)</i>	<i>fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>
159	Tâcî-zâde Ca'fer Çelebi	Ġazel / 5 beyit	39a drk.	derünüm âteş-i derde yakupdur mihr-i mehrûlar bu cismünden çıkan yir yir tütünlerdür degül mûlar	didüm âb-ı 'izârunda niçün zülfeynüġ olmaz ter didi ca'fer 'aceb olmaz şuya düşmezse ahûlar	15.	<i>Tâcî-zâde Ca'fer Çelebi Divânı (s.370)</i>	<i>mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün</i>
160	Revânî	Ġazel / 5 beyit	39a drk.	'âşıkı odlara yakar dil-rübâsı bursanuġ bilmeyenler dir ki	ıssıcak yüz gösterüp dilberlerin öper kuçar rind-i 'âlemdür	16.	<i>Revânî Divânı (s.299)</i>	<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				ıssıdur havâsı bursanun	revânî kaplucası bursanun			
161	Nazmî	Gazel / 6 beyit	39a drk.-39b drk.	dolaşup kâkül-i perişâna dîl-i miskinüm oldı dîvâna	büyüdi bitdi bugün şimdi çekerem ehl-i nazmî meydâna	16. ?		<i>fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>
162	Muhibbî	Gazel / 5 beyit	39b	vaşl-ı cânân isteyenler gam yimezler cân için yolına bir cân nedür biñ cân fedâ cânân için	ger buyursañ cân fedâ ide muhibbî yoluña âdem olan ad u şanın terk kılmaz cân için	16.	<i>Muhibbî Dîvânı (s.1363)</i>	<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
163	Muhibbî	Gazel / 5 beyit	39b	dostum görme tehi bu 'aşıkun nem- didesin ser-te-ser garķ ola 'âlem döke eşk-i didesin	görmese cânâ seni olmaz muhibbiye hayât anun' için tende cân çeşmümde nür-ı didesin	16.	<i>Muhibbî Dîvânı (s.1352)</i>	<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
164	Muhibbî	Gazel / 5 beyit	39b	gözüm yaşın revân itdüm benüm bir servi dalum var bi-hamdillâh ki 'ışkıyla benüm bir özge hâlüm var	muhibbî halvet-i dilde hemân eglencedür ancak ögünüp şî'r-ile kimse dimesün kim kemâlüm var	16.	<i>Muhibbî Dîvânı (s.662)</i>	<i>mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün</i>
165	Muhibbî	Gazel / 5 beyit	40a	jeng-i gamdan diler-iseñ ola gönlün şâfi koma elden ko[ma] bir lahza şarâb-ı şâfi	kanımı içmege geldükde benüm gamze-i dost bu muhibbî dir aña cân-ıla şıhhâ 'âfi	16.	<i>Muhibbî Dîvânı (s.1702)</i>	<i>fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>
166	Hayâlî Beg	Gazel / 5 beyit	40a	ne ziyân itdi saña şüfi şarâb-ı şâfi yine alup ele gaybetde çekersin şâfi	gelmege havf ider hıvâb hayâlî gözüne olalı yaşı ile baħr-i muhiṭ eṭrafı	16.	<i>Hayâlî Beg Dîvânı (s.424)</i>	<i>fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
167	Zuhûrî	Ġazel / 8 beyit	40a-40b	gitdi nûş eyler iken şûfî şarâb-ı şâfî nice tıfl eyler ile görûn onı inşâfî	dilberûn kankısı ra'nâ idigün bilmez isen şor zuhûriye odurur hûblarun şarrâfî	16. ?		<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
168	Muhibbî	Ġazel / 5 beyit	39b drk.	bugün gülzâr-ı hûsn içre biten berg-i semensin sen yâhûd nâz-ıla reftâra gelen serv-i çemensin sen	muhibbî şî'r ü eş'arun ço dem dem süzinâk olsun kelâmı süz-ı husrevden yakar mîr-i suhensin sen	16.	<i>Muhibbî Divânı (s.1343)</i>	<i>mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün</i>
169	Muhibbî	Ġazel / 5 beyit	39b drk.-40a drk.	delinüpdür ġam-ı müjenle yürek birez ey kaşı ya okun çekerek	ey muhibbî daķık-i nazmumdan 'aķd-i pervîne tab'um aşdı elek	16.	<i>Muhibbî Divânı (s.978)</i>	<i>fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>
170	Muhibbî	Ġazel / 5 beyit	40a drk.	'âşık olan kıomaz elden ebedî yâr etegin kıoya mı kendü göñülle kıışi dildâr etegin	müddeî dâmen-i dildâra irişse ne 'aceb kıanda kim açıla gül kıutar anun hâr etegin	16.	<i>Muhibbî Divânı (s.1363)</i>	<i>fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>
171	Maķlaşsı	Ġazel / 5 beyit	40a drk.-40b drk.	girmeyince onına dılbere el şunmayalar seveler hem on ikisinde iki şanmayalar	bu derd-i müzmin ileri kı gıce andan öte kı şeker-pesend meges kıibi ana kıonmayalar			<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
172	Hâdışî	Tahmış / 5 bend	40b	debreder bâd-ı şabâ zülf-i nıķabın götürür bûlbûl aşüftelenüp gülde nıķabın götürür kıağrımun bir nice	ey hâdışî bu ġam vechine müştâķ çeker her maķâmâta yine râzık-ı rezzâķ çeker bu cefâ kıim çekerüm şanma kı	?		<i>fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				cân nağdi kebâbın götürür bezm-i gam muṭribinün sine rebâbın götürür çeşm-i giryân kabağı tolu şarâbın götürür	âfâk çeker ol cefâ yüki ne cevır iylese işhâk çeker ne kadar olsa anuñ nâz u 'itâbın götürür			
173	Şeyhî	Muhammes / 5 bend	41a	nâm-ı nengi kıo elünden kıoma bir yâr etegin tutagör yahşi müdâm ister isen var etegin mesken it bülbül-i şeydâ gibi gülzâr etegin pend güş itme dilâ alma ele 'âr etegin kıo ne dirlerse disünler dutagör yâr etegin	şeyhiyâ halkda mürüvvette 'atâ kalmadı çün oldı fazl işi kesâd şî'r-i bahâ kalmadı çün hak-şinâs kimse yoğ 'âlemde şafâ kalmadı çün ey muhibbî benî- 'âlemde vefâ kalmadı çün sen de mecnûn şıfat tut yûri tağlar etegin	16. ?		<i>mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün</i>
174	'İşkî	Tahmiş / 7 bend	41a-41b	ülfet-i 'ışk eyleyen ünsiyyet-i cân istemez iltifât-ı halk-ı teklifât-ı insân istemez terk ider cümle cihân mülkini 'unvân istemez ihtiyâr-ı fakır iden dergâh-ı eyvân istemez zâd-ı gamdan özge	'ışkiyâ câm-ı ezeldür cânı bî-hüş eyleyen yâd kılmaz 'âlemi kendin ferâmüş eyleyen katreye şaymaz muḥîti 'ışk ile cüş eyleyen ey muhibbî yâr elinden bir kadeh nüş eyleyen hızr elinden ger	16.		<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				hergiz kendüye nân istemez	olursa âb-ı hayvân istemez			
175	Mağlaştız	Müfred	40b drk.	bezm ile şunmaz isen bir çanağa öñümden qalkanı saña koyayın				fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
176	Mağlaştız	Müfred	40b drk.	âdemün yenmez eti gerçi kesilmez derisi[n] yedi ol benüm etüm ki yedüm etün derisin				fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
177	Mağlaştız	Müfred	40b drk.	baña balık yemezüm derdün nigâra her zamân gözüm öñünde yedi ki hele qalkân balığı				fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
178	Mağlaştız	Müfred	40b drk.	hâkden olan kişi miskîn gerek hâki olana ne kibr ü kîn gerek				fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
179	Zâtî	Nazım / 2 beyit	40b drk.	ey mesîhî her birisi 'ırz uğrusı 'ayyârdur şehir-i şî'rün şahısun bir dürlü dağı oldı iş	mülk-i nazm-ı zâtinün uğurlanup ma'naları girüben dîvânuna tebdîl-i şüret eylemiş	16.	Mesîhî Dîvânı (s.10)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
180	Mesîhî	Nazım / 2 beyit	40b drk.	şanma kim ma'nâ-yi nâdâna beni el uzadan	tendeki rûh baña 'ariyyeti olduğıçün günde bin kere	15.	Mesîhî Dîvânı (s.10)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				degilüm tıfl gibi hâyide idinem iftâr	iderüm kendü hayâtümdan 'âr			
181	Necâtî Beg	Kıt'a / 3 beyit	41a drk.	ey destmâl göndereyin seni yâra hâk kırpiklerümi eyleyeyin çevreñe şaçağ	gözüm kararını ezeyin nağş yazayın bu şive ile ol şanemün var yüzine bak	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.130)	mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
182	Necâtî Beg	Kıt'a / 5 beyit	41a drk.	ey destmâl yarun elin tut lebini öp sib ü tûrunca tã'ne iden ğabğabını öp	nâ-geh ğubâr irerse mübârek zâmirine düş ayağına başmağının kebkebini öp	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.120)	mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
183	Ahmed Pâşâ	Kıt'a / 3 beyit	41a drk.	bir tâze 'arûs oldu bu dünyâ-yı denî gör niçe benzemiş kendüyi ol pîrezeni gör	şol tâze bedenler ki yir altında yaturlar hâlin demek içün dil uzatmış çemeni gör	15.		mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün
184	Şevkî	Ġazel / 5 beyit	41a drk.	sen mehlikâya benzeyemez hüsle melek öge öge göge çıkârur ise ger felek	ruhşâriyâ kâmeti vaşında şevkiyâ şî'rün laţif ü ter ġazelün müntehâ gerek	16.	Şevkî Dîvânı (s.231)	mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
185	Vedâ'i	Mu'âşşer / 5 bend	42a-42b	şol kadar nevrüz ile zeyn itdi dehr-i nev-bahâr 'asker-i sermâ kudûmundan olupdur târu-mâr düşdi hâmun üzre yir yir hayme kurdı lâle-zâr gül zümürüd tahtına geçdi serve karşı şâh-vâr nergis-i zerrîn-i kabâ olmuş yine mest ü humâr lâle-ğad bir dil-rübâdur gûyiyâ (...) şâh-vâr nağ'-ı hâke dõşemiş fers-i zümürüd sebze-vâr bûy-ı enfâsıyla reşk-i 'adn olupdur her diyâr gâfil olma işbu zînet dâ'im olmaz ber-karâr 'ayş u 'işret çağıdur nûş eyle câm-ı hoş-güvâr	gördi ezhâr ile zeyn oldu felek fevkatürâb verdi aḥmer mâh-tâb şâh-ı gültire şihâb döndi rağmından felek didi 'yâ leyte nî künt ü turâb' germ olup aldı felekde cengine zemini âsiyâb bezm-i gülşen içre nergis mest-i maḥmûrun olup 'ayş u 'nûş eyyâmidur gel meyden itme ictinâb çarḥ-ı gerdûndan bilirsün eksük olmaz inḳılâb ey vedâ'i diyemez girmez ele 'ömr ü şebâb dem bu demdür dem bu dem vallâh u 'âlem biş-şavâb 'ayş u 'işret çağıdur nûş eyle câm-ı hoş-güvâr	16.		fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
186	Üsküblü İshâk Çelebi	Gazel / 5 beyit	41b drk.	niçe hoş vahdet idi gice ki cem'iyetimüz reşk-i firdevs-i	bize şehrün güzeli nâz ider oldu işhâk var gibi şimdi güzel sevmek ile şöhetimüz	16.	Üsküblü İshâk Çelebi Dîvânı (s.181)	fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				berin olmuş idi şoḥbetimüz				
187	Maḥlaşsız	Ġazel / 5 beyit	41b drk.	canda çokdur bi- elem dilde ġam-ı yârum var ġam ola gözde daḥı eşk-i kehrübârum var	nice cûş-ı dil olup sâ'î belâ küncinde bister-i ġamda taḳdır-i dil-i bimârum var			fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
188	Hilâlî	Ġazel / 5 beyit	41b drk.-42a drk.	ġün germ olup ineḡde ḥüsnini itmesün 'arz kim fark var senünle beyne's- semâ'î ve'l-arz	zûlf ü raḥuḡ şıfâtın yazmaḡ için hilâlî bir müşğ ile varaḡda ḥoş çekdi tûl ile 'arz	16.		mef'ûlü fâ'ilâtün mef'ûlü fâ'ilâtün
189	Mesîḥî	Ġazel / 5 beyit	42a drk.	ġoncayla [çü] ağızdan çün o dilber döker elfâz dürç-i deheni içre çün olur dürer elfâz	taḳdır-i ma'âni-i bedi' eylemeyince şi'r içre mesîḥî bulmaz zîb ü fer elfâz	15.	Mesîḥî Divânı (s.189)	mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün
190	Ḥayâlî Beg	Nazım / 7 beyit	42a drk.	ma'âni mülkîni tiġ-ı zebânum birle feth itdüm ulâ-yı pâdişâhumsın serîr-i rûm sultânı	ḥuzûr-ı şâh-ı 'âlemde ne ḥaddüm laflar urmaḡ velî erbâb-ı şi'rün eksük olmaz böyle yalanı	16.	Divanda yer almamaktadır.	mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün
191	Fethî	Taḥmîş / 5 bend	42b-43a	bir 'araḡçin tolu miske dime ġisûdur bu dil-i sevdâzedenün başına kaygudur bu mor çeker kâküline mâr didiler müdur bu	fethiyâ başlayıcak meclise sen kûl 'amel ḥüsrev-i mülk-i ma'âni sözidür sende emel sen anuḡ şi'rin okı kim diye her ṭab'ı güzel	?		fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				nice kâkül nice mü sünbül-i gül-budur bu dil-i 'uşşâkı perîşân idici budur bu	yine sihr itdi necâtî nice söz nice gâzel leb-i dilber şân'atinde bir içüm şudur bu			
192	Mu'îdî	Tahmîş / 7 bend	43a-43b	cilve itdi yine bir kaç büt-i meh-rû begler niçe büt her biri bir serv ü semen- bû begler şalınur nâz ile 'âşıklara karşı begler bir alay oldı perî şîveli âhû begler gözi âhûların alayına yâhû begler	ey mu'îdî yiter olduñ bu hevâ yolında peyk niçe bir il sözine ola cevâbuñ lebbeyk hâk 'inâyet kıla bir gün diyesin tevbe 'aleyk ne necâtî ne güzeller ne selâmün ne 'aleyk fâriğüz idemezüz kimseye tapu begler	16.	Mu'îdî Dîvânı (s.425)	fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün
193	Gelibolulu Sürûrî	Gâzel / 5 beyit	42b drk.	çeşm-i pür- hûnumda hâlün nağşi ey ârâm-ı cân miske benzer kim kızıl vâlâda eylerler nihân	ey sürûrî şöyle baş çekdi derûnum şu'lesi kim eger âh eyleşem yanar zemîn ü âsmân	16.	Gelibolulu Sürûrî Dîvânı (s.235)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
194	Hayâlî Beg	Gâzel / 5 beyit	42b drk.-43a drk.	çeşm-i pür- hûnumda ebruñuñ hayâlî bi-gümân mâh-ı nevdür kim şafağ içinde olmuşdur 'ayân	râvî iltürse karamana hayâlî şî'rûñi bula nazm-ı rûh- bahşuñdan nizâmî tâze cân	16.	Hayâlî Beg Dîvânı (s.303)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
195	Ahmedî	Mu'ammâ / 7 beyit	43a drk.	nedür ol kim şan'atda kuşa benzer al ola gâh ebyâz geh-i çühâl ola	işbu vech ile vaşfın itdügün ahmedi olmasun hayâl ola	15.	Divanda yer almamaktadır.	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
196	Su'âlî	Müseddes / 4 beyit	43b-44a	yine nakkâş-ı ezel nakş-ı ruḥuñ sâde kodı yüzüne karşı göñül murgını feryâda kodı beni göz yaşı gibi bir ulu deryâda kodı seni cân gülşenine serv-ḥoş-âzâde kodı kimini sevdi ḥudâ kimini sevdâda kodı gül ârâyiş idüp bûlbûli feryâda kodı	görelî sen gülî nâzüg gibi kan oldı yürek göge yir yir diküle âh ü düḥānumla direk nazar it ḥâl-i su'âlîye gel ey katı yürek beni ağlatma didüm didi o dilber gülerek kimini sevdi ḥudâ kimini sevdâda kodı gül ârâyiş idüp bûlbûli feryâda kodı	15.		fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün
197	Cevâhîrî	Mütezâd / 11 bend	44a-44b	geldi yine hoş faşl-ı bahâr dem-i nevrüz gitdi kamu ḡam buldı cihân ṭalî'-i firüz 'arz eyledi gül bûlbûle didâr-ı dil-firüz gel şahn-ı çemene bugün ey 'âşık-ı cânsûz nergis gibi mest	gel nuṭka bugün bir gülgünü şahn-ı gülistân hoş nâz u niyâz it nitekim bûlbül-i nâlân sözine şekerün eyâ ṭuṭî-i hoş el-ḥān keş'ârûnı gördükde diye sa'dî vü selmân bu daḡı cevâhîrî ya			mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün-mef'ûlü fe'ülün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				olma koma lāle gibi zinhār elden cem-i cāmı	hūd-lülü-i şeh-vār ya nazm-ı nîzāmî			
198	Mağlaşsız	Kıt'a / 2 beyit	43b drk.	muhibbem saña şāhum 'āşıkāne lebūñ kandinē cānum kanda kâne	yanuğa gelmedin mağşūdı bu kim elūñe tırta uram 'āşıkāne			<i>mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün</i>
199	Mağlaşsız	Müfred	43b drk.	ilāhi bu nizār olmuş tenüm koyma kefen içre ikimiz girmeyince yār ile bir pirehen içre				<i>mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün</i>
200	Mağlaşsız	Kıt'a / 2 beyit	43b drk.	'ilm-i hikmetde māhir olsa cuhūd eylemez hāstaya 'ilāc-ı nef	eger ol nesne bilse şafrāyı kendü başından eylemez miydi def			<i>müfte'ilün müfte'ilün fā'ilün</i>
201	Laţîfî	Ġazel / 5 beyit	43b drk.	ol şanem k'itdi yüzi üzre perişān kākül oldı āşüfte aña niçe perişān kākül	genc-i ğam şaklamağa yaqdı laţîfî pençe-i dil yine ejder tigin eyledi virān kākül	15. 16. ?		<i>fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün</i>
202	'Ulvi Beg	Ġazel / 5 beyit	44a drk.	āşyān itmiş idi sinede 'işkuñ göçdi şimdi şeh-bāz-ı muhabbet o yuvadan uçdı	tevbesini bozuben sözi uzatdı 'ulvî mest-i 'işķ oldu meğer cân u cihāndan geçdi	16.	<i>Derzi-zāde 'Ulvi Dīvāmı (s.784)</i>	<i>fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün</i>
203	Neşir	Laţîfe	45a					
204	Neşir	Laţîfe	45a -45b					

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
205	Haydarî ?	Müseddes / 5 bend	46a-46b	dür idüp senden beni ey meh bu çarh-ı nîl-gün âh kim düşdi sitârem bahtum oldı ser-nigün kaatre kaatre gözlerümden akıpdur seylâb-ı hün la'l-i cânândan beni mahrûm idelden dehr-i dün hâtrum mahzûn bağrum hün bahtum ser-nigün şabra tâkat kalmadı gâyet zebûn oldum zebûn	güş idüp feryâdumı küyunda ey şîrîn dehen bî-sütünü nâlelerle deldi bağrın kühken hayderiyem boynıma zencîr-i zülfündür resen bir nazar kıl hâlûme ey hüsrev-i şîrîn sühan hâtrum mahzûn bağrum hün bahtum ser-nigün şabra tâkat kalmadı gâyet zebûn oldum zebun	?		fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
206	Bursalı Rahmî	Tesdîs / 7 bend	46b-47a	kabza-i kudretde himmetden kemânum var imiş menzil aldum tırveş a'lâ nişânım var imiş mîhr ile burc-ı şerefde iktirânım var imiş tâli'üm ferhunda 'ömr-i câvidânım var imiş devlet ü iqbâl ü baht-ı kâmrânım var imiş kim seni bir dahı	âfitâbum gün gibi hüsnuñ olalıdan 'ayân oldı envâr-ı cemâlünden münevver nev- cihân ey gül ister dem-i vişâlu[ñi] cân- fezânı her zamân çün müyesser oldı cismüm ferâh buldı tâze cân devlet ü iqbâl ü baht-ı kâmrânım vâr imiş	16.	Bursalı Rahmî Dîvânı (s.113)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				görmege zamānum var imiş	kim seni bir dağı görmege zamānum vār imiş			
207	Âhi Çelebî	Ğazel / 5 beyit	47a-48a	çıķarsa n'ola sinemden benüm dūd-ı siyāh egri dütünü tođrı çıķsun tek olursa dūd-gāh egri	gehi meyhāne güninde gehi mesciddedür âhi hārāb-ı mest-i 'ışķ olmuş yürür geh toğrı gāh egri	15.	Âhi Çelebi Dīvānı (s.54)	mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün
208	Ahmed Pāşā	Ğazel / 5 beyit	47a drk.-48a drk.	bugün bir serv-ķad gördüm girür şeb külāh egri eliyle oynayup zülfin ider geh toğrı gāh egri	ķadeh tut lāle-vār ahmed bu dem kim şevķ-i bezmünle düzer nāzük ķabāsın gül geyer gonca külāh egri	15.	Ahmed Pāşā Dīvānı (s.414)	mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün
209	Cemālî	Murabba' / 5 bend	47b drk.	bir güzel sevdüm aņa şah-ı gedā üftādedür müntehā ķaddi anun serv-i gibi azādedür vaşlına irmek diler gönlüm 'aceb sevdādadür şehir-i şamun mäh- tābānı mü'ezzin- zādedür	nūr-i ahmed pertevünden gāh istersen eşer ķıl cemālî āfitābına anun her gün nazar zemde-i hūbān içünde baņa ol dilber yiter şehir-i şamun mäh- tābānı mü'ezzin- zādedür	15. 16. ?		fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
210	Ahmed Pāşā	Ğazel / 5 beyit	48a	bugün bir mäh-ı nev gördüm geyer bir şeb-külāh egri şarāb-ı nāz nūş	kitāb-ı şun'-ı yezdān bi-haţādur toğru bak ahmed ķalem yazmadı levh	15.	Ahmed Pāşā Dīvānı (s.414)	mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				itmiş yürür geh toğrı gâh egri	üstine bir harf-i siyâh egri			
211	Ahmed Pâşâ	Ġazel / 5 beyit	48a	gümüş serv üzre ol dilber geyer bir şeb külâh egri kamer ol reşkten tâcın geyer geh toğrı gâh egri	cemâlî ka'besin gördün imâm-i 'ışka uy ahmed namâz ol vakt müşkildür kim ola kıble-gâh egri	15.	Ahmed Pâşâ Divânı (s.413)	mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün
212	Hayretî	Ġazel / 5 beyit	47b drk.	ilâhî isterem sinemde dâyim tâze dâğ olsun münevver eylesün gönlüm evin rûşen çerâğ olsun	şakalun 'ışk yolında ağardı hayretî çün kim bugün bir ihtiyârsın tarîkûn yüzün ağ olsun	16.	Hayretî Divânı (s.623)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
213	Mağlaşsız	Müfred	47b drk.	bir güzel terzinün oldı bu gönül âvâresi kim anun 'uşşâka dâ'im eksik olmaz pâresi				fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
214	Ahmed Pâşâ	Ġazel / 6 beyit	48a drk.	külâhın ol hilâl- ebrû geyer geh toğrı gâh egri bu hüsni görse mâh-ı nev urınmazdı külâh egri	bugün ber-dâr ider dilber giriftâr ahmedün gönlin anun'çün zülfi çengâlin ider geh toğrı gâh egri	15.	Ahmed Pâşâ Divânı (s.412)	mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün
215	Neşir	Neşir	48b-50b					
216	Zâtî	Ġazel / 5 beyit	49a drk.	senün kaşun gibi bir ya kurulmaz benüm gönüm gibi temhîr urulmaz	nizâmi görse bu ebyât-ı hamseyi diye ydi zâtîyâ pençen burulmaz	16.	Zâtî Divânı II. Cild (s.)	mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün
217	Hayâlî Beg	Ġazel / 5 beyit	49a drk.	görüş cân virdüm ol nâ-mihribânı	yolum düşdi hayâlî küy u 'ışka	16.	Hayâlî Beg Divânı (s.408)	mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				huzûrından uçurdum murğ u cânı	didiler geldi bir mecnûn u şânı			
218	Üsküblü İshâk Çelebi	Gazel / 5 beyit	49a drk.-49b drk.	gele mi ol gül-i gülzâr-ı leâfet bu gice ide mi hânemüzi gülşen-i cennet bu gice	gamzesi tîğ çeküp sînenî gözler ishâk saña çıkmazsa 'acebdür yine şoĥbet bu gice	16.	Üsküblü İshâk Çelebi Dîvânı (s.279)	fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün
219	Üsküblü İshâk Çelebi	Gazel / 5 beyit	49b drk.	ġamzeñ begüm ok atmada ehl-i hüner geçer na'l-i hilâli şîşe-i mihri deler geçer	ishâk ġam sipâhına maġlubdur yine sen pâdişâhı var ise ġâlib sever geçer	16.	Üsküblü İshâk Çelebi Dîvânı (s.151)	mef'ûlü fâ'îlâtü mefâ'ilü fâ'îlün
220	Maĥlaşsız	Gazel / 5 beyit	49b drk.-50a drk.	bize bir nâzenîn niġâr gerek lebleri ġonca gül- 'izâr gerek	bâġ-ı sebz derûnunda her gice bize büstan seyrîne bahâdur gerek			fe'îlâtün mefâ'ilün fe'îlün
221	Kemâlpâşazâde	Gazel / 5 beyit	50a drk.	maraż-ı 'ışkı gör şifâ yerine alagör derdini devâ yerine	baġmadan yüzine geçüp gitme sög begüm bârî merĥabâ yerine	16.	Divanda yer almamaktadır.	fe'îlâtün mefâ'ilün fe'îlün
222	Ĥayretî	Gazel / 5 beyit	50a drk.-50b drk.	cânâ yâr ayrılıġı kâr itdi tîġ-i miĥnet dili figâr itdi	ĥayretî her belâna sulţânüm hep belî didi iĥtiyâr itdi	16.	Ĥayretî Dîvânı (s.724)	fe'îlâtün mefâ'ilün fe'îlün
223	Neşir	Neşir	50b					
224	Revânî	Gazel / 4 beyit	51a	pâdişâhsın ĥatt-ı 'anberbârınî eyle tırâş bir ġarınca dil uzatmasun süleymânüm saña	şalmup göġüs gerersin çü revâniyi görüp ol sebebden ben didüm serv-i ĥurâmânüm saña	16.	Revânî Dîvânı (s.175)	fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
225	Hâfız	Gazel / 5 beyit	51a	hâncerünle her kıyâ bahtukça çâk itdün beni n'eyledün ey gözleri hünî helâk itdün beni	hâfız-ı dîl hâste kim derdünde dermân itmeyüp inledürsün nâlišim pür sûz-nâk itdün beni	?		<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
226	Hâfız	Gazel / 5 beyit	51a	büseye cân virmek ile şanma kim bâzâr olur mâh-rûlar müşteri buldukça kıymet-dâr olur	ķand-i la'lün nûş idüp baķduķķa şol mir'atınā tûti-i gûyâ gibi hâfız şeker-güftâr olur	?		<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
227	Hâfız	Gazel / 5 beyit	51a-51b	'izz ü nâz ile hırâm itdükçe cânânum benüm gürleyüp ol dem ayağına aķar cânum benüm	nazmıma ger zerrece rağbet ide hâfız nigâr gün gibi şöhet bula bir tâze dîvânım benüm	?		<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
228	Arapça-Farsça		50b drk.					
229	Yahyâ Beg	Gazel / 5 beyit	51a	yoluņa virmez isem hânümânı gösgötürî benümle ķorķud efendi cihânı gösgötürî	getürmek olur idi ķâle hâli ey yahyâ şığaydı zarf-ı hırûfa ma'ânî gösgötürî		<i>Yahyâ Beg Dîvânı (s.566)</i>	<i>mefâ'ilün fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün</i>
230	Ahmed Pâşâ	Gazel / 3 beyit	51a drk.	[serv-i âzâde dimen bağ-ı cihândan çıkmaz] boynı bağılu ķulıdur bir yaņağı gül-günun	büsem aldı diyü borçlu çıkarur ahmed yâr gibi cânını alsun nesi var ancılâyn medyûnun	15.	<i>Ahmed Pâşâ Dîvânı (s.288)</i>	<i>fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>
231	Yahyâ Beg	Gazel / 5 beyit	51a drk.	dâğlar töldi tenüm vuslata imkânım yok ķaldım ayaķda	baņa bayram yirini anma şaķın ey yahyâ bile şalınmağa bir	16.	<i>Yahyâ Beg Dîvânı (s.411)</i>	<i>fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				ķara başuma dermānum yok	serv-i ħirāmānum yok			
232	Yahyā Beg	Ġazel / 5 beyit	51a drk.-51b drk.	sevdūm ol yārı mūbtelā oldum kendū kendūme bir belā oldum	begligūm var cihānda ey yahyā yār ışiginde bir gedā oldum	16.	Yahyā Beg Dīvānı (s.447)	fe'ilātūn mefā'ilūn fe'ilūn
233	Muĥibbī	Ġazel / 5 beyit	51b	niçe inler dostum bencileyin dolāba bak anı gerdūn itdūren çeşmūmden aķan āba bak	baĥr-i eşkūmden ne mūmkin ķurtıla dil zevrākı ey muĥibbī eşk-i çeşm iķre olan girdāba bak	16.	Muĥibbī Dīvānı (s.898)	fā'ilātūn fā'ilātūn fā'ilātūn fā'ilūn
234	Muĥibbī	Ġazel / 5 beyit	51b	olaldan ĥasta-dil 'ışkıyla şeydā alupdur başına biņ dūrlū ġavgā	iķūp rūz-ı ezelde cām-ı 'ışķı anun'çündür muĥibbī böyle rūsvā	16.	Muĥibbī Dīvānı (s.137)	mefā'ilūn mefā'ilūn fe'ulūn
235	Muĥibbī	Ġazel / 5 beyit	51b-52a	gözlerūmden ĥūn-ı dil turmaz aķar çūn mā gibi mevc urur āhum toķındukça [aņa] deryā gibi	başunı top it muĥibbī zūlfinūn çevġānına göklere aġa topun mihr-i cihān-ārā gibi	16.	Muĥibbī Dīvānı (s.1691)	fā'ilātūn fā'ilātūn fā'ilātūn fā'ilūn
236	Muĥibbī	Ġazel / 5 beyit	52a	olmıřam cām-ı lebūnden ben senūn ey yār mest nitekim būy-ı gül ile būlbūl-i ġūlzār mest	gözleri tārāca virdi yine bu dil řehrini şöyle benzer kim muĥibbī olmıř ol ġūftār mest	16.	Muĥibbī Dīvānı (s.261)	fā'ilātūn fā'ilātūn fā'ilātūn fā'ilūn
237	Muĥibbī	Ġazel / 8 beyit	52a	iĥtiyār-ı fakr iden derġāh-ı eyvān istemez zād-ı ġamdan özge herġiz kendūye nān istemez	yār elinden ey muĥibbī bir ķadeĥ nūş eyleyen ĥızr elinden ger olursa āb-ı ĥayvān istemez	16.	Muĥibbī Dīvānı (s.742)	fā'ilātūn fā'ilātūn fā'ilātūn fā'ilūn

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
238	Yahyâ Beg	Ġazel / 5 beyit	51b drk.	dil-i maḥzûnumı bir gûn tesellâ itsen olmaz mı tutalum düşmânun oldum müddârâ itsen olmaz mı	güneş [gibi] irişüp âsitânun âsumânından bugün 'îsâ gibi yahyâyı ihyâ itsen olmaz mı	16.	Yahyâ Beg Dîvânı (s.576)	meḫâ'ilün meḫâ'ilün meḫâ'ilün meḫâ'ilün
239	Yahyâ Beg	Ġazel / 5 beyit	51b drk.	baḡa yitmez mi bu devlet ki cefâ eyleyesin vây aḡa kim ne cefâ vü ne vefâ eyleyesin	bir gice ḡâne-i yahyâya gelem dimiş idün hiç ola mı varasın 'ahde vefâ eyleyesin	16.	Yahyâ Beg Dîvânı (s.479)	fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün
240	Yahyâ Beg	Ġazel / 5 beyit	52a drk.	gel bir gûn öñürdi beni öldür kerem eyle kanımı döküp cânımı al dem kadem eyle	ḡubun çoğ olur kaḡrı döküp kaḡra-i eşki yahyâ yûri ölince ḡisâb it raḡam eyle	16.	Yahyâ Beg Dîvânı (s.524)	meḫ'ülü meḫâ'ilü meḫâ'ilü fe'ülün
241	Yahyâ Beg	Ġazel / 5 beyit	52a drk.	kırmızı câme geyüp al ile öldürme beni çaḡ boyınca kana girmiş dimesün gören seni	ḡaḡ mıdur yahyâ şafaḡ içre güneşdür dir isem her seḡergeḡ atlas-ı surḡ ile gördükçe anı	16.	Yahyâ Beg Dîvânı (s.580)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
242	Âḡi çelebî	Ġazel / 5 beyit	52a drk.-52b drk.	ḡükm-i taḡdîrüne çün irmedi tedbîr senün fıkr-i tedbîr benüm kısmet-i taḡdîr senün	küyınun dâr-ı şifâsına varup âḡi didi uşda dîvâne benem bend ile zencîr senün	15.	Âḡi Çelebi Dîvânı (s.25)	fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün
243	Muḡıbbî	Ġazel / 9 beyit	52b	ey dil-i bî-çâre itme cev-r-i dilberden enîn mâ-teḡaddemden	niçe şîrîn olmasun cânâ muḡıbbînün sözi çünkü medḡun	16.	Muḡıbbî Dîvânı (s.1362)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				meşeldür nâz ider her nâzenin	söylerem olur kelâmum şekkerin			
244	Muhibbî	Gazel / 6 beyit	52b	'âşık olmışdur meğer ol 'ârız-ı ruhsâra şu anun 'içün tağlara düşüp yürür âvâre şu	şâm-ı miñnetde muhibbî key katı dil-ğastedür çıkmadın cânı lebünden gel vir ol bîmâra şu	16.	<i>Muhibbî Divânı (s.1392)</i>	<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
245	Yahyâ Beg	Gazel / 7 beyit	52b-53a	bende-i fakr ü fenâ teklîf-i divân istemez emr-i ma'rûf-ı hudâdan gayrı fermân istemez	'ışk-ı dilber şöyle istignâ virür yahyâya kim hâzret-i lokmândan derdine dermân istemez	16.	<i>Yahyâ Beg Divânı (s.375)</i>	<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
246	Uşulî	Gazel / 9 beyit	53a	şûfiyâ şâfi dil olmazsan şafâ gelmez sana hod-nümâsın zevk-i peygâm-ı hudâ gelmez sana	ey uşulî garķ olup 'aynû'l-hayât-ı vaħdete hayyu lâ-yefnâya irişdün fenâ gelmez sana	16.	<i>Uşulî Divânı (s.147)</i>	<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
247	Uşulî	Gazel / 5 beyit	53a-53b	gerçi zencîr-i ser-i zûlfüne çokdur şeydâ delû gönüm gibi yok vâdi-i gamda tenhâ	ķaldı hecr ile cehennemde uşulî miskin cennet-i vaşla eger irmez ise vâveylâ	16.	<i>Uşulî Divânı (s.148)</i>	<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
248	Vaşı ?	Gazel / 5 beyit	52b drk.	bî-ħuzûr olma gönül kim bu bedende kalmazuz toğmadan cün ķalmaduk biz ölmeden de kalmazuz	dünyede aramaz yok 'âfiyet fıkrindeyüz ķaşdıımız vaşı seyâhatle vatandaş ķalmazuz	16.		<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
249	Üsküblü İshâķ Çelebi	Gazel / 7 beyit	52b drk.-53a drk.	ħusrevâ aldanma sen efsâne-i	zerrece ķalmadı ol gün yüzli dilberde	16.	<i>Üsküblü İshâķ Çelebi Divânı (s.217)</i>	<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				ferhâda gel şan'at öğrenmek dilersen ço anı üstâda gel	vefâ ağla ey işhâk-ı bî- dil derd ile feryâda gel			
250	Ṭālî'î	Ġazel / 6 beyit	53a drk.	leylî vü mecnûn okırsan ey gönül üstâda gel hüsrev ü şîrin gerekse hîdmet-i ferhâda gel	bunca yıldur âsitânunda sürinür ṭālî'î demedün bir kerre gel gel derd-mend üftâde gel	15.	<i>Ṭālî'î Türkçe Dîvânı (İnceleme-Tenkitli Metin-Açıklama ve Notlar) (s.133)</i>	<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
251	Uşûlî	Ġazel / 7 beyit	53b	iller ile tatlu tatlu dilleşür ol dil-rübâ el uciyla bize ırakdan dimez bir merhabâ	yolına cânun fidâ kılma uşûlî ol perî şanâ yâr olmaz ki sensin bir gedâ ol pâdişâ	16.	<i>Uşûlî Dîvânı (s.149)</i>	<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
252	Uşûlî	Ġazel / 9 beyit	53b-54a	seçer mi âdemi hayvân olanlar ne bilsün gevheri nâ-dân olanlar	müsellem dutdılar şî'rün uşûlî uşûl-i nazmda selmân olanlar	16.	<i>Uşûlî Dîvânı (s.170)</i>	<i>mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün</i>
253	Uşûlî	Ġazel / 7 beyit	54a	şol gönül kim şûretün naşısı temâşâsındadır on sekiz bin 'âlemün dâ'im temâşâsındadır	cân ataldan kaşların yâsına kurbân olmağa çağ uşûlî kâbe kavseynün ev ednâsındadır	16.	<i>Uşûlî Dîvânı (s.171)</i>	<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
254	Uşûlî	Ġazel / 5 beyit	54a	kanı şol gün ki[m] cemâl-i yâr idi eglencemüz devletinde her cihetle var idi eglencemüz	şoĥbetinde yog idi ağyardan ĥavf u melâl ey uşûlî bir gül-i bî- ĥâr idi eglencemüz	16.	<i>Uşûlî Dîvânı (s.191)</i>	<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
255	Uşûlî	Ġazel / 7 beyit	54a-54b	buldı 'aşık cezbe-i 'ışk ile vecd ü hâller âĥir olmadı mı ey vâ'iz bu kıl ü kâller	aldar alur [dil] metâ'in gözlerinden şakınun ĥüsn bâzârına	16.	<i>Uşûlî Dîvânı (s.184)</i>	<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
					gelmiş ol iki kıtalları			
256	Uşulî	Gazel / 7 beyit	53b drk.	la'l-i yâre hem- kadeh olmuş yine benzer şarâb cevher-i cânâ şafâlar virdi ol yâkût-ı nâb	bend-i zindân-ı belâda kaldı bin derd ile âh olmadı kaldı uşulî bendeğe bir fetih-i bâb	16.	Uşulî Divânı (s.152)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
257	Fiğânî	Gazel / 5 beyit	53b drk.	gözümün kaşırını idinse hayâlün n'ola cây şeh-i 'âlemdür idinse yiridür sırça sarây	ayağı illere taksim idecek bezmgede n'ichün ey sâkî fiğânî kuluğa degmeye pây	16.	Fiğânî ve Divânçesi (s.126)	fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün
258	Fiğânî	Gazel / 4 beyit	54a drk.	ağlamazsa beni dem dem acıyup didelerüm göreyin tursun iki gözine hün-ı cigerüm	gam-ı hecrünle fiğânî ruhu zer-gün oldı dahı meyl itmemisin anâ eyâ sım-berüm	16.	Fiğânî ve Divânçesi (s.866)	fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün
259	Sai'i	Gazel / 5 beyit	54a drk.	nâleni gözyaşı mı oldı ciger-i büryanum hâne-i dilde hayâlün olalı mihmânum	şerm-sarum baçalı sâ'î saña dilberden üstühân-ı tenümi nâr-ı dil-i süzânum	16. ?		fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
260	Mihri Hâtün	Gazel / 9 beyit	54a drk.-54b drk.	hoş görür benden rakîbi rahm idüp cânân anâ nice katlansun bu yürek nice döysün cân anâ	yollar üzre mihrinün her dem görür hâk olduğın bir nazar kılmaz 'aceb cürmi nedür sultân anâ	15.	Mihri Hâtün Divânı (s.52)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
261	Uşulî	Gazel / 7 beyit	54b	ey başiretsiz göz aç ağıyâra bakma yâri gör	cevhere ol kılma a'râzun hıttına nazar	16.	Uşulî Divânı (s.177)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				mäsivâdan gözünjî yum ʔal'at-ı didârî gör	bu huṭûṭı seyr kıl ol nokṭa-i seyyârî gör			
262	Sehî Beg	Ġazel / 5 beyit	54b	seni bu ḥüsn ü cemâl ile gören şah diye dil ü cāndan kıl olup yārcun allāh diye	rūḥ-ı selmān irişürse sehî ehliyetüne gele diz çöke önünde raḍıyallāh diye	16.	Sehî Beg Dīvānı s.(297)	fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
263	Muḥibbî	Ġazel / 5 beyit	55a	olurdu yarı kuçmak pîrehensüz eger cān tensüz olsa gül dikensüz	şehâ derdû[η] muḥibbîye devâdur ki bir laḥza degüldür derd-i ġamsuz	16.	Muḥibbî Dīvānı (s.686)	mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün
264	Muḥibbî	Ġazel / 5 beyit	55a	güzeller nâz ile reftâr iderler dönerler goncaveş ġuftâr iderler	muḥibbî sırr-ı 'ışkı itme izhâr şakın manşürveş ber-dâr iderler	16.	Muḥibbî Dīvānı (s.645)	mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün
265	Yahyâ Beg	Ġazel / 5 beyit	55a	yolına geldi cefâlar itdüġi cānānumuḡ pür-cefâdur sevdüġi ol âfet-i devrānumuḡ	n'ola ey yahyâ şakınsam düşmen-i bed-ḥâhdan cānumuḡ cānı degül mi sevdüġi cānānumuḡ	16.	Yahyâ Beg Dīvānı (s.419)	fâ'ilātün fâ'ilātün fâ'ilātün fâ'ilün
266	Muḥibbî	Ġazel / 5 beyit	54b drk.	inleden çarḥı dilâ feryâd-ı zârundu senüḡ görinen encüm degül her şeb şerârundu senüḡ	işiginde itleriyle yâr bir görmiş seni devlet el virdi muḥibbî i'tibârundu senüḡ	16.	Muḥibbî Dīvānı (s.979)	fâ'ilātün fâ'ilātün fâ'ilātün fâ'ilün
267	Muḥibbî	Ġazel / 5 beyit	55a drk.	ezelden nüş olan cāna senüḡ 'ışkun şarâbıdur anun'çün bezm-i 'ışk içre yanan baġrum kebâbıdur	temevvüc itse ṭaṇ mıdur muḥibbî eşk-deryâsı anı cüş itdüren her dem bu gönülüm ıztırâbıdur	16.	Divanda yer almamaktadır.	mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
268	Muhibbî	Gazel / 5 beyit	55a drk.	göl yüzünde zâhir oldı çünkü hatıun mürveş çarh elinden inler isem tañ midur tanbürveş	qaddümi çeng eyleyüp kânuna âheng eyledi buralı güşum muhibbî bu felek tanbürveş	16.	<i>Muhibbî Dîvânı (s.798)</i>	<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
269	Revânî	Gazel / 5 beyit	55a drk.-55b drk.	mâh-rûlarda seni medh iderem çün güzelüm n'ola bir ayda tamâm ola benüm her gazelüm	yok durur çünkü şarılmağa revânî çâre eñegin oşşayalum bâri dudağın emelüm	16.	<i>Revânî Dîvânı (s.314)</i>	<i>fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>
270	Yahyâ Beg	Gazel / 5 beyit	55b	çıksun ol göz ki senün gayruna ide nazarı toprağ ol başa gamun olmaz ise derd-i seri	şi'r-i yahyâyı şakın ey gül-i hânđan okıma ağladur bülbülü zîrâ ki anun şi'r-i teri	16.	<i>Yahyâ Beg Dîvânı (s.571)</i>	<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
271	Yahyâ Beg	Gazel / 5 beyit	55b	âh kim nâme-i 'ışkun beni bed- nâm itdi gözlerüm yaşı gibi 'ışkumı i'lâm itdi	nâmesi yârın eli gölgesidür ey yahyâ göricek cân u gönül dinlenüp ârâm itdi	16.	<i>Yahyâ Beg Dîvânı (s.560)</i>	<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
272	Yahyâ Beg	Gazel / 5 beyit	55b	niçe bir vâdî-i gamda dil-i mahzûn yerine bağlamaz ol şacı leylî beni mecnûn yerine	'aql u fikrüm gider oynar yüregüm ey yahyâ nev-cüvânım ki gele nâz ile oyun yerine	16.	<i>Yahyâ Beg Dîvânı (s.537)</i>	<i>fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>
273	Yahyâ Beg	Gazel / 5 beyit	55b-56a	âgyârdan yine hâlî bulup cihânı ben pehlûya çekdüm ol şanem-i mihribânı ben	yahyâ nigârsuz neme yarar benüm cihân bir dağı görsem iki olur bu cihânı ben	16.	<i>Yahyâ Beg Dîvânı (s.470)</i>	<i>mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün</i>

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
274	Yaḥyā Beg	Ġazel / 5 beyit	56a	beni bir kimse yok mı apusunda ide bın pāre bahāne ola izhār-ı maḥabbet itmege yāre	mükedder oldu yaḥyā derd- mendün ḫāli ġāyetde meger allāhdan olur olursa derdine çāre	16.	Yaḥyā Beg Dīvānı (s.511)	mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün
275	Yaḥyā Beg	Ġazel / 5 beyit	56a	vefāda mişli bulınmaz bugün bir nev-cüvān buldum görince sevdüm anı ölmüş iken tāze cān buldum	bu miḥnethāne-i 'ālemde yaḥyā gibi 'uşşākı esir ü derd-i hicrāna fakir ü nā- tīvān buldum	16.	Yaḥyā Beg Dīvānı (s.447)	mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün
276	Necātī Beg	Ġazel / 7 beyit	55b drk.	fıkr-i sevdā-yı ser-i zülfüñ ucından güzelüm kışsa-i leylī vü mecnūna dönüpdür meşelüm	ben necātī apunñ ḫākine yüz sürdüğüm ol umarum bir gün ire ayağñ öpmege elüm	15.	Necātī Beg Dīvānı (s.367)	fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
277	Muḥibbī	Ġazel / 7 beyit	56a drk.	gele başladı ḫaṭun aḡa ne çāre idelüm gıceyi güne atup şankim irişür ecelüm	sözümñ süzi ile yansa 'aceb mi dil ü cān yana odlara muḥibbī kim okursa ġazelüm	16.	Muḥibbī Dīvānı (s.1213)	fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
278	Zamānī	Ġazel / 5 beyit	56a drk.	oğ ise çāre şarulmağā senünle güzelüm eñegün oḡşayalum bārī dudağñ emelüm	n'ola meşhūr-ı cihān olsa benüm murğ-zāra bu zamānī gibi bir māḫlikāyı sevelüm	16.		fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
279	Yaḥyā Beg	Ġazel / 5 beyit	56b	'id irdi mübtelaları ağlatma dilberā	yaḥyā ne kara günlere alduk zemānede	16.	Yaḥyā Beg Dīvānı (s.284)	mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				'âşıklara el ucu ile kılma merhabâ	dehr ise pür-cefâ vü nigâr ise bî-vefâ			
280	Yahyâ Beg	Ġazel / 5 beyit	56b	ġamunġan öldi bir 'âşık senün 'ömrün ziyâd olsun mezarın gel ziyâret eyle bârî rûhı şâd olsun	ķo söġsün dostum düşmân söġe bildükçe yahyâya yanunġa bir bahâneyle tek ol miskîne yâd olsun	16.	Yahyâ Beg Dîvânı (s.488)	mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün
281	Manastırlı Celâl Bey	Ġazel / 5 beyit	56b	ġördüm hezâr nâz ile ol meh-liķâ gelür cânlar şikâr kılmaġa ol dil-rübâ gelür	dirmiş celâlî zülf-i nigârı heves kılur bilmez amı ki başına andan belâ gelür	16.		mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
282	Manastırlı Celâl Bey	Ġazel / 5 beyit	57a	ġaddün gibi gül-i ter bir gül-sitânda bitmez ġaddün mişâli 'ar'ar bâġ-ı cinânda bitmez	dil-dâra serġüzeştüm nice derem celâlî taķrîre başlar isem iki cihânda bitmez	16.		mef'ülü fâ'ilâtün mef'ülü fâ'ilâtün
283	Zâtî	Ġazel / 5 beyit	57a	zülfün mişâli sünbül bâġ-ı cinânda bitmez ġâlün gibi ġaranfûl bir gül sitânda bitmez	ol yâri pür-cefâdan umma vefâyı zâtî meşhûrdur ki seyr-i sürür anda bitmez	16.	Zâtî Dîvânı II. Cild (s.)	mef'ülü fâ'ilâtün mef'ülü fâ'ilâtün
284	Yahyâ Beg	Ġazel / 5 beyit	57b	aķiret yolu gibi ġurbete tenhâ ġitdüm ġitdüm ammâ ki 'aceb vâlih ü şeydâ ġitdüm	çâre yok şabra elümden ne gelür ey yahyâ emr-i taķdîr-i ġudâ kıldı taķâzâ ġitdüm	16.	Yahyâ Beg Dîvânı (s.445)	fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün
285	Edirneli Nazmî	Ġazel / 5 beyit	56b drk.	leb ü ruşsarunı medġeyledüğüm-çün ġüzeliüm	nazmîyem la'lüne cân virmege ey ġüsrev-i ġüsn	16.	Edirneli Nazmî Dîvânı (s.2406)	fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				oldı rengin ü ter ü taze benüm her gazelüm	'ışk-ı şîrin ile ferhâda dönüpdür meşelüm			
286	Tâcî-zâde Ca'fer Çelebi	Gazel / 7 beyit	56b drk.	dest-bûse nitekim sa'y iderüm irmez elüm dostum bâri icâzet vir ayağun öpelüm	ca'ferem şem' gibi sözlerümün süzından dil odlara yine her kim okursa gazelüm	15.	Tâcî-zâde Ca'fer Çelebi Dîvânı (s.420)	fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün
287	Manastırlı Celâl Bey	Gazel / 5 beyit	57a drk.	müşgini nâfe-i çînün sere sevdâ getürür sehmî nâvek çekmek dile gavgâ getürür	haste gönlini celâlî kûlunun şormağa yâr pür idüpdür bi-lebine sükkeri hürmâ getürür	16.		fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün
288	Haşâyî	Gazel / 5 beyit	57a drk.	demidür kanlar ağlarsun benüm ey çeşm-i pür-hünüm kabâyı al geymişdür bugün ol hadd-i gülgünüm	haşâyî sâyeveş anun n'ola yolında hâk olsa hürâmânî hürâmânî yûri ol serv-i mevzûnum	15. 16. ?		mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün
289	Fevrî	Gazel / 5 beyit	57a drk.-57b drk.	bâri n'olaydı benüm alsa cānumı gayrilerle görmesem ol dil-sitānumı	dūd-ı siyâh-ı âhuña şehbâz-ı 'ışkdur jeng eyledüm ayağuna fevrî figānumı	16.		mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
290	Mesîhî	Gazel / 5 beyit	57b	âh ide ide nîzeñ içün derd-i gamunđa dūd-ı siyehüm perçem olupdur 'alemünđe	kılmazdı mesîhî heves-i ka'be vü nûrın küyüña varup görse yüzünjî haremünđe	15.	Mesîhî Dîvânı (s.257)	mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
291	Hayâlî Beg	Gazel / 5 beyit	57b	tîr-i cefâlar eyledi bağrum delik delik ğam oklarına dopdoluyam nitekim yelik	kutlu kapu açıldı hayâlinün üstine alçak gönüllü olalıdan nitekim eşik	16.	Hayâlî Beg Dîvânı (s.237)	mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
292	Şem'î	Gazel / 5 beyit	57b	incinme gördüğümce seni eylesem niyâz cânâ cefâyı artuğ iderseñ vefâyı az	cânlar eritdi şem'î- yi pür-süz şevk ile tâ kim getürdi bezmüne bir şî'r-i cân-güdâz	16.	Şem'î Dîvânı (s.172)	mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
293	Yahyâ Beg	Gazel / 5 beyit	58a	dergâh-ı pâdişâh idüp ol serv- kâmeti devrân kapuya yine getürdi kıyâmeti	yahyâ görünce anâ hemân kendüden giçer derdâ ki bâr-ı cevır ile tâk oldı tâkâtı	16.	Yahyâ Beg Dîvânı (s.555)	mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
294	Revânî	Gazel / 5 beyit	58a	devr ider hırşide benzer gerdişi peymânenün şânâsın şahın-ı felekdür gerdişi kâşânenün	kanı dökülsün revânî öpdi la'lün çünkü câm el uzatdı zülfüne eli kurusun şânenün	16.	Revânî Dîvânı (s.292)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
295	Üsküblü İshâk Çelebi	Gazel / 5 beyit	58a	saña kim didi dili derd ile bîmâr eyle ey tabibüm yûri dil-ḥasteñe timâr eyle	bâr-ı ğam boynuna düşdi yûri var ey ishâk saña kim didi ki şu mihriñi izhâr eyle	16.	Üsküblü İshâk Çelebi Dîvânı (s.290)	fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün
296	Zâtî	Gazel / 5 beyit	58a-58b	bir mehün mihrin vire idi bârî allâhum saña gün gibi rûşen olurdu ḥâlüm ey mâhum saña	cennete varmağa ey ḥurî-şîfat bulur tarîk toğrı ilterse eger kim zâtîyi râhum saña	16.	Zâtî Dîvânı I. Cild (s.23)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
297	Mihri Hâtün	Gazel / 5 beyit	57b	n'eyleyem bî-çâre göñlüm bir dem olmaz yârsuz	hüblar[un] mihriñi mihri ölürüz terk itmezüz	15.	Mihri Hâtün Dîvânı (s.84)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				epsem olmaz nitekim cehd eylerem bu 'arsuz	kim ne dir ise disün biz olmazuz yärsuz			
298	Mihri Hâtün	Ġazel / 5 beyit	57b drk.-58a drk.	ne ĥüsnüm âfitâb u ne ĥod mäh gencidür ne kaşlarum keman u ne zülfüm nişâncıdur	her âsitâna yüz sürüyüp büse cerr ider mihri dağı bu bâbda sizden dilencidür	15.	Mihri Hâtün Dîvânı (s.78)	mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
299	Mesîhî	Ġazel / 5 beyit	57b drk.	her kim ki 'ışkuña râm olmadı münselik 'unşur degül mizâcı ye taşdur ye ĥod çelik	çünkü mesîhî mağdemüne sürmedi yüzün böyle neden şarardı ayağundağı gelik	15.	Mesîhî Dîvânı (s.202)	mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
300	Ĥızrî	Ġazel / 5 beyit	58a drk.	çarĥuñ egerçi mäh-ı nev ey şâh gencidür kaddin anuñ kemân iden ebrûñ rencidür	'ahdum budur ki büseñe karşıda cân virem şun leblerüñi şanma mağâmî yalancıdur	15. 16. ?		mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
301	Necâtî Beg	Ġazel / 5 beyit	58a drk.-58b drk.	'âkıbet cevri ile cân almağ olupdur ĥü saña biz 'adem mülkine yüz tutduk benüm yâhü saña	ol gözi mestâneye uyduñ necâtî yürü var giceler tâ şubha dek olsun ĥarâm uybu saña	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.150)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
302	Kemâlpâşâzâde	Ġazel / 4 beyit	58a drk.	maraż-ı 'ışkı gör şifâ yerine alığör derdüni devâ yerine	[müft] mesken şanur cihânî kişi nağd-ı 'ömrin virür kirâ yerine	16.	Divanda yer almamaktadır.	fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün
303	Azâd	Ġazel / 5 beyit	58b	itmedi âhum eşer ey gözleri âhü saña bî-vefâ dildâr imişsin dostum yâhü saña	vaz gel [ey] âzâd ol serve hevâdâr olmadan kim neler itmiş	15.		fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
					durur bilmez misin âh ol saña			
304	Revânî	Ġazel / 5 beyit	58b	geh cefâ geh cevri ü geh nâz oldu çünkü hû saña bî-vefâ dildâr imişsin dostum yâhû saña	devr-i hüsniinde revânî şâd-ı hândânsın yine luţfî yüzinden toğupdur benzer ol meh-rû saña	16.	Revânî Dîvânı (s.181)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
305	Şürî	Ġazel / 5 beyit	58b-59a	dil ki deyri 'ışkda nâr-ı muhabbetden yanar fi'l-meşel kândil-i hikmetdür ki kudretten yanar	şûri-i pervâne yandukça o şem'-i rüşene niçe diller her tarafdan nâr-ı hasretten yanar	16.		fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
306	Yahyâ Beg	Ġazel / 5 beyit	59a	hey benüm cânım yiter cevriñle pâmâl it beni yâ baña rahım it yâ öldür ya bir hâl beni	zinde olsun haşre dek yahyâ gibi adım benüm ey elif-kâmet dem- â-dem derdüñe dâl it beni	16.	Yahyâ Beg Dîvânı (s.582)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
307	Laţîfî	Ġazel / 5 beyit	59a	ey gönül ol bî-vefâ mihrin yeter umduñ unut eyle şankim luţfuna erdüñ vefâlar kıldı tut	ey laţîfî dimedüm mi bî-vefâ sevme saña hecr ile çıksun ko cânun çünkü tutmadun öğüt	15. 16. ?		fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
308	Hilâlî	Ġazel / 5 beyit	59a-59b	tâb-ı meyden ki 'arâk 'arız-ı dildâra düşe benzer ol jâleye berg-i gül-i gülzâra düşe	ey hilâlî yazug ol 'aşık-ı bî-çâreye kim dil-i üftâdesi bir yâr-ı cefakâra düşe	16.		fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün
309	Şem'î	Ġazel / 6 beyit	58b drk.	bu kemâl-i hüsni kim virmişdür	dûd-ı âhı şem'înün serkeşlik eyler	16.	Şem'î Dîvânı (s.132)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				allâhum saña virmemişdür kimseye illâ ki ey mâhum saña	dem-be-dem korğaram bir gün irişür ey yüzü mâhum saña			
310	Edirneli Nazmî	Ġazel / 6 beyit	58b drk.-59a drk.	hey nice hûsn ü leţâfet virmiş allâhum saña bir gören biñ cân u dilden kul olur şâhum saña	hâk-i pâkürden ırağ olmazdı nazmî derd-mend hem-dem olmasa eger ağyâr-ı bed- hâhum saña	16.	Edirneli Nazmî Dîvânı (s.268)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
311	Kemâl-i Zerd	Ġazel / 5 beyit	59a drk.	bilmezem taşdan mı virdi kalbi allâhum saña k'âhene kâr itdi âhum itmedi mâhum saña	vaşlınun dârü's- şifâsından kemâle kıl devâ kim işi ol hastenün kalmışdur allâhum saña	15.		fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
312	Zâtî	Ġazel / 5 beyit	59a drk.-59b drk.	her kaçan kim sînemün ey dil nişânı depreşe el urur ol mäh- peyker kavs ü tîr ü tirkeşe	zâtî ile haşr olup söyleşmedün itdün helâk hey kıyâmet ol kıyâmetde senünle söyleşe	16.	Zâtî Dîvânı III. Cild (s.161)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
313	Üsküblü İshâk Çelebi	Ġazel / 7 beyit	59b	fûlk-i dil çıkmadan kenâra dahı mevc-i gam şaldı bir diyâra dahı	hecre işhâk çâre ölmekdür kimse itmez bu derde çâre dahı	16.	Üsküblü İshâk Çelebi Dîvânı (s.316)	fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün
314	Muhibbî	Ġazel / 5 beyit	59b	mağabbet câmın içelden dilâ çok derd-i ser çekdüm yanaldan âteş-i 'ışka neler çekdüm neler çekdüm	muhibbî gülşene varma temâşâ eyle bu sînem kızıl güller kılup dâğum elifden servler çekdüm	16.	Muhibbî Dîvânı (s.1212)	mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün
315	Necâtî Beg	Ġazel / 7 beyit	59b-60a	nice bir hûn dökeyin bu dil-i biryânımdan nice bir besleyeyin	yine ben baña necâtî yatacağ yir komadum ki uyumaz halk-ı	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.403)	fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				ğamzelerün yanumdan	cihân giceler efgânumdan			
316	Qadimî	Ġazel / 5 beyit	60a	nâr-ı hasret yanalı sîne-i süzânımda görmez oldum eşer-i râhat ben cânımda	isteyenler dem-i fürkatde neler çektüğimi ey qadimî göreler defter-i dîvânımda	16.		<i>fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>
317	Mecdî	Ġazel / 7 beyit	60a	ger la'l-i âbdârın cânâ göre şeker meclisde hâcletinden o sa'at ezer geçer	toldı gönül hevâyı ğam-ı 'ışk-ı yâr ile yerinde şimdi 'akluñ eyâ mecdî yel eşer	16. 17. ?	<i>Divanda yer almamaktadır.</i>	<i>mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün</i>
318	Yahyâ Beg	Ġazel / 6 beyit	59b drk.	ğâyetde nâ- tüvânem efendi inan baña râh-ı fenâda oldu bâr-ı girân cân baña	yağyâ Ġazelde çünkü ferid-i zemânemiş elhaq dinürse husrev-i şirîn- zebân baña	16.	<i>Yahyâ Beg Dîvânı (s.286)</i>	<i>mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün</i>
319	Yahyâ Beg	Ġazel / 5 beyit	59b drk.-60a drk.	ğarazum bu ki muşâhib idinem yârî baña vây eger hâzret-i çok kılmaz ise yârî baña	secde eyler göricek ol güneşi ey yağyâ öykinür yollarınun sâye-i dîvârî baña	16.	<i>Yahyâ Beg Dîvânı (s.285)</i>	<i>fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>
320	Harimî	Ġazel / 5 beyit	60a drk.	ayağın toprağına öykündügiyçün tütüya irişüp anı tozıtdı dostum bād-ı şabâ	ey harimî 'aşıkun gönlin perişân it diyü ol nigârın zülfini tahrîk ider bād-ı şabâ	15.		<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
321	Zâ'fî	Ġazel / 5 beyit	60a drk.-61b drk.	kiseler zerrîn benekler simten câneler güyyiâ eţrafı şem'e	servün eţrafında nergisler açılmış şanuram kise zerrîn benekler zâ'fiyâ cânâneler	16.		<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				cem' olur pervâneler				
322	Fevrî	Tercî'-i Bend / 5 bend	61b-62a	kâil-i kavî-i elest ü rûh-ı a'zam hakku'çün 'âlem-i esmâ-yi hakka'ni ki âdem hakku'çün nûh-ı idrîs ü halîlullâh ibrahîm hakku'çün mûsâ-yi 'imrân ile 'îsâ bin meryem hakku'çün eşref-i halk u habîb hakka'muhammed hakku'çün hem anuñ alındaki nûr-ı mükerrerem hakku'çün 'âbid ü zâhidlerüñ itdükleri efgân içün 'âşık u şâdıklarun çeşmündeki nem hakku'çün cennet ü tûba vü hûr u kevşer ü rızvân ile sidre vü levh ü kalem 'arş-ı mu'azzam hakku'çün geçmezem hergiz belâ-yı derd-i 'ışk-ı	fevrî kim derdünle râh-ı mihnet içre oldı hâk hançer-i 'ışkunla olmuşdur ezelden sîne-çâk tîğ-ı hecründen senüñ hergiz yüzün döndürmedi olmayınca dilberâ şemşîr-i 'ışkunla helâk çünkü te'sîr eyleyüp zağmum muhabbet cânına şevk ile ey cân nişâr itdi yolunda rûh-ı pâk seyr iderken uğradum bir gün mezârı yanına sem'ime kabründen irdi bir şadâ-yı süz-nâk üstine vardum kulağ urdum mezârından müdâm çağırıp derd-i zebân-ı hâl ile her zerre hâk geçmezem hergiz belâ-yı derd-i 'ışk-ı yardan	16.		<i>mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün</i>

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				yârdan dönmezem kâl ü belâda itdügüm iķrârdan	dönmezem kâl ü belâda itdügüm iķrârdan			
323	Maḥlaṣsız	Murabba' / 5 bend	62a-62b	nâz ile cev eyleyüp luṭfuñı az itmek neden karşuñā ben bendeni ehl-i niyâz itmek neden nâz idüp cev ü cefâdan ihtirâz itmek neden a benüm çok sevdügüm çok böyle nâz itmek neden	tâ ki 'ışkuñ guşşasın sen âşinâ itdün baña nâz ile cev eyleyüp çok cefâ itdün baña düşmân itmez anı kim sen bî-vefâ itdün baña a benüm çok sevdügüm çok böyle nâz itmek neden			fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
324	'İşreti	Ġazel / 5 beyit	61b drk.	şanma 'ışk ehlini mevt ile güzâr eylediler 'ışka ḥayr eylemeyüp terk-i diyâr eylediler	arkası üzre yatup ehl-i kubbür itdi ḥuzûr ġam u miḥnet beni ey 'işreti zâr eylediler	16.		fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
325	Ža'fi	Ġazel / 6 beyit	61b drk.-62a drk.	sevdi bu ġönlüm yine bir dilber-i 'âli-cenâb	aġzı var mı diyü yârün itseler benden su'al	16.		fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				kimler görmüş diklgin akduğımı balâyâ âb	bu su'âle za'fiyâ ben bildüğüm yokdur cevâb			
326	Emrî	Ġazel / 5 beyit	62a drk.	ķadeh̄le meclis-i nâ-dâna girme ayağunla varup zindâna girme	ķabâ-yı âl geyme ķat ķat ey gül helâk olmasun emrî ķana girme	16.	Emrî Dîvânı (s.255)	mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün
327	Şemsî Pâşâ	Ġazel / 5 beyit	62a drk.	maħabbet bezzminün nüş itmeyen cām-ı muşaffâsın ķeker gerdün-ı dünun günde yüz bin dürlü ğavğâsın	ma'ârif dürlerin işâr idersin şemsîyâ ħalka egerçi zâhirâ bir ķatresin ma'nide deryasın	16.	Şemsî Pâşâ Dîvânı (s.486)	mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün
328	Uşûlî	Murabba' / 5 bend	62b	tâze gülsin dostum gel almağıl âhum benüm pâdişâhsın ķuluña zûlm eyleme şâhum benüm ger ğarîb isem ne var yok mıdur allâhum benüm hey efendim sevdüğüm 'ömrüm memi şâhum benüm	işigün taşı başuma efser-i devlet yiter itlerünle ķaravaş oldüğüm baña ħürmet yiter [ķuluña ķul oldüğüm ben bendeñe 'izzet yiter] hey efendim sevdüğüm 'ömrüm memi şâhum benüm	16.	Uşûlî Dîvânı (s.139)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
329	Şemsî Pâşâ	Ġazel / 1 beyit	63a	[şemsîyâ ķorķum odur kim bu ğazel yârânı] nâġehân bir ġün olur baħşle meydâna ķeker		16.	Şemsî Pâşâ Dîvânı (s.295)	fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün
330	Şemsî Pâşâ	Ġazel / 5 beyit	63a	cân u dil 'azm eyledi ķüy-ı dil- ârâdan yaña	ol şacı leylâ gözi âhûya çünkim irmez el	16.	Şemsî Pâşâ Dîvânı (s.222)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				şanki varmağdur gönül yüz tutdı 'izârdan yaña	şemsiyâ 'azm eyle mecnûn gibi şahrâdan yaña			
331	Necâtî Beg	Ġazel / 5 beyit	63a	güzeller yine bayrama beg olmuş donanmış biribirinden yeg olmuş	necâtî senün itdüklerün hep kamu 'aşıklaruna örnek olmuş	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.300)	meḡâ'ilün meḡâ'ilün fe'ülün
332	Aḡmed Pâşâ	Ġazel / 6 beyit	63a-63b	ol büt-i çin ü ḡaḡâ kim ṡurra-i müḡḡini var ne ḡaḡamuz gördi kim ebrûlarınun çini var	bu sebebdan aḡmedün şormaz şınuḡ gönlini kim zülfinün her bir ḡılinda biñ dil-i miskini var	15.	Aḡmet Pâşâ Dîvânı (s.195)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
333	Şemsi Pâşâ	Ġazel / 5 beyit	62b drk.	'ayş u 'işret vaktidür çün irdi eyyâm-ı bahâr ḡâfil olma tiz geçer çünkü bu eyyâm-ı bahâr	câmi'-i gülşende bûlbûl şemsiyâ âvâz ile minberi serv uzun okur ḡuṡbe-i nâm-ı bahâr	16.	Şemsi Pâşâ Dîvânı (s.752)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
334	Şemsi Pâşâ	Ġazel / 5 beyit	62b drk.	'âşika dilber vişâlınden ḡayâl eksük degül vuşlat eyyâmında hicrinden melâl eksük degül	bir ḡalendersin ki devr itdün bütün dünyâyı sen şemsiyâ ḡarşunda bir ḡaşı hilâl eksük degül	16.	Şemsi Pâşâ Dîvânı (s.444)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
335	Şemsi Pâşâ	Müfred	62b drk.	leblerinde dilberün tebhâle midür gördüğün gonca evrâḡında yâḡûd jâle midür gördüğün		16.	Şemsi Pâşâ Dîvânı (s.413)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
336	Şemsi Pâşâ	Ġazel / 2 beyit	63a drk.	küyına varduḡça dil görmek diler cânâneyi nitekim didâr	eyleyem cânım fedâ ben vuşlat-ı cânâna yine 'âlem içre şemsiyâ	16.	Divanda yer almamaktadır.	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				olupdur şüfî cennetden murād	budur muḥabbetden murād			
337	Şemsî Pâşâ	Ġazel / 5 beyit	63a drk.	itmedi cân u dile tiġ-i cefâ-kâr meded meded eyle baña ey şüh-ı cefâ-kâr meded	ḥârlar dâmenüñe şunmış elin gülşenden eyledi şemsîyi bûlbûl gibi ġam-zâr meded	16.	Şemsî Pâşâ Dîvânı (s.253)	fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün
338	Şemsî Pâşâ	Ġazel / 5 beyit	63a drk.-63b drk.	ey mey egerçi şoḥbetümüzde müdâmsın ġilmân elinden olmayıcaġ sen ḥarâmsın	evşâf-ı ḥüsnin eyleyli mâh-rûlaruñ şemsî cihânda tûṭı-i şîrin-kelâmsın	16.	Şemsî Pâşâ Dîvânı (s.479)	mef'ûlü fâ'îlâtü mefâ'ilü fâ'îlün
339	Rûḥî	Ġazel / 6 beyit	63b	ḥûb olanuñ ḥusrevâ billâh düşer mi adına kim görüp kûh-ı belâda bakmaya ferḥâdına	rûḥiyâ şîr'ün cihânda tutmasun mu iştihâr başladuñ tâze ġüzeller medḥinün bünyâdına	15. 16. ?		fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlün
340	Bahârî	Ġazel / 5 beyit	63b	kaġı âşüfte ki zâhid der-i cânânda yiler ka'be-i vaşla irer şanma beyâbânda yiler	rahm idün ḥâl-i bahârîye kim ol üftâde yıllar oldu ki düşüp vâdi-i hicrânda yiler	16.		fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün
341	Aḥmed Pâşâ	Ġazel / 5 beyit	63b-64a	şaldı âvârelîġa zülfi ġibi yâr beni kıldı sevdâ-zede bu baḥt-ı siyeh-kâr beni	nâz-perverd-i vişâluñde bu aḥmed ḡuluñı zâr idüp hecrün ile kıлма dilâ zâr beni	15.	Aḥmed Pâşâ Dîvânı (s.405)	fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün
342	Üsküblü İshâk Çelebi	Ġazel / 7 beyit	64a	ol bi-vefâ ki cevri ü cefâdan berî degül n'îcün görünmez	işâk ölince cân u ġönülle ḡul olduġı cân mülki şâhidur	16.	Üsküblü İshâk Çelebi Dîvânı (s.218)	fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				ādeme çünkim perî degül	bu cihân begleri degül			
343	Karamanlı Nizâmî	Ġazel / 5 beyit	64a	ķanım dōkerse ġamzelerün ey perî şifat şekker lebünden eyle mu'ayyen aña diyet	eflāke irdi āhı nizāmınün ey 'aceb n'icün iştmez ol meh-i ħurşid- menzilet	15.	Karamanlı Nizāmî Divānı (s.107)	mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün
344	Mağlaşsız	Murabba' / 5 bend	64a-64b	ey gözüm nūrı efendim cânımun cānānesi cān u dilden oldı gönlüm ħüsnünün dīvānesi (...) çāre bir cān ile çāresizler çāresi muşlı şāhum sevdüğüm rahm eyle cānum pāresi	bu diyār-ı ġurbet içre seni kıldum ihtiyār dilerüm sen de olasın cān u dilden baña yār ĥâtır-ı şān-ı şerife gelmesün billāh ġubār muşlı şāhum sevdüğüm rahm eyle cānum paresi			fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
345	Firākî	Ġazel / 5 beyit	63b drk.	vefālar eyle 'uşşāka cefākār olma sulţānum 'adālet göster āfāka sitemkār olma sulţānum	firākî gibi merdāne yüri baş egme devrāna yazıkdur degme nādāna taleb-kār olma sulţānum	16.		mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün
346	Na'imî	Ġazel / 5 beyit	63b drk.	cāna zülfün zulm elin uzatdı bî-dād itmege 'adl-i zencîri katı yapışa feryād itmege	bir periveşdür beni bu āşinādan yād iden ey na'imî kōrkaram adıyla yād itmege	15. 16. ?		fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
347	Bākî	Ġazel / 5 beyit	63b drk.	ĥaremün ravza-i cennāt yalnız	elün ol zülfe deġmek ey bākî	16.	Bākî Divānı (s.171)	fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				işigün saķf-ı aşumāna deger	hāşılı 'ömr-i cāvidāne deger			
348	'Ömrî	Ġazel / 5 beyit	64a drk.	sînemi hançer-i sitemle yarar anda kirpikleri okını arar	'ömrîyâ çek cefâ-yı 'aşıkının nāza katlan güzellere bu yarar	15.		fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün
349	Necâtî Beg	Ġazel / 5 beyit	64a drk.	bir gülün gülşen-i cināna deger sünbülün 'ömr-i cāvidāna deger	ey necâtî güzel dime hûra nâ-gehân bu haber fülāna deger	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.190)	fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün
350	'İlmî	Ġazel / 5 beyit	64a drk.-64b drk.	şarâb içmek güzel sevmek be şûfî hoşça hâletdür eger ol hâleti fehmi eylemezsen hoş cehâletdür	cefāya şalma cânunı delü olma naşîhat tut vefâsuz yâra dil virmek be hey 'ilmî sa'âdetdür	15. 16. ?		mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün
351	Revânî	Ġazel / 5 beyit	64a drk.	dil-rübâlar için ğazel didiler senün için inen güzel didiler	şûfiler ile revânî anlamaz hûblar şöhetine gel didiler	16.	Revânî Dîvânı (s.93)	fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün
352	Na'imî	Ġazel / 7 beyit	64b	raķibe rāzun açduñ mahrem-i esrâr mı şandun sen ol aĝyâr-ı bedhâhı özüñe yâr mı şandun	saña 'âşık geçer şimdi egerçi bî-nihâyetdür na'imî gibi yâr-ı muvâfık vâr mı şandun	15. 16. ?		fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
353	Fazlı Çelebi	Ġazel / 5 beyit	64b-65a	pîşe-i 'ışk içre ferhâduñ hemân bir adı var kâr-ı 'ışkı baña şor kim şan'atun üstâdı var	vâdi-i tende nice ârâm ide rübâh-ı 'ömr fażliyâ pîr-i ecel gibi anun sayyâdı var	16.		fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
354	Yahyâ Beg	Ġazel / 5 beyit	65a	duyıldı 'ışk-ı pinhânım ziyâde iltiyâmumdan	anun'çün okımaz eş'arum cānānum ey yahyâ	16.	Yahyâ Beg Dîvânı (s.473)	mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				seni sevdiğüm anlandı tevâzu'la selâmumdan	şefâ'at eylemek lâzım gelür süz-ı kelâmumdan			
355	Figânî	Gazel / 5 beyit	65a	murâdı gönlümün senden vefâdur ki ol cevri ile çokdan mübtelâdur	aķar şudur meger gönlün figânî ki her serve aķar gönlün belâdur	16.	Figânî ve Dîvânçesi (s.56)	mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün
356	Ömrî	Gazel / 6 beyit	65a	şabâ ol serv-i hoş reftâre geldi leb-i gönca yüzi gülzâre geldi	tamâm oldı işte 'ömrî-i zârın niçe zâr-ı bahtıdur sen vâre geldi	15.		mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün
357	Ahmed Pâşâ	Nazım / 3 beyit	64b drk.	tapuñ'çün eyledüm bir meclis-i hâş ki zühre muṭribîdür mäh rakḳâş	yirün şorar isen şor şakalara gözüm üstindedür tek gel qadım bâş	15.	Divanda yer almamaktadır.	mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün
358	Ahmed Pâşâ	Gazel / 4 beyit	64b drk.	elâ ey şem'-i cem'-i encümen bâb sürür-ı sîne-i yârân u aḥbâb	gelesüz lutf idüp sür'atle bezme qurımadan suṭurında mürekkeb	15.	Divanda yer almamaktadır.	mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün
359	Laṭîfî	Gazel / 5 beyit	65a drk.	yüzlerin düdı benüm şerḥ-i ğamdan nâmeler ḥalime mâtem dutup girdi qarayâ ḥâmeler	ey laṭîfî nâmeye raḥmet anuñ'çün yazılır dem-be-dem yâre selâmum irgürürsüz nâmeler	15. 16. ?		fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
360	Revânî	Gazel / 5 beyit	65a drk.	terk itdi küyünü yine aġyâr idüp sefer her kim iştidi ki fi'n-nâri fi's-saķar	tîġ-i 'itâb ile depelersin revânîyi ölsün mi neylesün seni ey bi-vefâ sever	16.	Revânî Dîvânı (s.213)	mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
361	Şâfi	Ġazel / 5 beyit	65a drk.-65b drk.	boyun bir serv-i ra'nâdur güli var semen üzre perişân kâkûli var	inanma zülfinün 'ahdine şâfi ki'anun bir başı ve bin dili vār	15. 16. ?		<i>mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün</i>
362	Mağlaşsız	Müfred	65b	zülfinün her bir kılinda bin dil-i miskîni var				<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
363	Raĥîmî Çelebi	Ġazel / 5 beyit	65b	dirîgâ yâd idüp bir gün beni ol bi-vefâ gelmez firâķ-ı derd ile öldüm vefâ idüp baña gelmez	za'if ü bi-mecâl oldu raĥîmî ĥasta ey 'ömrüm lebün darüşşifâsından aña niçün devâ gelmez	16. ?		<i>mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün</i>
364	'Azmi	Ġazel / 5 beyit	65b	içelden zulm ile kanum boyandı leblerün âle şaķın yazıķdur aldanma ala gözlüm iken âle	şabidür dilbertün 'azmî virür gönlnü her şeye gelürse başuña 'aķlun daķı dil virme meyyâle	16. ?		<i>mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün</i>
365	Aĥmed Pâşâ	Ġazel / 5 beyit	65b	şabr idüp ey dil yüri n'eylerse hicrân ağlama kim şonu vuşlatdur anun ey gözüm kan ağlama	ġamzesi tiġin çeküp kať itse aĥmed başunı tut boyun fermân anun n'eylerse sulţân ağlama	15.	<i>Divanda yer almamaktadır.</i>	<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
366	Revânî	Ġazel / 5 beyit	66a	didüm ey meh beni hicründe çoġ ağlatdı felek yaġmurun geçmesine didi ki tutma kepenek	gel begüm cân [virelüm] būsene didigüm içün baña ol ġonce-dehen gitdi revânî sôġerek	16.	<i>Revânî Dîvânı (s.289)</i>	<i>fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>
367	Ṭâli'î	Ġazel / 7 beyit	66a	bize şol denli cefâ itdi o sengin-dilümüz daķı ġüzeller adın	ṭâli'î ger şorarsın cânâ cefâsın anun dâd u feryâd	15.	<i>Ṭâli'î Türkçe Dîvânı (İnceleme-Tenkitli Metin-Açıklama ve Notlar) (s.115)</i>	<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				anmağa varmaz dilümüz	idüben çağıra her bir kılumuz			
368	Yahyâ Beg	Ġazel / 5 beyit	66a	kalmasun nokşânuma gün yüzlü mâhum söylesün sevdüğümden ğayrı var ise günâhum söylesün	öldüğümden sonra ey yahyâ zebân-ı hâl ile hâlûmi kabrümdeki cümle giyâhum söylesün	16.	Yahyâ Beg Dîvânı (s.491)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
369	Dehhânî	Ġazel / 5 beyit	65b drk.	'aceb bu derdimün dermânı yok mı yâ bu şabr itmegün pâyânı yok mı	begüm bu ahmedun ölmezden evvel tapuğa varmağa imkânı yok mı	15.	Hoca Dehhânî Dîvânı (s.129)	mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün
370	Şem'î	Ġazel / 5 beyit	65b drk.-66a drk.	ey lebi gonce vü beli ince bağa oldı hayâlün eglence	kimse ta'n eylemezdi şüfiye ger şem'iyâ deprenedy hâlince	16.	Şem'î Dîvânı (s.219)	fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün
371	Hayretî	Ġazel / 5 beyit	66a drk.	âh kim ser-menzil- i maşşûd uzak ben pâ-şikest bir belâ vâdisine düşdüm gezer tenhâ şikest	ben şikeste- kâmetün çok çıkdı âhı göklere oķı çıkmaz hayretî gerçi olıcaķ yâ şikest	16.	Hayretî Dîvânı (s.277)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
372	Necâtî Beg	Ġazel / 5 beyit	66a drk.	aldum ağzun ölçüsini zerre denlü yok vefâ pür-cefâsın hey güneş yüzlü habîbüm muştafa	nâmeye şıgma necâtînün muţavvel kışşası göz yaşı ile kapuya 'arz ola bâķi mâcerâ	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.145)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
373	Zâtî	Ġazel / 5 beyit	66b	indi nûr âyeti rûy-i meh-i tâbânun' için	okumun her birisi rûha gıdâdur didi yâr	16.	Zâtî Dîvânı III. Cild (s.27)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				okudukça dili pür- şevk ider anun' için	zâtiyâ sinede şakla kerem it cânun' için			
374	Ferdî	Ġazel / 6 beyit	66b	titreden cismimi gün ruĥların tâb-ı betidür kara günler getüren başıma zûlfün şebidür	yeni dîn tutdı sever şüfî o kâfir becceyi ferdiyâ gerçi anun eskiden ol mezhebidür	16.		<i>fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün</i>
375	Kemâl-i Zerd	Ġazel / 5 beyit	66b	ey nev-cüvânum eyle başa destgîrlük 'ışkunı başa iletmedüm irdi pîrlük	öpüp lebüni zûlfüne el şunduğı kemâl tırâkile olur şanma mârgîrlük	15.		<i>mef'ûlû fâ'îlâtü mefâ'ilü fâ'îlün</i>
376	Şeyhî	Ġazel / 5 beyit	67a	düşeli gönlüme sen cân u cihânun hevesi kalmadı tende karâr itmeye cânun hevesi	şeyhî dirdi hevesini bileli sen şanemün girmez oldu gözine hûr u cinânun hevesi	15.	<i>Şeyhî Dîvânı (s.196)</i>	<i>fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün</i>
377	Karamanlı Nizâmî	Ġazel / 6 beyit	67a	ayağın altına her kim yüzünü ĥâk eyler gün gibi kendüyi tâc-ı ser-i eflâk eyler	zâhid ol turre vü ruĥsârı nizâmî ne bilür giceden gündüzi a'mâ kaçan idrâk eyler	15.	<i>Karamanlı Nizâmî Dîvânı (s.125)</i>	<i>fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün</i>
378	Necâtî Beg	Ġazel / 5 beyit	67a	virelüm şive-i ferhâda şüret ki artupdur birâder şimdi şan'at	götürdün bezm-i keşretten ayağı necâtî var imiş başında devlet	15.	<i>Necâtî Beg Dîvânı (s.167)</i>	<i>mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün</i>
379	Necâtî Beg	Ġazel / 6 beyit	66b drk.	zûlf-i dilber dolamış ayak şaşa hay miskin olmuş olacak şaşa	kime şeydâsın necâtî dir isen çaş şaşa ey gül- 'izârum çaş şaşa	15.	<i>Necâtî Beg Dîvânı (s.148)</i>	<i>fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlün</i>

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
380	Necâtî Beg	Ğazel / 6 beyit	66b drk.	gül yüzünde zülfün örter hâtt-ı reyhâmı dürtüst kim görüpdür kâfirî hıfzı ide imânı dürtüst	olamaz şab'-ı necâtî gibi bülbül bezle- güy fil-meşel hıfzı itse ebyât-ı gülîstânı dürtüst	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.167)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
381	Necâtî Beg	Ğazel / 5 beyit	67a drk.	terk eyle varı dost yolında gedâlg it 'âlem içinde başı açuk pâdişâlg it	cânâ necâtî çok seni dünyâ kadar sever dünyâ gibi gel imdi yeter bî-vefâlg it	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.164)	mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
382	Necâtî Beg	Ğazel / 6 beyit	67a drk.	pâre pâre eyler ise bağrumı peykân-ı dost dîdeden her pâresi çıkup diye kim kani dost	ka'be-i dergâhda kimdür necâtî dir isen 'id-i vaşla cân virici ya'nî kim kurbân-ı dost	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.163)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
383	Necâtî Beg	Kaşide / 21 beyit	67b-68a	kani ol mihribân olan arpa şayruya şîhhat ata cân arpa	vire kadrün şabl-ı 'âmireden hüng-ı gerdûna câvidân arpa	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.92)	fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün
384	Necâtî Beg	Merşiye / 20 beyit	68a-68b	belâ yükinde fevt olalı katır şikeste-hâl olupdur haylı hâtır	bu 'âc-ı âbenüsî ola tahtun kamudan yucala iğbâl ü bahtun	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.97)	mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün
385	Necâtî Beg	Ğazel / 7 beyit	67b drk.	devr-i zemâne itmez imiş âdemi ferah devr eylesün piyâle gidersün gamı ferah	göz yaşı ile necâtiye ğamdan gelür sürür olsa 'aceb midür kişiye hem-demi ferah	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.171)	mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
386	Necâtî Beg	Ğazel / 7 beyit	67b drk.-68a drk.	ele girmez mi begüm âye kadar ak kâğıd karalama nice ola	sen şeker-lebden umar vaşl necâtiyi za'if ki şararlar eyü	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.172)	fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				idi iki parmak kâğıd	halvâlara alçak kâğıd			
387	Necâtî Beg	Ġazel / 7 beyit	68a drk.	ol perî perçemlerinden çengine çevgân alur her kimünle hüsn topın oynasa meydân alur	gerçi şaf çekdi necâtî 'aql ü nâmûs u şalâh ġamze-i sâķî bu resme düşmeni âsân alur	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.178)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
388	Necâtî Beg	Ġazel / 7 beyit	68a drk.-68b drk.	haţţ-ı reyhân ile ol zibâ 'izâr şanasın muşhafdur âyet-ber kenâr	bir ıl öñdin olıġör hâk-i kâdem minnet itmedin necâtî rûzigâr	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.205)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
389	Necâtî Beg	Kâşide / 44 beyit	68b-69b	ey vezâret eline râst gelen zer hâtem görmedi çeşm-i felek bir saña benzer hâtem	devletün nâz ile donatmaġ için bedr ü hilâl ġâh âyîne-i simîn ola geh zer hâtem	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.72)	fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün
390	Necâtî Beg	Ġazel / 7 beyit	68b drk.-69a drk.	devr-i ruġunda 'âşķa şun la'l-i nâblar gül mevsiminde içilür ince şarâblar	faşl-ı bahâr 'ayn-ı behişt olmaya idi yazmazdı şeyh sa'dî gülistâna bâblar	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.209)	mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
391	Necâtî Beg	Ġazel / 6 beyit	69a drk.	gölşene serv-i çemen şöyle eli kırı varur anuñ' için bir adım yir gidemez tırı varur	şöyle burdı kulaġın dehr necâtünün kim inlese zühreye dek nâle-i tanbûrı varur	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.244)	fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün
392	Necâtî Beg	Ġazel / 7 beyit	69a drk.-69b drk.	yine yüzün güneşine meh-i tâbân ezilür meh-i tâbânı	bu cihân aġzına sen bir şeker ezdüñ nitekim ey necâtî sözüñe	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.268)	fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				görüp nite ki kettân ezilür	nice sühan-dân ezilür			
393	Necâtî Beg	Merşiye / 5 bend	69b-71a	dilâ cerîde-yi ülfetten aduñ eyle tırâş kalender ol ki mücerredler ideler sâpâş esirge cânunı bil bağlama cihâna göñül esîr-i çâh-ı belâ itdi yûsufı kıardaş alur gözi ile bakma cihâna kim güneşün yüzine toğru bakanun gözinden açar yaş vücüd köhne kabâdur [sen] aña aldanma ki çârsüyı-bakqâda ziyân ider bu kumâş dayanma şol bir avuç toprağa ki yeg andan hezâr bâr sebât ü bakâda bir kuru dâş nigün kâsesi çarhun hayât hânından cihânda kimesneye virmedi doynca aş	gelin fiğân idelüm rüzigârı ağıladalum bu derd ile felek-i bî-karârı ağıladalum ne denlü kara göñüllü ve taş bağırlu ise kara bulutlar ile kühsârı ağıladalum sehâ-yı nefsi firâk ile kânı inladalum 'atâ-yı keffini anup bihârı ağıladalum gülür yüziyle şîrîn sözini vaşf idelüm gül ile gülşen içinde hezârı ağıladalum düşürdi efser-i şâhenşehiden ecel baş açalum varalum şehriyârı ağıladalum bu şa'b vâķ-ı 'ayi işigine 'arz idelum bu hasret ile hudavendigârı ağıladalum bu zehr-i qahr ile kevn ü mekânı acıdalum bu zehr-i hecr ile dâr ü diyârı ağıladalum	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.102)	mefâ'ilün fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				bu halka halka olup görineni felek demegil bir ejdehâ imiş ol yedi başlu hazır baş ol itdi milketi vîrân ol itdi genci nihân ne mülk mülk-i karaman ne genc genc-i nihân				
394	Necâtî Beg	Ġazel / 7 beyit	69b drk.	dîvâne gibi bâğda gül bî-sebeb güler gördükçe anı gül gibi her gönca-leb güler	ağlar necâtî hasret ü derd ü firâk ile dâ'im nite ki husrev-i 'âlî-neseb güler	15.	<i>Necâtî Beg Dîvânı (s.239)</i>	<i>mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün</i>
395	Necâtî Beg	Ġazel / 7 beyit	69b drk.-70a drk.	'âşıka cânından ise vaşl-ı cânân tatludur dünyelikden derd-mend olana dermân tatludur	ma'rifet virmez necâtî câhile fâhîr libâs kimse dimez rengine bakup za'ferân tatludur	15.	<i>Necâtî Beg Dîvânı (s.233)</i>	<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
396	Necâtî Beg	Ġazel / 7 beyit	70a drk.-70b drk.	büse ile gayre dilber cân virür katlumi ol şüh ister cân virür	gerçi virür dilbere her kişi cân ey necâtî saña dilbere cân virür	15.	<i>Necâtî Beg Dîvânı (s.189)</i>	<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
397	Şehîdî	Ġazel / 5 beyit	71a	hâme-i kudretle yazdı nakş-bend-i kâf u nûn	bu şehîd-i çeşm-i hünriz-i cefâ engizüne	15.		<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				hüsni-i hıllıyla seni ser-defter-i mâ-yenzurûn	eyledi teslim-i cân innâ ileyhi râci'ün			
398	Fuzûlî	Gazel / 5 beyit	71a	her kitâba kim leb- i la'lün hadisin tâzeler rişte-yi cân birle zevâ ehli anı şîrâzeler	ey fuzûlî yâr eger cevr itse andan incinme yâr cevri 'âşık her dem ma'habbet tâzeler	16.	<i>Fuzûlî Dîvânı (s.460)</i>	<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
399	Figânî	Gazel / 5 beyit	71a	virdüm dehân-ı dîlbere dil gâ'ibâne ben mîkdâr-ı zerre görmedim andan nişâne ben	'avn-i ilâh rehber olursa figâniyâ mülk-i suhanda beglûk idem hüsrevâne ben	16.	<i>Figânî ve Dîvânçesi (s.90)</i>	<i>mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün</i>
400	Necâtî Beg	Gazel / 8 beyit	70b drk.	hezâr pâre gönül oldı yine yâr ile bir şu resme kim gül-i şad-berg ola hezâr ile bir	necâtiyâ yürüyüp 'ışkun âhîrin şanasın ol gör'e çıkışur mısın intizâr ile bir	15.	<i>Necâtî Beg Dîvânı (s.264)</i>	<i>mefâ'ilün fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün</i>
401	Necâtî Beg	Gazel / 2 beyit	70b drk.	cânâ cefânı 'âşık-ı bî-dil vefâ bilür her taş ki âta reddün eli müntehâ bilür	zûlfün hevâsı ile gönül düşdi gurbete [boynı uzak yola giden hudâ bilür]	15.	<i>Necâtî Beg Dîvânı (s.198)</i>	<i>mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün</i>
402	Hayâlî Beg	Gazel / 5 beyit	71a drk.	yâr olaldan rahş-ı hüsni ile cihânun yügrüğü eşk-i âhumdur zemîn ü âsumânun yügrüğü	şâhbâzunur hayâlinün ele al gönlinü benzemez arı hezârân âşiyânun yügrüğü	16.	<i>Hayâlî Beg Dîvânı (s.393)</i>	<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
403	Hamdî	Gazel / 9 beyit	71a drk.	yâr-ı şadık dedigün piç ü vefâ çokdur mübtezel kevnî	o zamân-ı hayrla hikâye için didiler târih nicâset şoğulcanıdur	15. 16. ?		<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				mezâdda bî-bahâ çokdur	hayliden cümlesi çokdur			
404	Necâtî Beg	Kâşide / 51 beyit	71b	ey 'izzet ü sa'âdet ile mu'teber nişân vey nâm-ı padişâh-ı cihâna maqarr nişân	evşâf-ı şehriyâr ile elfâz-ı bendeye bu nazm-ı âb-dâr ile yiter muhtaşar nişân	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.79)	mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
405	Şem'î	Gazel / 7 beyit	71b drk.	mahrûse-i şehbâda kim ...kızı/kurbî (?) dilberi hak 'ömrünü kalsun mezîd hep halk-ı âlem müşteri	bu şehir-i 'uzmâda bugün cân ile eyle ki emri olmak ne kâbil şem'iyâ ol âsitânun mehteri	16. ?	Divanda yer almamaktadır.	müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün
406	Hayretî	Gazel / 5 beyit	72a drk.	gönül virme bu zâl-i dehre ey dil erkek ol erkek tek ü tenhâ yûri bir kâhbeye cûft olma şâhum tek	bile yanuçca şalınsa şemşîrûn gibi olmaz mı kılundur hayretî meydânda şafi-dil kuşağı pek	16.	Hayretî Dîvânı (s.449)	mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün
407	Mağlaşsız	Müfred	72a drk.	sen gidersin kûy-ı yâre ey gönül ben bunda âh derd-i gâmla mülk-i miñnetde ğarîb oldum ğarîb				fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
408	Mağlaşsız	Müfred	72a drk.	cemâlün âfitâbını görem diyü sehergehdan açup iki elin cânâ ider hâkka du'â revzen				mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün
409	Mağlaşsız	Müfred	72a drk.	dilberün yâ kaşların mihrâba benzetdün diyü cum'ada şehrûn				fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				hâşibî üstüme çekdi kılıç				
410	Mağlaşsız	Müfred	72a drk.	hamdülillâh kim cihânda tâlî'im oldı sa'id ayağın öpmek müyesser oldı yârın rûz-ı 'id				fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
411	Ahmed Pâşâ	Gazel / 5 beyit	72b	hikâyet-i gam-ı hicrân ile yârı mı diyelüm şikâyet-i sitem-i rûzigârı mı diyelüm	belâlu bülbülin anup şorarsa ahmed dost gülün firâkıyı yâ za'ım-ı hârı mı diyelüm	15.	Ahmed Pâşâ Divânı (s.302)	mefâ'ilün fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün
412	Yahyâ Beg	Merşiye / 7 bend	73a-73b-76a	meded meded bu cihânın yıkıldı bir yanı ecel celâlîleri aldı muştafâ hânı tûlundu mihr-i cemâli bozuldu divânı vebâle koydılar âl ile âl-i 'oşmânı geçerler idi geçende o merd-i meydânı felek o cânibe döndürdi şâh-ı devrânı yalancının kuru bühtânı buğz-ı pinhânı cinâyet itmedi cânî gibi anın cânı	sipih-rûn âyinesinde göründi rûy-ı fenâ kodı bu keşret-i dünyâyı kıldı 'azm-i bakâ garîbler gitdi gibi o yollara tenhâya çekildi 'âlem-i bâlâya hemçü murğ-ı hüma haşikâten sebeb-i rif'at oldu düşman anı naşibi olmasa tan mı bu cîfe-i dünyâ hayât-ı bâkiye irişdi rûhı ey yahyâ şefiki rûh-ı muhammed refîki zât-ı hudâ enîsi gayib erenler	16.	Yahyâ Beg Divânı (s.165)	mefâ'ilün fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				akıtdı yaşumuzu yağdı nâr-ı hicrânı boğuldu seyl-i belâya taşıldı erkânı n'olaydı görmeye idi bu mâcerâyı gözüm yazuklar anı revâ görmedi bu râyı gözüm	celisi ehl-i şafâ ziyâde ide yaşum gibi rahmetin mevlâ ilâhî cennet-i firdevs anı turağ olsun nizâm-ı 'âlem olan pâdişâh sağ olsun			
413	Mağlaştız	Rubâ'î / 1 bend	72b drk.	yüz cefâ gördüm ey şanem senden bu ne sözdür kim uşanam senden tâli'imdür seni vefâsuz iden anı ben şanma kim şanam senden				<i>fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>
414	Mağlaştız	Müfred	72b drk.	rûz u şeb hasretle geçdi günüm âh nidem baña kısmet gamunı eylemiş allâh nidem				<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
415	Mağlaştız	Müfred	72b drk.	cân virmeden özge yoluña cümle halâyık bir tuhfе arayup bulmazlar şanı lâyık				<i>mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün</i>
416	Mağlaştız	Müfred	72b drk.	ger ol nûr-ı hidâyetden fetil-i				<i>mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün</i>

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				câna bir lem'a irişmezse döner cismüm hemân bir nûrî yok şem'e				
417	Ķandî	Müfred	72b drk.	ķanda ķandum ey şanem cüllâb-ı la'lün ķandine ki baņa ķandî diyü bühtân idersin her nefes		15. 16. ?		fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
418	Şevķi	Ķazel / 2 beyit	72b drk.	evvel ķaşun hilâlini itmiş müsevvede yazan hilâl şeklini taş-ı zebercede	meyhârenün du'âsı n'ola olsa müstecâb zirâ ķadeķ du'âsın oķur pîr-i meygede	16.	Şevķi Dîvânı (s.181)	mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
419	Kemâl-i Zerd	Müfred	72b drk.	zâhidlenüp rakîbün mey içmezem dir idi meyhânedede ol iti gördüm yalanı çıķdı		15.		mef'ülü fâ'ilâtün mef'ülü fâ'ilâtün
420	Gelibolulu Şun'î	Ķazel / 5 beyit	73a drk.	bâĶ-ı cihânda sen ķadd-i servi gözetdiler biri birine nergisi bâĶun göz itdiler	dil şişesinde ķabs idi Ķam dîvi şun'iyâ anı da seng-i cevri [ile] perîler uşatdılar	16.	Gelibolulu Şun'î Dîvânı ve Tahlîli (s.464)	mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
421	FiĶânî	Ķazel / 5 beyit	73a drk.	ķanını dökmeĶe ķalkun ki müjen âl eyler bize geldükķe toķınmaz geķer ihmâl eyler	göl yüzünsüz idemez taş'-ı fiĶânî efĶân gölşenün bülbülünü faşl-ı Ķazân lâl eyler	16.	FiĶânî ve Dîvânçesi (s.42)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
422	Ķayâlî Beg	Ķazel / 5 beyit	73a drk.-73b drk.	şabânun Ķâtırı ķüyunda yârün pür-Ķubâr anķaķ benüm gibi o daķı	şeb-i 'îd eyledi Ķerdün hilâlün câmını Ķerdân Ķayâlî daķı içmez	16.	Ķayâlî Beg Dîvânı (s.231)	mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				bir perişân-rûzigâr ancağ	zâhid-i perhîz-gâr ancağ			
423	Âhi Çelebi	Ğazel / 5 beyit	73b drk.	evvel cihânda la'net ana kim güzel seve yâ bir çeper sağıllu kekez mübtezel seve	kaṭ'-ı 'alâka eyle cihândan sen âhiyâ şol hîz-i bî-temîzi ko mekr ü hîyel seve	15.	Âhî Çelebî Dîvânı (s.49)	mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
424	Mağlaştız	Müfred	73b drk.	kim dimişler es- saḥî mâmelek döneyim yolında döndikçe felek				fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
425	Neşir	Neşir	74a drk.					
426	Sehî Beg	Ğazel / 3 beyit	74a drk.	göl oturmuş çemende nâz eyler serv ṭurmuş ana niyâz eyler	çok yaşasun o serv- i bâğ-ı vefâ baña cevır ü cefâyı âz eyler			fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün
427	Mağlaştız	Rubâ'î / 1 bend	74a drk.	kaḍeḥ nûş it felek vîrmez emânı leb-i dilber gibi her dem em anı	şu koy ğam zevrağına ğarğa varsun dilün deryâsınun gitsün gümânı			mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün
428	Necâtî Beg	Kaşıde / 37 beyit	74b-75b	oldı çünkim melaḥ-ı berf havâdan nâzil mezra'-ı sebz-i ṭarabdan gönül umma ḥâşıl	ola fânüs-i felek bâd-ı ḥaṭardan ḥâfîz gün gibi rûşen ola şem'-i murâduñ bîn yıl	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.58)	fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün
429	Ḥayâlî Beg	Ğazel / 10 beyit	74b drk.	ey 'aceb bu ṭurra mı yâ ebr-i müşk- eşân mıdur naḥl-i gül üstünde yâ ḥod deste-i reyḥân mıdur	ey ḥayâlî karanıluğdur ötesi açmazın iki sağı māhiyân-ı çeşme-i ḥayvân mıdur	16.	Ḥayâlî Beg Dîvânı (s.90)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
430	La'î	Müfred	74b drk.	dervîşün olur dilde niyâz elde piyâzı 'ayb eyleme şundumsa fakîrâne tekellûf		16.		
431	Gelibolulu Sürûrî	Gazel / 5 beyit	75a drk.	çünki bünyâd eyledi ol âşinâ bigânelik vahtidür sen hem kılursun ey gönül dîvânelik	ey sürûrî zülfi sevdâsını koyup cevr-i la'îni 'âkil ol şerbet içüp kılma dahı dîvânelik	16.	<i>Gelibolulu Sürûrî Dîvâm (s.187)</i>	<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
432	Gelibolulu Sürûrî	Gazel / 5 beyit	75a drk.	gözlerüm nem-nâk u sînem çâk u gönlüm derdnâk dostlar mindin hayât umman ki min oldum helâk	ey sürûrî duhter-i rez gönca-yı dil tıflına virmege şîr ü şekker pür kıldı bostânını tāk	16.	<i>Gelibolulu Sürûrî Dîvâm (s.184)</i>	<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
433	Gelibolulu Sürûrî	Gazel / 5 beyit	75a drk.-75b drk.	vefâ kimün ile ki kıldum cefâya uğraşdum beli kimünle ki didüm [bin] belâya uğraşdum	sürûriyâ ne günâh eyledüm ki 'âlemde şevâb gözledüğünden hâfâyâ uğraşdum	16.	<i>Gelibolulu Sürûrî Dîvâm (s.217)</i>	<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
434	'Ubeydî	Tahmiş / 5 bend	76a	sen nihâl-i gülden ayrı zâr u ser- gerdân olup lâleves yanuk derûnum gözlerüm giryân olup çeşm-i zâr-ı pür- figârum hâr-ı ğamla kıan olup ağlayayın bülbül- âsâ gönlüm nâlân olup	cây-ı gâmdur sa'iyâ bu hânkâh-ı âb u gül kendüñe vār güşe-i 'uzletde mesken istegil pây-bend olur saña raht-ı ta'allukdan keder kayd-ı miñnetden 'ubeydî ger hâlaş isterse dil 'âlem-i ıtlâka düş	16.		<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				sen cihân bağında gül ey gönca leb-i handân olup	abdalveş 'uryân olup			
435	Enverî	Ğazel / 5 beyit	75b drk.	gelüben ey kaşı yâ mülket-i oşmana şadağ atdı cün oklarını cân-ı ħorasâna şadağ	tîrine cân viresin pâyına kırbân olasın dağı ne yaraşmış eyâ enverî cânâna şadağ	15. 16. ?		<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
436	Farsça		76a drk.					
437	Mağlaşsız	Müfred	76a drk.	'âşık-ı sâdık muhibb-i evliyâ bende-i fağır-ı dü 'âlem muştafa				<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
438	Farsça		76a drk.					
439	'Ahdî	Müfred	76a drk.	'âkıl ne şâd olur bu cihânda ne gam çeker câhil hemîşe şâd olayın dir elem çeker				<i>mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün</i>
440	Farsça		76a drk.					
441	Mağlaşsız	Müfred	76a drk.	vâkı'amda dün gice ferhâd gördüm dâd ide âh-ı şîrînüm diyü gögsün döğüp feryâd ide				<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
442	Farsça		76a drk.					
443	Farsça		76a drk.					
444	Farsça		76a drk.					
445	Farsça		76a drk.					

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
446	Mağlaştız	Müfred	76a drk.	tene tennâ diyü mestâne sürüd itsen sen başlar ey rûh-ı revân ditremege dir dir ten				<i>fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>
447	Mağlaştız	Müfred	76a drk.	ey hilâl eyleme ebrü-yı nigâr ile cedel tırnağın kesse olur nice senün gibi hilâl				<i>fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>
448	Emrî	Müfred	76a drk.	eger haşr olmaz isem ol kıyâmet- kad [nigârımla] gezem maşşerde [gögsüm döğerek seng-i mezârımla]		16.	<i>Emrî Divânı (s.249)</i>	<i>mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün</i>
449	Mağlaştız	Müfred	76a drk.	senün biñ 'âşıkun [var] (...) benüm bir kimesnem yokdur (...)				
450	Mağlaştız	Muhammes / 5 bend	76b	nedür cennet temâşası eyâ hûri revân sensüz olur mı 'âşık-ı dilhaste handân bir zamân sensüz gözüme karanu oldı benüm mülk-i cihân sensüz gönül bir dem karar itmez eyâ rûh-ı revân sensüz figân-ı âh u zâr	vefâ vü mihrini görsen dilâ ger zerrece yârın kapusunda kulu olup gönül terk eylegil vârun koma elden etegini yolına harc idüp vârun muhibbî bendesi olup cihân içre o dildârın kamu yârânı terk			<i>mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün</i>

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				eyler tenüm içinde cân sensüz	eyler karar itmez bir an sensüz			
451	Üsküblü İshâk Çelebi	Gazel / 5 beyit	77a	fûlân ibn-i falâna kâdir olsam aradan ikilik gitse bir olsam	leb-i cân-bahşını öpmege ishâk cihânı hep virürdüm kâdir olsam	16.	Üsküblü İshâk Çelebi Dîvânı (s.228)	mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün
452	Bursalı Rahmî	Gazel / 5 beyit	77a	miyânun müya teşbih eylemekde kıl ü kâl itdüm hilâle benzedüp ebrûların yarlışı hayâl itdüm	ma'ârif ehli geymezmiş kabâ-yı atlas-ı şahî anun'çün rahmiyâ bende libâsum köhne-şâl itdüm	16.	Bursalı Rahmî Dîvânı (s.236)	mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün
453	Fevrî	Gazel / 5 beyit	77a	ten-i zâr u za'ifüm mürveş kim pây-mâl itdüm süleymân-ı zamânımsın tapuğa 'arz-ı hâl itdüm	vücûdum mahv iderdüm fevrî kaldum zu'afâsı anun'çün nişân tirine bir üstühvân kılsun hayâl itdüm	16.		mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün
454	Farsça		76b drk.					
455	Farsça		76b drk.					
456	Farsça		76b drk.					
457	Farsça		76b drk.					
458	Farsça		76b drk.					
459	Farsça		76b drk.					
460	Farsça		76b drk.					
461	Farsça		76b drk.					
462	Mağlaşsız	Kıt'a / 3 beyit	77a drk.	çeküp pirâhenüm çâk-i giribân itdigüm bu kim	güzel sevmek tûtalum 'ayb imiş anca incinme ger			mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				bu merd-i cisme çok pirâhen olmaz kefenden yig	eyme ne denliyse seven yigdür muhayyer sevmeyenden yig			
463	Üsküblü İshâk Çelebi	Gazel / 5 beyit	77a drk.	ten kafesinde murg-ı cân eglenilmez kararı yok gülşen-i küyuna uçar tırmağa anuñ yeri yok	korqaram ishâk ol şanem 'ahdine olmaya dürüst dahı şınıklı gönlümün gayrdan inkisârı yok	16.	Üsküblü İshâk Çelebi Dîvânı (s.204)	müfte'ilün mefâ'ilün müfte'ilün mefâ'ilün
464	Mağlaşsız	Gazel / 5 beyit	77a drk.-77b drk.	bölük bölük güzeller ârzü-yı temennâ iderler 'âşıklar âlay âlay yelüp yelüp giderler	deri hüsni ki her dem koynuna girdügince hammâma girse kişi elbetde dahı terler			mef'ülü fâ'ilâtün mef'ülü fâ'ilâtün
465	Müdâmî	Gazel / 5 beyit	77b	cemâlün âfitâbından temennâ-yı vişâl itdüm anuñ'çün zerreveş kapuñda cismüm pây-mâl itdüm	müdâmî mülk-i nazmun hüsrev-i hâkânî oldum ben anuñ'çün sözlerimi haydârî dîvânı kemâl itdüm	16. ?		mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün
466	Seydî	Gazel / 5 beyit	77b	şarîf ruhsârımı kanlu yaşumla pây-mâl itdüm şana ey hüsrev-i mülk-i melâhat 'arz-ı hâl itdüm	şu denlü ağladum yarun şebi hecründe ey seydi bu eşk-i çeşm-i hün efşânımı ceyhün mişâl itdüm	15. 16. ?		mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün
467	Mehî	Gazel / 5 beyit	77b	gözümde eşk-i hüninim damıtdum pâ-y- mâl itdüm şana ey serv-kadd	cebini hasretiyle her gice feryâd kılmakdan mehî mihri süleymân ey gamî serkeşte hâl itdüm	15.		mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				derd-i derūnum 'arz-ı hāl itdüm				
468	Maḥfī	Ġazel / 5 beyit	78a	düşelden 'ışka ey meh elif ḳaddūmi dāl itdüm serī kūyūnda cān virüp vücūdüm pāy-māl itdüm	nedür bu görünen ḳanlu elifler dime ey maḥfī fezā-yı sīnem içre gül diküp bir ḳaç nihāl itdüm	16.		<i>mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün</i>
469	Civānī	Ġazel / 7 beyit	78a	ḥam ebrūlaruñ kim nisbeti mäh-ı hilāl itdüm ne nisbet bu hilāle rāyeti egri ḥayāl itdüm	ḥaḳīḳat neydüğini anladum māhiyetin dehrüñ civānī ben libāsı fāḥirüm egnümde şāl itdüm	16.		<i>mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün</i>
470	Fethī	Ġazel / 5 beyit	78a	şanemā düşlesem ol la'l-i nebāṭ eksile mi yā şabūr didüm lebūñe āb-ḥayāt eksile mi	fethī-i ḥaste dil-i n'ola gelüp şabr u sükün yā senün serv-i ḳaddünde ḥarekāt eksile mi	?		<i>fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün</i>
471	Ḥayreti	Ġazel / 5 beyit	77b drk.	zülfi baş ḳalurdı sancak çekdi serverler gibi kāküli baş verdi baş aldı dilāverler gibi	ḥaḳ budur inşāf idicek ṭatlusun ey ḥayreti sözde lezzetler virürsin şehid şekkerler gibi	16.	<i>Ḥayreti Divānı (s.693)</i>	<i>fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün</i>
472	Ḥayreti	Ġazel / 5 beyit	77b drk.-78a drk.	geldi irdi çün yine ḳan ḥaber gibi tırāş ey diriğa atdı okın yaşdı yayın göz ü ḳaş	hiç hesābı ḥaddi yok mūlar bitüpdür ḥayreti dem-be-dem aḳsa 'aceb mi gözlerümden ḳanlu yâş	16.	<i>Ḥayreti Divānı (s.406)</i>	<i>fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün</i>
473	Ḥayreti	Ġazel / 6 beyit	78a drk.	āzādelik risālesidür ehl-i 'ışka ḥaṭ	ḥüsnün kemālidür şanemā ḥaṭ ki	16.	<i>Ḥayreti Divānı (s.414)</i>	<i>mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün</i>

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				ķazıdün ey nigār yazıldı meger ğalať	mušťafā ğördüm didi o rabbümü fı ŗüretin ķaťať			
474	Lem'î	Ġazel / 5 beyit	78a drk.-78b drk.	cān virürsem n'ola bir tāze civānuñ yolına kim dūrūr varını ĥarç itmege anuñ yolına	lem'iyā ŗolu ŗunduĝıçün her ayaĝı terk-i ser ķıl yürü var pîr-i muĝānuñ yolına	16. ?		fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
475	Sipihri	Ġazel / 5 beyit	78b	her dil ki dilberi eŗigünĝe ĝubār olur elbetde ol ser-āmedi-i rüzigār olur	ķať'-ı ta'alluķ eyleyen ādem sipihriyā 'isā gibi melekler ile hem-civār olur	17.		mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün
476	Sipihri	Ġazel / 5 beyit	78b	ruĥun ŗem'ine yanan anladı pervānelik zevķın düşen bildi ŗaçuñ zencirine divānelik zevķın	perî peykerlerin ŗehrün ŗalınur yād olanlarla sipihri ŗapmaduñ 'ālemde sen bigānelik zevķın	17.		mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün
477	Sipihri	Ġazel / 5 beyit	78b	bir cāy-ı dil-ĝüşāda dilersen eger ķarār cem' eyleyüp levāzımı sivriĥişāra vār	'aybı budur hemîn bu diyāruñ sipihri olmaz ķarib olanlara dilberleri ŗikār	17.		mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün
478	Sipihri	Ġazel / 5 beyit	79a	āŗüfteler cefā belāzedeleri belālaruz deyr-i cihānda bir ŗoĥbete mübtelālaruz	pervāz-ı āteŗin ile degdük livā-yı yāre ŗimdi sipihri mülk-i ĝama pādīŗālaruz	17.		mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
479	Uşulî	Gazel / 7 beyit	79a	âvâreler felek-zedeler bî-nevâlaruz ‘âlemde bir maḥabbet esîri gedâlaruz	ḥablü'l-metîn-i ḥaḳḳı bulup naḥnu akrebi bizde uşulî şanma ḥudâdan cüdâlaruz	16.	Uşulî Dîvânı (s.193)	mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
480	Ḥayâlî Beg	Gazel / 5 beyit	78b drk.	tâze dâğum kırmızı gül zaḥm-ı tîğün süsenüm bûlbûlidür bu gülîstânun feğân ü şîvenüm	olmadum bir dem selâmet ehli ile hem-nişîn ey ḥayâlî olalı küy u melâmet meskenüm	16.	Ḥayâlî Beg Dîvânı (s.277)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
481	Şevkî	Gazel / 5 beyit	78b drk.	evvel kaşun mişâline itmiş müsevvede yazan hilâl-i şeklini tāk-i zebercede	kimdür dir isen ey yüzi gün şevkî-i ğarîb bir gözi yaşlu yıldızı düşkün felek-zede	16.	Şevkî Dîvânı (s.181)	mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
482	Ḥâverî	Gazel / 5 beyit	79a drk.	anladum çeşmi ne fettân idüğünü kaşından bilinür reh-zen olan niteki yoldaşından	ayun on dördü gibi bir mehe vir gönlünî gel ḥâverî sev güzeli iki yedi yaşından	16.		fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün
483	Muḥîṭî	Gazel / 5 beyit	79a drk.	ḳulle-i kūh-ı 'ademden yaña gel 'anḳaya bak ḳâf-ı 'uzlet içre şol simurğ-ı bî-hemtâya bak	şubḥa dek şebnem gibi (...) ey muḥîṭî gözlerün (...) bak	16. ?		fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
484	Necâtî Beg	Gazel / 5 beyit	79a drk.-79b drk.	devr-i güldür allâh allâh bu ne nâzûğ çâğ olur gül yañağından semen penbe ile ḳan almağ olur	yâra cân virdün necâtî hoş kelâm itdün yine vay ne ḳurtuldun seni kimse dimezdi şağ olur	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.210)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
485	Necâtî Beg	Ġazel / 5 beyit	79b	ķan itse müjeñ la'l-i güher-zāyi ķınarlar mūsā içün olur ya kim 'īsāyî ķınarlar	ķarc itme sözün şimdi güzeller ile necâtî söyler diyü tütî-i şeker ķāyî ķınarlar	15.	Necâtî Beg Dīvānı (s.241)	mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün
486	Necâtî Beg	Ġazel / 5 beyit	79b	lebüñe cân ü dil haţţ-ı semen-bü getürür ki meyün şoĥbetine ādemi ķayġu getürür	ser-i kūyuña alup gelse necâtî gönlin aña benzer ki şifā-ķāneye şayru getürür	15.	Necâtî Beg Dīvānı (s.255)	fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
487	Necâtî Beg	Ġazel / 5 beyit	79b	bir ben degülem ol şaneme mübtelā geķer āşüfte aña şāĥ ü vezîr ü gedā geķer	ey ümmet-i muĥammed esirgen necâtîyi yıllardurur ki ĥāk-i reh-i muştāfā geķer	15.	Necâtî Beg Dīvānı (s.195)	mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün
488	Necâtî Beg	Ġazel / 5 beyit	80a	devr-i ruĥuñda 'āşķa şun la'l-i nāblar gül mevsiminde içilür ince şarāblar	yarun cemālî nûrî güneşden 'ayān imiş sendendürür necâtî bu denlü ĥicāblar	15.	Necâtî Beg Dīvānı (s.209)	mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün
489	Necâtî Beg	Ġazel / 6 beyit	80a	biñ şayd idince yayını bir pehlevān aşar ķaşuñ bu resme gün başına bir kemān aşar	bir gün şaçında boġulur ölür şikeste ĥāl çoklar necâtî kendüzini nāgehān aşar	15.	Necâtî Beg Dīvānı (s.188)	mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün
490	Necâtî Beg	Ġazel / 6 beyit	80a	ķınaruñ ķadd-i yāra nisbeti var eli yufķa velî ĥoş himmeti var	ayaġuña yüzün sürer necâtî eyü varur başında devleti var	15.	Necâtî Beg Dīvānı (s.198)	mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün
491	Necâtî Beg	Ġazel / 7 beyit	79b drk.	dil kesilmez 'ışķ-ı dilberden ķo nāşîĥ sözi kes veh kim bu ĥvāb-ı	ey necâtî 'āşķ olanlarda neyler ārzü kendünġi daġıtma	15.	Necâtî Beg Dīvānı (s.295)	fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				eceldür olıma mâni' mekes	cem' olmaz hevâ ile heves			
492	Necâtî Beg	Ġazel / 6 beyit	80a drk.	doldur var iken sâkî yâkût-ı revândan ħaz çün 'ömr degül bâkî al kût-ı revândan ħaz	ol kıdd-i ħırâmâna 'arz itme necâtî ruĥ kim serv-i bahâr itmez evrâk-ı ħazândan ħaz	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.303)	mef'ûlû mefâ'ilûn mef'ûlû mefâ'ilûn
493	Necâtî Beg	Ġazel / 7 beyit	80a drk.-80b drk.	şol ki tecrid olıma tâc ü kabâdan geçemez ĥalka-i bezm gibi ehl-i riyâdan geçemez	sâkîyâ câm-ı maĥabbetde necâtî- i levend bâdeden geçdi leb-i rûĥ-fezâdan geçemez	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.283)	fe'ilâtûn fe'ilâtûn fe'ilâtûn fe'ilûn
494	Sûzî	Ġazel / 6 beyit	80b	demî ĥoş gör ki dehrün lu'beti vâ bu deyrün dürlü dürlü şüreti vâ	yetiştî birlige dilberle sûzî ĥarim-i vaşl içinde vaĥdeti vâ	16. ?		mefâ'ilûn mefâ'ilûn fe'ülûn
495	Lâmi'î	Ġazel / 5 beyit	80b	gölâcuĥ la'l-i yâra nisbeti var dili yufka velî ĥoş himmeti var	elinden lâmi'î ķomaz ayaĥı müdâm olsun başında devleti var	16.		mefâ'ilûn mefâ'ilûn fe'ülûn
496	Şem'î	Ġazel / 5 beyit	80b	cemâlün şem'inün germiyyeti var beni yakmaĥa benzer niyyeti var	muķâbil olalı ol âfitâbe mehün gün gibi şem'î şöhreti var	16.	Şem'î Dîvânı (s.158)	mefâ'ilûn mefâ'ilûn fe'ülûn
497	Revânî	Ġazel / 5 beyit	81a	yüzüne âfitâbuĥ nisbeti var saĥa yirden göge dek minneti var	güneş yüzölölere içti toluyı revânîninün 'aceb germiyyeti var	16.	Revânî Dîvânı (s.231)	mefâ'ilûn mefâ'ilûn fe'ülûn
498	Edirneli Nazmî	Ġazel / 5 beyit	81a	ķapuĥa ki âsumânün nisbeti var özine gör ne 'âlî himmeti var	olursa daĥı nazmî sırr-ı 'ışķuĥ dime fâş ide ĥayra ĥayreti var	16.	Edirneli Nazmî Dîvânı (s.993)	mefâ'ilûn mefâ'ilûn fe'ülûn

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
499	Zâtî	Ġazel / 5 beyit	81a	seg-i kuyun baña da veh dese rûhum sevinür bir gedâya bir ulu itse terahhüm sevinür	zâtiyâ ben niçesi ağlamayayın her dem bendenün ağladığum görse efendim sevinür	16.	Divanda yer almamaktadır.	fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün
500	Necâtî Beg	Ġazel / 5 beyit	80b drk.	baña yarun yanağı vü lebi vü kıaddi yeter üzül ey gül açıl ey gonca yıķıl ey 'ar 'ar	gice gündüz işidür âh-ı fıġân eyledüğüm hiç bir kerre dimez hasta necâtî neyler	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.190)	fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün
501	'Aṭâ	Ġazel / 5 beyit	80b drk.	göremez bâd-ı şabâ râh-ı ġubârından eşer hâk-i pâyına irişdüm diyü şavurur eşer	ķan ile çıkısa cigerden n'ola peykânı 'aṭa bedene cân neyile girdise anuñla çıkar	16.		fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün
502	Şem'î	Ġazel / 5 beyit	80b drk.-81a drk.	'alem-i âteş-i âhı dikelüm eflâke sürelüm rüy-i niyâzi dil ü cân den hâke	şem'iyâ âteş-i hasretle seni hâk eyler âb-ı vaşl irmez ise bu dil-i âteşnâke	16.	Şem'î Dîvânı (s.225)	fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün
503	Şem'î	Ġazel / 7 beyit	81a drk.	ġâfil olma ey melek âhum okundan kıl hâzer kim tokuz kıat cevşen-i eflâkden eyler güz er	görinen encüm degül ey mâh-rû kevn ü mekân âteş-i âh-ı dil şem'iden oldu pür-şerer	16.	Şem'î Dîvânı (s.165)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
504	ķahri ?	Ġazel / 5 beyit	81b	cihânun yoġ u varı'çün ne ġamdur gel ey 'âşık cihânda dem bu demdür	yüri var kuy-i yâre ķahri yüz sür maķâm-ı 'âşıkân beytü'l hârâmdur	?		fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
505	Delîlî	Ġazel / 6 beyit	81b	çün hırâman seyr ide ol serv-i kıadd gülrâda kıaddini görüp hacâletden kıala gülrâda	ey delîlî âferin ol la'le kim yüz ġunc ile ġoncaveş çâk-i ġiribân eyledi ġüftârda	16.		<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
506	Delîlî	Ġazel / 7 beyit	81b	dil şaçun ġibi dem- a-dem bî-karâr olmak neden 'âkı-ı tırran ġibi her dem târ-u-mâr olmak neden	la'l ü yakut akıpdur ġözden delîlî dem- be-dem leblerün devrinde la'l-i âbdar olmak neden	16.		<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
507	Ṭâlî'î	Ġazel / 6 beyit	82a	ġeh şehâb-ı zülfîn açup âfitâbın ġösterür ġeh döner hicrân şebinde mah-tâbın ġösterür	ṭâlî'î ġördüm seg-i küyunla şeh-r-i yâr ider halka ya'nî itlerünle intisâbın ġösterür	15.	<i>Ṭâlî'î Türkçe Divânı (İnceleme-Tenkitli Metin-Açıklama ve Notlar) (s.99)</i>	<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
508	Revânî	Ġazel / 5 beyit	82a	şoġbetde kıocalar diyü ol müy- meyânı 'âşıklarınun bir kıla döndi yine cânı	ebrünî revânî n'ola yalvarup öperse 'âdetdür öperler ġüzelüm çünkü kemânı	16.	<i>Revânî Divânı (s.424)</i>	<i>mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün</i>
509	Mesîġî	Ġazel / 5 beyit	82a	ġüci çoġ eyler kaşun kemânı çekdi nice kez miskînler ânı	ṭab'î mesîġî deryâya benzer bir dildür anda ġüyâ zebânı	15.	<i>Mesîġî Divânı (s.298)</i>	<i>müstef'ilâtün müstef'ilâtün</i>
510	Ĥamîdî	Ġazel / 5 beyit	81b drk.	ġördi bir şaçlı perî ġözüm bugün ġammâmda benzemez ġür u melek billâh anâ endâmda	ey ġamîdî zülfveş yüzinde ol râķîbî bî-dîn ma'nide kâfirdür ammâ şüretâ islâmda	15. 16. ?		<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
511	Hâverî	Ġazel / 6 beyit	81b drk.	gel külâhundan çıkâr habs itme göster kâkülün boynuna dîvânenün bend olmak ister kâkülün	hâverî gün geldüğince niçe gam-gîn olmasın kara bahtumdan giceler gibi ister kâkülün	16.		<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
512	Gülâmî	Ġazel / 5 beyit	82a drk.	tâ ki çıkdı mülket-i 'oşmân içinde bir çerâğ urdu küffâr ehlinün bağrına çünkü tâze dâğ	bu gulâmî cân ile dâ'im du'â kılmahtadır hağ te'âlî eylesün dâ'im belâlardan ırâğ	16.		<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
513	Mesîhî	Ġazel / 5 beyit	82a drk.	bend-i zülfünle şehâ biz boynı bağlu çâkerüz kullarun içinde bu 'unvân ile ser- defterüz	bu ulu nimet degül midür mesîhî bize kim fağrumuzla bunca ebkâr-ı ma'ânî beslerüz	15.	<i>Mesîhî Dîvânı (s.179)</i>	<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
514	Figânî	Ġazel / 5 beyit	82a drk.-82b drk.	câ-be-câ ey şim- ten cismümde dâğ kılup feşân atlas-ı derd üstine altun beneklerdür hemân	ey figânî dün gice sevdâ-yı zülf-i yâr ile dûd-ı âhum başın alup göklere oldu revân	16.	<i>Figânî ve Dîvânçesi (s.93)</i>	<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
515	Sa'dî	Ġazel / 5 beyit	82b	hoş gelür 'uşşâka cevr ile cefâ cânândan pes ne ma'niden şikâyet eyleye cânândan	gerçi kim lâyıf degilsün luğf-ı yâre sa'diâ rahm idüp n'ola eger yâd eylese ihşândan	15. 16. ?		<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
516	Ṭâlî'î	Ġazel / 5 beyit	82b	pâdişâhum nem ola ol ulı dergâha yarar cândan özge nesi	âşikâr avla yûri şîr gibi âhûları sinje pusa yürimek ṭâlî'-i rübâha yarar	15.	<i>Ṭâlî'î Türkçe Dîvânı (İnceleme-Tenkitli Metin-Açıklama ve Notlar) (s.104)</i>	<i>fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				var ola kuluñ şâha yarar				
517	Cemâlî	Ġazel / 5 beyit	82b	her kaçan kim hâli ol yârûñ yanağın yaşıdanur güyyîyâ pervânedür düşmiş çerâğın yaşıdanur	var ise devlet cemâlî dünyede şol başda hâba varmışdur cebînün ayâğın yaşıdanur	15. 16. ?		fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
518	Ġahri ?	Ġazel / 5 beyit	83a	'âşıkun göz açup her dem cemâlî yâre bak 'ârifün vahdeti bağına gir gülzâra bak	pâ-bürehne baş açuk küyında göricek nigâr didi billâhi görün şol kağrıyî hün-hâra bak	?		fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
519	Rağîkî	Ġazel / 5 beyit	83a	sen perînün nâr-ı âhumdur yağan hammâmını kubbe-i minâsına çeşmüm koyupdur cânını	göl şuyun sende rağîkî ol kalenderveş trâş yâr ile itmek dilerseñ hacılar bayramını	16.		fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
520	Ahmed Pâşâ	Ġazel / 5 beyit	83a-83b	çün dil-i miskîni zülfün kıldı sevdâ-yı mizâc ey müferrih-leb buyur şehd-i şifân ile 'ilâc	ahmedi dervîşi çün oldu gedâ-yı küy-ı yâr 'âlemün sultânıdur bî ihtiyâc-ı taht u tâc	15.	Ahmed Pâşâ Divânı (s.172)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
521	Ġahri ?	Ġazel / 5 beyit	82b drk.	nice bir akıdalum yaşıımızı âb gibi sen varup seyr idesin 'âlemi mehtâb gibi	yine ol şevk-i harâbatı kenâr itmek için kağriyâ ağlayayın yaşıımı seylâb gibi	?		fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün
522	Şürî	Ġazel / 5 beyit	82b drk.-83a drk.	cihânda hep mestlik sâğar-ı peymânenen geldi	geçüp dile melâmetden kabâ-yı tâc-ı 'izzetden	16.		mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				oluban döndürdi dil nergis-i mestânenen geldi	belâ tâcın urınmak şûri-i divânenen geldi			
523	Şiyâbî	Ġazel / 5 beyit	83a drk.	şevâb-ı hacc itmekden şafân var ise ey dilber dil-i 'uşşâkı incitme ri'âyet eylegil ekşer	şiyâbî ile şevâb itmek dilersen ey şeh-i 'âdil dehâ vü hüsnünde görüp kıl nâzûk iken bihter	16.		<i>mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün</i>
524	Şûrî	Ġazel / 5 beyit	83a drk.-83b drk.	şeh-i mülk-i cünûnam kayd-ı âlemden ferâğum var ne mîrûm ne vezîrûm vezâretüm ne otâğum var	saña şor kusûr-ı şûfî meydânımız aşa şûrî benüm cennet gibi muķârin hoş tarağum vâ	16.		<i>mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün</i>
525	Fiğânî	Ġazel / 5 beyit	83b	âbdâl-ı dil ki kendüyi zeyn itdi dâğ ile bâzâr-ı 'ışka cerre gelüpdür çerâğ ile	el virmedin bu sâķi-i devrân fiğâniyâ bezm-i cehâletde yıkıdı beni bir ayağ ile	16.	<i>Fiğânî ve Divânçesi (s.105)</i>	<i>mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün</i>
526	Bursalı Raķmî	Ġazel / 5 beyit	83b	yâr-ı engüşt leb-i la'l-i şeker-ğand içre benzer ol çüb-ı nebâta ki ol kıand içre	raķmî bir şüh-ı 'acem sevdi lebi şevkiyile dâsitân oldu ne çâre o semerķand içre	16.	<i>Bursalı Raķmî Divânı (s.272)</i>	<i>fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>
527	Ġahri ?	Ġazel / 5 beyit	83b	bir alay 'âşıkuz dildârımız yok belâlî bülbülüz gülrârimuz yok	ezel câmında olduñ mest-i emr-i kâr anun'çün ķahriyâ hüşyârimuz yok	?		<i>mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün</i>
528	Emrî	Ġazel / 5 beyit	84a	yârsuz bu cihânda n'eylersin	çünkü 'âşık degülsin ey emrî	16.	<i>Emrî Divânı (s.220)</i>	<i>fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün</i>

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				serv yok bûsitânda n'eylersin	söyle küy-ı fülânda n'eylersin			
529	Mesîhî	Ġazel / 5 beyit	84a	dehânun işbu çeşm-i hürde-bine ne yüzden görüne yâ rabbi yine	mesîhî haţ görüp yüzünde didi koma kâfir yayıldı rûm iline	15.	Mesîhî Dîvânı (s.264)	mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün
530	Şûrî	Ġazel / 5 beyit	84a	inlemekdür ney gibi her dem nevâsî 'âşıkun n'eylesün nâlişden özge yok devâsî 'âşıkun	şem'-i rûy-ı şevkine ol bî-vefânun şûriyâ cânını yakmağ imiş bildüm şafâsî 'âşıkun	16.		fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
531	Ġızrî	Ġazel / 5 beyit	83b drk.	gerekmez tevsen çarġ-ı deniden ferâgum var bu 'âlem geşt-güzârında ne çiftüm ne orâgum var	gönjülden dîdeden ġızrî çıkardum âb-ı ġayvânı leb-â-leb ġün-1 eşk ile tolu iki kabâgum var	15. 16. ?		mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün
532	Firâķî	Ġazel / 5 beyit	83b drk.-84a drk.	biġamdillâġ gönjül abdâl olaldan tâze dâgum vâ r cihânun tekyegâhında benüm de bir çerâgum vâ r	ķo minnetsüz ciger ķanın içeyin lâleveş her dem firâķî bezm-i kesretten benüm şimdi ferâgum vâ r	16.		mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün
533	Civânî	Ġazel / 7 beyit	84a drk.	biġamdillâġ ġâmunla sinem üzre tâze dâgum var belâyuz monla yanar ġün gibi rûşen çerâgum vâ r	ferâġat mülkine şâhum n'ola artursa 'unvânun civânî işġâķ sāyebân ġülgün otâgum vâ r	16.		mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün
534	Sühâyî	Ġazel / 5 beyit	84b	iden nezâre verd-i ruġ-i al-i aġmede	başdan saçı ġâmin çek el uzatma	16.		mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				şallı 'aleyh okuya cemâl-i muhammede	ğayrıya irmek sühâyî ister isen 'ömr ü sermede			
535	Sihri	Ğazel / 5 beyit	84b	nâzeninler şehri bir dilber-i zibâ gördüm mümiyândur bâdâmin bâhir ü peydâ gördüm	cân çaker-i çâh-ı zenaḥdâm düşüp sihrî gibi zülf-i bendinde yaturlar niçe şeydâ gördüm	16.		fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
536	Celili	Ğazel / 5 beyit	84b	yine bir derzi güzel sevdi gönül yâresi çok rişte-i zülfine baḡlu yiler âvâresi çok	bin den artuḡ var ola şimdi celilî sürinen yüzi âştârı belürsiz yiler âvâresi çok	16.		fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün
537	Necâti Beg	Ğazel / 3 beyit	85a	dilberâ ḡâl-i lebün râz-ı dehânun kıldı fâş nitekim esrâr-ı ḡaybı noḡta-i remmâl açar	şâd olur olsa necâtî işigünde pây-mâl ehl-i dünyâ gibi kim gönlini rûy-ı mâl açar	15.	Necâti Beg Divânı (s.245)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
538	Necâti Beg	Ğazel / 7 beyit	85a	şol goncalar ki la'lün anup aḡzın açalar bâd-ı şabâ irişi şî'b gelüp aḡzına çalar	bezm-i belâda ḡaddümi ceng eyledi diyü çokdan bu derd-mend necâtî anı çalar	15.	Necâti Beg Divânı (s.226)	mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
539	Necâti Beg	Ğazel / 5 beyit	85a	revâ mıdur ki güneş yüzüne kamer diyeler gice ile taşra çıḡarsan daḡı neler diyeler	levend ü müflis ü mey-ḡüre vü fakîr ü ḡakîr necâtiyem umaram daḡı beş beter diyeler	15.	Necâti Beg Divânı (s.216)	mefâ'ilün fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
540	Necâtî Beg	Ġazel / 5 beyit	85a-85b	g��lleri b��d-ı Őab�� ��ande bulursa ya��alar ���� olupdur Őanem�� 'ışığı elinden ya��alar	hele ben g��rd��g��mi y��ra nec��t�� diyeyin nice ola neyleyeler g��yetti bu kim ya��alar	15.	Nec��t�� Beg D��v��n�� (s.249)	fe'ilat��n fe'ilat��n fe'ilat��n fe'ilün
541	Sem��'��	Ġazel / 5 beyit	84b drk.	ne 'ıŐ�� Şabr ider oldum ne 'a��l ile y��rum ne k��r�� başa ilet��d��m ne bell�� b��-k��rum	sem��'�� gibi ben ol b��-hodem ki '��lemde ne keyf ile m��keyyef ne mest �� ��ayr��num	16.		mef��'ilün fe'ilat��n mef��'ilün fe'ilün
542	Nec��t�� Beg	Ġazel / 7 beyit	85a drk.	kendüyi ta'rif idermiş m��Ő�g-i ter ��ks��z oğlan göbeğin kendü keser	dimezim Ő��re h��nerd��r��r vel�� bunc��lay��n Ő��r dimekdür hüner	15.	Nec��t�� Beg D��v��n�� (s.246)	f��'ilat��n f��'ilat��n f��'ilün
543	Nec��t�� Beg	Ġazel / 5 beyit	85a drk.	Şol dil-r��b�� ki '��Ő�� y��zbi�� cef��s�� var ������ ki her cef��s��na bi�� bi�� vef��s�� var	y�� rab ne götürür bu nec��t�� ki her güzel a��a s��ger meger ki mücerreb du'��s�� var	15.	Nec��t�� Beg D��v��n�� (s.225)	mef��'l�� f��'ilat�� mef��'il�� f��'ilün
544	Nec��t�� Beg	Ġazel / 7 beyit	85b	y��r��� cef��s�� ��ayriye derd �� bel�� gelür ben m��btel�� mu��hibbine lu��f u vef�� gelür	misk��n nec��t�� ah urur kendüden gider y��r��� meger ki cennet-i k��y��n a��a gelür	15.	Nec��t�� Beg D��v��n�� (s.271)	mef��'l�� f��'ilat�� mef��'il�� f��'ilün
545	Nec��t�� Beg	Ġazel / 7 beyit	85b	nice bir dil Ő��Őesin seng-i cem��l-i y��r Ő��r gel tera����m k��l ki g���l��m g��rbet içre y��r Ő��r	sen zeb��n olma nec��t�� gerçi kim ����dur g��n��h bi��jini 'ıŐın ��erisin��n bir isti�����r Ő��r	15.	Nec��t�� Beg D��v��n�� (s.260)	f��'ilat��n f��'ilat��n f��'ilat��n f��'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
546	Necâtî Beg	Ġazel / 5 beyit	86a	öykündi nâfe zülfiñe kürkin devürdiler şu 'arızuñı anđı yüzin yire sürdiler	meclisde şişeler gibi miskin necâtinün kan doldurup yüregini boynını burdılar	15.	<i>Necâtî Beg Dîvânı (s.180)</i>	<i>mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün</i>
547	Necâtî Beg	Ġazel / 7 beyit	86a	ey kaşı yay olan beni inletme kıl hazer kim âhum okı na'l- i hilâle ider güzzer	toğrulcağ necâtiden ayruğuna tîriñ allâh bilür ki ĥasta göñülden neler geçer	15.	<i>Necâtî Beg Dîvânı (s.180)</i>	<i>mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün</i>
548	Mağlaşsız	Müfred	86a	oñulur ok kılıç süngü yarası oñulmaz tâ kıyâmet dil yarası				<i>mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün</i>
549	Necâtî Beg	Ġazel / 5 beyit	85b drk.	ĥalkuñ kimisi şüfi kimi mey-perest olur ey ĥvâce bu mu'âmele rüz-i elest olur	olsun necâtî nazmunuñ âvâzesi bülend ki anuñ ĥatında çeng ü ney âvâzı pest olur	15.	<i>Necâtî Beg Dîvânı (s.206)</i>	<i>mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün</i>
550	Necâtî Beg	Ġazel / 5 beyit	85b drk.	güzelde murâd ân olur endâm degüldür keyfiyyet olur meyde ġarağ câm degüldür	zülfi ü ruĥı şeydâsına kimse diye bilmez kim dün ü günü ĥadr ile bayram degüldür	15.	<i>Necâtî Beg Dîvânı (s.252)</i>	<i>mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün</i>
551	Necâtî Beg	Ġazel / 9 beyit	86a drk.	yara neyler 'arızuñda ey boyı serv-i revân bir elifdür ol 'ızaruñ ortasında bî-gümân	yara ne eyler 'arızuñda ey boyı serv-i revân kendü kendünden necâtî ĥab'ın eyler imtiĥân	15.	<i>Necâtî Beg Dîvânı (s.409)</i>	<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
552	Necâtî Beg	Ġazel / 7 beyit	86a drk.-86b drk.	ħaııı-ı ruħ-i yâr maħabbet ecelidür ġâfil yürüme aç gözüñi ġün ġicelidür	maħbûb u meye tevbe idem dirse necâtî inanmayasuz sözine zîrâ ki delidür	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.207)	mef'ûlû mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün
553	Hilâlî	Neşir	86b-87a			16.		
554	Necâtî Beg	Ġazel / 5 beyit	87a	cânımı virür idüm büse-i cânâna 'ivaż mümkün olsa yaradılmışda eger cânâ 'ivaż	dil virüp vuşlat umar ise necâtî heyhât kimse gördün mi vire âteş-i süzâna 'ivaż	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.302)	fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün
555	Necâtî Beg	Ġazel / 7 beyit	86b drk.	ķaşunla kirpüğün elbette cânı gözlerler şan iki atıcılardur nişânı gözlerler	necâtî diyü nighbân ĥâzır olmaya kim felek ferişterleri cümle anı gözlerler	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.243)	mefâ'ilün fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün
556	Necâtî Beg	Ġazel / 7 beyit	87a drk.	ġamzeler kim cân eline tîr ü müġġân yaġdurur benzer ol tatara kim siħr ile bārân yaġdurur	ey necâtî kilk-i gevher-bârûna kıymet mi var dürr olur her ķatre kim ol ebr-i nişân yaġdurur	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.236)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
557	Necâtî Beg	Ġazel / 7 beyit	87a drk.-87b drk.	n'ola bî-mihr ise dilber biħamdillâħ ki meh-rûdur şol deñlü şöħreti var kim hemân bir şehr bir odur	necâtî baħr-i eş'arun nedendür pür-güher bu ĥod selâsetde leķâfetde hemâna bir içim şudur	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.262)	mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün
558	Necâtî Beg	Ġazel / 6 beyit	87b	ķocmaġa el virmeyen serv-i dilârâdan n'olur a benüm a	rind-i ser-meste naşîhat ĥalk içinde eyleme vâ'izâ ĥüşyâr isen	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.244)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				sevdüğüm kırık temâşâdan n'olur	şoğbetde gavgâdan n'olur			
559	Necâtî Beg	Ġazel / 5 beyit	87b	ġam-ı cânâneyi her cân götürmez ki degme memleket sulţân götürmez	necâtî bezm-i hâş ü cür'a-i dost bu ululukları devrân götürmez	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.285)	mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün
560	Necâtî Beg	Ġazel / 5 beyit	87b	dem olmaz kim feleklerde melekler âhdan kırılmaz beni yakdın günâhum ne be hey allâhdan kırılmaz	kara başına şüfînün ne günler geldi hüsniünden necâtî şeb-rev olanlar kimdir mâhdan kırılmaz	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.281)	mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün
561	Necâtî Beg	Ġazel / 5 beyit	88a	ey rind-i harâbât beni 'âr gerekmez mest-i mey-i 'ışık olana inkâr gerekmez	olsa yalnız diyü necâtiyi uşanma bu 'ışık tarîkinde hevâ-dâr gerekmez	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.276)	mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün
562	Necâtî Beg	Ġazel / 7 beyit	88a	yâ rab ol serv-i nâzî kim sevmez veyli 'ömri dirâzî kim sevmez	çün necâtî makâm ola dem-sâz nağme-i şâh-nâzî kim sevmez	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.293)	fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün
563	Necâtî Beg	Ġazel / 7 beyit	88a-88b	şevk-i ruhsârınla dil zülf-i dü-tâdan kırılmaz ârzü-yi genc idenler ejdehadan kırılmaz	havf ider şanma mağalleninde necâtiden rakîb pâdişâhum bellüdü kim seg gedâdan kırılmaz	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.283)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
564	Necâtî Beg	Ġazel / 7 beyit	87b drk.	devr-i meclis ki bugün zevk u şafâ hürmenidür el açın vakt-i şabûh oldu du'â hürmenidür	şükkr allâha necâtî yine bir dânedürür pâdişâh işigi gerçi zürefâ hürmenidür	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.214)	fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
565	Necâtî Beg	Ğazel / 5 beyit	87b drk.-88a drk.	luṭf idersin sen gelürsen mürde cisme cân gelür nâme yazup gönderirsen bendeye 'unvân gelür	rişte-i nazma naşihat dürlerin düzdün velî ey necâtî dilbere ol sözlerün yalan gelür	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.255)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
566	Necâtî Beg	Ğazel / 5 beyit	88a drk.	saña ancaḳ kamer çâker degüldür güneş daḫı aña benzer degüldür	cihân-ı pire-zâle baş hoşanlar necâtî er degüldür er degüldür	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.224)	mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün
567	Necâtî Beg	Ğazel / 7 beyit	88a drk.-88b drk.	her kaçan bād ile zülfi-i 'anber-efşân şarmaşur dil perişân olı başlar rişte-i cân şarmaşur	ey necâtî yirde gökde bir belâsuz bal yok mâh-ı tâbâna şehâb ü gence şu'bân şarmaşur	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.265)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
568	Necâtî Beg	Ğazel / 5 beyit	88b	ğidâ-yı cân gerek ehl-i dil olana şeksüz güzelsüz olmazuz oluruz etsüz etmeksüz	necâtî yüregünî karşu tüt belâ okına ki saña dimeyeler yüri bire yüreksüz	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.285)	mefâ'ilün fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün
569	Necâtî Beg	Ğazel / 5 beyit	88b	maḥmûr gözler olalı mest-i şarâb ü nâz her güşede benüm gibi biñ var ḫarâb-ı nâz	başı ayağı oldı belürsüz necâtinün sâķi meger ki itdi ayazınun abın âz	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.288)	mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
570	Necâtî Beg	Ğazel / 7 beyit	88b-89a	kanlara döndi göz yaşı ey bî-vefâ yetiş bir dürlü daḫı oldı begüm mâcerâ yetiş	hep ümmet-i muḥammed olanlar esirgedi vaḳtidürür necâtiye gel muştâfâ yetiş	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.300)	mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
571	Necâtî Beg	Ġazel / 5 beyit	89a	h��k-i p��y��n t��tiy��- yi d��de-i h��n-b��r imiş ��amd��llill��h kim görecek g��zler��m��z var imiş	b��seni görmez nec��t�� kendüye layık vel�� ey lebi sükker ne ��are c��ndur[ur] umar imiş	15.	Nec��t�� Beg D��v��n�� (s.297)	f��'il��t��n f��'il��t��n f��'il��t��n f��'ilün
572	Nec��t�� Beg	Ġazel / 5 beyit	89a	c��n��m�� virür idüm b��se-i c��n��n�� 'iv��z mümkin olsa yaradılmışda eger c��n�� 'iv��z	dil virüp vuşlat umar ise nec��t�� heyh��t kimse g��d��n�� mi vire ��teş-i s��z��n�� 'iv��z	15.	Nec��t�� Beg D��v��n�� (s.302)	fe'��l��t��n fe'��l��t��n fe'��l��t��n fe'��l��n
573	Nec��t�� Beg	Ġazel / 5 beyit	89a-89b	benüm sev��m ne virür sende himm��t olmay��ca��k neye yarar iki başdan ma��habbet olmay��ca��k	nec��t�� ayağı tozn get��rime��d��n ele ��n ne müşkil olur imiş başda devlet olmay��ca��k	15.	Nec��t�� Beg D��v��n�� (s.313)	mef��'ilün fe'��l��t��n mef��'ilün fe'��l��n
574	Nec��t�� Beg	Ġazel / 7 beyit	88b drk.	��amzesine ��eşm-i h��v��b-��l��d-�� dilber yaşdanur bir dil-��ver gibi kim yatdu��k��a ��an��er yaşdanur	��aş��n ile z��lfin��i görüp du'��lar itmege bu nec��t�� r��z �� şeb mihr��b �� minber yaşdanur	15.	Nec��t�� Beg D��v��n�� (s.237)	f��'il��t��n f��'il��t��n f��'il��t��n f��'ilün
575	Nec��t�� Beg	Ġazel / 6 beyit	89a drk.	cedvelden inen çıkma ki perg��ra ��ekerler ��o��rı yolına gitmeyen�� d��ra ��ekerler	g��l devrid��r��r sar��oş olunca bu nec��t�� ��aclet ra��am��n cebhe-i h��ş-y��ra ��ekerler	15.	Nec��t�� Beg D��v��n�� (s.203)	mef��'��l�� mef��'il�� mef��'il�� fe'��l��n
576	Nec��t�� Beg	Ġazel / 7 beyit	89a drk.	işigün yaş��m ile hem-dem��d��r ��alib ol ka'bedür bu zemzem��d��r	��fer��nler nec��t�� ��ab'��n�� kim tarz-�� eş'��rda m��sellem��d��r	15.	Nec��t�� Beg D��v��n�� (s.186)	fe'��l��t��n mef��'ilün fe'��l��n

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
577	Necâtî Beg	Ġazel / 5 beyit	89b	hoşdurur dilde hayâl-i la'l-i cânân beslemek yaraşur zîrâ sifâl içinde reyhân beslemek	yârdan yevmî gam umarsa necâtî n'ola kim 'âdet-i meşhûrdur kûlını sultân beslemek	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.331)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
578	Necâtî Beg	Ġazel / 5 beyit	89b	çeksün belâlu bûlbûlün ey gül belâlaruñ her hâra hem-dem ol yûri sûrsün şafâlaruñ	bigâne gibi bakduğun oldur necâtiye kim var hezâr bencileyin âşinâlaruñ	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.327)	mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
579	Necâtî Beg	Ġazel / 7 beyit	89b-90a	şâh-ı güldür sinem üzre zaḥm-ı şemşîrün senün goncalar zeyn eylemiş eṭrâfına tîrün senün	oğlan oyuncağına döndi necâtî 'ışḳ-ı pâk hey necâtî böyle mi ta'lîm ider pîrün senün	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.336)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
580	Necâtî Beg	Ġazel / 7 beyit	90a	faşl-ı bahârdur heves-i sebze-zâr idün bir lâle-çihre ile mey-i hoş-güvâr idün	bir yıl idi ki gül gibi pinhân idi ḳadeḥ vaḳtidürür necâtî gelün âşikâr idün	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.340)	mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
581	Necâtî Beg	Ġazel / 5 beyit	90a	ḳulıyuz ḳulı melek yüzlü melik- zâdelerün lebi gonca beli ince yañağı sâdelerün	daḥı çok başlu olur zülfî ḳaşîr olduḳca nice ola ḥâli necâtî cigeri sâdelerün	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.341)	fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün
582	Necâtî Beg	Ġazel / 5 beyit	89b drk.	derd ile günde biñ kerre ölmek kime yalan ise baña gerçek	azacuk cânlusan necâtî sen çür'a-i la'l-i yârdan al çek	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.332)	fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün
583	Necâtî Beg	Ġazel / 8 beyit	89b drk.-90a drk.	ben üzümün şuyın severem şüfî dânesin	öldürmege behâne gerekmez necâtîyi yetmez mi bu	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.379)	mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				zîrâ kimi kızını sever kimi anesin	behâne ki sen bî- behânesin			
584	Necâtî Beg	Ġazel / 9 beyit	90a drk.	dirler lebüne halk mesiĥâ küçücükden kim oldu mesiĥâ gibi güya küçücükden	ol hoşka-dehen 'ışkuñı fâş itdi necâtî kim gizlü haberler olur ifşâ küçücükden	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.388)	mef'ûlû mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün
585	Necâtî Beg	Ġazel / 4 beyit	90a drk.-90b drk.	ey gönül ağıyar olana yâr dirsen bilmezin bî-vefâ dilberlere dildâr dirsen bilmezin	ben necâtîyem güzel sevmek olupdur şan'atüm sen mu'allim 'âşık-ı bî-kâr dirsen bilmezin	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.375)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
586	Necâtî Beg	Ġazel / 5 beyit	90b	cemâlün muşhafı haqqı mübârek fâldür zülfün yâ tavûsi mürekeble yazılmış dâldür zülfün	necâtî her müselmânun görür kaydını ol kâfir baña geldükçe her dâ'im işi ihmâldür zülfün	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.328)	mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün
587	Necâtî Beg	Ġazel / 8 beyit	90b	ağlar dimiş beni leb-i ĥandâna benlerün bilsem niçün şehâdet ider kana benlerün	itdüklerin necâtiye bir kâfir itmeye hâşâ ki benzer ola müselmâna benlerün	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.319)	mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
588	Necâtî Beg	Ġazel / 6 beyit	90b	didiler dost şaňa yâr ola didüm dağı yeg münis ü hemdem ü dildâr ola didüm dağı yeg	didiler ol yüzi gülrâr necâtî ġalib gül-i cennet kadarı var ola didüm dağı yeg	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.332)	fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün
589	Necâtî Beg	Ġazel / 5 beyit	91a	ğamzeñ beni helâk ide göre ĥura	çokdur necâtî ğamzeleri şîr merd	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.339)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				gözün turmaya girü gamze kılıcın ura gözün	evet âdem helâk olur bağışından kıra gözün			
590	Necâtî Beg	Ġazel / 6 beyit	91a	bu ġam eyyâmında sâķî bizi hoş-hâl eyledün rûzigâra bâde-i gûlgûn ile âl eyledün	ey necâtî şevk ile her beyt kim itdün rakam sûz-ı dilden dilbere bir nâme irsâl eyledün	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.325)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
591	Necâtî Beg	Ġazel / 5 beyit	91a	gûzelüm hûblar içre saña biz şâh didük ne didük ķullarınız yâricuñ allâh didük	bir nefesdür virelüm yâra necâtî cânı dutalum ġasret ile bir kıtırak âh didük	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.343)	fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün
592	Necâtî Beg	Ġazel / 7 beyit	90b drk.	olmayuben cemâlûne pervâne yanayın yanmayuben fırâķ odına yana yanayın	dâ'im necâtî nâleye âheng ider gönül yâ erganün-ı âh ile efġâna yanayın	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.375)	mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
593	Necâtî Beg	Ġazel / 5 beyit	90b drk.-91a drk.	sen ey ġayâl-i dost gönjülden çıkar mısın dil şehrini yâ şöyle ısuz kıor yıķar mısın	pîr-i muġânı inen öġersen necâtiyâ yoġsa üzüm şuyını böylece şıķar mısın	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.394)	mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
594	Necâtî Beg	Ġazel / 5 beyit	91a drk.	gönjümü sensüz egleyemez serv ile semen serv ü semen gelür baķa tâbüť ile kefen	cân virme çeşm-i dilbere dirsüz necâtiye hey n'oldı şöyle dirsünüz ölsün mi yâ seven	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.398)	mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
595	Necâtî Beg	Ġazel / 5 beyit	91a drk.-91b drk.	câm-ı 'ışkındur dem â dem sırrumı fâş eyleyen nâr-ı şevkındur hemîşe gözlerüm yaş eyleyen	sâlik-i râh-ı hâķikatdûr necâtî kôrķusuz dil-rübâlar 'ışkını kendüye yoldaş eyleyen	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.384)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
596	Necâtî Beg	Ġazel / 8 beyit	91b	'âşık irdi 'îd-i vaşla zâhid eyler dağı şek kimine yemek naşib oldu kimisine emek	zûlfün ucından necâtînün neler çekdüğünü biñ yıl olsa 'ömri biñde birin olurdu demek	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.338)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
597	Necâtî Beg	Ġazel / 7 beyit	91b	her lahza gün yüzine şalar sâye perçemün her gün kemend-i nâz atar âya perçemün	şarmış iken ayağın etegine zûlf-yâr şaldı necâtîyi yine sevdâya perçemün	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.345)	mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
598	Necâtî Beg	Ġazel / 9 beyit	91b-92a	sihr ider reftârda serv-i hürâmânun senün kıl yarar güftârda la'l-i dūr-efşânun senün	diş bilermişsin leb-i şîrin-i yâra vaz gel ey necâtî döymez ol tatluya dendânun senün	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.335)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
599	Necâtî Beg	Ġazel / 7 beyit	92a	ey şabâ zûlf-i nigârı 'anber-efşân eyledün hâk olan bî-dillerün tozin perîşân eyledün	git necâtiden kesil sağlıkla gelme ey rakîb derde dermân eyle dirdüm derde dermân eyledün	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.321)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
600	Necâtî Beg	Ġazel / 5 beyit	92a-92b	bahâr mevsimidür gülîstâna varı görün gülî müşâhede eylen cemâl-i yârı görün	necâtîye çemen-i eyyâmdur uyarşanuz şadâ-yı bülbül ile cânunuz uyarı görün	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.325)	mefâ'ilün fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
601	Necâtî Beg	Ġazel / 7 beyit	91b drk.	bir içim şu umarın hançer-i bürrânundan n'ola bir kez içürürsen ne gider yanuñdan	itlerden bugün ön añdı necâtî seni yâr yine mümtâz olasan gibi hep akrânundan	15.	<i>Necâtî Beg Dîvânı (s.380)</i>	<i>fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>
602	Necâtî Beg	Ġazel / 6 beyit	91b drk.-92a drk.	dost itdüm derd-i cânı çünkü cânân ile ben bilmiş ol kim düşmanın ölince dermân ile ben	râstı budur ki rûsvây oldu şon ver dâştum çıkışmadum necâtî âh ü efgân ile ben	15.	<i>Necâtî Beg Dîvânı (s.389)</i>	<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
603	Necâtî Beg	Ġazel / 6 beyit	92a drk.	göricek yârın elde oķu yasın benüm çün hâce başla oķu yâ-sîn	eger ben âyet'ül kürsi okursam ne mümkündür beni sen okuyasın	15.	<i>Necâtî Beg Dîvânı (s.400)</i>	<i>mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün</i>
604	Necâtî Beg	Ġazel / 6 beyit	92b	dil kebâb ü ķabağum yaşı mey-i nâb gerek lâ-cerem 'ayş-ı müdâm itmege esbâb gerek	şekkerün başına şu ķoydı zülâli lebinün nideyin ķandi necâtî başa cüllâb gerek	15.	<i>Necâtî Beg Dîvânı (s.333)</i>	<i>fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>
605	Necâtî Beg	Ġazel / 7 beyit	92b	elḥamdülillâh eyledi terk-i cefâ ḥaṭuñ yazdı nigîn-i la'lüne naķş-ı vefâ ḥaṭuñ	âzâd olur ḥaṭ ile ķul olan necâtiyâ âzâde yürür iken ider mübtelâ ḥaṭuñ	15.	<i>Necâtî Beg Dîvânı (s.318)</i>	<i>mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün</i>
606	Necâtî Beg	Ġazel / 5 beyit	92b-93a	gönül ger ķul isen bir şâh ile ol belâyâ şabr ķul allâh ile ol	eyâ şüfî ķalenderdür necâtî ögünmez manşib ile câh ile ol	15.	<i>Necâtî Beg Dîvânı (s.352)</i>	<i>mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün</i>
607	Necâtî Beg	Ġazel / 5 beyit	93a	zâhidâ ka'beye dayanma gel ey gevden gel	ḥâlet-i 'ışķı necâtiye danışdum didi kim her cefâ-kâra gönül	15.	<i>Necâtî Beg Dîvânı (s.350)</i>	<i>fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				cân ü dil pîş-keş it ışığıne evden gel	virmeylem oğlan gel			
608	Necâtî Beg	Ğazel / 5 beyit	93a	bugünden irteye ğama olma gönül melûl gökden ne yağdı kim anı yir itmedi kabûl	bâd-ı fenâ ğubârın tâ kim şavurmaya var ey necâtî küyına hasret yaşı ile öl	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.346)	mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
609	Necâtî Beg	Ğazel / 5 beyit	93a-93b	çün tevbelüsen isteme ey dil şarâb- ı âl sâkî sözünü şıma ayağı elüne al	bayram irişdi her kişi beg gibi şadumân miskîn necâtî mu'tekif-i ğüşe-i melâl	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.348)	mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
610	Necâtî Beg	Ğazel / 7 beyit	92b drk.	gerçi gül-zâr-ı cihânda gül olur hâra yakın hağ ırağ eylesün andan ki ola ağvâra yakın	lebi şevki iledür zülfe necâtî gönlin beli tiryâk olıcağ varsa olur mârâ yakın	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.397)	fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün
611	Necâtî Beg	Ğazel / 6 beyit	92b drk.-93a drk.	ey hâtır-ı âşüfte şol iki gözüm aydın cân gibi gönül şehrîne gelmiş gözün aydın	şî'rinde ruğun vaşfını itdükçe necâtî mecnû'a-i gül gibi olur sözleri rengin	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.377)	mef'ûlû mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün
612	Necâtî Beg	Ğazel / 5 beyit	93a drk.	lâle yakdı cigerini gül-i hândânun içün servler kesdi kolın kadd-i hırâmânun içün	ey necâtî gözün aç al ayağı toprağını tütüiyâ ister isen çeşm-i cihân- bânun için	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.401)	fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün
613	Necâtî Beg	Ğazel / 5 beyit	93a drk.-93b drk.	koğul ey bağ-bân büy-i vefâ gülden ırağ olsun hezârân bülbül	necâtî mest-i 'ışkam ben benüm 'ağ ile işüm yok bir iki kez aña	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.397)	mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				ölürse kayurmaz kendü şağ olsun	didüm hele benden ırağ olsun			
614	Necâtî Beg	Ġazel / 7 beyit	93b	ġâret-i dîn iden ancak zûlf-i 'anber-bû degül ħaţţ u ħâlün daĥı kâfirlerdürür bir bu degül	ey necâtî çün ola mecnûna hem-dem bir ġazâl baňa ne içün âşinâ ol gözleri âhü degül	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.351)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
615	Necâtî Beg	Ġazel / 7 beyit	93b	âsumâniler geyüp ġün gibi mâhum ġitme ġel ġöklere boyanmasun feryâd ü âhum ġitme ġel	ben necâtî rûz-ı şeb derdünî irürdüm taleb ben elümle itdüm baňa ġitme ġünâhum ġitme ġel	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.347)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
616	Necâtî Beg	Ġazel / 7 beyit	94a	mevsim-i nev-bahârî gözleyelüm bâde-i ĥoş-ġüvârı gözleyelüm	ġulġuli şîşenün baş ağrısıdur sâġar-ı bî-ĥumârı gözleyelüm	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.370)	fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün
617	Necâtî Beg	Ġazel / 6 beyit	94a	işġünden yüzüm dönerse dönsün bir yaňa kıblem kapuňa doġru ġeldüm ben senün a ka'bem a kıblem	şikâyet eylemiş diyü yeter öldür necâtîyi aňa itdüklerün sen de n'ola bir kez aňa kıblem	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.356)	mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün
618	Necâtî Beg	Ġazel / 6 beyit	94a-94b	zaĥm-ı firâġ oñulmuş u ġitmişdür ey şanem tîrünle sîne birlige bitmişdür ey şanem	ġül ruhlarında sünbülün âşüfte ġoreli miskin necâtî 'aĥlı daġıtmışdur ey şanem	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.362)	mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
619	Necâtî Beg	Ġazel / 5 beyit	93b drk.	sûz-ı dil beñzüm şarardur ey yaňaġı erġavan	kaşınun yayı ele ġirmez tutun ġirpik oġın	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.392)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				ğalibâ bu vech ile küyünde olmaz za'ferân	toğru tutulmayıcak egri bulunmaz bi-gümân			
620	Necâtî Beg	Ġazel / 3 beyit	93b drk.	zülfi 'anber-bâr ile yâr ister örte ruhların hiç ola mı şem'-i rûşen perde-i şebde nihân	ey necâtî şekk ider 'âlem vücûdunda senün varlığıñ 'anķa gibi bir ad olmuştur hemân	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.393)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
621	Necâtî Beg	Ġazel / 7 beyit	93b drk.-94a drk.	yâr işigidür gedâya cennet-i me'vâ bugün yâr ile tursun tursun dostlar dünyâ bugün	ey necâtî hânçer-i hûn-rîz-i yâra teşneyüz şudan artuğ nesne çekmez gönjümüz ka'â bugün	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.406)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
622	Necâtî Beg	Ġazel / 6 beyit	94a drk.	yûri ferzâne isen cânib-i cânâna deġin n'ola pervâne isen şem'-i şebistâna deġin	dimedün râzı necâtî ile fâş eylemedi geçmeyince güzelüm ġamzen okı câna deġin	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.407)	fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün
623	Necâtî Beg	Ġazel / 7 beyit	94a drk.-94b drk.	neşât u 'işreti ne eyler ġamunla hem-dem olan kapunda cennetün adın anar mı âdem olan	ecel gelüp sefere nevbetündürür diyicek necâtiyâ kara yayadurur müsellemlen olan	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.403)	mefâ'ilün fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün
624	Necâtî Beg	Ġazel / 6 beyit	94b	yolunda kurdı dîdelerüm halka halka dâm şayd ide tâ nazar seni ey kebk-i hoş-hurâm	dilden giderdi ġam gicesinün karanlığıñ sâġar hilâli olsa necâtî kim temâm	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.372)	mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
625	Necâtî Beg	Ġazel / 7 beyit	94b	şâmiler itmesün diyi ikide bir hücum	ölüm işi hâk işidürür andan kim incinür	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.363)	mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				götürdi zülf kâ'idesin yüzden ehl-i rûm	yârı necâtî gayr ile görmekdürür ölüm			
626	Necâtî Beg	Ġazel / 7 beyit	94b-95a	mey-gün lebün hayâli ile kan akar yaşum kim didi tîr-i gamzeñe kim kana kar yaşum	âhum tütünü göklere çıkdı necâtîyâ bir demde eyledi sefer-i baħr ü ber yaşum	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.371)	mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
627	Necâtî Beg	Ġazel / 7 beyit	95a	gözümde 'aks-i cemâlün bahâra benzetdüm yaşum bahârda taşmış pıñâra benzetdüm	öğersen ol ruħı ög kim necâtî vaşf ideli beyân varaklarını lâle-zâra benzetdüm	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.369)	mefâ'ilün fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün
628	Necâtî Beg	Ġazel / 5 beyit	95a	her gün ol gül- ruhları bağ-ı cinânı gözlerem her gice ol zülfî 'ömr-i câvidânı gözlerem	râhat ü kahrına dehrün baş egüp yalvarmazam ben necâtî himmet- i şâh-ı cihânı gözlerem	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.371)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
629	Necâtî Beg	Ġazel / 7 beyit	94b drk.-95a drk.	gül yüzündür sünbül-i 'anber- feşânı bilmeyen oldurur cennetde 'ömr-i câvidânı bilmeyen	ey necâtî haţţ u hâl- i zülfe eylesün nazar güzel olup fitne-i âħir zemânı bilmeyen	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.399)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
630	Necâtî Beg	Ġazel / 8 beyit	95a drk.	zülfün gamını 'anber-i sârâya virmez la'lün meyini şâdî-i şahbâya virmez	eglenmege necâtîye necâtîye dîvâr sâyesin gîsü-yi hûr u zülf-i semen-sâya virmez	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.391)	mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
631	Necâtî Beg	Ġazel / 7 beyit	95a drk.-95b drk.	leblerün öpdükçe sâgar acısın cân acısın	âdem olmazmış necâtî kişi göğçek ton ile	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.401)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				kimseler görmüş degül bunun gibi cân acısın	rengi hûb olmak gidermezmiş za'ferân acısın			
632	Necâtî Beg	Ġazel / 7 beyit	95b	yâra ne ey müdde ^{ct} çok çok günâhumdan benüm yüz çevürmez âyine rûy-i siyâhumdan benüm	gözi öğrenmişdürür 'âşıkların öldürmege ey necâtî zûlm gelmez pâdişâhumdan benüm	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.374)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
633	Necâtî Beg	Ġazel / 5 beyit	95b	âteş-i ğamdan yanupdur hâkdür cismüm benüm bil ki şol bir âh-ı âteş-nâkdür cismüm benüm	ey necâtî eyledüm 'ışk ejdehâsını zebün mâr-gîr-i dehr içün tiryâkdür cismüm benüm	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.355)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
634	Necâtî Beg	Ġazel / 5 beyit	95b	gördüm yüzüñi dide-i giryândan el yudum vurdum cigerde kaatre kadar kandan el yudum	la'lün yeter necâtiye dünyâ ve âhîret kevşer şuyu ile çeşme-i hayvândan el yudum	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.369)	mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
635	Ġayâlî Beg	Ġazel / 5 beyit	96a	kan ağladuñ görünce ben 'âşıkı fütâde ey çeşm-i hün- feşânum olsun demün ziyâde	teşbih sâde virmez zinet vire hayâlî rengin edâ gerekdür eş'âr-ı dil- güşâda	16.	Ġayâlî Beg Dîvânı (s.345)	mef'ülü fâ'ilâtün mef'ülü fâ'ilâtün
636	Zâtî	Ġazel / 6 beyit	96a	âl ile dutdı öpdi la'l-i nigârı bâde virse 'aceb mi âhum bezm-i fenâyı bâde	yâ kaşların hilâle teşbih itdi zâtî eksüklük itdi ey meh ma'zûr tut bu râda	16.	Zâtî Dîvânı III. Cild (s.159)	mef'ülü fâ'ilâtün mef'ülü fâ'ilâtün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
637	Faķiri	Ėazel / 5 beyit	96a	Ėamdan helāk olupdur cismüm benüm ziyāde ey sāķi-i maħabbet şun baņa cām-ı bāde	'iŗķuñ meyinden ey meh mest oldu bu faķiri 'aks-i lebün Ėöreliden cām-ı cihān nümāda	16.		<i>mef'ulü fā'ilātün mef'ulü fā'ilātün</i>
638	Necātī Beg	Ėazel / 8 beyit	95b drk.	nice bir ĥün dökeyin [bu] dide-i Ėiryānumdan nice bir besleyeyin Ėamzelerün yanumdan	benüm eş'ardur iden yirümi şaff-ı ni'al okuyan maħlāşumı anlaya dīvānumdan	15.	<i>Necātī Beg Dīvānı (s.403)</i>	<i>fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün</i>
639	Faķiri	Ėazel / 4 beyit	96a drk.	Ėülşende Ėül yüzünçün āh eyleşem ziyāde bülbul kebāb olurdı döne döne hevāda	ķorķar ki düd-ı āhum aña sirāyet ider çerĥ-ı felek anuñ'çün kaçar dönüp hevāda	16.		<i>mef'ulü fā'ilātün mef'ulü fā'ilātün</i>
640	Muħibbī	Ėazel / 6 beyit	96a	olsun tena"um içre ol yār-ı rüy-sāde kalsun belā vü Ėamda bu 'aşık-ı fütāde	Ėülzār-ı ĥüsnuñ içre her gice şubĥ olunca okur muħibbī medĥün bülbulleyin nevāda	16.	<i>Muħibbī Dīvānı (s.1539)</i>	<i>mef'ulü fā'ilātün mef'ulü fā'ilātün</i>
641	Helākī	Ėazel / 5 beyit	96b	ben zār-ı nā-tüvānuñ nerd-i Ėam-ı belāda baĥt kapısı bağlu mümkin degül Ėüşāda	ķavs-i ķuzaĥdan inse tır-i ķazā başuña olĖil helākī dā'im teslīm ile rızāda	16.		<i>mef'ulü fā'ilātün mef'ulü fā'ilātün</i>
642	Kāmī	Ėazel / 5 beyit	96b	derdüm ĥikāyet itsem mecnün-ı nā-murāda kendin koyup benüm'çün ağlardı ol fütāde	oldum Ėazelde kāmī 'allāme-i zamāne şī'rümden itse tañ mı şā'irler istifade	16. ?		<i>mef'ulü fā'ilātün mef'ulü fā'ilātün</i>

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
643	Seyrî	Ġazel / 5 beyit	96b	leylî için ki mecnûn âh eyledi ziyâde od urdı kâinâta murğ uçmadı hevâda	şahrâ-yı 'ışk seyri mecnûn ile şağışımız kim gördi iki şâhı seyrânda bir arâda	16. ?		<i>mef'ûlû fâ'ilâtün mef'ûlû fâ'ilâtün</i>
644	Firâķî	Ġazel / 5 beyit	97a	dil uzatmış leb-i dildâre gonca şabâdan yedi anuñ'çün tabanca	firâķî irsem ol serv-i revâna şarılısam şarmaşık gibi boyınca	16.		<i>mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün</i>
645	Necâtî Beg	Ġazel / 6 beyit	97a	vefâyi az ider ol cân uruğı anuñ'çün cân virürüz anı çoğı	ümîdüm katı çok şabrum katı az necâtünün bulardur varı yoğı	15.	<i>Necâtî Beg Dîvânı (s.511)</i>	<i>mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün</i>
646	Necâtî Beg	Ġazel / 8 beyit	97a	tâ ol büt-i şîrin-leb şekker-dehen olmuşdur gül goncalarının hep yiri diken olmuşdur	billâhi necâtiye bu luţf u 'aţâyı gör şeyhî olalı husrev nazmı hasen olmuşdur	15.	<i>Necâtî Beg Dîvânı (s.196)</i>	<i>mef'ûlû mefâ'ilün mef'ûlû mefâ'ilün</i>
647	Maħremî	Müfred	96b drk.	sâķi-i bezm-i miħnet her kime şunsa bâda mest ü ħarâb kodı ħum-ħâne-i belâda		16. ?		<i>mef'ûlû fâ'ilâtün mef'ûlû fâ'ilâtün</i>
648	Ża'fî	Ġazel / 5 beyit	96b drk.	ey meyl iden nuķûşa bu deyr-i bî-fenâda şarf itme naķd-i 'ömrün gezme 'abes hevâda	za'fî kaçan ki buldum seb'ü'l-meşânî şırrın bildüm nedür kerâmet tahmîr ü tîn-i mâda	16.		<i>mef'ûlû fâ'ilâtün mef'ûlû fâ'ilâtün</i>
649	Mesîħî	Ġazel / 5 beyit	96b drk.	süz ile âh ideydüm ħadden eger ziyâde kuşlar kebâb olurdı döne döne havâda	ta'lim-i 'ışk ideydüm ferĥâda ger mesîħî kıomazdı iki taş tağlarda bir arada	15.	<i>Mesîħî Dîvânı (s.269)</i>	<i>mef'ûlû fâ'ilâtün mef'ûlû fâ'ilâtün</i>

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
650	Hayâlî Beg	Ġazel / 5 beyit	96b drk.	sözüm sirâyet itse mecnûn u nâ-murâda kuşlar kebâb olaydı başındaki yuvâda	[bir yayını çeküpdür 'aşkun hayâlî ey meh] [kim oldu anı nisbet kavs-i kuzah kepâde]	16.	Hayâlî Beg Dîvânı (s.345)	mef'ûlû fâ'ilâtün mef'ûlû fâ'ilâtün
651	Mağlaşsız	Müfred	97a drk.	ey güzellikte bî-bedel kadınım mişli mânendi yok güzel kadınım				fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün
652	Mağlaşsız	Müfred	97a drk.	analıktan geçüp ebe olası s* her gice gebe olası				fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün
653	Meylî	Kıt'a / 4 beyit	97a drk.	amun afşâr mûkişin sancığı kadınım tulağın bir haţâyî bayrakdur	kîr nahsine meylî şubha değîn şaka şakdur şaka şakdur	16. ?		fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün
654	Necâtî Beg	Ġazel / 5 beyit	97a drk.	halk-ı 'âlem 'ışkumı âh ü figânumdan tıyar gice âteş şu'lesi gündüz duhânumdan tıyar	ben necâtiyem didüğumdür giriftâr olduğum cümle güzeller beni nâm ü nişânumdan tıyar	15.	Necâtî Beg Dîvânı (s.204)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
655	'Ubeydî	Muhammes / 3 bend	97b	hüsni ile ol meh bulaldan şehir içinde iştihâr 'âşık-ı abdâlıdur tacın geyher her tâc-dâr tekye-i ġamda kulu kurbânı olursam ne var 'âşık-ı pâmalıyım	çarh dükkânı 'ubeydî kendü mihr-i rüşeni şa'sa'a dest-i pür envârında zerrîn süzeni râziyum miñnet ocâğında ütülse beni 'âşık-ı pâmalıyım	16.		fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				baş açuk abdâlyum hüblarda takyeci dervîşi kıldum iẖtiyâr	baş açuk abdâlyum hüblarda takyeci dervîşi kıldum iẖtiyâr			
656	'Ubeydî	Murabba' / 3 bend	97b	ķoyun ala gözleri müjgânını tiğ itmiş âh dökmek için ķanumı dögmüş zenaḥdânında çâh ķorķarın bir gün idersin derd- mendi ḥâk-râh dîlfikârum oldum mışırın o bî-ķarâr oldum âh nev civânum âfetüm ķaşşâb- zâde per-i şâh	ey 'ubeydî bir dem içre ġamzeni bîj ķan ider tiğ-ı cev-r-i ehl-i 'ışķuñ cimini bî- cân ider il görince 'id-i vaşlınâ bizi ķurbân ider nev-civânum âfetüm ķaşşâb-zâde per-i şâh	16.		fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
657	Maḥlaşsız	Ġazel / 5 beyit	98a	manşib u câhıyle bu dünyâda ey maġrûr olan ḥâb-ı ġafletde ķalup bî-çâre olma serseri	ķadr ile 'unvân veren ḥalkâ vezîr-i 'azâmuñ ķatline bu oldu târiḥ dürüldi defteri			
658	Enverî	Ġazel / 4 beyit	98a	zûlmet-i ġamda görenler didiler iskenderi hey dîriġâ dâr-ı dunyâdan dürüldi defteri	rûz-ı şeb ḥurşîd-i pür-nûr itdi ķoyuben şanmanuz üstine yüz şevķ ile nûr indî anuñ enverî	15. 16. ?		fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
659	'Ubeydî	Ġazel / 8 beyit	97b drk.	hevâ-yı ķadd-i tubân ile ey serv-i ḥurâmânum	'ubeydî ḥaste ḥâlün cânına ķâr eyledi fûrķat	16.	Divanda yer almamaktadır.	mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				cihânı ğarkâ virdi cûy-ı eşk-i çeşm-i giryânım	meded öldüm cemâlün cennetin 'arz eyle rızvânım			
660	Nişârî	Murabba' / 4 bend	97b drk.	dil verelden sen serv-i bälâya hâk-i pâyine olmuşam sâye gel e rahm it ben dil-i şeydâya benüm ey cânım cânım ahmed[üm]	bu nişârînin cân içre cânı gözlerinden gel akıtma kânı ey gözlerün şâh sulţân kızıl başı benüm ey cânım cânım ahmedüm			
661	Mağlaşsız	Müfred	98a drk.	kime kim eylük itsen şakın andan bulunmaz saña düşmen yakın andan				<i>mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün</i>
662	Mağlaşsız	Müfred	98a drk.	sevmez güzel kocaldı demişsin nihâlî igen güzelsin ey iki gözüm iken güzel				<i>mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün</i>
663	Sihri	Ġazel / 5 beyit	98a drk.	virür âhir fenâya fülk-i teni nûh dahı olur ise keştibân	sihriyâ gel du'â-yı hayr idelüm rûh-ı pâkini şâh ide sübhân	16.		<i>fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün</i>
664	Üsküblü İshâk Çelebi	Müfred	98a drk.	düşicek hâleti neze' didi târihini işhâk yönelldüm cânib-i hâkk'a başum açık yalın ayak		16.	<i>Divanda yer almamaktadır.</i>	<i>mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün</i>
665	Üsküblü İshâk Çelebi	Müfred	98a drk.	yine zi'l-hiccede 'azm-i seferüm şâm oldu		16.	<i>Üsküblü İshâk Çelebi Divanı (s.351)</i>	<i>fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				diledüm yazmağa târihini ahşam oldu				
666	Hadîdî	Gazel / 4 beyit	98b	hey belâ hey o nev- civâna dirîğ bâğ-ı 'âlemden almadı dahı kâm	hâtif-i gaybden oldu târih rahmetüllâh-i 'aleyhî bi's-selâm	16.		fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün
667	Şemsi Pâşâ	Gazel / 2 beyit	98b	şemsiyâ şah-ı cihânun bendesiyem şiriyem kesmege başın 'adunun bir yalun şemşiriyem	baña ihsân eyledi şâm-ı dilârâyı bugün yazdılar târihini mirân-ı şahun mîriyem	16.	Divanda yer almamaktadır.	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
668	Fevrî	Gazel / 5 beyit	99a	görüþ mülki vücûdî 'âlem-i 'ışka kâdem başdum bugünden sonra ölmezsem 'adem iklîmidür kaşdum	tutuşdum küştgîr-i ğamla fevrî meclis-i meyde erenler himmetinde bir ayağ ile anı başdum	16.		mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün
669	Fevrî	Gazel / 5 beyit	99a	ben ol rindüm ki 'arzum bezl-i emel-i taht ü tâc itmem hudâdan gayriya 'âlemde 'arz-ı ihtiyâc itmem	baña ni'met yiter fevrî ki bezm-i kâ'inât içre eliyle tatlu ballu dirilüp bir ferdi ac itmem	16.		mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün
670	Fevrî	Gazel / 5 beyit	99a	ferah bigânedür gönlüm ki ey guşşâ sen evdensin ferah şâdi gelür gider benümle kalacak sensin	şarâb-ı şevk ile esrâr-ı 'ışka dest- res bulduñ yine bezm-i ğam engizi cihânda fevriyâ sensin	16.		mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün
671	Mağlaşsız	Müfred	98b drk.	olam nişânesi ahbâb-ı iştîyâkı				mefâ'ilün fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				imiş olam ki dirler anı dost-1 lâ-fırâkı imiş				
672	Mağlaşsız	Müfred	98b drk.	faķırın zerk içün tutma yaķasın tımudan od alup ķande yaķasın				<i>mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün</i>
673	Mağlaşsız	Müfred	98b drk.	ol siyeh kim cihān ki cānum cefādadur andan bu tıpkı nazm ki ben bî- nevādadur				<i>mef'ülü fā'ilätü mefā'ilü fā'ilün</i>
674	Mağlaşsız	Müfred	98b drk.	olam nişānesi aķbāb-1 iştıyāķı imiş olam ki derler anı dost-1 lâ-fırâkı imiş				<i>mefā'ilün fe'ilätün mefā'ilün fe'ilün</i>
675	Mağlaşsız	Müfred	98b drk.	daķı ğam çekmezüm billāh ki mektüb-1 şafā geldi niçe şād olmayam ğurbet diyārında vefā geldi				<i>mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün</i>
676	Mağlaşsız	Müfred	98b drk.	'izzet'çün allāhum kimseyi derde mübtelā itme sevdüğün ya'ni 'āşık-1 zāruñ yād kimseyle āşinā itme				
677	Mağlaşsız	Qıt'a / 2 beyit	98b drk.	ey ecel şabr yok mu nedür bu 'acele çok mu gördün	ey şabr gördün ider seni baķa bunca 'acele			<i>fe'ilätün fe'ilätün fe'ilätün fe'ilün</i>

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				baña cân virmege ol bî-bedele	ço beni cân vireyin yarın ol bî-bedele			
678	Mağlaşsız	Müfred	99a drk.	şu deñlü bî-kesem cânâ cihânda acırum yoğdur ölürsem meyyitüm defn itmege bir acırum yoğdur				<i>mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün</i>
679	Bâkî	Ğazel / 5 beyit	99a drk.	ser-i küyün şanemâ cennet-i a'lâ bilürin müntehâ kâmetünjî sidre vü tûbâ bilürin	bâkiyâ gülşen-i fırdevsi baña 'arz itme âsitânın ben anuñ menzil ü me'vâ bilürin	16.	<i>Bâkî Dīvānı (s.324)</i>	<i>fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>
680	Necâtî Beg	Ğazel / 5 beyit	99b	fürkat şebine düşmüşem ey mäh esirge çıkdı felege âh-ı seher-gâh esirge	hey derdün ile bir gün ölür haste necâtî geh cevır ü cefâ eyler isen gâh esirge	15.	<i>Necâtî Beg Dīvānı (s.464)</i>	<i>mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün</i>
681	Necâtî Beg	Ğazel / 5 beyit	99b	bâğ-ı cennet ne virür 'âşık-ı dîdârlara ben o bülbül degülem aldana dîdârlara	çeşm ü gamzenle bilür hâl-i necâtiyi şu kim tuş gelmiş ola bağdâdda gayyârlara	15.	<i>Necâtî Beg Dīvānı (s.427)</i>	<i>fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>
682	Tabî	Ğazel / 7 beyit	99b	ey şekker-leb tatlu düşnâmun n'îçün ma'dümdür ağzuñ esrârına hod hayranlıgum mefhümdür	keşşeri meyhânede tenhâ şafâna tâbi' ol zîrâ bu devr içre ihvân-ı şafâdan ma'dümdür	15. 16. ?		<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
683	Figânî	Kaşîde / 37 beyit	100a-100b	şubh-dem alup 'utârid destine zerrîn qâlem	sûrlar ile şafâ sür dünye durdukça şehâ	16.	<i>Figânî ve Dīvânçesi (s.6)</i>	<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				defter-i simâb- gün-ı şâreme çekdi rakam	asitânun beklesün elâf-ı dârây-ı kıdem			
684	Sihri	Gazel / 9 beyit	99b drk.	rûz-i ezelde hâk-i vücudum elenmedin cân tıflı dahı ten beşigine belenmedin	ya kadd-i hayâl-i 'ışk ile sihri şehâ çeker fânüs-ı mihr çetr-i felek üzerinde yanmadın	16.		<i>mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün</i>
685	Mağlaştız	Müfred	100a drk.	düşürmek ister imiş beni düşmen 'inâyet eyler ise dost düşmen				<i>mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün</i>
686	Gami	Gazel / 5 beyit	100a drk.	tâ ki gördüm kaddünî ey serv giryânım henüz geçdi 'ömrüm fikr- i zülfünle perişânım henüz	râst geldüm bir zamân ile o serve ey gamî yoluna cân virmedüğe peşimânım henüz	16.		<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
687	Fevri	Gazel / 5 beyit	100a drk.	ruhlarında zülfünü seyrle kıla mı şoğbetin iki günlük 'ömr içinde çekme dünyâ miñnetin	hışm idüp bir lu'b ile öldürdi fevri hastayı aşa gösterdi yüzün unutma sen cân minnetin	16.		<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
688	Zârî ?	Gazel / 5 beyit	101a	künc-i meyhâne cây-ı eglence kayd-ı dünyâ dila bir işkence	ne kadar guşşa çekse bu zârî bir iki cân ile ol düşünce	16. ?		<i>fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün</i>
689	Üsküblü İshâk Çelebi	Gazel / 5 beyit	101a	yârın kaçan ki hatt-ı gubârı tıraş olur esrâr-ı 'ışk şüret-i hüsünde fâş olur	eksük degül demünde gelür gam vezâyifi ishâka tâ ölince kifaf-ı ma'âş olur	16.	<i>Üsküblü İshâk Çelebi Dîvânı (s.143)</i>	<i>mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün</i>

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
690	Zâtî	Gazel / 6 beyit	101a	dilden artuğ ğuşanun cânâ mekânı yok mıdur ‘âşıkun ‘âlemde baht ü kamrânî yok mıdur	ğoncaya gül ağzuma öykünme var açıl dimez zâtîyâ ol gül-ruhuñ yoğsa dehânı yok mıdur	16.	Zâtî Dîvânı I. Cild (s.192)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
691	Şem'î	Gazel / 5 beyit	100b drk.	tîr-i müjeñ eglenmedi geçdi siperümnden turmadi güzer eyledi cânâ güzerümnden	fâş itdi beni yine şem'î gözüm süz-ı derünüm yandum n'ideyin n'eyleyeyin eşk-i terümnden	16.	Şem'î Dîvânı (s.208)	mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün
692	Fuzûlî	Gazel / 7 beyit	100b drk.	gird-i rehîñ ey eşk yudun çeşm-i terümnden terk-i edeb itdün n'ola düşseñ nazarumdan	şim-âb-ı sirişk itdi meni ğarğa fuzûlî tâ devr cüdâ kıldı meni şim- berümnden	16.	Fuzûlî Dîvânı (s.593)	mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün
693	'Ubeydî	Gazel / 5 beyit	101a drk.	şanma beni nâleyle cihândan güzer itdüm gördüm seni ey ġâfil uyursın ħaber itdüm	bu şürete koyınca 'ubeydî ben o cânı ġam potası içinde niçe cânlar itdüm	16.		mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün
694	Zâtî	Gazel / 5 beyit	101a drk.	gerekmez baña 'ömrüm sensiz el- ħağ virirlerse cihânı baña aylak	şu kim dervîş olupdur aña zâtî yeter bağ-ı cihânda iki yaprak	16.	Zâtî Dîvânı II. Cild (s.)	mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün
695	Bahârî	Gazel / 5 beyit	101b	hiç bilmem gözümün yaşı ne vaktin yenile kalmadı yüzüm el içre sile sile yenile	dâmen-i yâri bahârî koma elden ola kim rahm idüp sile gözün yaşını bir dem yenile	16.		fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
696	Hayreti	Gazel / 5 beyit	101b	kıymasun baña yâra yalvarayın urmasun câna yara yalvarayın	komasun hayretiye ayakda şah-ı düldül-süvâra yalvarayın	16.	Hayretî Dîvânı (s.591)	fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün
697	Hayreti	Gazel / 5 beyit	101b	yine cân derdine devâ buldum yine dil derdine şifâ buldum	âsitân-ı sa'âdetine irüp yine ey hayretî gına buldum	16.	Hayretî Dîvânı (s.543)	fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün
698	Âhî Çelebî	Gazel / 5 beyit	102a	bülbül-i şeydâ n'ola itse figân ü nâleler dişlemiştir goncanun gülşende la'lin jâleler	dâglardur güyiyâ ben bülbülün cânında âh âhiyâ ol goncanun la'lindeki şebhâlar	15.	Âhî Çelebî Dîvânı (s.13)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
699	Bahârî	Gazel / 5 beyit	102a	dilber-i sengin-dilüm bir sîm-ten dellâkdur gamzesi tîrinden anun sine yir yir çâkdur	kendüsi meh câmlar encüm fuşa ebr-i siyeh hâk budur hâmmâm anun gayret-i eflâkdur	16.		fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
700	Mahlaşsız	Gazel / 4 beyit 1 mışrâ'	102a	taptuğum tanrı hâk'îçün ey şanem şanmasun cevritdüğinden uşanam	onca var mı uş erem görem erem			fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
701	Hayâlî Beg	Gazel / 5 beyit	101b drk.	demen mecnûna fenn-i 'ışkı tekmi itdi kâmioldür benüm yanumda ol divâne nesne bilmez câhildür	hayâlî rûze-i gamdan hilâle döndüğü bu kim senün 'id-i cemâlün görmedi ey mâh bir yıldur	16.	Hayâlî Beg Dîvânı (s.123)	mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün
702	Hayâlî Beg	Gazel / 5 beyit	101b drk.	yâra didüm büse ver bayramlık bayramda didi bildün kim	ey hayâlî baña derdi husrev-i şirin suhan şeyh câmi şî'r-i	16.	Hayâlî Beg Dîvânı (s.352)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				virilmez neyki bu ibrâmda	renginüm işitse câmda			
703	Muhtî	Ğazel / 5 beyit	102a drk.	tâ düşdi gönül senden âyâ sim-ten ayru cân ayru vu firâk oduna yandu beden ayru	ayru düşeli senden âyâ şah bu muhtî dil ayru ciger ayru ve ciger-ârâ ben ayru	16. ?		<i>mef'ûlû mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün</i>
704	Üsküblü İshâk Çelebi	Kaşide / 29 beyit	102a drk.-103a drk.	gice didüm şöhbete gel ol meh-i tâbânума 'ayş u 'işret şem'i yakdum külb-i aḫzânума	tut ki ol servi kenâr itdün ne ḫâcet söylemek toğrusı ishâk inanmaz oldılar yalanuma	16.	<i>Üsküblü İshâk Çelebi Dîvânı (s.59)</i>	<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
705	Şemsi Pâşâ	Ğazel / 5 beyit	102b	nigâra bâde şundum içmedi peymâna döndürdi elüm kaṭ' itdi güyâ pençe-i mercâna döndürdi	görelde ol meḥî şâm içre ey şemsi kararun yok seni bu çarḫ-ı kejr- rev mihr-i nür-efşâ[na] döndürdi	16.	<i>Şemsi Pâşâ Dîvânı (s.633)</i>	<i>mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün</i>
706	Şihâbî Bey	Ğazel / 5 beyit	102b	bugün meclisde sâķi sāğarı mestâna döndürdi ğazabdan la'linün 'aksi şarâbı kana döndürdi	şalup şem'i sa'âdeti ey şihâbî üstüne pertev beni şâm-ı vişâlinde meh-i tâbâna döndürdi	16.	<i>Divanda yer almamaktadır.</i>	<i>mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün</i>
707	Bursalı Raḥmî	Ğazel / 5 beyit	103a	yâr ebrûsı 'arâķ-riz [olsa] ḫoş-ter gösterür zâğalansa nitekim şemşîr cevher gösterür	rahmîyi nâlân idüp aġyârı şâd eyler felek tûṭî-i güyâ tururken zağâ şekker gösterür	16.	<i>Bursalı Raḥmî Dîvânı (s.185)</i>	<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
708	Civânî	Ğazel / 6 beyit	103a	şâhbâz-ı çeşmün ebrûyî mu'anber gösterür	süz-ı âhumdan civânî şöyle yanmışdur zebân	16.		<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				cilvegâh-ı gülşeni hüsni içre şeh-per gösterür	her gören şanur ki dehenden dilber zer gösterür			
709	'Uşşâkî	Ġazel / 5 beyit	103a	şehr-i hüsnünde olupdur gözlerüm sakķâ hüseyin 'ışķ ile gördüm sebil eyler yolunda yâ hüseyin	cânını şusuz viren şâh-ı şehidân 'ışķına vâdi-i dil teşneye şun âb-ı la'lün yâ hüseyin	?		fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
710	Figânî	Kaşide / 23 beyit	103a drk.-104a drk.	'azm-i şikâr idince şeh-i kâhramân-ı ceng ser-geşte oldı hâvf ile bu nîl-gün neheng	hürşid mâkiyân[i] ola bezmüne kebâb mutrib o bezme zühre-i zehrâ-yı şüh ü şeng	16.	Figânî ve Dîvânçesi (s.3)	mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
711	Zâtî	Ġazel / 5 beyit	103b	ey kitâbı hüsne kâşî besmele hâķ budur kim 'ışķ müşkil meş'ele	tuhfeler iltün zâtî-i dil-hasteye ol şabib-i câna şâyed hoş gele	16.	Zâtî Dîvânı III. Cild (s.241)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
712	Uşulî	Ġazel / 7 beyit	103b	ey libâs-ı fakr ile fâhr eyleyen 'ummân hâşan tâc u taşt-ı 'âleme baş egmeyen sulşân hâşan	zulmet-i zann içre yitürdi uşulî râhını huccetullâhsın delil ol aŗa [sen] bürhân hâşan	16.	Uşulî Dîvânı (s.717)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
713	Niyâzî	Ġazel / 5 beyit	103b	biz melâmet küşesinde 'âşık-ı bî-dillerüz cur'a-i câm-ı şarâb 'ışķ ile fânî zâ'illerüz	almaduk gerçi niyâzî bâb-ı ma'niden sebak lik dilber sevmeden mey içen kâmillerüz	15. 16. ?		fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
714	Fakîrî	Ġazel / 5 beyit	104a	nâ-ehle viren âfet-i devrânı s* ben 'uşşâķına rahm itmeyen oŗlanı s* ben	geç geç gelüp ânide giden yâri fakîrî bir sen daŗı ger olur isen anı s* ben	16.		mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
715	Hayâlî Beg	Ġazel / 6 beyit	104a	kayddan âzâdeyüz küy u kanâ'at beklerüz naqd-i şabrun ġenciüz künc ü kanâ'at beklerüz	bir harâmî gözlü dildârün elinden âh kim sînemüz tablın döġüp derbend-i miġnet beklerüz	16.	Hayâlî Beg Dîvânı (s.201)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
716	Meġmed Paşa	Ġazel / 5 beyit	104a	gice ġündüz kal'a-i dehr içre nevbet beklerüz pâsbânı dergehiz burc-i sa'âdet beklerüz	bâde virmez 'ömrümüz la'lün şarâbın şun müdâm sâkiyâ şun 'ârızun şevkiyle şöġbet beklerüz	16.		fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
717	'İşretî	Ġazel / 5 beyit	104b	küh-ı ġam kaplanıyuz deşt-i meşakkat beklerüz şahne-i şehri belâyuz mülk-i miġnet beklerüz	şâh-bâz-ı evc-i tecrid olmuşuz ey 'işretî mahbes-i tenden ġalâş olmaġa fırsat beklerüz	16.		fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
718	Fuzûlî	Ġazel / 6 beyit	104b	ġaylî yıllardur ser-i küy-ı melâmet beklerüz leşker-i sulţân-ı 'irfânuz velâyet beklerüz	yatdılar ferġad u mecnûn mest-i câm-ı 'ışk olup ey fuzûlî biz olar yatdukça şöġbet beklerüz	16.	Fuzûlî Dîvânı (s.478)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
719	Refkî ?	Ġazel / 5 beyit	104b	yüz sürüp biz âsitânı dâr-ı devlet beklerüz çarġa çıkdık biz mesîġâ gibi rif'at beklerüz	ġaġt-ı ġül ol kıyâmet birle ġaşr olsun diyü niçe yıllardur ki bir eşrât-ı sâ'at beklerüz	16.		fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
720	Fikrî ?	Ġazel / 7 beyit	105a	ġamdülillâġ geldi sulţân aġmed oldı pâdişâġ rûşen itdi ġün gibi	şâd olup fikri-i dâ'î didi târiġin anuġ ġilm ile şehzâde sulţân aġmed oldı pâdişâġ	16. ?		fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				dünyâ-yı ol zıllullâh				
721	Niyâzî	Qıt'a / 7 beyit	105a	hâmdülillâh yine bir şâh-ı civân baht-ı dilir taht-ı 'oşmana cülûs itdi doğup ol meh-cebîn	hatif-i gaybî niyâzî kuluna tebşir idüp didi târihin bu şâhuñ ola hayru'l- hâkimîn	15. 16. ?		fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
722	Naḥîfî	Ġazel / 7 beyit	104b drk.	dostlar şânmayuñ bizi âmedde 'izzet beklerüz güşe-i divârunda yâran ile zillet beklerüz	ey naḥîfî baş açuḡ kaşlıyuz meydândayuz 'âdet olmuşdur bize bir vakitte cür'et beklerüz	16.		fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
723	'Azizî	Qıt'a / 11 beyit	105b	meger bir şubḡ dem sultân-ı hâver şeref burcunda itdi dehr-i tez[y]în	cülûs-ı taḡtı târihin o şâhuñ didi hâtif hüve hayru's-selâḡîn	16.		mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün
724	Farsça		105b					
725	Türâbî	Ġazel / 11 beyit	106a	hâmdülillâh şadr-ı 'âzam olduñ ey şâhib-vakâr pâdişâh-ı 'âleme olduñ vezir-i nâmdâr	dendi hâtifden türâbî aña bir târiḡ-i ḡüb dâd idüp oldu 'alî pâşâ vezir-i kâmkâr	16.		fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
726	Fikrî ?	Qıt'a / 6 beyit	106a	biḡamdillâh vezir-i 'âzam olduñ devlet ile 'aḡa kânî seḡâvet ma'denî 'âdil 'alî pâşâ	didi lafzân ve ma'nen fikrî-i dâ'î aña târiḡ biñ on ikide sa'y ile vezir oldu 'alî pâşâ	16. ?		mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün
727	Maḡlaşsız	Müfred	106b	âsiyâb-ı felegi dâne-i encümle görüñ kendümi ḡâk				fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				iderüm fikr-i dağık eyleyecek				
728	Farsça		106b					
729	Fuzûlî	Müfred	106b	şu derdler bende kim vardır ba'îrin başına kónsa çıkar kâfir cehennemden güler ehl-i "azâb ağlar		16.	<i>Fuzûlî Dīvânı (s.442)</i>	<i>mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün</i>
730	Fethî	Müfred	106b	fetîl-i şem'-i bahtum gerçi ol mehrü uyandırdı çerâğ itdi beni ammâ ve lâkin yakdı yandırdı		17.		<i>mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün</i>
731	Selîm-i Şânî'	Kıt'a / 2 beyit	107a	çün be-hük-m-i kâdir ü kayyûm u kassâm-ı ezel baht ile tâhta-i tâbütu teslim itdiler	bahtı gör kim tahta-i tâbüta bindi bâyezîd tahtı bir şâh-ı selîm'üt-şab'a teslim itdiler	16.		<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
732	Selîm-i Şânî'	Kıt'a / 2 beyit	107a	nev-bahâr irdi gül zamânıdır 'ıyş u nüş zamânı fânîdür	bülbülün nağmesini güş eyle 'âlem-i gayb nükte-i zâtıdır	16.		
733	Fevrî	Müfred	107a	geçmezem hergiz bî-belâ-yı derd-i 'ışk-ı yârdan dönmezem kâlû belâda itdügüm ikrârdan		16.		<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
734	Mağlaşsız	Müfred	107a	kâmilün gitse vücûdı niçe icâdı kalur				

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				sen dağı anılayı gör kim er ölür adı kalur				
735	Mağlaştız	Müfred	107a	nedür cennet temâşası eyâ hür-i cihân sensüz olur mu 'âşık-ı dîlcûlara râhat viren sensüz				<i>mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün</i>
736	Arapça		107a					
737	Farsça		107a					
738	Kalender Abdâl	Müseddes / 2 bend	107b	hür bakma fuqarâya şağın ey ehl-i nazar şürete itme nazar sirete olur ekşer düşer erbâb-ı fenâ luğf-ı hüdâya mazhar kâdir olmazsa da bir hâbbeye dünyâda eger itme dervîş-i 'abâ- pûşa hakâretle nazar o da hâlince fenâ mülketinün şâhı geçer	âdemün fıtratı oldu hüdâ-yı müte'al kimisin şâh-ı cihân itdi kimisin abdâl kimisine şadr naşib itdi kimisine şaff-ı ni'al bu naşihatleri gûş it şağın ey nîk-ı şîşâl itme dervîş-i 'abâ- pûşa hakâretle nazar o da hâlince fenâ mülketinün şâhı geçer	16.		<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
739	Bâkî	Ġazel / 7 beyit	108b	reftâre gelüp nâz ile cânâne şalındı eyâ ne belâdur ki yine cânâ şalındı	bâkî görelüm n'olsa gerek deşt-i kazâdan şehbâz-ı dil ol kebk-i hürâmâna şalındı	16.	<i>Bâkî Dîvânı (s.298)</i>	<i>mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün</i>

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
740	Mağlaştız	Ėazel / 2 beyit	109a	cemâlün Ėadrini nâdan ne bilsün kelâmullâh nedür civân ne bilsün	bağıcağ şüret-i insâna iblis niç' olur şüret-i rahmân ne bilsün			<i>mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün</i>
741	Arapça		109a					
742	Farsça		109b					
743	Farsça		109b					
744	Farsça		109b					
745	Mağlaştız	Ėıt'a / 2 beyit	109b	iki ma'denli ruğun 'ağlıma yek-dem oldı lâjiverd anda boyanuğ Ėo perişân oldı	la'l-i leb-i kevşerle 'âlemi mestân kılalı gönlüm sende göre idin ümîdi oldı			<i>fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>
746	Şehâbeddin Fi Müse'l Buhârî	Müfred	109b	kâ'be-i Ėüsn olalı şahın-ı ruğunda müşk-Ėâl leb-i 'uşşâğ tıavf ile Ėonan anda vebâl		?		
747	Arapça		109b					
748	Arapça		110b					
749	Arapça		111a					
750	Ėab'î	Ėaşıde / 15 beyit	111b	Ėalem kim bülbül-i dil-keşi bî-nevâ-yı bâğ-ı ma'nâdur terennüm sâz-ı neşrim şân 'ahd-ı zerrîn-i râ'dur	cihân durduğça ol dergâğ-ı vâlâya devâm olsun ki zümrâ-kam bağş-ı cümle erbâb-ı temennâdur	15. 16. ?		<i>mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün</i>
751	Neşir	Neşir	111b					
752	Şem'î	Ėazel / 4 beyit	112a	nedür serv-i semen-simâ senün var sũ-be-sũ meylün ne ĖâĖat sâyeveş	döğince sine-i kũsın eğer mızrâb-ı 'aşĖunla ne şeşterlik olur hem-dem bu	16. ?	<i>Divanda yer almamaktadır.</i>	<i>mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün</i>

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				dilde ʔaraf-g�r olmaĝa zeylün	�em'�ye ne �od neyl�n			
753	�em'�	�azel / 5 beyit	112a	kerbel�da bir �useyn te�neyem la'�-�bına himmet itmez k�fir ol s�z-� dil�n s�r�bına	t�ĝ-� �em�sir-i mu�abbetle veripd�r c�nını �em'�y� ra�m eyleyüp tebliĝ idün a�b�bına	16. ?	Divanda yer almamaktadır.	f�'il�t�n f�'il�t�n f�'il�t�n f�'ilün
754	�em'�	�azel / 7 beyit	112a	hecr-i y�r ehl-i dile vuşlat degil midür begüm fıkr-i dild�r '����a ��lfet degil midür begüm	kendüsine bendini çevirmekle �em'� söyleme ol semend-i ra��sına za�met degil midür begüm	16. ?	Divanda yer almamaktadır.	f�'il�t�n f�'il�t�n f�'il�t�n f�'ilün
755	�em'�	�azel / 5 beyit	112a	begüm sermest iden bizi çeşm-i mest�nelerd�r hep çeşm-i mest�ne iden sizi bizi ��n ��relerd�r hep	g����l na�dini �arf itdi z�l�l-i la'�l�ne �em'� ne dil dird�k ne �od la'�l�n a�ıl maldan zarardur hep	16. ?	Divanda yer almamaktadır.	mef�'ilün me��'ilün me��'ilün me��'ilün
756	�em'�	�azel / 5 beyit	112a	gelür ���-� cef�-��� vel�kin çok niy�z ister olur na���ir-i dil amm� ki �ayy�d murg-� b�z ister	nedendür �em'�y� bu kim il�h� neyyir-i �aĝ alsın �avsun� m�der diyü aĝlar seni sağa �omaz ister	16. ?	Divanda yer almamaktadır.	mef�'ilün me��'ilün me��'ilün me��'ilün
757	�em'�	�azel / 5 beyit	112b	p�di��h-� '�lem-�r�sın dil�n ink�rı yok bendedür cümle sağa emr�nden �zge k�rı yok	aldanurmu� �i'r ile ol mey-f�r��dan bi'-haber vay ��� kim �em'� gibi dil-firib e�'�rı yok	16. ?	Divanda yer almamaktadır.	f�'il�t�n f�'il�t�n f�'il�t�n f�'ilün
758	�em'�	�azel / 4 beyit	112b	ru�-� �e�-nig�n�nde gören	o �a��-� k�firi �aldır behişt r�nda	16. ?	Divanda yer almamaktadır.	mef�'ilün me��'ilün me��'ilün me��'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				hâl-i siyeh-rüyün şaçılmış iltihâbından söyünmüştür şerer dirler	yüz virme haṭâ itdün sen ey şem 'î âna kâfir girer dirler			
759	Şem'î	Gazel / 5 beyit	112b	ey dide-i hûnî- nigeh siz mest misiz maḥmûr mısız yâ müje-yi hûnrîz içün bir şîşe-i billûr mısız	murğ-ı dil büryân olur feryâdla bu şem'inün ğalibâ ey sîne-yi bî- kîne siz tennûr mısız	16. ?	Divanda yer almamaktadır.	müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün
760	Şem'î	Gazel / 5 beyit	113a	atma tîr-i ğamze-i hûnhârûnı kana düşer sîneler olmaz siper eyler güzer câna düşer	câme-i surhûnla gördükde seni pervâneler şem 'î-yâne rakş idüp eṭrâfunı yâne düşer	16. ?	Divanda yer almamaktadır.	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
761	'Ulvi Beg	Gazel / 5 beyit	113a	haḫ bu kim özge şafâ yok mu mey-i hamrâda ola meclisde huşûşâ o gül-i ra' nâda	sâyeveş hâke düşersem ne ' acep ey 'ulvî düşdi bir serv-i hıramâna dil-i üftâde	16.	Derzi-zâde 'Ulvi Dīvânı (s.691)	fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün
762	Şem'î	Gazel / 7 beyit	113b	velvele-i hüsnum benüm virdi cihâna serseri ânun' için ki olmuşam hep hûblarun ser- defteri	teşbih iderler ehl-i dil her hüsni cinsüm bir şeye inşâf degildür niktere teşbih idilmek kemteri	16. ?	Divanda yer almamaktadır.	müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün
763	Şem'î	Gazel / 6 beyit	113b	'aqlımız çâk eyledün ey lebleri mâh-ı tâbân fikrimiz hâk	râh olmuş iken yoluña şem 'î gibi nâzûk-sühân her sırrını râz	16. ?	Divanda yer almamaktadır.	müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				eyledün ey gözleri serv-i revân	eyledün pinhânını itdün nihân			
764	Fevzî	Kaşıde / 25 beyit	114b-115a	rind-i ser pây-ı bürehne olgör ey fevzî ne belâdur bu kadar bâr-ı tahammül ber-ser	çarh-ı tâli' de keşâkeşde iken geldi şadâ mevlid ü lihye târih ola 'arz ü mahzar	17.		<i>fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>
765	Hilmî	Gazel / 5 beyit	117a	kula kul itse beni lutf ile ol sîm beden âdemi bend ider kanda ise hulk-i hasen	hilmîyâ âbâd ider ahsen-i idrâke tahsin kelimâtın eger teşbih-i kemâliyle hasen	16. ?		<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
766	Şemsi Pâşâ	Gazel / 5 beyit	117a	dimedün 'âşık dil- hastelere hâl nedür bizi hicrânda kodun dimedün ahvâl nedür	nice gün geçdi bu şemsi kuluju sultânım bir piyâleyle sevindirmedün ahvâl nedür	16.	<i>Şemsi Pâşâ Dîvânı (s.345)</i>	<i>fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>
767	Farsça		117a					
768	Cinânî	Tahmîs / 5 bend	117a-117b	nev-bahâr oldı güzellendi ser-â- ser 'âlem oldı ezhar ile her güşe gülistân-ı irem sineler doldı şafâ kalmadı endüh u gam eyledi müjde-i gül dilleri şad u hurrem goncanun gönli	ey cinânî pür idüp şöhret ile âfâkı haşre dek nâmun idüp devr-i felekde bâkî dem-be-dem sâkin idüp şüz-ı dil-i 'uşşâkı âb-dâr olsa n'ola miyve-i şî'r-i bâkî urmadı kimse bu bâğ içre dahı böyle kalem	16.	<i>Cinânî Hayâtı Eserleri Dîvânın Tenkidli Metni (s.229)</i>	<i>fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				açıldı güle düşdi şebnem				
769	Mağlaşsız	Muhammes / 5 bend	117b	güle ey şüh-u bî-nevâ bilüp hayr-u fer ma' nâ pîşvâ bilüp geçdi nülğ-ü gam-ı âşinâ bilüp nev-bahâr oldı ehl-i dil bilüp tâ bülbüle eyledi iqtidâ bilüp	nağme sâz-ı uşüle vâkıf isen dâ'ir-i meclis-i ma'ârif isen fenn-i âvâzda muşannif isen 'âlem-i edvâr-ı me'mül isen yağalayayum nâz ile hevâ bilüp			<i>fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>
770	Necâtî Beg	Ġazel / 8 beyit	117b	yine bağlandı gönül zülf-i siyeh-garuñ ile yine dağlandı ciger âteş-i ruşsârũñ ile	sözünñ sũzı ile yandı necâtî dil ü cân göreyin kim yan sen odlara eş'aruñ ile	15.	<i>Necâtî Beg Dîvânı (s.488)</i>	<i>fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>
771	Mağlaşsız	Kıt'a / 2 beyit	118a	fürkat-i şem' -i renginle var mıdur bir gice kim âteş-i gamda dil-i büryânũm olmaya kebâb	var mıdur bir dem ki hecr-i cân-güdâz yâr ile çehre-i zerdümde hũn-ı dil olmaya hazâb			<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
772	Mağlaşsız	Kıt'a / 2 beyit	118a	ağla ey göz kim ten-i bîmâr cândan ayrılır cân ile cism-i raķık ölmüşdür andan ayrılır	nâle kıldı dil ki tũti-i şekkeristândan çıķup bülbül-i zâr-ı belâ- keş gũlsitândan ayrılır			<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
773	Mağlaştız	Qıta / 2 beyit	118a	gitme ey rûh-ı revân hecrile zâr itme beni yandurup fûrkate bî-şabr u qarâr itme beni	nazarumdan gül ruhsârı pinhân itme hâr-hâr-ı gam ile hecr ile figâr itme beni			fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün
774	Mağlaştız	Müfred	118a	müselmânlar zıkr-i billâh benüm gönüm alan kanı ki fûrkâtden ciger hündür akar her dem gözüm kanı				mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün
775	Cinânî	Müfred	118a	hatun geldükçe artar 'ârzuında tâzelik terlik berâtı ile virilmiş gibi şâhum saña dilberlik		16.	Cinânî Hayâtı Eserleri Dîvânın Tenkidli Metni (s.639)	mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün
776	Mağlaştız	Müfred	118a	nergisi çeşmüne benzetdi getürdi nazara bağ-bânı göreyin şâhâne çiçekler çıkara				fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün
777	Mağlaştız	Müfred	118a	gubâr-ı âsitân-ı dilbere yüz sürmedür kaşdum ayağı toprağından gözlerime sürmedür kaşdum				mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün
778	Mağlaştız	Müfred	118a	yüzüni görmese ey yüzi gülşen sehergeh açulup gülmezdi gül şen				mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
779	Mağlaştız	Müfred	118a	meyânunla efendi kalmadı kâim kıl kadar yokdur leb-i la'lünle şehâdet sözüm ammâ kanı çokdur				<i>mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün</i>
780	Mağlaştız	Müfred	118a	fitne-cûdur çeşm-i fettânunla ey gül sünbülün anları başdı velîkin başdan aşdı kâkülün				<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
781	Mağlaştız	Müfred	118a	şirîn leb-i nigârün şirîn şekkerdür ammâ luţf ile 'âşıkına bir kez dimez ki em mâ				<i>mef'ûlû mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ûlün</i>
782	Mağlaştız	Müfred	118a	cüdâ düşdüm göçüp menzil-be- menzil küy-i yârimden beni âhum diyâr-ı hecre şaldı rûzigâr-âsâ				<i>mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün</i>
783	Ahmed	Müseddes / 1 bend	118a	yâ ilâhî beyt-i ma'mûrun hâkkı cennetü'l firdevs ile hûrun hâkkı ol recâ hâkkı ki hâşıl eyledün âdemi havvâya vâşıl eyledün ahmede gösterdigün tal'at hâkkı		15. 16. ?		<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				ol şafâ-yı vuşlat-ı vaḥdet ḥaḳḳı kurtarup bu çâh-ı ğamdan cânımı baña göster vuşlat-ı cânânımı				
784	Maḥlaşsız	Müfred	118a	cânâ ben eger zevk-i vişâlünle ölürsem öldür beni bir dahı bu dünyâya gelürsem				<i>mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün</i>
785	Maḥlaşsız	Kıt'a / 3 beyit	118a	cihânun cânı sen ey gevher-i pāk şakın degme ḥasise olma me'mür	anun'çün kâ'be emceddür güneşden güneş hercâidür kâ'be mestür			<i>mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün</i>
786	Maḥlaşsız	Müfred	118b	alır zülfünle ḥâlün naḳd-i cânı çeşm-i rüşenden bir uğru şan kemendiyle çeker esbâbı revzenden				<i>mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün</i>
787	Maḥlaşsız	Müfred	118b	aldı cân naḳdini ḥâlün rûḥ-ı zibâya ne borç saña dil verdimse zülf-i siyâh-kârum ne borç				<i>fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>
788	Maḥlaşsız	Müfred	118b	ol mâha dedüm büy-ı vefâ şemmesi var mı				<i>mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün</i>

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				göl gibi gülüp didi eger olsa koğardı				
789	Mağlaştız	Kıt'a / 2 beyit	118b	ferah bigānedür ey ğam hele bari sen üzesin ferah-şād gelür gider benümle kalacak sensin	ferah bigānedür neyler gelüp bu hāne-i dilden gelürsen sen gel ey tuğfe hele yarin ödesin			<i>mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün</i>
790	Farsça		118b					
791	Mağlaştız	Müfred	118b	bu gelür şahum elünden ki beni anmayasın hele bu gelmez elünden ki gönjülden çıkasın				<i>fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün</i>
792	Mağlaştız	Müfred	118b	rāh-ı vaşla dil sefine şabr lenger āh yel ğam-zahire şevk yelken gözlerüm deryā yiter				<i>fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün</i>
793	Mağlaştız	Müfred	118b	dilerven cānsuz itmesün beni hāğ ki ya'nı sensüz itmesün beni hāğ				<i>mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün</i>
794	Mağlaştız	Müfred	118b	nefs kim sen ferişteden cüdādur behişt içre ise bād- ı hevādur				<i>mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün</i>
795	Mağlaştız	Müfred	118b	güneş yüzünde kim hāğdan nazar var görürven gerd-i fikretten eşer var				<i>mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün</i>

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
796	Mağlaşsız	Müfred	118b	benüm cânım benüm cânım senüñdür nem olur hânumân hânum senüñdür				<i>mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün</i>
797	Cinânî	Müfred	118b	bulmadı bir leb-i la'lün gibi şîrin meliğ aldı gerçi ayağı altına dünyâyı mesiğ		16.	<i>Cinânî Hayâtı Eserleri Dîvânın Tenkidli Metni (s.630)</i>	<i>fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>
798	Mağlaşsız	Müfred	118b	zîr ü zeber olsun felek ol mäh- likâsuz yirden yire gecsün çemen ol sebz- kabâsuz				<i>mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün</i>
799	Mağlaşsız	Müfred	118b	dağları yandurayın sine-i âteş-nâke aşa bir od vireyin dûd çıkalar felege				<i>fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>
800	Mağlaşsız	Müfred	118b	âb-ı tîğün ideli ehl- i hevâ olanı hâk havfdan kendözine taşu hîşâr eyledi nâr				<i>fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>
801	Mağlaşsız	Müfred	118b	kim ki hırşîd-i cemâlünden iderse beni dūr dilerem dîde-i bahtı ola dâ'im bi- nūr				<i>fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>
802	Mağlaşsız	Müfred	118b	rûhum sâza döndi sirişküm meye				

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				meğer hâne-i cânım gözedür	şâh-ı cihânum gözedür			
809	Fuzûlî	Ğazel / 7 beyit	119a	felek ayırdı beni cevır ile cân[ân]umdan hâzer itmez mi 'aceb nâle-i efgânımdan	ey fuzûlî ğam-ı hecr ile perişândur hâl kimse âgâh degül hâl-i perişânımdan	16.	Leylâ ve Mecnûn (s.48)	fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün
810	Fuzûlî	Ğazel / 7 beyit	119a	cân vırme ğam-ı 'ışka ki 'ışk âfet-i cândur 'ışk âfet-i cân olduğı meşhûr-ı cihândur	ger derse fuzûlî ki güzellerde vefâ yok aldanma ki şâ'ır sözü elbetde yalandur	16.	Leylâ ve Mecnûn (s.64)	mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün
811	Fuzûlî	Ğazel / 6 beyit	119b	'ışk derdi ey mu'âlic kâbil-i dermân degül cevherinden eylemek cismi cüdâ âsân degül	dir imiş düşmen ki hem-demdür fuzûlî yâr ile her sözi bühtân ise haqqâ bu söz bühtân degül	16.	Leylâ ve Mecnûn (s.67)	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
812	Mağlaşsız	Müfred	119b	bugün meclisde sâkî sâgar almak diye dilberden yamân bir gülü kıparmak gibidür şâh-ı gülterden				mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün
813	Bâkî	Ğazel / 5 beyit	119b	hele ben şöyle kıyâs eylerin ey cennet-i hûr kûyuna nisbet ola gülşen-i cennetde kuşur	rûhların medhîni eflâke çıkardı bâkî şevkden taldı bugün nûr ile beytül ma'mûr	16.	Bâkî Dîvânı (s.130)	fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün
814	Mağlaşsız	Müfred	119b	tutdı gülşende yine bûlbül-i hoş-ğü menzil				fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				başlayup devr-i kağeğ oldu müzeyyen mağfil				
815	Dede Ömer Rüşenî	Ėazel / 7 beyit	119b	bülbülin hikâyetin kerem it zâğa söyleme zâğ u zağan didüklerini bâğa söyleme	âdemde[ki] kulağa didi ey rüşenî sözün şakun varup eşekdeki kulağa söyleme	15.	<i>Dede Ömer Rüşenî Dîvânı (s.124)</i>	<i>mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün</i>
816	Fuzûlî	Ėazel / 8 beyit	119b	yâ rab belâ-yı 'ışk ile kıl âşinâ beni bir dem belâ-yı 'ışkdan etme cüdâ beni	nağvet kılup naşib fuzûlî gibi bağa yâ rab muğayyed eyleme mutlak bağa beni	16.	<i>Leylâ ve Mecnûn (s.74)</i>	<i>mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün</i>
817	'Ulvi Beg	Ėazel / 5 beyit	120a	dutuşup süz-ı mihrünle ne ten kalsun ne cân kalsun vücüdum mağv olup gitsün ne nâm u ne nişân kalsun	idüp 'azm-ı sefer ol şeh senün için dimiş ey 'ulvî ölince âsitânum beklesün ol nâ- tüvân kalsun	16.	<i>Derzi-zâde 'Ulvi Dîvânı (s.474)</i>	<i>mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün</i>
818	'Ulvi Beg	Ėazel / 5 beyit	120a	garîb ü bî-kesem künc-i belâda mağremümsin sen benim çün ağla ey çeşmüm ölince hem-demümsin sen	dil-i 'ulvî gibi dünyâ için Ėam çekmezüm herĖiz benim 'âlemde ancağ bâ'ış-i hüzn-i Ėamumsın sen	16.	<i>Derzi-zâde 'Ulvi Dîvânı (s.434)</i>	<i>mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün</i>
819	Farsça		120a					
820	Fuzûlî	Ėazel / 6 beyit	120b	cânlar virüp senün gibi cânâna yetmişem rahm eyle kim	miskîn fuzûliyam ki şağa dutmuşam yüzüm yâ bir kemine Ėatre	16.	<i>Fuzûlî Dîvânı (s.556)</i>	<i>mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün</i>

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				yetince şaḡa cāna yetmişem	ki 'ummāne yetmişem			
821	Şemsî Pâşâ	Ġazel / 5 beyit	120b	'ayş u 'işret vaktidür irdi çü eyyām-ı bahār ġafil olma tiz geçer zevk eyle hengām-ı bahār	cāmi-i gülşende bülbul şemşiyā āvāz ile minberi serv uzun okur hıṭbe-i nām-ı bahār	16.	Şemsî Pâşâ Dīvānı (s.752)	fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
822	Maḥlaşsız	Ġazel / 5 beyit	120b	nihāl-i ser-bülendün ḡaḡ bu kim bir serv-i balādur degül ehl-i nazar yanında mir'āt-i mücellādur	toḡundı dürr ü nazmun süreyyā güşuna ol māhun ḡamudan iltifatı anun'çün şaḡa ā'lādur			mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün
823	Maḥlaşsız	Müfred	120b	elüm al dest-gir ol olmayam tā kimseye münis meded 'ummān-ı ḡamda ḡalmışam yā ḡazret-i yunis				mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün
824	Maḥlaşsız	Müfred	120b	tıraş it leşker-i ḡaṭṭun rūḡunda kākülün dursun kırılşa ḡam degül 'asker hemān serdār şāḡ olsun				mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün
825	Farsça		121a					
826	Maḥlaşsız	Ḳıṭ'a / 2 beyit	121b	bülbul gibi 'ışḡ ehl-i fiḡān eylemek olmaz esrār-ı dili ḡalka beyān eylemek olmaz	gencine-i 'uşşāḡa ziyān eylemek olmaz ser virmek olur sırrı 'ayān eylemek olmaz			mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
827	Mağlaştız	Müfred	121b	saña kim der ki ey nağl-i bülendüm serve beñzersin o bir âlüde-dâmen sen nihâl-i nâz- perversin				<i>mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün</i>
828	Mağlaştız	Müfred	121b	demışsin mü-be- mü vaşf eylesün zülfi perişanum meğer kim hâtırum sıırdı sen cem'iyet eylesin				<i>mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün</i>
829	Mağlaştız	Müfred	121b	zâhid şol deplü mâ'ildür o tersâye gönli mü'mindür yanınca varmağa kilisâye gönli				<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
830	Mağlaştız	Müfred	121b	'âşıkı lâıık mıdur ma'sûkdan dūr eylemek bûlbûli gülden ne lâzım böyle mehcūr eylemek				<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>
831	Mağlaştız	Müfred	121b	ne kıldığıydı yanuñda ki ol günâh oldı kapuñda sehv ile bir secde kılmışuz farażā				<i>mefâ'ilün fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün</i>
832	Mağlaştız	Kıt'a / 2 beyit	121b	'azm-i sefer itdüm yine cânân ile gitdüm bir mür-ı za'ifem ki süleymân ile gitdüm	şādum aña kim oldı ki benüm düğüm 'id şark illerine bir meh-i tábân ile gitdüm			<i>mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün</i>

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
833	Mağlaştız	Müfred	121b	sefer eyle didüm ammâ gelicek (...) gideyin sen de bu şekli görüp birden seferden geçeyin				<i>fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>
834	Farsça		121b					
835	Farsça		121b					
836	Emrî	Kıt'a / 2 beyit	121b	kan yalaşup lebün ile şâgar oldılar ey şanem birâderler	şaklaram zâhm-ı dilde peykânun kanludur sonra bizden isterler	16.	<i>Emrî Dîvânı (s.345)</i>	<i>fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün</i>
837	Mağlaştız	Müfred	121b	ayağun altına öyle ser (...) hâke şeh-süvârum yiter itdün beni pây-mâl yiter				<i>fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>
838	'Ulvi Beg	Müfred	121b	dogrulmaz idi küyına ol kıble-i cânun olmasa demürden yüregi kıble- nümânun			<i>Derzi-zâde 'Ulvi Dîvânı (s.563)</i>	<i>mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün</i>
839	Mağlaştız	Müfred	121b	mihrâb-ı kaşın görmege sen kıble- i cânun segirür gözi ditrer yüregi kıble- nümânun				<i>mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün</i>
840	Ġaribî	Ġazel / 5 beyit	122a	nedür bu çeşm ü la'lünde kirişmeyle tebessümler efendim kan olur tâkat getürmez aña merdümler	ġaribi bendeni cevır ile öldürmek dilermişsin nedendür aña şâhum bunca	15. 16. ?		<i>mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün</i>

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
					şefkatler terahhümler			
841	'Ulvi Beg	Ğazel / 5 beyit	122a	meydân-ı hüsn içinde gözün kahraman geçer yayını kimseler çekmez pehlevân geçer	delmekden 'ulvî'nün dil-i mecrûhını müjen üstâd-ı rûzgâr u ferîd-i cihân geçer	16.	Derzi-zâde 'Ulvi Dîvânı (s.467)	mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
842	Üsküblü İshâk Çelebi	Ğazel / 5 beyit	122a	ğamzen begüm ok atmada ehl-i hüner geçer na'l-i hilâli şişe-i mihri deler geçer	ishâk gam sipâhına mağlupdur yine sen padişâhı var ise gâlip sever geçer	16.	Üsküblü İshâk Çelebi Dîvânı (s.177)	mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
843	Fevri	Ğazel / 10 beyit	122b	kûy-ı habîbe bu gice mihmân olam gibi hicr âhîr oldı vâsıl- ı cânân olam gibi	pervâne âteş-i şevk ile perr ü bâl yaqub enis-i şem'i şebistân olam gibi	16.		mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
844	Mağlaşsız	Müfred	122b	her gönül kim 'ışk ile ma'mûrdur tâ ebed gam görmez ol mesrûrdur				fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
845	Mağlaşsız	Ğazel / 5 beyit	122b	sîne-i mecrûhunu 'arz itdüğünden yâre ne bir oñulmaz yâredür za'hm-ı muhabbet çâre ne	kılma nev'i şahid-i bâzâr ile da'vâ-yı 'ışk 'âşık-ı dîdar ile yaşı hüner bâzâra ne			fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
846	Farsça		122b					
847	Mağlaşsız	Müfred	127b	benüm haddüm degül sevmek seni ey hûbların şâhı kazâ-yı				mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				âsumânîdür ağam va'llâhi bi'llâhi				
848	Mağlaştız	Müfred	127b	cân 'ışka düşdi ey göñül yâ rab nedür tedbîrimüz cân neylesün bî- çâre çün haqdan budur taqđirimüz				müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün
849	Mağlaştız	Müfred	127b	eger cânımı isterse cânân minnet cânuma cân nedür kim anı kurbân itmeyem cânânuma				fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
850	Mağlaştız	Müfred	127b	eger rûh-ı revân bu derdime dermân bulunmaz mı muqarrer mi kalur bu hâlin nedür delinmez mi	yeter şâhum şimden gerü seni sana beni bana gözeldürsiz kaldırma 'âlem bana bir yâr bulunmaz mı			mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün
851	Fuzûlî	Müfred	127b	yâ rab reh-i 'ışkuñda beni şeydâ kıl ahkâm-ı 'ibâdetin binâ icrâ' kıl		16.	Leylâ ve Mecnûn (s.74)	mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
852	Mağlaştız	Müfred	127b	eger yârüm benümle yâr olursa ne ğam bana cihân ağyâr olursa				mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün
853	Arapça		127b					
854	Arapça		128a					
855	Arapça		128a					
856	Sürûrî	Ġazel / 6 beyit	129a	müdebbiridür diyü şâh-ı cihânun	didi ehl-i hured menkûta târih	15. 16. ?		mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				vezîr-i a'zamı oldukda lâlâ	bozar tedbiri çün tağdır-i mevlâ			
857	Neşir	Neşir	129a					
858	Neşir	Neşir	129b					
859	Farsça		129b					
860	Farsça		130a					